

*44. H. 71.

CURIOSISSIMUS
DE ANTICHRISTO

L I B E R

REVERENDI

D. MAXIMI XANTHORI TUBITI
ALTILIENSIS, SEU ALTIMURANI

In novem Copiosissimos Tractatus divisus,

Quorum unusquisque multa continet de isto homuncione, quæ
Aylo brevi Sacræ Scripturæ autoritatibus, Sanctorum
Patrum doctrinis, ac gravissimorum Ecclesiasticorum
sententiis probantur.

OPUS PROPECTO AB AUCTORE

Hilari animo susceptum, summaque industria, & labore penè
absolutum, & ob ejus mortem importunam
(dum finem quidem parabat)

A R. D. MICHAËLE TUBITO

U. S. T. M. P. Ejus Fratris, Prothonotario Apostolico, ac
Incurabili Nosocomii Neapolitani regiminis Magistro
ad finem usque magna diligentia perfectum,

Qui ut faceret satis suæ, & Auctoris voluntati

CLEMENTI XI.

SUMMO PONTIFICI

DICATUM VOLUIT, ET OBTULIT.

NEAPOLI, Ex Typographia Dominici Roselli MDCCKXII.

Superiorum Licentia.

CLEMENTI XI.

PONT. MAX.

Michael Tubito Alimuranus
Apos

Presbyter, et Prothonotarius
tolicus, D.D.D.

Die 1ra Mensis Maji 1712

SS. PATRI, ET DOMINO NOSTRO
CLEMENTI XI.
PONTIFICI MAXIMO
MICHAEL TUBITUS ALTIMURANUS PRESBYTER

Sempiternam Felicitatem.

 Solebant Romani illi prisca frugalitatis, & disciplinarum omnium cultores, SANCTISSIME PATER, eos clientes suscipere, quos patrocini-
nio suo dignos arbitrabantur; Illosque sanctius, chariusque habere, quàm cognatos, & affines omnes. Quem morem præclarissimum Sanctitas Tua longa annorum serie veluti peculiarem retinet. Siquidem sub ejus tutela, ac benignissimo patrocini-
nio innumerabiles Viri undequaque doctissimi, & omnium laudatarum artium peritissimi, virtutes, ac liberali-
tatem

tatem Tuam admirati, esse voluere . In quorum numero minimus fuit meus germanus frater *D. Maximus Xanthorus Tubito*, qui paucis ab hinc annis meruit Sanctitati Tuæ librum dicere , cujus titulus (*Theatrum Divinum*) , & ni fuisset morte præventus , alterum , quem nunc offero librum , de Antichristi vita tractantem, quem ipse summo labore , ac studio composuit , sub Sanctitatis Tuæ tutamine, etiam edidisset:& priusquam vitalia limina linqueret , ita me alloquutus , ait , Frater mi dilectissime, operæ pretium est , ut illi, à quo tanta benevolentia , tantisque beneficiis, non meis meritis, sed sua largitate, & munificētiis honoratus fui, ac cumulatus ne dum vivens , verum etiam post mortem hoc opus cōsecrarem. Tandem ut facerem satis meæ & Authoris voluntati provolutus ad Sanctitatis Tuæ pedes, Volumē istud offero, dono, & confecro, ut magno Nominis Tui honore obumbratū, Mundo publicare possim veram, nativamque hujus feralis monstri faciem, ac res ab eodem gerendas exhibeam. Agnoscant jam illud , & intueantur omnes, ac sciant in Sacram Petri Sedē Romanam tam impiè multos esse blasphemos. Ergo quaecumque Opusculum hoc Orthodoxorum cætui deferro: quid effecerit Author integrum penes Te, BEATISSIME PATER, iudicium maner;

net ; illud fanè impensè cupivit , ut autoritate
Tua Volumen istud lumen aspiceret , ut ef-
fet sui devoti animi alterum testimonium per-
petuum erga Te Vnicum, & singularem Recto-
rem totius Orbis , quem tuarum Splendore vir-
tutum illustras , quæ talis , ac tantæ dignitatis
gloria dignū Te reddidere. Hæ Te admirabilem,
& conspicuum faciunt , amabilemque omnibus
præbent. His Tuis virtutibus tamquam fulgentif-
simis Stellis coronari præsens opus ambit . Si
Tua protectione dignabitur , tutum erit , Ari-
starchorū calumnias effugiet, invidorum cavilla-
tiones evitabit, æmulos censores irridebit. Obse-
cro proindè, ut oculis benignitatis Tuæ eum as-
picias , hilarique animo Munusculum hoc reci-
pias , ac exoro , ut benedictionem Paternam,
quam suppliciter peto , benignè impertiaris , &
interim Divina Bonitas, SANCTISSIME PATER per
Nestoris annos, nobis , & toti Reipublicæ Chri-
stianæ incolumem servet , induatque nova sem-
per virtute ex alto, ut renovetur sicut Aquilæ se-
nectus , imò juvenus Tua , & quam Mundus
hisce temporibus ex ingravescentium bellorum
fremitu, ac tumultu dare nequit pacem, à Sãcti-
tate Tua , ut par est, obtineamus , ut fas sit mihi
cum Psalmista præconis voce toti dicere Orbi,
Ecce (qui posuit fines tuos pacem.)

Datum Neapoli die 1. mensis Maii 1712.

I N D E X

TRACTATUUM HUIUS OPERIS.

- P**refatio in suum Curiosissimum de Antichristo librum
ad Lectorem. fol. 1.
- Tractatus Primus. De tempore, quo in Mundum venturus est
Antichristus, ac de signis, quae praecedent ejus adventū. f. 13.
- Tractatus Secundus. De Conceptione, Ortu, & Infantia An-
tichristi. fol. 40.
- Tractatus Tertius. De educatione & progressu Antichristi à
pueritia usque ad suam coronationem, ac debellationem &
extinctionem, quam ipse perpatrabit, trium Regum, nem-
pè Aegypti, Libya atque Aethiopiae. fol. 69.
- Tractatus Quartus. De Regno & Monarchia Antichristi, ac
de ejus moribus, doctrina, & miraculis. fol. 92.
- Tractatus Quintus. De invasione Terra Sanctae, ac Hieroso-
lymae ab Antichristo patranda, & de ejus suprema blasphem-
ia, qua & verbis & factis palam jactabit, se verum ac su-
premum Deū esse. Vniuersi Dominū ac Moderatorē. f. 107.
- Tractatus Sextus. De fraudulentia & versutia Antichristi;
& quare Deus hoc tam detestabile monstrum, siue malum
permittet venire in Mundum. fol. 115.
- Tractatus Septimus. De persecutione Antichristi adversus
Christianos. fol. 130.
- Tractatus Octavus. De adventu & predicatione Enoch, &
Eliae tempore Antichristi, contra quem illi non multò ante
finale Judicium prodibunt è Paradiso terrestri ad predi-
candam Gentibus praenitentiam. Judeis Messiam verum jam
venisse; Christianis autem meras esse imposturas & frau-
des, quidquid tunc ipse molietur Antichristus: Unde & plu-
rimi Populi adharebunt eis, ut non mediocre inde dolorem
concepturus sit impius ille, occisurus insuper illos, qui post
necem resurgent, & in Caelum ascendent, juxta Sancti Joan-
nis Prophetiam. fol. 197.
- Tractatus Nonus, ac Ultimus. De exitiali strage exercituum
Gog & Magog, & morte Antichristi. fol. 241.

EMINENTISS. DOMINE.

D... Maximus Xanthorus Tubitus Presbiter secularis Altimuranus supplicans exponit V.E. se habere in lucem edendum opus, cui titulus est: *Curióssimus de Antichristo Liber*: Ideo supplicat humilitèr, ut dignetur ejus revisionem remittere alicui V. E. doctiori viso, & totum obtinebit in gratiam, ut Deus.

Ad D. Canonicum Giptium 20. Januarii 1711.

SEPTIMIUS PALUTIUS VIC. GEN.

R. P. Antonius de Baucio S. J. reveicat, & referat. Neapoli; 23
Januarii 1711.

D. Petrus Marcus Giptius Can. Dep.

EMINENTISS. PRINCEPS.

Volumen cui titulus, *Curióssimus de Antichristo Liber*, auctore D. Maximo Xanthoro Tubito elucubratum, Em. V. jussu facturus, perlegi. Nihil omninò, quod Religioni, ac bonis moribus adversetur offendi; imò pietati consonum, & magna eruditionis ubertate refertum agnovi, proinde publica luce summopere dignum quantum in me est arbitror.

Em. Tusæ

*Additissimus Famulus
Antonius de Baucio Soc. Jesu.*

Attenta supradicta relatione Imprimatur. Neapoli 28. Aprilis
1712.

SEPTIMIUS PALUTIUS VIC. GEN.

D. Petrus Marcus Giptius Can. Dep.

EX.

EXCELLENTISS. DOMINE.

D. Maximus Xanthorus Tubitus Presbiter secularis Altimuranus supplicans exponit Excell. V. se habere in lucem edendum opus, cui titulus est : *Curiosissimus de Antichristo Liber*, ideo supplicat humiliter, ut dignetur ejus revisionem remittere alicui Excellentiae V. doctiori viso, & obtinebit in gratiam, ut Deus, &c.

Reverendus Pater D. Antonius de Baucio videat, & in scriptis referat.

GUERRERO R.

ARGENTO R.

Provisum per S. E. Neap. 28. Aprilis 1712.

Mastellonus.

EXCELLENTISS. DOMINE.

Librum, cui titulus, *Curiosissimus de Antichristo Liber* de mandato Excellentiae Tuae accuratè perlegi, nihil omnino, quod Regiae jurisdictioni, aut bono regimini praejudicium inferat deprehendi, quapropter si Exc. Tuae videbitur, non sine literariae Reipublicae ærudamento imprimi posse censeo. E Collegio Neapolitano Societatis Jesu die 1. Maii 1712.

Exc. Tuae

Addictiss. Famulus
Antonius de Baucio S. J.

Visa relatione imprimatur, & in publicatione servetur Regia Pragmatica.

GASCON R.
GAETA R.

GUERRERO R.
ARGENTO R.

N. N.

N. N. SOCIETATIS JESU

*Ad D. Michaelē Tubitā, opus de Antichristo à fratre
inchoatum, perficientem.*

EPIGRAMMA.

Lætos quondam vidit si Græcia fratres,
Vos non dissimili luce micare putem.
Pollucem æquavit frater, ventura tenebris
Obsita, ab ipsius dum face, læta micant.
Fraternam reparans redivivo lumine mortem,
Ipse novo hoc nobis sydere, Castor eris.

A L I U D.

Palladium meruit laurum, quando abdita frater
Sæcula, multiplici promptit aperta face.
Se major tamen assurgit post funera: nempè
Arte tuâ meliùs nobile prodit opus.
Sic in utroque tamen fulget vis inclyta mentis,
Ut tu sis fratris gloria, & ipse tui.

P. FRANCISCUS DE FRANCHIS SOCIET. JESU

Ad eundem jure sui Nominis Omne opus perficientem.

EPIGRAMMA.

Ultima miramur Fratrem celsisse canentem
Prælia Germanum, doctè Tubite, tuum.
Et querimur fato nimium quòd raptus acerbo,
Qui calamf * Nequam fixerat arte Virum.
At meritò celsit, Michael, Tibi * perditus Hostis,
Quem * Michael perdet, jure præmendus erat.

1271

- * Homo nequam dicitur Antichristus.)
* Filius perditionis Antichristus.) *In Scripturis.*
* S. Michael percutiet Antichristum.)

*

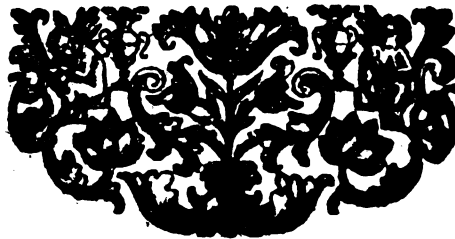
MI.

MICHAELIS NUZZI

*Abbatibus Curati S. Thome Apostoli ad Capuanam Neap.
Ad Librum.*

EPIGRAMMA.

Posthume, qui vitam carpisti cæde Parentis,
Vade, Liber, validos & tibi quære Duces.
Ardua contineo, dicis, natale nefandi,
Interitum, bellum, gesta dolosa viri.
Quos teneam calles, columen petiturus amicum?
Infremit obsistens invida turba mihi.
Collibus in septem, montes tres, sydus & unum,
ALBANOSQUE PATRES corde libente petas.
Imperat HOS inter CLEMENS, re, nomine SUMMUS,
Culmine virtutum, moribus angelicis.
Est animo mitis, celsus pietate, nitore;
Ter sapiens, fortis, stat sapientis amans.
Te placido vultu complectens, fronte serena
Proteget, accipiet, pectore corde fovens.
Quàm benè convenient, & in una sede morentur
Majestas, & Amor, noveris ipse tibi.
Profectus mancas magni si nominis umbra,
Invidus obstupuit, te veneratus abit.

D. DOMINICUS AMERICO U. J. D.

*Excellenti huic novo Operi de Antichristi-vita tractanti supra
nubes nondum in terris audito, feliciter incepto, & ad finem
quasi redacto à R. Domino D. Maximo Xantboro Tubito,
viro bonis moribus, doctrina, ac præstanti virtute. Sed, pro
dolor! Fatis erepto, nè tantum opus languesceres, Frater ejus
amantissimus D. Michael non minus vitæ integritate, bonis
moribus. scientia, prudentia præditus; Xenodochii Incurabi-
bium hujus Civitatis Neapolis fidelissima meritissimus Re-
ctor, ac Magister Colophonem addidit, & summam imposuit
manum.*

EPIGRAMMA.

HI penitus frangunt tractatus Cornua miri
Bestiæ inhumanæ; ne ferat alta Polo,
Quid Clavæ Alcidis vellenti Cornua Tauri
Sævi Acheloi isto cum supero calamo?
Maximus inceptit; Michael confecit, & edit
In lucem librum: ut Bestia Jure cadat.

NICOLAI CRISCENTII M.D.
Tetrasicon.

Noscere qui cupiet, quibus ex Aquilone procellis
In scopulos Pessi corruat alta Trabes;
Qui fluctus sacraam possint impellere Puppim,
Hunc habeat librum, hoc optima dicta docent.

NICOLAUS CYRILLUS.

Quod tuus incepit doctrinâ & nomine Frater
Maximus, hoc sua post funera surgit opus.
Perficias hoc, Michaël, verasque ut luce fruatur,
Et volitet semper docta per ora Virum.
Ut Frater facis extinctus de morte triumphet
Sic quoque tu victâ morte perennis eris.

IN OPERIS, ET AUCTORIS LAUDEM.
Octasicon.

Cum sibi praefixam metam tetigisse laboris
Credidit, heu Pietas! Maximus interiit.
Conqueror, at quis non doleat, spes ipsa, nitorque,
Virtutisque decus dum periere simul.
Sed nullus lacrimis locus est, non causa doloris
Nam si oculis lateat, mente videre queo.
Si periit, commune malum, Phœnicis ad instar
En redivivus adest, optima scripta novant.
In laudem D Michaelis Tubito Auctoris Fratris.

DISTICON.

Maximus exiguo pertractat Maxima; Summi
Jure igitur Michael consecrat auspiciis.

M. D. Pensa de Pensa.

R E V E R E N D I

D. MAXIMI XANTHORI

TUBITI ALTILIENSIS

P R Æ F A T I O

In suum curiosissimum de Antichristo
Librum

A D L E C T O R E M .

X eo, quòd multa de Christo Domino, & pauca de ejus futuro adversario scripsimus in nostro Divino Theatro, edito hic Neapoli ex Typographia Dominici Antonii Parrino sub anno nostræ Salutis 1702. ac CLEMENTI XI. Pontifici Maximo dicato, occasio nobis sortita est multa quoque de Antichristo scribere: nam paucos post menses, quàm illud in lucem edidimus, brevem animadvertentes esse ibi Antichristi mentionem: idcirco curiosissimum

proposuimus de isto nebulone Volumen cõponere: quod illico magna animi constantia cõpimus, ingentique diligentia & labore ad finem Deo adjuvante reduximus, atque variis exornavimus floribus, ut suavitates odorum, qui afflantur ab illis, maximam Lectori delectationem afferant. Sed ejusmodi Opus ita exordimur.

Ea quæ de Antichristo in hoc Libro tractanda sunt, ne quisquam fortasse Lector, vel ex meo sensu ficta, vanaque hominum commenta, vel incertis Auctoribus temerè vulgata, creditaque suspicaretur, fateor Ego, partim sumpsisse ac collegisse ex Sacris Canonicisque Scriptoribus, qui Spiritu Sancto calamum regente multa de Antichristo stylo vaticinante & æterna veritate subnixo, prænucciant: partim ex præclaris gravibusque Authoribus Ecclesiasticis, qui de rebus sævissimi tyranni complura literarum monumentis consignarunt.

Ex Sacris in primis cõpilavi ex Daniele Propheta: nam is in cap. septimo, nono, undecimo & duodecimo dupliciter agit de Antichristo: partim Historicè, narrando ea quæ soli Antichristo verè proprièque

I.

Causa quare Auctor scripsit hunc curiosissimum de Antichristo Librum.

II.

Proœmium.

Unde desumpta sunt, quæ de Antichristo in hoc Libro tractanda sunt.

III.

Quibus in locis Daniel agat de Antichristo, & quomodo.

Tribulatio Antichristi quanta erit gravis, & quare.

præque conveniunt: partim mysticè, & hoc dupliciter. Primò sub typo & figura excidii Hierosolymitani, quia quicquid Titus cum Vespasiano & Ælio Adriano fecerunt in diruenda Hierosolyma, id ipsum Antichristus faciet in Ecclesia Catholica. Secundò sub persona scilicet Antiochi Epiphani: quoniam multa quæ de illo Rege secundum Historiam dicuntur, etiam per figuram competunt Antichristo. Etenim, quæ gessit Antiochus adversus Judæos, simillima eorum, contra Christianos, in consummatione Mundi facturus est Antichristus. Tunc enim, uti legitur in S. Matthæo cap. 24. *Erit tribulatio magna, qualis non fuit ab initio Mundi usque modo, neque fiet.* Tribulatio quidem erit magna ob immanitatem seu sævitiam persecutionis, ob ementita prodigia, quæ diabolica operatione patrabuntur; & maximè erit à fidelibus intellecta ob imbecillitatem sive debilitatem Spiritualem contractam propter prohibitionem usus Sanctissimæ Eucharistiæ, ob quam reducetur quasi in mortis agoniam tota Ecclesia; *Et nisi breviati fuissent dies illi, non fieret salva omnis caro, sed propter electos breviabuntur dies illi.* Ob defensionem ab hoc periculo fuit necessaria denunciatio & prædictio Christi unà cum conservatione miraculosa Enoch per tot sæcula à tempore legis naturalis, Eliæ legis scriptæ, ut animaret fideles; & in testimonium veritatis Catholicæ venient illi tempore Antichristi ad prædicandam, ad defendendam Catholicam veritatem, ut fusiùs latiusque in VIII. Tractatu hujus nostri Libri patebit.

IV.

Quodnam Danielis vaticinium de abominatione desolationis Christus citaverit.

Deinde sumpsi ex verbis Domini nostri, quæ sunt apud Joannem cap. 5. ut in VI. Tractatu hujus nostri Operis ostendetur, & apud Matthæi loco supra indicato: nam ibi Salvator noster secundum clarissimū omnium Patrum ac Interpretum consensum illud Danielis oraculū de abominatione desolationis, quod est in cap. 9. ver. 27. citavit, nimirum: *Et erit in Templo abominatio desolationis, &c.* Id enim disertissimè docent S. Irenæus lib. 5. adversus hæreses, Origenes Tract. 29. in Matthæum, Eusebius Cæsariensis de Demonstrat. Evang. lib. 8. cap. 3. S. Hieronymus in 24. Matthæi, S. Ioan. Chrysostomus Orat. 2. contra Iudæos, S. Augustinus in Epist. 80. ad Hesychium, & omnes alii perpetuò intellexerunt Dominum Matth. 24. non aliud præcipuè citasse Danielis oraculum, nisi illud adductum ex præallegato cap. 9. Quoniam eo loci S. Propheta adhuc agit (ut supra demonstratum est) de Antichristo, non Historicè, quia eo modo agit de passione Christi, de Iudæorum defectione, de excidio Hierusalem & Templi, de sacrificiis & cæremoniis Iudæorum cessaturis. Namque sic ait: *Et post hebdomadas sexaginta duas, occidetur Christus: & non erit ejus populus, qui eum negaturus est. Et Civitatem & Sanctuarium dissipabit populus cum Duce venturo: & finis ejus vastitas; & post*

Daniel, & Dominus Historico sensu de Hierosolymitano excidio vaticinati sunt.

finem

finem belli, statuta desolatio. Confirmavit autem pactum multis, hebdomada una: & in dimidio hebdomadis deficiet hostia & Sacrificium: & erit in Templo abominatio desolationis: & usque ad consummationem & finem perseverabit desolatio. Ecce quomodo Divinus Vates Historicè agit, quòd crucifixo Christo in Hierusalem post 40. annos advenit Titus cum exercitu Romano, Urbemque depopulatus est & Templum, ibi desit Sacrificium Iudæorum, eaque Templi desolatio permanebit usque ad finem Mundi. Allegoricè verò in illis verbis agit S. Propheta de Antichristo, quem ipse juxta interpretationem, quam faciunt plerique Sanctorum Patrum & Doctorum, quos infra adducemus, abominationem desolationis appellat; quo etiam nomine notavit illum Dominus Matth. ubi suprà: *Cùm ergo videritis abominationem desolationis, quæ dicta est à Daniele Propheta, stantem in loco Sancto, &c.* Ratio est, quia adducendi Patres & Doctores per abominationem desolationis stantem in loco Sancto, saltem mystico & arcaniori sensu Antichristum ipsum à Daniele Christoque utcunque significatum dixerunt. Neque enim ullo pacto est asserendum Patres & Doctores ita desipuisse, ut quæ Daniel & Dominus de abominatione desolationis prædixerant, nullo modo de tempore Hierosolymitani excidii, sed de Antichristo tantum pronuntiata crediderint, cùm luce meridiana manifestius esse noscatur, Daniele & Christum suis vaticiniis tempora extremæ cladis Hierusalem, & Templi potissimum respexisse. Cuius excidii causam Daniel præmisit, dicens: *Occidetur Christus* (scilicet à Iudæis) *post sexaginta duas hebdomadas, & septem de quibus præmiserat in lxx. hebdomada, annorum videlicet, non dierum secundum expositionem omnium Doctorum.* Dominus etiam & Salvator noster hoc prædixit per xl. annos ante ipsam desolationem: quando scilicet videns Civitatem in die Palmarum in monte Oliveti, fleuit super eam, dicens Lucæ 19. inter cætera: *Venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & coagustabunt te undique, & ad terram prosternebant te, & nō relinquent in te lapidem super lapidem.* Et causam tantæ calamitatis assignans, subdit: *Ed quodd non cognoveris tempus visitationis tuæ,* scil. non recipiendo Christum ut suum Salvatorem, & credendo in eum, sed eum persequendo & ad crucem ac mortem perducendo. Quia igitur (ut ait D. Hieron. dist. xciii. Diaconi. V.) moderatio Dei & pietas solum nostrum reditum quærit, ac nos cupit longa sua bonitate saluare, (diu expectando videlicet) sed si non convertimur, si duri sumus, si usque in finem in malis perseveramus, (ait idem) non miseretur Deus assidue peccantium. Idè postquam expectati sunt Iudæi per xl. post crucifixionem & mortem Domini annos, quos in spatium penitentiae acceperant, in obstinatione sua permanentes perfidie, id est,

Plerique Sancti Patres & Doctores, Daniele & Dominum mystico sensu de Antichristo fuisse locutos crediderunt.

Excidii Hierosolymitani causam Daniel, & Dominus prædixerunt.

Iudæorum perfidia.

est, de commisso in Salvatorem nostrum scelere pœnitere nolentes: quinimmò & Christicolos ubique persequentes, Stephano & duobus Jacobis occisis, quasi peccatum peccato addentes, Hierosolymis obsessi sunt à Tito Vespasiani filio in ipsa Paschali festivitate, cunctis undecunque populis ad festum confluentibus, & ab eodem Tito demum expugnati & exterminati sunt de terra: nam ultio Divina, quæ eis à Domino prædicta fuerat, jam in populum impium exardescere debuit: & hæc illi contigit anno secundo Imperii Vespasiani, quia tunc secundum Eusebium Cæsariensem & Hermannum Contractum in Chronicis Hierosolyma à Tito cum multo sanguine Romanorum expugnata solo adæquata est. Sed audi hic verba Eusebii, quæ sic se habent: *Anno secundo Imperii Vespasiani, qui fuit 73. ab orta Domini, Titus Iudæa capta & Hierosolymis subversis sexcenta millia virorum interfecit. Iosephus verd Iudæorum Historicus & tunc præfens scribit undecies centena millia fame & gladio perisse, & centum millia captivorum publicè venduta, & alia nonaginta millia dispersa. Ut autem tanta multitudo Hierosolymis reperiretur, causam azymorum fuisse refert, ob quam ex omni gente Iudææ ad Templum confluentes, Urbe quasi carcere sunt reclusi: oportuit enim iisdem diebus Paschæ eos interfici, in quibus Salvatorem crucifixerant.* Ita Eusebius.

V.

Fuit autem (ut tradit D. Antoninus Archiepiscopus Florētinus 1. Par. Hist. tit. VII. cap. 1. §. 1.) hæc Hierosolymæ destructio & exterminium ac dispersio Iudæorum prænnuntiata per Daniele Prophe- tam per quingentos & xxxv. annos ante eius everfionem, ut patet Dan. ix. in lxx. hebdomadibus annorum: ubi dicitur in fine illius visionis: *Et Civitatem & Sanctuarium dissipabit populus cum Duce venturo, scilicet Tito, sub quo statim ac ipso cum Templo magnificentissimo Hierusalem funditus est everfa, ita ut solo (ut supra audi- sti) cœquaretur, cœperunt Hebræi esse omnium ludibrium; & merito id in pœnas, quia in Filium Dei manus sacrilegas extendere præsumperunt.* Itaque supremo exitio gens impia & Christicida à Tito Romano Principe prostrata, laribus & solo avito profligata, Regno, Templo, Sacerdotio exuta, dispersa ac dissipata in omnes angulos Orbis, per omnes nationes vaga, profuga, errabunda, exagitata, propudium & ignominiam reiecti & occisi Christi Filii Dei circumferens, reddita est cunctis Gentibus invisa, abominabilis, ac prorsus execrabilis, ut nihil hodiè absurdius & contumeliosius habeatur, quam Iudæorum nomen, quod olim nobile & illustre erat, à gloria nimirum & celebritate dictum: unde Romanæ leges tetrum Iudæorum nomen appellant. Sed ita Iudæi manebunt abjecti ac dispersi per totum Orbem usque ad adventum Antichristi, qui eos congregabit, & se eis pro vero Messia venditabit, faciendo signa multa magna

mira-

Hierosolyma an-
no secundo Im-
perii Vespasiani
à Tito eius filio
expugnata, in-
censa, & fundi-
tis everfa est.

Miserâdus status
populi Iudaici,
quem à clade Ti-
ti ad finem que
Mundi in disper-
sione habet.

mirabilia & inaudita, arbores scilicet subito florere & arescere, mare turbari, & subito tranquillari, naturas in diversas figuras mutari, agitari aera ventis & multimodis commotionibus, & cætera innumerabilia & stupenda, mortuos in conspectu hominum suscitari, ita ut in errorem inducantur (si fieri potest) etiam electi. Nam quando tanta ac talia signa viderint, etiam illi qui Cælestes & perfecti Dei sunt, dubitabunt, utrum ipse sit Christus, qui in fine Mundi venturus est secundum Scripturas, an non. Hæc autem omnia miracula omnibus modis falsa erunt per incantationes diabolicas, sed peccatoribus & incredulis videbuntur esse vera. Consule de his IV. hujus nostri Libri Tractatum.

At verò per enarratum Hierosolymæ excidium, à Tito (ut supra audisti) illatum, adimpleta est præadducta Danielis & Domini nostri Prophetia, & per alterum illius excidium factum ab Ælio Adriano: quia hic Adrianus in urbem Hierosolymam everfam coloniam deduxit; & quo loco Templum Dei fuerat, eodem loco, Jovi phanum ædificari curavit: ibiq; statuam suam equestrem, ac Jovis idolum posuit: hinc magnum bellum & diuturnum moveri cœpit, Judæis graviter ferentibus, quòd exteræ nationes, in suam Urbem habitatum venissent; quòdque in ea fieri externa Sacra viderentur. Vestigia enim Civitatis quædam manebant, & Judæi qui remanserant latentes undecunque ad locum Sanctum redierant: unde iterum multiplicati, à Romano Imperio, ob introductionem in patriam suam cultus idolatri, ab Adriano factam, defecerunt ac rebellaverunt, statuam Adriani & Jovis idolum ab illa amoventes, anno ab everfione facta per Titum LXIII. qui fuit XIII. vel XV. Imperii Adriani: & ob hoc Adrianus iratus apponens extremam manum, cruentissima strage & incredibili cæde, ferè omnes consumpsit ac delevit: & funditus evertit Urbem: ac edixit, ne aliquis Judæus remaneret in terra illa; & sic Judæi de avito solo exterminati sunt. De hac ultima Hierosolymæ everfione videtur nonnullis dicere Christus Lucæ 21. ver. 24. quando dicit: *Et captivi ducentur in omnes gentes*. At aliis magis placet, Dominum nostrum ibi apertissime loqui de præfato exitio Hierosolymorum, quod à Romanis, duce Tito, factum est sub Vespasiano Principe, quando excisa Civitate, Templo incenso ac diruto, infinitis propemodum Judæis ferro trucidatis, vel fame aut peste absumptis, reliqui qui remanserant abacti, captivi, & dispersi sunt in omnes regiones: in qua captivitate manent, mansurique sunt ad finem usque sæculi. Sic dignè impii pœnas Christicidii atque perfidiæ, sanguinisque effusi in sanguine solvunt. Unum duntaxat addimus verbum eos post Titi supremam, & sub Adriano cladem nec Urbem aliquam, nec Regem, nec Principem, nec formam ullam veræ Reipublicæ unquam nan-

VI.

Post excidium Hierosolymitanum sub Tito & Vespasiano factum, altera clades, non minus calamitosa & funesta, sub Adriano Imperatore Judæis accidit.

Causa, vel occasio rebellionis Judæorum à Romanis.

Explicatur Verbum Christi Lucæ 21. ver. 24. *Et captivi ducentur in omnes Gentes*.

VII.

Adrianus Imperator Hierosolymam reedificavit, ac Æliam nuncupavit.

Judæis quando fuit interdictum, ne pedem in terram Judæam inferrent, unde penitus ejecti fuerant.

Quandiu sic duratura hæc prohibitio Judæis facta.

Judæi sperant se reddituros sub Antichristo in Judæam: Hierusalem & Templum instauranda, ac ibi feliciter cum suo venturo Messia regnatos.

VIII.

Auctor redit ad id quod sequebatur ostendendo my-

cisci potuisse, nec deinceps habituros ad tempora usque Antichristi. Denique verò Adrianus Hierosolymam ab ipso funditus everfam, reedificavit, seu mœnibus & ædificiis instauravit: & ad eam amplificavit, ut loca Sacrata Dominicæ Passionis & Resurrectionis, quondam extra Urbem iacentia, intra mœnia concluderit: & ex suo nomine Æliam Capitolinam appellavit. Præcepit, ne cui Judæo, sed tantum Christianis, introeundi in hanc Urbem ac in ejus totam Provinciam facultas omninò daretur. Nam cum primò Christianis adversaretur, postea cognita eorum Religione, eis admodum favit, & beneficus fuit. Itaque Judæis à tempore Adriani Imperatoris fuit interdictum, ne pedem in terram Judæam inferrent, unde penitus ejecti fuerant, uti affirmat Aristo Pellæus Auctor antiquus, de quo ista prodit Eusebius lib. 4. Histor. cap. 6. *Aristo Pellæus narrat, universæ Judaicæ genti ex illo tempore prorsus interdictum, ne pedem in agrum Hierosolymitanum aliquando inferrent, & legis de oreto, institutisque Adriani (ille planè sic in mandatis dederat) ne vel ex edito loco paternum solum oculis aliquando aspicerent.* Sic ille. Et Tertullianus in Apologet. cap. 21. de eisdem loquens Judæis, ait: *Quibus nec advenarum jure terram patriam saltem uestigio salutare conceditur.* Et in libro contra Judæos capite 13. *Interdictum est (inquit) ne in confinio ipsius regionis demoretur quisquam Judæorum, ut hoc quoque esset adimpletum quod per Prophetam dicitur Isaiæ 33. ver. 17. Regem cum claritate uidebitis, id est Christum facientem uirtutes in gloria Dei Patris: & oculi uestri uidebunt terram de longinquo: quod uobis pro meritis uestris post expugnationem Hierusalem, prohibitis ingredi in terram uestram, de longinquo eam oculis tantum uidere permissum est.* Hæc Tertullianus. Durabit autem hæc Adriani prohibitio Judæis facta usque ad Antichristum: quoniam ab eo venturo tria ante alia potissimum sperat feralis Judaica natio. Primum se ex omnibus Mundi partibus, ubi extores & dispersi vagantur, congregandos tandem per suum Messiam, atque reducendos in Judæam solum patrium. Secundum, Hierusalem & Templum cum sacrificiis, & cætero Sacrosancto ornatu & apparatu magnificentiori, quam unquam ante fuere, instauranda esse. Tertium, regnatos ibi felicissimè cum suo Messia in omni copia & affluentia rerum omnium terrenarum, quæ ad voluptates & delicias corporeas attinent, subactis cunctis Gentibus, fixo & stabilito Hierosolymis totius Orbis Imperio.

Sed cum Sancti Patres intelligerent Danielem & Dominum nostrum Historico sensu de præfato Hierosolymitano excidio, per Titum & Ælium Adrianum facto, vaticinatos; secretiori tamen & mystica intelligentia etiam de Antichristo fuisse locutos crediderunt.

runt. Nam cum Hierusalem & Templi desolatio, Mundi quoque totius interitum adumbraverit; nihil mirum si abominatio desolationis Urbis, abominationem desolationis Orbis, hoc est, ipsum Antichristum allegoricè præsignificaverit. Porro abominationem desolationis stantem in loco Sancto Antichristum appositissimè potuisse nuncupari, nullus ambigit. Is enim propter innumera ac immensa flagitia, ac præsertim quia se Deum verum appellabit, & supremum omnium idolum erigere conabitur, rectissimè abominatio dictus intelligitur: desolationis verò, propter strages & desolationes stupendas, quas Ecclesiæ Christi & toti Orbi est illaturus, propriè appellatus agnoscitur. Et quia ipsum proximè subsequetur Mundi totius desolatio & finis. Stans autem in loco Sancto dicitur: quia asserente Paulo Apostolo, *In Templo Dei sedebit, ostendens se tanquam sit Deus*, ut copiosè in V. & VI. Tractatu hujus nostri Libri ostendetur.

Sed Patres & Doctores, quos suprâ explicavimus ac defendimus, prout explicat & tuetur Maluenda lib. 7. de Antichristo cap. 9. jam adducamus. In primis S. Irenæum, qui lib. 5. adversus hæreses cap. 25. adstruit, quòd Antichristus in Templo Hierosolymis sedebit, tentans semetipsum Christum ostendere, sicut & Dominus ait: *Cùm autem videritis abominationem desolationis, quæ dicta est per Danielem Prophetam, stantem in loco Sancto, qui legit, intelligat.* Deinde S. Hilarius, qui Canone 25. in Matthæum hæc disserit: *Judicium Dominus noster Jesus Christus sui adventus futuri cùm abominationem desolationis stantem in loco Sancto videbunt, posuit. Et de hoc quidem Beatissimo Daniele & Paulo prædicantibus superfluum puto nos habere sermonem. De Antichristi enim temporibus hæc locutus est: Abominatio ex eo dictus, quòd adversus Deum veniens, honorem sibi Dei uendicet. Desolationis autem abominatio, quia bellis & cadibus terram cum piaculo desolaturus sit, atque à Judæis susceptus loco sanctificationis insistet, ut ubi Sancto-ram precibus Deus invocabatur, illic ab infidelibus receptus, Dei honore venerabilis sit.* Hæc S. Hilarius. Insuper S. Ambrosium, qui sic inquit in 21. Lucæ: *Verè Hierusalem ab exercitu obsessa est, & expugnata à Principe Romano: unde & Judæi putaverunt tunc factam abominationem desolationis, ed quòd caput Porci in Templum jecerint illudentes Romani Judaicæ ritum observantia. Quod ego nefurens dixerim: abominatio enim desolationis execrabilis adventus Antichristi est: ed quòd sacrilegiis insausis mentium interiora contaminet, sedens, juxta Historiam, in Templo, ut sibi Divinæ vendicet solium potestatis. Juxta interpretationem autem spiritalem pulchre inducitur stare, ed quòd in affectibus singularum vestigium per-*
fidiæ

mysticam intelligentiâ de abominatione desolationis, à Daniele Christoq; prædicta.

Utrum allegorico sensu abominatione desolationis intelligatur à Daniele Christoque Antichristus.

IX.

S. Patres, qui per abominationem desolationis Antichristum fuisse à Daniele Christoq; significatū intellexerunt.

fidie suæ confirmare desideret ex Scripturis contendens se esse Christum. Tunc appropinquabit desolatio, quoniam à vera Religione plerique lapsi errore descendent. Tunc erit Domini dies. Quod etiam Apostolus evidenter exposuit, dicens: Non timendum esse nobis quasi instet dies Domini, nequis nos seducat ullo modo: quia nisi venerit discessio primum, & revelatus fuerit homo peccati, filius perditionis, qui adversatur, & extollitur supra omne, quod dicitur Deus, aut quod colitur, ita ut in Templo Dei sedeat ostendens se tanquam sit Deus. Ita S. Ambrosius. Præterea S. Gregorium Nazianzenum, qui Orat. 47. in hunc modum loquitur: Quod ad hunc locum attinet, abominatio desolationis stans in loco Sancto, ajunt fore, ut Hierosolymitanum Templum rursum extruatur, atque Antichristus à Judæis Christus credatur, in eorum sedeat, totiusque Orbis terrarum Rex esse videatur. Porro ad Mundi desolationem, & vastitatem veniet. Abominatio siquidem desolationis est. Tantum ille. Denique S. Hieronymum, qui in cap. 24. Matthæi: Potest, inquit, quod dicitur abominatio desolationis, simpliciter intelligi, aut de Antichristo, aut de imagine Cæsaris, quam Pilatus posuit in Templo; aut de Adriani equestri statua, quæ in ipso Sancto Sanctorum loco usque in presentem diem stetit. Abominatio quoque secundum veterem Scripturam idolum nuncupatur, & idcirco additur, Desolationis, quod in desolato Templo atque destructo idolum positum sit. Hæc S. Hieronymus. Eadem Venerabilis Beda prodit in 13. Marci.

X.

Varie Interpretu opinionones de abominatione desolationis, à Daniele Christoque prædicta.

Prima opinio magnorum Auctorum est, qui per hanc abominationem idolum sive statuam intelligunt.

Janfenius rejicit hanc opinionem.

Quocirca Interpretes seu Expositores variant in assignando quam sit abominatio desolationis à Daniele Christoque prædicta. Nonnulli enim per illam accipiunt idola secundum præadductam sententiam D. Hieronymi. Et de duplici idolo (ut ait S. Thomas in cap. 24. Matthæi) potest dici. Legitur namque, quod Pilatus introduxit Aquilam in Templum: quod erat signum Romanorum, quod Judæi abominationem dicebant. Præterea Adrianus Imperator (ut supra diximus) statuam suam equestrem ac Jovis idolum posuit in loco in quo fuerat Templum Dei: unde S. Hieronymus in 2. Isaïæ: *Ubi quondam (inquit) erat Templum & Religio Dei, ibi Adriani statua, & Jovis idolum collocatum est. Quæ sanè implebant natiuinationem Danielis, qui scripserat, in propinquo fore ruinam ludæorum, cùm in loco Sancto posita esset desolationis abominatio. Sic enim Hebræi idola, & impios cultus nominant. Ab eo ergo tempore cuncta ludæis perversè cedere coeperunt, ut præmonuerat Christus Prophetarum numen, Matth. 24. & Marc. 13.* Cornelius verò Janfenius in Comment. in concordiam Evangelicam negat per abominationem desolationis, accipi posse aut imaginem Cæsaris, quam Pilatus posuerit in Templo; aut equestrem Adriani Imperatoris sta-

statuam, quam S. Hieronymus in ipso Sancto Sanctorum loco, usque in sua tempora stetit affirmat. Ponam hic verba Jansenii, quæ sic se habent: *De neutra tamen statua posse istud intelligi, patet ex eo quodd, ut supra ex Luca est ostensum, istud referri debeat ad tempus vastationis Hierosolymitanæ, quæ sub Tito contigit, quando impletum est quod dicit Lucas, Hierusalem circumdandam ab exercitu, ne interim omittam Pilati factam contigisse antequam hæc Christus diceret, utpote in principio susceptæ apud Judæos præfecturæ, ut patet ex Josepho. Itaque Chrysofostomus abominationem intelligit statuam Titi, qui Urbem expugnavit, quam desolata Urbe, atque subverso Templo intus statuerit: atque ob id desolationis eam appellatam. Verùm de statua Titi in adytis Templi collocata nihil legitur apud Josephum; & alioqui hic sensus non convenit verbis Domini. Monet enim tunc fugere cùm viderent abominationem desolationis stantem in loco Sancto. At commodam fugiendi tempus non erat; cùm jam Urbs capta esset, & Templum incensum, sed potius ante desolationem: unde apud Lucam monentur fugere cùm viderent ab exercitu circumdatam Hierusalem: & hinc intelligerent imminere desolationem ejus. Hucusque Iansenius.*

Quidam verò per abominationem desolationis accipiunt peccata Sacerdotum commissa in Templo. Ita Alphonfus Toftatus quæst. 93. in cap. 24. Matthæi. Alii autem per hanc abominationem intelligunt castra Romanorum Hierusalem obsidentium, quæ paulò post, eam captam abominandè vastarunt, & desolarunt. Ita S. Aug. lib. 2. de consensu Evang. cap. 77. & Epist. 80. ad Hefychium, Eusebius Cæsariensis lib. 3. Hist. Origenes Tract. 29. in Matthæum, Pererius in Daniele, & alii, quibus suffragatur & Sanctius num. 159. in Dan. 9. hoc autem evinci credunt per verba S. Lucæ, qui loco abominationis ait: *cùm videritis circumdari ab exercitu Hierusalem*. Verùm hæc expositio non congruit verbis S. Matthæi, qui ait: *Stantem in loco Sancto*, & per hunc locum Sanctum intelligere Templum, patet ex Daniele, qui cap. 9. ait: *Et erit in Templo abominatio desolationis*. S. Lucas ergo dices, non intellexit verba Christi? maximè; sed hæc non protulit S. Lucas, ut exponeret S. Matthæum; sed potius, ut suppleret, quod ipse omiserat; utrumque enim dixit Christus, & *cùm videritis abominationem*, quod retulit S. Matthæus, & *cùm videritis ab exercitu circumdari Hierusalem*, quod S. Lucas. Sed dubitatur; de quo exercitu & obsidione Hierusalem, intelligendum sit quod ait iste Evangelista. Nam Iansenius & Baronius cum aliis in locis, quæ infra ostendemus, putant S. Lucam non loqui de ultima obsidione Hierusalem à Tito Imperatore facta: sed de priori quadam illius obsidione, quæ facta est à Cestio præside Syriæ.

XI.

Secunda opinio.

Tertia.

Vtrū quod scripsit S. Lucas de exercitu circumdante Hierusalem, intelligatur de obsidione Titi; an de alia priori,

B

Ve-

ri, quæ ad modicum tempus à Cestio facta est.

Verùm ego cum aliis multis existimo, quæ traduntur à S. Luca de exercitu circumdante Hierusalem, intelligi non de obsidione Cestii, sed de suprema obsidione Titi, quæ desolationem Vrbi, & summum Iudæis exitiũ attulit. Illa enim obsidio Cestii, ut Iosephus in cap. 24. libri 2. de bello Judaico narrat, nec plena fuit, & fuit brevissima, quæque non fregit animos Iudæorum, sed audaciam magis auxit. Item nonnulli, quorum sententia placuit Salmeroni, & Francisco Lucæ Burgenfi, Janfenio vers. 22. concordiæ, & Abulensi in Matth. & Sanctio in Daniele, & Baronio tom. 1. Annalium Ecclesiasticorum ad annum Domini 68. & Malvendæ lib. 7. cap. 9. per abominationem desolationis accipiunt profanationem Templi per homicidia, aliaque scelera in Templo commissa, factam à seditiosis, homicidis & sceleratis Iudæis, qui circa illud tempus, quo Hierusalem ab exercitu Romano circumdata fuit, Templum occuparunt, & instar arcis habuerunt, magnaque scelera in eo admiserunt. Tunc enim execrandis sacrilegiis pollutum est Templum; quin etiam crudelissimis cædibus & innocentium hominum sanguine redundavit; quorum scelerum principes & auctores fuere, qui vocabantur Zelotæ, sic appellati à seipsis, ut scribit Iosephus lib. 4. de bello Judaico cap. 5. tanquam patriæ libertatis & dignitatis, bonarumque disciplinarum & studiorum æmuli essent: cum tamen ipsi omnem facinorum immanitatem superarent. De quibus idem Iosephus lib. 2. cap. 28. ita scribit:

Quarta opinio est eorum, qui per abominationem desolationis intelligunt sacrilegia et cædes à Zelotis patratas in Templo.

Zelotæ quàm facinorosi et scelerati, ut refert Iosephus, fuerint.

Omne genus iniustitiæ incredibiliter uiguit in Zelotis: qui nomen suum factis ueram esse probauerunt. Omne enim malitiæ facinus emulati sunt, nullo, quod antea memoriæ proditum eset, prætermisso; quamuis nomen sibi ex bonorum æmulatione imposuissent: qui, malorũ quæ maxima essent, bona ducebant. Itaque debitum uitæ finem inuenerrunt. Cuncta enim quæ natura hominis ferre posset supplicia, in eos, usque ad extremum uitæ terminum congesta sunt; quæ, uariis perempti cruciatibus, pertulere. Sic Iosephus. At alii per abominationem desolationis stantem in loco Sancto, id est, in Templo, accipiunt ipsũ Antichristum, qui in Templo uolet adorari ut Deus. In qua sententia sunt præadducti Sancti Patres, & præcipuè S. Hieronymus, qui in Epist. ad Algasiam quest. 4. & 11. sic ait: Quando abominatio desolationis steterit in loco Sancto. Quod quidem iuxta literam de aduentu Antichristi predicari, nulli dubium est. Licet quidam Titi & Vespasiani aduersus Iudæos, & Hierusalem obsidionem pugnamq; significari uelint. Sed & S. Cyrillus Hierosolymæ Episcopus in Catech. 15. S. Prosper in Dimidio Tempor. cap. 10. S. Gregorius Turonensis in Præfatione lib. 1. Historiæ Francorum perspicuè docent, nomine abominationis desolationis Antichristum à Daniele Christoq; uocari. Quibus adde Rufinum, qui in Expositione Symboli Apostolici hæc adstruit:

Quinta opinio.

S. Patres, & Doctores, qui asserunt, nomine abominationis desolationis Antichristum à Daniele Christoque uocari.

struit: *De quo Antichristo, & ipse Dominus in Evangeliiis iterum dicit: Cùm videbitis abominationem desolationis in loco Sancto, sicut dicit Daniel Propheta, qui legit, intelligat. Daniel ergo de adventu erroris istius pleniùs & latiùs in suis visionibus edocet. Et sanè qui Septuagesimam Hebdomadam Danielis in fine Mundi complendam esse dixerunt, nihil mirum si abominationem desolationis à Daniele prædictam Antichristum sint interpretati. Quæ sententia fuit S. Irenæi, S. Hippolyti, Iulii Africani, quem Apollinaris Laodicenus Episcopus citavit apud S. Hieronymum in 9. Danielis, & ipsius quoque Apollinaris: nam is Danielis Hebdomadas exponens, hæc affert: Cùm autem quadringenti triginta quatuor anni post hoc fuerint evoluti, id est, sexaginta duæ hebdomadæ, tunc ab Elia qui venturus est juxta sermonem Domini Salvatoris, ut restituat cor patrum ad filios; in ultima Hebdomada edificandam Hierusalem, & Templum per annos tres & semis, venturumq; Antichristum, & juxta Apostolum sessurum in Templo Dei, & interficiendum spiritu Domini Salvatoris, postquam contra Sanctos dimicaverit, atque ita fieri, ut media Hebdomada confirmet Testamentum Dei cum Sanctis; & rursus media cessationem victimarum esse pronuntiet sub Antichristo, qui ponet abominationem desolationis, id est, idolum & statuam proprii Dei in Templo. Et erit extrema vastitas, & condemnatio populi Iudæorum, qui sprete veritate Christi, receperunt Antichristi mendacium. Ita Apollinaris.*

Denique Author Operis imperfecti, nomine S. Chryostomi male venditatus, in Matth. Homil. 49. cùm pluribus disserat nomine abominationis desolationis à Christo prædictæ, spiritualiter ipsum Antichristum fuisse significatum, hæc inter alia ponit: *Si quis autem abominationem desolationis intelligat esse ipsum Antichristum, qui postmodum venire speratur, & obtinere loca Ecclesiarum Sancta sub specie Christi, & multos fidelium desolare, non irrationabiliter dicat. Sic ille. Sed & Recentiores Catholici Scriptores complures abominationem desolationis à Daniele & Domino prænuntiatam mysticè ac spiritualiter Antichristum quoque præfigurasse ingenuè professi sunt, ut Anselmus Laudunensis, Bredembachius, Iansenius, Zegeerus, Maldonatus Matth. 24. Viguerius in Institutionibus Theologicis cap. 21. §. 3. ver. 3. Suarez. Tom. 2. Disput. 54. sect. 5. Iosephus Acofta lib. de Antichristo cap. 12. & alii.*

Tertio cõpilavi ex doctrina S. Pauli, quæ ab eo traditur in secunda ad Thessalonicenses Epistola cap. 2. demum, ex variis locis Apocalypsis S. Ioannis; maxime autem ex cap. decimotertio. Ex Ecclesiasticis verò in primis collegi ex S. Irenæo Episcopo Lugdunensi & Martyre, qui de Antichristo scripsit in libro quinto adversus hæreses,

XII.

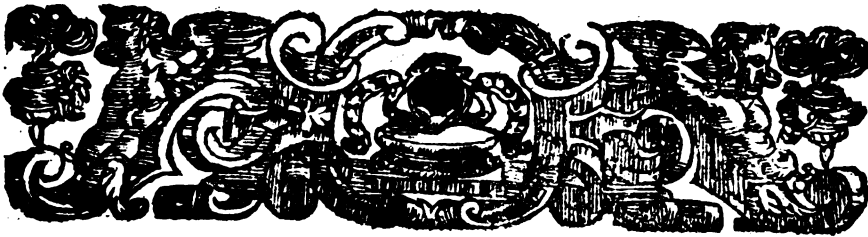
Auctor Operis imperfecti prodit, nomine abominationis desolationis à Christo prædictæ, spiritualiter ipsum Antichristum fuisse significatum.

XIII.

Qui de Antichristo scripserint.

ses, ex S. Hippolyto Episcopo Portuensi & Martyre in Oratione quæ
 inscribitur de Consummatione Mundi & de Antichristo, ex S. Me-
 thodio Episcopo & Martyre, de quo plura dicemus in initio 3. hujus
 nostri Libri Tractatus, ex D. Cyrillo Antistite Hierosolymitano in
 Catechesi 15. ex B. Ephrem in sermone de Antichristo, ex Lactantio
 Firmiano in libro septimo Divinarum institutionum, ex D. Augu-
 stino diversis in locis, ex Severo Sulpitio in Dialogo cui nomen Gal-
 lus, ex S. Prospero Aquitano in libro de promissionibus & prædi-
 ctionibus Dei, ex D. Gregorio in variis libris Moralium. Deinde
 sumpsi ex Interpretibus, qui in Daniele Commentaria ediderunt,
 ut D. Hieronymus, Theodoretus, Strabus Monachus, S. Anselmus
 Laudunensis, Lyranus, Clarius, Vatablus, Pererius, & alii, qui non
 pauca de Antichristo in illis variis locis proferunt. Tertio desumpsi ex
 Explanatoribus, qui 2. Apostoli ad Thessalonicenses Epistolam suis
 expositionibus illuminarunt, ut S. Ioannes Chrysostomus, Theo-
 phylactus, Oecumenius, Beda, Haimo, D. Dionysius Carthusianus,
 & alii, qui multa de Antichristo nos edocent. Quarto ex illis
 excerpfi, qui Divinam S. Ioannis Apocalypsim Commen-
 tariis elucidarunt, ut D. Rupertus Abbas, Richar-
 dus de S. Victore, B. Albertus Magnus, S. Tho-
 mas, Franciscus Ribera, Blasius Viegas,
 Gaspar Melus, & Cornelius à Lapide,
 qui multa de Antichristo edisse-
 runt. Deniq; ex quamplurimis
 aliis eruditis Ecclesiasticis
 Scriptoribus, & gravio-
 ribus neotericis
 Theologis
 Scholasticis, qui de Antichristo mentionem fe-
 cerunt, pleraque mutuatus sum, quæ suis
 locis juxta ordinem aptissime col-
 locentur, & in his illi nomi-
 nabuntur.

CURIOSISSIMUS

DE ANTICHRISTO LIBER

REVERENDI

D. MAXIMI XANTHORI

TUBITI ALTIMURANI,

In novem copiosissimos Tractatus divisus.

TRACTATUS PRIMUS

De tempore, quo in Mundum venturus est Antichristus, ac de signis, quæ præcedent ejus adventum.

Ultis igitur jam præfatis, incipimus primum hujus nostri Libri Tractatum, in quo ante omnia, quæ de eo dicenda sunt, scire debes candide Lector, quod Antichristus idè sic est appellatus; primò, quia Christo contrarius erit. Sed quibus rebus erit ille Christo contrarius? multis sane, atque his maxime insignibus & notabilibus. Christus natus est ex purissima Virgine; Antichristus nascetur ex impurissima femina simulante se

I.

Antichristus
quare sic dicitur.

Prima ratio.

sapere spiritualia, & per fornicationè, ut in 2. Tractatu patebit. Corpus Christi in utero Virginis formatum est opera Spiritus Sancti:
corpus

Antithesis Christi & Antichristi.

Antichristus in utero matris replebitur spiritu diaboli.

II.

Secunda ratio.

Antichristus vĕtitabit se pro Deo.

III.

Antichristi ministri.

De nomine Antichristi.

Apostoli hæreticos, Antichristos vocare solebant.

corpus Antichristi, in utero matris, opera diaboli tale formabitur: ut ex naturali temperamento sit propensissimum ad omnia vitia. Et hoc videtur velle S. Hieronym. cū in cap. 16. Isaia dæmonem vocat patrem Antichristi: non quod diabolus creabit eum, aut animam corpori infundet, aut obfidebit infusam: sed quia applicabit se ut custodiat eum semper quasi vas proprium: suggerens ei omnia quæ voluerit. Itaque Antichristus in utero matris adhuc positus replebitur spiritu diaboli, juxta illud Apostoli 2. ad Theff. 2. *Cuius, scilicet Antichristi, adventus est secundum operationem sathanae.*

Secundò, quia Christo contraria faciet. Christus enim venit humilis, Antichristus veniet superbus. Christus venit humiles erigere, peccatores justificare: ille contra humiles deiiciet, peccatores magnificabit, impios exaltabit, semperq; vitia, quæ sunt contraria virtutibus docebit. Nam sicut Christus plenus fuit omni gratia & omnibus virtutibus: sic Antichristus plenus erit omnibus vitiis. Præterea sicut in Christo fuit plenitudo Divinitatis: sic in Antichristo erit plenitudo omnis malitiæ, nequitiae & iniquitatis. Idcirco legem Evangelicam blasphemabit & dissipabit, dæmonum culturam in Mundo renovabit, vel revocabit. Gloriam vanam quærens, omnipotentem Deum se nominabit, ut tradit S. Paulus ubi supra, cū inquit: *Adversabitur & extolletur super omne, quod dicitur Deus, aut quod colitur, ita ut in Templo Dei sedeat, ostendens se tanquam sit Deus.* Se igitur impius coli jubebit ut Deum. Se enim dicet esse Deum, cū sit Antichristus.

Hic (ut asserit Rabanus in Tract. de Antichristo, qui extat tom. 9. Operum D. Augustini) multos habet suæ malignitatis Ministros, ex quibus multi in Mundo præceserunt, qualis fuit Antiochus, Nero, Domitianus. *Nos quoque (subdit ille) nostro tēpore Antichristos multos novimus esse. Quicumq; enim sive laicus, sive Canonicus, sive Monachus contra iustitiam vivit, & Ordinis sui gloriam impugnat, & quod bonum est blasphemat, Antichristus est, minister sathanae.* Hinc S. Isidorus lib. 1. de Summo bono cap. xxviii. *Omnis (inquit) qui secundum Christianæ professionis normam aut non vivit, aut aliter docet, Antichristus est.* Itaque nomen Antichristi, si notionem ejus vocis perpendas, generale est, & dicitur de omnibus, qui contrarii sunt Christo Domino, quales sunt omnes hæretici, juxta illud 1. Epist. Ioannis cap. 2. *Nunc Antichristi multi facti sunt;* id est, hæretici sentientes contra Christū. Apostoli namq; atque eorum discipuli, Antichristos vocare solebant, principes hæreticorum, & eos maxime, qui negabant Dominum nostrum, esse Deum; aut esse verum hominem; aut esse Messiam illum à Deo promissum: unde Ioannes loco indicato cap. 4. *Omnis, inquit, spiritus, qui confitetur Iesum Christum in carne venisse,*

se, ex Deo est: & omnis spiritus, qui solvit Iesum, ex Deo non est; & hic est Antichristus, de quo audistis, quoniam venit, & nunc iam in Mundo est. Verùm, nomen Antichristi, ex illa generali significatione contractum, propriè assignatum est ei, qui in fine Mundi, super omnes qui ante ipsum fuerint, Christo, & omnibus sectatoribus ejus contrarius est futurus. Quocirca Martinus Bonacina in Tract. de Incarnatione Domini quæst. xxiv. ex D. Augustino lib. 2. contra adversarium legis cap. 12. & aliis, rectè docet, nomen Antichristi, quod significat (uti suprâ tactum est) hostem, seu adversarium Christi, dupliciter accipi. Primò, pro quolibet Christi adversario. Secundò, pro speciali, primario, & principali Christi adversario, in Scripturis prænunciato, qui venturus est in Mundum.

Sed quantum ad tempus Antichristi adventus, dico istud à nobis ignorari, quia ipse quando sit venturus, incertum est, sicut incertus est Iudicii dies. Ità S. Thomas 3. Par. quæst. 73. art. 1. ad 2. Valentia tom. 4. dist. 11. quæst. 2. pun. 1. col. 5. & alii communiter, qui id probant ex illa tam gravi oratione, qua Christus reprehendit curiosam Apostolorum sciscitantem de futuris temporibus, dicens eis, *Non est vestrum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in sua potestate:* & alio loco inquit, *De die autem illa, & hora nemo scit, neq; Angeli Cælorum, nisi solus Pater*, qui ab æterno in mente sua tempus huius diei statuit & decrevit, illudq; apud se secretum servat. Porro per *li solus*, non excluditur Filius, nec Spiritus Sanctus: nam & ipsi sciunt diem & horam Iudicii æquè ac Pater cum eadem omnibus sit essentia, majestas, voluntas, mens, potestas, intellectus & scientia. Regula enim Theologorum est, quòd *li solus*, si addatur attributis essentialibus Dei (quale est scientia) tribuaturque uni personæ Divinæ, non excludat reliquas duas, sed tantum creaturas, quæ alterius sunt essentia & naturæ: at in attributis notionalibus, *li solus* excludit alias personas Divinas, ut cum dicitur, solus Pater generat, solus Filius generatur, & c.

At sanè non obstat præfatæ veritati, quòd apud Marcum cap. 13. ver. 32. secundum intelligentiam Patrum & Doctorum infra assignandam, additur (vt habent Græcus, Latinus, Syrus, Arabicus, Ægyptius, Æthiopicus, Perficus) *neque Filius hominis*, quæ pars & in Matthæo legitur ab Origene & Chrysofomo Græcis authoribus, & ab Hilario & Augustino Latinis authoribus, quos citat & sequitur Sixtus Senensis tom. 2. Bibliothecæ Sanctæ lib. 6. annot. cv. Verùm ab aliis, quos hic sequimur ipsi, haud legitur: nam D. Hieronymus in Comment. locum illum elucidans, affirmat in Græcis codicibus præsertim Adamantii & Pierii non haberi particulam illam, *neque Filius hominis*, atque idem testatur Euthymius. Janse-

Antichristi nomen quid significet.

Dupliciter accipitur.

IV.

Antichristus quandonam sit venturus.

Actor. i. Matth. 24.

An solus Pater sciat cõsummationis seculi diem & horam, non verò Filius?

Nota illa Divinis personis.

V.

Verum contra id quod Author ait, quòd tres Divinæ personæ sciunt horam & diem Iudicii, possit aliquis obicere ex Marco, qui addit. *neq; Filius hominis.*

An ista particu-
la habeatur in
Matthæo.

nus verò putat esse verisimile partem illam fuisse ex Matthæo sublatam à quibusdam propter Arianos, qui hinc Filii inæqualitatem colligebant, dicentes non posse æqualem esse qui novit, & qui ignorat. Itaque secundum Jansenium prædicta clausula habebatur in Matthæo propter lectionem prædictorum Patrum: sed major Scriptorum pars secùs asserit: quoniam S. Ambrosius lib. 5. de Fide cap. 8. asseverat illam ipsam particulam nec apud Marcum olim fuisse scriptam, sed ab Arianis dolosè adiectam; ait enim scriptum est inquit Ariani, de Die autem illa & hora, nemo scit, neque Angeli Cælorum, nec Filius hominis, nisi solus Pater. Primum veteres non habent codices Græci, quòd nec Filius scit, sed non mirum si & hoc falsarunt, qui Scripturas interpolavere Divinas: qua ratione autem videatur adiectum proditur: dum ad interpretationem tanti sacrilegii derivatur. Ex illo namque videtur perfidus Arius cum suis asseclis suam hæresim confirmare, quia si Pater scit quod nescit Filius. Ergo major est eo.

VI.

Author explicat
particulam illã
secundum intel-
ligentiam Pa-
trum & Docto-
rum.

Christus an igno-
raverit diem &
horam Judicii.

Christus ab ini-
tio suæ cõceptio-
nis, per infusam
scientiam om-
nium habuit co-
gnitionem.

Atqui ne in hanc Arianam carybdim impingamus, illud utcun-
que sit tam apud Marcum, quàm apud Matthæum, cum grano salis
debet intelligi: vel quòd Filius ut homo scientia à rebus acquisita,
& experimentaliter tunc nesciebat hanc diem Judicii, dum hæc in terris
concionabatur. Etenim scientia Beata etiam ut homo à suæ concep-
tionis instanti in Verbo Dei omnia præclare noverat, ut patet in
Theologia versatis. Itaque Filius & ut Deus, & ut homo, per scientiam
infusam sciebat diem Judicii & consummationem sæculi: hoc
enim scire ad ipsum, qui Iudex Mundi est constitutus, pertinet. Vel
sicut Suario placet in Comment. super 3. Part. D. Thomæ quæst. 10.
art. 2. exponi debet, hoc nesciri à Filio vi humanæ naturæ: quasi dicat,
Christus inquantùm homo nescivit diem Judicii, quia proprium
est humanæ naturæ ignorare futura; scivit tamen illum inquantùm
homo Deus: quasi dicat, Christus homo scivit diem Judicii vi non
humanitatis, sed Divinitatis suæ. Ita S. Athanasius serm. 4. contra
Arianos, Nazianz. Orat. 4. de Theolog. Cyrillus lib. 9. Thesauri
cap. 4. Ambrosius lib. 5. de Fide cap. 3. Aut sicut multi alii Patres
intellexerunt, præsertim Altifidoren. in 4. dist. 44. nesciri ad revelan-
dum quod ad eundem pariter Filium, quatenus Deus est, referri po-
test: quasi dicant, Christus id se scire negat ut homo est, & ut Dei
Legatus erat ad nos, quia non ita sciebat ut revelare illum homi-
nibus posset, sive illum revelare non habebat in mandatis à Patre.
Sicut Legatus si rogetur de secretis Regis sui, verè respondet se ea
nescire, etiam si illa sciat, quia nescit ut Legatus: ut legatus enim
tantùm refert illa, quæ illi à Rege dicenda commissa sunt: secreta
namq; ab eo taceri iussit Rex. Sensus ergo est, quasi dicat Christus,
Solutus

Solus Deus scit, quo anno, die & hora futurus sit finis Mundi, dieſque Iudicij: ac licet Deus me Christum, ut homo sum idem scire fecerit; me inquam ut homo privatus sum, quia Verbo unitus, non tamen ut sum publicus ejus ad homines Legatus, quia Pater noluit me diem illum hominibus revelare, sed voluit, me illum servare secretum, ut homines semper suspensos teneat, incitetque ad illum continuè se comparare: quare nolite, ò Apostoli, curiosè de illius tempore me exquirere, quod vobis dicere non possum, & ut Legatus nescio. Simile est Ioannis cap. 15. vers. 15. Sicut enim ibi dicit Christus se Apostolis omnia nota fecisse, quæ à Patre audivit, quia omnia illa nota eis fecit, quæ sic a Patre audivit, ut ea illis communicare deberet: ita in locis suprâ indicatis Marci & Matthæi dicit se nescire diem & horam Iudicij, hoc est, non audivisse à Patre, quia non sic audivit, ut hominibus illud communicandum ex Patris esset voluntate. Præterea, cum non dicat ubi suprâ Apostolis de tempore interrogantibus: *Non est nostrum, sed, non est vestrum scire*, ostendit quod ipse quidem sciat, sed illos non expediat nosse. Ita S. Hieronymus, Chrysoſtomus, Origenes, Beda, Theophylactus in eundem superadductum Matthæi locum, & S. Augustinus lib. 83. quæst. 61. Seu cum Salmerone tom. 4. tract. ult. & Maldonato in Comment. Matthæi 24. & Lorino super Act. 1. sic illud exponi debet, in ratione attributorum, quæ singulis Divinis personis attribui solent à Theologis, velut propria officia singularum, ut sic Christus dicatur diem & horam Iudicij ignorare, quod scilicet non ei tribuatur, neque ejusmodi viri officium sit, sed Patris constituere, quando solvendus sit Mundus, & parare Regnum electis. In quo sensu, & illud item Christus ait: *Sedere ad dexteram meam, vel sinistram non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à Patre meo*. Cumque in Divinis Patri attribuat potentia, & conditarum rerum providentia, & per consequens prædestinatio, ac præscientia, sanè dicendum oportet, quod Pater ab æterno hanc diem prænoscat, quam ad retribuenda præmia electis, ac pœnas reprobis præparavit.

Quæ quidem scientia, tametsi Filio quoque ac Spiritui Sancto essentialiter congruat, peculiari tamen ratione attribuitur Patri, quatenus ipse est scientiæ istius initium, stante quod esse, ac intelligere in Divinis realiter non distinguantur. Filio autem, quamvis attribuat Sapiencia, hæc tamen ei attribuitur, quatenus est Verbum Patris, ac notitia illius. Vnde ipse nihil potest intelligere, nisi id, quod à Patre accipit, eique Pater revelat, ac demonstrat, cum ipse nil aliud sit præterquam Verbum, quod in mente Patris exoritur: juxta illud Bonaventuræ: *Æterna mens dum fluctatur, in se par proles nascitur notitiæ mentalis*. Unde Ioann. 7. Jesus ait: *Mea doctrina*

C

non

Christus quatenus homo ignoravit diem & horam Iudicij, cognitione et scientia naturali, aut scientia acquisita.

VII.

Præscientia in Divinis licet Filio & Spiritui Sancto essentialiter congruat, tamen peculiari ratione attribuitur Patri.

*non est mea, sed ejus, qui misit me Patris . Et iterum : Pater diligit Filium, & omnia, quæ ipse facit ei demonstrat, & majora his demonstrabit . Et rursum Joann. 5. Filius non potest facere quicquam, nisi quod viderit Patrem facientem . Sicut neque Spiritus Sanctus, (qui est Patris Filijque Amor ac nexus) aliquid potest velle, aut operari, nisi quod à Patris & Filij voluntate & mutuo amore procedit. Nam & de eo pariter dictum est: Non loquetur à semetipso, sed quacumque audiet loquetur. Cùm itaque Pater nolit nobis hanc diem revelare, neque per Filium, neque per Spiritum Sanctum, quos propter nos de Cælis misit in terras, quodammodo ipsi dicuntur hanc diem nescire, quatenus à Patre non sunt missi ad docendam hanc rem; ita ut hæc relatio nescientiæ propriè, ac per se non sit in ipsis Divinis personis Filij ac Spiritus Sancti, sed in nobis puris hominibus, atque in Angelis, quibus hæc Deus Pater noluit revelare, neque per Filium, neque per Spiritum Sanctum, non obstant, quod, *Angeli videant faciem Patris, qui in Cælis est*, ut dicitur Matth. 19. Non enim propter hoc sequitur, quòd videant omnia, quæ sunt in Deo, ac ipsum comprehendant, & sic Iudicij diem nesciunt. Nam, ut docet Suarius lib. 6. de Angelis cap. 5. Angeli Beati licet multa ex rebus futuris contingentibus, vel internis cogitationibus in Verbo videant, non tamen omnia, sed ea, quæ secundum Divinæ providentiæ rationem, & uniuscujusque statum singulis conveniunt. Solius enim Christi proprium est omnia, quæ in aliqua differentia temporis fiunt, in Verbo videre. De Angelis autem nullum habemus sufficiens principium ad id affirmandum, quia talis scientia non est necessaria Angelis ad perfectionem suæ Beatitudinis, vel visionis; quia non vident omnia futura ratione sui status, ac ministerij in individuo, & in particulari: sed in specie, & secundum formales rationes eorum. At videre, quis sit dies futuri Iudicij, est videre talem diem in particulari & individuo. Ergo ab eis non videtur. Hæc ille.*

Tempus igitur adventus Antichristi nobis omninò incertum est. Nihilominus certum est illum esse venturum in novissimis temporibus circa finem sæculi: eò quòd cùm cœperit (ut ait Lactantius Firmianus lib. 7. Divin. Inst. c. 15. & in earum Epit. cap. 9.) Mundo finis ultimus propinquare, malitia invalescet, omnia vitiorum & fraudū genera crebrescent. Justitia interibit, Fides, pax, misericordia, pudor veritas non erit. Vis & audacia prævalebit. Nemo quicquam habebit, nisi malè partum manuque defensum. Si qui erunt boni, prædæ ac ludibrio habebuntur. Nemo pietatem parentibus exhibebit. Omnes enim (ut inquit S. Hippolytus Martyr de consūmatione Mundi) tunc suo arbitrato vivent: filij manus iniicient in parentes: uxor virum suum tradet in mortem, vir uxorem suam, ut eam trahet in iudicium:

De die Iudicij ignoto Angelis ac Filio Dei, quâ ipse ut Deus, ac homo pariter callet, sed nemi ni revelat.

VIII.

Antichristus licet sit incertū, quando sit venturus, tamen certum est eum esse venturum in fine Mundi.

Mundi finis secundum Lactantium Firm.

dicium : domini crudeles erunt in servos : servi adversus dominos contumaces erunt atque infideles : senem nemo reverebitur , nemo pauperum miserebitur : vigeant tunc incantationes & magiæ : pastores evadent in lupos : monachi concupiscent & festabuntur quæ sunt Mundi : nulla erit reverentia rerum Sacrarum : nulla Religio , temerare ac violare Divina : nam avaritia libido universa corrumpet . Erunt cædes & sanguinis effusiones . Erunt bella non modò externa & finitima , verùm etiam intestina . Civitates inter se belligerabunt . Omnis sexus & omnis ætas arma tractabunt . Non Imperij dignitas conservabitur . Non militiæ disciplina , sed more latrocinij deprædatio & vastatio fiet . Regnum multiplicabitur , & summa rerum potestas per plurimos dissipata & concisa minuetur . Tunc discordiæ civiles in perpetuum ferentur , nec ulla requies bellis exitialibus erit : donec & Reges decem pariter existant , qui Orbem terræ occupabunt , quem inter se non ad regendum , sed ad consummandum partientur . Hi namque exercitibus in immensum coactis , & agrorum cultibus destitutis , disperdent omnia & comminuent & vorabunt .

Quanta sub finē Mundi futura sit hominum improbitas.

IX.

An Roma sub Mundi finem sit ad pristinam suam gloriam et potestiam , nec non ad Idololatriam , et cætera , quibus olim scatebat , vitia reditura .

Sed quale Regnum multiplicabitur . Dico fore Romanum , quia Roma , ut tradunt quamplurimi graves Apocalypseos recentiores Expositores in cap. 14. 17. & 18. ejusdem , ut Franciscus Ribera , Blasius Viegas , Gaspar Melo , Cornelius à Lapide , & qui de Antichristo agunt , ut Thom. Bozius lib. 24. de signis Ecclesiæ cap. 6. & alij , sub Mundi finem ad pristinam Imperij dignitatem pariter ac scelera , & à Christianismo ad ethnicismum redibit , Pontificemque suum expellet , & fideles ei adhærentes persequetur & occidet ; uti fecit tempore Neronis , Decij , & aliorum Imperatorum Gentilium . Quod quidam licet dicant citatos Auctores ac Interpretes ex suo cerebro fingere , eò quòd asserant illud non habere fundamentum in Scriptura , neque aliquem Patrum illud dixisse , neque aliqua ratione fulciri ; quare illi affirmant non esse probabile , redituram Romam ad Idololatriam ; præcipuè cum etiam fuerit electa sedes Vicarij Christi , non esse verisimile permittendam in Apostasiam , saltem Divinam , labi , nec ab ipsa terram corrumpendam , cum à Deo electa fuerit in veræ Fidei & doctrinæ magistram ; nos tamen citatis Auctoribus atque Interpretibus adhærentes asserimus primò Romam in fine Mundi ad pristinum Imperij splendorem , opes , vires & pompam redituram , ut sit , sicut olim fuit , Regina Orbis & domina Mundi : unde in calce capituli 17. Apocal. ait Ioan. *Civitas magna quæ habet Regnum super Reges terræ* : ergo illa (ut concludit ibi Cornelius à Lapide) tunc obtinebit Imperium . Et hoc videtur indicare Lactantius Firmianus ubi supra , cum inquit , uti ostendimus : *Regnum multiplicabitur* . Secun-

Roma ad pristinam suam gloriam ante tempus Antichristi est reditura , et à Fide Catholica discessura , ac talis futura , qualis fuit tempore S. Joannis sub Domitiano , Nerone , et c.

dò afferimus Romam in fine Mundi reverſuram ad vomitum, & rurſus Idololatram fore, ac Chriſti fideles perſecuturam. Nō enim venturum Antichriſtum, niſi venerit diſceſſio primū tradit S. Paulus in 2. ad Theſſ. 2. Græcè autem eſt *Apoſtaſia*, per quam deſignatur defectio à Fide, non autem quælibet defectio eſt ſignum adventus Antichriſti, quia plurimæ jam extiterunt, neque tamen venit; intelligitur ergo de Apoſtaſia omnium maxima, nulla autem poteſt eſſe major, quàm ſi ipſa Roma, quæ omnium Eccleſiarum eſt magiſtra, à Fide, quemadmodum fuſiſ latiuſque oſtendetur infrà in hoc Traſtatu & in 3. propè finem, defecerit. Et haud mirum, quia hæc Vrbs, ſicut olim propter virtutes & merita incolarum, quæ in eis micabant, & præcipuè propter juſtitix virtutem quam ſummè colebant, ad tantam magnitudinem devenit, ut extiterit Regina Orbis & domina Mundis: ita in fine ſæculi ante Antichriſti tempora propter mala, quæ ab illis patrabuntur, talis futura eſt, qualis fuit tempore S. Ioannis ſub Domitiano, Nerone, Decio, &c. Nimirum ex Chriſtiana tunc rurſum fiet Ethnica: & in hunc modum æmulabitur perſecutiones Imperatorum Ethnicorum in Chriſtianos, atque decem eſt habitura Reges ſuo ſubjectos Imperio, quos vino ſuæ fornicationis inebriabit. Ea namque cum eis Dei Eccleſiam diriffimè eſt infeſtatura, ac Martyrum ſanguinem atrocis, quàm quondam effuſura, uti dicitur cap. 17. Apocalypſis ver. 6. hinc vocatur meretrix: quia omnium deorum cultu, ſuperſtitionibus & vitijs imbuta, quaſi meretrix proſtituta cunctis gentibus, gentiumque dijs fedebit.

Qua cauſa Romani creverunt.

Roma cur vocetur meretrix.

X.

Quomodo Roma in fine Mundi ad priſtinas opes et gloriam, æquè ac ad ethnicifmum redibit.

Itaque Roma circa finem Mundi ad priſtinas opes & gloriam, æquè ac ad ethnicifmum eſt reditura. Sed modus quo id fiet nos latet, ſolique Deo præcognitus eſt. Variis tamen modis id fieri poterit, v.g. ſi Ethnicus aliquis occupet Imperium Romanum, Romæque Senatores Gentiles, ac dignitatem priſtinam reſtituat, uti fecit Julianus Apoſtata. Rurſum, ſi Romam commigrent Ethnici plures nobiles & potentes, qui ſenſim numero & viribus creſcant, uti primitus crevit Roma. Tertio, ſi magiſtrique & Politici Romanos primores pervertant, eoſque incitent ad priſtinam patrum gloriam, & deorum cultum reſtaurandum, &c. ſi eos invitent ad vitia carnis, omnemque vitæ licentiam, ut eos deducant ad atheifmum, uti multis locis factum olim, & etiamnum fieri audimus & videmus. Gula enim & libido continua recta ſunt via ad atheifmum, per quem contemnitur virtus juſtitix, quæ olim floruit apud Romanos. Quid autem nunc de juſtitia & regimine Romano fari liceat? palam, quòd aurum verſum eſt in ſcoriam: & pro hoc deduco in medium Epitaphium deſcriptum in vaivis Eccleſiæ S. Mariæ trans Tiberim, ubi ſic habetur.

Roma vetus veteres dum te rexere Quirites.

Nec

*Nec bonus immunis nec malus ullus erat.
Defunctis patribus successit prava iuventus.
Cujus consilio præcipitata ruis.*

Adduco & alium testem, videlicet D. Bernardum lib. 4. ad Eugenium Papam de plebe Romana sic fantem: *Quid tam notum sæculis, quam protervia & sustus Romanorum? Gens insueta paci, tumultui assueta. Gens immitis & intractabilis, & usque adhuc subdi nescia, nisi cum non valet resistere. Et post multa: Quem dabis mihi de tota maxima Urbe, qui te in Papam receperit pretio seu spe pretij non interveniente? Et tunc potissimè volunt dominari, cum professi fuerint servitutem. Fideles se spondent, ut opportunè fidentibus noceant. Et post pauca subjungit: Ante omnia Sapientes sunt ut faciant mala: bonum autem facere nesciunt. Hi in viciis terræ & Calo, utriusque incedere manus; impij in Deum, temerarij in Sancta, seditiosi in invicem, amici in vicinos, inhumani in extraneos, quos neminem amantes nullus amat: & cum timeri affectant ab omnibus, omnes timeant necesse est. Hi sunt qui subesse non sustinent, præesse non norunt, superioribus infideles, inferioribus importabiles. Hi inverecundi ad petendum, adnegandum frontosi. Hi importuni ut accipiant, inquieti donec accipiant, ingrati ubi acceperint. Docuerunt linguam suam grandia loqui, cum operentur exigua. Largissimi promissores, & parcissimi exhibitores. Blandissimi adulatorem, & mordacissimi detractores. Simplicissimi dissimulatores, & malignissimi proditores. Propter hæc forsitan, aut alia Romanorum vitia, cum ad summum gradum creverint, Roma in fine Mundi (ut supra audisti) ad antiquam idololatriam, potentiam & magnitudinem Imperij est reditura: nam pristinum illum fortunæ opulentissimum statum, quem sub primis Monarchis habuit, aut certè majorem est recuperatura, suum Pontificem ejectione, & à Christiana Fide penitus apostatura. Probatur primò ejus futura apostasia ex illis verbis Apocalypsis 18. ver. 7. *Sedeo Regina, & vidua non sum*: nam in ipsam Romam eo tempore culmen felicitatis & impietatis adeptam mirificè convenire videntur: ac si dicat Roma infidelis, secundum multos. Apocalypsis Interpretes, quos sequitur Cornelius à Lapide ibidem. *Quamvis Pontificem, qui vir meus erat, ejectionem, non sum tamen vidua, sed plena populo. Ad hæc Rege careo, sed eò magis ego ipsa sum Regina, cum tot Reges mihi pareant, ego nulli.**

Secundò probatur ratione, quam supra tetigimus, quia ante Antichristi tēpora futura est generalis illa à Romana Ecclesia & Imperio defectio, prout infra patebit; si ergo ista rebellio erit universalis, oportebit, ut à capite incipiat: cujus indicia sunt tot in eo schismata commissa, & forsitan committenda, contra veros Christi Vicarios: donec
ad

XI.

D. Bernardus exprobrat quædam peculiaria vitia Romanorum.

Causæ, ob quas forsitan Roma circa finem sæculi est à Fide discessura.

Probatur id primò auctoritate S. Joannis in Apocalypsi.

XII.

Secundò probatur ratione.

Antequam Antichristus appareat, virtutes & signa ab Ecclesia cessabunt.

Nomine Babylonis in Apocalyp. intelligitur Roma.

Ecclesia tempore futuræ Romanæ urbis apostasiæ, nitore deserto jacebit quasi vidua.

Tunc hæreses & discordiæ prævalebunt.

XIII.
An sub Babylonis nomine apud Joannem significetur cœtus impiorum.

ad ultimū perveniatur, quod erit tēpore Petri Romani; qui vocādus est Pastor Angelicus, uti nominatur in Catalogo Pontificum, quem obscurè per Symbola conscripsit S. Malachias; aliter non benè diceret quod genericè ait S. Isidorus ubi suprà cap. 27. *Antequam Antichristus appareat, virtutes ab Ecclesia & signa cessabunt*, quia tunc essent Romæ. Sed quia hæc Urbs eo tempore rursus Idola colet, ac contra Christi fideles immanissimam persecutionem exercebit: ideò rectè secundum S. Isidorum & eruditissimum Doctorem Joannem Eckium hom. 1. in Dominicam 26. post Pentecosten, cessabunt ante Antichristum miracula & virtutes ab Ecclesia, quæ tunc ubique deserta & desolata jacebit. Eo namque tempore tolletur (ut inquit S. Merhodius Martyr, quem refert ubi suprà præcitatus Eckius) honor à Sacerdotibus, & supprimetur ministerium Dei, & quiescet omne sacrificium ab Ecclesijs, & erunt Sacerdotes sicut populus in eodem tempore. Quæ quidem fient propter præfatum futurum Romanum ethnicismum, ob quem Christi sectatores omni in loco persequentur. Hinc in Apocal. 17. 18. & seqq. Roma sub finem Mundi futura vocatur *Babylon meretrix magna, sedens super septem montes, ebria sanguine Sanctorum & Martyrum Jesu, quæ de vino iræ fornicationis suæ potavit omnes gentes*; id est, supplicia suæ Idololatriæ (hæc enim à Prophetis vocatur fornicatio) aliorumque scelerum cōsequentium, derivavit in omnes gentes hoc ipso, quo eas ad suam Idololatriam, aliaque scelera imitāda compulit: eò quòd penè omnibus dominabatur Gentibus: ac ideò totius Idololatriæ erat amplissimum seminarium. Idem fiet in fine Mundi, quando Ecclesia nitore deserto jacebit quasi vidua, quando Romani Pastores solium & Regnum auctum plurimi affectabunt, & unus adversabitur alteri, quando surgent Hippocritæ populos fraudantes prætextu Sanctitatis & Religionis, & erit plena Ecclesia sectarum, in quibus regnabunt superbia, ambitio & luxuria cum cohorte filiarum ejus, quando Principes divisi disceptabunt, & Rex Regi, & Pontifex Pontifici adversabitur, & quasi tolletur pax de medio gentium, & discordia ferè pariet interitum, quando hæreses prævalebunt, & erit fermè extincta Fides, & populi, & qui dominantur eis, ad vanitates & insanias convertentur, tunc Deus mittet furorem & iram, & permittet ingritudinis filios ubique torqueri ab hostibus & inimicis nominis sui.

Sunt qui interpretentur Babylonem illam apud Joannem esse cœtum impiorum. Sed id haud consonat literæ Joannis: nam Babylon, ut Joannes videtur asserere, tempore Antichristi radicibus everfa jacebit: at impiorum societas, nunquam magis vigebit atque regnabit, quàm sub Antichristo. Quidam verò exponunt Joannem loqui

qui de Roma olim Ethnica & Idolatra, sed decipiuntur : quia Apocalypsis est Prophetia de rebus sub Mundi finem futuris; at cap. 18. ejusdem describitur sub Babylonis nomine Roma, ut meretrix & abominationum plena, prout supra ostensum est : ergo talis erit in fine Mundi. Major probatur, quoniam Apoc. 6. num. 12. prædicuntur signa proximi futuri Iudicij; dicitur enim: *Et vidi, cum aperisset sigillum sextum, & ecce terræ motus factus est. & Sol factus est niger, sicut sanguis, & Stellæ ceciderunt de Cælo super terram, &c. & cap. 11. adest Prophetia de Henoch & Elia, qui venient certaturi cum Antichristo, & ab eo occidendi, & resurrecturi publicè, ut in VIII. Tractatu fufius latiusq; dicetur.*

Roma igitur sicut olim sub Monarchis Ecclesiæ fœvissimis mastigibus, præsertim Nerone, Domitiano, Decio, Diocletiano & Maximiano, alijsq; similibus, fuit tota plena idolis, omnis generis impietatibus ac blasphemijs referta, Sanctorum Martyrum sanguine madens ac penitus ebria, abominationum omnium ac flagitiorū sentina, Christiani nominis hostis acerbissima, ita erit in fine Mundi, cum rursus ex Christiana ad paganisimū rediens, fiet totius idololatriæ amplissimum seminarium. Ideoq; Christum & Christianos, ut supra ostēdimus, ac maximè Pontificem persequetur, expellet vel occidet. Sed dubium est: Num per hanc Romanam in Christianos persecutionem sit Fides Christiana ac Ecclesia Orthodoxa funditū in Mundo peritura. Verū nihil tale Catholico cuivis in mentem veniat, quasi sic deserturus sit Christus suam Ecclesiam, & dicta Romanæ in Christianos persecutio in eam prævalitura, ut eandem radicētis extirpet. Manebunt enim fideles Romæ, ut manserunt in persecutione Decij & Diocletiani; ac consequenter manebit Ecclesia Romana & Pontificatus Romanus: & Pontifex erit Episcopus urbis Romæ, licet exul & expulsus. Nec enim Gentiles eum Episcopatu, multò minus Pontificatu suo deponere aut privare poterunt. Pari modo cum Pontifices refederunt Avenione in Francia per 70. annos, vocabantur tamen, & revera erant Episcopi urbis Romæ, uti infra in 2. Tractatu demonstrabitur.

Stante igitur Roma, & Romano Imperio, quod certum est esse ultimum, & duraturum usque ad finem Mundi, decem eodem tempore exurgent Reges totius Orbis domini, qui multa sibi ultrò citròque damna inferent, alter alterius Regna mutuò debellantes. Et hi principio erunt subiecti Romano Imperio; ac suspicatur etiam, omnes fore Catholicos; libidine autem dominandi: aut propter alios titulos, adversus Romanam Monarchiam conspiraturos; atque ejus Imperium in decem Regna divisuros. Hoc enim designavit S. Prophetæ Daniel cap. 7. ver. 11. & 23. per decem cornua, quæ habebat
quarta

Opinio rejecta nonnullorū existimatiū Joannem sub Babylonis appellatione de Roma antiqua fuisse locutum.

XIV.

Roma sicut olim fuit ethnica & pagana, ita erit in fine Mundi.

Utrum tempore futuræ Romanæ urbis apostasiæ sit Catholica Ecclesia in violabilis permāsura.

XV.

Romanum Imperium ultimum.

Decem Reges in Orbe futuri, qui cōspirabunt adversus Romanæ Imperium.

Est sētētia mul-
torum, quam hic
sequitur Author,
Romanū Impe-
rium esse dura-
turum usque ad
finem Mundi.

Causa quare
debeant Christia-
ni quotidie Deū
orare pro statu &
conservatione
Romæ ac Roma-
ni Imperij.

Romanū Im-
perium an sit ab
Antichristo de-
struendum.

XVI.

Multa signa,
quæ præcedent
adventum Anti-
christi.

quarta bestia, significans secundum Ecclesiasticos Interpretes Ro-
manum Imperium, quod certum esse diximus esse duraturum usque
ad finem Mundi. Nam Tertullianus in libro ad Scapulam cap. 2. &
in libro de Resurrectione carnis, & in Apologetico; Optatus etiam
Milevitanus in libro secundo contra Donatistas; alij quoque quam-
plurimi Doctores docent fuisse antiquissimam & Apostolicam tradi-
tionem, Romanum Imperium pariter cum ipso Mundo staturum
& casurum; eundemque futurum utriusque finem & interitum. Tra-
dunt etiam præfati Auctores, solitos olim Christianos assidue reli-
giosèque Deo supplicare pro conservatione ac felicitate Romani
Imperij; videlicet, persuasū illi habebant, quoad staret & floreret Ro-
manum Imperium, nō esse venturum Antichristum; & differri atro-
cissimam illam Ecclesiæ persecutionem, quam adversus Christianos
in fine sæculi, Antichristus concitabit. Itaque quandiu Romanum
Imperium stabit, stabit & Ecclesia totusque Orbis; idque Christia-
nos didicisse docet Tertullianus ubi supra in Apologt. cap. 22. ex
suorum Prophetarum oraculis: *Est, inquit, & alia major necessitas no-
bis orandi pro Imperatoribus, etiam pro omni statu Imperij rebusque
Romanis; quod vim maximam universo Orbi imminentem, ipsamq;
clausulam sæculi acerbitates horrendas comminantem, Romani Impe-
rij commeatu scimus retardari. Itaque nolumus experiri, & dum præ-
camur differri, Romana diuturnitati favemus.* Ergo oportet Chri-
stianos quotidie Deum orare pro statu & conservatione Romæ ac
Romani Imperij, quod esse destruendum ac evertendum circiter fi-
nem sæculi ostendimus ab illis decem Regibus in Orbe futuris, par-
tibus inter se divisis; antequam Rex impius non modò generi ho-
minum, sed etiam Deo inimicus, scilicet Antichristus, appareat. Nec
obstant, qui videntur asserere ab Antichristo Romanum evertend-
um Imperium: nam illud duntaxat significant, teste Malvenda lib.
4. cap. 14. occasione ipsius Antichristi, nimirum ut ipsi venturo
proximè paretur via, excidendum esse Imperium, ut ipse ejus plenæ
destructionis quodammodo jure censeatur causa: & quod propè ejus
adventum sit interitum, videatur Antichristus illud deleturus.
Itaque priùs penitèns delendum est Romanum Imperium, quàm ve-
niat Antichristus, ipseque non est destructurus Romanum Impe-
rium, sed postquam illud prorsus sublatum fuerit de Mundo, suum
Regnum aufpicaturus, quati sit vacantem Imperij Principatum oc-
cupaturus.

Eversio igitur atque destructio Romani Imperij Antichristum su-
perinducet. id enim erit unum ex præcipuis signis propè jam illius
adventum: nam multa ponuntur signa, quæ illum præcedent. Pri-
mum signum erit prædicatio Evangelij, in universo Orbe, id est, in
omni-

Primum signa.

omnibus Provinciis & locis, in quibus homines habitant, cum multi adhuc inveniuntur populi, ad quos Evangelium nondum pervenit, ut Historici Indiarum fatentur. Primum itaque, quemadmodum Dominus Matth. 24. dixit, Evangelium apud omnes Gentes prædicari necesse est, cum adhuc nondum planè sit annunciatum, superest adhuc prædicandum, ut nulla jam relicta sit natio, quæ aliquo tempore non audierit Christi Evangelium; & tunc Antichristus ad prædendam Judæorum impietatem veniet. Hic igitur non est venturus, nisi prius Evangelii splendor totum pervaserit Orbem, ne quæ Antichristo credituræ sunt nationes, ullam possint obtendere ignorantie excusationem, quod ipsum admiserint. De hoc signo plura infra in 2. Tractatu dicemus.

Secundum signum erit præfata futura Romanæ urbis apostasia, quam indicare voluit S. Paulus in 2. ad Thes. 2. dum ait: *Donec de medio fiat*: quasi dicat Apostolus secundum D. Anselmum: Donec ab ipsa Romana Ecclesia, quæ est medium & cor Ecclesiarum, fiat iniquitas; hoc est, donec ipsa Roma, quæ est sedes & caput Ecclesiæ Catholicæ, à Fide circa extrema Mundi tempora apostatabit: & sic iterum (ut supra audisti) erit, sicut olim fuit, Ethnica & Pagana, ac potens: nam pristinum (ut supra ostendimus) Imperium Orbis rursus nacta, decem potentissimos Reges suo subjectos Imperio est habitura, qui suam sunt amplexuri apostasiam, quæ erit causa & origo discessionis particularium Ecclesiarum ab obedientia Catholice Ecclesiæ, quæ tunc inter tot procellas ac turbines cum suo legitimo capite atque universali Pastore, Christi Domini summo in terris Vicario, quamvis oppressa & afflicta, quamvis ejecta & profligata, ac profuga; inviolabilis tamen atque constans in Fide & Religione Christiana (ut supra est demonstratum) semper est permansura; alioquin vana esset Christi promissio Matth. 16. *Et portæ inferi non prævalerunt adversus eam.* Erit igitur quod præcedet adventum Antichristi inobedientia & defectio generalis ab Ecclesia Catholica, ut tenet & docet doctissimus vir Ioannes Eckius in Homilia 1. in Dominicam xxvi. post Pentecosten. Sedebit tunc in Ecclesia Catholica Petrus Romanus, qui ob prædicatum futurum Romanum Ethnicismum & Paganismum pascet oves in multis tribulationibus: quibus transactis, eò quod misericors Deus dabit aliquod tempus quietis & pacis, ut Roma resipiscat, ac tùm ista Dei gratiæ oblita, perseverabit in suo Ethnicismo & Paganismo, ut antè: quare tunc Deus illi finem inducet: quoniam illi decem Reges sibi subditi adversus ipsam rerum potentem ex improvise sunt rebellaturi, Imperium Romanum (ut supra patet, & infra patebit) igne ferroque exitialibus bellis devastaturi, occupaturi, ac inter se divisuri: Romam verò Imperii

D

caput

XVII.
Secundum signum.

Rebellio generalis erit ab Ecclesia Catholica ante adventum Antichristi,

Ecclesia Catholica nunquam defectura, sed semper inviolabilis permansura cum suo legitimo Capite.

Vaticinium seu
Oraculum, aut
Prophetia S. Ma-
lachie de Ro-
manæ urbis e-
versione.

caput postmodum è culmine fortunæ deiectam, funditus extirpaturi. Huc accedit Prophetia S. Malachie, quæ recenset Arnoldus Vvion in Chronicis Ordinis S. Benedicti, sive in Ligno vitæ lib. 2. cap. 40. in fine: in ea enim Malachias à suo ævo (fuit ipse cœvus D. Bernardo: hic enim scripsit ejus vitam) per symbola depingit omnes Romanos Pontifices futuros usque ad finem Mundi, ultimumq; fore a se serit præfatum Petrum Romanum, de quo ita vaticinatur: *In persecutione extrema S. R. E. sedebit Petrus Romanus, qui pasces oves in multis tribulationibus: quibus transactis Civitas septuaginta millium (id est Roma) diruetur, & Iudex tremendus iudicabit populum suum.* Hæc S. Malachie oracula singulis Pontificibus usq; ad Clementem VIII. appositè adaptavit Alphonsus Ciacconius, uti videre est apud Vvion loco citato.

XVIII.

Vtrum Vaticini-
um S. Malachie de futura
Romanæ urbis
everfione stet
pro Authore, an
contra ipsum.

Sunt qui scribant, hanc præadductam S. Malachie Prophetiam de futura Romanæ urbis everfione non stare pro nobis, sed contra nos: quia existimant Romam terræmotibus, aut inundationibus, aut turbinibus, aliisque similibus modis esse diruendam post tribulationes Antichristi, ut constare dicunt ex præfato S. Malachie Vaticinio; sed isti graviter errant ignorantes extremam S. R. E. persecutionem esse inchoandam in præfata futura generali discessione ab Ecclesia Catholica, & esse finicndam per Antichristum. At quia in initio hujus extremæ persecutionis post multas tribulationes, quas Ecclesia Catholica tunc est habitura seu passura, erit aliquod tempus pacis & quietis, ut supra ostensum est: idè S. Malachias ait transactis persecutionibus non Antichristi ut illi putant, sed prædemonstratæ futuræ generalis rebellionis ab Ecclesia Catholica, Romam esse diruendam non post, sed ante Antichristum, ut supra patet, & infra fufius latiusq; patebit.

XIX.

Tertium signum

Traditio Sancto-
rum Patrum de
abolitione Ro-
mani Imperii
prius, quam ven-
iat Antichri-
stus.

Tertium signum, quod præcedet adventum Antichristi, erit discessio gentium à Romano Imperio: id est, destructio Romani Imperii. Ratio est, quia ante illud tempus dividetur Romanum Imperium (uti supra ostensum est) in decem Regna: nam est traditio Sanctorum Patrum, circa finem Mundi decem (ut supra audisti) simul Reges Romanorum excitaturos in diversis quidem locis, eodem tamen regnantes: qui funditus Romanum Imperium evertent, & inter se partientur. Istis autem decem Regibus in Orbe Romano rerum potentibus, venturus aut oriturus est Antichristus tanquam cornu parvulum, nimirum ex parvis & obscuris initiis in immensam magnitudinem evasurus, atq; decem illis Regibus longe potentior futurus, qui Regnum jam adeptus, tres ex decem Regibus vincet atq; delebit, reliquos verò septem metu ac terrore exanimatos suo subiiciet Imperio. Quod autem eiusmodi assertio sit traditio Sanctorum Pa-
trum

trum, ut diximus, asserit D. Hieronymus in 7. Danielis: quoniam ibi elucidans illud Prophetæ Oraculum: *Et habebat cornua decem, & c.* sic fatur: Ergo dicamus, quod omnes Scriptores Ecclesiastici tradiderunt: In consummatione Mundi, quando Regnum destruendum est Romanum, decem futuros Reges, qui Orbem Romanum inter se dividant, & undecimam surrecturum esse Regem parvulum, scilicet Antichristum, qui tres de decem Regibus superaturus sit, id est, Aegyptiorum Regem, & Aethiopiae, & Aethiopiae. Quibus interfectis, etiam septem alii Reges victori colla submittent. Ita Hieronymus.

Itaque præfati decem Reges in Orbe futuri erunt prævii Antichristo: nam his rerum habenas in Orbe Romano moderantibus, illum statim affuturum manifestè affirmat S. Propheta Daniel cap. 7. in eo Vaticinio, quod ibi ita se habet: *Porro cornua decem, ipsius Regni, decem Reges erunt, & alius consurget post eos* (nempe Antichristus) *& ipse potentior erit prioribus, & tres Reges humiliabit, & sermones contra Excelsum loquetur.* S. Ioannes in Apocal. 17. ver. 12. de decem illis Regibus sic scribit: *Et decem cornua, quæ videri in bestia, decem Reges sunt.* Quin & Sibyllæ Prophetico afflatæ Spiritu per decem Soles, quos in fine Mundi orituros cecinerunt, decem illos Reges, quos Romana urbs (ut supra demonstratum est) proximè sæculi consummationem est habitura suo subiecto Imperio, indicare voluisse putantur.

Verùm, numero illo decem præfatorum Regum, in quos supra ostendimus dispertitum iri Romanum Imperium, D. Augustinus occasionem in primis difficultatis præbuit, quia superadductum S. Danielis Vaticinium de decem cornibus quartæ bestię, & de cornu parvulo è medio eorum enato, hoc est, de decem Regibus in fine Mundi, quorum Regno vigente venturus est (ut supra demonstravimus) Antichristus, enarrans putat, non tam significari certum quendam numerum Regum, quàm omnes Reges in Romano Imperio usq; ad finem sæculi futuros; post quos, venturus est Antichristus: solet enim Scriptura, ita denario numero, ut septenario, centenatio, & millenario, ad exprimendam universitatem, plerunque uti. Ponam hic verba Augustini: sic enim scribit libro vigesimo de Civitate Dei cap. 23. *Vereri me fateor, ne in decem Regibus, quos tanquam decem homines videtur inventurus esse Antichristus, forte fallamur; atque ita ille inopinatus adveniat, non existentibus tot Regibus in Orbe Romano. Quid enim, si numero isto denario, universitas Regum significata est, post quos ille venturus est? sicut millenario, centenatio, & septenario, significatur plerunque universitas: & aliis atq; aliis numeris, quos nunc commemorare non est necesse.* Ita Augustinus. At quamvis denarius numerus in Scriptura multitudinem & universitatem

Antichristus
tres Reges ex
decem Regibus
in Orbe futuri
debellabit atq;
delebit, reliquos
verò septem si-
bi subiiciet.

XX.

Decem Reges in
Orbe futuri e-
runt prævii An-
tichristo.

Oraculum Si-
byllarum de de-
cem Regibus in
Orbe futuri.

XXI.

Quid significent
decem cornua,
seu decem Reges
secundū D. Au-
gustinum.

Utum denarius
numerus in Scri-
ptura indefini-
tam multitudi-
nem semper de-
notet; an verò
interdum præ-
finitum nume-
rum significet.

Andecem Reges
in Orbe futuri
sub adventum
Antichristi fue-
rint plures , aut
pauciores.

Vtrum Anti-
christus evertet
Romam & eius
Imperium ; an
verò Reges præ-
vii.

XXII.

Opinio Suarez.

XXIII.

Ribera , Viegas,
& alii Apocalyp.
Interpretes, quos
hic sequitur Au-
thor, censent Ro-
mam ante Anti-
christum esse
evertendam à de-
cem Regibus.

XXIV.

Opinio Corne-
lij à Lapide, quâ
Auctor hic reiic-
cit.

tatem denotet, sicut videre licet Geneseos 31. Job 19. Numerorum 14. 1. Regum 1. Ecclesiastes 7. Danielis 1. tamen in præadducto 7. Danielis cap. & 17. Apocalypsis Joannis præfinitum numerum significat : & sic præfatos decem Reges non pro multitudine, sed pro definito numero decem tantum, nec plures, nec pauciores intelligendos esse, tam manifestum est, ut vehementer mirati sumus potuisse de his S. Augustinum ambigere, cum omnes Scriptores tam veteres, quam neoterici tradant certum esse, fore decem Reges in Orbe cum veniet Antichristus. Probant istud illi ex prædemonstrato S. Danielis Vaticinio: nam cum dicat ibi (ut supra audisti) S. Propheta, illorum decem Regum tres Reges debellaturum Antichristum, reliquos verò septem ei subiiciendos fert communis sententia Patrum, non videtur negari posse, quin quo tempore venturus est Antichristus, futuri sint in Orbe decem tantum Reges: qui Romam capient & evertent, ac eius Imperium (ut sæpe supra dictum est) inter se partientur; Romani Imperii & re & nomine funditus extinctis. Neque enim ullus eorum se Regem, aut Imperatorem Romanorum appellabit Romani nominis odio exitiali, quamadmodum nullum ex decem cornibus bestię appellatur bestia. Sed an hi decem Reges sint everfuri Romam ante Antichristum; an verò sub Antichristo, ita ut Antichristus everfurus sit Romam, & pariter Romanum Imperium per hosce Reges.

Primò, Franciscus Suarez in 3. Par. Summæ Theologicæ Angelici Doctoris tom. 2. disp. 59. art. 6. censet incertum esse, an Romanum Imperium, & multò magis an Romana Vrbs evertenda sint ante Antichristum, an per ipsum Antichristum.

Secundò, Ribera & Viegas in 17. Apocal. & alij quamplurimi ibidem, quos hic sequimur ipsi, censent ante Antichristum evertenda, idque putant se demonstrare ex eo, quòd Roma in dicto Apocalypsis cap. ver. 16. dicatur evertenda à decem Regibus. Verba ita se habent: *Et decem cornua, quæ vidisti in bestia: hi odient fornicariã, & desolatam facient illam, & nudam, & carnes ejus manducabunt:* ergo ante Antichristum; nam Antichristus (ut supra demonstravimus) veniens statim debellabit tres Reges & occidet, ut tantum septem restent, qui sponte ei se subdent. Cum ergo sub Antichristo tantum futuri sint septem Reges, sequitur tunc Romam non esse evertendam, sed antè, cum nimirum in Orbe erunt decem Reges.

Tertiò, Cornelius à Lapide super præadductum cap. 17. Apocalypsis existimat Romam & Romanum Imperium evertenda esse non ante Antichristum, sed ab Antichristo per decem Reges ei iam subiectos. At verò ista opinio, quamvis Auctor eam suspicetur esse probabiliorem, tamen à nobis reiicitur. Ratio est, quia est assertio Pa-

Pa-

Patrum & consensus omnium Ecclesiasticorum Doctorum, ut supra ostendimus, quod Antichristus non est venturus, nisi prius extinctum & abolitum omninò fuerit Romanum Imperium, ut clarè S. Paulus, etsi ænigmaticè loquatur, indicat in 2. ad Theff. 2. cùm inquit: *Et nunc quid detineat scitis, ut reveletur in suo tempore. Tantùm ut qui tenet nunc, teneat, donec de medio fiat.* Illud planè, licèt obscurè sit locutus, demonstravit: Jam benè nostis hoc detinere, remorari, impedire ne veniat Antichristus, nimirum status ipse Romani Imperij, quod adhuc in Germania viget, & rerum tenet habenas; ac si asserat: Romanum ipsum Imperium stans detinet ne veniat Antichristus: nam Catholica Ecclesia non alia potissimum ratione videtur in die Sancto Parasceves orare pro Imperio Romano, illa solemni ritu concepta precatione: *Omnipotens sempiternè Deus respice ad Romanum benignus Imperium, &c.* nisi quia certè persuasum habet, quandiu steterit hoc, nullo pacto timendum esse adventum Antichristi, & rerum finem: stante igitur Romano Imperio Antichristus non veniet: illud enim esse duraturum ostendimus supra, quousque decem illi potentissimi Reges in Orbe existant, qui (ut supra audisti) partitis inter se cunctis Romani Imperij quæ quondam ipsi subjæctæ fuere Provinciis, nomen, dignitatemque eiusdem Imperij penitè extinguant & aboleant, ut nec ullus illorum decem Regum, nec ullus alius tunc in Mundo appelletur Romanus Imperator, nec nomen nec res Imperij Romani ullibi gentium, aut terrarum vel existat, vel agnoscat, aut reperiri valeat: & tunc regnantibus decem illis Regibus nominis & dignitatis Romani Imperij extirpatoribus, venturum esse Antichristum supra demonstravimus: ergo non veniet Antichristus ut Romanum stans Imperium deiciat & extinguat; sed postquam istud prorsùs ablatum de Mundo fuerit, statim illum esse venturum tradit Apostolus ubi supra, cùm inquit: *Donec de medio fiat. Et tunc revelabitur ille iniquus. Quid aliud oro est de medio fieri, quàm de medio tolli, & penitè auferrì, non tantùm inclinari? Et tunc, hoc est, sublato funditè Romano Imperio, venturus est Antichristus.*

Non committam ut hoc loco præteream, quæ hac de re scribit Robertus Cárdenalis Bellarminus: nam iste super præadducta & declarata S. Pauli verba sic ait: *Paulus non ausus apertè scribere ad Thesalonicenses de everfione Imperij Romani, quod tamen apertè illis coram explicaverat, sic loquitur, & sensus est: scitis, quid impediatur adventum Antichristi? dixi enim vobis Romanum Imperium impedire, quia non sunt adhuc impleta eius peccata: idèd qui nunc tenet Romanum Imperium, teneat, id est, regnet, donec de medio fiat, id est, aboleatur; & tunc revelabitur ille iniquus.* Ita, ait Bel-

lar-

Clara D. Pauli demonstratio de abolitione Romani Imperij ante adventum Antichristi.

Romanum Imperium à quibus sit devastandum.

Antichristus non veniet, nisi prius everfo penitè Romano Imperio.

XXV.

Expositio Cardinalis Bellarmini super præadductam clarè D. Pauli demonstrationem de extinctione Romani Imperij, prius quàm reveletur Antichristus.

Hanc Bellarmini expositio-
nē tradunt Græci Patres & Latini.

Expositio D.
Hieronymi.

Causa quare
S. Paulus ænig-
maticè & obfcurè locutus est de
abolitione Ro-
mani Imperii.

Expositio D.
Augustini.

larminus, exponunt Græci Patres, & Latini, è quibus duo tantum à nobis hic afferuntur, Hieronymus nempe & Augustinus. Primus qu. 11. ad Galatas eadem verba Pauli pertractans ita fatur: *Et nunc quid detineat scitis, ut reveletur in suo tempore; hoc est, quæ causa sit, ut Antichristus in presentiarum non veniat, optimè nostis. Nec vult apertè dicere Romanum Imperium destruendum, quod ipsi qui imperant æternum putant: unde secundum Apocalypsim Joannis in fronte purpurata meretricis scriptum est nomen blasphemiae, id est, Roma Æterna. Si enim apertè audacterque dixisset, non veniet Antichristus, nisi prius Romanum deleatur Imperium, justa causa in orientem tunc Ecclesiam persecutionis consurgere videbatur. Merito igitur Apostolus ænigmaticè & obfcurè locutus est. Neque enim volebat superfluas inimicitias & inutilia pericula suscipere. Si enim dixisset: quoniam adhuc modicum & destruetur jam Romanum Imperium, confestim eum defodissent veluti corruptorem: & credentes omnes tanquam in hoc viventes & decertantes. Et mox exponens illud præpositum Pauli: *Tantum ut qui tenet nunc, teneat, donec de medio fiat: & tunc revelabitur ille iniquus*, hæc inquit: *Tantum ut Romanum Imperium, quod nunc universas gentes tenet, recedat & de medio fiat: & tunc Antichristus veniet fons iniquitatis*. Secundus in 20. lib. de Civitate Dei cap. 19. eundem Apostoli locum edisserens, quamvis prorsus fateatur se ignorare quid dixerit, tamen ita ait: *Tantum qui modò tenet, teneat, donec de medio fiat. Quidam putant hoc de Imperio dictum fuisse Romano: & propterea Paulum non id apertè scribere voluisse, ne calumniam videlicet incurreret, quòd Romano Imperio malè optaverit, cum speraretur æternum*. Et post pauca infert: *Illud tamen quod ait Apostolus: *Tantum qui modò tenet, teneat, donec de medio fiat, non absurdè de ipso Romano Imperio creditur dictum, tanquam dictum sit: *Tantum qui modò imperat, imperet, donec de medio fiat, id est, tollatur de medio. Et tunc revelabitur ille iniquus, quem significare Antichristum, nullus ambigit.****

XXVI.

Roma sub finem Mundi funditus evertenda, & igni concremanda.

Rectè igitur indicavimus supra, fore signum non simultaneum, sed prævium, aut proximum adventus Antichristi, omnimodam rei & nominis Romani Imperii demolitionem. In qua plena extinctione & abolitione subintellige Romanæ urbis everfionem: nam cum extenuaverint Romanum Imperium decem illi Reges in Orbe futuri circiter occasum sæculi, Romam ipsam, quæ fuerat Imperii caput, adoriantur, capient & evertent: qua everfa ruet pariter, omninòq; concidet Romanum Imperium. Itaque Roma, & Romanum Imperium evertenda sunt non ab Antichristo, sed ante Antichristum ab illis decem Regibus, qui Romam post everfam igni concremabant, quem

quem illa non propter aliud, nisi propter scelera, & impietates, quibus in fine Mundi se commaculabit, iuste merebit.

Eiusmodi Romæ Paganæ in fine Mundi excidium prædicit S. Joannes in Apocalypsi cap. 18. ver. 2. sed tacito nomine, immò mutato; vocat enim eam (ut supra ostēdimus) Babylonem. Id facit, (ait ibi Cornelius à Lapide) ne Domitianum Imper. & Romanos iam tum adhuc Paganos offendat, eosque contra se ac Christianos magis concitet & inflammet. Porro prædicit hoc Romæ excidium Ioannes, ad consolationem fidelium & Sæctorum, qui tunc sub Domitiano Romæ & alibi mirè exagitabantur; & paulò post sub Trajano & sequentibus Imper. gravius erant exagitandi, ut scilicet Christiani & Sancti scirent & cogitarent, in suis hisce tam atrocibus persecutionibus se Deo esse curæ, ac Deum fore ultorem sanguinis sui: quia nimirum Deus in fine Mundi puniet non tantum præsentia, sed & diu præterita scelera & persecutiones Christianorum factas Romæ, & in Romano Imperio tempore Domitiani & deinceps; eò quòd Romani in fine Mundi futuri priscorum Romanorum infidelitatem, tyrannidem & mores impios laudabunt & imitabuntur: quocirca propter eadem gravius punientur, quàm punirentur si illa non præcessissent.

Qua de re audi præcitatum Cornelium à Lapide ubi supra ver. 20. *Quia ergo* (inquit) *Roma olim persecuta est Apostolos, Prophetas (non priscos & Judaicos, sed legis novæ, quales fuerunt Apostoli eorumque posterii) & fideles, rursusque eos cum Pontifice in fine Mundi persecuetur; hinc Deus excindet illam; puniet enim prisca Romanorum peccata, impleta eorum mensura in fine Mundi: unde gravius punientur Romani tunc futuri, quàm puniti fuissent, si similia priscorum Romanorum peccata non præcessissent. Erant enim ipsi priscorum posterii (utpote incolæ & cives ejusdem urbis Romæ, quidam etiam à priscis illis prognati, eorumque nepotes) & a seclæ; quia eorum scelera probabunt, laudabunt, req; ipsa sequentur & imitabuntur. Volent enim æmulari gesta & gloriam Cæsaris, Pompeij, Traiani, Decii, Diocletiani, atq; veteris Romæ fumos, & nomina vana Catonum, uti etiamnum aliquos priscis hisce Romanorum fumis pasci & gloriari videmus. Quocirca Deus in iis maiorum peccata puniet: quia illis propter approbationem & imitationem, maiorum peccata imputabuntur: gravius ergo punientur quàm si soli peccassent; quia & gravius peccabunt, eò quòd illis placebunt scelera maiorum, eaque æmulari volent, ut Romæ pristinum sub gentilissimo splendorem, pompam & Imperium restituant: itaque audaciùs & impudentiùs peccabunt, dum facere non timebunt ea, quæ Deo in maioribus suis displicuisse animadvertent. Et quia cum novis, vetera etiam Babylonis peccata luenda erant, Ioannes quasi de re iam diè gesta dixit cap. 16. vers. 19. Et Babylon magna venit in*

XXVII.

Prophetia S. Ioannis de excidio Romæ paganæ in fine Mundi.

Deus puniet priscorum Romanorum peccata in fine Mundi. quo iure?

Sententia hac de re Cornelii à Lapide.

Roma in fine Mundi Christum deseret.

Romani propè finem sæculi imitabuntur gesta & gloriam suorum veterum patrum.

memoriam ante Deum dare illi calicem vini indignationis iræ eius. In memoriam venit : quia iam vetera eius scelera oblivioni data erant, propter Christi fidem, quam amplexa erat: sed postea novis similibusque accedentibus, priora revocantur in Dei memoriam. Hoc est quod ait hic uers. 5. Quoniam per uenerunt peccata eius usque ad Calum, & recordatus est Dominus iniquitatum eius. Quare sicut Ierusalem impleuit mensuram peccatorum patrum suorum, atque tam pro priscis patrum, quam pro nouis suis peccatis punita est, cum eam excidit Titus, uti prædixit Christus Luca 19. uers. 42. Ita fiet & Roma. Sic Judæi, qui non descendunt ex Cain, quia tamen eius parricidium imitati sunt, occidendo Christum & Apostolos, audierunt à Christo: Et uos implete mensuram patrum uestrorum, & c. ut ueniat super uos omnis sanguis iustus, qui effusus est super terram, à sanguine Abel iusti usque ad sanguinem Zacharia. Hucusque Cornelius à Lapide. Idem Romanæ urbis excidium, quod S. Joannes toto capite decimo octavo Apocalypsis, quod jam decimo septimo eiusdem cœperat, fuisse prophetavit, prænuntiatum iam prius à Sibyllis fuisse, ex his earum Oraculis patet.

Rome paganæ
in fine Mundi
excidium prædi-
xere Sibyllæ.

Lib. 2. Sibyllino-
rum Oraculo-
rum.

Lib. 8. Sibylla-
rum Carminum.

*Tunc sanè generatio decima post hæc apparebit
Hominum, cum terra concussor Astrorum Conditor
Idolorum amorem franget, populumque concutiet:
Romæ septem vertices habentis, magnaue diuitiæ peribunt,
Irrigata multo igne à flamma Vulcani.*

Et rursum:

*Veniet tibi Calitùs equalis d' erecta ceruice Roma,
Celestis plaga, & fustes cervicem prima,
Et terræ allideris, & ignis te totam absument
Inclinatam: noua terræ, & diuitiæ peribunt:
Et in fundamentis tuis lupi, & vulpes habitabunt:
Et tunc eris tota deserta omnino, ac si nunquam fuisses.*

XXVIII.

Hæc mirè congruere verbis Evangelistæ Joannis de Roma facile cognoscitur, cum inquit cap. 18. Apocalypsis ver. 2. *Cecidit, cecidit Babylon magna, & facta est habitatio demoniorum, & custodia omnis spiritus immundi, & custodia omnis uolucris immunda, & odibilis.* Et ver. 8. *Ided in una die uenient plaga eius, mors, & luctus, & fames, & igne comburetur, quia foris est Deus, qui iudicabit illam.* Ecce qualis erit status Romanæ urbis in fine Mundi. Et sic in ea adimplebitur vetus illud adagium: *Ubi uber, ibi tuber: ubi mel, ibi fel: ubi montes, ibi valles: ubi aurum, ibi arrugo & scoria.* Quasi dicat: Ubi libido, ibi lues: ubi voluptas, ibi dolor: ubi fastus, ibi contemptus: ubi avaritia, ibi sordes: ubi saturitas, ibi fames: ubi crapula, ibi mors. Meritò igitur S. Brigitta in suis Revelationibus lib. 4. cap.

57. dicit, quòd Roma debet mundari à zizania , primò acuto ferro ;
secundò igne, tertid per iuga bovum: *Roma (ait) est quasi ager, super
quem zizania excrevit . Ided priùs debet mundari cum acuto ferro.
Inde igne purgari. Postea arari cum iugo bovum.* Subdit verò Sibylla:

*Propè quidem Mundi finis, & extremus dies,
Et probatis inclytis iudicium immortalis Dei:
Sed priùs Romanorum inevitabilis ira erit,
Tempus sanguineum, & infelix vita veniet.*

Et mox addit:

*Tuam primam pñitionem Roma, & fremitum videns,
Nec ampliustibi servili sub iugo cervicem ponet
Non Syrus, non Græcus, non Barbarus, non gens alia.
Subverteris, & fies quæcunque fecisti.
Et cùm fleveris, timebis donec omnia luas:
Et tu triumphus eris Mando, & opprobrium omnium.*

Ex iisdem Lactantius Firmianus lib. 7. Divinarum Institutionum
cap. 25. *Cùm caput, inquit, illud Orbis occiderit, & pyra esse cape-
rit, quod Sibyllæ fore ajunt, quis dubitet venisse jam finem rebus hu-
manis Orbique terrarum? Illa est enim Ciuitas, quæ adhuc sustentat
omnia: precandusque nobis & adorandus est Deus Cæli, si tamen sta-
tuta eius & placita differri possant, ne citiùs quàm putemus, tyran-
nus ille abominandus veniat, qui tantum facinus moliat, ac lumen
illud effodiat, cujus interitu Mündus ipse lapsurus est.* Itaque finis
Orbis non aderit, nisi priùs Roma omninò destructa, & igni con-
cremata. Hinc reiicias veterem illam opinionem Romanorum &
aliorum Gentilium existimantium Romanam urbem, ac ejus simili-
ter Imperium æterna fore, cùm utraque ante Antichristum esse
prorsùs de Mundo auferenda, fatis supra est demonstratum. Quo-
niam illic abundè enarravimus Romam circiter extrema Mundi
tempora Ethnicam factam, & ad culmen mundanæ potentæ eve-
ctam, Imperiumque Orbis nactam, hostem exitialem Christianæ Ec-
clesiæ redditam, decem sub suo Imperio potentiissimos Reges tunc
habituram, nequitia & impietate famosissimos; qui tamen Roma-
næ urbis dominatus pertæli, ab ea palam deficient, in eamque con-
iunctis viribus atque exercitibus insurgent, obsident, vastabunt,
incendent, & delebunt: Romanum Imperium inter se dividunt, ejus
nomen, & rem omnem extinguent, cùm nullus eorum ullo pacto sit
futurus, aut appellandus Rex, aut Imperator Romanus. His autem,
post deletam Romam, & Romanum Imperium de medio sublatum,
in Mundo regnantibus, venturum Antichristum. Itaque Roma-
num Imperium usque ad tempora præfatorum decem Regum est du-
raturum. Patet id ex cap. 7. Danielis, ac ex Apocalypsis 17. estque

Sibyllæ Ora-
culum.

Alterum Sibyl-
læ Oraculum.

XXIX.

Romæ interitu,
Mündus ipse la-
psurus est.

Opinio de æter-
nitate Romæ, ac
eius Imperii rei-
citur.

Epilogus, seu
summa eorum,
quæ Author su-
prà de Roma &
Romano Imperio
diffusè tractavit.

Antichristus
secundum Apo-
stoli sententiam
non antea in
Mundum est vē-
turus, nisi vene-
rit discessio pri-
mum, seu defe-
ctio generalis ab
Imperio Roma-
no.

communis Patrum, teste S. Hieronymo super adductum Danielis lo-
cum, traditio, & ut videtur, Apostolica. Tradit namque S. Paulus
(ut supra ostendimus) in 2. ad Theff. 2. ver. 3. Antichristum non an-
tea in Mundum esse venturum, nisi venerit discessio primum: quod
Græcè dicitur (ut superius audisti) Apostasia, ut omnes gentes quæ
Imperio Romano subjacent, recedant ab eo. Prius igitur erit defe-
ctio generalis ab Imperio Romano, & postea illicò apparebit Anti-
christus, qui interficiet Sanctos, reddita Romanis libertate sub suo
tamen nomine. Ita Tertullianus lib. de Resurrect. cap. 24. & 25. La-
ctantius Firmianus lib. 7. Divinarum instit. cap. 15. & 16. S. Cyril-
lus Hierosolymitanus Episcopus Catech. 15. S. Hieronymus qu. 11.
ad Algasiam, S. Augustinus lib. 20. de Civitate Dei cap. 19. S. Joan-
nes Chrysostomus in 2. ad Theff. 2. S. Ambrosius ibidem, Theophy-
lactus, Oecumenius. Qui omnes non tantum inclinationem Roma-
ni Imperij, aut domini sedive commutationem, ut hæretici volunt,
sed plenam eius desolationem, & contra illud omnium gentium re-
bellionem, dicunt certò præturam adventum & regnum Antichri-
sti: & hoc est quod ver. seq. ait S. Paulus: *Donec de medio fiat*: id est,
omnino auferatur Romanum Imperium. Et tunc quidem revelabi-
tur homo peccati, Antichristus videlicet: qui licet sit homo; sors ta-
men erit omnium peccatorum, & filius perditionis. Hic est filius
diaboli, quia per omnia adimplebit voluntatem suam, quia plenu-
do diabolicæ potestatis, & totius mali ingenij corporaliter habita-
bit in illo. In quo erunt omnes thesauri malitiæ & iniquitatis ab-
fconditi. Itaque non revelabitur Antichristus, nisi primum venerit
discessio: hoc est, (ut habetur in Tractatu de Antichristo, quem ali-
qui putant esse D. Augustini, nos verò Rabani) nisi discesserint om-
nia Regna à Romano Imperio, quæ prius subdita erant. *Hoc autem
tempus* (subdit ille Auctor) *nondum aduenit, quia licet videamus Ro-
manum Imperium ex maxima parte destructum, tamen quando Reges
Francorum durauerint, qui Romanum Imperium tenere debent, Ro-
mani Imperij dignitas ex toto non peribit, quia in Regibus suis stabit.
Quidam uerò Doctores nostri dicunt, quod unus ex Regibus Franco-
rum Romanum Imperium ex integro tenebit, qui in nouissimo tempo-
re erit, & ipse erit maximus, & omnium Regum ultimus. Qui post-
quam Regnum suum feliciter gubernauerit, ad ultimum Hierosoly-
mam ueniet, & in monte Oliueti sceptrum & coronam suam deponet.
Hic erit finis & consummatio Romanorum, Christianorumque Impe-
rii. Statimque secundum prædictam sententiam Apostoli Pauli, Anti-
christum dicunt futurum.* Egregie liberat Fidem suam. In Fragmen-
tis S. Methodij Martyris ejusmodi quidpiam reperitur. Verum hæc
nullo pacto congruere cum his, quæ hæctenus de extinctione & in-
teritu

Finis & con-
summatio Roma-
ni Imperij secun-
dum Rabanum.

An ista Rabani
opinio de fine &
consummatione
Romani Imperij
sit vera.

teritu Romani Imperij ex Scripturæ & Patrum traditione docuimus, facile quivis intueri valet. Quamprimum igitur penitus extinctum & abolitum fuerit Romanum Imperium, subito & improvise Antichristus veniet, & totum simul humanum genus suo errore decipiet & perdet. Itaque rectè indicat S. Paulus ubi supra vers. 6. quòd status Romanus est remora, seu causa dilationis adventus Antichristi, dum ait: *Et nunc quid detineat scitis, ut reveletur in suo tempore: nam mysterium iam operatur iniquitatis: id est, quid sit quod detineat adventum Antichristi, scilicet ut Nero & Romani Imperatores teneant Imperium, donec illud evertatur & è medio tollatur: quia ejus destructio, seu abscissio in decem Reges, seu Regna, dispersa, Antichristum (ut supra audisti) superinducet. Et tunc (ut diximus) revelabitur ille iniquus. Quandiù enim Romani Imperij robur steterit, non facile quisquam subiicietur Antichristo. Romano verò Imperio dissoluto, ei ille inducet anarchiam, hoc est, libertatem, vel potius turbulentum rerum statum, qui capite & Principe careat, conabiturque cùm hominum, tùm Dei Imperium rapere. Alludit autem Apostolus (ut inquit ibi Cornelius à Lapide) ad Danielis (quasi omnium temporum Chronologi certissimi, notissimi & celeberrimi) caput septimum: ubi Daniel præcipua Mundi Imperia & Monarchias sibi succedentes ordine recenset. Prima fuit Assyriorum & Babyloniorum, quæ Danieli repræsentata fuit per leonem. Secunda Medorum simul & Persarum, significata per ursum. Tertia Macedonum seu Græcorum, significata per pardum. Quarta & ultima Romanorum, significata per bestiam decem cornuum. Post quæ, ut ait Daniel, undecimum parvulum cornu, id est, Antichristus consurget, & crescet, facietque bellum adversus Sanctos, & prævalebit, donec veniat antiquus dierum, ut Judicium & Regnum tradat Sanctis suis: *Et sermones (inquit Daniel) contra Excelsum loquetur (nempe Antichristus) & Sanctos Altissimi conteret, & putabit quòd possit mutare tempora & leges, & tradentur in manu eius usque ad tempus, & tempora, & dimidium temporis. Et judicium sedebit, ut auferatur potentia, & conteratur, & dispereat usque in finem. Regnum autem, & potestas, & magnitudo Regni, quæ est subter omne Cælum, detur populo Sanctorum Altissimi: cuius Regnum, Regnum sempiternum est, & omnes Reges servient ei & obedient.**

Quatuor præcipua Orbis Imperia, seu Monarchias, significata per bestias.

Caput septimũ Danielis explicatum.

Daniel ergo docet primò regnasse Assyrios seu Babylonios; hos deinde subactos esse à Medis simul & Persis, ac Persas à Macedonibus seu Græcis, & Græcos à Romanis, Romanis successuros decem Reges, post quos consurrectorum Antichristum, qui non à patribus accipiet Regnum, sed arte magica Principatum usurpabit. Decem igitur Regibus, seu Regnis successurum est undecimum Antichristi

XXX.

Omnia Imperia debent tandem cedere Christi Regno.

Regnum ad breve tempus, quod à Christi Judicis & Sanctorum glorioso & æterno Regno subvertetur. Ad locum itaque Danielis supra jam explicatum alludit ibi S. Paulus, quasi dicat: Omnes alij Monarchæ & tyranni, putà Babylonij, Persæ, Græci iam transferunt: supersunt Nero, & Romani, qui tenent nunc Imperium, donec illud auferatur, & tunc veniet Antichristus; & mox Christus Judex, qui Antichristum interficiet Spiritu oris sui, suumque cum Sanctis Regnum æternum inducet & stabiliet. Ita S. Joan. Chrysofomus, Theophylactus, & alii. Simili modo arcano & Prophetico hæc eadem describit S. Joannes in Apocal. 17. ver. 10. *Reges, inquit, septem sunt. Quinque ceciderunt; unus est, & alius nondum venit: & cum venerit, oportet illum breve tempus manere.* Ubi, ut docent S. Ambrosius, Beda, Richardus, Ribera, & alij, per septem Reges significat conjugationem tyrannorum, qui septem Mundi ætatibus Ecclesiam persecuti sunt, persequuntur, & persequentur. Unde ait quinque transisse, sextum adhuc esse, septimum regnaturum ad modicum tempus. Primus ergo Rex fuit Cain cum gigantibus, aliisque tyrannis, qui prima Mundi ætate, id est, ab Adam usque ad diluuium, pios & Ecclesiam persecuti sunt. Secundus Rex fuit Nemrod & Meropes illi architecti turris Babel, qui à Noe usque ad Abraham (hæc enim est secunda Mundi ætas) fideles vexarunt. Tertius Rex, qui tertia Mundi ætate, quæ ab Abraham ad David excurrit, pios oppressit, fuit Pharao, & similes in Ægypto & Sodomis. Quartus fuit Jeroboam, alijque impij Reges Israel & Juda, qui quarta Mundi ætate, à David scilicet usque ad captivitatem Babylonicam vitulos aureos & idola invexerunt. Quintus fuit Nabuchodonosor cum Antiocho Epiphane, aliisque usque ad Christum: hæc enim est quinta Mundi ætas. Sextus fuit Nero, aliique Imperatores Romani, qui sunt, fuerunt, vel erunt à Christo usque ad Antichristum. Septimus erit Antichristus, qui modicum, scilicet tres annos cum dimidio, regnabit, & à Christo Judice prostrigabitur, ut infra in nono ac ultimo Tractatu fusiùs latiusque dicetur.

Locus Apocalypsis 17. illustratus.

Septem Reges septem significant tyrannos, qui septem Mundi ætatibus Ecclesiam persecuti sunt.

XXXI.

Quartum signum erit discessio quorundam Christianorum à Fide Catholica.

Quartum signum erit discessio seu recessus quorundam Christianorum à Fide Catholica. Nam defectio illa generalis quamvis fiet ab Ecclesia Romana simul & Imperio, præcipuè tamen futura est à vera & Catholica Fide, quæ similiter illo tempore erit. Dico quorundam Christianorum, non quòd omnes à Fide recedent, sed multi. Ait enim Salvator noster Matth. 24. quòd tunc abundabit iniquitas, & refrigescet multorum charitas: sicque Fides vera in multis deficiet. Propter quod Apostolus inquit primæ Tim. 4. *Spiritus manifestè dicit, quia in novissimis diebus discedent quidam à Fide.* Et S. Petrus in secunda Epistola: *Venient in novissimis diebus illusores juxta proprias*

*prias concupiscentias ambulantes, & dicentes, Vbi est promissio aut adventus eius? Ita enim (ut asserit Lactantius Firmianus lib. 7. Divinarum inst. cap. 15.) iustitia rarefcet, ita impietas, & avaritia, & cupiditas, & libido crebrescent, ut si qui tùm fortè fuerint boni, prædæ sint sceleratis, & divexentur undiq; ab injustis. Confundetur omne jus, & leges interibunt. Nihil quisquam tunc habebit, nisi aut quæsitum, aut defensum manu. Audacia, & vis omnia possidebunt. Non Fides in hominibus, non pax, non humanitas, non pudor, non veritas erit: atque ita neque securitas, neque regimen, neque requies à malis ulla; omnis enim terra tumultuabitur: fremet ubique bella. Omnes gentes in armis erunt, & se invicem oppugnabunt. S. Cyrillus Hierosolymitanus Episcopus Catech. 15. *Fraternum (inquit) odium deinceps locum dabit Antichristo. Preparat diabolus schismata populorum, ut tanto facilius hostis recipiat ur.* Et post multa addit: *Terrent me bella gentium. Terrent me schismata Ecclesiarum, terret me odium fraternum.* Nimirum, quòd viam sternant Antichristo. Quid narro quæ fient ab hominibus, cùm ipsa etiam elementa ordinem suum sint negatura, ut asserit S. Hippolytus Martyr in Oratione de cõsummatione Mundi, ubi mores illius temporis describens, ita inquit: *Hæc prænarrovimus ut intelligatis cruciatum, & perturbationem extremis futuram temporibus, omniumque hominum inter se vivendi consuetudinem, invidiam, odium, contentionem, pastorum in ovibus negligentiam, populi erga Sacerdotes animam immorigerum, ita omnes suo arbitrato vivent. Filii manus iniicient in parentes, uxor virum suum tradet in mortem: vir uxorem suam ut ream tradet in iudicium. Domini in servos suos erunt inhumani: servi in dominos animum gerent inobedientem: senis canitiam nemo reverebitur: juvenilis formæ nemo miserebitur. Tempora Divina domorum instar erunt: locis omnibus exersones fient Ecclesiarum: Scripturæ contemnentur: hostes illius Cantica ubique decantabunt. Post hæc supra, adulteria, periuria, incantationes, diuinationes magno impetu, studioque sequentur. In summa ex his qui Christiani videntur, tunc exargent falsi prophetæ, falsique apostoli, homines impostores, corruptores, malefici, mentientes alias in alium, adulteri, stragatores, rapaces, avari, periuri, detractores. Pastores fient quasi lupi: Monachi expetent quæ sunt Mundi, divites animum expertem misericordie induent, pauperi non succurrent. Principes potentes miserationem abiicient. Iudices iustum auferent ex iusto, muneribusque obcæcati iniustitiam probabunt. Quid narro quæ fient ab hominibus, cùm ipsa etiam elementa ordinem suum sint negatura.* Hucusque S. Hippolytus. Itaque Antichristus veniet in tempore schismatis & discordiæ: & merito, quia Salvator noster venit tempore pacis: quia*

Elementa, antequam appareat Antichristus, ordinem suum negatura.

Sententia S. Hippolyti Martyris describentis, homines prope, seu juxta Antichristi adventum fore in statu omnium corruptissimo, ac moribus depravatissimo.

Antichristus veniet in tempore schismatis & discordiæ.

iple

ipse est pax nostra, qui fecit utraque unum, nos Deo reconciliando, ut patet Luc. 2. *Exiit edictum à Cæsare Augusto, ut describeretur universus Orbis.* Ita Antichristus, qui erit contra Christum, in tempore schismatis & discordiæ veniet; quando scilicet nemo obediens erit Romano Imperio, & plurimi recesserint ab Ecclesia & Fide Catholica. Unde S. Paulus in 2. ad Theff. Epist. c. 2. hortatur fideles per id quod ait: *Tantum ut qui tenet nunc, teneat; donec de medio fiat:* id est, secundum aliquos, ut infra in 2. Tract. patebit, tantum est, ut qui tenet nunc Fidem Christianæ religionis, teneat illam; id est, tenaciter perseveret in ea; donec de medio fiat; id est, donec de medio Ecclesiæ exeat mysterium iniquitatis: quod tunc erit, cum ab Ecclesia exeuntes, ad Antichristum confugerint. Vel, ut D. Anselmus interpretatur, Romanus Pontifex, qui tenet nunc Ecclesias, teneat illas; donec de medio fiat; id est, donec ab ipsa Romana Ecclesia, quæ est medium & cor Ecclesiarum, fiat iniquitas: ob quam ab ea multæ discedant Ecclesiæ.

XXXII.

Quintum & ultimum signum.

Antichristus futurus est omnium iniquitatum plenus.

Antichristus veniet tempore abundantis peccatorum.

Matth. 24.

Quintum & ultimum signum, quod præcedet adventum Antichristi, erit, quando iniquitas ultra modum abundaverit, & impietas excreverit in immensum. Tunc enim ille veniet, de quo Daniel cap. 8. *Cum creverint (inquit) iniquitates, consurget Rex impudens facie.* Gloss. omnium iniquitatum plenus. Erit enim superbissimus, blasphemus, Dei & Sanctorum contemptor & irrisor, tyrannus homicida, sacrilegus, sævissimus Ecclesiæ persecutor, bonorum osor, impiorum fautor, alienorum bonorum appetitor & direptor, insidiosus & fraudulentus, ut serpens. Et dignum est, ut iniquus Princeps veniens primò in Mundum, ibidem inveniet iniquitatem, & non unam, sed plures. Vnde Ose. 4. dicitur, quodd tempore Antichristi plusquam prius, homicidium, mendacium, adulterium, furtum, inundabunt in terra, & sanguis sanguinem tanget: id est, unum peccatum aliud impellet, & unum aliud explebit. Et tunc veniet Antichristus iniquus Rex super malos subditos, quia secundum D. Gregor. Secundum merita subditorum tribuuntur à Deo personæ regentium. Et pro qualitatibus subditorum disponuntur acta regentium, & sæpè ex plebium merito mutatur vita Pastorum. Vnde etiam de hoc dicitur in Dent. *Prælati malus quandoque datur propter peccata populi*, b. q. 1. ex merito. Idcirco de tempore illo dicit Dominus, ut supra ostensum est, *Abundabit iniquitas, & refrigescet multorum charitas.* Et hoc erit in fine ætatis hujus, hoc est, in sexta hac, & ultima ætate, in qua modò sumus, quæ duratura est usque ad finem sæculi, & circa finem nascetur Antichristus, & post illum Christus veniet iudicaturus Orbem, ut secundum uniuscuiusque merita, vel demerita, præmia, vel pœnas decernat; hanc verò ultimam ætatem

novissimam horam vocat S. Joannes in prima sua Canonica cap. 2. *Pueri, inquit, novissima hora est, & sicut audistis, quodd Antichristus sit venturus; nunc autem Antichristi multi facti sunt. Unde cognoscimus, quodd novissima sit hora.* Argumentatur autem S. Joannes, quodd cito sit venturus Antichristus ex abundantia malitiæ & nequitiae, quæ crevit in Mundo; & idem signum afferitur à S. Brigitta lib. 6. Revelationum cap. 67. ubi Christus Dominus ita eam alloquitur: *In fine verd atatis huius nascetur Antichristus. Sicut enim de coniugio spiritali nascuntur filii Dei. Sic Antichristus nascetur de maledicta fœmina simulante se sapere spiritualia, & de maledicto homine, de quorum seminibus permissione mea diabolus formabit opus suum. Sed tempus istius Antichristi non erit sicut frater ille, cuius libros vidisti descripsit. Sed in tempore mihi cognito, quando iniquitas ultra modum abundaverit, & impietas excreverit in immensum. Ided scito, quodd prius quàm Antichristus venerit, gentibus aliquibus aperietur porta Fidei. Deinde Christianis diligentibus hæreses, & iniquis conculcantibus Clerum & iustitiam, signum est evidens, quodd cito veniet Antichristus.* Qua de re ita scribit S. Ephrem Syrus in Sermone de Antichristo: *Siquidem Sancti magnique Dei permissu potestatem decipiendi Mundum accipiet Antichristus, quodd impleta iam sit impietas sæculi, hominumque iniquitas multiplicata nimis. Eam ob rem immaculatiſſimus Dominus spiritu erroris tentari patietur Mundum propter eorum impietatem.* S. Gregorius Nazianzenus Orat. 14. sic inquit: *Equidem vereor ne præsens rerum stat us ignis illius in expectatione positi fumus quidam sit, ne hic Antichristus superueniat, ac nostros lapsus, ac morbos in principatus sui occasionem arripiat.* S. Joannes Chrysoſtomus Hom. 78. in Matth. hæc prodit: *Cùm Antichristus venerit licentius omni turpi voluptate iniqui, & qui salutem suam desperabunt, utentur. Tunc ad explendum furorem mentis multi studebunt. Crapula tunc & temulentia summoperè vigebit, & c.* Ita ipse. Nec opus est in exscribendis pluribus sententijs Patrum tempus absumere, cùm hæc sit firma omnium consensus ad plenissimum impietatum culmen Mundum ascensurum cùm veniet Antichristus. Et quid multis verbis est opus? cùm Christus pravitatem illius temporis prænuntians dicat Matth. 24. *Et tunc scandalizabuntur multi, & invicem tradent, & odio habebunt invicem.* Scilicet erit multo pejus tempus, quàm illud, quod ita pinxit Catullus:

*Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
Persudere manus fraterno sanguine fratres,
Destitit extinctos natus lugere parentes.
Optavit genitor primævi funera nati,*

Antichristus, quando, & unde nascetur, secundum revelationem S. Brigittæ.

Mundus corruptissimus erit sub adventum Antichristi.

*Liber ut innupta potiretur flore novercæ:
Ignaro mater substernens se impia nato,
Impia non uerita est Diuos scelerare Penates:
Omnia fanda, nefanda malo permista pudori.*

XXXIII.

Causa ob quam
cessabunt sub An-
tichristo ab Ec-
clesia miracula
& uirtutes.

S. Isidorus lib. 1. de Summo bono cap. 27. miranda hæc tradit:
*Antequam Antichristus appareat, uirtutes ab Ecclesia & signa cessa-
bunt, quatenus eam quasi abiectiorem persecutur audacius: ob
hanc enim utilitatem cessabunt sub Antichristo ab Ecclesia mi-
racula & uirtutes, ut per hoc Sanctorum clareat patien-
tia, & reproborum, qui scandalizabuntur, leuitas
ostendatur, & persequentium audacia for-
tior ac ferocior efficiatur. Ita*

S. Isidorus.

TRACTATUS

SECUNDUS

De conceptione, ortu & infantia
Antichristi.

I.

Antichristus
in Babylone na-
sciturus ex Iu-
dæis de tribu
Dan.

Quam ob cau-
sam S. Ioannes
Apocal. 7. in e-
numeratione tri-
buum Israel omi-
ferit tribum
Dan.

reædificata atq; amplissima facta, esse nasciturū è gente Hebræorum,
& venturū de tribu Dan, quam ueluti à Deo maledictam, præterit S.
Ioannes in Apocal. cap. 7. cū duodecim millia signatos, ex omni
tribu Deum laudantes, enumerat: siue id fecisse Evangelistam di-
cunt Patres infra ostendendi in odium ac detestationem Antichri-
sti, quem ex tribu Dan futurum esse cognouerant. Nam etiamsi, nec

Empore igitur, quo in Mundum venturus est
Antichristus, ostenso, ac signis, quæ ejus ad-
uentum præcedent, etiam ostensis; modò
superest ostendendus illius ortus & locus.
Quæritur enim ubi, & ex qua gente ac tribu
Antichristus nascetur? Respondetur, cum
in Babylone, urbe in Assyria seu Chaldæa,
ad Euphratem à Nembroth Gigante prius
parua condita, postea inundationibus Eu-
phratis penè diruta & vastata, à Semiramide
tri-

tribum Ephraim eo loci numeraverit, tamen pro ea posuit tribum Joseph: siquidem postea in locum unius tribus Joseph, duæ tribus ex duobus filijs ejus, Manasse & Ephraim, suffectæ sunt. Totum id accepi ex antiquissima traditione, quæ traditur in primis ab Irenæo, Hippolyto, Cyrillo, Hieronymo super cap. 11. Danielis, Augustino in libro quæstionum in Josue, quæstione vigesima secunda, Prospero in libro de promissionibus & prædictionibus Dei, Gregorio in libro trigesimo primo Moralium, capite decimo, Ambrosio & Rufino in libris, quos scripserunt de benedictionibus Patriarcharum. Deinde ex Theodoro quæst. 109. in Genesim, Aretha in Apocalypsim cap. 7. Beda super cap. 49. Geneseos, & Ruperto in libro nono cap. 2. de Trinitate & ejus operibus. Qui omnes pro certo tradunt, Antichristum esse in lucem edendum in Babylone ex populo Judæorum, & fore ex tribu Dan ostendunt ex verbis illis Hieremiæ, quæ sunt in capite octavo: *Ex Dan auditus est fremitus equorum ejus, & à voce pugnatorum ejus, commovebitur omnis terra.* Atque docent ex eo vaticinio, quod Jacob in capite quadragesimo nono libri Geneseos edidit de tribu Dan, quod sic habet: *Fiat Dan coluber in via, cerastes in semita, mordens ungulas equi, ut cadat ascensor eius retro.* Quæ verba licet aliqui dicant esse impleta in Sampson, tamen de Antichristo exponunt prædicti Auctores, sed præcipuè D. Gregorius, qui supra dicto loco illa luculenter tractans: Hoc, inquit, vaticinium, præcipuè pertinet ad Antichristum: qui futurus creditur ex tribu Dan. In cujus rei figuram, in libro Numerorum capite secundo scriptum est, tribum Dan posuisse castra ad Aquilonem: videlicet, Babylon Antichristi patria, comparatione Judææ, Aquilonaris est. Appellatur autem Antichristus in hoc vaticinio Iacob, coluber in via, & cerastes in semita: quia dupliciter perdet homines: nam mundanæ felicitatis amatores, latamque hujus Mundi viam ingredientes, mordebit; id est, decipiet, atque corrumpet lenocinijs & blanditijs suæ prædicationis, & amplissimis promissis terrenorum bonorum. At verò, qui angustam terunt semitam virtutis & perfectionis; eos ille adoriatur tanquam cerastes, qui serpens geminum capite prætendit cornu. Solet autem Scriptura vocabulo *cornu* denotare fortitudinem & potentiam. Duplici verò potentia ad subjugandos sibi homines, utetur Antichristus: nam vel fucatis blanditijs, & speciosis promissis alliciet: vel terrificis minis ad se pertrahet. *Mordebit ungulas equi.* Equus animal ambitiosi fastus & superbiæ, designat hunc Mundum: equi ungula, quæ extremum ejus corporis est, significat Antichristum, novissima Mundi ætate venturum. *Ascensor ejus*, indicat potestates & Principes hujus Mundi, qui ei quodammodo insident & præsidet; qui que omnes suas cogitationes, cupiditates, curas, &

Locus ex capite 49. Geneseos, luculenter tractatus à D. Gregorio;

Cur Antichristus dicatur coluber, & cerastes.

Diffimilis casus
bonorum, atque
malorum.

spes in hujus Mundi bonis locatas & fixas habent. Hos igitur Mundi præfides & amatores, maximè decipiet & deliciet Antichristus. *Ut cadat retro.* Hoc indicat, qualis futurus sit exitus reproborum. Cadunt boni, & cadunt mali: sed longè dissimilis est utrorumque casus. Cadunt quidem boni, sed in faciem suam: nam etsi peccant nonnumquam boni, sua tamen peccata agnoscunt, & dignis pœnitentiæ lamentis eluunt. Audi Davidem: *quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper. Lavabo per singulas noctes lectum meum, & lacrymis meis stratum meum rigabo.* Cadunt etiam mali, sed retro; non enim vident quantum peccent: nam ut ait Salomon: *Impii ambulant in tenebris, & nesciunt ubi corruant:* neque enim considerant, quantum malum sit in peccato; nec quantum supplicii cuilibet peccato mortali, sit in inferno comparatum. Ita D. Gregorius, à quo vix discedit Rabanus in Tractatu de Antichristo, quem aliqui tribuunt D. Augustino: nam ille ibi sic ait: *Sed jam de exordio Antichristi videmus. Non autem quod dico, ex proprio sensu fingo vel excogito, in libris diligenter relegendo, hæc omnia scripta invenio. Sicut ergo Authores nostri dicunt, Antichristus ex populo Judæorum nascetur de tribu Dan, secundum Prophetam dicentem, Fiat Dan coluber in via, cerastes in semita. Sicut enim serpens in via sedebit, & in semita erit: ut eos qui per semitam justitiæ ambulant, feriat, & veneno suæ malitiæ occidat.* Unde in ejus execrationem meritò ab Evangelista Joanne loco supra indicato in enumeratione tribuum Israel fuit omiſsa tribus Dan, quòd ex ea, homo ille nefandus sit oriturus, prout supra ostendimus, & ostendunt etiam præadducti Patres expressis sententiis, nihil hæsitantes, aut sub dubio tradentes, sed clarè disertèque unanimi consensu affirmantes Antichristum nasciturum (ut supra audisti) ex tribu Dan; quæ tribus propter hoc non numeratur in Apocalypsi cum illis quæ salvantur. Sed audi hac de re in primis Venerabilem Bedam, qui in 7. Apocal. elucidans cur à Joanne in serie illa tribuum Israel ipsa tribus Judæ primo loco ponatur, & tribus Dan silentio penitus obruatur: *Hæc, inquit, convenienter & à Juda inchoat, ex qua tribus ortus est Dominus noster: & Dan prætermisit, ex quo dicitur Antichristus esse nasciturus, sicut scriptum est: Fiat Dan coluber in via, cerastes in semita, &c.* Deinde Aretham, qui in eundem locum Apocalypsis sic ait: *Notandum verò est, quòd tribus Dan ob id quòd ex ea nasciturus sit Antichristus, cum cæteris non recensatur, sed loco ejus tribus Levi ponatur.* Et postea addit: *Verùm Dan cognominationem quamvis & ipse Princeps tribus fuerit, cæteris non copulavit, ob id videlicet quòd initio dictum est, quòd ex ipsius tribu dubio precul nasciturus sit Antichristus.* Eadem disertè docent D. Anselmus, Hai-

mo,

mo, Strabus, S. Rupertus, Richardus, D. Thomas, Nicolaus de Lyra, S. Antoninus, & alii, quorum sententiam refert & sequitur Cornelius à Lapide super 2. ad Thess. Epistolam cap. 2. nam ibi quaerens, **Quis & qualis erit Antichristus?** Respondet, Omnes docent fore Judæum, multique addunt fore ex tribu Dan; idque probant ex Genes. 49. v. 16. ubi dicitur, *Fiat Dan coluber in via, cerasites in semita.* Quod licet ad literam de Sampsonè instar colubri astutè & fortiter Philistinos impugnante intelligatur, mysticè tamen de Antichristo accipi potest: ideòque, inquit, Apocal. 7. inter duodecim tribus, in quarum qualibet duodecim millia signati numerantur; omittitur tribus Dan, eò quòd ex ea orietur Antichristus. Vnde omnes Danitæ Antichristum ut contribulem sequentur, nemoque ex eis salvabitur. Hæc à Lapide.

Quis & qualis sit futurus Antichristus.

Antichristus erit Indæus ex tribu Dan.

II.

Antichristus unde dicatur.

Sicut autem Antichristus in omnibus (ut in initio præcedentis Tractatus ostensum est) adversabitur Christo, testante idipsum nominis utriusque appellatione: nam dicitur ab anti quod est Græcè contra, & Christus quasi contra Christum; ita ex his quoque partibus contrarius erit. Primò, quoniam quemadmodum Christus de tribu Juda à Deo electa natus est, ita vicissim Antichristus de tribu Dan à Deo maledicta nascetur. Vnde Otho Frisingensis Episcopus lib. 8. Chron. c. 1. *Porrè,* inquit, *Antichristus de tribu Dã, servili scilicet conditione, ex illa quæ dicitur auctoritate, Fiat Dan coluber in via, cerasites in semita, nasciturus creditur.* Secundò sicut Christus nasci voluit, cum univèrsus Orbis summa rerum tranquillitate & pace Romano pareret Imperio, descripto etiam tunc (ut suprà audisti) toto Orbe sub Augusto, ita alternatim veniet Antichristus, quando exitialium bellorum incendiis, totus deflagrabit Orbis, prout suprà ostensum est. Tertiò sicut Dominus ac Redemptor noster Bethleem parvam civitatem sibi prævidit, ut ibi pro nobis humanitatem assumeret & nasci dignaretur, sicut prædixit Propheta, *Et tu Bethleem terra Iuda nequaquam minima es in Principibus Iuda. Ex te enim exiet Dux, qui regat populum meum Israel.* Sic diabolus illi homini perditò, qui Antichristus dicitur, locum novit aptum, unde radix omnium malorum oriri debeat, scilicet civitatem Babylonem, ad Euphratem fluvium sitam. In hac enim Civitate, quæ quondam erat inclyta & gloriosa Urbs Gentilium, & totius Chaldææ caput, à quo magna Mesopotamiæ Assyriæque pars Babylonia (ut scribit Plinius lib. 6. nat. Historiæ cap. 26.) appellata est, Antichristus nascetur, qui Jesu Christo (ut sæpè suprà audisti) ex diametro contrarius in rebus omnibus omninò erit. Christus enim (ut tradit Pererius in Commentariis in Daniele lib. 14.) plenus Spiritu Sancto, ejus ductu ad omnia facta, dicta, & cogitata movebatur ac dirigebatur; itaque nihil

Bethleem patria Christi.

Babylon patria Antichristi.

Auctor persecutus cæpã Christi & Antichristi, in rebus omninò contrariis, comparisonem.

ab eo proficifcebatnr nifi Sanctum, Deoque gratiffimum : Antichri-
 ftus, totus à demone obfeffus atque poffeffus, quanquam non ob id
 nfu liberi arbitrij privatus, eius incitatu, ad omnia flagitia impelle-
 tur; adeò ut nihil, quod vel moraliter bonum fit, acturum effe eum,
 non temerè liceat exiftimare. Jam verò, vita, moribus, & converfa-
 tione, Chrifto erit maximè contrarius. Chriftus, fuit humilis, ufque
 ad formam fervi, feipfum abiiciens : Antichriftus superbiffimus erit,
 ufque ad ufurpationem Divinì nominis & honoris, feipfum extol-
 lens. Chriftus, placidus & mitis, velut agnus & columba : Antichri-
 ftus ut leo, & ferpens, atque draco, ferox & truculentus; horum
 enim animalium fæviffimorum nominibus, fceleftus ille in Divinis li-
 teris insignitus eft. Chriftus mirè pius & religiofus erga Deum, ejuf-
 que voluntati per omnia obfequentiffimus : Antichriftus contume-
 liofus in Deum & blafphemus erit; quam ob caufam, in Apocalypfi
 dicitur effe plenus nominibus blafphemix. Chriftus, integerrimus ac
 fimplicifis, fine fuco & dolo, veraciffimus ac fideliffimus: Antichriftus,
 fraudulentiffimus, callidiffimusque fimulator & hypocrita, mendax
 pariter atque fallax. Chriftus gaudebit & sociabitur humilibus &
 fimplicibus, & timentibus Deum : Antichriftus verfabitur cum iis,
 qui improbitate & impietate præter cæteros infignes erunt, cum
 magis, incantatoribus, quique maleficis & ahominatis artibus stu-
 debunt. Sanè, quales futuri funt Antichrifti feftatores, amici & mi-
 niftri, mirabiliter expreffit S. Joannes in Apocalypfi cap. 9. ad simili-
 tudinem locufiarum, propriis eos coloribus depingens, fi quis pro-
 prietates earum locufiarum allegoricè intelligens, ad feftatores An-
 tichrifti fcienter accommodet. Agè verò, quàm diverfum erit Chrif-
 ti & Antichrifti propositum, quàm diverfus, immò adverfus utriufque
 finis? Chrif-
 ti finis fuit, docere homines veritatem; in hoc, dixit ip-
 fe apud S. Joannem, *Ego natus fum, & veni in Mundum, ut testimo-
 nium perhibeam veritati*. Venit ille, ut omne genus hominum, pec-
 cati & mortis neceffitate constrictum, exolveret atque liberaret; ut
 Deum verum, pauciffimis mortalium cognitum, per univerfum Or-
 bem manifefaret; & ad eum ritè colendum, omnes adduceret: deni-
 que venit, ut imperium diaboli, quo cunctos mortales tenebat op-
 preffos, penitus everteret. Finis Antichrifti erit, planè contraria
 docere & facere: fed in primis, fuadere hominibus, Dominum Jefum
 non fuiffe verum Meffiam, nec Dei Filium; nec legem ejus effe bo-
 nam & utilem hominibus; fe autem effe Deum, promiffumque Judæis
 Meffiam. Chriftus contempfit, & contemnere docuit, omnes Mundi
 hujus divitias, delitias, honores, atque dignitates: quin, cum Regem
 ipfum facere vellent Judæi, fugit, testatusque Pilato eft, Regnum
 iuum non effe de hoc Mundo. Contrà, fuper omnes homines, Anti-
 chri-

Seftatores An-
 tichrifti quàm
 bellè præfigen-
 tur in Apocaly-
 pfi.

christus erit ambitiosissimus, cupidissimusque laudis, gloriæ & Imperij: quas res per summam vim acquirere conabitur, atrocissima gerens bella, plurimum fundens humanum sanguinem, maximaque bonorum, qui ei parere recusabunt, faciens strages. Christus caput fuit omnium bonorum: at Antichristus caput erit malorum. Verùm, non omnino simili ratione: illud simile in utroque quod sicut omnium bonorum & Sanctorum hominum, Christus fuit optimus & Sanctissimus, ideoque meritò caput & perfectum exemplar omnium virtutum omniumque Sanctitatis censetur: sic Antichristus, quia omnes improbos, qui post Orbem conditam fuerunt, suntque, & usque ad extremum Mundi erunt, nequitia, impietate, crudelitate, omnique genere improbitatis longè superabit; propterea rectè ponitur malorum caput & exemplum. Verùm, illud dissimile est; quod Christus verissimè caput est honorum: nam quemadmodum ex capite, motus & sensus defluit, & per omne corpus dispensatur: sic ex Christo, quidquid boni est in Sanctis viris, profluit: ipse enim omnis gratiæ, omniumque honorum, ad æternam vitam pertinentium, causa fuit, non tantum exemplaris, sed meritoria & efficiens. Hoc autem dici non potest de Antichristo: neque enim ipse eorum hominum, qui ante ipsum fuerint, nequitiae & improbitatis causa esse poterit. Hucusque ex Pererio.

Quomodo Antichristus, caput sit malorum.

III.

Sunt qui existiment, Antichristum nasciturum in urbe Dan, quæ postea dicta est Cæsarea Philippi. Sequuntur hanc opinionem Ribera & Melo in cap. 7. Apocalypsis, permoti illo præadducto Hieremiæ vaticinio, *A Dan auditus est fremitus equorum eius, & c.* Sed id S. Irenæus lib. 5. adversus hæreses cap. 30. & alij Patres & Doctores supra relati exponentes, asserunt Hieremiam manifestasse non urbem illam Dan extremum limitem terræ Sanctæ, sed tribum ex qua Antichristus veniet. Quocirca sequi debet præadducta opinio, tanquam certa & communissima sententia, quæ (ut supra audisti) docet Antichristum ex vilibus Judæis de genere Dan filij Jacob ex ancilla Rachel, oriturum in Babylone. Unde habetur in Apocalypsi cap. 13. *Vidi de mari bestiam ascendentem; id est, de Babylone, quæ jacet secus mare.* Gloss. id est, de vili genere: nam de humillimo loco prodibit, & modicam originem habebit. Inde enim à Daniele cap. 7. vocatur cornu parvulum, quod sensim crescet, quodque non hæreditate, sed fraude Regnum obtinebit: & magnam exercebit crudelitatem, cum ad summam pervenerit potentiam. Cum enim aliquis infimo loco natus sublimatur, crudelior omnibus benè natis efficitur. Hinc Poeta: *Asperius nihil est vili, dum surgit in altum. Quia non curat, si quo modo perdat honorem, quem prius non habuit, & nunc indignus possidet.*

Opinio nonnullorum existimantium, Antichristum nasciturum in urbe illa Dan extremo limite terræ Sanctæ.

Certa, & communissima sententia de patria Antichristi.

Antichristus humili loco, & ex vilibus Judæis nascetur.

IV.

Causa & ratio
 cur Deus in Ba-
 bylone potius,
 quam alibi Anti-
 christum nasci
 voluerit.

**Quatuor ratio-
 nes assignantur.**

**Nabuchodo-
 nosor & Antio-
 chus Epipha-
 nes, Antichristi
 imagines fuerūt.**

Causam verò (ut inquit Malvenda lib. 2. cap. 15.) rationemque cur Deus Babylone potius quam alibigentium Antichristum nasci voluerit, ipsemet in altissimo arcano pectoris sui reconditam conservat; nec ulli mortalium, quod sciri possit, hætenus patefecit: erudita tamen ac pia aliquorum Orthodoxorum meditatio quoad humani ingenij viribus valuit, quatuor congruas rationes ejuscemodi Divini decreti pervestigatas depromit. Prima est, quia sicut sævus ille Tyrannus ac dirus hominum oppressor Nembroth, qui turrim Babel condidit, Deo bellum apertum indixit; ita quoque consentaneum erit ut ab eadem Babylone nascatur ultimus atque omnium truculentissimus Ecclesiæ persecutor Antichristus. Secunda est, quia Nabuchodonosor & Antiochus Epiphænes, qui insigniter præfiguraverunt Antichristum, in Babylone regnaverunt; ita consentaneum erit ut Antichristus ex eadem urbe exoriat; nam quemadmodum illi, maximis calamitatibus affligerent & contriverent populum Hebræum: ita populum Christianum vexabit & pessundabit Antichristus. Tertia est, quia Babylon civitas est diaboli è diametro semper contraria Hierosolymæ; ergo congruum est, fore Babylonem patriam Antichristi, qui totus erit diaboli, & Civitatis Dei acerrimus hostis.

V.

**Antichristus à
 qua matre nascetur.**

**Antichristus
 non ex legitimo
 matrimonio, sed
 ex fornicaria
 muliere & tur-
 pissima est nasci-
 turus.**

**Mater Anti-
 christi erit He-
 bræa.**

**Impuritas &
 malitia matris
 Antichristi.**

**Antichristus to-
 tus in peccato
 concipietur, in
 peccato genera-
 bi-**

Sed antequam ad quartam transeam rationem, prius ostendam matrem Antichristi: nam quæritur à qua matre nascetur? Respondeatur, quòd nascetur ex quadam impurissima & turpissima muliere, quæ illum non ex justo & legitimo matrimonio, sed ex damnato coitu est in lucem editura. Itaque ex hac adultera muliere per summum libidinis flagitium Antichristus prodibit super terram. Hinc D. Augustinus in lib. de generali Iudicio ad Sil. *Priusquam, inquit, veniat Dominus Mundam judicare per ignem, ex fornicatione nascetur ille filius perditionis in Babylonia.* S. Ephrem Syrus serm. de Antichristo: *Nascetur, ait, ex spurcissima & salucis. muliere:* & hanc futuram Judæam docent D. Hieronymus in Commēt. in Daniele cap. 11. & Theodoretus ibidem cap. 7. ad illa verba *Considerabam cornua, & ecce cornu aliud parvulum ortum est de medio eorum.* Idem habet S. Ambrosius in 2. ad Thes. Epist. cap. 2. Favet etiam D. Cyrillus Catechesi 15. ubi affirmat Antichristum valde futurum esse studiosum Templi Hierosolymitani, ut sede progenie David esse ostendat. Postremò tantam etiam matris Antichristi impuritatem ac malitiam futuram esse tradit Rabanus ubi supra, ut eam totam diabolus malitia sua repleturus sit, sicuti Spiritus Sanctus Matrem Domini Divinitate replevit. Scribit autem Rabanus in hunc modum: *Nascetur autem Antichristus ex copulatione patris & matris sicut alij homines, non, ut aliqui dicunt, ex sola virgine, sed tamen totus in peccato concipietur, in*

peccato generabitur, & in peccato nascetur. In ipso vero conceptionis initio, diabolus simul introibit in uterum matris ejus: & ex virtute diaboli confovebitur & contutabitur in ventre matris, & virtus diaboli semper cum illo erit. Et sicut in Matrem Domini nostri Spiritus Sanctus uenit, & eam sua uirtute obumbravit, & Diuinitate repleuit, ut de Sancto Spiritu conciperet, ut quod nasceretur Diuinum esset & Sanctum: ita quoque diabolus in matrem Antichristi descendet, & totam eam replebit, totam circumdabit, totam tenebit, & totam interius exteriusque possidebit, ut diabolo per hominem cooperante concipiat, & quod natum fuerit totum sit iniquum, totum perditum. Unde & ille homo peccati, filius perditionis appellatur, quia in quantum poterit genus humanum perdet, & ipse in nouissimo perdetur. Ita Rabanus, à quo vix discedit Author Histor. Scholasticæ Petrus Comestor in Historia libri Danielis cap. 6. nam ibi ad illa relata Danielis verba *Et ecce cornu aliud paruum ortum est de medio eorum*, sic inquit: *Hic est Antichristus de tribu Dan ignobilis in obscuro loco Babylonie nasciturus. Ex feminibus quidem parentum concipietur: sed post conceptum spiritus malignus descendet in uterum matris, cujus uirtute deinceps puer aletur, nascetur, adolescet. Unde filius perditionis dicitur.* Hæc Comestor.

Nascetur igitur Antichristus ex impurissima & turpissima femina Hebræa, & per fornicationem: unde Damas. vocat eum bastardum: etsi aliqui suspicati sint, vel per incestum gravissimum, ut ex patre & filia, aut ex filio & matre, aut ex fratre & sorore; vel per immane sacrilegium ex Sacris parentibus, ut ex monacho & sanctimoniali Antichristum esse procreandum; cum tamen ex corrupta & fornicaria muliere sit nasciturus: & hoc est, quod lib. 6. Revel. c. 67. refert S. Brigitta ex verbis Christi secū loquentis: *Antichristus nascetur de maledicta femina simulante se sapere spiritualia, & de maledicto homine, de quorum feminibus permissione mea diabolus formabit opus suum:* nam Antichristus omnem operationem diaboli in se suscipiet à puero, quia diabolus primò, in utero matris Antichristi humores sic attemperabit, ut Antichristi temperamentum & complexio fiat propensissima ad omnia vitia, prout supra in initio præcedētis Tract. ostensum est. Secundò, ab infantia Antichristum replebit dæmon malitia sua, non quasi Antichristus à dæmone possidendus sit corporaliter, tanquam arreptitius: sic enim non esset liber, nec peccaret; sed quia semper, & in omnibus eum à puero reget & gubernabit dæmon, inquit Damascen. lib. 4. de Fide cap. 27. Tertio, in virili ætate dæmon per Antichristum operabitur non tantum omne scelus & nequitiam, sed etiam omnia signa & portenta mendacia, omnem blandiloquentiam, sapientiam, minas, terrores, & tormenta, omnem-

que

bitur, & in peccato nascetur: at post conceptum diabolus descendet in uterum matris eius, cuius uirtute deinceps puer aletur, nascetur, adolescet.

VI.

Antichristus vtrum ex fornicatione, an ex incesto, vel ex sacrilegio, sit nasciturus.

Antichristus aptissimum ad omnia mala diaboli instrumentum.

que vim suam exeret, ad decipiendos & alliciendos à Christo ad se homines omnes: & hoc maxime vult S. Paulus in 2. ad Thes. 2. cum ait: *Cujus adventus est secundum operationem sathanae. Dicit est proerit.* Loquitur enim Apostolus more Prophetico de futuro per modum praesentis. Ex his autem dictis reiicias in primis opinionem eorum, qui putarunt Antichristum fore diabolum incarnatum, ut opponatur Christo Deo incarnato; ut, sicut Verbum per humanitatem assumptam operatum est, & vim suam exeverit: ita sathanas per carnem assumptam operetur, & vim suam exerat. Ita videtur loqui Theodoretus. Verum quia fieri non potest, ut diabolum aut alia creatura carnem aliamve creaturam hypostaticè assumat, sicut Deus assumpsit carnem humanam, ut docent Theologi. Secundò refellas opinionem à Patribus damnatam S. Hippolyti Martyris, qui in lib.

Reiicitur opinio nonnullorum, existimantium Antichristum fore diabolum incarnatum.

Refellitur opinio à Patribus damnata S. Hippolyti Martyris, putantis Antichristum non alium fore, quam diabolum sub specie humanae naturae.

de Consummat. saeculi censuit Antichristum fore daemone, non incarnatum, sed in carne apparentem, & de falsa virgine falsam & phantasticam carnem assumentem. Quasi putavit ille, Antichristum non alium fore quam ipsummet diabolum, sub specie simulata humani corporis & naturae; non enim verum fore hominem. Verba ejus ita se habent apud Pererium lib. 14. Commentariorum in Daniele: *Christus Dominus ex immaculata Virgine natus, in figura carnis humanae, bestem conculcauit suae Divinitatis propria potentia. Ad eundem modum diabolum, ex impura muliere prodibit super terram; sed falsè nascetur ex virgine: nam Christus veram carnem, & praeter peccatum, nostrae per omnia similem assumpsit: diabolum carnem secundum visionem tantam & opinionem assumet, & phantastica carnis substantia, organi vice, utetur. Propterea edetur ex virgine, veluti spiritus, qui quidem tam reliquis apparebit caro. Sic Hippolytus. Quam opinionem, (inquit ibi Pererius) tacito ejus nomine, damnat D. Hieronymus; adversus eam utens illis verbis Danielis, quae sunt in capite septimo: *Et ecce oculi, quasi oculi hominis, erant in cornu isto.* Hoc, ait Hieronymus, propterea dictum est, ne putemus Antichristum, juxta quorundam opinionem, diabolum esse futurum; sed unum de hominibus, in quo totus sathanas habitaturus sit corporaliter. Et Damascenus, Non, inquit, diabolum fiet homo, instar humanationis; absit enim, sed nascetur homo ex fornicatione, & suscipiet omnem operationem sathanae: unde Paulus dixit, adventum ejus futurum secundum operationem sathanae. Nam praesciens Deus irrationabilitatem futurae ejus voluntatis, permittet, ut illum inhabitet diabolum. Quod autem (subdit Pererius) dixit Hieronymus, totum sathanam in Antichristo habitaturum corporaliter; non significat, diabolum conjunctum iri Antichristo, secundum unionem personalem; aut penitus animae ipsius illapsurum; haec enim*

Quomodo sathā corporaliter habitabit in Antichristo, ut dixit D. Hieronymus.

enim

enim præter Deum, nulli sunt possibilis: sed illis verbis significare voluit Hieronymus, diabolum habiturum omnino; id est, tam secundum animam, quam secundum corpus, Antichristum in sua potestate; ita ut in ipso & per ipsum omnem malitiæ suæ vim exerat atque exercent. Sed Antichristum fore verum hominem, non autem ipsum diabolum, sub figura hominis, ut credidit Hippolytus, præter Ecclesiasticos Auctores, confirmat etiam B. Paulus, appellans eum hominem peccati, & filium perditionis: hoc est, hominem, qui & futurus est ipse maximus omnium peccator, & in gravissimos errores atque peccata quamplurimos indueturus: & vocat filium perditionis, quod futurus ipse sit perditissimus, miserrimèque periturus, quique multos à se deceptos, æterna perditione secum trahet in tartarum. Subdit etiam Paulus, adventum Antichristi, futurum secundum omnem operationem sathanæ; quo non dubiè significatur, eum fore diversum sathanæ. Denique Paulus inquit, de Antichristo, *Quem Dominus Jesus interficiet Spiritu oris sui*: hoc autem minime competit in diabolum, in quem videlicet mors & interitus non cadit. Hæc Pererius.

Cur homo peccati & filius perditionis, à S. Paulo dicitur sit Antichristus.

VII.

Tertiò reiicias opinionem eorum apud Rabanum ubi supra, qui putaverunt Antichristum ex virgine opera dæmonis esse concipiendum, uti Christus conceptus est ex Virgine de Spiritu Sancto. Hoc quidem est verum, sed illud est falsissimum. Primò, quia nunquam alicui virgini collatum, sive datum est de præterito, sive in præsentem, nec conferetur, sive dabitur in futuro, quod aliqua virgo simul concipiat, aut cõceperit sine semine viri: sola Maria Virgine exẽpta, quæ de Spiritu Sancto concepit, & Virgo permanfit: unde canitur de ea: *Quia nec primam similem visa est, nec habere sequentem*. Idèd nominatur ipsa in Sacra Scriptura *Virgo singularis*. Secundò, quia non potest dæmon virginem fecundare, nisi ut succubus aliunde semen humanum exceperit, quod deinde virginis utero infundat: ac proinde non manebit virgo, quæ ab eo imprægnata fuerit: sed more cæterarum puerperarum claustris virginitatis resignatis concipiet & pariet. Esse autem concipiendum Antichristum opera dæmonis ex præfata corrupta muliere, seu meretrice possumus affirmare: nam non desunt qui putent illum generatum iri à dæmone incubo, quorum opinionem, ut probabilem multi tradunt, sed præcipuè Robertus Card. Bellarminus tom. 3. de Rom. Pont. in cap. 17. Apoc. sect. 2. de Antichristo, cui favere videtur S. Hieron. qui in Isai. 16. (ut supra audisti) vocat diabolum Antichristi patrem; non quod potuerit ipsum per se gignere, sed quod in Sacra Scriptura filii dicamur eorum, quos imitamur; vel quia ex incubo dæmone nasciturus sit, qui ab aliquo viro semen furatus, & fortasse ab eo, cui ut mulier

Refellitur opinio eorum, qui putaverunt, Antichristum ex virgine opera dæmonis esse concipiendum.

Antichristus nã ex dæmone incubo sit nasciturus.

Antichristi patrem cur D. Hieronymus diabolus vocet.

Verum, qui natus est ex incubo dæmone, debeat dici filius dæmonis; an hominis, ex quo dæmon semen accepit.

succubuit, ipsum deinde fœminæ ingerat, quo in casu dicitur filius nasciturus dæmonis proles; re vera autem filius illius viri erit, cuius femine ad ipsum generandum usus esset dæmon. Qua de re audi doctissimum virum Consalvum Durantum in Notis ad Revelationes S. Brigittæ lib. 6. cap. lxxv 11. hunc fermè in modum scribentem: *Cæteram non desuerunt, qui etiam existimaverint, quod Antichristus etiam concipiendus sit opere dæmonum, qui humana quandoque corpora assumens, mulieribus commiscetur; assumunt tamen tunc ex hominibus semen, & sunt succubi, capiuntque aliquoties illud decisa à viro, seruantque cum calore naturali per aliquod breuè temporis spatium, donec iterum fiant aliquibus mulieribus incubi, illadque semen viri in matricem transfundant mulieris. Qua de re latè agit D. Augustinus lib. 15. de Civitate Dei cap. 23. & multi etiam hoc probant ex illo Genesis sexto, videntes filii Dei filias hominum, quod essent pulchre nimis, acceperunt uxores: ubi per filios Dei Angelos intelligant, qui ex illis Gigantes genuerint, quamquam secundum communem interpretationem per Angelos ibi filii Seth intelligendi sint, ut habet Glos. Interlinearis, & D. Augustinus loco citato, Theodoretus q. 47. in Genesim, D. Thomas P. P. q. 51. art. 3. ad sextum, & alii plures: sed quicquid sit, asserunt aliqui Antichristum opere dæmonis modo explicato nasciturum, quod fortasse insnuant illa verba hujus capituli circa finem, de quorum seminibus permissioe mea diabolus formabit opus suum; diceretur tamen tunc Antichristus sic natus, non filius diaboli, sed ejus hominis, à quo dæmon semen accepit, ut probat D. Thom. loco supra citato, sed legendus est D. Augustinus libro tertio de Trinitate cap. octavo, & nono, ubi plura hac de re scitu dignissima asfert. Hæc ille.*

VIII.

Antichristus
num ex mona-
cho & monacha
scoriturus.

Revelatio San-
ctæ Hildegardis
de Antichristi
conceptione &
nativitate.

Quartò reiicias opinionem eorum, qui existimarunt Antichristum nasciturum ex monacho & monacha: quod planè esse incertissimum affirmat Malvèda lib. 2. cap. 3. ea potissimum ratione: nam cum Antichristus sit nasciturus ex gente Iudæorum, prout supra ostensum est, haud apud Iudæos eiusmodi vota monastica poterunt reperiri. Quocirca nos reiicimus & meritò illorum opinionem tanquam contrariam sententiæ præfatorum Patrum, & præfatæ revelationi S. Brigittæ, ac illi S. Hildegardis: nam ista Sancta Spiritu etiam imbuta Prophetico, hæc de Antichristi conceptione & nativitate prodit: *Mater illa, quæ istum fallacem in Mundum eiciet, à pueritia sua in puellari etate diabolicis artibus vitiosque plena, in deserto abiectiois inter nefandissimos nutrita est, ibi parentibus suis eam nescientibus, nec illis, cum quibus moratur, eam scientibus. Quoniam diabolus illic eam ire persuadet, & illic eam licendam voluntatem suam decipiendo componit quasi Angelus Sanctus. Et ideo ab omnibus se separat,*

rat, ut tanto facilius celari possit. Unde etiam aliquibus, sed tamen paucis viris nequissimo latrocinio fornicationis occultè commiscetur, & in tanto studio turpitudinis cum illis se polluit, velut Angelus Sanctus fervorem prauitatis illius eam perficere jubeat. Et sic ferventissimo ardore fornicationis istius filium perditionis concipiet, nesciens de quo semine virorum illorum eum conceperit. Sed Lucifer serpens videlicet antiquus, turpitudine ista delectatus, coagulationem hanc justo meo judicio artibus suis inflat, & eam omnibus viribus totam in ventre matris possidet. Sic illo proditore de ventre matris suæ, pleno diabolico spiritu, egrediente: deinde consuetam fornicationem devitat, & apertè stulto & insipienti populo dicit, quia virum non habet, nec patrem infantis sui sciat, fornicationem quam perpetravit Sanctam dicit. Unde populus illam Sanctam putat & nominat. Sic filius perditionis diabolicis artibus usque ad fortiorem ætatem nutritur. Hæc S. Hildegardis ex Christi, ut ait, ore. Quæ quoque Albertus Stadenfis in Chronico retulit.

Quintò refellas opinionem eorum, qui suspicati sunt, non alium fore Antichristum, quàm ipsum Neronem, qui in fine Mundi venturus est; ut qui Ecclesiam Christi, in ejus exordio, primus crudeliter persecutus est; idem sub finem ejus, & prope Mundi interitum, eandem crudelissimè persequatur. Scilicet, hoc illos putasse verisimile est, propter magnitudinem crudelitatis & turpitudinis, qua cunctos mortales Nero superavit. Fuit in hac opinione Victorinus in cap. 17. Apocalypsis, & multi veterum Ecclesiasticorum Scriptorum, teste D. Hieronymo in cap. 11. Danielis, moti ex illo S. Pauli in 2. ad Thessalonicenses Epist. cap. 2. *Nam mysterium jam operatur iniquitatis: ubi illi sic explicarunt: mysterium, id est, occultum, secretum, & symbolum iniquitatis jam operatur, putà ipse Nero jam regnans; in quo latet magnum arcanum, scilicet quòd ipse erit Antichristus. Putarunt enim Neronem necdum esse mortuum, vel eertè in fine Mundi resuscitandum, ut ipse sit Antichristus. Iuvit hanc opinantium suspicionem, quòd etiam inter Gentiles fama sparsa fuit Neronem non esse occisum, sed à morte subductum. Certè, id memorat Severus Sulpitius in libro secundo Sacræ Historiæ, cum de Nerone scribit: *Nero, inquit, creditur, etiamsi se ipse gladio transfixerit, curato vulnere ejus, servatus: secundum illud quod de eo scriptum est in Apocalypsi, capite decimotertio; & plaga mortis ejus curata est. Idemque putatur sub finem sæculi mittendus, ut mysterium iniquitatis exerceat.* Verùm, idem Sulpitius, in Dialogo secundo, hæc de Nerone & Antichristo, à B. Martino prodita, Gallum facit referentem: *Cum, inquit, ab eo de fine sæculi quæreremus, ait nobis, Neronem & Antichristum priùs esse venturos, Neronem in Occidentali**

IX.

Antichristum
fore Neronem,
quidam putarunt.

Quidam putarunt
Neronem
fore

fore socium & collegam Antichristi in Occidente.

Quomodo S. Martinus prædixerit Neronem venturum, & fore collegam Antichristi.

Nero seipsum gladio peremit, ut qui aliis crudelis extiterat, in seipso crudelitatis officium exerceret.

plaga, Regibus subactis decem, imperatarum: persecutionem hætenus exercendam, ut idola Gentium coli cogat. Ab Antichristo verò Orientale Imperium esse capiendum: qui quidem sedem, & caput Regni Hierosolimam esset habiturus: ab illo Urbem & Templum esse reparandam. Illius eam persecutionem futuram esse, ut Christum Dominum cogat negari, se potius Christum esse confirmans, omnesque secundum legem Moysi circumcidi jubeat; & ipsum denique Neronem ab Antichristo esse perimendum, atque sub illius potestate universum Orbem, cunctasque gentes esse redigendas: donec adventu Christi, impius opprimatur. Itaque S. Martinus secundum Severum Sulpitium asseruit Neronem sub sæculi finem rediturum, & fore socium & collegam Antichristi in Occidente. Quod si verum est hæc D. Martinum dixisse, non quasi Propheta hæc dixit, sed quasi recensens & enarrans ea, quæ nonnulli opinati essent partim ex rumore Gentilium, partim ex præadducto loco S. Pauli, ut dixi. Cæterum hi Dialogi titulo Postumiani & Galli (sic enim inscribuntur, eò quòd hi sint interlocutores) in Conc. Romano sub Gelasio, decreto de libris apocryphis relati sunt inter apocrypha. Verùm hæc opinio temeraria est, caretque fundamento: certum enim est ex Svetonio, Tacito & aliis, Neronem esse occisum & mortuum; resurrecturum verò eum nec D. Paulus, nec alius quispiam Propheta prædixit. Vnde meritò illam opinionem reiicimus, prout etiam reiicit eam S. Augustinus lib. 20. de Civitate Dei cap. 19. nam ibi S. Doctor postquam retulit illam sententiam, ita subdit: *Sed multum mihi mira est hæc opinantium tanta præsumptio.*

Ab Augustino vix discedit Venerabilis Beda super præfatum D. Pauli locum, cum inquit: *Quod autem ait Apostolus, & nunc quid detineat scitis: id est, quid sit in mora, quæ causa sit dilationis ejus ut reveletur in suo tempore, scitis. Quoniam scire illos dixit, apertè hoc dicere noluit. Et ided nos qui nescimus quod illi sciebant, pervenire cum labore ad id quod sensit Apostolus, cupimus, nec valemus, præsertim quia & illa quæ addidit, hunc sensum faciunt obscuriorem. Nam quid est, iam enim mysterium iniquitatis operatur, tantùm qui modò tenet, teneat, donec de medio fiat: & tunc revelabitur iniquus? Ego prorsùs quid dixerit, me fateor ignorare: suspiciones tamen hominum quas vel audire vel legere potui, non tacbo. Quidam putant hoc de Imperio dictum fuisse Romano, & propterea Paulum Apostolum non id apertè scribere voluisse, ne calumniam videlicet incareret, quòd Romano Imperio malè optaverit eam speraretur æternam, ut hoc quod dixit: Jam enim mysterium iniquitatis operatur, Neronem voluerit intelligi, cujus jam facta velut Antichristi videbantur. Vnde nonnulli ipsum resurrecturum, & futurum Antichristum suspicantur. Alii verò nec occisum putant;*
scd

sed subtractum potius, ut putretur occisus : & vivum occultari in vigore ipsius ætatis, in qua fuit, cùm crederetur extinctus; donec suo tempore reveletur, & restituat in Regnum. Sed multum mihi mira est hæc opinantium tanta præsumptio. Illud tamen quod ait Apostolus, tantum qui modo tenet, teneat, donec de medio fiat, non absurdè de ipso Romano Imperio creditur dictum, tanquam dictum sit, tantum qui modo imperat, imperet, donec de medio fiat: id est, de medio tollatur. Et tunc revelabitur iniquus, quem significari Antichristum nullus ambigit. Hucusque Beda, quæ ad verbum ferè sunt ex D. Augustino transcripta.

Est igitur illa opinio, Augustini & Bedæ iudicio, temeraria, prout ego supra dixi: sed est præterea omninò improbabilis, ut inquit ubi supra Pererius, qui ibi assignat ejusmodi rationem. Nam sive Nero non sit mortuus, sed vivat, victurusque sit usque ad finem sæculi: sive mortuus fuerit, & in finem Mundi, ante generalem hominum resurrectionem, sit in vitam revocandus: neutrum profecto sine maximo Divinæ omnipotentis miraculo fieri potest. Deum autem tanto miraculo, Neronem, aut vivum per tot sæcula conservare, aut mortuum ad vitam esse reducturum; scilicet, hominem flagitiosissimum, & pestilentissimum humano generi, futurumque, ut illi arbitrati sunt, Antichristum, Christianus animus planè respuit credere. Cui etiam Fidem illud addit, quòd secundum antiquam traditionem, futurus Antichristus creditur Hebræus, & ex Hebræis (prout supra ostensum est) generandus; quod ad illam de Nerone opinionem, minimè quadrat. Adde, per *mysterium iniquitatis*, non intelligit D. Paulus Antichristum, sed præcursores Antichristi, ut Simonem Magum, ejusque affectas; vel potius intelligit ipsum Neronem cum suis, & sua sceleratorum colluvie, aliosque Imperatores Romanos, qui Neronem vel præcesserunt, vel secuti sunt; qui magno fastu & tyrannicè imperarunt, atque Christum Christianosque persecuti sunt: qualis fuit Caius Caligula, Adrianus, Decius, Heliogabalus, Diocletianus, & alii per trecentos annos. De hisce enim subdit Apostolus: *Tantum ut qui tenet nunc, teneat, donec de medio fiat.* Fuit enim Nero æquè ac Antiochus Epiphanes (ut supra ostensum est) insignis typus & figura Antichristi, quia fuit Monarcha superbissimus, luxuriosissimus, potentissimus, sceleratissimus; fovit Simonem, aliosque magos: fuit hostis Christi & Christianorum, qui primam in eos persecutionem solemnem excitavit, voluitque coli ut Deus, & maximus fuit tyrannus, qualis erit Antichristus: q. d. Nero, & similes tyranni iam eodem spiritu aguntur & operantur, quo agetur Antichristus ipse, totius iniquitatis caput & Princeps; ac proinde eius *mysterium*, id est, figura & typus, & præcursores sunt. Ita Chryso-

stost.

X.

Opinio illa de Nerone futuro Antichristo est temeraria & improbabilis.

Mysterium iniquitatis fuit Simon Magus, eiusque affectas, vel potius Nero.

Imperatores tyranni fuerunt typi & figuræ Antichristi.

Antichristus
præcursores ha-
bet, uti Christus
Dominus.

foſt. Ambroſ. Auguſt. Hieron. ubi ſuprà. Vult ergo dicere S. Paulus: Hoc myſterium eſt, quod detinet & remoratur aduentum Antichriſti, quia ſcilicet neceſſe eſt ut Nero, & ſimiles, quaſi typi & figuræ præcurrant ipſum Antichriſtum, ipſumq; quaſi parturiant. Sicut. n. Moſes, Ioan. Baptiſta, & Prophetæ præceſſerunt Chriſtum, illiq; viam præpararunt; ita par eſt ut Nero & tyranni atq; hæretici præcedant Antichriſtum, illique ſenſim viam parent ſuis ſcleribus & blaſphemijs; ut veniens Antichriſtus omnem ſuam iniquitatem parturire & effundere poſſit. Quocirca rectè quidam apud D. Auguſtinum & Venerabilem Bedam locis ſuprà indicatis id quod ait S. Paulus, *Quid detineat ſcitis, & myſteriam operatur iniquitatis*, non putant dictum niſi de malis & fictis, qui ſunt in Eccleſia: donec perueniat ad tantum numerum, qui Antichriſto magnum populum faciat: & hoc eſſe myſterium iniquitatis, quia videtur occultum jam in impijs hypocritis & hæreticis, ac præſertim in impiſſimo Nerone, in quo operatur arcana & myſtica iniquitas, quæ ſenſim proſerpit & creſcit, donec per Antichriſtum in publicam iniquitatem proſiliat. Hoc enim eſt Græcum *energeitai*, id eſt, vim ſuam exerit. Sicut ergo carbo ignis inter ligna occultè vim ſuam exerit, & vicina adurit, ſenſimque proſerpit, donec in flammam & incendium manifeſtum erumpat: ſic iniquitas à dæmone accenſa, occultè in impijs vim ſuam exerit, ſerpitque, donec in publicam omnium ſclerum flammam ſub Antichriſto erumpat. Hortari autem Apoſtolum fideles ut in Fide quam tenent, tenaciter perſeuerent, dicendo tantum qui modo tenet ſupple Fidem Chriſti, teneat eam: donec iniquitas myſtica, id eſt, occulta, in magnum populum creſcat: itaque cum Antichriſto de medio fiat: hoc eſt, donec exeat de medio Eccleſiæ myſterium iniquitatis, quod nunc occultum eſt. Ad ipſum enim myſterium pertinere arbitrantur, quod ait in Epistoſa ſua Ioannes Evangeliſta: *Pueri noviſſima hora eſt. Et ſicut auდიſtis, quodd Antichriſtus ſit venturus: nunc autem Antichriſti multi facti ſunt: unde cognoviſcimus, quodd noviſſima hora ſit. Ex nobis exierunt, ſed non erant ex nobis: quodd ſi fuiſſent ex nobis, permanſiſſent utique nobiſcum*. Sicut ergo ante finem in hac hora (inquiunt) quam Ioannes noviſſimam dicit, exierunt multi hæretici de medio Eccleſiæ, quos multos dicit Antichriſtos; ita omnes tunc inde exhibunt, qui non ad Chriſtum, ſed ad illum noviſſimum Antichriſtum pertinebunt: & tunc revelabitur.

S. Paulus hortatur fideles. ut in Fide quam tenent, tenaciter perſeuerent.

XI.

S. Paulus per myſterium iniquitatis non intelligit Antichriſtum, ſed ejus præcursores.

Patet igitur, quodd per *myſterium iniquitatis* D. Paulus non intelligit Antichriſtum, ſed ejus præcursores, ut liquet ex ver. ſeq. ubi ſubdit Apoſtoloſ: *Et tunc* (ſcilicet poſt hoc myſterium adimpletum) *revelabitur ille iniquus*, (Antichriſtus ſcilicet) *quem Dominus Ieſus interficiet Spiritu oris ſui*. Hinc eſt manifeſtus error hæreticorum, qui myſterium iniquitatis non minùs pernicioſè, quàm audeſter de-

tor-

torquent ab Antichristi præcursoribus ad Romanum Pontificem, Christi Vicarium. Sed quàm turpiter errent, videant. Quòd cùm illud protulit D. Paulus, in Romana sede sedebat B. Petrus. At quis tantùm desipiat, ut velit S. Petrum iniquitatis mysterium operari? Nullus quidem: idcirco turpiter errant hæretici, asserentes mysterium iniquitatis à D. Paulo intelligi Romanum Pontificem, cùm jam intelligatur ab Apostolo (ut supra ostendimus) de Antichristi præcursoribus: nam *mysterium* eo loci Apostoli idem est, quod figura & typus Antichristi, ejusque summæ iniquitatis: tota enim iniquitas, & omnium peccatorum colluvies videbitur esse collecta in Antichristo, & Regno Antichristi. Quamobrem Patres & Doctores per *mysterium iniquitatis* asserunt S. Paulum intelligere Neronem, qui erat typus & figura Antichristi, prout supra ostensum est. Porro de Nerone & Romano Imperio Apostolus ubi supra valde testè & obscurè loquitur, non ex metu; sed prudenter, ne sine causa eum contra se, & Christianos concitaret. Si enim clarè dixisset Neronem esse mysterium iniquitatis, & figuram Antichristi, ac Romanum Imperium fore dissolvendum; tam Nero, quàm Romani in eum quasi impostorem insurrexissent, ac vivum eum defodissent, aliosque fideles cum eo, tanquam qui super tanti Imperii demolitione prophetarent & lætarentur. Est in hac sententia Theophylactus: nam iste illa præadducta & explicata D. Pauli verba *Mysterium enim jam operatur iniquitatis*, ita interpretatur: *Neronem hic intelligit Apostolus, qui erat figura Antichristi. Etenim immundus erat, ac Deus quærebat nominari. Pulchrè autem mysterium dicit: non enim palam Nero adversus omnem Deum incedit, ut ille, neque citra rabiorem & verecundiam. Quod autem dicit, est huiusmodi: Priusquam instaret tempus Antichristi, inventus est alius non multo inferior: quid igitur mirum, si jam Antichristus est? Obscurè autem hoc de Nerone dixit, non metus sanè causa, verùm ut erudiat nos ne supervacaneas inimicitias suscipiamus si nihil argeat. Quamvis cùm scriberet illa S. Paulus, necdū regnabat Nero: nam illa Epistola scripta est anno Christi 53. quo adhuc regnabat Claudius: Nero enim Claudio successit anno Dñi 57. Potest tamè accipi ille locus de Nerone, nõ ut actu regnante, sed ut proximè regnatura, ut jam supradixi.*

Sed ut magis pateat & destruat error hæreticorum de Romano Pontifice, non committam ut hoc loco præteream, quæ fusiùs latiusque tradit hac de re super præfatum locum Apostoli Cornelius à Lapide, qui quærit ibi, an Antichristus venerit, an verò sit adhuc venturus? Hæretici (inquit ille) docent eum venisse. Papam enim Romanum, qui antea erat Pastor & Episcopus Romanus, factum esse dicunt Antichristum, cùm cœpit contra legem Christi in-

Error hæreticorum, asserentium Romanum Pontificem esse mysterium iniquitatis.

Mysterium iniquitatis est figura & typus Antichristi.

Quàm prudenter & tacitè est agendum de vitij Principum.

Nero Antichristi figura.

Secunda D. Pauli Epistola ad Thesalonicensis quãdo scripta.

XII.

Antichristus nõ venerit, an verò venturus sit.

Hæretici volunt Antichristum incepisse sub annu Domini sexcentesimo.

ducere Missas, imagines, Purgatorium, Indulgentias, cultum Sanctorum; cumque cepit dominari alijs Episcopis, sibi que arrogavit jus & titulum Pastoris ac Principis totius Ecclesiæ. Id factum ajunt sub annum Domini 600. Vnde David Chitræus Gregorium magnum (quem omnes tam Græci quam Latini ut Sanctum coluerunt) vocat primum Antichristum. Illyricus verò, Lutherus, & plures Novantium, Gregorium, vocant ultimum Romanum Pontificem. Gregorio enim successit Sabinianus: sed hic statim eodem anno defunctus est. Sabiniano successit Bonifacius III. qui anno Domini 606. à Phoca Imper. Oecumenici nomen accepit, ut scilicet vocaretur, Vniversalis totius Orbis Episcopus & Pontifex. Hunc ergo volunt esse primum Antichristum.

XIII.
Pontifex universalis Ecclesiæ titulus Pontificis Romani antiquissimus.

Verùm falluntur & fallunt. Nam, ut alia taceam, Concilium Oecumenicum Chalcedone habitum, actione prima, secunda & tertia, passim S. Leonem, qui longè ante S. Gregorium fuit Romanus Pontifex, vocat Pontificem universalis Ecclesiæ. Quid est hoc aliud, quam esse Oecumenicum? idedque Pontifices Romani semper vel per se, vel per Legatos suos Concilijs Oecumenicis præfuerunt, tanquam capita & Principes totius Ecclesiæ; quam repræsentat Concilium Oecumenicum.

XIV.

Rursum si à Bonifacio III. Pontifices Romani omnes fuerunt Antichristi; ergo jam per mille annos Ecclesiam suam deservit Christus; ergo per mille annos Ecclesia Christi periit, quæ tamen in Scriptura prædicatur esse Regnum Christi æternum; ergo per mille annos omnes Catholici & Christianissimi Reges, Principes; Dynastæ, Episcopi, Doctores, totusque Orbis Christianus adoravit Antichristum; ergo per mille annos tota Ecclesia, (quæ tamen ab Apóstolo dicitur esse columna & firmamentum veritatis) in gravissimis fuit erroribus, immò in idololatria, fuitque synagoga sathanæ; ergo in Ecclesia non Christi, sed Antichristi & diaboli natus, baptizatus, educatus est Lutherus, Calvinus, alique Novantes; si verum est, quod ipsi ajunt, sub annum sexcentesimo cepisse Missas, imagines, invocationem Sanctorum, orationes pro defunctis. Sed absit. Hæc enim fuisse in Ecclesia ante annum sexcentesimo, immò à temporibus Apóstolorum, docent S. Ignatius, Dionysius, Tertullianus, Cyprianus, Augustinus, Hieron. Chrysof. & alij omnes, quos in singulis materiis per singulas annorum à Christo nato centurias proferunt & citant Catholici omnes, qui de controversijs scripserunt.

Missæ, imagines, invocatio Sanctorum ab initio Ecclesiæ fuere.

XV.

Antichristus necdum venit, sed venturus est.

Respondeo ergo & dico, Antichristum necdum venisse, sed esse venturum, ac consequenter nec Papam Romanum, nec quempiam alium, qui vivat aut vixerit esse Antichristum. Id breviter novè rationibus demonstrat ubi supra Cornelius à Lapide; nos verò decem suis latius-

tiùsque ostendimus: quarum prima est, quia unus erit singularis homo, qui dicetur Antichristus, quem sic describit D. Paulus loco supra indicato ; in primis dicit Antichristum esse hominem peccati: quoniam manifestè, ac totus scelestus erit, adeò, ut mereatur potius dici scelus seu homo peccati, quàm peccator . Secundò nominat illum filium perditionis, cujus tota industria erit adversari Christo, perdere, & ex omni parte tendere ad destructionem tam sui, quàm aliorum . Tertid extollentem se super omne, quod dicitur Deus, aut colitur, ita ut in templo Dei sedeat ostendens se tanquam sit Deus. Quartò dicit, illum fore admirandum secundum operationem sathanæ, quam operabitur per eum sathanas in omni virtute, & signis, & prodigiis mendacibus, & in omni seductione iniquitatis iis qui pereunt . Hæc de Antichristo Apostolus Paulus, ex quibus evidentè apparet, Antichristum fore singularem quandam personam ; atqui Papa non est nomen hominis singularis, sed nomen officii communis, in quo unus alteri succedit: nomen enim Papæ tam commune est multis, quàm nomen Regis, Imperatoris, Episcopi: ergo Papa non est Antichristus.

Antichristus erit singularis quædam persona.

Cõditiones Antichristi.

XVI.

At si obijciant hæretici ex D. Augustino, qui in lib. 20. de Civit. Dei cap. 19, hunc hominem peccati, id est, Antichristum, intelligit, non certam personam, sed totam multitudinem impiorum Christo contrariam; quod avidè arripit Beza & Novantes omnes: Antichristus, inquit, est totum Ecclesiasticæ tyrannidis corpus, quod est & erit usque ad finem Mundi, cujus caput est Papa: qui adoratur & circumgestatur, ut Deus. Respondeo & assero, licèt Antichristus ex etymologia significet Christo contrarium, & sic teste S. Joanne Epist. 1. cap. 2. ver. 18. & 22. omnes hæretici sint Antichristi: tamen certum est & de Fide, cùm sit sensus & consensus totius Ecclesiæ & Patrum omnium, quos citat Sanderus lib. de Antichristo, Bellarminus lib. 3. de Pontifice, & alij, Antichristum secundum præadductam de eo Apostoli descriptionem fore unum hominem, & certam personam, cujus nomen adhuc est ignotum, quique Antichristus Antonomasticè dicetur, quia Christo erit inimicissimus: illud tamen constat, quòd literæ nominis ejus Arithmeticè cõficient numerum 666. ut patet Apocal. 13. v. 18. Hinc nonnulli Catholici, nec ignobiles, frustra putarunt Mahometem monstrum illud nefandissimum & impurissimum, cujus se Turcæ discipulos profitentur, Antichristum fuisse; quia hic impostor cœpit sub hunc annorum Domini numerum regnare. Secuti sunt hanc opinionem Joan. Annius Viterbiensis peculiari Opusculo, Iodocus Eliethonæus in S. Dam. lib. 4. cap. 27. Arnaldus Puntacus in Chronico, Ioan. Entinius Præfat. in Com. Aretæ in Apocal. Gilbertus Genebrardus lib. 3. Chronograph. pag. 376. &

Obiicis hæreticorum.

Responsio.

Est de Fide Antichristus fore unum hominem.

Nomen Antichristi ignotum.

Mahometem frustra putarunt aliqui fuisse Antichristum.

Qui Mahometem Antichristum crediderunt.

lib.4. pag. 765. Franciscus Fevardencius in Notis ad librum 5. cap. 30. S. Irenæi, & alij. Sed errant: non enim cepit Mahometes regnare anno Christi 666. sed 623. ut ostendimus 1. Par. nostri Divini Theatri Tract. 1v. fol.61. num. 16. Neque D. Ioannes de numero annorum, sed de nomine Antichristi loquitur. Illorum autem errorem ostendunt verba Christi Matth. 24. *Nisi breviati fuissent dies illi, non fieret salva omnis caro.* Persecutio verò Mahometis duravit jam per mille & amplius annos: sed persecutio Antichristi, licet gravior & terribilior futura sit qualibet alia; abbreviabitur tamen propter electos. Quare expectandus est Antichristus, de quo S. Paulus ait 2. ad Theff. Epist. cap. 2. *Revelabitur ille homo peccati, filius perditionis, qui adversatur, & extollitur supra omne, quod dicitur Deus: nam impius venditabit se pro vero Messia, & supra Deum se extollet: quod Mahometes ausus non est, sed tantum se prophetam Dei nominavit.* Vnde valde miror viros illos doctos & Catholicos potuisse assentiri præfatæ opinioni; nam paulò post Antichristum Mundi occasum futurum ex Scriptura & Patribus habemus; at post Mahometem jam amplius ferè, quàm x1. sæcula præterierunt; natus est enim circa annum Domini 600. & præsens, quo hæc scribo, est 1704. & proximè interituri Mundi nullum adest signum; ergo non ipse fuit Antichristus. Confirmatur: nam inter signa, quæ præcedent adventum Antichristi, supra in 1. Tractatu assignavimus primum fore Evangelij prædicationem in toto Orbe terrarum. Itaque Antichristus non est venturus, nisi postquam ubique prædicatum fuerit Evangelium; est enim expressa sententia Domini, ante consummationem Mundi in toto Orbe Evangelium prædicandum; nam Matth. 24. ver. 3. cum interrogassent Dominum discipuli: *Dic nobis, quando hæc erunt: & quod signum adventus tui, & consummationis sæculi?* inter alia dixit Dominus ver. 14. *Et predicabitur hoc Evangelium Regni in universo Orbe, in testimonium omnibus gentibus: & tunc veniet consummatio.* Et iterum Matth. 26. ver. 13. *Amen dico vobis, ubicunque prædicatum fuerit hoc Evangelium, in toto Mundo dicetur, & quod hæc fecit in memoriam eius.* Quod autem hoc sit futurum ante Antichristi adventum probatur, quia tempore ipsius crudelitas illius novissimæ persecutionis impedit omnia publica exercitia veræ Religionis. Præterea breve erit Antichristi Regnum, & paulò post ipsius interitum finietur Mundus; ergo non aderit tempus diffeminandi per universum Orbem Evangelium. Et sic istud, antequam appareat Antichristus, erit ubique prædicatum; sed tempore Mahometis nondum in toto Orbe prædicatum erat Evangelium: ergo nondum venit Antichristus: ergo Mahometes non fuit (ut ostendimus) Antichristus. Minor probatur. Patet enim ex

Prædicatio Evangelii in toto Orbe terrarum, erit primum signum, quod præcedet adventum Antichristi.

Ex multis Sacræ Scripturæ locis patet, Evangelij prædicationem in toto Orbe præceduram Antichristi adventum.

regio-

regionibus & populis Indiæ Occidentalis, ac continuis in ea Hispanorum navigationibus, quibus præterito sæculo novæ gentes plurimæ & maximæ, usque ad illud tempus incognitæ, repertæ sunt, quæ nihil de Christo & Evangelio audierunt. Præterea nondum totus Orbis est detectus; nam quotidie novæ regiones, novæ insulæ, novæ gentes reperiuntur. Igitur Evangelium nondum in toto Orbe prædicatum est; sed ubique prædicandum, & ante Antichristi adventum, liquet ex Patribus Hilario, Cyrillo, & Theodoro, qui ita sentiunt, & in hanc sententiam exponunt Evangelium. Confirmatur, quia non solum prædicari debet in toto Orbe Evangelium, sed oportet etiam recipi, ut Prophetiæ adimpleantur; nam Christus est lapis ille, de quo dicitur Dan. 2. quod universam terram erat repleturus; ut Psal. 2. *Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ;* & Psal. 71. *Et dominabitur à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos Orbis terrarum.* Isaias 49. *Dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terræ.* Aggæi 2. 8. *Ecce ego commovebo Cælum & terram, & venies desideratus cunctis gentibus.* Et Apocal. 7. recensentur electi ex omnibus gentibus, & populis, & linguis, & deducitur etiam ex eo, quod ait S. Paulus 1. Timot. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire;* qui enim vult finem, eligit & adhibet media necessaria; at sine prædicatione non possunt omnes salvi fieri, & ad agnitionem veritatis venire: ergo cum omnes velit Deus salvos fieri, omnibus etiam providebit, ut eis Evangelium prædicetur. Quare de Fide esse hanc assertionem traditur à Suarez tom. 2. in 3. Partem D. Thomæ disput. 56. sect. 4. quem sequitur Cornelius de Bauccio in Tract. de Regno Iudaico quæst. 1.

Sunt qui putent, Fidem Evangelicam per totum Orbem esse publicatam ante excidium Hierosolymæ per Titum: nam suspicantur, quod Evangelium ubique omnibus hominibus prædicaverunt Apostoli per seipfos & suos discipulos. Secuti sunt hanc opinionem D. Io. Chrysostomus, Lyrensis, Theophylactus, & multi recentiores, ut Ioan. Maldonatus testatur, & Paulus Sherlogus vest. 35. incap. 7. Cant. num. 60. qui idcirco negat, supra positam assertionem esse de Fide, ut Suarez affirmabat. Moti sunt autem illi in primis ex hoc, quod Christus Dominus suos Apostolos misit per totum Orbem Matth. 28. ver. 19. *Euntes, ait, docete omnes gentes;* cui præcepto obediens ipsi, post Christi ascensionem inter se Orbem diviserunt, & quisque provincias & gentes sibi assignatas adiit & convertit. Sed hoc de plerisque & potioribus eo tempore provincijs verum est, non tamen universim de omnibus omnino. Quocirca reiicias adductam opinionem, quam negant D. Anselmus, Origenes, & alij infrà alle-

Evangelium nõdum in toto Orbe prædicatum: sed ubique prædicandum, & ante Antichristi adventum; atque ubique etiam suscipiendum.

XVII.

Opinio nonnullorum, existimantium prædicationem Evangelii factam esse apud omnes gentes ante captivum Hierosolymæ per Titum.

Refellitur eiusmodi opinio.

Eam negant Pa-
tres.

Quomodo intel-
ligatur vaticiniū
Davidis de præ-
dicatione Apo-
stolorum.

Modus loquendi
Sacræ Scripturæ
per præteritum
de futuro.

gandi . Deinde moti sunt ex illo Davidis vaticinio de Apostolorum prædicatione in Psalmo 18. *In omnem terram exiuit sonus eorum*; id est, prædicatione eorum; & *in fines Orbis terræ uerba eorum* : hoc est, Evangelium. Et sic, ajunt illi, nulla fuit pars in Mundo aut lingua, ad quam non pervenit Evangelium, aut per Apostolos, aut successores eorum. Sed decipiuntur ex adducto motivo, quod est contra ipsos: nam illud quidam sic explicant; *In omnem terram*, scilicet Romanis subjectam, & nobis nostroque Orbi cognitam, exiuit sonus & prædicatione Evangelii. Alij verò quibus nos adhæremus ita interpretantur: Apostolorum sonus exiuit partim, partim exhibit in omnem terram. Paulatim enim impletum est, & etiamnum impletur illud Davidis vaticinium. Præteritum ergo illic ponitur pro futuro, Prophetico more, ob rei futuræ certitudinem: quod enim Prophetæ futurum prædicunt, tam certò fiet ac si jam factum esset: atque ita in D. Paulo ad Romanos 10. ubi allegatur idem Davidis vaticinium, explicatur, ut tradit ibi Venerabilis Beda, cum inquit: *Quamuis Apostolus locutus sit præteriti temporis uerbis, tamen quod futurum fuerat, dixit, non quod jam factum, atque completum, sicut & ipse Propheta quo usus est teste, non ait, in omnem terram exiturus est, sed exiuit, inquit, sonus eorum, quod utique nondum erat factum. Quale est etiam illud, Foderunt manus meas & pedes meos, quod tam longe factum postea nouimus. Sed ne istas Propheticas tantùm locutiones, non & Apostolicas fuisse credamus, nonne idem Apostolus ait, Quæ est Ecclesia Dei vivi, columna & firmamentum veritatis? Sine dubio magnum est pietatis sacramentum quod manifestatum est in carne, iustificatum est in spiritu, apparuit Angelis, prædicatum est in gentibus, creditum est in Mundo, assumptum est in gloria. Nempe manifestum est hoc quod in extremo posuit, etiam nunc nondum esse completum, quantum magis tunc quando ista dicebat? Ecclesia quippè tunc assumeretur in gloriam quando dicitur, Venite benedicti Patris mei, percipite Regnum; & tamen tanquam factum fuisset est dictum quod certò sciebatur futurum. Multò minus mirandum est, quod etiam uerbis præsentis temporis usus est in eo quod illum identidem dixisse manifestavit, Propter spem quæ reposita est in uobis, qui ante audistis in uerbo ueritatis Evangelij, quod aduenit in uos, sicut & in omni Mundo est fructificans & crescens: quamuis Euangelium nondum Mundum tenebat uniuersum: sed fructificare illud in uniuerso Mundo dixit & crescere, ut ita significaret quousque fuisset fructificando, & crescendo*

Mundus non est
interiturus, nisi
priùs ubique præ-
dicatum fuerit
Evangelium.

Hucusque Beda, cuius expositio, seu sententia, Patribus, & Ecclesiæ sensui est multò magis consentanea; censent enim fideles communiter non interiturum Mundum, nisi priùs ubique (ut supra ostensum est) prædicatum fuerit Evangelium. Tradit id in pri-

mis

mis D. Hieronymus in cap. 24. Matth. his verbis: *Signum Domini aduentus est Evangelium in toto Orbe predicari, ut nullus sit excusabilis.* Deinde S. Joannes Damascenus lib. 4. cap. 28. cum ait: *Santum Evangelium apud omnes predicetur, necesse est, & tunc revelabitur iniquus ille & c.* Sed ante Damascenum D. Augustinus in Epist. 30. ad Hefychium non solum ita sensit, sed etiam pro hac sententia pugnat; ait enim: *Quod dicitur: predicabitur Evangelium in toto Orbe, per ipsos Apostolos factum esse, non ita esse, certis documentis probatum est; sunt enim in Africa barbaræ innumerabiles gentes, in quibus nondum esse predicatum Evangelium ex his, qui ducuntur inde captivi, addiscere in promptu est: & infra concludit: si ergo latet quando Evangelio uniuersus Orbis implebitur, procul dubio latet, quando finis erit.* Idem docuit Origenes Tract. 28. in Matth. Theodoretus in Epist. 2. ad Thessalonicenses cap. 2. S. Thomas lect. 3. in cap. 10. Epist. ad Rom. & alij multi Patres recentiores, quos citat Suarez tom. 2. in 3. P. D. Thomæ disput. 56. sect. 1. Bellarminus lib. 3. de Romano Pontifice cap. 4. Sherlogus loco supra citato sect. 15. & Malvenda lib. 3. cap. 32.

Manet igitur firmum, Antichristum non venturum, nisi prius prædicato in toto Orbe Evangelio, quod cum hucusque impletum non sit, rectè concluditur, Antichristum nondum apparuisse: ac proinde Mahometem, aut Romanum Pontificem nullo modo dici posse Antichristum; quamvis hæretici ex D. Augustino (ut supra dicebam) velint probare, Romanum Pontificem esse Antichristum: nam ad S. Augustinum respondet Cornelius à Lapide ubi supra. Primum, eum nihil habere commune cum hæreticis: non enim ipse Pontificem Romanum vocat Antichristum; nec populum, aut Ecclesiam illi adhærentem; sed totam impiorum, putà Turcarum, Saracenorum, Paganorum, Hæreticorum, & malorum Christianorum, multitudinem. Hujus autem non est caput Romanus Pontifex: quid enim juris habet ipse in Turcas, Saracenos, Paganos? Immo hujus multitudinis nullum in terris est caput, nullus homo, nullus Rex, Pontifex, aut Monarcha, qui illi præsit, ut patet. Non ergo S. Augustinus per Antichristum Romanum Pontificem, aut alium hominem, qui impiorum multitudinè præsit; sed solum ipsam impiorum multitudinem & congeriem intellexit. Adde, S. Augustinum non loqui asseueranter, sed dubitando, & ex aliorum sententia, ut patet intuenti: & tantum explicare quomodo Antichristus dicatur seorsus in templo Dei, de quo infra dicam; alioquin eodem cap. inferius bis dicit August. Antichristum fore particularem hominem, & non nisi in fine Mundi venturum: hæcque, ut supra dixi, communis est aliorum Patrum sententia, cui nemo præponet unum Augustinum

An tempore Apostolorum Evangelium jam prædicatum fuerit in uniuerso Orbe.

XVIII.

Ex Evangelio nondum in toto Orbe prædicato rectè concluditur, quod Antichristus nondum venit: ac proinde Mahometes, aut Papa, nullo modo dici potest Antichristus.

Respondetur ad authoritatem S. Augustini.

D. Augustinus asserit Antichristum fore particularem hominem.

stinum (etsi concederemus diversæ eum fuisse sententiæ, quodd tamen non concedimus) cum nec Augustinus illi se præponere, vel opponere voluisset. Sic alibi sæpè, uti patet in explicatione Psalmorum, S. Augustinus, omisso (non tamen negato, sed potius præsupposito) sensu literali S. Scripturæ transit ad mysticum vel symbolicum, tanquam magis subtilem, reconditum & pium. Hic enim est genius S. Augustini, ut novis, ingeniosis & piis sensibus se pascat.

XIX.

Discessio quid sit.

Secunda ratio est, quia ait S. Paulus, ut supra demonstratum est, quodd homo peccati, scilicet Antichristus non veniet, nisi venerit discessio primùm: sed quid per discessionem intelligat Apostolus, & à quo futura sit, declarant uno consensu (ut supra audisti) Sancti Patres. Primò quidem, ut à Romano Imperio deficiat Orbis: quod non ita apertè declaravit, ne si dixisset Romanum Imperium defecturum, justam causam dedisset confurgendi contra tunc nascentem Ecclesiam, & eam opprimendi. Satis sibi factum esse credens, quod ore sive verbo priùs illis declaraverit. Deinde illa futura discessio totius Orbis, non modò erit à Romano Imperio, sed ab Ecclesia quoq; & Fide Christiana. Ut tunc venturus sit filius perditionis, cum ingens multitudo eorum, qui Christi vocabulum portant, à Religione Christiana deficiat. Facile namque ab hominibus ita depravatis filius sathanæ suscipitur. Quomodo ergo Romanus Pontifex est Antichristus, si iste non est venturus, nisi illo à Sede Apostolica pulso?

Romanus Pontifex, antequam veniat Antichristus, Roma erit expulsus.

Ostendimus enim supra, & est communis recentiorum sententia, Romam extremo illo Mundi tempore ad antiquam potentiam & Ethnicismum esse redituram, & suum Pontificem exacturam: sed ille tunc Roma exactus aliò commigrabit, vel in desertam se condet & latitabit. Forsan in partes Orientis ac Terræ Sanctæ eo tempore secedet: nam cum veniet Antichristus in Judæa Christianismum reperiturum demonstrat Malvenda lib. 10. cap. 9. At quamquam Sedes Apostolici Principis Roma tunc dimovebitur: attamen Summus Ecclesiæ Antistes semper manebit Christi Vicarius re ipsa & nomine

Eo tempore ubi se condet, aut latitabit.

Romanus Pontifex, etsi Roma ejiciatur, tamen Romanus Pontifex dicetur, & erit, licet Romæ non habitet.

Episcopus Urbis Romæ, & si in ea Urbe non habitet: quod aliquando jam fuisse factum, norunt omnes: nimirum illis septuaginta annis quibus Romani aliquot Pontifices vixerunt in Gallijs. Confirmat id Robertus Card. Bellarminus lib. 4. de Rom. Pontif. cap. 4. his verbis: *Neque obstat, quodd tempore Antichristi Roma desolanda & concremanda videatur, ut deducitur ex capite 17. Apocalypsis. Nam hoc non fiet nisi in fine Mundi: & præterea tunc etiam Summus Pontifex Romanus Pontifex dicetur, & erit, licet Romæ non habitet, ut accidit tempore Totilæ Regis Gotthorum.* Nimirum in Vigilio, qui tunc aberat.

XX.

Tertia ratio est, quia ostendimus supra, Antichristum non esse

ven-

venturum, nisi postquam omninò eversum fuerit à decem Regibus Romanum Imperium: & hoc esse signum proximè advenientis Antichristi suprâ quoque demonstravimus. Atqui necdum omninò eversum est Romanum Imperium, nec hætenus visi sunt decem Reges illud evertentes: ergo necdum venit Antichristus. **Quarta** ratio, quia suprâ demonstratum est, quòd Antichristus erit ex diametro contrarius Iesu Christo, ejusque nomen, Fidem & cultum tollet, voletque ipsemet haberi Christus & Messias: atqui nec Papa, nec quis alius similis hætenus Christi Fidem & cultum sustulit, voluitque haberi Christus: ergo nec Papa, nec aliquis illi similis hætenus fuit, qui esse possit Antichristus. **Quinta**, quia Antichristus abrogabit in Ecclesia jure Sacrificium (quod non potest esse, aliud quàm Missa) omnemque Dei cultum & cæremonias, immò omnem Religionem, ut patet Danielis 12. ver. 11. atqui hætenus perdurat Missæ sacrificium, Dei cultus, & cæremoniæ in Ecclesia Romana: ergo hætenus in Ecclesia Romana non est visus Antichristus. **Sexta**, quia Antichristus Deo vero omnique Numini adversabitur, voletque ipse solus haberi & coli in templo ut Deus & Numen: atqui nec Papa, nec quis alius hætenus omne Numen sustulit, voluitque ipse in templo coli ut Numen: ergo nec Papa, nec quis alius hætenus fuit Antichristus. **Ridiculè** ergo Vvolfgangus Musculus, Antichristus (inquit) idem est, quod Vicarius Christi, qualem se jactat Papa Romanus: ipse ergo est Antichristus. **Primò** enim, hoc repugnat Græco anti, quod in compositione non Vicarium, sed oppositum, aut contra positum & æqualem significat. Sic antitheos apud Homerum & alios dicitur, non qui Dei Vicariū se dicit, sed qui Deo adversatur, vel qui Deo est æqualis, & quasi contra positus; sic antipalos significat antagonistam, & æmulum in lucta. Sic antistrategos, non significat Vicarium Ducis, sed Ducis oppositum, aut eum qui est loco Ducis, non ut Duci subiectus, sed ut illi æqualis & contrapositus. Adde, si Antichristus idem est quod Vicarius Christi: ergo Petrus & Paulus omnesque Apostoli fuerunt Antichristi: ipsi enim fuerunt Vicarij Christi. *Pro Christo* (inquiunt 2. Corinth. 5. ver. 10.) *legatione fungimur, tanquam Deo exhortante per nos*. Legatus enim vice Regis legatione fungitur, estque Regis Vicarius. Et cap. 10. dicit Paulus se incestuosum absolvere ab excommunicatione *in persona Christi*; non tantum ergo vicem, sed & personam Christi gerebat Paulus. **Secundò**, Antichristum significare, non vicarium, ut vult Musculus, sed contrarium Christo, suprâ ostendimus, & patet id ex D. Paulo 2. ad Thes. 2. ubi Apostolus explicans nomen Antichristi, quòd scilicet Christo, & Deo omnique Numini sit se oppositurus, sic ait: *Qui adversatur, & extollitur supra omne quod dicitur Deus,*

Extinctio Romani Imperii erit signum proximè advenientis Antichristi.

Antichristus erit cōtrarius ex diametro Iesu Christo.

Abrogabit jure Sacrificium.

Antichristus omni Deo adversabitur.

Nomen Antichristi non convenit Romano Pontifici.

Antichristus non significat Vicarium Christi.

Antichristus erit
omni Deo con-
trarius.

aut quod colitur. Vnde liquet primò, Antichristum non solum Christo, sed etiam omni Deo fore contrarium. Vel ex hoc solo videant viri cordati Novantium calumniam & imposturam, dum Romanum Pontificem contendunt facere Antichristum; ut enim alia taceam, hæc demonstratio calumniam hanc evertit. Antichristus negabit Christum, eritque Christo & Deo (ut audisti) contrarius: immò volet ipse haberi & coli (ut ostendimus) quasi Deus & Christus: atqui Romanus Pontifex non vult coli ut Christus, nec Christum negat: immò credit in Christum. Christum colit & adorat: ergo non est

Antichristi su-
perbia.

Antichristus. Secundò liquet, Antichristi superbiam fore tantam, non tantum ut adversetur Christo & Deo; sed etiam ut se extollat ac præponat Christo omnique Deo, dicatque se majorem esse, magisque colendum & adorandum esse Christo, ac quovis Deo. Volet enim Antichristus non tantum coli super omnem cultum & Religionem, sed etiam super omne Numen, immò ipse solus volet haberi pro Numine & Deo. Hoc enim subiicit S. Paulus: *Ita ut in templo Dei sedeat, ostendens se tanquam sit Deus;* vel, ut clarè habet alia lectio, *ostendens quòd ipse sit Deus.* Hinc patet, nomen Dei illic propriè accipi. Perperam ergo Novantes sic explicant, Papa, inquiunt, extollitur super omnes Deos, id est, Reges & Principes, qui Psal. 81.

Perperam No-
vantes Papam
esse Deum nu-
gantur.

ver. 1. vocantur Dii, cum dicitur: *Ego dixi, Dii estis.* Perperam inquam: nam quales Deos ibi intelligat Psaltes, mox explicat, dum subdit: *Et filii Excelsi omnes.* Illic verò de Antichristo dicitur, quòd adversabitur & extollet se super omnes Deos & Numina, ita ut in templo Dei sedeat, velitque coli ut Numen, ostentans se quasi ipse solus sit Deus, ut ostensum est. Dii ergo & Deus non Reges illic, sed ipsum Numen significant, uti docent omnes Patres, & fatentur Erasmus, Vatablus & Beza. Idem de Antichristo docet Daniel cap. 11. ver. 36. & 57. *Elevabitur, inquit, & magnificabitur adversus omnem Deum, & adversus Deum Deorum loquetur magnifica, & Deum patrum suorum non reputabit, nec quemquam Deorum curabit, quia adversus uniuersa consurget.* Hinc sequitur primò, quòd Antichristus omni Divino cultu, & omnis Religionis actibus quasi Numen coli volet, ac consequenter volet sibi fieri sacrificia, templa, vota, volet per suum nomen jurari; volet adorari, non tantum dulia, sed etiam latria; volet invocari ut dator & auctor omnium frugum, opum & bonorum, immò ut auctor omnis gratiæ & gloriæ. Quis Pontificum hæc us ita se extulit, ut ita coli vellet? qui Reges & Principes tam stolidi fuerunt, ut hos illi honores detulerint.

XXI.

Cultus qui de-
ficitur Romano
Pontifici qualis.

Dices, Romanus Pontifex sella aurea circumgestatur triplici tiara insignis in supplicationibus, quasi Numen quoddam, cui Reges & Principes pedes exolculantur. Respondeo, Hic omnis honor non est

est Numinis, nec latræ, sed longè inferior, quem multi etiam Reges & Principes apud varias gentes usurparunt. Sic enim Abraham adoravit filios Heth curvans se in terrâ Gen. 23. ver. 7. Sic Saraceni, Asiani, Iapones, Sinæ, dum quem honorare volunt, in terram se prosternunt, & fronte humum feriunt. Denique hunc honorem & reverentiam Ecclesiæ in suo capite Pontifice à Regibus esse deferendam prædixit Isaias cap. 49. ver. 13. *Et erunt, inquit, Reges nutritii tui, & Regina nutrices tua: vultu in terra demisso adorabunt te, & pulverem pedum tuorum lingent.* An non amplius est lingere pulverem pedum, quàm pedes exoculari? hic honor ergo Pontifici debetur tanquam Hierarchæ, & summo Sacrorum Antistiti, ac Christi Vicario; ac consequenter hoc honore non tam Pontificem, quàm Christum in Pontifice veneramus. Propter Christum enim, & respectu Christi, cujus vicem gerit Pontifex, hunc honorem Pontifici deferimus. Vnde patet, hunc honorem non esse contrarium honori Christi, nihilque de Christi honore demere; immò potius Christi honorem augere & amplificare. Sicut enim qui Legatum honorat, Regem, qui eum milit honorat; Rexque putat se honorari, si Legatus suus honoretur; & vice versa se despici, si Legatus despiciatur: ita & Christus se honorari aut contemni putat, cum sui Vicarii Apostoli, & Pontifices honorantur aut contemnuntur: *Qui vos audit, inquit, me audit; qui vos spernit, me spernit.*

Secundò sequitur, Antichristum atheum fore, & cum pleno potietur Imperio, non tantùm Christum, idola & Deos Gentium, sed & Deum verum, ejusque cultum, quantum in se est, è Mundo ablatum. Ipse enim solus volet coli, ut Deus; id enim clarè significant præadducta D. Pauli verba. Dices, Quomodo ergo Daniel cap. 11. ver. 18. dicit de Antichristo, per typum Antiochi Epiphaniis, quòd colet Deum Maozim? Resp. Quia Antichristus licèt publicè solus coli volet ut Deus, privatim tamen colet suum dæmonem, quem nuncupabit Deum Maozim, id est, fortitudinum & munitionum; quia ejus ope, fortitudine & potentia omnia sibi subjiciet Antichristus.

Septima ratio est, quia Antichristus, ut docet Daniel cap. 12. ver. 11. tantùm regnabit dies mille ducentos nonaginta: atqui Papa per plures dies, immò annos regnavit: ergo Papa non est Antichristus. Respondent Novantes, Daniele diem pro anno accipere; sed contra hoc facit, quòd D. Ioannes Apocal. 11. ver. 2. & 3. dies redigat ad menses, numeretque menses persecutionis Antichristi quadragintaduos, quibus calcabit Ecclesiam & Civitatem Sanctam. Rursum Daniel cap. 7. ver. 25. docet Antichristum regnaturum *per tempus*, id est, annum (sic enim Daniel cap. 4. ver. 29. dicit Nabuchodonosorem cum bestiis vixisse *per septem tempora*, id est,

XXII.

Antichristus colet atheus.

Occultè tamen colet Deum Maozim.

XXIII.

Antichristus regnabit dies mille ducentos nonaginta.

Monarchia Antichristi tres anni cum dimidio.

septem annos, uti omnes exponunt) & tempora, id est, duos annos, & dimidium temporis, id est, anni. Voluit enim Daniel numerare & consignare certa & definita tempora, id est, annos Monarchiæ & persecutionis Antichristi, dicitque eos fore tres cum dimidio, qui efficiunt menses 42. quos numerat S. Joannes in Apocal. & dies 1290. quos numerat Daniel cap. 12. ita docent passim Patres: atqui Pontifex non tres annos cum dimidio, sed plusquam mille annis in Ecclesia regnavit & præsedir: ergo Pontifex non est Antichristus.

XXIV.

Antichristus occidet Eliam & Enoch.

Octava ratio est, quia Antichristi Imperium erit ultimum Mundi, eritq; sub finem Mundi, paulò ante Judicium, ut patet Daniel. 7. ver. 21. 22. 25. 26. atqui Papa iam diu ante finem Mundi diemq; Judicii, scilicet mille & amplius annis, regnavit: ergo Papa non est Antichristus. Nona, quia Antichristus occidet Eliam & Enoch, ut patet Apocal. 11. ver. 7. estque communis sententia Patrum: atqui Papa non occidit Eliam & Enoch, nec Elias & Enoch hisce mille annis visi sunt: ergo Papa non est Antichristus. Decima & ultima ratio est, quia Antichristus non regnabit Romæ (illa enim ante Antichristum evertetur & concremabitur à decem Regibus, ut supra ostensum est)

Regnabit Hierosolymæ.

sed Hierosolymis, ut patet Apocal. loco indicato ver. 8. Papa autem non regnat Hierosolymis, sed Romæ: ergo Papa non est Antichristus. Hinc patet, ridiculum esse dicere venisse Antichristum, ut asserunt Novantes, qui id probant ex multis locis D. Joannis: sed perperam illa intelligunt. Vnde, ut ea Apostoli & Evangelistæ loca lector agnoscat, audiat Bartholomæum Medinam, qui in 3. Partem D. Thomæ quæst. 8. art. 8. loquens de Antichristo, adducit loca Sancti Joannis, & explicat, ita scribens: *Joannes dicit prima sua Canonica cap. 2. Filioli novissima hora est, & sicut audistis, quia Antichristus venit, & nunc Antichristi multi facti sunt, unde scimus, quia novissima hora est: & statim subiiciens definitionem Antichristi ait: Hic est Antichristus, qui negat Patrem & Filium. Item omnis spiritus, qui solvit Iesum ex Deo non est, & hic est Antichristus. Et in secunda sua Canonica, Omnis, qui non constituitur Iesum Christum venisse in carnem, hic est seductor & Antichristus. Vnde secundum traditionem Joannis, & vocis etymologiam Antichristus nihil aliud est, quam adversarius Christi, & tales quidem sunt multi in Mundo, immò tales fuisse temporibus Apostolorum, dicente Ioanne in loco præallegato, quia Antichristus venit, & iam sunt Antichristi in locis. Sed observet Theologus, quòd hoc in loco vox, venit, non est præteriti temporis, sed presentis, ut evidenter constat ex Græco. Dicimus enim venire, quidquid certò futurum nunciamus, & iam in proximo est. Sed addit Ioannes, & nunc Antichristi multi sunt. Quin & cap. 4. dicit, Antichristus iam venit, & nunc iam est in Mundo, quid*

Definitio Antichristi.

igitur

igitur modo predicatur venturus, si tunc temporis erat iam in Mundo? Ad hanc interrogationem duplex responsio adhiberi solet. Prior est, hoc nomen Antichristus in Sacris literis dupliciter sumi: uno modo pro collectione hominum sceleratorum, qui dicuntur Antichristi ex eo quoddam aduersantur Christo, & ex eo quoddam sunt figura illius hominis pessimi, qui futurus est temporibus extremis, & ita usurpat, hanc vocem D. Ioannes in locis præallegatis. Accipitur rursus, hæc vox per quamdam personam singulari, quam suis coloribus describit D. Paulus 2. ad Thes. cap. 2. Posterior solutio est, quoddam tempore D. Ioannis erat Antichristus in Mundo non secundum personam, sed secundum similitudinem spiritus & rebellionis. Sicut Helias dicebatur venturus ante Christum prædicantem, quia Ioannes venit præcedens Christum in spiritu & virtute Heliae. Et si vultis scire, inquit Salvator, ipse Ioannes est Helias, scilicet spiritu & virtute. Prorsus eadem phrasi dixit Ioannes Evangelista: & nunc Antichristi multi sunt: quia nunc multi rebelles, & subdoli homines sunt in Mundo, præcurrentes illum in spiritu seductionis & malitiæ. Attamen sub specie ac velamine quodam pietatis, quod Apostolus dicit: Nam mysterium iam operatur iniquitatis, scilicet in præcursoribus suis. Adde, ut vox, Christus, communis est multis, ita vox Antichristus. Et sicut aduentum Christi præceserunt multi Christi, typum gerentes illius venturi, qui Antonomaticè præ omnibus aliis dignus est possidere nomen Christi: ita multi seminantur per Mundum Antichristi malitiæ & rebellionis, typum gerentes illius venturi, qui Antonomaticè dicitur Antichristus præ omnibus aliis, ed quoddam scelere & rebellionis longè, & ultra modum antecellet uniuersos. Sic Medina. Sed nimirum livor mentem excæcat & durum est telum necessitas. Novantes vident suas & alias aliorum quavis ætate hærefes à Romano Pontifice damnari, & damnatas esse. Quid agant ut iudicem hunc declinent? necesse est ut faciant Antichristum: si enim eum Christi esse, cum Christo, pro Christo, Christique Vicarium faterentur, diceremus eis, Cur ergo ejus sententiæ, immò Christi sententiæ non acquiescitis? Tolerabilis foret, & in speciem probabilius quippiam dicerent, si Papam non Antichristum, sed Antichristi prodromum & præcursorem clamitarent: tunc enim Scripturæ, quam se sequi clamitant, de Antichristo loquenti vim tantam non inferrent; licet Pontifici atrocem calumniam & injuriam irrogarent. Verum odium & indignatio eos ultra metam abripit, perinde ut rixosas mulieres, quæ ubi rixari cœperint, ex animi impotentia quicquid cholera suggerit, adeoque plaustra convitiarum evomunt. Viri cordati qui rem non passione, sed rationis trutina metiuntur, satis perspiciunt has calumnias ex odio in Pontificem profectas, quæ in ipsomet qui eas jaciunt, lon-

Varia significatio huius nominis Antichristus

Hæretici symy
sæ Antichristi.

gè veritè quadrent. Hæreticos enim esse Antichristos, id est, Antichristi symmystas & socios, eodemque cum Antichristo spiritu agi, docet S. Joannes Epist. 1. c. 2. v. 22. *Quis est, inquit, mendax, nisi qui negat quoniam Jesus non est Christus:* (uti negavit Cherinthus hæreticus) *hic est Antichristus, qui negat Patrem & Filium.* Et ver. 18. *Nunc, inquit, Antichristi multi sunt. Ex nobis prodierant, sed non erant ex nobis: nam si fuissent ex nobis, permansissent utique nobiscum.* An non Lutherus, Calvinus, Menno exiverunt ex nobis? ex nostra Ecclesia Catholica Romana? atque ut se ex usent, clamitant illam factam esse meretricem Babylonis, scortum Antichristi & diaboli. Verùm hoc ipso faciunt se Antichristi & meretricis hujus filios, spurios, diabolicos. Ipsi enim, ut dixi, in hac Ecclesia nati & baptizati & educati sunt.

XXV.

Quarta ratio,
quare Deus An-
tichristum in Ba-
bylone potius,
quàm alibi nasci
voluerit.

His igitur ostensis, modò transeo ad ostendendam quartam rationem, quare Deus Antichristum in Babylone potius, quàm alibi nasci voluerit. Est hujus ultra præostensas rationes alia ejusmodi, quoniam Babylone magis, quàm alibi Iudæi florent, & ibi mendaciis confictam successionem quandam à tribu Iuda & familia David servant, & ex ea nasciturum expectant Messiam; Antichristus autem pro Messia à Iudæis recipietur; ergo ibi nascetur. At, si dicatur Antichristus ex tribu Dan nasciturus, ut suprà demonstratum est, quomodo ex hac prosapia Davidis Babylone servata orietur?

Respondet Malvenda lib. 2. cap. 15. fraude diaboli contingere posse, ut aliqua mulier, vel orta ex familia Davidis, vel matrimonio viro alicui ex eadem tribu conjuncta, arte dæmonis incubi per acceptum semen ex viro quopiam Davidico gravida reddita Antichristum pariat.

TRA-

TRACTATUS TERTIUS

De educatione & progressu Antichristi à pueritia usque ad suam coronationem, ac debellationem & extinctionem, quam ipse perpetrabit, tium Regum, nempe Ægypti, Libyæ atque Æthiopiæ.

Irca locum ubi educandus est Antichristus extat sententia proximè narranda S. Methodii Martyris, qui multa de Antichristo scripsit: nam huic in carcere existenti (ut ait D. Hieronymus de viris illustribus, & refert Petrus de Natalibus in Catalogo Sanctorum lib. 8. cap. 90.) facta est revelatio plurimorum de tempore adventus Antichristi, quæ S. Martyr Scripturæ commendavit: & asserit in illa secundum

I.

S. Methodius Martyr multa de Antichristo scripsit.

Huic dicitur Christus multa revelasse.

D. Antoninum Archiepiscopum Florentinum 4. Par. Theolog. tit. 13. cap. 4. §. 5. Antichristum nutriendum esse in Nazareth, & appariturum primò in Capharnaum & Corozain, ubi regnare incipiet. Motus est forsan S. Methodius id asserere ex his rationibus, seu conjecturis. Primùm, quòd Christus Dominus in Nazareth nutritus & educatus, & conversatus fuerit: ac sæpè vixerit, prædicaverit, & multa præclara miracula ediderit in Capharnaum & Corozain: at

Locus ubi educandus & nutriendus est Antichristus secundum S. Methodium Martyrem.

Anti-

Antichristus, ut se verum Christum mentiatur, videtur simiam veri Christi in his actibus & iisdem passibus incessurus. Deinde, quia Dominus noster Urbibus illis vehementer exprobravit infidelitatem, ac eas graviter objurgavit ob superbiam & incredulitatem, quoniam tantis ab eo patris Divinis operibus, tam salutari prædicata doctrina, nec permovebantur, nec respicebant. Quæ sanè tam diræ imprecationes nescio quæ mali ominis præfagia portendisse videntur, nimirum quia Christum non receperint, in pœnam sceleris Antichristum sint suscepturæ. Et planè videri potuit Dominus ardentius in istas incanduissè, quòd præsciret veluti maledictas & execrabiles futuras præsentia & conversatione Antichristi.

II.

Ex his igitur fortasse induci potuit S. Methodius Martyr ad afferendam enarratam sententiam, quam etsi multi (ut infra patebit) reiiciant, eò quòd libellus revelationum de novissimis temporibus, qui circumfertur sub nomine S. Methodii, supposititius censetur, tamen admittunt quidam haud ignobiles, sed graves Auctores, qui illum libellum non tanquam supposititium, sed ut verum S. Methodii, Olympi primò Lyciæ aut Patariæ, postea Tyri Episcopi, partum agnoscunt. In qua sententia videtur Malvenda lib. 1. de Antichristo cap. 1. cum inquit: *Verùm quo loco habenda sint, quæ hujus Patris nomine scripta feruntur, eruditorum iudicio relinquimus: nobis enim ut suspecti partus haud satis probantur.* Præterea S. Methodius Martyr cum esset vir eloquii nitidi compositique sermonis conscriptit pro defensione Sanctarum Scripturarum adversus insanum Porphyrium, qui eas oppugnaverat, præclarissimum opus. Edidit etiam de decem Virginibus Symposium seu Convivium: & de Resurrectione contra Origenem sermonem optimum, cujus nunc solum extant fragmenta satis magna apud S. Epiphanium hæresi 64. ubi S. Methodium & Eubulium dictum esse tradit. Reliquit quoque S. Martyr De exitu animæ librum unum. Item composuit Chronicam seu librum Chiliadum. Qui liber multis scatet erroribus: unde Iacobus Saliarius tom. 1. Annalium Ecclesiasticorum veteris Testamenti ad annum Mundi 1756. existimat illum, Rabinorum potiùs commentum, quàm scriptum S. Methodii. Alphonfus verò Tostatus in cap. 10. Gen. quæst. 5. dicit esse S. Methodii, & ante Tostatam Petrus Comestor Auctor Historiæ Scholasticæ in Historia libri Genesis cap. 37. idem affirmat. At Augustinus Tornielus tom. 1. Annalium Ecclesiasticorum ad annum Mundi 1756. quædam hujus libri S. Methodii suspecta putat, sive ab aliquo perperam adjecta, sive ab ipso S. Methodio falsò prolata: nam asserit ibi Tornielus S. Methodium in præostenso suo libro in multis fuisse deceptum. Et quamvis in illis fallatur; non tamen (subdit Tornielus) reliqua omnia, quæ ibi

S. Methodius Martyr scripsit libellum revelationum de novissimis temporibus.

Aliæ huius S. Martyris lucubrations.

Liber Chiliadum S. Methodii, qui & Eubulius dictus est, multis scatet erroribus.

Scriptit S. Methodius de resurrectione opus egregium.

dem S. Martyr ait, tanquam fabulosa, & falsa reiicienda videntur. Scripsit adhuc S. Methodius in Genesim Commentarios. Item in caput 23. primi Regum de Phytionisa & libera voluntate librum unū adversus præfatum Origenem: & de arte georgicorum. Edidit quoque in Cantica Canticorum librum unum. In Apocalypsim librum unum: cujus fragmenta leguntur in Rapsodiis explanationum Arethæ in Apocalypsim. Vnde nihil mirum si multa de Antichristo tradiderit vir ille eximie doctrinæ, & præcellentissimæ Sanctitatis; Pontificio calore paucis Sanctorum secundus, & plerisque etiam senior atque illustrior; cujus virtutum merita gravissimus Scriptor S. Hieronymus Stridonensis lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis dignis laudum Encomiis celebravit.

Hic fuit natione Græcus, & claruit (ut inquit ubi supra D. Hieronymus) tempore Diocletiani Imperatoris, & anno ejus 20. in Chalcide Græciæ urbe, quæ Nigropontum appellatur, glorioso Martyrio coronatus est xiv. Kal. Octobris: licet sint, qui affirmant eum passum esse sub Decio & Valeriano, quam opinionem secutus est & Suidas in Methodio: nam de ejus passione loquens, ita scribit: *In extrema persecutione sub Decio & Valeriano, Chalcide, quæ est in Oriente, Martyrio est coronatus.* Sed hæc opinio refellitur ex eo, quod idem Suidas ait, & nos ostendimus supra, S. Methodium Martyrem, splendida & composita oratione scriptis nobilissimis editis, redarguisse vesaniam Porphyrii, qui à Fide apostata in Christi Religionem tres virulentos ediderat commentarios: constat enim Porphyrium scripsisse tempore Diocletiani Imp. cum Dei Ecclesiæ destruerentur, & immanis in Christianos leviret persecutio, ut constat ex Lactantio lib. 5. cap. 2. qui licet eum non nominet, tamen suis coloribus pingens, ipsum optimè repræsentat.

At verò à sententia supra enarrata S. Methodii Martyris de loco ubi educandus est Antichristus non absunt D. Anselmus in Elucidario, Rabanus in Tractatu de Antichristo, & alii, qui tradiderunt Antichristum nutriendum atque educandum esse in Bethsaida & Corozain urbibus quondam Galiliæ insignibus, quæ quasi præcitate ad hoc malum in Christi prædicatione, qua fuere nobilitatæ, converti noluerunt. Unde eis Dominus in Evangelio S. Matth. cap. 11. ver. 21. imprecatur, dicens: *Væ tibi Corozaim, væ tibi Bethsaida, si usque in Calum exaltaberis (ob Christi scilicet presentiam) usque ad Infernum detraberis,* ob Antichristi scilicet educationem, & Regnum. Rabanus quidem hæc ait: *In civitatibus Bethsaida & Corozain nutriri & versari dicitur Antichristus: quibus civitatibus Dominus in Evangelio imprecatur, dicens: Væ tibi Bethsaida, væ tibi Corozaim.* Sed hæc, & alia supra enarrata, Franciscus Suarez tom. 3. alii.

gregium contra Origenem, & aliud contra eundem de Phytionisa & libera voluntate.

III.

S. Methodius quo tempore claruerit.

Eius Martyrium.

Cöposuit adversus insanum Porphyrium libros luculentos.

IV.

Auctor redit ad id unde digressus est.

A sententia S. Methodii Martyris de loco ubi educandus est Antichristus non absunt D. Anselmus, Rabanus, &

Com-

Auctores, qui hanc sententiam reiiciunt. Commentariorum in 3. Part. Angelici Doctoris S. Thomæ disp. 54. sect. 5. & Cornelius à Lapide in 2. ad Thes. Epist. cap. 2. censent vel frivola, vel incerta esse, nullaque auctoritate Sacræ Scripturæ, aut solido rationis fundamento suffulta. Malvenda verò lib. 2. cap. 2. i.

Auctores, qui eam admittunt. existimat nullo pacto esse repudianda, nimirum à præstantibus Sanctitate & eruditione Patribus prodita, quos aliquas causas ita afferendi habuisse, quamvis nos lateant, negari non potest. Respondeatur ad Malvendam, non omnes Patres in his convenire, nec ea tradere, ut certa; sed tantum ut probabilia, seu ut vocantur à D. Augustino lib. 20. de Civitate Dei cap. 5. ut suspiciones; quare & pro talibus à nobis haberi, nullum est inconveniens.

V.

Antichristus forsan in Babylone educandus secùdum Malvendam.

Verum si quibusvis conjecturis (ut ait ubi suprà Malvenda) esset agendum, haud absurdè censeremus in ipsamet Babylone ubi nasciturus est, educandum fore Antichristum: nam cum suprà sit à nobis ostensum ex infimæ fæcis parentibus Babylone esse procreandum, quænam ratio esse potest, ut mox natus ab ipsis extrema pauperie sordidissimè in Babylone in Judæam, ut ibi educetur exportandus sit, nisi dicamus ipsum à circumforaneo quopiam mendicabulo, quæ nullibi consistere solent, generandum: at cum Babylone sit nasciturus, & ibidem Regnum auspiciurus, verisimilius apparet in eadem regione pueritiam & adolescentiam traducturum. Quamvis ipse cum rapiet Imperium, omnia de sua origine atque prima pueritia mentietur, quo facilius pro Messia à cæcis obtusisque Judæis recipi possit, ut infrà dicturi sumus. Libentius tamen (ut subdit Malvenda) S. Damasceno asenserimus asserenti lib. 4. de Fide Orthodoxa cap. 27. Antichristum clam & furtivè educandum esse, quod probabilius censet Viegas sect. 5. de Antichristo; nempe ignoratis ab improbo vulgo ejus solo, natalibus, parentibus & c. facilius impetnet hominibus ac se de Cælo lapsum mentietur, & quæcunque volet de se finget. Nec dubitamus asserere primæ pueritiæ & infantix suæ tempus in magna inopia & abiectione, atque obscuritate gesturum, ut nulla ejus ratio eo tempore ab ullo hominum sit habenda. Hæc Malvenda.

VI.

Antichristus professor in pueritia curiosarum & reprobatarum artium.

Occultè igitur educabitur Antichristus, qui veneficiis, incantationibus, & malis artibus erit instructissimus: quoniam clanculum & in abdito strenuam ac impigram operam præcipuè positurus in studio curiosarum ac reprobatarum artium, & Magiæ omne genus, in hisque præceptores exquisitissimos habiturus, ac ita evasurus omni ex parte absolutissimus magus, necromanticus, aruspex, divinator, sortilegus & incantator, ut sit superaturus omnes quotquot in studio ejusmodi feralium artium habiti sunt in Mundo primarii. Et id haud mirum, quia puer clam nutrietur à Magis divinatoribus & in-

& incantatoribus , à quibus plenè replebitur accuratissima omnisfarie Magiæ disciplina & omni falsitate : ultrà quàm paredrum , hoc est, familiarem quendam dæmonem ex scelestissimis habiturus, quocum sæpiùs colloquetur, cujus tanquam intimi convictoris consilio, opera, doctrina, monitis, ac præcipuo magisterio in omnibus utetur: qui ipsum præsertim in præstigiis, incantationibus, & universa Magia affatim imbutum & instructum reddet . Itaque dæmon docebit Antichristum scientiam rerum multarum & admirabilium , quæ nimirum vel nullis mortalium, vel paucissimis notæ sunt. Harum rerum, duo sunt genera . Sciet namque occultas vires rerum naturalium, quibus invicem ritè applicatis & compositis, mirifica perficiet opera. Alterum est genus rerum futurarum, quas noscendi, incredibili mortales ardent cupiditate. Huc spectat , quod sub figura Antiochi , de eo dixit Daniel cap. 8. *Et erit intelligens propositiones* : vel , ut alii verterunt, *anigmata*: quo significatur , eum fore intelligentissimum rerum obscurarum, ad quarum scilicet intelligentiam, cæteri homines adspirare minimè possint . Quod autem diximus , Antichristum unum habiturum dæmonem familiarem, tradit Nicolaus de Lyra in 2. ad Thess. Epist. cap. 2. At Rabanus ubi suprà , non unum tantum, sed plures dæmones duces, socios, & vitæ comites indivisos habiturum affirmat his verbis : *Habebit autem Antichristus magos , maleficos, diuinos, incantatores, qui eum diabolo inspirante nutriant, & docebunt in omni iniquitate & falsitate & nequam arte , & maligni spiritus erunt duces ejus & socii semper & comites indivisi.*

Exacta verò Antichristus infami pueritia , adolescentiam auspicabitur multo deteriore : nam quis dubitet improbissimum omnium mortalium adolescentiam suam per omnia probra ac dedecora vitiorum contaminatissimam & exercitatissimam traducturum, ac penitus rapturum ? Sed in hac ætate acutissimo illo & præcocissimo ingenio quo pollebit , statim studijs omnis generis scientiarum se daturus, ac brevi ingentes progressus in his factururus, amplissima Encyclopædia parvo tempore percepta , usque aded sanè , ut earum magistròs ac doctores in admirationem & stuporem rapiat acuminis tam præsentis & prompti . Admirandos etiam & stupefactos reddet illos & alios Antichristus , dum se verterit ad studium Sacrarum & profanarum literarum: nam totam Sacram Scripturam ejusque sensus multiplices, doctrinam, traditionesque Ecclesiæ, Patrum Commentaria: insuper Iudæorum comprimis, Mahometanorum, Hæreticorum, & omnium pravarum sectarum dogmata , memoriter proculdubio hausurus, ac retenturus iam inde ab adolescentia, ut omnibus his pro se & adversus Christum, ejusque Sacrosanctam Religionem abuti facilè queat. *Quis enim istiusmodi quantumvis ingentia de*

Occultè puer nutrietur à Magis divinatoribus & incantatoribus , à quibus plenè replebitur arte Magica & omni falsitate.

Antichristus habebit dæmonem familiarem , qui eum docebit scientiam rerum multarum & admirabilium.

Antichristus nõ unum tantum, sed plures dæmones comites & duces habiturus.

VII.

Studium & progressus Antichristi in adolescentia.

Antichristus omnes artes & Sacram Scripturam memoriter sciet.

ingenio tam diabolico non credat? D. Anselmus ubi supra, ita ait: *Erit sapientia & eloquentia incredibili, & omnes artes & Scripturarum memoriter sciet.*

VIII.

Antichristus erit
absolutissimus
Rhetor & Ora-
tor.

Sed ante omnia (ut inquit Malvenda lib.2. cap.22.) in Oratoria seu Rethorica, universaque arte dicendi ac persuadendi potissimum omnes ingenii animique nervos intendet, ut quam absolutissimus evadat. Assentator futurus est supra quam dici potest, facundiæ incredibilis, mentiendi & imponendi acutissimus artifex. Modis omnibus cuncta hominum ingenia demereri conabitur, nullo officii aut obsequij genere erga quoscunque prætermisso, profundissimis largitionibus, nepotinis sumptibus, monstrosa atque efficacissima eloquentia omnes sibi devinciet, obstringet, reddet obnoxios, ac veluti alter Hercules Gallus homines cujusvis generis ceu catenis victos trahet, retrahetq; prohibito, ut omnes ex ipsius ore pendere videantur. Gratiâ & favorem hominû specie sanctimonie, pietatis, religionis, doctrinæ ac scientiæ sanè prodigiosa, fictæ morum integritatis mirû in modû aucupabitur. Ingenio illo suo rerum omnium ad portentum usque capacissimo, forma ac specie pulcherrimi corporis, oris elegantia, verborum lenocinio, pigmentis dicendi, pollicitationibus, futurorum prænotionibus, vaticinationibusque quibus nihil validius inveniri possit ad permovendos, irretiendos, ac demetandos miseros mortales, & his similibus mille dolorum & fraudum artibus Mundum in admirationem & stuporem defiget, & omnium amorem ac propensissimum studium, operamque strenuam sibi potentissimè conciliabit. Itaque varijs utetur artificijs ad circumveniendos homines, sibi que subjiciendos: nam est fururus omnium callidissimus & vaferrimus, prout varia erunt hominum ingenia & studia. Equidem principio adeò simulator, hypocrita, & mirificus fingendi & imponendi architectus existet, ut raram & exquisitam sanctimoniâ simulet, & omnis virtutis exemplum atque effigiem mentiatur. Flagitiâ siquidem cuncta secretò patrabit; ac publicè palamque in cœtibus humanis omnes virtutum umbras & simulacra effingere conabitur, seque pro valdè hono, pio, religioso, probo venditabit. Et sic innumerabiles sui sectatores efficiet. In primis, eos qui studebunt virtuti, ac religioni, capiet specie ac simulatione sanctitatis: præcipuè trum virtutum, castitatis, abstinentiæ, & pietatis. Et verò, Antichristum egregium fore simulatorem & hypocritam, testantur Patres: Cyrillus, Damascenus, & alij infra allegandi.

Antichristus ma-
ximus simulator
& hypocrita.

IX.

Antichristus tra-
ducta per infami
adolescētia, mul-
tos coget, sibiq;
adiunget.

His nimirum (ut ait ubi supra Malvenda) studiis tantisque artibus Antichristus abundè decoctus magnam amicorum cohortem, multam perditissimorum hominum colluviem coget, sibi que adjunget: & ejusmodi facium & purgamentorum agminibus succinctus atque

val-

vallatus, cum fidissimis amicorum primùm communicato consilio, se initio inter paucissimos clanculum prædicabit à Deo missum magistrum, Orbis instauratorem ac refectorem, quem Deus extraordinario & amplissimo munere instruxerit ad docendum, regendum, restituendumque Mundum, ac tot tantisque rebus fessis ac perditis ferendam opem. Quod equidem haud magna difficultate ipsum persuasurum, non ambigimus. Quinam autem sint futuri fidissimi amicorum Antichristi. Dico fore Judæos, quia eos maximè omnium sibi adjunget Antichristus, mentiendo se esse Messiam, & promittendo facturum se omnia, quæ Sancti Vates prædixerunt, Messiam esse facturum. Sed eo præcipuè Judæis placebit, quòd profitebitur se acerrimum hostem Christi & Christianorum. Judæos autem recepturos esse Antichristum pro Messia, tradunt Patres; & probant illis verbis Christi, quæ sunt apud D. Joannem cap. 5. ver. 43. *Ego veni in nomine Patris mei, & non recepistis me, veniet alius in nomine suo, & illum recipietis.* Lege D. Joan. Chrysostomum homilia 40. in S. Joannem, & D. Hieronymum: qui verba illa Danielis in cap. 11. *Simulabit se ducem fœderis*, pertinere ait, ad Antichristum, qui faciet se principem fœderis & testamenti Judæorum, id est, Messiam.

Inter paucissimos ex fidissimis amicorum clam prædicabit se à Deo missum, Orbis instauratorem.

Quinam sint futuri fidissimi amicorum Antichristi.

Itaque Antichristus primò Judæos sibi conciliabit, judaizando & promittendo eis bona temporalia, quæ ipsi à suo Messia avidè expectant: dando eis thesauros, quos dæmon ei subministrabit; erit enim opulentissimus: ejus enim thesauros extollit Daniel cap. 11. ver. 43. cum inquit: *Dominabitur thesaurorum auri & argenti, & in omnibus pretiosis.* D. Anselmus in Elucidario, per thesauros hos intelligit omnem pecuniam, quæ in mari; vel in terræ visceribus occulta delitescit: hanc enim per dæmonem Antichristo prodendam esse. Hinc ergo Antichristus à Judæis recipietur & habebitur quasi Messias promissus, & tot sæculis ab iis avidissimè expectatus. Sed per Judæos sensim crecet Antichristus, fietque Rex: nam ostendimus supra, quòd ipse tracta per infami adolescentia, & detestando vitæ genere, ingenti verstitia, fraudibus, dolis, & malis artibus comparatis nequissimorum hominum copiis, stipatus numerosissima amicorum, & aliorum nefandissimorum nebulonum phalange, re omni priùs diabolicis consiliis, & apparatus tutissimè confecta; animis omni in se unum conversis, tandem cunctis exposcentibus, acclamantibus, publicè palamque Regnum, quod astu primùm recusaturus, ut propensius illi offerant, invasurus, atque rapturus: quia certum esse nosunt omnes Antichristum non jure hæreditario, aut alio quovis justo titulo Regnum consecuturum, sed per fraudes & dolos illud comparaturum. Cum enim ipsum dixerimus in præcedenti Tractatu futurum ex vilissimis parentibus, ex gente ac familia sordida, per-

X.

Judæos in primis, sibi conciliabit Antichristus

Opulentia Antichristi.

Antichristus fiet Rex opera Judæorum

Primordia Regni, & manifestationis Antichristi.

Antichristus nõ habiturus aliud quod Regnum iure

iure hereditario, sed habiturus potius modicam originem & paulatim, & fraudulenter Regnū occupaturus.

Antichristus ab initio, obscurus & invalidus erit.

Cur Antichristus à Daniele sit dictus Cornu parvulum.

infami, ac prorsus extremæ sortis, nullo pacto ad tantos Regni honores conscendere poterit, nisi per summam fraudulentiam: sicut clarè innuit Daniel cap. 11. cum ait: *Et stabit in loco ejus despectus, & non tribuetur ei honor Regius: & veniet clam, & obtinebit Regnum in fraudulentia.* Quæ verba, licet secundum Historiam, verissimè convenient Antiocho Epiphani: ita quia is fuit multis in rebus figura Antichristi; tamen per typum, rectissimè intelliguntur de Antichristo. Hic enim à principio, erit valdè obscurus, abjectus, & nullius potentix, aut nominis: quamobrem idem Daniel cap. 7. appellavit eum, *Cornu modicum*; velut in ejus loci expositione, D. Hieronymus, Theodoretus, & alij communiter tradiderunt. Nuncupavit igitur Antichristum S. Propheta Cornu parvulum propter ipsius vile, & obscurum principium. Quæ ratio est concors Patrum omnium ac Interpretum assertio, ut tradit Malvenda lib. 5. cap. 6. Joannes quoque in Apocalypsi, de Antichristo loquens, ait se vidisse bestiam de terra ascendentem: id est, Antichristum, qui primùm humili & infimo loco futurus erat. Latinorum enim proverbio, ignobiles & obscuri homines, appellantur filii terræ. Paulatim tamen Antichristus vires acquirat, & potentiam augebit. Principium autem crescendi faciet, conciliando sibi astutia, fraude, & cunctis malis artibus per summum scelus, multos, qui eum sectentur & prædicent, & potentiam ejus extendant. Et sic impius Regnum sibi usurpabit. S. Hieronymus super adducta illa verba Danielis 11. *Stabit in loco & c.* scribit, quoddam etsi hæc aliquo modo intelligatur de Antiocho Epiphane, lōgè perfectiùs implenda sunt in Antichristo, *qui, inquit, consurgere habet de modica gente, id est, de populo Judeorum, & tam humilis erit atque despectus, ut ei non detur honor Regius, & per insidias, & fraudulentiam obtineat Principatum.* Eadem Theodoretus, Strabus, & alij omnes, quibus favet D. Cyrillus Catechesi 15. dum ait: *Antichristus non à Patribus accipiens Regnum, sed arte Magica Principatum usurpabit.* Ea namque arte atque ficta Sanctimonia decipiet Judæos, qui ipsum sibi Regem præficient, quamquam ipse initio subdolè hunc honorem & gloriam repudiabit, uti ostendimus, & ostendit etiam S. Hippolytus Episcopus Portuensis & Martyr in Orat. de consummat. Mundi, ubi fufidè latènsque enarrans, quæ annotavimus de exordiis Regni Antichristi, in hunc modum scribit: *In primordiis suis Antichristus clemens erit, quietus, religiosus, odio habens injustitiam, detestans munera, idololatriam non admittens, amans Scripturas, observans Sacerdotes, honorans senes, scortationes & adulteria repudians, non dans aures obrectatoribus, hospitalis, studiosus pauperum, pupillos & viduas defendens, dissidentes inter se pacificans & concilians, nullum divitiarum studium præ se ferens. Atque hæc omnia*

Antichristus antequam regnet, summam sanctitatem, religionemque simulabit.

omnia faciet consilio simulato ac fraudulento, quo circumveniet omnes, ut se Regem creent. Nam ubi populi tantas eius virtutes perspexerint, uno consensu convenient omnes in unum ad creandum illum Regem. Potissimam gens Hebraeorum pra omnibus, Antichristo cara erit. Dicentq; alius alii: Nunquid in generatione nostra, talis & tam bonus, iustusque homo inveniri potest? Iudaei igitur sperantes illum amplissimo potiturum Imperio, his verbis eum alloquuntur: Omnes tibi obtemperare volumus: agnoscimus enim te iustum super omnem terram, omnes à te salutem nos consecuturos speramus, & ex ore tuo iustum & incorruptum iudicium accipiemus. Atque initio quidem, mendax & iniquus ille, subdolè gloriam banc repudiabit: at perseverantes homines & obsecrantes, illum declarabunt Regem. Hæc S. Hippolytus Martyr, cujus vestigia sequens S. Ephrem Syrus in Serm. de Antichristo, in primum Metrum, tom. 3. sic ait: Veniet scelestissimus illè, ut fur: & ut cunctos decipere possit falsus & irreligiosus impostor, se humilem simulabit, atque quietum, iniusticie osorem, averforem idolorum, magnum impietatis aestimatorem, benignum, pauperum amatorem, speciosum ultra modum, longè placidissimum, hilarem in cunctos: supra modum autem Judæorum gentem honorabit, quod ii scilicet maximè illius expectent adventum, tanquam ipsius veri Christi. Atque inter hæc omnia, editurus est signa, portenta, atque terrores in potestate magna. Astu doloque placere conabitur cunctis, ut citò populis amorem atque benevolentiam sibi conciliet. Mæna non captabit, cum iracundia non loquetur, maestas nunquam apparebit; at letus apud omnes semper. Et in his omnibus, sub specie religionis, quoad regnaverit, decepturus est Mundum. Quando autem multi è populo ac plebe, tot tantasque ejus virtutes aspexerint, ipsumque decore atque potentia aded præstantem, cuncti pariter in eandem sententiam condescendent, summoque cum gaudio illum sibi in Regem eligent, dicentes ad invicem: Nunquid reperiri poterit alius vir tantus, adedque benignus ac iustus? Potissimam autem impiorum ac homicidarum Judæorum populi ipsum honore afficient, applaudentque ejus Regno. Hactenus S. Ephræm.

Antichristus igitur per Judæos ab eo deceptos fiet Rex: idcirco eum non legitimè, sed fraudulenter Regnum usurpaturum, supra satis est demonstratum; attamen ipse astu accepto à Judæis Regno, se verum ac legitimum Regem pronuntiabit. In quonam autem terrarum loco fit auspicatorum Regnum? S. Methodius Martyr, ut supra annotavimus, asseruit in Capharnaum & Corozaim. Nos verò asserimus, quod Antichristus incipiet regnare in Babylone. In eamque Urbe Judaei eum quantumvis nolentem & speciem relutantis mirè mentientem, Regno tamen inungent, & Sacris cære-

XI.

Ex quonam terrarum loco suad Regnum inchoaturus sit Antichristus.

Regnare incipiet in Babylone,

moniis

moniis inaugurabunt incredibili omnium Ordinum lætitia , magnificentissimo apparatu, & spectaculo sanè splendidissimo ; ut equidem nullus Rex majore hominum favore , unquam apud mortales exceptus fuerit. Mox ut Regni clavum acceperit, domum aulamque Regalem Babylone constituet, magnoque delectus aget , prævalidum ac numerosissimum exercitum, innumeris tormentis æneis, reliquaque immenso bellico apparatu coget , palam edicens, jam tempus adesse quo omnes ad ingentia bella se præparent, quibus Tyrannos oppressoresque Mundi Reges de medio tollat , omneque genus humanum , sub sua unius Monarchia à gravi servitutis & tyrannidis jugo vindicet atque liberet : se Regem mitissimum ac cunctis proficuum futurum, reliquos qui tunc in Orbe rerum potentur Reges, duros tyrannos ac injustos dominatores esse, quos excindi oporteat & extingui.

XII.

Patres omnes
Ecclesiastici cum
D. Hieron. docent
Antichristum, & in
Babylone Chal-
daica nasciturum,
& in eadem urbe
primordia Regni
inchoaturum.

Doctores, qui se-
quuntur hanc
sententiam.

Visio Zachariæ.

Quoddam autem Antichristus thronum solij sui initio Regni sit constituturus in terra Babylonis , produnt Patres omnes Ecclesiastici cum D. Hieronymo super caput 11. Danielis : nam ibi S. Hieron. suam & Ecclesiæ Patrum de hac re sententiam promens , hæc ait ; *Nostri autem secundum superiorem sensum interpretantur omnia , nimirum quæ illis verbis Daniel cœpit dicere: Et concitabitur fortitudo ejus, & cor ejus, &c. de Antichristo, qui nasciturus est de populo Judæorum, & de Babylone venturus , primùm superaturus est Regem Ægypti, & c. Idem sine dubio significasse videtur Lactantius Firmianus lib. 7. Divin. Inst. cap. 17. cum de Antichristo loquens , ita inquit : Alter Rex orietur ex Syria, malo spiritu genitus, eversor ac proditor generis humani. Syriam , Assyriam & Babylonem intellexisse docet Malvenda lib. 2. de Antichristo cap. 15. Sequuntur hanc sententiam Dominicus Soto in 4. Sententiarum tom. 49. quæst. 1. art. 1. & 2. Pererius lib. 14. in Daniele, Suarez dist. 2. disput. 54. sect. 5. Ribera in Apocalypsim cap. 17. & alij multi . Hi enim omnes asseverant Antichristum in Babylone Chaldaica primùm Regni fundamenta jacturum , ac ibidem se primùm Regem pronuntiaturum comparata aula Regali, & reliquo opum, armorum , militariumque copiarum apparatu. Probant id ex illa visione Zachariæ cap. 5. ver. 11. *Et egresus est Angelus, qui loquebatur in me: & dixit ad me: Leva oculos tuos, & vide quid est hoc, quod egreditur . Et dixi: Quidnam est? & ait: Hæc est amphora egrediens. Et dixit: Hæc est oculus eorum in uniuersa terra. Et ecce talentum plumbi portabatur : & ecce mulier una sedens in medio amphoræ . Et dixit: Hæc est impietas. Et projecit eam in medio amphoræ , & misit massam plumbicam in os ejus. Et leuavi oculos meos, & vidi: & ecce duæ mulieres egredientes, & spiritus in alis earum, & habebant alas, quasi alas vulturis: & leua-**

verunt

*verunt amphoram inter terram & Calum. Et dixi ad Angelum, quæ loquebatur in me. Quid ista deferunt amphoram? Et dixit ad me: Ut edificetur ei domus in terra Sennaar, & stabilietur, & ponatur ibi super sedem suam. Quam visionem miram ut intelligas, Nota Primò. Amphora hæc, sive, ut Hebraicè est, epha, id est, mensura, significat mensuram peccatorum Judæorum, quæ sensim crevit, & tandem omninò impleta est tempore Christi, quando planè à Deo & Christo rejecti fuerunt Judæi. Secundò, oculus, inquit Zacharias, id est, aspectus omnium Judæorum est ad hanc amphoram undique, ut scilicet eam peccatis suis impleant. Tertio, mulier quæ primò umbilico tenus sedebat in amphora, est impietas (ait Zacharias) Judæorum necdum completa ante Christum; sed postea mulier hæc omninò projecta est, & demersa ad caput usque in amphoram, quando per necem Christi & Apostolorum omninò consummata est Judæorum impietas & mensura. Quarto, talentum sive massa plumbi missa in os ejus, sive amphoræ, ut vult Ribera, sive potius mulieris, ut vult Hieron. & Vatablus, qua omninò clausa & oppilata fuit, significat gravitatem supplicii, & diuturnitatem, quod scilicet durabit usque ad finem Mundi. Quintò, duæ mulieres significant Judæorum obcæcationem & obstinationem, quæ spiritu diabolico agitatae suis alis quasi milui rapacissimis & fortissimis, per aerem hanc amphoram portant in terram Sennaar, id est, in Babylonem; quia Judæorum cæcitas, pœna & desolatio durabit, donec in Babylone quasi stabili & firmo loco ac Regno suo Antichristum regnantem adorent: idcirco gens hæc perfida, Mundo odibilis, & Deo execrabilis, in Babylone, comprimis diligentissimè conservat successionem Principum è tribu Juda & familia Dividis, quos ipsa Capita Captivitatis, seu Patriarchas appellat, ex qua suum falsum Messiam, revera Antichristum, nasciturum præstolatur. Neque defecturam eam, quam sibi mendaciis compinxit, & mendaciis propagat, confictam successionem credit, quousque suus Messias, hoc est, Antichristus adveniat. Præfatam autem adductæ Zachariæ visionis explanationem tradit Cornelius à Lapide in 2. ad Thes. 2. ver. 11. & alii, quibus se subscribit Malvenda lib. 5. cap. 4. Is namque ibi postquam tres illius visionis interpretationes retulit, quartam tandem refert, ita scribens: *Nonnulli denique, quorum nobis rectè cunctis expensis ac perlibratis, potiora jura esse videntur, locum totum de obcæcatione, induratione, pernicacia, & perenni impietate populi Judaici à Deo rejecti & repudiati propter occisum, & non receptum Christum, accommodatissimè interpretantur. Mulier sive impietas, in medio amphoræ seu mensuræ (sic enim amphoram, mensuram reddiderunt Septuaginta Interpretes) est impietas Judæorum cum pleno cumulo &**

Zachariæ visio explicatur.

Judæi servant Babylone communitiam successionem Principum è tribu Juda.

mensura, ut cum illis Dominus dixit *Matth. 23. v. 32. Et vos implete (pro implebitis, Hebraica phrasi imperativus pro futuro, ut illud Matth. 26. v. 45. Dormite jam & requiescite, id est, dormietis postea, & requiescetis: nam satis est, quod hucusque dormistis. Et illud Ioan. 21. v. 19. Sequere me, id est, sequeris me.) mensuram patrum vestrorum. Nimirum sic impleverunt mensuram interficiendo Christum, Apostolos profigando, & Evangelium repudiando. Dux autem mulieres portantes amphoram, sunt perennis eorundem Iudæorum excæcatio & induratio. Quæ amphoram, seu plenam impietatem in terram Babylonis portare dicuntur, quia in ea regione potissimum magis viget, ut numerus, ita & impietas perfidorum Iudæorum: ubi avidius expectant Messiam, & sollicitius conseruant inanem illam & ementitam successionem Principum è tribu Iuda Davidicæ stirpis, semperq; deinceps ibidem durabit, quousque in Babylone pro Messia Antichristum recipiant, & Regem suum in eadem urbe constituant, eundem pseudomessiam. Quod erit omnem mensuram impietatis cumulam implere. In Babylone igitur huic summæ & absolutæ impietati domus ædificanda prædicitur, ut ibidem stabilietur, & ponatur super basem suam. Quia nimirum quando ad terminum, finemque suæ peregrinationis ac dispersionis per totum terrarum Orbem gens impia Iudæorum perveniet, tunc Babylone Regnum Antichristo deferet, honorem Messie tribuet, Palatium domumque Regalem constituet, pro Rege adorabit, omnique apparatu & ornatu Regio, atque bellico sulciet. Ibi quoque stabilietur impietas, suæ aptabitur, quia ibidem confirmabitur prima Antichristi potentia & Regia majestas, inde Regnum auspicabitur, in eaque urbe Regno ritu solemnibus & Sacris ceremoniis inaugurabitur, & ibi prima Imperii sedes, & basis ponetur Antichristo. Hanc loci explanationem esse congruentissimam, agnoscunt eruditi. Unde Chaldaeus Paraphrastes illud: Hæc est amphora egrediens: ita reddidit: Ipsi sunt populi, qui acceperant, & dederunt in mensura iniqua: & ecce ipsi manifesti sunt coram omnibus habitatoribus terræ. Et per duas mulieres alatas, intelligit populos leves, & expeditos, qui peccantes in mensuris iniquis, Deo ordinante abducuntur in omnem plagam Mundi. Quibus verbis aperte satis perenne exilium, quo nunc miseranda Iudæorum natio dispergitur, indicavit. Hucusque Malvenda.*

Antichristus è
Babylone Regnū
auspicabitur.

XIII.

Antichristus ini-
tio Regni est pu-
gnaturus cū tri-
bus Regibus, ni-
mirum Ægypti,
Libyæ, atque
Æthiopiæ, & co-
rum

Antichristus igitur, in Babylone accepto Regni regimine, & magno comparato exercitu, illico ab ea Urbe exiet, & pugnabit cum tribus Regibus sibi resistentibus, nimirum Ægypti, Africæ, atque Æthiopiæ. Ostendimus namque supra in 1. Tractatu, & est certum, fore decem Reges in Orbe, cum veniet Antichristus, ac eos inquit Ribera loco infra allegando principio Romæ & Romano Imperio fore subiectos, quia Roma in fine Mundi erit, uti olim fuit, dives & potens:

potens: unde in fine capituli 17. Apocalypsis ait S. Ioannes, *Civitas magna quæ habet Regnum super Reges terræ*: ergo illa tunc obtinebit Imperium, præsertim quia non tantum Gentiles, sed & Christiani multi censuerunt Romam, æquè ac Romanum Imperium, fore æternam, id est, duraturam usque ad finem Mundi, putà usque ad illos decem Reges in Orbe futuros, qui inter se Romanum Imperium partientur, antequam ab Antichristo superentur; futurum enim est, ut Antichristus tres ex illis, sibi nempe viciniore, prælio vincat & occidat. Et sic impius eorum Regna opesque illis devictis atque interfectis in exordiis sui Regni occupabit. Reliquos autem septem Reges timore perterritos, & ipsius Imperio colla spontè subiicientes recipiet.

Quod autem est certum, fore decem Reges in Orbe præsertim Romano, cum veniet Antichristus, patet ex Daniel. 7. v. 24. & ex Apocal. 17. v. 12. Estque communis Patrum & Interpretum sensus & traditio, ut ait S. Hieronymus super indicatum locum Danielis. At non ita certum est, hosce decem Reges, quos tunc, cum Romanum invaserint Imperium, suspicari possumus cum Sherlogo tom. 3. in Cant. vest. 37. explan. mystic. fest. unic. num. 42. Catholicos futuros, libidine autem dominandi, aut propter alios titulos, adversus Romanam Monarchiam conspiraturos, Romam everfuros & concrematuros, licet id pari modo cum primo certum esse affirmet Cornelius à Lapide in Apocal. 17. ver. 17. quia nihil de eo Patres tradiderunt. At quamvis res non sit tantæ certitudinis, nihilominus magni habenda est, cum sit consona & verisimilis ei, quod inquit S. Ioannes in Apocal. 17. ver. 12. *Et decem cornua, quæ vidisti, decem Reges sunt: qui Regnum nondum acceperunt, sed potestatem tanquam Reges una hora accipient post bestiam.* Et ver. 16. *Et decem cornua, quæ vidisti in bestia: hi odient fornicariam, & desolatam facient illam, & nudam, & carnes ejus manducabunt, & ipsam igni concremabunt.* Ea namque super loca tametsi S. Ambrosius, Ticonius, Beda, & alii passim, per decem cornua accipiant omnia Regna Regibus impiis subjecta, sive licet Alcazar præ & ingeniosè, sed mysticè accipiat polyarchiam, seu multitudinem Senatorum Romæ; planè tamen & genuinè D. Anselmus, Ansbertus, Haymo, Richardus, Ribera & Viegas, quos refert & sequitur Cornelius à Lapide, qui primam opinionem, quæ videtur esse communis sententia, refellit, accipiunt decem Reges, qui erunt in Orbe sub finem Mundi, quasi Orbis domini, cum veniet Antichristus, qui Romæ & Romano Imperio erunt subjecti; aut ex eo prodibunt. Et quia Roma (ut supra diximus) in fine Mundi ad pristinam Imperii dignitatem redibit, ut liquet ex illo Apocalypsis 18. ver. 7. *Stede Regina.* Hinc patet, inquit ibi Cor-

rum Regna illis devictis atque interfectis est occupaturus.

XIV.

Ex Daniel. 7. v. 24 & ex Apocal. 17. v. 12. certum est, fore decem Reges in Orbe, cum veniet Antichristus.

An sit ita certum hosce decem Reges everfuros & concrematuros Romam.

Roma in fine Mundi suum pristinum dominium &

& gloriam temporalem est recuperatura;

Destructio & desolatio Romane Urbis.

nelius à Lapide, Romam in fine Mundi ad pristinum Imperii splendorem, opes, vires & pompam redituram, ut sit, sicut olim fuit, Regina Orbis & domina Mundi: veluti affirmant Ribera in cap. 14. Apocalypsis num. 46. Viegas in cap. 17. eiusdem sect. 3. num. 1. in fine, Gaspar Melo ibidem, Thomas Bozius lib. 24. de signis Ecclesiæ cap. 6. & alii: idcirco decem illi Reges invidentes tantam huius Urbis gloriam, ejus jugum excutient, eamque invadent, vastabunt & concremabunt, uti clare indicat S. Ioannes ubi supra in præadductis verbis, & cap. 18. ver. 2. cum ait: *Cecidit, cecidit Babylon magna, & facta est habitatio demoniorum, & custodia omnis spiritus immundi, & custodia omnis volucris immunda, & odibilis*: ubi Cornelius à Lapide: hisce phrasibus, inquit, non aliud significatur, quam summa vastitas & desolatio Romæ futura, aded ut redigatur in desertum, fiatque habitatio draconum & bestiarum. Confirmatur etiam argumentum, quoniam, quæ hic dicuntur de Babylonis everfione, neq; in illa antiqua Orientali Babylonia impleta sunt: neque adhuc in ipsa Roma: ergo, ut Dei verbum non excidat, in fine Mundi implenda erunt. Quocirca non est audiendus Alcasar, qui Babylonem, de qua loquitur S. Ioannes, esse Romam, sed Ethnicam & Idololatram, qualis erat eo tempore, quo Evangelista hæc scribebat. Satis enim manifestum est S. Ioannem loqui, ut supra in 1. Tractatu ostensum est, de Roma futura, quæ propter sua peccata incendio & extrema clade vastabitur.

XV.

Opinio multorum Neotericorum, Scriptorum, qui negant statum redivivum Romane Urbis.

Auctor relicta hac opinione.

At verò nonnulli ex neotericis Scriptoribus, quales præcipuè sunt Maluenda lib. 4. cap. 5. Alcasar in Apocalypsim not. 17. proæm. Suarez lib. 8. contra Regem Angliæ cap. 7. num. 12. Basilius Pontius variarum P. 1. quæst. 6. ex positivis, Granados controv. de noviss. trop. disp. 4. num. 4. quos citat & sequitur Sherlogus in cap. 8. Cant. vestig. 36. num. 4. negant in primis statum redivivum Romane Urbis: nam existimant Romam suum pristinum dominium & gloriam temporalem recuperaturam, esse valdè improbable. Nam dicunt, quòd ad hoc requireretur multum temporis, sicuti prima vice, non nisi per 700. annos in tantam magnitudinem ac gloriam evefta est. Sed isti decipiuntur, quia Antichristus modico tempore regnabit; & tamen totum Orbem sibi subiiciet, uti & Alexander Magnus paucis annis maxima Regna adeptus est. Vnde non debet aliquis admirari, si Roma brevi tempore circa finem Mundi pristinam suam gloriam est recuperatura: ed quia Regna dantur à Deo, cui haud deficit potètia facere, quòd brevissimo tempore Romana Monarchia iterum resurgat & dilatetur per totum Orbem. Id enim permittet Deus propter peccata Romanorum in fine sæculi, juxta illud Psal. 36. *Vidi impiam superexaltatam & elevatam, sicut cedros Libani*. Hinc Deo permitte

tente videmus Vrbes insignes nunc crescere, nunc decrefcere, nunc fideles esse, nunc Paganas, ut videmus Hierufalem, Metropolim Terræ Sanctæ, dominam Gentium, Principem Provinciarum, gaudium univerfæ terræ, poffeffionem Patriarcharum, Prophetarū & Apoftolorum matrem, iniciatricem Fidei & gloriam populi Christiani, fitam in terra optima, quæ prius habitatoribus fuis lac & mel fluxit; poftea verò univerfo Orbi remedia falutis, & vitæ porrexit alimenta. De Sion enim egressa eft lex, & verbum Domini de Hierufalem. Et hanc (ut diximus) videmus primò fuiffe fidelem sub Melchisedech, fecundo Paganam sub Hiebufæis feu Chananæis, tertio fidelem iterum sub Iudæis, quartò Christianam sub Apoftolis, quintò Paganam rursus sub Romanis, præsertim sub Adriano & deinceps, sextò Saracenam sub Turcis. Similem videmus Tyrum, Constantinopolim, Alexandriam, Antiochiam, & c. Pari modo in opibus & gloriâ hæ Vrbes, æquè ac ipsa Chaldæorum Babylon, nunc creverunt, nunc decreverunt, nunc recreverunt sæpius. Ita Roma olim nunc crevit sub Regibus & Cæfaribus; nunc decrevit sub Gothis, Alanis, Vvandalis, Longobardis; sed paulò post vires refumpsit sub Carolo Magno Francorum Rege, qui eius Imperium accepit à Leone Papa, huius nominis 111. anno nostræ Salutis 800. in die natalis Domini; qui annus ab aliis dicitur 801. quia à natali Domini annos numerant. Itaque Franci acceperunt Romanum Imperium, & tenuerunt istud centum annis usque ad Arnulphum, qui extitit ultimus de genere Caroli Magni. Deinde imperarunt Germani, qui adhuc imperant: ergo Romanum Imperium nondum eversum & desolatum fuit, ut per se patet; nam adhuc feliciter viget in Germania sub Augustissimo Iosephi Austriaci nomine: & licet aliquibus calamitatibus & angustiis aliquando subiectum fuerit, ut quando Gothi Romam depopulati sunt, aut quando Imperium destructum est in Oriente per Turchas, & restauratum in Occidente; nondum tamen eversum & destructum fuit Romanum Imperium. Id namque certum est adhuc vigere, & duraturum esse, quousque præfati decem Reges in Orbe existant. Si verò obiicies, quòd Romanum Imperium non amplius viget, cum Vrbs Romana non existat sub ditione & dominio Imperatoris, sed summi Pontificis: ergo non est certum Romanum Imperium adhuc vigere. Respondeo adhuc vigere Leges, Instituta, iura, nomen & dignitatem Romani Imperii: & hoc sufficit, ut Romanum Imperium adhuc vigere dicatur; sicut enim destructa, vel occupata Civitate, in qua Rex habitat, non dicitur destructum Regnum; ita etiam Imperium Romanum non dicitur destructum, etiam si dominium Urbis Romanæ ad Imperatorem non spectet. Ita Suarez in 3. Par. tom. 2. dist. 56. sect. 2. col. 4. Tannerus Tom. 4. disput. 2.

Hierosolymæ
Encomium.

Certum est Romanum Imperium adhuc vigere in Germania, & duraturum usque ad præfatorum decem Regum adventum.

quæst.4.dub.1.n.15. & alii. Roma igitur post devastationem à Barbaris perpetrata quasi surrexit. Pari modo Venetias, Antuerpiam, Parisios, Brugas, aliasque Vrbes nunc crescere, nunc decrescere videmus. Quin & singulis penè sæculis, pleraque Regna vel crescere, vel decrescere, vel planè mutari cernimus: ac interdum aliqua nunc Christiana esse, nunc Pagana & Schismatica, ut patet de Regno Anglorum, quod sub Lucio Rege, regente Cathedram Petri Eleutherio, factum est Christianum, & permanfit in Fide usque ad Henricum viii. qui anno Domini 1535. ab Ecclesia Catholica deficiens caput Ecclesiæ Anglicanæ dici voluit; & cum eo totum Rēgnū ab Ecclesia Catholica defecit usque ad Iulium iii. Pontificem, sub quo & Maria Angliæ Regina ad Ecclesiæ vnitatem illud rediit: sed post paucos annos sub Elisabetha Regina hæretica iterum ad schisma & hæresim reuersum est, & manet usque adhuc. Ea est rerum humanarum vicissitudo: hæc fortuitorum natura, fors & conditio. Hinc non est mirum si Roma, quæ nunc est Christiana, in fine Mundi fiet rursum Ethnica, sicut olim fuit; & æmulabitur denud persecutiones Imperatorum Ethnicorum in Christianos. Quamobrem Deus in ea puniet & propriam & antiquam patrum infidelitatem horribili eius incendio & excidio.

XVI.

Destructio Romani Imperii.

Lactantius Firmianus temporum nostrorum scribit iniquitatem.

Itaque Roma diruetur, seu evertetur & destruetur: qua eversa & destructa ruet pariter, omnindque concidet Romanum Imperium. Ratio est, tūm quia Romanum Imperium dividetur in decem Reges, quorum alios postea Antichristus interficiet, alios in suam rediget potestatem, ut patet ex Danielis 7. ver. 11. & 23. tūm quia hanc esse ostendimus suprā antiquorum traditionem, & communem Scriptorum Ecclesiasticorum opinionem, testibus D. Hieronymo quæst. 11. ad Algaiam, & Lactantio Firmiano lib. 7. Divinatum inst. cap. 15. nam is ibi Romani Imperii destructionem cum longo verborum ductu pluribus, quæ ex vetustis, opinor, traditionibus est mutuatus, sic ostendere nititur: *Propinquante igitur huius sæculi termino, humanarum rerum statum commutari necesse est, & in deterius nequitia invalescente prolabitur; ut iam nostra hæc tempora, quibus iniquitas & malitia usque ad summum gradum crevit: in illius tamen insanabilis mali comparatione felicia & propè aurea possint iudicari. Ita etenim iustitia rarefcet, ita impietas, & avaritia, & cupiditas, & libido crebrescent, ut si qui tūm fortè fuerint boni, præda sint sceleratis, ac divexentur undique ab iniustis; soli autem mali opulenti sint. Boni verò in omnibus contumeliis atque in egestate jactentur. Confundetur omne ius, & leges peribunt. Nihil tunc quispiam habebit, nisi aut quæsitum, aut defensum manu. Audacia, & vis omnia possidebunt. Non Fides in hominibus, non pax, nō humanitas, non pudor, non veritas erit.*

Arg;

Atq; ita neque securitas, neque regimen, neq; requies à malis ulla. Omnis enim terra tumultuabitur: frement ubique bella. Omnes gentes in armis erunt, & se invicem oppugnabunt. Civitates finitimæ inter se præliabuntur. Et prima omnium Ægyptus stultarum superstitionum lætæ pœnas, & sanguine velut flumine operietur. Tunc peragrabit gladius Orbem metens omnia, & tanquam messem cuncta prosternens. Cuius vastitatis & confusiois hæc erit causa, quod Romanum nomen, quo nunc regitur Orbis (horret animus dicere, sed dicam, quia futurum est) tolletur de terra, & Imperium in Asiam revertetur, ac rursus Oriens dominabitur, atque Occidens serviet. Nec mirum cuiquam debet videri, si Regnum tanta mole fundatum, ac tam diù per tot & tales viros auctum, tantis denique opibus confirmatum, aliquando tamen corruet. Nihil est humanis viribus laboratum, quod non ab humanis æquè viribus destrui possit. Quoniam mortalia sunt opera mortalium. Sic & alia priùs Regna cum diutiùs florissent, nihilominus tamen occiderunt. Nam Ægyptios, & Persas, & Græcos, & Assyrios proditum est regimen habuisse terrarum: quibus omnibus destructis, ad Romanos quoq; rerum summa pervenit. Qui quanto cæteris omnibus Regnis antefiant, tanto maiore decidet lapsu, quia plus habent ponderis ad ruinam, quæ sunt cæteris altiora. Nō inscitè Seneca Romana Urbis tempora distribuit per ætates. Primam enim dixit infantiam sub Rege Romulo fuisse, à quo & genita & quasi educata sit Roma. Deinde pueritiam sub cæteris Regibus, à quibus & aucta sit & disciplinis pluribus instituta, & que formata. At verò Tarquinio regnante cum iam quasi adulta esse cœpisset, servitium non tulisse, quod reiecto superba dominationis iugo maluisse se legibus obtemperare, quàm Regibus. Cùmque esset adolescentia eius sine Punici belli terminata: tùm de, & que confirmatis viribus cœpisse iuvenescere. Sublata igitur Carthagine, quæ diù amala Imperii Romani fuit, manus suas in totum Orbem terra marique porrexit, donec Regibus cunctis & nationibus subiugatis, cum iam bellorū materia deficeret, viribus suis malè ateretur, quibus se ipsa confecit. Hæc fuit prima etas senectus cum bellis lacerata civilibus atque intestino malo pressa: rursus ad regimen singularis Imperii recidit, quasi ad alteram infantiam revoluta. Amissa enim libertate, quam Bruto Duce & Authore defenderat, ita consenuit tanquam sustentare se ipsa non ualeret, nisi amminiculo regentium niteretur. Quod si hæc ita sunt, quid restat nisi ut sequatur interitus senectutem? Et id futurum brevi conciones Prophetarum denunciant sub ambage aliorum nominum, ne facile quis intelligat. Sibyllæ tamen aperte interituram esse Romam loquuntur: & quidem iudicio Dei, quod nomen ejus habuerit inuisum: & inimica justitiæ alumnorum veritatis populum trucidarit. Hydaspes quoque, qui fuit Medorum Rex antiquissimus, à quo amnis

Romani Imperii prædictus occasus.

Romæ tempora distributa per ætates.

Hydaspes Rex.

quo-

Hydaspes flun-
de.

quoque nomen accepit, qui nunc Hydaspes dicitur, admirabilis omnium, sub interpretatione vaticinantis pueri ad memoriam posteris tradidit, sublatus iri ex Orbe Imperium nomenque Romanum, multo ante præfatus quàm illa Trojana gens conderetur.

XVII.

Quomodo Ro-
mani Imperii vé-
tura sit destru-
tio.

Quomodo autem id futurum sit, ne quis incredibile arbitretur, idem Lactantius cap. 16. hunc in modum ostendit: *In primis multiplicabitur Regnum, & summa rerum potestas per plurimos dissipata & concisa minuetur. Tunc discordiæ civiles in perpetuum serentur, nec ulla requies bellis exitiabilibus erit, donec & Reges decem pariter existant, qui Orbem terræ, non ad regendum, sed ad consummandum partiantur. Hi exercitibus in immensum coactis & agrorum cultibus destitutis, quod est principium everisionis & cladis, disperdent omnia, & comminuent & vorabunt. Tunc repente adversus eos hostis potentissimus ab extremis finibus plage Septentrionalis orietur, qui tribus ex eo numero deletis, qui tunc Asiam obtinebunt, assumeatur in societatem à cæteris, ac Princeps omnium constituetur. Hic insustentabili dominatione vexabit Orbem, Divina & humana miscebit, infanda dictu & execrabilia molietur; nova consilia in pectore suo volutabit, ut proprium sibi constituat Imperium, & leges commutabit, & suas sanciet, contaminabit, diripiet, spoliabit, occidet. Denique immutato nomine atque Imperii sede translata, confusio ac perturbatio humani generis consequetur. Tàm verò detestabile atque abominandum tempus existet, quòd nulli hominum sit vita jucunda. Evertentur funditùs Ciuitates atque interibunt, non modò ferro atque igni, verùm etiam terræ motibus assiduis, & eluvie aquarum, & morbis frequentibus, & fame crebra. Hucusque Lactantius, qui duo in his*

Duo Lactantii
Firmiani errata.

committit errata. Primum est, quòd ait tres præfatos Reges vincendos & delendos ab Antichristo regnaturos in Asia: quod est omninò falsum, cùm sit contra sententiam S. Hippolyti Martyris in Orat. de Consummatione Mundi, & aliorum Sanctorum Patrum, qui ex Dan. 11. apertissimè tradunt, unum ex illis tribus Regibus regnatorum in Ægypto, alterum in Africa, tertium in Æthiopia. Secundum est, quia putat Firmianus, undecimum futurum Regem non esse Antichristum, sed diversum ab eo: nam in cap. XVII. prodit alterum Regem oriturum ex Syria, malo spiritu genitum, everforem ac proditorem generis humani, qui reliquias illius undecimi futuri Regis cum ipso simul delebit: & hunc dicit fore Antichristum. At Patres omnes undecimum futurum Regem tantùm agnoscunt ex Dan. 7. fore Antichristum. Hi namque, ut refert S. Hieronymus in Commentariis in eundem Danielis locum, tradiderunt, in consummatione Mundi, quando Regnum destruendum est Romanorum, decem simul Reges excitaturos in diversis quidem locis, eodem tamen

Traditio Sancto-
rum Patrum, cir-
ca finem Mundi
decem Reges in
Orbe futuros, qui
funditùs Roma-
num

tempore regnantes : qui Orbem Romanum inter se dividunt : tùm undecimum Regem parvulum surrecturum , qui tres Reges de illis decem, superaturus fit; id est, Ægypti, Aphricæ, Æthiopiæ Reges: quibus interfectis; etiam septem alii Reges victori honorem & consilium & potestatem dabunt. Et hunc fore Antichristum, qui suscitabit Regnum Judæorum, produnt communiter antiqui Patres & Doctores Ecclesiastici cum Auctore Hist. Scholasticæ in Historia libri Danielis cap. 6. & cum Cornelio à Lapide in 2. S. Pauli Epist. ad Thes. cap. 2. ubi sic inquit : *Porro Antichristus ex hisce decem Regibus successivè tres invadet & profligabit, ut ait Daniel; scilicet Regem Æthiopiæ, Regem Libyæ, & Regem Ægypti, ut tradit Hieron. Theodoret. Cyrillus, & Irenæus. Qua clade cæteri septem Reges territi, ipsi se subdent, unusque omnium Rex & Monarcha erit Antichristus.* Ità Cornelius à Lapide : at quod iste Auctor ait in Apocal. 17. ver. 17. quoddam Antichristus tres Reges sit debellaturus, non tamen constat, an eos sit occisurus, valdè errat : quia id in primis est contra sententiam Danielis, qui cap. 7. ver. 11. indicat illos esse interficiendos ab Antichristo: nam Propheta hunc in modum inquit : *Considerabam cornua, & ecce cornu aliud parvulum ortum est de medio eorum: & tria de cornibus primis evulsa sunt à facie ejus. Quod quidem cornu demonstrat alium non esse, nisi Antichristum. Tria cornua, quæ ab eo radicibus evellentur, tres Reges indicant Ægypti, Libyæ, Æthiopum, quos ille (ut supra ostendimus) deleturus est facie bellica. Deinde illud Cornelii à Lapide est contra sententiam S. Irenæi lib. 5. adversus hæreses cap. 26. S. Hippolyti Martyris ubi supra, S. Victorini Martyris in Comment. Apocalypsis, & aliorum. Qui omnes apertè tradunt, Antichristum ex illis decem Regibus in Orbe futuris tres, qui erunt fortes & agiles sive efficaces, interfecturum esse, prout supra est demonstratum; reliquos autem, qui erunt pigri & inutiles, sibi subjecturum.*

Secundò negant illi futuram Romanæ Urbis apostasiam duabus rationibus. Primò, quia hæc Vrbs Divino est electa munere, ut esset fons pietatis, domicilium Sanctorum, Fidei columen, sedes Christiani & Ecclesiastici Imperii, asylum Religionis, lar virtutum, magistra probitatis, conservatrix Orthodoxiæ, retinaculum doctrinæ Catholicæ, & omnis denique boni amplissimum cornucopiæ: insuper tot Martyrum fuso sanguine est consecrata, tot Sanctorum præfidiis sulcata, tantis Divinis honoribus à Deo ornata & aucta, & ingentium duorum propugnaculorum robore cinctæ & vallatæ, Principes dicunt Apostolorum Petrum & Paulum. Secundò, quia non est consona Patribus: quoniam inter signa, quæ præcessura sunt Antichristi adventum, nemo unquam recensuit Romæ apostasiam, aut desolationem.

num Imperium evertent, & inter se partientur, quorum tempore venturus est Antichristus.

Antichristo, extinctis ab eo tribus ex illis decem Regibus in Orbe futuris, reliqui septè colla submittent.

Lapsus Cornelii à Lapide.

XVIII.

Opinio multorum Recentiorum Scriptorum, qui negant duabus rationibus futuram Romanæ Urbis apostasiam.

Prima ratio;

Secunda ratio,

Ad

XIX.

Ad primam respondetur, quod ostensæ Romæ prærogativæ nullius roboris sunt, quia præfata Hierusalem Vrbs toto Orbe memorabilis majoribus his prærogativis fuit à Deo decorata: nam ante multa millia annorum habitatio fuit credentium in Deum, & novissimè Prophetæ præfagierunt ex ea orituram salutem & diffundendâ per universum Mundum, id quod & factum scimus atque firmiter credimus. Fuit præterea Vrbs Hierosolymæ à Deo honore affecta natali Beatissimæ ac gloriosissimæ semperque Virginis Mariæ, quia in hac Vrbe secundum plurimorum sententiam, quam refert & sequitur eruditissimus P. M. Joannes Baptista de Lezana Carmelita tom. 1. Annalium ejusdem Ordinis ad annum Mundi 4037. num. 3. Deipera nata est. Si verò obiicies, quia est sententia, quæ asserit Beatissimam Virginem ortam esse in Nazareth Galilææ, ut habet Author libelli de ortu Virginis, qui inter opera D. Hieronymi extat, & refert idem Alphonfus Tostatus Episcopus Abulensis in Matth. 2. quæst. 91. ac favet Baptista Mantuanus Carmelita in Apologia pro Carmelitis, & sequuntur Cardinalis Baronius in Apparatu ad Annales Ecclesiasticos num. 48. Salianus sub anno Mundi 4038. num. 1. & alii. Respondetur, quod quamvis hæc opinio probabilis valdè sit, probabilior tamen censetur illa, quæ asserit Hierosolymis natâ esse. Eam indicat Petrus Dorlandus in vita S. Annæ cap. 5. quæ extat in fine libri de vita Christi Ludolphi Carthusiani. Ita etiam Joannes Novatus lib. de eminentia Virginis cap. 4. quæst. 2. cujus fundamentum sumitur ex antiqua ejusdem Sanctæ Civitatis traditione, quæ domus Sanctæ Annæ, in qua dicitur Sanctissima Dei Genitrix orta, notatur in ea, juxta illum locum, in quo erat Probatice Piscinæ. Sic enim habent Guillelmus Blandefel in Itinerario Terræ Sanctæ, Cotovicus etiam in Itinerario lib. 2. Adrichomius in descriptione Hierusalem num. 37. nec dissentit Barradius tom. 1. lib. 6. cap. 5. Testis autem fidissimus hujus traditionis videtur esse S. Joan. Damascenus 4. de Fide cap. 15. ubi inquit: *In lucem editur Virgo in domo probatica Ioachim*, id est, in domo Joachim vicina Probatice Piscinæ: & Orat. 1. de Nativit. dicens: *Fausta ibi sint omnia, ò Probatice, Regina domus, ò Probatice, seminum Ioachim*. Et infra: *Semel quot annis Angelum Dei excipiens aquam turbantem, & unum valetudini restituentem*. Si autem ad fufum sanguinem Apostolorum & Martyrum recurratur. In promptu est responsio, quia circa id majorem quoque prærogativam habuit Hierusalem, quam Roma: quoniam Hierosolyma non solum diffuso sanguine Apostolorum & Martyrum fuit consecrata, sed etiam pretioso sanguine fuso Jesu Christi, qui in ea crucifixus & mortuus est pro salute totius generis humani. Visitur usque modo in hanc inelytam Urbem à fidelibus illius Sacrosanctum

Responso ad primam rationem.

Majoribus prærogativis fuit à Deo decorata Hierosolyma, quam Roma.

Beatissima Virgo Maria vtrum Hierosolymis an Nazareth nata sit.

Quamvis sit sententia valdè probabilis, quæ asserit Deiperam ortam esse in Nazareth Galilææ, tamen probabilior censetur ea, quæ tradit Hierosolymis natam esse.

Hierosolymis est Sacrosanctum Christi-

sanctum Sepulchrum, quod ibi est in maxima veneratione. Et tamen hodie Hierusalem vivit aliena à Fide Christi, cum sit Saracena sub Turcis, ut supra dictum est. Hinc haud est mirum si Roma, in qua nunc viget Catholica Fides, prope occasum sæculi ab ea apostatabit: & sic rursus erit, sicut olim fuit, Ethnica & Pagana.

Christi Sepulchrum, quod est visetur à fidelibus.

XX.

Responsio ad secundam rationem,

Ad secundam rationem respondetur, quod etsi specificè non sit consona Patribus, genericè tamen est consona illis: nam in novissimis temporibus, maximè circa adventum Antichristi, dicunt Patres fore recessum multorum à Fide Catholica, & scandalum multorum: cuius rei mentio habetur Matth. 24. ubi Saluator noster dicit: *Quod tunc abundabit iniquitas, & refrigescet charitas multorum: sicque Fides vera in multis deficiet.* Propter quod Apostolus inquit primæ Timoth. 4. *Spiritus manifestè dicit, quia in novissimis temporibus discedent quidam à Fide.* Non solum autem eiusmodi recessus erit à Fide, sed etiam à Romano Imperio, ut omnes Patres & Doctores asserunt, & probant ex D. Paulo in 2. ad Thess. 2. ver. 3. ubi Apostolus ait, quod prius quàm veniat illud horrendum monstrum, fiet omnium, quæ unquam fuerunt, maxima à Fide Christi & Romano Imperio defectio. Ponam hic verba S. Pauli, quæ ita se habent: *Nisi venerit discessio primam, & revelatus fuerit homo peccati, &c.* Græca pro discessionem, habent apostasiam: *Nisi venerit illa apostasia primam:* nam est cum articulo emphatico. Apostasia autem propriè est defectio, desertio, rebellio. Vult igitur Divinus Apostolus per hanc apostasiam duo astruere. Primò generalem futuram defectionem ab Ecclesia & Fide Christiana, ut exponunt S. Cyrillus Catech. 15. D. Anselmus, & alii. Deinde futuram omnimodam discessionem omnium nationum, ac Provinciarum ab Imperio Romano per decem futuros in Orbe Reges, ita ut nulla eidem subiecta relinquatur, & ipsum Imperium penitus auferendum de Mundo, & tunc venturum Antichristum. Ad hunc modum indicatum locum S. Pauli intellexit Tertullianus de Resurrectione cap. 24. & 25. cum explicans præfata verba Apostoli, hæc ait: *Quoniam nisi veniat abscessio primò huius utique Regni (nempe Romani) & reveletur delinquentiæ homo, id est, Antichristus, filius perditionis, quia aduersatur, & superextollitur in omne quod Deus dicitur, vel Religio, uti sedeat in Templo Dei adfirmans Deum esse. Nonne meministis, quod cum apud vos essem, hæc dicebam vobis? Et nunc quid detineat scitis ad reuelandum eum in suo tempore. Jam enim arcanum iniquitatis agitatur: tantum qui nunc tenet, teneat, donec de medio fiat. Quis? nisi Romanus statum, cujus abscessio in decem Reges dispersa, Antichristum superinducet. Et tunc reuelabitur ille iniquus, &c.* Ita Tertullianus. D. Hieronymus eundem præadductum S. Pauli locum eluculans Quæst. 11. ad Algamiam,

S. Paulus quid intelligat per futuram discessionem in Orbe, antequam appareat Antichristus.

M

sic

fic fatur : *Nisi, inquit, venerit discessio primam, quod Græcè dicitur apostasia, ut omnes Gentes, quæ Imperio Romano subjacent, recedant ab eo: & reuelatus fuerit, id est, ostensus, & c.*

XXI.

Quidam hanc discessionē interpretantur ipsūmet Antichristū, per antonomasiam, vel per metonymiam, eò quòd ipse causa erit universalis apostasiæ, ut plerique homines discedant à Christo.

Sunt qui nomine apostasiæ designatum putent ipsummet Antichristum, qui emphaticè appellatus sit à S. Paulo illa apostasia : vel per metonymiam, quia nullus tot tantosque à Fide Christi apostatare fecit, ut Antichristus, qui maximam omnium quotquot unquam extiterunt, aut futuræ sunt à vera Dei Fide & Religione defectiōnem inducturus est. Vel per antonomasiam, quia tantus tamque impiè & efferatè erit apostata, ut nedum apostata, sed ipsa apostasia meritò dici queat. Sicuti illud, *Non scelustus, sed ipsum scelus*. Nul- lus enim tam infano furore, tantaque superbia adversus Deum cervicem erexit, ut efferet Antichristus, qui se verum & æternum Deum immensa impietate jaçtabit, ut infra in V. Tractatu diffusè agetur. Sed propriè magis nos illam apostasiam seu discessionem, de qua loquitur Apostolus, accipimus, sicut accepimus supra variis in locis, generalem seu universalem Gentium defectiōnem tum à Romano Imperio, tum explicant (ut supra audisti) Tertullianus, D. Hieronymus, S. Ambrosius, Primasius, Sedulius, & alii ; tum consequenter à Romano Pontifice & Ecclesia, ut S. Anselmus ; tum denique à Fide & Christo, ut S. Cyrillus loco supra indicato . Nam ista discessio facta præparata erit via Antichristo, ut recipiatur penè ab omnibus. Idcirco verisimile est, quòd post hanc discessionem statim veniet Antichristus, vel nascendo, vel publicè prædicando, ut aliqui asserunt . Ita D. Dionysius Carthusianus super præadductum locum S. Pauli.

Ante adventum Antichristi pleræque gentes deficiant à Romano Pontifice & Imperio.

XXII.

Rebellio generalis, seu universalis Gentium à Fide Catholica & Romano Imperio erit prævia Antichristo.

Itaque circa extrema Mundi tempora prope adventum Antichristi, immanis quædam ac maxima omnium, quæ hæctenus contigerunt, futura est apostasia, seu defectio, aut rebellio à Fide Christiana & subjectione Romani Imperii, cum scilicet omnes Gentes, cunctique Reges desciscant ab Imperio Romano, atque ab ejus obedientia resilient. Nimirum cum in Romano Imperio exurgent decem illi, quos prædiximus, Reges, qui omnes Provincias terrasque, quæ olim fuere Imperii Romani, occupantes, inter seque partientes, in ipsum Imperium rebellabunt, omnesque nationes, quæ unquam fuere Imperii ab eo abstrahent, sibi que subiicient, remque omnem ac nomen Romani Imperii debebunt; cum nullus eorum se Regem, aut Imperatorem Romanum sit appellaturus, uti supra fusiùs latiusque in 1. Tractatu ostensum est.

XXIII.

Quis igitur excipiet Romanam Urbem ab hac generali & universali apostasia ? nemo quidem, cum evidenter appareant prævia ejus signa futuræ defectiōnis ex tot tantisque schismatibus, quæ in ea con-

contra veros Christi Vicarios perpetrata sunt, donec ultimum perpetretur, quod erit omnium maximum schisma, quod accidet sub Angelico Pastore Petro Romano, qui admirandæ sapientiæ & Sanctitatis futurus sit, tantæque humilitatis & modestiæ, ut neminem ad osculum pedum admissurus sit: ac instar Christi habiturus duodecim Apostolos, per quos reformabit & Divino amore succendet totam Ecclesiam, ut illa ad primordia Sanctitatis suæ sub Apostolis redire videatur. Sed is, quia Romana Vrbs tunc rursus erit infidelis, indignè deponetur à sede, ac injustè persequetur. Hanc ob horrendam causam, & propter suum Ethnicismum, Roma est desolanda & igni concremanda, ut deducitur ex cap. 17. Apocalypsis. Quamvis hunc locum Malvenda lib. 4. cap. 6. existimet posse accipi de incendio & excidio Romæ illato ab Alarico, Genserico, Odoacre, & Totila. Id quod ex dictis & ostensis patet esse improbabile: illud enim non à decem, sed à singulis Regibus Romæ fuit inflatum; nec fuit tantum, quantum hoc erit, quod cap. 18. ejusdem Apocalypsis describitur, nimirum extremum & inauditum. Rursum, tunc Roma fuit Christiana, ac consequenter non fuit infidelis, nec ita superba & dives, ut Babylon vocari posset. Tradiderunt hanc futuram Romæ Urbis in fine Mundi devastationem etiam Sibyllæ, quas & sequitur Lactantius Firmianus lib. 7. Divinarum instit. cap. 25. ubi inquit, quoddam finis Orbis non aderit, nisi Roma destructa, & in confirmationem huius adducit oraculum Sibyllarum, id fore asserentium. Quæ quidem destructio ponitur à Doctoribus pro quinto signo, quod præcedet adventum Domini ad Iudicium, ut refert Bonacina de Sacrosancta Christi Incarnatione Disput. 111. quæst. 5. in fine.

Obiicit Alcazar, ut refert Cornelius à Lapide in 17. Apocalypsis ver. 1. prope finem, Romam fore æternam, nec excindendam, ut veteres senserunt: unde & S. Benedictus prædixit eam nunquam ab infidelibus eversum iri, uti refert S. Gregor. lib. 2. Dialog. cap. 15. Respondetur, quia S. Benedictus tantum prædixit, Romam à Totila & suo sæculo non evertendam. Sic enim habent verba S. Gregorii: *Canusina Antistes Ecclesie dum cum viro Dei (nempe S. Benedicto) de ingressu Regis Totilæ & Romane Urbis perditione colloquium haberet, dixit: Per hunc Regem Civitas ista destruetur, ut jam amplius non inhabitetur. Cui vir Domini respondit: Roma à Gentibus non exterminabitur, sed tempestatibus coruscis, turbinibus, ac terræmotu fatigata, in semetipsa marcescet. Cuius prophetiæ mysteria nobis iam facta sunt luce clariora, qui in hac Vrbe dissoluta mœnia, everfas domos, destruktas Ecclesias turbine cernimus.* De suis ergo temporibus locutus est S. Benedictus, non de ultimis Mundi. Porro superbum æternitatis,

Petrus Romanus, Pastor Angelicus nuncupatus, erit ultimus Pontifex, seu Papa.

Eius sapientia, Sanctitas, humilitas, & modestia

Pastor Angelicus deponetur à sede, & persequetur.

Causa & origo, ob quam Roma in fine Mundi, est desolanda, & igni concremanda.

Destructio, seu everfusio Romane Urbis ponitur à Doctoribus pro v. signo, quod præcedet adventum Domini ad Iudicium.

XXIV.

Obiicies Ludovici ab Alcazar.

Responsio.

Roma æterna
quo modo?

& consequenter deitatis nomen , Romæ à Gentilibus Scriptoribus, utpotè adulatoribus , datum est, ut vocaretur Roma æterna , Roma dea. Fateor tamen æternam dici posse hoc sensu, quia usque ad finem Mundi durabit , sed tempore decem præfatorum Regum evertetur, ut suprâ demonstratum est . Origo opinionis de Romæ æternitate orta est ex eo, quod scribit Lucius Florus in Tarquinio Superbo: *De manubiis, ait, captarum Urbium templum erexit, quod cum inauguraretur, cedentibus cæteris diis, restitère Iuventus & Terminus. Placuit votibus contumacia numinum: siquidem firma omnia & æterna pollicebantur.* Hinc Attalus tyrannus Imperii sub Honorio Imperatore numisma cudit, in cuius alterâ facie Roma expressa erat hoc titulo: *Invisita Roma æterna.* Similia numismata plura habet Pierius Hierog. 43. Hinc & Virgilius 1. Æneidos ex Iovis ore ita canit :

*Romulus excipiet gentem, & Mavortia condet
Mænia, Romanosque suo de nomine dicet.
His ego nec metas rerum, nec tempora pono,
Imperium sine fine dedi.*

TRACTATUS QUARTUS

De Regno & Monarchia Antichristi, ac de ejus moribus, doctrina, & miraculis.

I.

Antichristus superabit priores omnes Reges Imperii amplitudine.

T verò Antichristus postquam tres viciniore Reges ex illis decem, quos ipse, cum veniet, reperiturus est in Orbe regnantes, bello superabit atque è medio tollet , & reliquos septem ad sui observantiam & obedientiam compellet , fiet unus omnium Rex , & Monarcha evadet. Nam tantam impius consequetur potentiam, & tam longè latèque dominatum & Imperium suum extendet , ut maximus omnium; qui fuerint ante ipsum, Monarcha futurus sit: maximam namq; Orbis terrarum partem, sub ditionem suam & potestatem subiiciet. Hæc prænuñciavit Daniel cap. 11. Enarrans enim S. Propheta nobi-

les

les victorias, prosperosque successus Antichristi, sub figura Regis Antiochi, ita dixit: *Faciet, quæ non fecerunt patres eius, & patres patrum eius.* Quem locum explanans D. Hieronymus; *Nullus, inquit, Iudeorum, præter Antichristum, in toto unquam Orbe regnavit.* Et D. Joan. Chrysostomus super 2. cap. posterioris Epistolæ S. Pauli ad Thessalonicenses: *Quemadmodum, ait, Monarchiam Assyriorum destruxerunt Medi; & Medorum, Persæ; & Persarum, Macedones, seu Græci; denique Græcorum, Romani: ita Romanorum Monarchiam evertet Antichristus; eius verò Imperium delebit Christus Dominus, cuius Regnum manebit in æternum.* Daniel præterea, cap. septimo, inquit, Regem illum, quem significabat cornu modicum, potentio- rem ac maiorem fore prioribus Regibus: quod nequaquam competit in Antiochum Epiphanem; quippe, multo potentior eo, fuit pater eius Antiochus Magnus, priusquam belligerasset cum Romanis. Ergo competit in Antichristum, qui Reges & Principes primùm ad se convertet, deinde per illos cæteros populos. Eum namque certum est fore Regem omnium potentissimum, Orbisq; Monarcham, ac Imperium ingentius, longèq; amplius habiturum quàm ullum ante se Regem, aut Monarcham à Mundo condito; ed quòd impius se facturus est totius Orbis Monarcham, & subiecturus sibi vel vi, vel metu, vel voluntate univerfum Mundum: nam, incredibili celeritate instar turbulentissimi fulminis, Ægypto, Libya, & Æthiopia in potestatem redactis, ingens sibi nomen, & famam rerum gestarum comparabit, totumque Orbem terrore, & turbatione complebit, atque tribus annis cum dimidio imperabit, ut tenet communis sententia Patrum & Doctorum.

Antichristus erit Rex omnium potentissimus, & totius Orbis Monarcha.

Antichristus brevi tempore regnabit.

Sed quibus modis tantam potentiam, quantam habiturus est, sibi comparabit Antichristus? Enimverò, cum sit futurus omnium callidissimus & vaferrimus, prout varia erunt hominum ingenia & studia, variis ipse artificiis utetur ad circumveniendos homines, sibi que subiiciendos. Equidem multos modos secundum multos varios suos mores, quos impius habebit, colligo ex Patrum doctrina, quibus ille innumerabiles sui sectatores efficiet. Primò per summam simulationem & hypocrisiam, quia erit (ut diximus supra in præcedenti Tractatu) maximus hypocrita, qui innumerabiles gentes ad se trahet magna comitate & gratia se insinuandi, captandique hominum gratiam: & initio simulabit se valde humanum, benignum, pium legis Mosi zelatorem, ut Iudæos alliciat & decipiat: alioqui enim eum Iudæi nō admitterent. Itaque Antichristus sanctimonia simulata illiciet ad se homines, quia erit maximus seductor. Vnde Psal. *Sedet in insidiis, ut interficiat innocentem.* Psal. v. *Et erit simulator & blandus.* Hinc ad se innumera-

II.

Quibus modis potentiam sibi comparaturus sit Antichristus.

Qui & quales erunt mores Antichristi.

Antichristus sanctimonia simulata trahet ad se innumera- biles homines.

tiam

Antichristus erit maximus seductor.

Qui & quales erunt duces, & comites Antichristi.

III.

Antichristus per miram suæ scientiæ ostentationem sibi homines subiiciet.

Erit ambitiosissimus.

An Lucifero superbius Antichristus.

Antichristus characterem suum suis imprimet.

Quisnam sit futurus character Antichristi.

tiam suam, ut possit simplices ad se trahere. Vnde Psalm. ubi supra: *Insidiatur ut rapiat pauperem, dum attrahit eum.* Hinc dicit Gloss. *Cum blanditiis trahit eum ad se*: nam Antichristus totus erit politicus, omnesque politicorum artes, dolos & praxes callebit. Hoc est enim quod dixit S. Paulus in 2. ad Theff. 2. ver. 10. Antichristi adventum fore secundum operationem sathanæ, in omni seductione iniquitatis, in iis qui pereunt, ut omni arte & modo seducat homines ad iniquitatem, ut pereant & damnentur. Habebit enim Antichristus magos, maleficos, divinos, incantatores, qui eum diabolo inspirante nutriant & docebunt in omni iniquitate & falsitate ac nepharia arte: atque maligni spiritus erunt duces eius & socii semper & comites indivisi, ut tradit Rabanus in eius Tractatu, prout supra in præcedenti Tractatu ostensum est.

Secundò non solum per incredibilem sapientiam & eloquentiam: callebit enim Antichristus omnes artes & Scripturas, ait D. Anselmus; sed etiam per miram scientiæ ostentationem, quia per hanc impius homines sciendi cupidos & curiosos trahet ad se, prout supra in præcedenti Tractatu ostensum est: & erit gloriæ cupidissimus, omniaque sua referet ad suam gloriam, honorem, Imperium; eritque superbissimus super omnes homines, quotquot unquam ab Orbe condito extiterint, & ad finem usque Mundi existent; nam supra Deum se extollet, in quo videtur Luciferi superbiam esse superaturus; quia de hoc legimus quidem Dei similitudinem expetiisse; at non superioritatem: quare D. Gregorius lib. 4. Epist. 38. vocat Antichristum Regem superbiæ; nam impius adepto Imperio, volet, prout infra in sequenti Tractatu ostendemus, coli ut Deus: idcirco faciet homines imaginem suam adorare, & destruet signa Crucifixi. De quo S. Ioannes in Apocal. 13. ver. 5. *Et datum est (inquit) ei os loquens ingentia, id est, magna, & blasphemias: & aperiet os suum in blasphemias ad Deum, blasphemare nomen eius, & tabernaculum eius, & eos qui in Cælo habitant: & faciet, ut quicumque non adoraverit imaginem bestia, occidatur.* Et subdit Apostolus ver. 16. *Et faciet omnes puillos & magnos, divites & pauperes, liberos & servos, habere characterem in dextera manu sua, aut in frontibus suis: & ne quis possit vivere, aut vendere, nisi qui habeat characterem, aut nomen bestia, aut numerum nominis eius.* Itaque Antichristus characterem suum, quasi suæ sectæ signum, volet ab omnibus suis in fronte, aut manu gestari. Sed quis & qualis erit hic character Antichristi? Respondetur, quòd variæ sunt Doctorum sententiæ; alii enim existimant, fore nomen Antichristi; alii fore Draconis insigne: quia putant Antichristum pro characterem habiturum formam Draconis (sicut Romani olim Aquilas gestabant, & per singulas cohortes Dracones, quos qui portabant

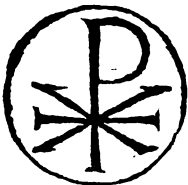
Dra-

Draconarii dicebantur, teste Vegetio lib. 2. de Re militari cap. 13.) ut ea repræsentet suum dæmonem, à quo missus est, & à quo agetur & regetur. Verùm superbia Antichristi, æquè ac dæmonis, non feret hanc formam; nec enim dæmon Draco videri & nominari, nec Antichristus à Dracone missus videri volet; præsertim quia ipse solus vollet (ut diximus) adorari ut Deus.

Ribera in Apoc. 13. putat Antichristum pro caractere habiturum symbolum Draconis.

IV.

Viegas verò super præadducta verba Apocalypsis censet tres fore Antichristi characteres; primum, imaginem Antichristi ad vivum expressam; secundum, nomen ipsius proprium propriis literis inscriptum; tertium, literas quæ continent numerum nominis eius per compendium, qui numerus erit 666. Itaque omnes compellentur aliquid horum trium, quasi characterem Antichristi in fronte aut manu dextera gestare, ut ait ubi suprâ S. Ioannes: propriè ergo per characterem Viegas accipit imaginem seu effigiem Antichristi: sed inter plures tamen convenit, ut ait Pererius in Daniel. cap. 12. ver. 1. characterem Antichristi, fore vel hoc; *Nego crucem*: vel *Nego baptismum*: vel *Nego Jesum*. Sicut enim olim Trajanus (teste Plinio) Decius, aliique tyranni, qui volebant Christianos reducere ad cultum suorum idolorum, exigebant ab eis ut dicerent, *Nego Christum crucifixum*: ita Antichristus, ait S. Hippolytus Martyr lib. de Consumm. sæculi, dicet, *Nego Deum tuum crucifixum*. Ejus ergo sigillum & character, quem ab omnibus exiget, erit hic: *Nego Creatorem Celi & terræ, nego baptismum, nego adorationem à meo Deo præstari solitam: tibi adhæresco, in te credo*. Hæc enim erit apostasiæ & apostatarum professio. Quæ quidem sententia nobis videtur esse verisimilis, quamvis Ansbertus, quem sequitur Ribera in præallegatum locum Apocalypsis, dicat à Deo sibi revelatum, Antichristi characterem fore nomen Christi Græcè scriptum, sed per duas aut tres tantum primitivas literas invicem connexas & conglobatas designatum; sicut à Constantino Magno in vexillo, quod Labarum dicebatur, primitivè deferebatur, hoc pacto videlicet;

ubi litera P est Ro Græcum, cui respondet R Latinum; duæ lineæ transversæ faciunt X chi Græcum, respondens ch Latino: tertia linea recta inter duas transversas media, est I iota Græcum, respondens i Latino, quæ sunt tres initiales literæ nominis Christi: quod miror Cornelio à Lapide placuisse. Nam si

Christi nomen character erit Antichristi: ergo cum idem fuerit & noster; nullum erit discrimen inter Christi fideles, & Antichristi sectatores: & hi non minùs, quàm nos Christiani dicentur. Nemo quoque fidelium hunc characterem sibi imprimi dedignabitur; & cum Apocal. 19. ver. 20. dicatur, vivos in stagnum ignis missos fuisse, qui

cha-

Viegas ibidem existimat characterem Antichristi fore eius imaginem.

Genuina sententia de caractere Antichristi.

Vtrum nomen Christi sit futurus character Antichristi.

characterem bestię accepissent, si hic est Christi nomen, & Constantinus, & Christiani ferè omnes antiqui præsertim qui illo Christi caractere se, & sua muniebant, ut videre est apud Bar. c. 4. ann. 3 12. omnes in gehennam trudemur; Gentiles contra saluabuntur: nam cap. 20. Apocal. v. 4. dicuntur omnes, qui non acceperint characterem bestię, regnatos cum Christo. Prudentius Viegas: *Non est credibile, inquit, Antichristum habiturum pro caractere nomen Christi, cum nihil magis, quam Christum Dominum, quisque memoriam omnem execrari deberat.*

V. Tertio per reconciliationem Iudæorum, quia in primis Antichristus an. christus (ut supra in præcedenti Tractatu ostensum est) Iudæos sibi te omnes Iudæos adiunget, mentiendo se esse Messiam, & promittendo facturum se sibi adjunget. omnia, quæ Sancti Vates prædixerunt, Messiam esse facturum: idcirco impudens erit, ait Daniel; atheus insuper & blasphemus

Erit atheus, & se curabit coli ut Numen.

in Deum, tabernaculum eius, & Sanctos: nam impius primo tollet omnem Deum & Numen, ut ipse solus pro Deo colatur, uti supra ostendimus, & infra in sequenti Tractatu ostendemus. Secundo auferet Dei tabernaculum, id est, Ecclesiam & templa. Tertio, Sanctos omnes Cælitæ & Beatos.

VI. Quarto per largitiones munerum: nam quos viderit Antichristus terrenorum honorum cupiditatibus incensos, quæ maxima pars mortalium est, eos pelliciet magnorum largitione munerum, & ampliorum præmiorum promissione. Hoc indicavit Daniel cap. 11. cum dixit: *Multiplicabit* (scilicet Antichristus) *gloriam illis*, id est, sectatoribus suis, *dabit potestatem multis, & terram gratuito dividet.* Quæ verba explanans Beatus Hieronymus, *quos Antichristus, inquit, minis & terroribus non subiiciet, eos subjugabit auaritia.* Largietur enim deceptis munera, & terram suo dividet exercitui. Habiturum verò esse Antichristum immensam vim auri & argenti, ac divitiarum, præsignificavit Daniel ubi supra propè finem, illis verbis: *Dominabitur tibi saurorum auri & argenti, & in omnibus pretiosis.* Tantas has divitias comparabit sibi Antichristus, ex plurimis Gentibus & Provinciis, quas à se debellatas & suo Imperio subjectas, bonis omnibus spoliabit. Diabolus insuper, ingentem copiam auri & argenti, ei suppeditabit, ex naturalibus venis ubi nascitur, ipsum eruens: id enim faciendi, dabitur tunc ei à Deo potestas: nunc autem ejus rei facultas non illi permittitur; esset enim vehemens malorum omnium illecebra, & maximum hominibus ad peccata incitamentum, si posset dæmon arbitrato suo, quibuscumque vellet, divitias elargiri.

Antichristus est habiturus ingentes opes.

VII. Quinto per maximam tyrannidem, quia Antichristus erit omnium impiissimus & crudelissimus tyrannus, maximè in Christianos: nam quos

quos impius aliter non poterit suos facere, eos minis terroribusque Antichristus e-
 concussos atque tremefactos, ad sui obedientiam compellet. Etenim, rit crudelissimus
 tanta est futura eius persecutio, sicut infra docebimus, ut pauci, tyrannus.
 etiam de probatissimis viris, futuri sint, qui ei non succumbant. At-
 que hoc Daniel prænuñciavit cap. 7. dicens: *Et præualebit aduersus*
Sanctos. Ioannes quoque in Apocalypsi cap. 13. *Datum est, inquit, ei*
bellum gerere cum Sanctis, & eos vincere.

Sextò per summam libidinem & concupiscentiam, quia Antichri- VIII.
 stus totus erit in libidinibus & concupiscentiis sæmularum, uti ait Antichristus e-
 Daniel cap. 11. ver. 38. Vnde Iudæi inter alia terrena bona etiam u- rit luxuriosus.
 xorum multitudinem ab hoc suo Messia expectant. Aiunt enim il-
 lum uxores multas habiturum, copiosam filiorum segetem procrea- Num sit habitu-
 turum: ipsisque polygamiam ac filiorum, concubinarumque greges, tus vxorum.
 quæ olim veteris Instrumenti Patres, Reges & Principes habuere,
 abundantius concessurum. Neque enim in hac parte Messiam suum
 minùs facturum, quàm Davidem, Salomonem, & alios, facilè sibi per-
 suadent tenebris obruti Iudæi. Videtur in hac sententia esse Malven-
 da lib. 6. cap. 22. nam eo loci ait, Antichristum, ut morem Iudæis ge-
 rat, quorum potissimum causa venturus est, initio Regni non unam
 tantùm aut alteram, sed plurimas uxores ac concubinas ducturum,
 illasque omnium pulcherrimas, ac formosissimas delectas ex filiabus
 magnorum Regum ac Principum, quò se pro Messia illis obrudat,
 seque illum esse demonstret, quem ipsi adèd polygamum prætolan-
 tur. Nec multum à vero aberraverit, qui Antichristum immensis
 immodicisque uxorum, pellicumque gregibus abundaturum putave-
 rit. Nam si Scriptura Sacra Salomonis unius duntaxat Iudææ Regis
 Reginas, hoc est, iustas ac primarias uxores, & quasi matres familias
 septingentas; cõcubinas verò & pellices, hoc est, minores uxores tre-
 centas fuisse prodit, quid mirum videri poterit, Antichristum Orbis
 summum omnium Monarcham, infinita libidine ac lascivia dis-
 lutum, multo plures ac propemodum innumerabiles habiturum?

Septimò per artem Magicam, quia Antichristus erit nefandissi- IX.
 mus magus & magicis artibus à puero (ut suprà in præcedenti Tra- Antichristus e-
 ctatu ostensum est) imbuetur, habebitque certum quendam dæmo- rit nefarissi-
 nem, Moazim sive Maozim nomine, ut inquit Daniel cap. 11. ver. 8. mus magus.
 ita familiarem, ut vix alicui bonæ inspirationi, custodiæ Angelicæ,
 aut Divinæ gratiæ daturus sit locum; immò vix ullum opus morali-
 ter bonum sit effecturus. Sed pro maiori horum declaratione scien-
 dum est, quòd quærunt primò Doctores, an Antichristus admisisurus
 sit unquam ullam inspirationem, sive Divinam, sive Angelicam, du-
 bitari potest. Et parti negativæ favent Suarez, & Viegas, qui con-
 firmat hoc verbis illis Iob. 41. quæ sub typo Leviathan de dæmone

An inspiratio-
 nes sit admisu-
 rus Antichristus.

dicuntur, & ad Antichristum referri possunt: *Corpus illius quasi scuta fusilia, compactum squamis se prementibus: una uni coniungitur, & ne spiraculum quidem incedit per eas. Vbi significatur, animum Antichristi ita futurum undequaque obfirmatum & obstinatum in malo, ut nulli vel minimæ Spiritus Sancti auræ, hoc est, inspirationi locum præbeat. Sed advertendum, non esse in libertate nostra, ut inspirationes Divinæ tangant, vel non pulsent cor nostrum; sunt enim à Deo tantum, absque libera cooperatione nostra; ipsis verò assentire, vel non, pendet ab arbitrio nostro. Si ergo per admittere inspirationes, intelligant præfati Auctores illis assentiri, probabilis est eorum opinio; si verò ita cordis ostia obstruere, ut nulli inspirationi pateat ad ipsum aditus, Dico à nobis hoc fieri non posse; nequimus enim Deum impedire, quin aliquam bonam cogitationem, sive inspirationem immittat; fortè tamen Deus prænoscens, frustra Antichristi cor his vocibus excitandum, ab illis abstinebit; sed contrarium probabilius mihi videtur; tum ut salvetur auxilium sufficiens; tum etiam, ut magis inexcusabilis sit Antichristi malitia. Secundò quærunt, an ullum saltem exiguum opus moraliter bonum sit operaturus Antichristus? Et videtur ob ea, quæ in exordio sui Regni facturus, affirmandum: patrabit enim tunc Antichristus aliqua bona opera; sunt autem bona, immò optimà opera, clementem esse, eleemosynas largiri & c. Dicendum tamen, si loquamur de bono opere, quod nulla mala circumstantia vitiatum existat, non videri illud operaturus Antichristum, dum Antichristus erit (forsan enim priùs erit bonus) quoniam bono fine hæ omnes ejus actiones carebunt; non enim faciet illas amore Dei, sed ob vanam gloriam, & ut faciliùs homines decipiat; si autem consideretur operis substantia per se tantum, non est negandum, nonnulla bona opera patraturus Antichristum, saltem in exordio sive Regni, sive vitæ suæ, ut dictum est: sed hæc ille fraudulenter aget propter arctissimam necessitudinem, quam impius habebit cum præfato dæmone Maosim, qui eum ab auxilio Divino, quod ei non defuturum est, avertere conabitur: nam faciet, ut Antichristus illi auxilio non sit cooperaturus. Sermo quidem est de auxilio sufficienti, per quod creatura potest, si vult, se ad Deum convertere, ac benè agere, & salvari; non autem de auxilio abundantanti: quoniam id, an Deus daturus sit Antichristo, incertum nobis est: quia sæpè, ubi abundat peccatum, superabundat & gratia; si tamen non datur, adscribendum videtur misericordiæ, non minùs, quàm justitiæ; prævidens enim Deus, Antichristum illi abundantanti auxilio non cooperaturum, ne graviùs illud repellendo peccet, misericorditer ipsum subtrahit. Nec est in dubium vertendum, Angelum custodem nunquam omninò ab Antichristi-*

An bonum aliquod sit operaturus Antichristus.

Auxilium Dei non defuturum Antichristo.

Nec Angelum custodem.

tichristo recessurum, saltem, ut non præceps in omnia vitia ac scelera ruat, ad quæ perfidus, an sit redditurus propensissimus opere seu arte præostensi dæmonis Maozim, dubitatur: nam quidam affirmant; alii verò negant, quorum opinio mihi videtur esse probabilior. Primò, quia incertum est, an possit hoc dæmon efficere; licèt enim alterare possit humores, & primas qualitates, vel per motum localem, vel applicando activa passivis; non est tamen certum hoc sufficere ad majorem propensionem ad peccandum. Deinde, si exempli causa reddat dæmon intensiorem calorem, aut calidiorem sanguinem in embryone, hic major calor reddet promptiorem for tẽ ad iram hominem illum: sed faciet etiã audacem ad subeunda pericula, & magnanimum, & liberalem: quare non magis dici poterit redditur propensior ad vitia, quàm ad virtutes. Pugnancia quoque videntur dicere Auctores partis affirmativæ, dum asserunt, reddendum ope dæmonis Antichristum propensiosem ad omnia vitia: nam hæc sæpenumero sunt inter se contraria, ut superbia & luxuria, prodigalitas & avaritia, ira & accidia; qui ergo erit propensior ad unum contrarium, tardior erit ad alterum. Quare ex Aristotele diversorum vitiorum, diversa signa ponuntur in Physiognomia, ut iracundi color subrufus, luxuriosi verò color albus: non ergo potest aliquis simul ad omnia vitia reddi propensior. Præterea non est mihi verisimile, hoc Deum permissurum; cur enim in Antichristo potius hoc permetteret, quàm in aliis hominibus? An quia Antichristus futurus est pessimus? Atqui non potest hoc intendere Deus, qui est summè bonus, & peccati non est Auctor. Nec, ut sit pessimus homo, indiget hac præparatione humorum, quia ex ipsa natura corrupta, & nimium est ad scelera propensus. An in pœnam peccatorum parentum? At in his, quæ ad animam spectant, non punit Deus peccata parentum, in filiis, ea, quæ eis naturaliter debentur, aufereudo. Verùm quia præfatus dæmon Maozim innumerabiles Antichristo suggeret iniquitates, quas ipse illico perpetrabit: idcirco dicitur, eum illius opera ad scelera ad eò fore propensum. Atqui hunc Maozim Antichristus, licèt in propatulo & publicè, nullum se Deum colere offendet, & se solum ut Deum adorari volet; attamen privatim & clam, pro Deo colet & adorabit: in cuius tutela ipse erit, quia in eo robur omne suum & præsidium Antichristus locatum habebit, eique omnem suam potentiam & felicitatem, acceptam feret. Quocirca Moazim ita dictus est quasi arx & propugnaculum Antichristi, quia ejus ope atque auxilio omnia quæ volet, impius conficiet: & ab eo omnem fallendi artem discet. Hoc enim significat S. Paulus in 2. ad Thes. 2. ver. 3. cùm eum vocat hominem peccati, filium perditionis: & ver. 9. cùm ejus adventum dicit fore fecun-

An arte dæmonis ad mala propensus sit futurus Antichristus.

Ad omnia vitia esse Antichristi propensum implicat.

Deum non permissurum dæmoni.

Ratio, quare dicitur, dæmonis opera ad scelera Antichristum ad eò fore propensum.

Publicè & palè nullus Deus ab Antichristo adorandus.

De Deo Moazim, quem secretè & occultè colet & adorabit Antichristus.

um operationem sathanæ. Aded ergo scelestissimus omnium mortalium erit Antichristus, ut in eo, inquit D. Irenæus lib. 5. cap. 29. futura sit recapitulatio universæ iniquitatis & omnis doli, in eumque confluat & concludatur omnis virtus apostatica.

X.

Quæ & qualis erit doctrina Antichristi.

Antichristus negabit Divinitatem Christi.

Docebit se esse Messiam.

Legem humanâ & Divinam abrogabit.

Licentiam dabit omni libidini.

XI.

Antichristus trahet ad se homines, faciendo signa & prodigia multa.

Octavo per falsam doctrinam. Vnde Psal. 9. *Insidiatur in abscondito, quasi leo*: quia erit Antichristus astutus, & prædicabit novam legem & antiquam, quæ peccandi licentiam præbebit. Quia sicut lex veritatis & salutis peccatum prohibet, sic sua lex iniquitatis peccatum persuadet. Hinc Psal. 10. *Constitu Domine legislatorem*. Dicit enim S. Thomas, quod Antichristus prædicabit & affirmabit falsis propositionibus, ante se nullum Christum, sed omnes Antichristos fuisse, & asseret legem Christi falsam & prædicationes. Itaque docebit Jesum non fuisse Messiam, nec Filium Dei, nec hominum Salvatorem; & consequenter totam ejus Religionem, & Sacramenta esse unam superstitionem: idem enim dicitur Antichristus, 1. Ioan. 2. ver. 22. qui se esse Messiam Judæis persuadebit; unde initio Regni docebit circumcisionem & legem Moïsi servandam esse, ut ita Judæos ad se trahat, Joan. 5. ver. 43. Sed factus Monarcha legem Moïsi, quin & naturæ legem abiiciet, & Deum verum, à quo data est, negabit: *Putabit* (ait Daniel cap. 7. ver. 25.) *quod possit mutare leges & tempora*, seque solum esse Deum prædicabit, ut infra in sequenti Tractatu patebit: ac consequenter nullam pœnam aut præmium in alia vita à Deo vero sperandum esse docebit; negabit ergo infernum, Cælum, & animæ immortalitatem; hæc enim negant athei. Hinc fiet, ut gulæ, libidini & sceleribus omnibus, quæ gloriæ & Imperio non obstant, amplissimam det licentiam. Et per universas Mundi partes discurret eandem suam falsam doctrinam prædicans. Et seducet multos, & dabit suis sequacibus spiritum malignum, & revelabit eis Scripturam veteris & novi Testamenti, quam diabolus optimè scit secundum textum sua falsitate exponere, ut impediatur veritas, & non sicut Sacra Scriptura exponitur à Catholicis Doctoribus. Tunc implebitur illud Psal. *Diminutæ sunt veritates à filiis hominum*. Et Isa. 29. *Corruit in platea veritas, & æquitas non potuit ingredi*. Dan. 8. *Præsternetur veritas in terra*.

Nondè denique per falsa miracula: nam ultimus modus, & quidem omnium efficacissimus ad seducendos homines, quo utetur Antichristus, erit, faciendo plurima & admiranda prodigia. Nec solum ipse faciet, sed etiam in ejus nomine facient ea, ipsius ministri. atque sectatores. Nec de hoc ulla ratione dubitandum est: nam Dominus noster apud Matthæum cap. 24. loquens de tempore Antichristi, dixit: *Tunc surgent pseudochristi & pseudopropheta, & facient signa & prodigia magna*. Sed quàm magna? ita, inquit Domi-

nus,

nus, ut si fieri potest, inducantur in errorem etiam Electi. Sed quæ signa faciet Antichristus? Dico, quòd Apocal. 13. tria miracula Antichristi describuntur. Primum ver. 3. & 11. quòd unum è Regibus sibi subjectis, vel potius seipsum plaga mortifera (in bello, vel aliunde accepta) faucium sanabit. Vbi adverte, plagam hanc revera non fore mortiferam, sed vel talis hominibus videbitur tantum, non autem erit reipsa: vel si revera erit incurabilis, id tantum erit respectu artis & opis humanæ; dæmoni enim totum corpus nostrum pernoscanti & pervadenti, naturaliter curabilis erit: ac proinde nec vim creati agentis transcendit curatio, nec miraculum erit. Secundò, ibidem ver. 13. quòd faciet ignem de Cælo descendere: sed & hoc naturaliter facere potest dæmon, uti scimus eum ciere fulmina, tonitrua & tempestates, concitando vapores & nubes. Tertio, ibidem ver. 15. quòd propheta & præcurfor Antichristi faciet statuam ejus loqui: sed sic dæmon, per idola locutus est, & per pythones etiamnum loquitur naturaliter.

Addit Sibylla lib. 3. Oraculorum quatuor alia miracula, scilicet quòd Antichristus sistet mare, quòd sistet Solem & Lunam, quòd montes transferet, quòd plures mortuos suscitabit. Verum, inquit, ea non erunt vera signa, sed fallaciosa: pleraque enim ejus mira præstigiæ erunt, quibus illudet oculis hominum, uti jam per suos circulatores & præstigiatores hominum oculis illudit dæmon. Similia de Antichristo tradit S. Methodius Episcopus & Martyr in suis revelationibus, quæ referuntur tom. 2. Biblioth. SS. Patrum: *Faciet, inquit, multa signa & prodigia sophistica, cæci respicient, claudi ambulabunt, surdi audient, dæmoniacy curabuntur, convertet Solem in tenebras, & Lunam in sanguinem apparenter.* Volet enim ipse haberi Christus, ac proinde faciet ea, quæ de Christo prædixerunt Prophetæ, quæque Christum fecisse narrant Evangelistæ. Et S. Hippolytus Martyr in Orat. de consumm. Mundi: *Leprosos, inquit, mundabit, paralyticos excitabit, dæmones expellet, longinqua non aliter quàm præsentia denunciabit, mortuos suscitabit, transferet montes ante oculos spectantium, siccis pedibus ambulabit super mare, deducet ignem è Cælo; convertet diem in tenebras: & noctem in diem; Solem circumaget quocunque libuerit. Et, ut scilicet dicam, omnia terræ marisque elementa, vi oblata apparitionis coram spectantibus obtemperare sibi demonstrabit. Adstabant illi innumerabiles dæmones, in specie splendida Angelorum, parati ad ejus jussa capeßenda; ipsamque variis canticis & hymnis celebrabunt.* Et S. Ephrem in Tractatu de Consummat. Mundi & Antichristo: *Transferet, inquit, montes & insulas fallaciter, & currere quidem videbitur mons coram cunctis spectantibus, licet omnino à suis fundamentis non sit motus; super abyssum*

XII.

Qualia sint futura prodigia, quæ faciet Antichristus.

abyssum incedet, & in ea, ut super terra ambulare se simulabit: magna tribulatio erit in diebus illis, quando seipsum ut Deum ostentabit formidabilibus portentis, per aëra volitans, cunctique daemones in forma Angelorum cum timore coram tyranno in arce sublimes volitare conspicientur. Sic S. Ephrem. Verum, Pererius loco infra allegando hæc ipsa paulò distinctius ita enarrat: *Faciet per simulationem Antichristus, in primis ea miracula, quæ facturum olim Messiam, Sancti Vates prædixerunt. Deinde, faciet ea, quæ maximi, facere solent Iudæi, velut sunt prodigia, quæ in Cælo fiunt. Iudæi namque non contenti tot & tantis miraculis à Christo factis, quærebant ex eo signum aliquod de Cælo videre. Addit præterea Lactantius lib. 7. cap. 17. Antichristum etiam iusurum, Solem à suo cursu stare, & imagines loqui. Talia igitur faciet Antichristus; iubebit enim ignem de Cælo descendere, tùm ad vindictam sibi repugnantium; sicut Elias de Cælo devocavit ignem adversus illos quinquagenarios; tùm ad declarandum grata sibi esse & accepta eorum sacrificia, qui sacrificabunt ipsi; quem admodum legimus in veteri Testamento, Deum sæpenumero sacrificia, quæ ipsi erant gratissima, igne Cælitatis misso consumpsisse. Testificatur hoc ipsum de Antichristo Joannes in Apocalypsi, scribens de Antichristo in capite decimotertio: Et fecit, inquit, signa magna, ut etiam ignem faceret de Cælo descendere in terram, in conspectu hominum; & seducet habitantes in terra, propter signa quæ data sunt illi facere in conspectu bestiarum. Faciet præterea signa, quæ vulgo, & curiosis hominibus, ingentem facient admirabilitatem: huius generis sunt, facere animalia loqui humano modo; pueros & idiotas variis linguis uti, & de rebus abstrusorum disciplinarum doctè disputare; eicere demonia ex humanis corporibus, clamantia, ipsum esse Messiam, & Deum. Iussu eiusdem, videbitur Cælum aperiri; & spiritus, forma splendoreque Angelorum, descendere ad ipsum adorandum; mortuos etiam verbo ad vitam revocabit. Sic Pererius. Quæ quidem omnia Antichristus fallaciter & fraudulentè est patraturus: idcirco diximus suprâ, eum esse seducturum homines, eosque sibi subiecturum per falsa miracula: quia nec Antichristus, nec demon, nec Angeli possunt facere verum miraculum: sed solus Deus. Miraculum enim est quod fit super omnem naturæ vim, quòdque omnium naturalium causarum & creaturarum vires excedit & transcendit; Antichristus ergo faciet miracula non vera, sed falsa & mendacia, ut tradit S. Paulus in secundo capite posterioris Epistolæ ad Thesialonicenses: nam ibi Apostolus eiusmodi signa Antichristi appellat mendacia, dicens ipsum esse venturum secundum operationem sathane, in omni virtute, & signis, & prodigiis mendacibus, & in omni seductione iniquitatis. Quia non erunt vera, sed falsa signa: & dicuntur*

Signa & prodigia Antichristi videbuntur rudibus, & curiosis hominibus admiranda.

Nemo præter Deum potest patrare miracula.

Miracula Antichristi ob quatuor causas erunt mendacia.

men-

mendacia quadrupliciter, scilicet ratione & respectu omnium causarum. Primò, respectu causæ finalis; quia eo fine faciet ea Antichristus, ut homines in mendacium & errorem inducat: nimirum ut per hæc miracula probet se esse Messiam & Deum, sicuti fecit Christus. Ita D. Ambrosius & D. Joannes Chrysostomus.

Secundò, ratione causæ efficientis, quia eorum architectus erit pater mendacii, putà diabolus. Tertio, ratione causæ materialis, ut Theodoretus docet: multa enim ex his miraculis erunt præstigiæ, quibus fascinatibit oculos, ut videatur facere id quod revera non faciet. Erit enim Antichristus, inquit S. Cyrillus Catech. 15. & nos supra ostendimus, magia instructissimus. Unde dicit S. Thomas, Arbores subitò faciet florere secundum apparentiam, & non existentiam, & mortuos fallaciter resurgere. Quia maligni spiritus corpora mortuorum intrantes in specie hominum, qui aliquando vixerunt, quasi à mortuis surrexerint, apparebunt, & dicent se ab Antichristo suscitatos. Etiam dicit S. Thomas, & alii Doctores super Apocal. quòd ipse Antichristus in sua magica arte faciet statuam ad imaginem suam adorari ab universis hominibus, & illa statua loquetur & prædicet futura: & faciet signa, ut dicitur Apocal. 13. ver. 13. *Faciet signa magna, videlicet ignem de Cælo descendere in terram in conspectu hominum: & seducet habitantes in terra, propter signa, quæ data sunt illi facere.* Nam Antichristus, & sui sequaces per artem magicam, id est, diabolicam deceptionem, faciet ut imagines in Ecclesia loquantur, dicentes se falsas fuisse, ut quòd imago Petri loquetur ad populum: *Vos estis decepti, & malè credidistis, quia Petrus non fuit Sanctus, nec est sicut vos creditis.* Et imago Beatæ Virginis similiter. Et etiam sub imagine Crucifixi occultabitur diabolus, & loquetur ad Christianos, dicens: *Vos decepti estis à Crucifixo, quia non est Filius Dei.* Similiter de Ciborio loquetur diabolus: *Ego non sum Deus & homo, sicut vos creditis.* Et multa alia similia faciet arte diabolica: ita ut si fieri posset, etiam electi Dei deciperentur. Idèd scribitur Dan. 11. *Applicabuntur ei plurimi fraudulèter, & de eruditis ruent, id est, de literatis.* Et sicut dicitur de discipulis Christi Marc. ult. *Illi autem profecti prædicaverunt ubique, Domino cooperante & sermonem confirmante, sequentibus signis:* sic discipuli apostoli Antichristi prædicabunt ubique falsitatem, & signis falsis confirmabunt falsitatem sermonis, adjuvante diabolo. Atqui inter eos discipulos apostolos, quos Antichristus habebit, erit quidam insignis impostor, quem D. Irenæus lib. 5. sub finem vocat hyperaspistem & armigerum Antichristi, hoc est, satellitem, clypearium, protectorem, propugnatorem, qui erit quasi præcursor & præco illius: sicut enim Christus Dominus habuit Joannem Bapti-

XIII.

Antichristus & sui sequaces opera demonum facient statuas & imagines Sanctorum in Ecclesiis loqui.

Antichristus habebit præcursores quendam & armigerum pestilentissimum.

stam

stam Præcursores, virum planè Divinū & Sanctitatis prodigium; ita quoq; Antichristus hunc præcursores, anteambulonē & sociū, fidissimumque rerum omnium ministrum cunctis scelerum formis oppletus, sui per omnia similem, ac dignum patella operculum habiturus est, de quo S. Ioannes in Apocal. 13. ver. 11. ita inquit: *Et vidi aliam bestiam ascendentem de terra, & habebat cornua duo similia Agni, & loquebatur sicut draco.* Hinc Iosephus Acoſta lib. 2. de Tempor. noviss. cap. 17. quem refert & sequitur Cornelius à La-

An iste Antichristi præcurſor sit futurus de numero Christianorū.

pide super adducta Apostoli verba, de eo loquens, sic asserit: *Acer- rimum hunc Antichristi defensore non Regem aut militem, sed virum in Ecclesia insignem accipere possumus, quod duo Agni cornua Episcopalis dignitatis insigne sint. Erit fortassis apostata quispiam, atque hæreticus simulator Religionis, Ecclesiastici honoris proditor, qui draconis venenum suis sermonibus instillet auditoribus atque propinet.* Huic consona & simillima tradit etiam Franciscus Sonnius lib. 2. Demonstr. Christ. Relig. Tract. 6. cap. 9. dum ait: *Præcursores hunc Antichristi futurum tanquam insulatum mitra Episcopali Pontificem sacrorum Antichristi, ac mystem totius eius religionis, sacerdotumque Principem, qui Antichristo tanquam Deo sacra facient. Unde non dubitamus fore primarium consiliarium, summum prophetam, prædicatoremque ac præcipuum ducem exercituum Antichristi.* Atque hac ratione Antichristus, qui volet coli ut Deus, imitabitur mysterium S. Trinitatis, quæ est in Deo, scilicet ut draco sit Pater, ipse sit Filius; hic verò impostor eiusque præco sit instar Spiritus S. sicut enim Patri Christus defert, & Christum Spiritus S. clarificat: ita diabolus ut patrem suum colet Antichristus, Antichristum pseudopropheta hic signis magnis prædicabit & nobilitabit: nam pro Antichristo, & coram Antichristo faciet miracula, omniaque illa in speciem illustria, quæ faciet ipse Antichristus, idque Antichristo ipso mandante & adiuvante, ut per hæc facta & signa persuadeat hominibus Antichristum esse Messiam Dei filium, ideoque adorandum: hic in eius statuam immittet spiritum, putà dæmonem familiarem, qui per statuam loquetur, uti olim locutus est Apollo Delphicus, ita ut statua Antichristi videatur animata, ipsaque loqui, uti ostensum est. Faciet præterea hic armiger Antichristi omnes accipere præfatum eius characterem in dextera manu & in fronte, ut ait S. Ioannes ubi supra ver. 16. & ratione scelestus ille coget omnes sumere eiusmodi signum in dextera manu sua, aut in frontibus suis, quod istæ nimirum sint partes corporis præstantiores, & oculis omnium magis expositæ, in quibus luculentius character Antichristi conspici possit. Ad hoc, ut quia frons est sedes verecundiæ, dextera verò fortitudinis, cum in fronte accipient characterem, profiteantur

Quomodo Antichristus sit imitaturus mysteriū Sanctissimæ Trinitatis, quæ est in Deo.

Cur armiger Antichristi faciet omnes accipere in dextera manu & in fronte characterem Bestiæ.

tur

tur non pudendum sibi, sed gloriosum esse talem ducem sectari. Cùm verò in manu dextera, se milites esse Antichristi, & totis viribus pugnuros agnoscant. At S. Ephrem Syrus in Sermone de Antichristo, sic inquit: *Dabitque hoc suum signum scelestus ille, non quidem promiscuè pro quolibet corporis membro, ne hoc grave sit atque molestam ipsis: sed in dexteram manam, ac frontem insculpturus est homini charactere hunc suum impium: ne scilicet facultas sit homini dextera se signandi signo Christi Salvatoris nostri; neque rursus in fronte ullatenus tremendum, Sanctumque Domini nomen imprimere queat; neque etiam gloriosam atque formidabilem Salvatoris Crucem insculpere. Novit quippe infelix ille, per impressionem Crucis Domini, potestatem sibi omnem adeptam iri. Quamobrem signat hominis dexteram, quod ea scilicet, cuncta membra nostra signemus, similiterque frontem, quod illa candelabri in modum lucernam lucet, hoc est, signum Salvatoris nostri in altum præferat.* Hæc S. Ephrem.

Quartò, respectu causæ formalis, quia quæ ex hisce prodigiis non erunt præstigiæ, naturaliter fient per applicationem occultam causarum naturalium. Vnde mira quidem erunt, non tamen miracula, quæ omnes naturæ vires superent. Sed pro majori hujus declaratione sciendum est, quòd D. Augustinus in libro vigesimo de Civitate Dei capite decimonono, ut refert Pererius in Daniele lib. xiv. ex eo quia S. Paulus (ut suprà audisti) vocat signa Antichristi mendacia, idèd ponit hanc quæstionem, utrum propterea intelligendum sit, signa quæ faciet Antichristus, fore mendacia, quia non sint futura vera, sed tantùm simulata & ficta, sensusque humanos fallentia: an potiùs, idèd dicta sint mendacia, quòd etsi vera sint futura, his tamen usus sit Antichristus ad fallendos homines, & in errorem inducendos. Augustinus quæstionem in medio relinquit, quasi iudicio lectoris, solutionem ejus existimandam permittens. Veruntamen, (ait Pererius) non est arduum, propositam quæstionem discutere. Duo quippe genera sunt miraculorum, quæ facturus est Antichristus: quædam enim ejusmodi sunt, ut verè fieri nequeant nisi per Dei omnipotentiam; superant enim omnis creatæ naturæ potestatem: cujusmodi est, resurrectio mortuorum. Hujusmodi miracula, non poterit revera facere Antichristus: & si quæ faciet, erunt ficta & planè mendacia. Alia sunt prodigia, quæ possunt fieri potentia naturalium causarum; præsertim cooperante dæmone, & ad id omnem suam operam navante. Hoc dixi, quia, ut doctè disputat B. Thomas in libro secundo adversus Gentes, multi effectus admirabiles, fieri possunt à causis naturalibus, si illis cooperentur vel Angeli boni, vel dæmones, qui sine eorum cooperatione, nullo modo existerent: quemadmodum arte atque industria hominum, multa

XIV.

Utrum omnia prodigia, quæ faciet Antichristus, futura sint ficta & simulata.

Potentia dæmonum ad producendos effectus occultos & mirabiles.

Signa magorum
Pharaonis, vera
fuisse existimat
D. Augustinus.

ta efficiuntur, velut à pharmacopolis, alchimiſtis, & ſtillatoribus, ex variarum rerum naturalium mixtione ac temperatione, quæ citra hominum operam, nullo modo ad effectum pervenirent. Quoniam autem vires naturalium cauſarum, quas ad agendum invicem applicabunt & temperabunt dæmones, ad voluntatem & Imperiū Antichriſti, erunt cæteris hominibus occultæ & ignotæ, & modo quodam inviſibili adhibebuntur; propterea quæ ex ipſis efficientur, prodigioſa, & quaſi miracula exiſtimabuntur. Hæc igitur ſigna, per ſe vera erunt: ſicut illa magorum Pharaonis, vera fuiſſe arbitrat̃ur Auguſtinus: nihilominus tamen, etiam hæc, intelligere poſſumus diſta eſſe à Paulo mendacia; quòd ea falſò atque mendaciter profitebitur & jactabit Antichriſtus, ſe facere miraculoſè ac ſupernaturaliter, & Divina poteſtate. Et ut verbo dicam, omnia ſigna Antichriſti, cujuſcunq̃ modi fuerint, appellari debent mendacia; ob finem videlicet, propter quem fient ab Antichriſto; qui non erit alius, quàm ut ejuſmodi miraculis conteſtetur ipſe ac probet, Dominum noſtrum Jeſum, non fuiſſe Meſſiam, nec Dei Filium, nec bonam eſſe ipſius legem: ſe verò verum eſſe Meſſiam, verumq; Deum, quem adorare omnes debeant.

Ita Pererius.

TRACTATUS QUINTUS

De invasione Terræ Sanctæ ac Hierosolymæ ab
Antichristo patranda , & de ejus suprema
blasphemia, qua & verbis & factis pa-
lam jactabit, se verum ac supremū
Deum esse, Vniversi dominum
ac moderatorem.

Antichristus igitur amplissimo terrarum Im-
perio adepto, illicò Terram Sanctam inva-
dere cogitabit. Id enim ipse præ ceteris cupi-
et, ut Iudæi eum Hierosolymis regnantem
aspiciant, quò se possit illis, ut verum Mes-
siam venditare. Itaque Antichristus, ad il-
lud facinus resolutus ac deliberato animo,
statim Terram Sanctam invadet: nam victor
revertens ab Austrinis Provinciis & littore
Rubro magnis stipatus exercitibus summa

celeritate in Iudæam ac Hierosolymam contendet, ut ibi tot tanta-
rumque gentium, sed cum primis Iudæorum fortissimam & innu-
merabilem multitudinem excipiat, ex quibus suos exercitus multo
auctiores & validiores reddat. Ex Ægypto igitur Antichristus re-
diens circumducto itinere per urbem Dan, quæ limes ac terminus
Aquilonaris est Terræ Sanctæ ingressurus est in Iudæam, immò qui-
dem gravi cum ratione (ut inquit Malvenda lib. 5. cap. 10.) suspi-
camur in eadem Urbe cum paululum substituturum esse, atque ibi-

I.

Quæ facturus
sit Antichristus
post occupatas
Provincias Æ-
gypti, Libyæ,
& Æthiopiæ.

Antichristus ex
Ægypto rediens
circumducto iti-
nere per urbem
Dan ingressurus
est in Iudæam.

dem expectaturum immensos scilicet illos exercitus Gog & Magog, ac Iudæorum cæterarumque gentium, jam prope ad ipsum adventantes: quibus exceptis in prædicta urbe Dan, & conflatis vastissimis copiis, constitutis ducibus, distributis ordinibus, omnique apparatu bellico peditum equitumque ad immensum hostium terrorem disposito: exinde terrifico strepitu, & horrifono tot gentium armatarum reboatu, equorumque hinnitu, & tormentorum innumerabilium horrendo fragore, armorumque sese quatientium sonitu movebit, terramque Iudæam ex ea parte invadet, tanta cum potentia & robustissimi agminis terrore, ut terra ipsa convelli, concuti ac distrumpi, Cælum ruere, & Mundus sede moveri possit existimari. Ipsi verò tanquam potentissimo Monarchæ & clarissimo omnium Imperatori momento tota Provincia manus victas dabit, hostibus qui fuerint, ne hiscere ausis, nec tanto se turbini opponere tutum existimantibus.

Antichristus invadet Terram Sanctam.

II.

Vaticinium Hieremias Prophetæ num sit intelligendum mystico sensu de Antichristo.

Hieremias licet in eo Vaticinio literaliter loquatur de Nabuchodonosor, tamen allegorico sensu videtur esse locutus de Antichristo.

III.

Hierosolyma futura est sedes Monarchiæ Antichristi. Antichristus initio observabit ritus Judaicos.

Et verò ne quis (ut subdit ubi supra Malvenda) nos putet, tantum pro libito sensus nostri locutos, quam hæc sint vaticiniis Prophetarum consentientia, audiamus. Hieremias proculdubio hæc quæ asserimus, utcumque respexisse visus est, cum cap. 8. ver. 16. cecinit: *A Dan auditus est fremitus equorum ejus, à voce hinnituum pugnatorum ejus commota est omnis terra. Et venerunt, & devoraverunt terram, & plenitudinem ejus, urbem, & habitatores ejus.* Hunc enim locum mystico saltem sensu intelligendum esse de Antichristo, quòd cum primum Terram Sanctam immanibus succinctus exercitibus invadet, ab ipsa urbe Dan Boreali termino Terræ Sanctæ, totum apparatus belli, omnem peditatus & equitatus, & armorum strepitum sit excitaturus, & per eandem Urbem terram Iudæam, tanquam victor sit ingressurus, assatim ostendit idem Malvenda lib. 2. cap. 13. cui favet Ribera in 7. Apocalypsis num. 13. cum in eundem Hieremias locum incidisset, quia is etsi literaliter intelligatur de Nabuchodonosor, qui venturus erat ad Hierosolymam evertendam per eam regionem, quæ dicitur Dan, ut ibi D. Hieronymus rectè exponit; tamen allegorico sensu de Antichristo, & sociis ejus, quorum figura erat Nabuchodonosor, & exercitus ejus, à multis interpretatur, uti exposuit S. Irenæus, quem refert & sequitur ubi supra Ribera.

At verò Antichristus Terram Sanctam ingressus veniet Hierosolymam, ubi figet sedem suæ Monarchiæ, ibique cum Iudæis templum, quod Salomon Deo ædificavit, instaurabit, non ob aliam causam, quam ut in eo victimas Deo Judæi mactent, cæterasque cæremonias ritu solemniter peragant. Antichristus enim initio est observaturus ritus Judaicos, & legem Mosis est instauraturus: idcirco Hierosolymam affecutus, se est circumcisurus, dicens Iudæis:

Ego

*Ego sum Messias vobis missus, qui ad salutem vestram veni, ut qui dispersi estis congregem & defendam: ac se Dei Filium est appellaturus: nam impius inducet quendam hominem, qui falsò ipsum verum Christum appellabit: atque per hanc Christi appellationem ipse Iudæos, qui eum venturum expectant, est decepturus: quoniam ipse potissimum venturus est propter Iudæos, atque ab illis pro vero Messia suscipiendus, ipseque abundè in hac parte illis impositurus est, quòd eum ut legitimum suum Christum recipiant: at certissimum est, nullum Iudæos pro suo Rege Messia habituros, quem nò videant Hierosolymis regnantem, & templum Hierosolymitanum, quòd tantopere cupiunt, cum victimis & sacrificiis, aliisque Mosais ritibus instaurantem. Neque enim cæci alium Messiam nisi Hierosolymis imperantem, neque aliud Regnum, aut templum nisi Hierosolymitanum somniant, ut est omnibus pervagatissimum. Iudæi ergo tunc Antichristum suscipient, & credent in eum. Et tunc implebitur illud Eccl. 4. quòd de carcere catenisque interdum quis egrediatur ad Regnum, & alius natus in Regno inopia consumatur: quia sic ad Regnum gradietur Antichristus, & acceptus erit; & Christus in Regno natus fuit despectus. De quo Ioan. 5. *Ego veni in nomine Patris mei, & non accepistis me: si alius venerit in nomine suo, (hoc est, Antichristus, qui propriam gloriam quæret, & non Dei, dicens se esse Christum, cùm Christus non sit) illum accipietis.* Nam suscipient illum Iudæi, & reædificabunt cum illo templum à Romanis destructum, incredibili gaudio; quia tunc dici non potest quanta futura sit Iudæorum lætitia, cùm se viderint ex tam diuturno tot sæculorum infami, tristi & ignominioso exilio in terram patrum suorum tandem cum tanta gloria honoreque reductos, Messiam suum advenisse, cœpisseque iam regnare, eosque ex dispersionibus, quibus in omnes Mundi plagas eiectione ac profligati fuerant, quotidie magis magisque congregare, adeptos iam terram urbemque adeò desideratam, adesse iam tempus felicitatis omnimodæ tantopere ex petita, se iam sub iugum missuros nationes, ac gentibus totius Orbis imperaturos. Tuncque maioribus acclamationibus, magnificentioribus apparatibus, solemnioribus ritibus, sacratoriibus cæremoniis, maioribus gaudiis, tripudiis, favoribus, studiis, festis, ludisque effusioribus eum omnes denudè verum suum Messiam, Orbis Monarcham, Mundi moderatorem, sanctissimum assertorem, invictissimum Imperatorem, ac propugnatorem fortissimum clamabunt.*

Se verum Christum asseret.

Iudæi Antichristum pro Messia suscipient, & credent in eum.

Quanta sit futura Iudæorum lætitia, cùm viderint Antichristum suum Messiam Hierosolymis regnantem.

Tota itaque Iudæa, ac præsertim Hierosolyma, ab Antichristo nacta, illicò eius clarissima maximarum rerum gestarum fama totus terrarum Orbis est complendus, terroreque ac metu percellendus, nec

IV.

S. Hippolytus nec ullus tunc quantumvis potentissimus Rex ausurus se Antichristo opponere : sed omnes metu exangues & attoniti ei adhærebunt; unde is cùm rerum potitus fuerit , loca per quæ Christus Dominus ambulavit, priùs destruet , deinde legatos & nuncios ac prædicatores ad omnes gentes , secundum S. Hippolytum Martyrem in Oratione de Consummatione Mundi , mittet per universam terram, ministerio utens, partim improborum hominum, partim etiam dæmonum humana species; qui palam dicent omnibus, *Rex magnus natus est super terram, venite omnes ad eum adorandum; properate omnes ad spectandas vires potentie eius. En, vobis ille præstabit frumentum, vinum vobis largietur, opes pretiosas, ac sublimes dignitates donabit. Eius namque Imperio omnis terra mareq; obtemperat, ad illum omnes accedite.* Sed ante alios, Iudæos toto Orbe dispersos, ac vagantes incendit infernalibus cæstris dæmones, genus hominum turbulentum & atrox, atque in seditiones efferatissimum. Hi quòd sibi persuaserint Messiam ab ipsis tamdiu expectatum, apparuisse jam in terra, qui ipsos ex diuturnis, contumeliosisque exiliis in avitum solum, urbemq; Sanctam adducat, ut cum ipso in Iudæa regnent, gentesque alias pessudent, Imperioque subiiciant, ac vitam deinceps agant beatam, bonis omnibus refertissimam; immane dictu ex tam diuturna dispersionis mora subito in tantam spem erecti, quàm nimium sui præ gaudio impotentes ubique tumultuabuntur, ac perstreptent, Barbaras nationes concitabunt, omnia turbabunt: omnes in Iudæam effræni impetu confluent, ruentque visuri, & secuturi suum Messiam, quem tantopere concupiscunt.

Opera potissimū dæmonum, & Antichristi ministeriorum maximi rumores spargentur, ubique isto nulum meliorem & sapienterem unquam in Mundo Regem exortum.

V.

Horrenda Antichristi blasphemia, se Deum verum constituentis.

Legati igitur & nuncii ac prædicatores Antichristi ubique recipientur ab omnibus. Quocirca inquit Rabanus in Tractatu de Antichristo, quòd eius prædicatio & potestas tenebit à mari usque ad mare, ab Oriente usque ad Occidentem, ab Aquilone usque ad Septentrionem. Quamobrem tunc ex omni Orbis parte innumerabiles homines terrore tam excelsæ Antichristi potentie percussi, ad eum sequendum & colendum Hierosolymam confluent: sed ipse in tantam extolletur superbiam, ut non modò se Regem Regum, sed etiam clara voce Deum Deorum palam denuntiet, & pro tali ab omnibus adorari se faciat, nullum superiorem se agnoscens Deum: quia licet in exordiis Regni sui cùm Babylone, tùm Hierosolymis Antichristus legis Mosaicæ restitutorem sese ostendet, quando pro vero Messia à Iudæis excipietur; tamen postea ad summam provectus Monarchiam & potentiam, extremum superbiæ culmen adeptus cùm eò blasphemie proruperit, ut se Deum verum insolentissimè jactet; omnia contemnet, legem Mosaicam pessundabit. Nihil pro lege haberi mandabit, nisi quod ipse iusserit, nisi imperia oris sui. Itaque

que Antichristus spreto Deo vero, se verum & solum Deum est nuncupaturus: idcirco impius aboliturus est Idola & omnes Gentium deos, cunctasque religiones & cultus, ut se omnes pro vero Deo habeant, adorent, & colant: & hoc ex superbia. Nam cunctis populis (ut ait S. Hippolytus Martyr ubi supra) ad eum congregatis, & fausta ei acclamantibus, grandi & magna voce, ita ut moveatur locus, in quo turbæ consistent, ita eos alloquetur: *Perspicite populi ac gentes omnes incomparabilem gloriam meam, atque Imperii potentiam & magnificentiam. Quis Princeps tam potens, ut ego sum? Quis Deus magnus præter me? Potentiæ meæ quis resistet?* Assistent præterea ipsi dæmones splendentium Angelorum speciem referentes, eumque Divinis laudibus & honoribus celebrantes, aliquando in Cælum evehentes, deinde ingenti pompa, & spectantium stupore de Cælo in terras deducentes.

Antichristus a-
bolebit Idola.

Oratio Antichri-
sti ad suos secta-
tores.

VI.

Ex eo autem spectaculo moti omnes impii ac infideles Antichristum adorabunt, tanquam verum Deum, ingentia miracula patrantem, magnasque res molientem. Verum ipse cum se talem, nempe Deum faciet, est negaturus Sanctissimam Trinitatem, ac palam pronuntiaturus falsissimum esse, quod Christiani confingunt tres esse in Divinitate personas, Patrem, Filium, ac Spiritum Sanctum: ipsosque verè esse impios, qui multitudinem deorum inducant; in Christumque Dominum amarissimè invehet, quod se Filium Dei esse prædicaverit; stultissimum enim esse existimare Deum habere filium, cum non sit nisi unicus Deus. Ergo impius cum se Deum cõstituet, totas tres Divinas personas apertè abnegabit: quia licet initio sui Regni ac Monarchiæ (ut supra audisti) Antichristus ut Iudæis gratificetur, se Christum & Messiam sit nuncupaturus; tamen post adeptum Monarchiæ, & summæ potentiæ culmen, eò tandem superbiæ atque dementiæ est ruiturus, ut non Messiam à Deo missum, sed ipsummet altissimum Deum, ac verum Vniversi conditorem abnegata Sacra Triade se appellabit. Et tunc deferet eum ex toto bonus Angelus, qui ipsum ut alium quemlibet hominem ab initio suæ conceptionis custodivit: nam in Compendio Theologiæ lib. 7. cap. 7. annotatur, Bonum ac Sanctum Angelum custodiæ Antichristi assidentem nunquam illum deserturum, nisi cum ad hanc supremam blasphemiam proruperit, ut se tam atroci & inexpiabili Sacrosanctæ Divinitatis contumelia, verum Deum appellet. Tunc enim cum sic furibundum homuncionem desperatum cernet, Beatus Angelus manum prorsus subtrahet, nefandum monstrum derelinquet, ab ipsoque omninò recedet.

Antichristus
Deum se faciet.

Negabit Sanctis-
simam Trinica-
tem.

Antichristus nã
sit ab Angelo
Gustode deserendus.

VII.

Itaque Antichristus spreto Messiæ nomine, & miseris Iudæis ludificatis, nedum Christum & totam ejus Religionem, sed etiam uni-

ver-

Antichristus Iesum Filium Dei palam repudiabit.

Antichristus se solum ab omnibus, ut Deum coli & adorari per asseclas & ministros suos per universum Mundum sparget, & credi à cunctis etiam per extrema supplicia coget.

Antichristus sibi dicari templa ac fieri sacrificia imperabit.

versam Mosis legem, uti ostendimus suprà, repudiabit, & Christum Dominum nostrum asseret non fuisse verum Deum, sed impostorem quendam: se verò Deum verum esse ab omnibus adorandum. Prædixit hoc Daniel cap. 7. cùm appellavit eum *os loquens ingentia*: & cap. 11. cùm ait: *magnificabitur supra omnem Deum*: & paulò infrà subdit: *& Deum patrum suorum non reputabit*. Qua etiam de causa dictus est à Daniele in capite octavo *Rex impudens facie*: videlicet, quia sine ullo pudore, summi Dei nomen atque honorem sibi arrogabit. Hoc ipsum significavit Dominus noster, apud Ioannem loco, quem suprà demonstravimus, dicens, se venisse in nomine Patris sui, id est, prædicando & honorando Deum Patrem suum: alium verò, id est, Antichristum, in nomine suo venturum; quia unum se tantummodo iactabit Deum; & se solum ab omnibus, ut Deum coli & adorari per asseclas & ministros suos per universum Mundum sparget, & credi à cunctis etiam per extrema supplicia coget. His consona sunt, quæ scribit S. Paulus in secundo capite posterioris Epistolæ ad Thessalonicenses: nam de Antichristo loquens, sic ait: *Nisi revelatus fuerit homo peccati, filius perditionis, qui adversatur, & extollitur supra omne quod dicitur Deus, aut quod colitur, ita ut in templo Dei sedeat, ostendens se tanquam sit Deus*. Hanc ob causam S. Ioannes in Apocalypsi, bestiam, id est, Antichristum, plenum fore scribit nominibus blasphemiarum: & in capite decimotertio eiusdem libri ita scribit: *Dabitur ei os loquens magna, & blasphemias, & aperiet os suum in blasphemias ad Deum, & blasphemabit nomen eius, & tabernaculum eius, & eos qui sunt in Cælo*. Erit ergo Antichristus indignissimus blasphemus in Deum, in eius Ecclesiam & Sanctos: quia futurus est nefandissimus atheus, qui ad immaniolem superbiam provectus, primùm abnegabit ac repudiabit (ut suprà audisti) verum Deum, in quo est Sancta Trinitas, quæ modò sola colenda & adoranda est ab omni creatura; deinde seipsum verbis & factis verum Deum, unicum ac supremum Mundi opificem esse magna asseveratione propalam affirmabit, atque nullum alium præter se solum esse verum Deum gloriabitur, ut communiter asserunt Patres & Doctores: ac numini suo superbus ille tyrannus templum Hierosolymitanum & alia consecrabit: nam impius severissime imperaturus est gentibus, ut ubique terrarum templa magnificentissima atque augustissima auro, argento, gemmisque ornatissima divinitati suæ dedicentur: quod Theodoretus in 11. Daniel. his verbis affirmat: *Eriget enim sibi ipsi templa, & argento & auro, & lapidibus pretiosis ipsa exornabit*. Et in tantam superbiam veniet Antichristus, ut in templo Hierosolymitano simulacrum suum poni iusserit, ac sibi fieri sacrificia imperaverit. Volet enim se pro Deo haberi & venerari.

Cæ-

Cæterum, quia S. Paulus eo loco quem proximè posui, affirmat, sessurum in templo Dei Antichristum; ambigunt Doctores, de quo templo Dei, Apostoli dictum sit intelligendum. Quidam interpretantur S. Paulum esse locutum de Ecclesiis & Basilicis Christianorum, quæ propriè sunt Tempia Dei viventis, in quibus se pro vero Deo Antichristus adorari iubebit. Alii verò, inter quos præcipuè sunt S. Irenæus lib. 5. adversus hæreses cap. 25. S. Hippolytus Martyr in Oratione de Consummatione Mundi, S. Cyrillus Hierosolymitanus Cateches. 15. S. Hilarius in Matth. 24. S. Ambrosius in 2. 1. Lucæ, Sedulius in 2. ad Thess. 2. Haimo ibidem, quorum opinionem hic sequimur ipsi, cum sit communior ac verior expositio, quæ jam à cunctis fermè laudatur, suspicantur dictum D. Pauli intelligendum esse de templo Iudæorum, quod fuit olim Hierosolymis; & hoc opinantur in gratiam Iudæorum, renovatum iri ab Antichristo: quia impius cum venerit Hierosolymam, studiosissimum se esse ostendet illius Templi, ut ipse de progenie David esse videatur: quoniam Templum à Salomone olim extractum ipse sit reædificaturus. Tunc confluent ad eum omnes Iudæi, & is eorum ope instaurabit Templum à Romanis destructum, in eoq; est sessurus quasi Deus, ut sic impleatur Prophetia Danielis cap. 9. *Erit in Templo abominatio desolationis;* & quod Christus Dominus noster dixit Matth. loco indicato, *Cum videritis abominationem desolationis, qua dicta est à Daniele, stantem in loco Sancto.* Ea namque abominatio desolationis à Christo & Daniele prædicta, licèt Historico sensu intelligatur de excidio Hierosolymitano per Titum factò; tamen allegorico sensu potest intelligi (ut fusiùs latiusque ostendimus supra in Proœmio huius nostri Libri) de abominabili Antichristo, qui dicitur abominatio ratione superbire, qua se conferet Deo ex hoc, quòd adversus Deum veniens, honorem Dei sibi vendicabit: & dicitur desolationis, quia tunc erit maxima Electorum desolatio, quando cultus Dei destruetur: vel quia terra & cultus per ipsum desolabitur. Ita Landulphus in 2. Par. de vita Christi cap. 40.

Verùm, quia supra haud ostendimus Auctores primæ opinionis: idcirco hic aliquos præcipuos demonstramus, quales sunt S. Hieronymus Quæst. 11. ad Algasiam, Theodoretus in 2. ad Thess. 2. Theophylactus ibidem, Oecumenius, Caietanus, & alii, qui omnes opinantur, & probant S. Paulum non esse locutum de templo Hierosolymitano, sed de quocunque Templo Deo dicato. Nam illud Iudæicum templum, post mortem Domini nostri, omni Sanctitate religio-neque privatum, profanum, impurum, & impium evasisse dicunt. Adiciunt, quod & Dominus noster & Daniel prædixerunt, desolationem illius Templi, fore in omne reliquum tempus irreparabilem.

P

VIII.

In quo Dei tēpio sit sessurus Antichristus.

Dux hac de re Doctorum opinionones.

Prima est nonnullorum, qui infra ostendentur.

Altera est multorum existimantium, Antichristum sessurum in templo Hierosolymitano.

Hanc opinionem sequitur Auctor.

Abominatio dicitur Antichristus.

IX.

Auctores, qui suspicantur Antichristum sessurum in Ecclesiis & Basilicis Christianorum.

Quam-

Quamobrem putant illi, Apostolum esse locutum de Templis & Basilicis Christianorum . Sed hanc interpretationem negant nonnulli, quia si de Christianorum Basilicis, aut Ecclesiis verba fecisset S. Paulus, haudquaquam dixisset, *In Templo Dei: sed, In Templis Dei.* Nullus enim Latine, aut Græcè de Ecclesiis Christianorum, quæ sunt plurimæ, non ut templum Hierosolymitanum, quod unicum semper fuit, ita rectè censetur : Sebebit in templo Dei . Confirmatur hoc: nam templum Dei antonomasticè est Hierosolymitanum, quia celeberrimum, & in quo Christus docuerat, & multa miracula patrauerat : & quando scripsit Apostolus , Antichristum in templo Dei sessurum, non habebant Christiani templa : ergo de templo Hierosolymitano loquitur S. Paulus. Nihilominus neque utramque opinionem improbant D. Ioan. Chrysostomus super præadducta verba S. Pauli, & D. Augustinus libro vigesimo de Civitate Dei cap. 19. ubi sic ait: *Sed in quo Dei templo, ut Deus sit sessurus Antichristus, incertum est: utrū in illa ruina Templi, quod à Salomone Rege constructum est : an verò in Ecclesia. Non enim templum alicuius idoli, aut demonis, Templum Dei Apostolus diceret. Unde nonnulli, non ipsam Principem, sed universum quodammodo corpus eius, id est, ad eum pertinentem hominum multitudinem simul cum ipso suo Principe hoc loco intelligi Antichristum volunt : rectiusque putant etiam Latine dici, sicut in Græco est: non in templo Dei, sed in templum Dei sedeat, tanquam ipse sit templum Dei, quod est Ecclesia, sicut dicimus : Sedet in amicum, id est, velut amicus, vel si quid aliud isto locutionis genere dici solet . Ita Augustinus.*

TRACTATUS SEXTUS

De fraudulentia & versutia Antichristi; & quare
Deus hoc tam detestabile monstrum, sive
malum permittet venire in
Mundum.

Ntequam Antichristus regnet, summam sanctitatem, religionemque simulabit: *Immo & in Regni primordiis*, inquit S. Hippolytus Martyr in Oratione de consummatione Mundi, *clemens erit ad dilectionem, quietus & religiosus, pacificus, qui odio persequatur injustitiam, detestetur munera, idololatriam non admittat, amet Scripturas, revereatur Sacerdotes, & c.* quæ nos supra in secundo Tractatu ostendimus: & hæc Antichristus

I.

Antichristus omnis hypocrisis & astutiæ genere ad Imperii culmen invadendū est usus.

animo fraudulento faciet: nam impius statim post adeptum totius Orbis Imperium palam in omnes sæviet, injustitiam faciet, pauperes opprimet, subditorum facultates diripiet, Deum blasphemabit, & similia alia mala perpetrabit. Ejus tyrannidi nullus Rex se opponere audebit, eò quòd ipse summa audacia & temeritate mittet plures prævalidosque exercitus cum valentissimis Ducibus ac Imperatoribus in varias expeditiones, terra marique, ad debellandas, Imperioque subdendas plurimas gentes & nationes, quæ eum Regem detestaverint: & sic exitialium bellorum incendiis, totus deflagrabit Orbis.

P 2

Itaq;

II.

Antichristus factus totius Orbis Monarcha, missurus est Gog & Magog in omnes Mundi regiones.

Itaq; Antichristus factus totius Orbis Monarcha, & subiecto sibi (ut diximus supra in Quarto Tactatu) vel vi, vel metu, vel voluntate universo Mundo, missurus est Gog & Magog, aliasque feras trucesque nationes, succinctos armorum potentia in omnes Mundi regiones, quantumvis extremas, ac præsertim in eas in quibus erunt Christiani, qui prædicatione, miraculis falsis, blanditiis vel sævitiis ipsius divinitatem promulgent, & Christianum nomen ubique locorum, funditus extinguant: nam efferus homo, ac humani generis mastyx supremi in terris Imperii fastigium adeptus, prodigiosa potentia, succinctus opibus, divitiis plusquam ullus mortalium comparatis, fama inclytus, Mundo notissimus ac planè formidabilis redditus, deinceps cum suis nihil amplius meditabitur, quàm ut nomini suo & muneri plenissimè satisficiat, omnesque partes cumulativè expleat hominis, quem totus infernus elegit, in quo solo potissimum ostendat, quid summa malitia cum summa potentia possit, nimirum ut omnia Divina & humana misceat, immò, ut omnia Divina & humana convellat, corrumpat, & perdat. Supra namque modum corde exaltabitur, evometq; draco universam suam amaritudinem cum omni sua malitia, propinabitque fraudulenter latens in se letiferum virus. Orbem terrarum turbabit, ultimos fines terræ commovebit, affliget universa, polluet perdetque animas multas: non amplius velut pius ac religiosus, neque amplius ut pauperum amator, neque ut hilaris sicut antea; verùm contra prorsus, per omnia austerus, durus, iracundus & excandescens, sævus, instabilis, terribilis, inflexibilis ac tenebricosus, odibilis & abominabilis, immitis, improbus, superbus, scelestus & impudens; qui magna sua rabie atque infania, univèrsam genus mortalium in barathrum impietatis atque perditionis præcipitare studebit. Futurus est enim perditissimis moribus imbutus, ac summis sceleribus inquinatus; immò scelestissimus, & impiissimus omnium mortalium. Probatur id, quoniam, quò quis est magis Christo, qui est summè bonus, contrarius, eò est pejor; sed Antichristus plusquam omnes erit Christo contrarius: nam idcirco appellatur per antonomasiam Antichristus, id est, contrarius Christo: ergo super omnes homines erit pessimus, quia postquam plenam & absolutam Monarchiam sibi firmaverit, seque Deum constituet nullo hominum deumque respectu, in omnia vitia apertè palamque omni prorsus simulatione abjecta procacissimè ruiturum, ostendit, uti nos ostendimus, S. Hippolytus Martyr in Oratione de Consummatione Mundi, cum ait: *Postea, nempe post Regnum invasum, extollet animum, & qui priùs erat mansuetus, evadet ferox, qui dilectionem amplectebatur, fiet immisericors, qui animum gerebat submissum, superbus atque inhumanus evadet, qui oderat injustitiam, justos per-*

Antichristus erit omnium mortalium pessimus.

persequetur: & post alia: Tunc iniquus ille elato animo, demones suos congregabit humana specie, & eos qui illum ad Regnum invitarunt, nimirum Iudæos, fastidiet, animasq; multas inquinabit: quippe Principes eis constituet ex demonibus. Nec iam velut religiosus, sed plane austerus, severus, iracundus, plenus excandescentiæ, truculentus, inconstans, terribilis, gravis, odiosus, contemptor, immitis, exitiosus, nequam; in eo studium & operam collocans, ut universum genus humanum in fossam interitus coniciat. Hactenus S. Hyppolutus.

Rectè igitur Antichristus à Daniele cap. 9. ver. 27. (vt asserit S. Irenæus lib. 5. adversus hæreses, & alii quamplurimi S. Patres, qui referuntur in Procæmio huius nostri Libri) nominatur abominatione desolationis; quo etiam nomine notavit illum Dominus noster Matth. 24. *Cùm ergo videritis abominationem desolationis, quæ dicta est à Daniele Propheta, stantem in loco Sancto;* abominatio quidem, propter infinita eius scelera planè abominanda & execranda: desolationis autem, quoniam sævissima, contra omnes Christi cultores, concitata persecutione, quantam maximam poterit ubique faciet eorum stragem; & religiosissima eorum Tempia profanabit atque desolabit, quia impius in Ecclesiis Christianorum abolebit omnem Catholicam ordinationem. Inveniet quoque Ecclesias, in quibus iam ante præcursores sui omnes cæremonias & leges Ecclesiasticas abrogarint: ibique se pro Deo iactabit, ut colatur ab illis. Stans verò in loco Sancto dicitur, quia asserente Apostolo in 2. ad Theff. 2. *In templo Dei sedebit, ostendens se tanquam sit Deus.* Ergo impius sedem suam in templo Sancto ponet: & hoc suprâ in præcedenti Tractatu ostendimus fore templum Hierosolymitanum, quod ipse in statu suo excitabit, seu fuscitabit; & id confestim excitatum tradet Judæis, quibus se venditabit pro Messia in lege promisso, & ab eis pro tali recipietur: nam veniens Hierosolymam, circumcidet se, dicens Judæis, *Ego sum Christus vobis repromissus.* Tunc confluent ad eum omnes Judæi æstimantes Deum suscipere; sed suscipient diabolum, id est, virum diabolicis artibus plenum, quem S. Paulus loco indicato duobus nominibus vocat: *Homo peccati, & filius perditionis.* Homo quidem peccati, quia peccatorum plenus, sicut Christus gratiarum. Filius perditionis, quia sicut Christus venit salvare, ita iste venit perdere homines. S. Joannes in Apocal. 13. appellat illum bestiam, & numerum illius sexcentos sexaginta sex. Verùm Apostoli communiter illum appellarunt Antichristum; non nomine quidem proprio; sed quia totus Christo contrarius: Christus enim in humili Civitate Bethleem nascitur: Antichristus verò, secundum sententiam communi omnium consensu receptam, nascetur in Babylone, quæ quondam inclÿta & gloriosa Urbs Gentilium, & caput Regni Assyriorum fuit.

III.

Antichristus à Daniele Propheta secundum quamplurimos S. Patres appellatur abominatione desolationis.

Hoc etiam nomine notavit illum Christus Dominus noster.

Antichristus sedem suam in Templo Hierosolymitano, ab ipso in statu suo restaurando, ponet.

Antichristus quibus nominibus vocetur à D. Paulo.

fuit. Christus ex splendidissima tribu Juda oritur; Antichristus de vilissima tribu Dan descendet. De ista sic loquitur Jacob, Gen. 49. *Fiat Dan coluber in via, cervaſtes in ſemita, mordens ungulas equi, ut cadat aſcenſor ejus retro.* Hanc etiam tribu veluti à Deo maledictam, præterit S. Joannes in Apocal. 7. cum duodecim millia ſignatos, ex omni tribu Deum laudantes enumerat. Antichriſtus enim ait Divus Ambroſius in lib. de benediſtione Patriarcharum, futurus eſt de tribu Dan ſævus judex, & tyrannus immanis: & tanquam ſedens in via ſerpens, deiicere tentabit eos, qui viam ambulant veritatis. Chriſtus natus eſt de Virgine per operationem Spiritus Sancti; Antichriſtus naſcetur de damnato coitu, per operationem dæmonis, ut aſſeruit D. Joannes Damascenus lib. 4. & S. Paulus dixiſſe videtur ſecundæ Theſſ. 2. *Cujus adventus, inquit, eſt ſecundum operationem ſathana.* Id namque poteſt intelligi tam de generatione Antichriſti, quæ fiet per hominem, dæmonis operatione, quàm de illius præſentia, quæ tamen erit ſecundum operationem ſathana, in omni virtute & ſignis, & prodigiis mendacibus, & in omni ſeductione iniquitatis his qui pereunt. Tunc enim (inquit D. Auguſtinus in lib. xx. de Civitate Dei cap. xix.) ſolvetur ſathanas, & per illum Antichriſtum in omni ſua virtute mirabiliter quidem, ſed mendaciter operabitur.

Sathanas quando ſolvetur.

IV.

Quandonam fuerit ſathanas alligatus?

Prima ſententia de tempore alligationis ſathana.

Fuiſſe autem ſathanam ligatum quidam aſſerunt in paſſione Chriſti. Ita S. Gregorius lib. 4. Moral. cap. 12. S. Auguſtinus, Primaſius, Beda, Andreas, Viegas & Pererius lib. 15. in Daniele, Ribera, & Cornelius à Lapide in Apocal. cap. 20. *Qui omnes à paſſione Chriſti inchoant mille annos, quibus dicitur Apocal. loco indicato ligatus ſathanas.* Chriſtus enim in Cruce ademit diabolo jus uſurpatum & poteſtatem in homines, eumque alligavit. Vnde ait ipſe: *Nunc princeps hujus Mundi eiicietur foras:* ſed ſub Antichriſto ſolvetur, viſeque ſuas recipiet, eaſque exeret per Antichriſtum, qui veniet in iſtius Mundi fine. Itaque à Chriſto in Cruce ſathanas, id eſt, dæmonum princeps (unde in Græco eſt articulus; & S. Proſper in Dimidio temporis legit, *draconem illum magnum, illum ſerpentem antiquum*) putà Lucifer, realiter & perſonaliter relegatus eſt ad infernum, ibique ligatus eſt, ut ex eo egredi non poſſit, nec ita nocere hominibus ac ſi iis præſens eſſet, uſque ad tempus Antichriſti: tunc enim ſolvetur & egredietur. Fertur igitur ligatus ſathanas, quia poteſtas in homines ei erepta eſt & conſractæ vires. *Quam alligationem pulchrè deſcripſit S. Antonius, ut refert S. Athan. in ejus vita, dicens: Hamo Crucis, ut draco, aduncatus à Domino eſt, & caſtro alligatus, ut jumentum, & quaſi mancipium fugitivum, vinctus circulo, & armilla labia perforatus, nullum omnino fidelium devorare permittitur,*

præ-

præter eos, intellige, qui se sponte in os ejus coniciunt . Addunt Ribera & Viegas, hic secretum quoddam detegi; scilicet in passione, & morte Christi Angelum quendam à Cælo descendisse, qui sathanam in gehenna alligaret, ne ex ea egredi posset usque ad tempus Antichristi. Ego ligatum fuisse sathanam in passione Christi non abnuo, sed de hac alligatione non arbitror S. Joannem ibi loqui; ab ea enim nunquam solutus fuit dæmon, ut S. Augustinus lib. 20. de Civitate Dei cap. 8. docet his verbis: *Alligatio diaboli non solum facta est, ex quo cæpit Ecclesia in nationes dilatari, sed etiam nunc fit, & fiet usq; ad terminum sæculi, quia unicuique fidelium iste fortis tunc alligatur, quando ab illo tanquam vas eripitur.*

Alii verò tradunt alligatum fuisse sathanam à S. Sylvestro Papa tempore Constantini Magni, qui pacem Ecclesiæ reddidit, & supra Gentilismum Fidem Christianam extulit. Et de hac dæmonis alligatione ego suspicor esse sermonem in Apocal. 20. cum dicitur: *Ligavit Angelus sathanam per annos mille, ut non seducat amplius gentes; sicut olim fecerat, donec consummentur mille anni, & post hæc oportet illi solvi modico tempore.* Vbi S. Augustinus per mille annos, intelligit totum tempus gratiæ usque ad Antichristum, à S. Ioanne incipiendo, qui hæc verba scripsit, & à S. Sylvestro Papa. Quia S. Sylvester Papa baptizavit Constantinum Magnum anno Domini 325. sive 329. modò sic mille anni pertransierunt, & Antichristus nondum venit: & ita mille capitur hic pro universitate temporum. Sicut enim capitur in Psal. 104. *Memor fuit in sæculum Testamenti sui: verbi, quod mandavit in mille generationes;* id est, in omnes generationes. Itaque sathanas alligatus fuit ab Angelo tempore Constantini Magni, qui publicum induxit Christianismi exercitium abolito gentilismo. Tradit id Alcafar in cap. 20. Apocal. Sed clarior pro eo est S. Vincentius Ferrerius, qui in Serm. de S. Sylvestro asseruit, S. Sylvestrum Papam hunc Angelum fuisse, qui ligavit sathanam, quando Constantinus Imperator fuit conversus. Eū namque licet Christianis semper favisset, tamen de consulendis haruspicibus rescriptum dedisse, atque sub ipso à Gentilibus aliquando vexatos fuisse Christianos, ob eamque causam Sylvestrum Papam (ut ejus Acta referunt) ad montem Soractem latuisse, eidemque Imper. mala plurima inde evenisse, in Annalibus Ecclesiasticis ostendit Cæsar Card. Baronius: cum Constantinus domesticorum cæde pollutus, ac lepra à Deo percussus, patratorum scelerum pœnitens non aliam expiationem reperit, quam Sacri baptismatis susceptionem: quo quidem initiatus est post Crispi & Faustæ necem, quæ (ut Autor est Eusebius in Chronic.) contingit anno 19. ejusdem Imper. cum videlicet idem Crispus cum Constantino fratre tertium age-

Alligatio sathanæ, de qua dicitur Apocal. 20. an in passione Christi acciderit.

V.

Altera sententia, & verior, quæ asserit, sathanam fuisse alligatum tempore Constantini Magni à S. Sylvestro Papa.

De hac sathanæ alligatione Autor putat loqui S. Joannem in Apocal. 20.

Quonam anno Imperii sui Constantinus Magnus fuerit à S. Sylvestro Papa baptizatus.

ret

ret Consulatum, & nonus esset annus ex quo Cæsar fuerat appellatus; duodecimus autem à debellato Maxentio; tertius verò à promulgatione edicti nuper citati de consulendis haruspibus. Suffragantur & his de baptismo Constantini eo anno suscepto Acta Romani Concilii, eodem ipso anno, iisdemque Consulibus Crispo & Constantino celebrati, quorum hæc sunt verba: *Cùm multi nobiles gauderent, quòd Constantinus baptizatus esset à Sylvestro Episcopo urbis Romæ, & mundatus à lepra; pro hoc beneficio quod accepit à Domino nostro Jesu Christo per Sylvestrum Episcopum cæpit integrè predicare Dominum nostrum Jesum Christum, & confiteri ejus beneficia, & c.* Consentit & his Anastasius Bibliothecarius, cujus breve Chronicon manu sc. accepit Baronius ab Eminentissimo Card. Sylleto: nam in eo proficitur Constantinum Magnum baptizatum esse anno 18. sui Imperii: est enim hic ille annus Consulatus prædictorum, quo Imp. ejusdem Constantini decimus octavus expletur, & decimus nonus inchoatur. Hæc Bibliothecarius Apostolicæ sedis nō aliunde, quàm ex antiquis ejusdem Bibliothecæ monumentis accepisse putandum est. Et tunc dicitur sathanas ligatus, quia prohibitus est Ecclesiam Romanam per Imperatores persequi, & publicam professionem Christianæ Fidei impedire nequivit.

S. Sylvester Papa baptizavit Constantinum Magnum valida equalioris lepræ perfusum, qui statim à lepræ mundatus est.

VI.

Obiicies.

Responsio.

Vtrum Evangelium sit intelligendum de præfata dæmonis alligatione facta per S. Sylvestrum Papam.

Sed contra obiicit Cornelius à Lapide: S. Joan. cap. 12. vers. 31. aliique Evangelistæ, ut Matth. 12. ver. 29. Marc. 3. ver. 27. Luc. 11. ver. 22. docent, à Christo vivente & patiente ligatum esse sathanam: ergo à tempore Christi, nō Constantini præfati mille anni accersendi sunt. Sed facilis est responsio; quoniã de alligatione diversa est sermo in Apocalypsi, & in Evangelio. Optat sē, ut ipse Cornelius declarasset, quid sit solvi sathanam tempore Antichristi; sed sicco pede hoc ipse pertransivit; credo autem, non alio pacto solutum dixisset, quàm quia permissus est, sive permittetur acerbius, quàm antea, Ecclesiam persequi, & Christi fideles tentare; non autem fuisse omninò solutum, sicuti erat ante Christi adventum; ergo non à vinculis, quibus constrietus fuit in passione Domini, sed ab aliis illis superaditis intelligitur illic solutus. Optimè autem hanc alligationem explicavit S. Augustinus lib. 20. de Civitate Dei cap. 8. dicens: *Alligatio diaboli est, non permitti exercere totam tentationem, quam potest vel vi, vel dolo ad seducendos homines in partem suam cogendo violenter, fraudulenterque fallendo.*

VII.

Quomodo accipiendi sunt mille anni, quibus ligatus permanent sathanas.

At quomodo accipiendi sunt anni mille, quibus ligatus permanent sathanas, supra ostendimus, & infra ostendemus, quòd non totidem præcisè intelligendi sunt fuisse tempus annorum mille, sed ut intelligatur magnum spatium temporis; ponitur enim numerus certus pro incerto, & millenarius numerus ingentem multitudinem signi-

significare solet . Sic ergo mille anni accipiendi sunt pro toto illo tempore à Constantino Magno usque ad Antichristum. Quidam verò totidem præcisè annos intelligunt . Ita Ferdinandus Castiglius in Historia S. Dominici Par. 2. cap. 1. & alij; & consequenter solum dæmonem dicunt , quando Othomannus factus est Turcarum Imperator: nam ab anno 300. quo regnavisse supputant Constantinum, usque ad annum Domini 1300. quo cœpit Othomannus, præcisè sunt mille anni. Verùm eorum supputatio videtur mendosa , quia Constantinus cœpit imperare anno nostræ Salutis 306. secundum Marianum Scotum lib. 2. Chronologiæ, Robertum Card. Bellarminum 2. Par. Chronologiæ, & alios: sive 309. secundum Eusebium Cæsariensem in Chronicis , ubi sic ait: *Anno Domini 309. Constantius 16. Imperii anno diem obiit in Britannia Eboraci , post quem filius eius Constantinus ex concubina Helena procreatus , Regnum invadit quarto persecutionis anno.* Eusebium sequitur Martinus Polonus in Chronico . At si illorum opinio vera esset , cur non potius tempore Mahometis, qui auctor fuit sectæ Saracenorum & Turcarum , & à quo omne damnum à Turcis populo Christiano illatum, initium sumpsit, solutus diceretur dæmon? Quomodo verum etiam erit, quod Sanctus Ioannes ait, modico tempore esse solvendum sathanam, si modò plusquam 400. anni sunt, quòd Othomannica stirps regnat? S. Vincentius Ferrerius ubi suprà inquit, quòd isti mille anni incœperunt computari à S. Sylvestro Papa, & jam , ait , sunt completi ; solum enim Mundus stat in quadam parva prorogatione.

Opinio Ferdinandi Castiglii.

Quomam anno nostræ Salutis Constantinus Magnus cœperit imperare.

Rursum, Vbertinus de Casalis ligatum ait sathanam sub Constantino Magno, sed solum sub Ioanne XXII. Pontifice, qui cœpit sedere anno Domini 1316. Huic enim minus, Mendicantibus Ordinibus faventi offensus Vbertinus, contra eum stomachatur , eumque vocat mysticum Antichristum. Sed injuria: bilis enim fecit eum hæc voces in Pontificem legitimum evomere . Meritò enim Ioannes Imperatorem Ecclesiæ hostem iudicavit, & Sacris interdixit: sed quòd creasset Petrum Corbarium Antipapam . Insuper post Constantinum orditur hosce mille annos Aureolus, scilicet à Calixto II. Pontifice, anno Domini 1122. Censet enim præfatum Angelum esse Calixtum Pontificem, qui habet clavem abyssi , id est, potestatem claudendi portas inferni, & aperiendi januas Cæli. Hic ligavit sathanam: quia sustulit Imperatori ius investendi Episcopos & Abbates, dando eis anulum & baculum, quod à Carolo Magno per 300. annos usurpaverant. Quocirca sub Calixto II. Henricus V. Imperator Romam veniens, huic juri renunciavit anno Domini 1122. cum id ipsum antea tentassent Gregorius VII. Victor, Urbanus & Paschalis Pontifices, sed perficere nequiverant. Calixtus ergo ligavit sathanam ad mille

VIII.

Sententia Vbertini de Casalis.

Aureoli opinio.

Gallistus II. Papa sustulit Imperatori jus investendi Episcopos & Abbates.

mille annos, id est, in perpetuum quoad Ecclesia durabit. Verum hoc quoque est accommodatio Prophetiæ gravissimæ ad rem præ ea minutam & exilem; ne dicam, quod illud tanti non fuit, ut propterea dici debeat sathanas solutus, vel ligatus.

IX.

Vera sententia

Melius ergo nos cum Alcafare & aliis communiter positum asserimus numerum certum pro incerto, & totum illud tempus significari, ex quo sathanas ligatus est usque ad eiusdem solutionem, quæ tempore Antichristi continget, ut etiam dixit S. Vincentius Ferrerius; sed hic duæ obiectiones occurrunt. Altera est, quia post Constantinum Magnum Iulianus persecutus est, & acerrimè, Ecclesiam; ergo non fuit sathanas ligatus. Similiter Constantius Arianus persecutus est Catholicos, & Imperatores Iconoclastæ, ut Constantinus Copronymus, & alii, multos fideles vexaverunt, & Martyrio affecerunt; ergo tunc solutus fuit sathanas. Resp. has persecutiones non fuisse tales, ut per eas desineret Romæ publica Christianæ Religionis professio, templa clauderentur, & Christi cultus honorificè frequens non esset; ligatus ergo fuit sathanas respectu Ecclesiæ Romanæ præsertim, à qua non amplius auferre potuit nuptiarum suo Cælesti sponso solemnitates: ac ita manebit usque ad extrema Mundi tempora, quibus dicitur solvi: quia crudelior erit persecutio Antichristi his temporibus, quàm antè. De quo S. Isidorus lib. 1. de summo Bono cap. 23. *Quantò* (inquit) *tempus brevius restare sibi videt*

Obiectio de Iuliani persecutione solvitur.

diabolus ut damnetur: tantò crudelius persecutiones exercet: ut qui se continuò damnandum conspiciat, socios sibi multiplicet quibus gehennæ ignibus addicatur. Et hoc erit in fine, quia non longè post mortem Antichristi hic Mundus finietur: nam est communis & indubitata sententia, paulò post Antichristi adventum consummationem fore Mundi, & adventum secundum Domini nostri. Probant cum Card. Bellarmino Suarez, Lessius, & alii ex Dan. 7. ubi post quatuor præcipua Regna Mundi describitur Antichristi adventus, & statim de Iudicio finali agitur: sed meliùs brevitatis huius temporis post Antichristum probatur ex Apocal. 20. ubi post mille annos pacis, dicitur solutus sathanas ad modicum tempus, in quo seducet gentes, & exercitum Gog & Magog congregabit, qui deinde consummetur igne, ac mox mittetur sathanas in stagnum ignis, & fiet Iudicium; hanc autem sathanæ solutionem spectare ad tempora Antichristi, conveniunt omnes, & probatur; quoniam tunc sathanas solvitur, quando tentare homines permittitur, sed tentatio tempore Antichristi erit maxima omnium, quia inducentur in errorem, si fieri potest, etiam Electi: ergo erit tunc maximè sathanas solutus.

Post Antichristum quoad Mundus sit duraturus.

Probatur secundò eadem brevitatis ex S. Paulo 2. Thess. ubi admonet Thessalonicenses, non instare diem Iudicii, ut multi opinabantur,

Breve fore tempus ex Apocalypsi & S. Paulo probatur.

S. Paulus admonet Thessalonicenses.

tur, quoniam oportebat prius Antichristum venisse; neque hunc venturum, donec Imperium Romanum vigeret, & post hujus abolitionem, ait: *Et tunc revelabitur ille iniquus, quem Dominus Jesus interficiet spiritu oris sui, & destruet eum illustratione adventus sui*; se habebunt igitur Antichristus, & Dominus tanquam duæ formæ oppositæ, quarum una per adventum alterius expellitur, & interit; ita enim adveniente Domino destruetur Antichristus, & sicut nox, ab oriente Sole fugabitur. Sed quando Christus Dominus post mortem Antichristi venturus est ad Judicium, ignoratur: nam inter Ezechielem & Daniele (ut infra in Tractatu ultimo prope finem ostendemus) fluctuant Doctores: eò quòd existimantes tam Daniele, quam Ezechielem de Antichristi interitu, & Mundi fine loqui, & tamen tam diversa, nec quomodo eos inter se concilient, invenientes, aut unum, aut alterum sequantur, aut nihil certi statui posse prudentius affirmant, ut Suarez lib. 5. defen. ad Regem Angliæ, & Malvenda de Antichristo lib. 11. cap. ultimo, quibus adhæret Sherlogus vestig. 36. num. 51. cui conclusioni libentius, & magis consequenter adhæreo ego: quia licet de longiori Mundi duratione reperiantur aliquæ probabiles conjecturæ, tamen non propterea est circa hoc aliquid definiendum; quoniam non sunt cogitationes Dei, ut cogitationes hominum, & judicia ejus abyssus multa; & quæ nobis ob aliquas rationes congrua videntur, ob alias fortasse, quæ nos latent, ante Deum congrua erunt. Fatendum est igitur de illo Domini die nihil nos certò scire, eumque nos hac incertitudine voluerit Deus teneri, non est curiosius investigandum, quod nos latere voluit Dominus.

Ex dictis ergo reiicias Chiliastas, sive Millenarios, quorum dux fuit Papias discipulus S. Joannis Apostoli, quem secutus est Cherinthus hæreticus, & à Catholicis Irenæus, Tertull. Lactantius, Victorinus, Apollinaris, Severus, Iustinus, & alii, qui ab Antichristi morte ordiuntur hosce mille annos. Putarunt enim hi, ea quæ à Christo Domino prædicta & promissa sunt de pace & felicitate Ecclesiæ, necdum impleta esse, sed implenda fore post Antichristum, quando eo devicto justii resurgent, & cum Christo in terris regnabunt mille annis: quocirca illis ligandum esse sathanam. Itaque docebant post sex millia annorum, quibus stabit hic Mundus, seculorum sabbatum, sive septimum millenarium annorum, in quo Sancti cum Christo in terris regnabunt in summis deliciis, vel corporalibus gulæ & luxuriæ, uti volebat impurus Cherinthus; vel potius spiritualibus, ut voluit Irenæus & alii: idque placuit aliquando S. Augustino, ut ipse refert lib. 20. de Civitate Dei cap. 7. Hanc ergo ajebant esse resurrectionem primam, de qua in Apocal. 20. agit S. Joannes:

censes, ne ter-
reantur, quasi in-
stet dies Domi-
ni, & donec Im-
perium Romanũ
consistet, docet
non esse formi-
dandum.

X.

Reiicitur opinio
Chiliastarũ, seu
Millenariorum,
qui docuerunt,
Sanctos regnatu-
ros mille annis
post resurrectionem
cum Christo
in terris.

Quinam isti fue-
rint, & à quonam
originem accer-
perint.

Papias, S. Joannis auditor, Hieropolitanus Episcopus, dicitur fuisse author Millenariorum.

XI.

Millenariorum error unde ortu habuerit.

Ex verbis Apocal. 20. à se perperam intellectis, asserabant isti, duas futuras esse carnis resurrectiones, primam bonorum, secundam verò malorum post mille annos; Christum verò à prima usque ad secundam resurrectionem mansurum in terris, ibique per mille annos cū Sanctis & electis suis regnaturum in maxima pace, affluente undique incredibili omnium terrestrium deliciarum felicitate.

nes: post quam ait secuturam secundam, in qua scilicet è terra in Cælum transferentur, qui erat octavus millenarius felicitatis & æternitatis. Urde & caput sequens accipiunt de hac prima resurrectione: hanc enim aiebant esse novam Hierusalem è Cælis descendentem in terras. In hunc errorem induxit eos hic locus Apocalypsis, qui id videtur asserere. Quocirca alii ex diametro his adversi, ut hunc errorem convellerent, respuebant Apocalypsin, eamque tribuebant Cherintho hæretico, qui fuit è primis Chiliastis.

Itaque apparet hos gravissimos viros fuisse deceptos ex superioribus Apocalypseo verbis à se perperam intellectis; in quibus de gemina resurrectione, & mille inter utramque annis sic legitur: *Vidi animas decollatorum propter sermonem Dei, & vixerunt, & regnaverunt cum Christo mille annis. Ceteri verò mortui non vixerunt, donec consummentur mille anni. Hæc est resurrectio prima. Beatus, qui habet partem in resurrectione prima: in his secunda mors non habet potestatem: sed erunt Sacerdotes Dei & Christi, & regnabunt cum eo mille annis. Et post mille annos solvetur sathanas, & c. Et vidi mortuos stantes in conspectu throni: & judicati sunt mortui secundum opera ipsorum, & c. Et hæc est secunda mors, & c.* Horum verborum obscuritas, quæ tot tantisque viris præbuit errandi occasionem, clarissima luce illustrabitur, si observemus illa tria hic commemorata, scilicet duplicem mortem, duplicem resurrectionem, & mille annorum spacium. Est itaque prima mors separatio Divinæ gratiæ ab anima per peccatum. Secunda mors exclusio animæ à vita sempiternæ felicitatis, & ad perpetua supplicia damnatio. Resurrectio prima est transitus à morte peccati ad vitam gratiæ, & à vita gratiæ ad vitam illius gloriæ, qua animæ, corporibus exutæ, potentiunt usque ad diem Iudicii. Secunda resurrectio est universalis illa totius humanæ carnis reformatio, in qua animæ, resumptis corporibus, geminata felicitatis lætitia perfuerunt. Mille annorum spacium, quod sæpè in Sacris literis pro indefinita numeri multitudine accipitur, tempus est Evangelicæ gratiæ à Christi resurrectione usque ad diem ultimæ resurrectionis. Sensus igitur huiusce revelationis est: Sanctorum animas per mille annos, hoc est, usque ad diem Iudicii regnaturas cum Deo in prima resurrectione, videlicet in visione Divinæ gloriæ nondum receptis propriis corporibus, neque fore obnoxias morti secundæ, quæ sempiterna supplicia secum affert: demum verò in secunda universali resurrectione unâ cū omnibus mortalibus in conspectu throni iudicandas. Et tunc, expleto Iudicio, Sanctorum animæ, suis indutæ corporibus, conduplicatam Beatitudinem accipient. Improbi verò, in quibus prima resurrectio gratiæ & gloriæ locum non habuit, secunda morte, id est, perpetuis inferorum tormentis punientur.

Sunt

Sunt qui præfatum Chiliaſtarum errorem, uti hæreticum dogma, damnant: ſed alii hærefim dicere non audent, quia apertas Scripturas, aut Cõciliorum decreta, quibus hæc opinio quaſi hæretica damnetur, non habent. Probant id ex S. Hieronymo, qui lib. 4. in Hieremiam aſſerere videtur Millenariorum errorem non eſſe damnandum, quem tamen plures Sanctiſſimi Patres in Cherintho hærefiarcha, ut hæreticum dogma, damnarunt; ſed unicuique liberum eſſe in hoc ſentire, quod velit. Hæc enim habet S. Hieronymus: *Quæ, licet non ſequamur, tamen damnare non poſſumus: quia multi Eccleſiaſticorum virorum & Martyrum iſta dixerunt: & unusquisque in ſuo ſenſu abundet, & Domini cuncta iudicio referrentur.* Hęc S. Hieronymus. Neque ab hac D. Hieronymi ſententia abhoruiſſe videtur S. Auguſtinus: qui non auſus eam appellare nec hærefim, nec errorem, ſic de ipſa ubi ſuprà ſcripſit: *Hæc opinio eſſet utcuñque tolerabilis, ſi aliqua delicia ſpirituales in illo Sabbatho, ſcilicet mille annorum, aſſuturæ Sanctis per Domini præſentiam crederentur: nam etiam nos hoc opinati fuimus aliquando.* Haftenus Auguſtinus. Itaque concludunt illi nec D. Hieronymum, nec S. Auguſtinum hunc in modum ſermonem ſuum temperaſſe, ut oſtenderent hanc ſententiam non eſſe damnabilem, quam utrique multis in locis inceſſunt & irrident; ſed ut modeſtiæ & benignitatis ſuæ exemplo indicarent nobis etiam ab erroribus veterum Eccleſiæ Patrum ſumma cum reverentia diſſentiendum; & ne complures Catholicos, qui tùm ea ducebantur opinione, inſectari viderentur. At ego primæ ſententiæ adhæreo, quia licet tẽpore D. Hieronymi & S. Auguſtini nihil adhuc ab Eccleſia de ea re definitũ appareat; tamen paulò poſt, cùm Apollinaris hærefiarcha hanc de Millenariorũ ſententiã niteretur adſtruere, totiq; nervis defendere conaretur, atq; ut dogma Catholicũ ſtabilire, ſcriberetq; (ut ait S. Hieronymus in proœmio lib. 18. in Iſaiam) duo volumina adverſus Dionyſiũ Alexandrinum, qui de ea re contra S. Irenæũ librum ediderat: mox in eum atq; alios Millenarios zelus Sanctorum Patrum exarſit, ita ut in hærefim ac patronum eius liberius inveheretur: cùm præfertim ille adderet alias ad eam opinionem impietates, diceretque homines reſurrecturos eſſe ad legem, circumciſionem, & ſabbatha ſeruanda, ad cibos electos, ut olim, & templum materiale conſtructuros: id de eo ſcribit S. Baſilius in Epift. 74. ad Occidentales. Tunc autem, ſicut cæteræ pravæ opiniones Apollinaris, ita hæc de Millenariis à Damaso Papa Romæ putatur eſſe damnata. Ita Cæſar Card. Baronius in notis ad Martyrologium Romanum die 22. Februarii in B. Papia Hieropolitano Epifcopo, quem ſuprà indicavimus fuiſſe diſcipulum S. Ioannis Apoſtoli & Evangeliftæ.

Ad Chiliaſtas ex parte accedunt præfatus Vbertinus de Caſulis,
Se

XII.

Verum Chiliaſtarum opinio damnanda ſit.

Quidam affirmant, alii verbò negant.

D. Hieronymi & S. Auguſtini hæc de re ſententia,

Auctor parti affirmative adhæret, quia licet tempore D. Hieronymi & S. Auguſtini nihil adhuc ab Eccleſia de ea re fuiſſe definitum appareat; tamen paulò poſt in Apollinare hærefiarcha iſta Millenariorum opinio à Damaso Papa Romæ putatur eſſe damnata.

XIII.

Nova opinio
quorundam ad
Chiliaſtas ex parte
accedentium.

Seraphinus Firmensis, Pannonius & Bullingerus, qui cenſent alligandum eſſe ſathanam poſt Antichriſti obitum: & tunc ſumma pace fruituram per mille annos Eccleſiam dicunt; quam opinionem ab Abbate Ioachimo derivare, putat Alcaſar not. 4. in cap. 20. Apocal. quæ etiam impugnatur: quoniam poſt alligationem ſathanæ narrat Apoc. bellum Gog & Magog, quod verè ad Antichriſti tempora ſpectat. Ad horum autem opinionem accedunt alii, qui aiunt, nondum eſſe ligatum ſathanam, ſed eſſe ligandum à quodam Angelico Paſtore & optimo Summo Pontifice, quem neſciunt, quando futurus ſit. Ita Petrus Galatinus apud Correlium à Lapide in cap. 20. Apocal. quam ſententiam docuit & Coſ. Hortulanus in Cantica fol. 386.

Ad horum opinionem
accedit Petrus Galatinus
& Hortulanus.

Tunc enim, inquit, maximè deletum erit peccatum, inducta per univerſum Orbem iuſtitia: & tunc implebitur illud Iſaiæ: *Populus tuus omnes iuſti*: & tunc ſublatus erit omnis bellorum & perſecutionis metus; & pax erit altiſſima: & tunc ſublatum erit omne impiorum regnum, omnis tyrannis, atque omnis poteſtas, & ſolus Chriſtus regnabit: & erit in terris ſpecimen admirandum Cæleſtis monarchiæ, quam habebit Chriſtus in æternum: & nulli erunt hæretici, neque hypocritæ, neque opus renovatione Eccleſiæ. Quod igitur Milenarii poſt reſurrectionem carnaliter ſperabant, ſpiritualiter Hortulanus in ſeptimo Eccleſiæ ſtatu in vita hac mortali, & ante Antichriſtum expectandum docet, & pro ſe afferre conatur SS. Hieronymum & Bernardum; ſed verè non ſolum eſt hæc ſententia contra hos, verùm etiam contra omnes Patres, qui afferunt, propè Mundi finem homines fore ſceleſtiſſimos, & ex morum maxima pravitate proximè futurum Antichriſtum argumētantur, ſub quo ſathanas ſolutus, ampliſſimam accipiet à Deo poteſtatem vexandi & affligendi Eccleſiam & Chriſti fideles, & maximè per ipſum Antichriſtum. Nam ſicut Chriſtus Dominus noſter plenus fuit omni gratia & omnibus virtutibus: ſic Antichriſtus plenus erit omnibus vitijs & ſcleribus; futurus eſt enim omnis iniquitatis architectus: ideòque omnes iniqui, impii, ſclerati eum recipient, illi conſentient, illo Rege gaudebunt. Chriſtus divitias ſæculi, hoſi ores, & Regna contempſit: Antichriſtus ſuperba tumens ambitione, Orbem omnem ſubiugare tentabit: idcirco omnia conteret, homines cruciabit, vexabit, interimet. Tunc etiam lachrymæ, luſtus & gemitus præpotentes, & ad eum caſſæ preces; nulla requies ad formidinem, & ſomnus ad quietem. Dies cladem nox metus augebit ſemper. Sic Orbis terrarum penè ad ſolitudinem hominum redigetur. Tunc impius iuſtos homines ac Deo deditos duobus & quadraginta menſibus perſequetur: & ſe colli iubebit ut Deum. Se enim dicit eſſe Deum, cùm ſit Antichriſtus, qui, ut ei adverſari poſſit, accipiet poteſtatem mirabilia faciendi, ut

ignis

ignis descendat de Cælo, ut Sol defistat à cursu, ut imago quam posuerit, loquatur. Quibus prodigiis alliciet multos, ut eum adorent, signumque ejus in manu aut fronte suscipiant. Et qui non adoraverit, signumque susceperit, exquisitis cruciatibus morietur. Ita ferè duas partes exterminabit, tertia in desertas solitudines fugiet. Sic Lactantius Firmianus in Epit. Divin. Inst. Transeo ad id quod prosequerbar. Christus viam veritatis docens, & veram legis interpretationem enucleans, Cælestis Patris aperuit voluntatem: Antichristus non nisi falsas, erroneas, diabolicasque comentationes adinveniet. Christus vitam omnium virtutum splendore micantem duxit, Deoque Patri gloriam omnem tribuit. Antichristus nefandissimus, scelestissimus, & omnium peccatorum patronus, gloriamque Dei sibi usurpans, dicet: *Ego sum Deus, adore me.*

Cæterum, (ut ait Pererius lib. 14. in Daniele) hæc de Antichristo legenti, illud fortasse mirandū accidet, cur passurus sit Deus, horrendum illud omnis nequitiae atque improbitatis monstrum, & illam Ecclesiae suae calamitatem ac pestem, in terris existere. Verum, hujus rei (ut inquit Malvenda lib. 10. cap. 2.) genuinae ac justae causae latent in adytis Divini pectoris, quod subire aut penetrare nulli unquam mortalium licuit. Cùm Divina favente gratia Deum intuebimur sicuti est, eas quoque dilucidè contemplabimur, apertèque dispiciemus quanto altissimarum rationum fundamento Divinum consilium nitatur. Interim tamen quæ humana, pia, & modesta mens excogitavit, submissè ac verecundè absque admiratione promat in medium: nam exploratis cognitisque causis, Divini circa eam rem consilii ac providentiæ, protinus excidet admiratio. Nimirum, adventus Antichristi, multum proficiet in bonum & in gloriam electorum, pariterque ad improborum confusionem atque condemnationem. Principio, ea re pernoscet hominibus, quanta sit malitia diaboli, quantum odium generis humani, quam insatiabilis cupiditas perdendi bonos: tunc enim omnem malitiæ suae atque crudelitatis vim ostendet, effundet, & per Antichristū exercebit: quia in eo voluit Deus omniū hominum, & omnium sæculorum improbitatem, malitiam, scelera, flagitia, vitia, quasi in unum cumulum congesta, & velut in fasciculum colligata & conglobata in æternum ignem perpetuè crucianda detrudere, uti S. Irenæus lib. 5. adversus hæreses cap. 25. pulchrè asseruit, cùm ait: *Antichristum in se recapitulaturum omnem diabolicam apostasiam.* Et rursus cap. 29. *Et propter hoc in Bestia veniente recapitulatio fit universæ iniquitatis, & omnis doli, ut in ea confluens, & conclusa omnis virtus apostarica in caminum mittatur ignis.*

Deinde, ex eo clarissimè agnoscitur beneficium providentiæ Dei, qui

XIV.

Gur permittet
Deus adventum
Antichristi.

Circa id quinque
à Doctoribus as-
signantur ratio-
nes.

Prima ratio.

XV.

Secunda ratio. qui diabolum tam potentem, & perniciousalem hominum hostem, ab exordio Mundi, usque ad finem ejus, tenet, quasi vincitum, reprefa ejus potestate, ne possit, quantum vellet, nocere homini. Si enim solutus esset, fecisset omni tempore, & faceret nunc, similiter ut extremo sæculo facturus perhibetur. Ergo Deus permittet tantum malum in Mundo, nimirum Antichristum, ut palam faciat infinitas suæ gratiæ ac misericordiæ vires. Nam tunc in Antichristo aperte patefiet, quid quantumque diabolus adversus homines possit, & quanta sit humana imbecillitas ad resistendum sine gratia Dei: at cum adversus universa robora ac potentias inferni in unum conflata, Ecclesiam suam sit Deus illo tempore tanta providentia conservaturus, nunquam magis divitias bonitatis suæ, & gratiæ erga homines, quam tunc declarabit. Constituet Deus palæstram, & veluti publicum Orbis terræ theatrum, in quod solutum diabolum immittet, ut suis suorumque viribus quantum potuerit, efferetur, omnemque rabiem & furorem effundat, ut cernat Mundus quanto Dei beneficio nunc sathanas vincit affervetur; qui si esset solutus, non minora in Orbem modò importaret mala, quam ad finem Mundi est per Antichristum illaturus. Ex altera parte cornibus, dentibus, unguibusque truculentissimæ feræ charissimam sponsam suam Ecclesiam obiiciet exagitandam, vexandam, ac excoquendam: sed ipse illi semper aderit præsto, causam illius seu potiùs suam in omnibus, potentissimis Divinæ gratiæ præfidiis agens: ut sic victoria sit clarior, ac triumphus gloriosior, & vis Divinæ gratiæ illustrior agnoscat.

XVI.

Tertia ratio.

Martyres futuri
tempore Antichristi, erunt prioribus sæculis illustriores ac sublimiores.

Insuper, quanto maior cæteris, futura est illa persecutio, tanto illustrior erit honorum Fides, & admirabilior in tantis malis ferendis superandisque patientia & constantia. Quapropter ait S. Hippolytus Martyr in Tract. de Consummat. sæculi, quem refert & sequitur Pererius ubi supra, Martyres illius temporis, omnibus superiorum temporum Martyribus fore præstantiores: certabunt enim contra draconem & Antichristum omnis nequitæ principem, ac utrumque vincent, & de utroque triumphabunt. Sicut igitur ultima Ecclesiæ persecutio, erit omnium atrocissima; sic erit victoria illa Ecclesiæ, omnium triumphorum eius clarissima. Itaque Deus ex tantis malis, quæ fient per Antichristum, maiora bona eruet. Nam tunc acerrimè exercebit constantiam, fortitudinem, patientiam, Fidem Sanctorum: & quanto immaniores cruces, tanto fulgentiores virtutes, & præstantiores coronæ Martyrum & Confessorum. Sic permittit Adami peccatum, ut Christum mitteret innumerabilem fontem bonorum, ut veluti cogatur Ecclesia rapta in admirationem tanti artificii exclamare: *Necessarium Adæ peccatum, & culpam felicem, quæ talera, ac tantum meruerit habere Redemptorem.*

Præ-

Præterea, tanta erit illius novissimi temporis, in omni flagitiorum & scelerum sæditate immanitas, ut Antichristi adventum promeritura sit. Solet enim Deus pro variis hominum meritis, variis illis Principes imponere; qui vel consolentur eos, vel affligant. Quanta sit futura illo tempore nequitia & improbitas hominum, satis ostendit Dominus noster Luc. 18. cum dixit, vix repertum iri tunc in terris Fidem; & fore, ut refrigescat tunc charitas, & abundet iniquitas multorum. Et quales scripsit S. Paulus in cap. 4. prioris Epistolæ, & in tertio posterioris ad Timotheum, futuros homines novissimis temporibus, tales planè tunc erunt. Ergo deploratissimus illorum temporum status, cum hominum flagitia ad supremum impietatis cumulum accreverint, nihil magis merebitur, quàm Antichristum; quia sicut, Auctore Iob, Deus facit regnare hypocritam propter peccata populi: ita propter multitudinem & magnitudinem scelerum illius temporis, sinet regnare, & aliquandiu viribus præpollere Antichristum. Vide, quid de moribus illius sæculi ostendimus supra in 1. Tractatu.

Quarta ratio.

Denique, id permittetur à Deo, ad arguendam, convincendam, & traducendam univèrso Mundo perduellium Iudæorum perfidiam & contumaciam, quia in eorum commeritas pœnas permitturus est Deus Antichristum, ut qui verum Christum, eiusque honestissimos mores, sanissimam doctrinam, ingentia miracula recipere noluerunt, falsum Christum, istius mendacia, mores profligatissimos, & exitialem doctrinam sint suscepturi. Hoc prædixit Christus Iudæis apud Ioannem cap. 5. *Ego veni, inquit, in nomine Patris mei, & nō recepistis me: veniet alius in nomine suo, & eam recipietis.* Illum alium, in nomine suo venturum, & à Iudæis recipiendum, fore Patres interpretantur Antichristum, quem esse venturum maximè illi tradunt hac de causa, ut Iudæos decipiat, idque in pœnam incredulitatis suæ: quia (ut inquit S. Paulus in 2. ad Thess. 2.) non receperunt charitatem veritatis, hoc est, Christum, qui est charitas veritatis; sive Spiritum Dei per Christum; ut Salvatore suscepto, salvi fierent: ideo mittet illis Deus non operatorem, sed ipsam operationem erroris per Antichristum, id est, fontem errorum, ut credant mendacio; ut iudicentur omnes qui non crediderunt veritati, sed consenserunt iniquitati. Quasi dicat Apostolus, ut iusto Dei iudicio arguantur & condemnentur Iudæi, quos tacito nomine notat, & similes, qui Christo & veritati Evangelicæ per Christum allatæ credere noluerunt: sed mendacem Antichristum receperunt, eiusque hæresim & sceleratos mores secuti & æmulati sunt. Quam enim excusationem tunc afferent Iudæi, cur Christum Dominum ut verum Messiam non receperint? Cavillabantur illi, Domini nostri miracula; blasphemio ore dicentes,

XVIII.
Quinta, & ultima ratio.

Antichristus maximè venturus ut Iudæos decipiat.

in principe Beelzebub esse facta : at veniet Antichristus , revera in principe dæmoniorum faciens non vera , sed falsa & fallacia miracula; & illum tamen recepturi sunt . Negabant illi , Dominum nostrum esse Messiam,quodd non esset ex stirpe David,nec in Bethleem natus:quod tamen falsissimum erat:at recepturi sunt Antichristum, natum Babylone,ut suprâ demonstravimus , & ex tribu Dan.Blasphemabant illi Christum , quod se Dei Filium faceret , & æqualem Deo : Antichristus se solum Deum adorari faciet ab omnibus , sibi que templa dicari,erigi altaria, & publicè sacrificia fieri coget ; nec ob id tamen non eum recipient Iudæi. Erunt igitur prorsus inexcusabiles.

TRACTATUS SEPTIMUS

De persecutione Antichristi adversus Christianos.

I.

Antichristus nõ iure hæreditario, aut alio quovis iusto titulo Regnum Iudæorum est consecuturus, sed per fraudes & dolos illud comparaturus.

Æpe suprâ variis in locis ostendimus , quod Antichristus non est habiturus aliquod Regnum iure hæreditario, aut alio quovis iusto titulo , sed habiturus potiùs modicam originem, quia de humillimo loco prodibit: & paulatim per fraudes , & dolos Regnum Iudæorum est adepturus, seu occupaturus . Cùm enim ipsum dixerimus futurum ex vilissimis parentibus, ex gente ac familia sordida, per infami, ac prorsus extrema abiectione, nullo pacto ad tantos Regni honores conscendere poterit, nisi per summam fraudulentiam . Probatur id primò ex Danielis 11. ubi dicitur: *Stabit in loco eius despectus, & non tribuetur ei honor Regius, & veniet clam, & obtinebit Regnum in fraudulencia* . In quem locum S. Hieronymus scribit, quod etsi hæc aliquo modo intelligantur de Antiocho Epiphane , longe perfectiùs implenda sunt in Antichristo, qui (inquit) *consurgere habet de modica gente, id est, de populo*

lo Iudæorum, & tam humilis eris, atque despectus, ut ei non detur honor Regius, & per insidias & fraudulentiam obtineat Principatum. Secundò probatur ex eodem Dan. cap. 7. ubi comparatur Antichristus cum cornu parvulo; nimirum propter ipsius vile & obscurum principium; sic ait Robertus Cardinalis Bellarminus, cui se subscribit Malvenda lib. 5. cap. 6. dicens: *Concors est Patrum omnium ac Interpretum assertio, Antichristum Cornu parvulum appellatum, quia ex vilissima & ignominiosissima Judæorum gente, ex parentibus extrema abiectione despiciatissimis, ipse piaculum fortis humane abjectissimus homuncio pudendis initiis, tanquam plane terræ filius exortus, cui nec hæreditario, nec ullo quovis iusto titulo Regnam debeat; illud tamen astu, fraudibus, & cunctis malis artibus per summum scelus invadet, brevique in immensas opes, & potentiam excrescet.*

An in cornu parvulo sit signatus Antichristus.

II.

Itaque Antichristus initio non erit magnus: sed tantum Judæos habebit sibi adhærentes, conabiturque illis persuadere se Messiam à Deo missum, quò multis eos ditet divitiis: at paulò post grandis factus, habebit hujus sæculi sapientes; quos subtilem Scripturarum commentationem edoctos, per Orbem totum ad prædicandum mittet: & tam scientia, quàm eloquentia & dæmonum auxilio, brevi tempore convertet multos. Quos verò fallaci doctrina seducere non poterit, editis ab eo, & à discipulis suis prodigiis, falsisque signis, subvertere conabitur. Illa prævidens Dominus Matth. 24. dicit: *Surgent enim pseudoprophete: & dabunt signa magna, & prodigia: ita ut in errorem inducantur (si fieri potest) etiam electi.* Etenim signa illa licet vera miracula non sint; adeò tamen erunt magna & illustra, ut secum traherent, si fieri posset, etiam electos. Sed eos, qui, vel telo doctrinæ, aut ficta religione non decipientur, muneribus & pecuniarum largitione corrumpet. De hoc Daniel cap. 2. inquit: *Abundantes, & uberes Vrbes ingredietur: & rapinas, ac prædas earum dissipabit, & dabit sequacibus suis.* Non modo autem auro & divitiis Civitatum abundabit; sed soluti ab inferno dæmones, tam terra, quàm mari, ingentes absconditos thesauros revelabunt. Si qui forte tunc inveniantur Christiani, stabiles in Fide, avaritiamque perosi, bellis, tormentisque variis, & nunquam antea excogitatis suppliciis, affligentur. Vexabit, conteret, occidet; non illi resistet Regnum; non claudetur Civitas: nullæque contra ipsum prævalebunt munitiones. Quin dæmonum auxilio subjiciet, domineturque cunctis Mundi partibus, excepta duntaxat Venetiarum Urbe: nam eam Antichristum non subacturum vaticinatus est Telesphorus Eremita Calaber, quem refert, & Sanctissimum appellat Petrus Romanus in Opusculo suo venustissimo, cujus titulus est: *Venetia Æviterna* §. 22. Ille igitur in Tract. de magnis tribulationibus Ecclesiæ

Antichristus initio non erit magnus.

Antichristus grandis factus, brevi convertet multos, & quo modo.

Antichristus non subjiciet Venetias.

lib.2. cap.1. ait: *Antichristus totum ferè Mandum sua ditioni subijciat, exceptis paucis; nam non poterit subjugare Venetias.*

III.

Quanta sit futura persecutio Antichristi.

Hanc porro Ecclesiæ tribulationem, paucis Dominus explicavit Matth.24. *Erit tribulatio magna (inquit) qualis nunquam fuit ab initio, nec erit.* Tradunt Sancti Patres, tantam fore persecutionem Antichristi, ut eo tempore omnes Christiani, aut futuri sint Martyres, aut ejeraturi sint Fidem Christi: aut, qui nec volent Fidem deserere, nec tamen fortes erunt tantis perferendis cruciatibus, hi more ferarum, latitaturi sint in solitudinibus & speluncis. Sed audi quid de hac Antichristi persecutione scribat Rabanus in ejus Tractatu: *Excitabit verd (inquit) Antichristus persecutionem sub omni Cælo super Christianos & omnes electos. Eriget itaque se contra Fideles tribus modis, hoc est, terrore, muneribus, & miraculis. Dabit credentibus in se abundantiam auri & argenti. Quos verd non poterit decipere muneribus, superabit terrore: & quos terrore non poterit vincere, signis & miraculis tentabit seducere: quos autem nec signis poterit illudere, in conspectu omnium miserabili morte tentabit necare. Tunc erit tribulatio, qualis non fuit ex tempore quo gentes cæperunt, usque ad tempus illud. Tunc qui in agro sunt, fugiant in montibus: & qui supra tectum, non descendant in domum, ut tollant aliquid ex ea. Tunc omnis Christianus qui invetus fuerit, aut Deum negabit, aut sive per ferrum, sive per ignem fornacis, sive per serpentes, sive per bestias, sive per aliud quodlibet genus tormenti interire jubebit, si in Fide permanferit. Hæc autem tam terribilis & timenda tribulatio, tribus annis manebit in toto, & dimidium. Tunc breviabuntur dies propter electos: nam nisi Dominus breviasset dies, non fieret salva omnis caro. Hæc Rabanus. Cedat ergo huic tribulationi Pharao, Sennacherib, Nabuchodonosor, Antiochus. Cedat Nero, Domitianus, Trajanus. Cedant Judæi, Saraceni. Cedant Turcæ: nulla similis tribulatio fuit ab initio, aut in posterum erit. Sed licet Antichristus contra omnes sectas quas reperiet, atrociter sit pugnaturus; præcipuè tamen contra Christi Religionem, se eriget: & cæ dissipare conabitur. Unde Daniel cap.8. ait: *Et magnificatus est usque ad fortitudinem Cæli: & dejecit de fortitudine & de Stellis, & conculcavit eas.* Fortitudo quippe Cæli Christus est, cui de Cælo omnia tradita sunt à Patre Cælesti. Stellæ, quas dejiciet impius, Prælatos, Religiosos, Reges & Principes, qui Christum Solem & Regem eorum sequi debent, significant. Sed hi aut deceptione, aut timore, aut muneribus, à Cælo, id est, à Christiana Religione deficient.*

IV.

Duplex persecutio

At verò, ut præfata magis patefiant, asserimus, prout asserunt Doctores, quòd duplex erit persecutio Antichristi: una quidem corpor-

cutio Antichristi, corporalis, & spiritualis.

Antichristus quomodo vincet Sanctos.

Septem Ecclesie Dei persecutiones secundum septem Mundi ætates.

Prima persecutio.

corporalis, altera verò spiritualis. Corporalis quidem erit omnium gravissima, tum multitudine, tum magnitudine tormentorum. Nam, quæ vel audivimus, vel legimus fuisse ullo tempore Christianis admota tormenta, ea fertur, velut ludum & jocum fuisse, perinde ut erunt tormenta, quibus Christianos torquet Antichristus. Indicavit hoc Daniel cap. 7. illis verbis, *Ecce cornu illud faciebat bellum adversus Sanctos, & prævalebat eis, & Sanctos Altissimi conteret.* Et cap. 11. *ræent (inquit) plurimi in gladio, in flamma, in captivitate, & in rapina.* Sanctus quoque Joannes in Apocalypsi cap. 13. prædicat datum iri Antichristo, ut bellum faciat cum Sanctis, & vincat eos. Vincet autem Sanctos, vel corporaliter; quia multi manus ipsius non poterunt effugere, sed ab eo crudelissimè necari, gloriose mortis triumphum in Cælis agent: vel etiam spiritualiter; multi enim Christianorum, qui generali vocabulo nominantur Sancti, aut etiam qui habebuntur tunc Sancti, & fortasse eo tempore Sancti erunt, Antichristi, vel allecti muneribus, vel tormentis deterriti, à Fide Christi deficient. Denique, persecutiones & tribulationes, quas diversis temporibus ab origine Mundi usque ad ejus finem passa est & passura Ecclesia Dei, septem numerare ac distinguere licet, juxta illud Vaticinium S. Joannis in Apocalypsi cap. 17. ver. 9. & 10. *Et Reges (inquit) septem sunt. Quinque ceciderunt, unus est, & alius nondum venit: & cum venerit, oportet illum breve tempus manere.* Quoniam hosce septem Reges significare supra in 2. Tractatu ostendimus collectionem tyrannorum, sive Regum omnium, qui septem ætatibus, sive sæculis regnarunt & regnabunt in Mundo, sive in Regno impietatis & diaboli, atque fideles & Ecclesiam vehementer vexarunt & vexabunt. Nam in prima Mundi ætate, quæ fuit ab Adam usque ad Noe, Cain & posterius ejus, præsertim Gigantes, genus hominum ferox ac violentum, pios ipsos, nempe sobolem Seth acriter sunt persecuti. De Cain posterius hæc habet Josephus Hebræus lib. 1. Antiq. cap. 2. *Ceterum superstite etiam tum Adamo, Caini soboles sceleratissima evasit, dum posterior quisque sit deterior, nec solam imitatur priorum vitia, sed & superat: interim nec à bellis, nec à latrocinis temperando: & qui à cædibus abstinebant, alioquin avarè & superbè inter suos vivebant.* Et de Gigantibus hæc prodit cap. 3. *Progeniem procreaverunt insolentem, & fiducia roboris omne jus & fas contemnentem: quorum facinora non absimilia bis, quæ de Gigantibus Græci memorant, posteritati sunt tradita. Noe autem factis eorum molestè & indignè ferens, suadebat ut in melius voluntates ac opera sua transmutarent. Verùm cum videt illos sibi non parere, totosque vitiorum dulcedini succumbere, veritus ne & se & familiam suam interimerent, secedens cum suis in aliam regionem migravit.*

Equi-

Equidem Gigantes illos, quorum Scriptura meminit Genes. 5. ver. 6. fuisse tyrannos cruentos ac oppressores hominum, Hebræi quoque explanatores fatentur, qui eosdem produunt extitisse terrarum vastatores, & bellis omnia miscuisse. Est in hac sententia Gilb. Genebrardus lib. 1. Chronographiæ pag. 17.

V.

Secunda perfectio.

In secunda autem Mundi ætate, quæ fuit à diluvio, seu à Noe ad Abraham usque, extitit Nemrod, sive Nembroth, aut Nembrodes pessimus & truculentus tyrannus, vexator hominum: nam fuit homo audax, bellicosus atque impius: & qui non ipse modò sperneret Deum, sed alios quoque ad contemptum Dei adduceret. Is enim (ut ait Hugo de S. Victore in suis Annot. in Genesim) mole corporis & virtute superans alios homines, dominium cœpit exercere per violentiam: & induxit eos ad idololatriam, ut ignem quasi Deum colerent: quia utilitates maximas beneficio Solis, qui igneus est, contingere videbat: quem errorem postea Chaldæi secuti sunt. Itaque multiplicem injuriam & Deo & homini fecit. Deus namque solus debebat præesse homini, quod ille abstulit, cum se illi interposuit, simulque debitum ei cultum ademit: homini verò injuriam fecit, quia eum dominio injusto oppressit, & in errorem decipiendo induxit. Fuit item auctor ædificandi turrim Babel, qua disturbata & subversa, & propter divisionem linguarum discedentibus in varias regiones hominibus, ipse remansit inibi cum multis, & tyrannidem invasit. Equidem hunc impietatis exactorem fuisse, & cultum idolorum induxisse, bellaque fortia adversus pios exercuisse, Ecclesiam vehementer affixisse, Regnumque primum post diluvium fundasse, constans est Doctorum Hebræorum traditio. *Quamobrem locum illum* Mosi, quo Nemrod dicitur Genes. 10. ver. 9. *Magnus venator coram Domino*: quantumvis multæ illius ferantur interpretationes; hanc tamen sinceriolem accipere posse non dubitamus: Robustus, potens, prævalidus, oppressor, insidiator, tyrannus, *Coram Domino*, hoc est, per summam impudentiam ac elationem adversus Deum, apertissimo & impudentissimo Divinitatis contemptu, nec homines, nec Deum verens.

Quid significet, fuisse Nemrod venatorem coram Domino.

VI.

Primus ergo mortalium, qui post diluvium cœpit esse potens in terra, & affectavit ac arripuit tyrannidem, fuit Nemrod: nam ante hunc in qualibet familia primus natus, primus quoque & auctoritatis & honoris gradu erat: lites familiæ componens, & familiam regens. Hic autem Imperium habere in alios concupivit, primò post dispersionem Babylone in Chaldæa, ad Euphratem fluvium sita, regnans. Quare Xenophon rectè primos hominum Chaldæos latè regnasse scripsit. Itaque prima tyrannis orta est in ipsa matre confusionis linguarum: & sicut ibi linguarum commercium confusum est, sic

Primus Rex, vel tyrannus post diluviu, fuit Nemrod.

Hic post dispersionem hominum in varias regiones, extitit primus, qui affe-

fic & jus legitimi Imperii perversum, ubi scilicet audaciæ ac temeritatis suæ prima statuere monumenta, mortales conati sunt. Rectè igitur S. Hieronymus in Tradit. Hebraicis in Genesim: *Nemrod, inquit, arripuit insuetam primus in populo tyrannidem, regnavitque in Babylone, quæ ab eo quoddam ibi confusa sunt lingua turrim adificantium, Babel appellata est.*

Non relinquam in præteritis quæ de hoc Nemrod tradit. Josephus Hebræus ubi supra cap.4. his verbis: *Hanc superbiam Deique contemptum excitavit in eis Nembrodes, nepos Chamae, filii Noe, vir audax & manu promptus, subinde jactans, non Deo, sed propriae virtuti præsentem felicitatem eos debere: atque ita paulatim rem ad tyrannidem trahere, ratus fore ut homines ad se deficerent à Deo, si se illis ducem præberet, opem suam offerens contra novum aliud diluvium intentantem. Turrim enim se exadificaturum, excelsores quam quod aqua ascendere posset: & insuper majorum suorum interitum ulturum. Vulgus autem faciliè Nembrodis placitis obtemperabat, ignavum ratus Deo cedere: atque ita structuram turris occæperunt, & c.* Sed quæritur inter Doctores, quisnam hominum Nemrod ille fuerit. Respondetur, quoddam multi & magni Auctores putarunt Nemrod fuisse eundem, quem Historiæ Gentilium appellant Belum patrem Nini, & regnasse Babylone annis sexaginta quinque. Hoc tradit Eusebius Cæsariensis in exordio sui Chronici, & D. Hieronymus in cap.2. Osee, & S. Augustinus lib.16. de Civitate Dei cap.17. *Ninus, inquit, regnavit Babylone post mortem patris sui Beli, qui primus hic regnaverat sexaginta quinque annos.* Atque horum auctoritate permulti postea ad idem sentiendum adducti sunt, inter quos præcipuè habemus Robertum Cardinalem Bellarminum, qui 1. Part. suæ Chronologiæ ita ait: *Belum esse Nembrothum, qui Gen. 10. adificavit Babylonem; & Ninum esse Assur, qui Genes. 10. adificavit Ninivem, probari potest tum ex eo quoddam Abydenus apud Eusebium lib.9. præparat. Euangel. cap. ultimo, testatur Babylonem à Belo conditam: & constat Ninivem à Nino adificatam: de quo vide Diodorum lib.2. cap.1. tum etiam ex eo quoddam primus Rex Orbi terrarum cognitus juxta Scripturas Sacras est Nembroth: & juxta prophanas est Belus, ex quo non malè conjicimus, Nembrothum esse Belum. Mirum autem est, cur Mercator Nembrothum velit esse Ninum, & tamen fateatur ante eum regnasse Belum, cum Scriptura aperte dicat, primum qui cepit esse potens in terra, fuisse Nembrothum. Sic Bellarminus.*

Berosus verò Annianus lib.4. & 5. Antiq. Chaldaicarum ait, hunc Nemrod alio nomine dictum esse Saturnum primum, & patrem fuisse Jovis Beli, avumque Nini, primi Assyriorum Monarchæ, nepotem

affectato Imperio, Regni formam in Chaldaea instituit ad Euphratem.

VII.

Testimonium Iosephi Hebræi de Nemrod.

Quisnam hominum Nemrod ille fuerit.

Quamplurimi graves Doctores existimant, Nemrod fuisse eundem atque eum, quem alii appellant Belum.

VIII.

Berosus Annianus prodicit, alium

alium fuisse Né-
rod, & alium Be-
lum.

Verum id fit
verum, an verifi-
mile.

Mercator pu-
tat, sed rejicitur,
Nérod fuisse eū-
dem atq; Ninum.

Nemrod pri-
mus Babylonis
fundator & con-
ditor.

Semiramis eam
Urbem amplia-
vit.

Berosus An-
nianus Author
supposititijs.

potem autem Cham, filiumque Chus, qui pater fuit Churetum; anno autem post diluvium centesimo trigesimo primo aggressum esse urbem Babylonem ædificare, turrimque altissimam; sed ab incepto tantum opere destitisse, regnasseque annos quinquaginta sex. Initium ergo Regni Nemrod competere in annum post diluvium centesimum trigesimum primum. Sed hæc nec vera, nec verisimilia sunt. Primò, quia ostendimus supra, Nemrod fuisse eundem atque eum, quem alii appellant Belum patrem Nini: ergo non alius fuit Nemrod & alius Belus pater Nini, ut prodit Berofus Annianus. Hinc rejicias Mercatorem, qui in sua Chronologia existimat Nemrod extitisse eum ipsum, quem Græci & Latini appellant Ninum: nam certum est Nemrod alium fuisse quàm Ninum. Habeo hujus sententiæ Auctores plurimos, immò neminem contrariæ: unicus enim est Mercator suæ opinionis probator atque propugnator; nisi fortè secutus sit Authorem Recognitionum Clementis, in quarum libro 4. traditur Nemrod extitisse eundem atque Ninum. Certè Nemrod fuisse primum Babylonis ædificatorem, & in ea Urbe primordia Regni ejus esse constituta, & significat Scriptura, & affirmat Josephus, consentientibus fere Scriptoribus Ecclesiasticis. Nec initium Regni Nini fuit Babylon, ut vult Mercator, quippe qui urbem Ninivem caput ac sedem Imperii sui constituerit, ut ex Diodoro Siculo lib. 3. licet intelligere, à quo proditum est Babylonios fuisse à Nino debellatos nondum condita seu ampliata à Semiramide Babylone: nam eam Urbem exiguam, & inundationibus Euphratis penè dirutam & vastatam, postea Semiramis amplissimam, munitissimam & ornatissimam fecit; propterea non immeritò ædificatrix ejus Urbis celebratur. Secundò, quia cùm circa centesimum à diluvio annum acciderit divisio linguarum & discessio hominum in varias regiones, nequaquam credibile est triginta consequentium annorum spatio in tantum esse multiplicatam illam gentem, apud quam erat Nemrod, ut non modò justum Regnum efficeret, verùm & in lōgissimas distitas regiones deduceretur. Etenim Arach una primarum Urbium ditionis Nemrod (teste D. Hieronymo & Hebræis) fuit Edessa in Occidentali extremitate Mesopotamiæ trecentis septuaginta quinque millibus passuum procul Babylone sita: respuit autem animus credere, gentem illam ejusque Imperium tam brevi tempore tantum propagari ac prolatari potuisse. Meritò igitur impugnatur à multis Berofus ille Annianus, quia habetur in Historia tanquam Author suspectæ Fidei, cùm æstimetur supposititijs, prout nos suis latiusque ostendimus 1. Par. nostri Divini Theatri Tract. 6. fol. 121. & 122. num. 100. & 101. & sequentibus usque ad numerum 105.

In

In tertia verò Mundi ætate, quæ fuit ab Abraham usque ad David, Reges Ægypti, & Reges aliarum multarum nationum populi Dei graviter vexaverunt. Tunc enim passa est Ecclesia Dei Ægyptiacam diuturnam, molestissimamque captivitatem, & alias plures crudeles oppressiones temporibus Israeliticorum Judicum, de quibus latè Divinæ literæ tractant, quas ut res nulli non notas prætermittimus singillatim commemorare. In quarta autem ætate, quæ extitit à David usque ad Chaldaicum & Babylonicum exilium, acerbissimas pertulit calamitates Ecclesia Dei à Regibus Chaldæorum: tunc enim à Nabuchodonosore est urbs Hierosolyma eversa, Templum spoliatum, incensum, excisum, populus in captivitate duram & immitem septuaginta annorum abactus: quæ omnia copiosissimè consignata, omnibusque pervagata extant in Sacris libris. In quinta Mundi ætate, quæ fuit à reductione populi Hebræi ex transmigratione Babylonica usque ad Christum Dominum nostrum, concussa & pessundata fuit Ecclesia Dei à Regibus Persarum, & Asiæ, Syriæque, ac præsertim ab Antiocho Epiphane, qui eam truculentissimè divexavit, ut Machabæorum libri, Josephus, & alii abundè sunt Auctores. In sexta Mundi ætate hac nostra, quæ incepit à felici ortu Domini nostri Jesu Christi, & duratura est usque ad infamissimum Antichristi adventum, persecutiones & tribulationes, quas diversis temporibus passa est Ecclesia Christi, quinque insigniores ac nobiliores genericè numerantur. Primò enim, passa est Ecclesia in ortu & infantia sua persecutionem à Judæis, nascentis Christianæ Religionis primordia, opprimere & extinguere conantibus. Deinde, à Gentilibus Imperatoribus Romanis, Christianorum corpora exquisitissimis & acerbissimis cruciatibus variè torquentibus. Tum, ab hæreticis, veritatem & sinceritatem Fidei Catholicæ impugnantibus. Postea, à schismaticis, unitatem Ecclesiæ discerpentibus, & obedientiam unius capituli atque pastoris abjicientibus. Postremò, à malis Christianis, integritatem disciplinæ Christianæ, probitatemque morum, quantum in ipsis est, dissolvere ac labefactare volentibus. Specificè verò numerantur tres & viginti, licèt decem juxta Sanctorum traditionem legantur persecutiones Ecclesiæ Christi, quia Sancti loquuntur tantùm de decem gravissimis omnium ac generalibus per totum Orbem cognitum, in quod pervagatum erat Christianorum nomen, persecutionibus, quas Christi fideles passi sunt à Nerone usque ad Diocletianum & Maximianum, Ethnicos Romanos Imperatores, qui universæ terræ dominabantur.

Prima ergo persecutio fuit Judæorum, de qua dicitur Act. 6. *Facta est autem in illa die persecutio magna in Ecclesia, quæ erat Hierosolymis, &c.* & huic annectitur illa Herodis Agrippæ, de qua dicitur

IX.

Tertia Ecclesiæ Dei persecutio.

Quarta.

Quinta.

Quinque generæ persecutionum Ecclesiæ Christi in sexta Mundi ætate.

Tres & viginti numero Ecclesiæ Christi persecutiones.

X.

Prima persecutio sub Judæis.

S

tur

Secunda sub
Nerone.

Petri & Pauli
supplicium.

Tertia persecu-
tio sub Domitia-
no.

Prima usurpatio
nominis Dei a-
pud Cæsares.

Beatus Joānes
Evangelista re-
legatus Apoca-
lypsim scribit.

Domitiani in
Israclitas sævi-
tia.

tur Act. 12. *Misit Herodes Rex manus, ut affligeret quosdam de Ec-
clesia*. Secunda extitit Neronis, qui quintus ab Augusto sceleratissimè & impiissimè imperavit: nam hic fuit primus, qui Romæ Christianos supplicii & mortibus affecit, ac per omnes Provincias pari persecutione excruciaci mandavit: ipsumque nomen extirpare conatus, Beatissimos Christi Apostolos Petrum cruce, Paulum gladio occidit. Ita Paulus Orosius lib. 7. Historiarum cap. 7. Tertiam persecutionem excitavit Domitianus Titi frater nonus ab Augusto. Is enim (ut ait Orosius loco indicato cap. 10.) fratri succedens in Regnum, per annos quindecim ad hoc paulatim per omnes scelerum gradus crevit, ut confirmatissimam toto Orbe Christi Ecclesiam, datis ubique crudelissimæ persecutionis edictis, convellere auderet. Hic in tantam jactantiam & superbiam prolapsus fuit, ut Dominum ac Deum sese vocari, scribi, colique jusserit, ac statuas aureas & argenteas sibi poni in Capitolio fecerit, templumque sibi sine lignorum admixtione construxerit. Itaque Domitianus pravissima elatus jactantia, atque truculentissima efferatus superbia, qua se Deum adorari vellet, persecutionem in Christianos agi secundus à Nerone imperavit, in qua Beatissimus Joannes Apostolus relegatus est in Pathmos insulam, ubi Apocalypsim in sui solatium vidit, & ut vidit scripsit, ubi ferè tot sunt Sacramenta, quot in libro verba. Ibi Deus revelavit quanta sit passa Ecclesia in tempore primitivo, & quanta nunc patiatur, & quanta in novissimis temporibus sit passura, quæ pro his & nunc in futuro sit præmia receptura, ut quos denunciata supplicia terrent, præmia promissa lætificent. Passi sunt sub Domitiano Nereus & Achilleus Eunuchi, & eorum domina Flavia Domicilla, Flavii Clementis Consulis ex sorore neptis, quæ fuerat in insulam Pontianam relegata, quia se Christianam esse testata erat. Sanctus quoque Dionysius, qui prædicationis causa à Beato Clemente directus erat in Franciam, unà cum sociis suis passus est tempore hujus Imperatoris in principio sui Imperii. Eodem tempore (ut inquit Egesippus) delati sunt quidam apud Domitianum, quod essent de genere David, & de posteritate cujusdam, qui dictus est Judas, qui secundum carnem consobrinus fuisse dicitur nostri Salvatoris. Domitianus nãq; formidabat de advetu Christi, sicut Herodes nato Christo: & idè interfici jusserat qui erant de Regia stirpe David, ut nullus Judæorum Regno reliquus foret. Ad quod missus quidam nomine Revocatus invenit quosdam nepotes Judæ, & adduxit ad Domitianum. Qui interrogati de qua stirpe, & de Regno Christi, & quis ipse, vel unde, & quando venturus esset, responderunt: *Non hujus Mundi Regnum est, nec hujus terræ designatur Imperium, sed Cæleste ei Regnum per Angelorum mysteria præ-*

præparabitur in consummatione sæculi, quando venturus est iudicare vivos & mortuos, redditurus unicuique secundum opera sua. Tunc Domitianus, cum nil criminis in eis inueniret, abire liberos permisit.

Quarta persecutio fuit Trajani XI. ab Augusto, quia sub eo & privatim & publicè per Urbes universis insurgentibus populis, antiquitùs traditum est, ingentem contra nos concitatam fuisse persecutionem: quoniam Trajanus licet virtuosissimus fuerit: aliàs tertius à Nerone extitit Ecclesiæ persecutor, sub quo passi sunt infiniti, & Martyrio coronati. Nam passus est Simeon Cleophæ, Sancti Ignatius, Phocas, & alii multi. Et nisi fuisset Plinius Secundus, qui Provinciam gubernabat, multo plures fuissent interempti: qui multitudine occisorum motus, retulit Imperatori, quod sine misericordia hominum millia quotidie obruncarentur, in quibus nihil omnino sceleris poterat deprehendi, inquiens: *Nihil enim contrarium Romanis legibus faciunt. Ante lucem quoque Christo cuidam eorum Deo hymnos canunt; adulteria, & alia crimina apud eos arcentur, & penitens habentur illicita. Cætera quoque secundum leges communes agunt.* Tunc Trajanus decreti sui auctoritate decrevit, ut Christiani non requirerentur: sed qui inciderent punirentur. Per quod pro parte sedatum putatur persecutionis incendium. Sed qui nequitiam suam adversus nos exercere cupiebant, lædendi occasio non videbatur adempta hujus tempore. Enarrat porro quæ de Plinio & Trajano diximus Eusebius Cæsariensis lib. 3. Ecclesiasticæ Historiæ cap. 13. & in Chronicis ex Tertulliano, qui ea in Apologetico commemorat hisce propè verbis: *Atqui invenimus, inquisitionem quoque in nos prohibitam. Plinius enim Secundus, cum Provinciam regeret, damnatis quibusdam Christianis, quibusdam gradu pulsus, ipsa tandem multitudine perturbatus, & quid de cætero ageret nescius, consuluit tunc Trajanum Imperatorem, allegans, præter obstinationem non sacrificandi, nihil se scelerati de eis comperisse. Insinuans quoque & illud: Surgere atque convenire summo mane Christianos, & Christum tanquam Deum carminibus laudare: & ad conservandam eorum disciplinam, homicidium, adulterium, fraudem, perfidiam, & cætera scelera prohibere: Ad quæ Trajanus rescripsit, Christianos inquirendos non esse, oblatos autem puniendos.* Hæc Tertullianus, quæ etiam tradit Paulus Orosius loco supra indicato capite duodecimo, cum ait: *In persequendis sanè Christianis Trajanus errore deceptus, tertius à Nerone cum passim repertos cogi ad sacrificandum idolis, ac detrectantes interfici præcepisset, plurimique interficerentur, Plinii Secundi qui inter cæteros iudices persecutor datus fuerat, relatu admonitus, eos homines præter confessionem Christi honestaque conventicula, nihil contrarium Romanis legibus facere, fiducia sanè*

XI.

Quarta persecutio sub Trajano

Occisio Christianorum.

Plinius Secundus pro Christianis interpellat.

Trajanus à persecutione Christianorum abstinuit.

Plinius Secundus scribit Trajano de persecutione Christianorum.

Rescriptum Trajani de Christianis.

Plin. Epi. lib. 10.

innocentis confessionis, nemini mortē gravem ac formidolosam videri, rescriptis illicd lenioribus temperavit edictum. Ita Orosius. Eadem quoque denique prodit Nicephorus Callistus lib. 3. Ecclesiasticæ Historiæ cap. 17. ubi in hunc modum scribit: Persecutio igitur tam ad summum pervenerat: aded ut etiam Plinius Secundus, inter Provincia rectores præcipuus, quod tantam Martyrum esse videret multitudinem, ad Imperatorem scribendum, & turbam tantam eorum qui pro Fide cæsesent, ei significandam duxerit. Illo etiam addito non quicquam sceleris contra leges Christianos committere, præterquam quod cum primo diluculo consurgentes, Christum tanquam Deum laudibus celebrent, à sceleratis omnibus flagitiis alienissimi. Quibus verbis Trajanus flexus, ei rescripsit: Christianorum quidem gentem non inquirendam esse, oblatos verò puniri debere. Proinde vis & persecutio ea aliquatenus quidem cohibita est: non tamen res Christianorum, ab insidiis eorum qui illos affligere constitaisent, tutæ prorsus fuere. Alicubi enim populus ipse, alicubi verò & Præsides locorum contra nos insurgebant. Et quamvis publicè in universum persecutio mandata & promulgata non esset, seorsim tamen per Provincias ea exercebatur, ut sic quoque quamplurimi fierent Martyres.

Trajanus quale edictum contra Christianos promulgaverit.

XII.

Quinta persecutio sub Antonino.

Martyrium S. Polycarpi, & S. Photini.

Quinta persecutio fuit sub Marco Antonino Vero XIV. ab Augusto, qui tantæ severitatis extitit & constantiæ, ut ad nullum eventum elatus ab infantia vultum, nec ex lætitia nec ex mœrore mutaverit. Vnde sub eo in diebus Parthici belli persecutiones Christianorum quarta jam post Neronem vice, in Asia & in Gallia graves præcepto ejus extiterunt, multique Sanctorum Martyrio coronati sunt, inter quos præcipui fuere S. Polycarpus Smyrnæ Episcopus, qui unam scripsit Epistolam egregiam ad Philippenses, quæ cum Epistolis S. Ignatii circumfertur, & S. Photinus Lugdunensis Episcopus. De hac persecutione ita scribit Otho Phrisingensis Episcopus lib. 3. Chronicorum cap. 25. *Antonini, qui quartus à Nerone persecutionē in Christianos movit xvi 11. anno, Sothere mortuo, Eleutherius successit. Ea tempestate gravissima apud Gallias persecutio, Christi Civitatem urgebat. Feruebat hoc malum potissimum apud nobilissimas Galliarum Vrbes, Lugdunum & Viennam. Verùm multis hac tempestate Martyrio coronatis, Photinus quoque Lugdunensis Episcopus, senio ac moribus grauis, gloriosa pro Domino passione consummatur.* Testatur tamen Tertullianus in Apologetico cap. 5. & S. Apollinaris apud Eusebium lib. 5. Ecclesiasticæ Historiæ cap. 5. præfatum Marcum Antoninum Verum edicto proposito vetuisse Christianos affligi, postquam ingenti miraculo à Christianis exercitus sui militibus patrato, quo ipse cum omnibus copiis apud Marcomannos extrema siti laborans, & ab infinita multitudine circum-

fusa

fusa cinctus, in ultimum periculum adductus fuerat, Christianorum precibus impetrata in suos suavissima pluvia: at in hostes immisissimis fulminibus, mirum in modum est liberatus. At recruduisse postmodum eandem persecutionem, ad ejusque Imperii finem progressam, testatur ex certissimis Historiis Cæsar Cardinalis Baronius tom.2. Annalium Ecclesiasticorum ad annum Domini 176.

Sexta persecutio ponitur sub Septimio Alexandro Severo Mameæ filio XVII. ab Augusto, qui se ex nomine Imperatoris, quem ultus fuerat, Pertinacem appellari voluit. Hic namque licet annis fere decem Christianos pacem habere permiserit, tamen postea crudeliter occidi mandavit: quoniam natura ferox, quinta post Neronem persecutione Christi fideles excruciauit, plurimiq; Sanctorum per diversas Provincias Martyrio coronati sunt, inter quos Leonides pater Origenis, Calixtus Papa, Beata Cecilia cum Papa Urbano passi sunt.

Septima persecutio per Julium Maximinum sevissimum tyrannum fuit excitata: nam hic, postquam bellum in Germania prospere gesserat, Imperator XXII. ab Augusto, nulla Senatus voluntate ab exercitu creatus, persecutionem in Christianos sextus à Nerone exercuit, in qua secundum Hermannum Contractum in Chronicis passus est S. Pontianus Papa cum Hippolyto Presbytero, quia is cum illo (ut ait Marianus Scotus lib.2 suæ Chronologiæ) in Sardiniam insulam à Maximino deportatus, ibi fustibus 12. Kalend. Decembris mactatus est, cujus corpus Beatus Fabianus Papa reduxit, & in Cœmeterio Calixti sepelivit. Jussit tamen præfatus Maximinus, ut tradit Eusebius lib. 6. Ecclesiasticæ Historiæ cap.21. solos Ecclesiarum Præsides tanquam auctores doctrinæ Evangelicæ trucidari. Quamobrem hæc persecutio inter generales non numeratur ab aliquibus.

Ostava persecutio fuit M. Qu. Trajani Decii, qui extitit XXV. ab Augusto Imperator. Hic enim cum Philippos patrem & filium occidisset, in odium ipsorum, quia Christiani fuerunt, ad persequendos interficiendosq; Christianos, v. 11. post Neronem feralia dispersit edicta, plurimosq; Sanctorum ad coronas Christi de suis crucibus misit. Hæc tradit Eusebius in Chronicis, ubi ejus verba ita se habent: *Decius cum Philippos patrem & filium interfecisset, ob odium eorum in Christianos persecutionem mouet, qua Diaconus Laurentius Romæ Martyrium duxit.* Fuit autem hæc Decii persecutio, brevis quidem, quia uno tantum anno & tribus mensibus ipse regnavit, sed summe atrox: ita ut S. Dionysius Alexand. apud Eusebium lib.6. Ecclesiasticæ Historiæ cap. 34. dixerit, tale sibi videri tempus, quale Dominus prædixerat futurum, ut etiam electi, si fieri posset, in errorem inducerentur. Hanc persecutionem continuarunt Gallus & Volusianus, qui persecutori Decio mox interfecto in abrupto Thraciæ loco

XIII.

Militum Christianorum miraculum.
Sexta persecutio sub Alexandro Severo.

XIV.

Septima persecutio sub Maximino.
Martyrium S. Pontiani Papæ

XV.

Ostava persecutio sub Decio
An Martyrium S. Laurentii contigerit sub Decio.
Eusebius affirmat.

loco à Gothis in bello, successerant in Regnum; in qua persecutio-
ne passus est Cornelius Papa, aliique quamplurimi.

XVI.

Nona persecu-
tio sub Valeria-
no & Galieno.

Valerianus Chri-
stianorum pri-
mum fautor exi-
mius.

Nona persecutio fuit sub Licin. Valeriano & Galieno filio suo, qui ambo Imperatores post Gallum Hostilianum vigesimo septimo post Augustum loco creati sunt. Valerianus in Rhetia ab exercitu Augustus est appellatus, Romæ autem à Senatu Galienus Cæsar creatus; imperavitque Valerianus annos sex, Galienus 15. nempe sex cum patre, novem solus. Verùm Valerianus (ut tradit Nicephorus Callistus lib. 6. Ecclesiasticæ Historiæ cap. 10.) primùm clemēs & bonus visus est, atque erga homines Dei benevolus atque benignus. Neque enim alius quisquam, qui ante eum fuerant Imperatorum, in illos propensior humaniorque fuit, ne illi quidem qui manifestò Christianismum erant complexi. Aded se ab initio mitem & placidum nobis præbuit. Tota namque domus ejus, Divini Numinis cultoribus plena erat: eaque prorsus nihil aliud quàm Dei Ecclesia esse videbatur. Postea verò depravatus est & à veritate dejectus per quendam Doctorem pessimum magistrum & principem sectæ Ægyptiorum magorum. Etenim iste imposturas & præstigias magicas docens, ei persuadet, ut Sanctos viros non tantùm domo sua exigat, & quàm longissimè repellat, sed ferro quoque tollat, ut qui artibus incantationibusque illorum obstarent & resisterent. Restabant enim adhuc, qui perniciosorum pestiferorumque dæmonum actiones visas tantùm aut auditas reprimerent. Talibus igitur consultoribus usus Valerianus, Christum confitentis crudelissimè persecutus est: & ad sceleratissima sacra animum adjiciens, impias obtulit victimas, pueros miseros occidens, infelicium parentum liberos inhumanissimè sacrificans, recens edita viscera dividens, & creaturas Dei in minutissimas partes concidens. Atque his rebus felicem se & beatum fore est opinatus. Quapropter & Ecclesiæ hostis factus est, & indignum se benignitate Dei effecit. Ita scilicet magnam is quoque concitavit persecutionem, de qua ita inquit Paulus Orosius lib. 7. Historiarum cap. 22. *Valerianus siquidem mox ut arripuit Imperium octauus à Nerone, adigi per tormenta Christianos ad idololatriam, abnegantesque interfici jussit, fuso per omnem Romani Regni latitudinem Sanctorum sanguine.* Fuisse hanc persecutionem acerbissimam, S. Laurentii Martyrium, qui sub ea (ut ait Martyrologium Romanum die x. Augusti) passus est, & non sub præfata octava persecutione, ut prodit (ut supra audisti) Eusebius, satis demonstrat: cœpit autem anno Domini 259. duravitque usque ad annum 262. Sed Valerianus in Christianos persecutione commota, statim à Sapore Persarum Rege captus & excæcatus, in ipsius & Romani populi ignominiam, apud Persas miserrima servitute conse-

Seductus deinde Valerianus à magis Ægyptiis, ad nefanda est delapsus sacra.

Martyrium S. Laurétii sub Valeriano contigit se tradit Martyrologium Romanum.

Sapores Rex Persarum Valerianum cœpit, & vil-

nuit.

nuit . Hoc enim apud eum officium continua , donec vixit , damnatione accepit , ut ipse inclinatus humi esset , pedeque cervicibus ejus imposito , Rex Persarum Sapor sive Sapores equum semper ascenderet . Docet hæc Paulus Orosius loco citato his verbis : *Valerianus illicd , nefarii auctor editi , à Sapore Rege Persarum captus & luminibus orbatus , ignominiosissima apud Persas servitute consensuit : hoc infamis officii continua , donec vixit , damnatione sortitus , at ipse acclinis humi , Regem semper ascensurum in equum non manu sua , sed dorso attolleret : & in ista miserabili servitute decessit . Galienus verò tam claro Dei judicio territus , tamque misero collegæ permotus exemplo , pacem Ecclesiis trepida satisfactione restituit . Tradit id Eusebius Cæsariensis in Chronicis , cum inquit : *Valeriano in Persas ducto , Galienus pacem nostris reddidit .**

Itaque Galienus Valeriani filius postquam Romanum dominium solus obtinuit , Christianis mitior est factus , quia tam misero (ut diximus supra) patris ac focii permotus exemplo , lenius & moderatius erga Christi fideles agere cœpit : datisque decretis , inhiberi supplicia , persecutionesque cessare iussit : atque instituit , ut quo quisque putet more , exoret quod Divinum est . Sed postea depravatus ut pater , rursus ad sævitiam contra Christianos armatur , & infiniti sub eo Martyrio coronantur . Sed non compensat (ut inquit Paulus Orosius ubi supra) injuriæ ultionisque mensuram unius impii , quamvis perpetua & supra modum abominanda captivitas , contra tot millia excruciatæ Sanctorum : justorumque sanguis ad Deum clamans , in eadem sese terra ubi fusus est , vindicari rogat . Non enim de solo constitutore præcepti , justo supplicium judicio flagitabatur , sed etiam executores , delatores , accusatores , spectatores ac iudices , postremo qui injustissimæ crudelitati vel tacita voluntate assentiebantur , quia Deus secretorum cognitor est , & quorum maxima per omnes Provincias pars hominum verfabatur , eadem ultionis plaga corripitur justum erat . Solvuntur repente undique permissu Dei ad hoc circumpositæ relictæque gentes , laxatisque habenis , in omnes Romanorum fines invehuntur . Germani , Alpibus , Rhetia , totaque Italia penetratis , Ravennam usque perveniunt . Alemanii Gallias pervagantes , etiam in Italiam transeunt . Græcia , Macedonia , Pontus & Asia Gothorum inundatione deletur . Nam Dacia trans Danubium in perpetuum auferitur . Quadi & Sarmatæ Pannonias depopulantur . Germani ultiores ab Asia potiuntur Hispania . Parthi Mesopotamiam auferunt , Syriamque corrodunt . Et ne quid forte Romani corporis ab hac dilaceratione cessaret , conspirant intrinsecus tyranni , consurgunt bella civilia , funditur ubique plurimus sanguis Romanorum , Romanis barbarisque sævientibus :

sed

lissimè habuit , ut etiam dorsum , ejus calcaret , cum equum ascendere vellet .

XVII.

Galienus tam misero Valeriani permotus exemplo , Christianis mitior est factus .

Depravatus exinde Galienus ut Valerianus , rursus persecutor Ecclesiæ evasit .

Ultio in persecutores Ecclesiæ .

Romanorum Republica non solum foris ab hostibus atteritur , sed & intus civili malo laceratur .

sed citò ira Dei in misericordiam vertitur , & cœptæ ultionis major forma quàm pœna in mensuram plenitudinis reputatur . Igitur primus Genuus , qui purpuram Imperii sumpserat, apud Myrsam occiditur. Posthumius in Gallia invasit tyrannidem, multo quidem Reipublicæ commodo. Nam per decem annos ingenti virtute ac moderatione usus, & dominantes hostes expulit, & perditas Provincias in pristinam faciem reformavit; seditione tamen militum interfectus est. Æmilianus apud Moguntiacum, cùm res novas moliretur, oppressus est. Post mortem Posthumii Marius ibidem invasit Imperium, sed continuò interfectus est. Deinde Victorinus à Gallis ultro creatus, & post paululum occisus est. Huic successit Tetricus, qui tunc Aquitanicæ præsidatus administrabat officium, multasque seditiones militum pertulit. At verò in Oriente per Odenatum quendam collecta agresti manu, victi repulsiq; Persæ, defensa Syria, recepta Mésopotamia est, & usque ad Ctesiphontem rusticani Syriæ cum Odenato suo vincendo venerunt. Galienus autem cùm Rempub. deseruisset, ac Mediolani libidinibus inferviret, occisus est.

Galienus deferta Republica, ac Mediolani manens, voluptatiquè deditus, interfectus est.

XVIII.

Decima persecutio sub Aureliano.

Martyrium S. Agapiti, Symphoriani, & Columbæ Virginis.

Valeriani obitus.

Decima persecutio extitit sub Aureliano, qui 29. ab Augusto imperavit: nam hic Imperator licèt in principio sui Imperii Ecclesiæ status prosperioribus incrementis augeri cœperit, tamen processu temporis malis depravatus consiliis, bonum propositum mutavit, & in Gallias transiens 1x. à Nerone durissimam cõtra Christianos persecutionem excitavit, in qua passi sunt Agapitus, Symphorianus, & Columba Virgo, quorum sanguis de terra ad Deum clamans, vindictam de persecutore impetravit. Etenim, dum Aurelianus in persecutione Christianorum fureret, fulmen de Cælo juxta eum comitesq; magno cum pavore circumstantium cecidit. Signum porrò iræ Divinæ, quo Princeps territus, pœnas illicò luit suæ impietatis atque crudelitatis: quia non multò post in itineris medio inter Constantinopolim & Heracleam in cavo Floreo, sive Cœnophrurio viæ veteris, fraude servi sui anno Imperii sexto à militibus occisus est.

XIX.

Vndecima persecutio sub Diocletiano & Maximiano.

Diocletianus de Dalmatia oriundus fuit cujusdã Scribæ filius, Salonis ortus.

Vndecima persecutio fuit sub Diocletiano & Maximiano, qui xxxiii. loco ab Augusto imperarunt. Extitit autem Diocletianus origine Dalmata cujusdã Scribæ filius, Salonis ortus, Libertini etiam sanguinis: qui Imperator ab exercitu creatus, statim Aprum in militum concione percussit, ac propria manu interfecit, jurans non sine suo scelere Numerianum interfectum. Post hoc Diocletianus in consortium Regni Herculium Maximianum quendam suum commilitonem assumpsit, & Cæsarem constituit anno sui Imperii secundo, ac eum in Galliam misit contra Amandum & Helianum, qui collecta Rusticanorum multitudine, quos Vacaudas, sive

Ba-

Bagaudas vocabant, magnos & perniciosos inceptorum ac difficiles ibi excitare tumultus adversus Romanum Imperium. Maximiano ad supplementum exercitus, legionem Thebæam ex partibus Orientalibus Diocletianus ire præcepit. Quæ legio sex millia, sexcentos sexaginta sex viros validis animis, & instructos armis, antiquorum Romanorum habebat exemplo. Hi ergo milites Christianæ Religionis ritum Orientali traditione à Sancto Zabda Hierosolymitanæ urbis Episcopo susceperant, Fidemque Sacram virtuti & armis omnibus præponebant. Ad urbem quippè Romam itinere attingentes, eandem Christianitatis Fidem, quam acceperant, apud Beatum Marcellinum prædictæ Romanæ urbis Pontificem confirmaverunt: ut antè gladio interirent, quàm Sacram Fidem Christi, quam acceperant, violarent. Recepti igitur à Diocletiano Cæsare, jubentur ut post Maximianum collegam iter, quod cœperant, ad Galliam tenderent. Maximianus verò, qui usu quidem militiæ bellis aptus: sed idolorum specialis cultor, ferus animo, avaritia crudelis, libidini deditus, cæterisque vitiis obsessus, serenitatem Imperatoriam nimia crudelitate polluerat; in Galliam properans, & eò assecutus, facile agrestium hominum imperitam & confusam manum militari virtute ac ordine compescuit, ac pacem Galliæ reddidit. Sed & in ipso itinere, Sacra Thebæa legio, cui Beatus Mauritius præerat, cùm sacrificare idolis nolisset, à præfato Maximiano, Seduni in Gallia, in loco, Agauno dicto, pro Christo libenter occubuit, ut dicitur.

Interea nota, quod dicitur de S. Mauritio & Sacra Thebæa legione: quia plures extiterè Thebæ, quarum una fuit in Ægypto, à Bufyride Ægypti Rege condita ambitu cxi. stadiorum, uti refert Herodotus, centum portis, aliisque publicis privatisque ædificiis insignis, totaque pensilis, subter quam Reges soliti erant maximos armatorum exercitus educere, nullo ex oppidanis id sentiente: & quod est mirabilius, mediam fluvius interfecabat. Græci Heliopolin, hoc est, Solis urbem vocavère. Hujus incolæ Thebæi dicti sunt, & vicina Regio Thebais, in Æthiopiâ vergens. Alia Thebe fuit in Bœotia, à Cadmo Agenoris filio condita, quam Amphion muris ornavit, Bacchi & Herculis clarissima patria, ab Alexandro Magno postea everfa. Hæc & Draconigera dicta est, quia à Cadmo cum quinque viris, ex dentibus draconis ab ipso interfecti natis, constructa fuit. Varro tamen lib. 3. de re rust. scribit hanc Urbem ab Ogyge ædificatam. Ab hac Thebani dicti sunt. Hanc Heptapylon vocat Apulejus, ab eo quòd septem portas habebat, inclyta duobus ducibus, Epaminonda & Pelopida. Eadem vocata fuit, & Dircaea, à Dirce fonte. Fuerunt & Thebæ in Aphrica, à Libero patre conditæ. Unde S. Hieronymus in Comment. Epist. ad Galatas: *Præterea*

Diocletianus Maximianum, Cæsarem constituit, ac in Galliâ cù legione Thebæorum misit contra Amandum & Helianum, qui collecta gravi manu populi Rusticorum, Romano se opposuerat Imperio.

XX.

Thebæ plures extiterè.

Prima fuit in Ægypto.

Secunda in Bœotia,

Tertia in Aphrica.

Quarta in Theſſalia.

Quinta in Cilicia.

Sexta in Lucania.

Septima in Corſica.

Thebæorum legio Romam ad Marcellinū Papam, qui Cajo ſucceſſerat, venit, acceptaque ab eo benediſtione, juncta eſt exercitui Maximiani.

Thebæorum legio comperta, quòd Chriſtiana eſſet, contendit in Fide cum Maximiano.

S. Mauritius Primicerius legionis Thebææ.

Ejuſdem ſignifer S. Exuperius.

(inquit) *Thebas Liberi, quas in Aprica condidit: quæ Civitas nunc Thebeſtis appellatur. Alia extitit in Theſſalia, à qua Thebani & Thebæi. Fuit & alia Thebe, Homero teſte, in Cilicia, Andromaches uxoris Heſtoris patria. Alia fuit in Lucania, ab Aonijs colonis condita, quam interiſſe Auſtor eſt Cato in Originibus. Fuere & Thebæ Corſicæ. At verò milites illi erant de Ægypto ex præſata ejus Urbe Thebe ſeu Theba: nam ex ea, cùm præſatus Amandus & Helianus collegiſſent Bagaudarum exercitum in Romanos, Dux Ægypti jufſu Diocletiani collegit exercitum, in quo fuit Beatus Mauritius, qui ſub ſe habebat illum exercitum, in quo erant, uti oſtendimus ſuprà, ſex millia ſexcenti ſexagintaſex milites, qui diſceſſi ab Ægypto Romam pervenerunt, acceptaque ibi à præſato Beato Marcellino Papa benediſtione, juncti ſunt exercitui Maximiani, cùm contra Bagaudarum turbas pergeret in Galliam rebelantes; ſed tranſceniſ Alpibus, cùm in quadam planitie apud Oſtodorum oppidum in Sabaudia reſiderent; & comperto quòd Chriſtiani eſſent, jufſit Maximianus, ut omnes idolis immolarent, & adverſus Vacaudas ac Chriſtianos perſequendos Fidem confirmarent. Quòd audiens Sacra legio huic ſceleri nolens aſſentire, octo millibus ab Oſtodoro, ubi erat Maximianus cum ſuis, quibus Bacchaidarum nomen indiderat, diſceſſerunt. Hoc audiens Cæſar mandavit eos revocari: ſed id recuſante Sacra legione, inquit: *Jungitur deſpectui meo Cæleſtis injuria. Sentiatur ergo contumax miles me diis meis poſſe dare vindictam.* Unde ira ſuccenſus miſiſ militibus plurimis nolentes reverti ad ſacrificandum, decimum quemque decollari præcepit: ſed Sancti cum gaudio capita porrigentes, quodammodo concertabant, ut alter alterum præiret ad mortem: quorum decima parte truncata, Sanctus Mauritius eorum Dux & præcipuus ac fortiffimus athleta Chriſti, paululùm à ſatellitibus Regiis ſegregatus, convocat remanentes, ac eos alloquitur: & ut conſtanter quòd cœperant conſummarent, exemplo ſociorum & Fidei devotione illos Sacra concione confortabat. Nuntiis quoque Imperatoris dixit, quòd jam Chriſti mandatum adimplere parati erant, qui Petro dixerat, ut mitteret gladium in vaginam. Nam pro Chriſto mori omnes parati erant: nullamque utpote Chriſti militis deſenſionem facere cupiebant, eò quòd ob deſenſionem Reipublicæ tantùm arma ſuſceperant. Cùm hæc Imperator audiſſet, jufſit ut iterum decimum quemque eorum protinus decollarent. Quo facto Exuperius ſignifer accinctus inter commilitones ſtans, eos ad paſſionem glorioſa locutione exhortatur: & ut omnes arma projiciant ſuadet: & virtutibus ſolis armentur. Dixitque Nunciis Auguſti: ut hæc Imperatori referrent, quòd licèt milites eſſent ſui, ſervi tamen potiùs erant*

Chri-

Christi. Cæsari debebant militiam, sed Christo innocentiam: ab Imperatore laboris stipendium acceperant, à Christo vitæ æternæ præmium præoptabant. Tunc Imperator insaniens iussit omnem suum exercitum, id est, totam legionem circumdare, ita ut nec unus posset evadere. Vallantur ergo Sancti milites Christi à militibus diaboli, nefandis manibus trucidantur, pedibus equorum conculcantur, & Christo pretiosi Martyres consecrantur apud Agaunum super Rhodanum situm oppidum. Elapsi sunt de collegio illo plures, quos insequentes Romani, ix. in oppido Gallix Bunna occiderunt. Gereonem verò cum sociis suis cccxxx. in suburbio Coloniae Agrippinæ urbis interfecerunt. Victorem etiam cum cccxl. in urbe Troja, quæ nunc Xantis dicitur, interemerunt. Nec offendi debet Lector, si quis Sanctos fugisse Martyrium audit, cum Petro dictum fuerit: *Alius te cinget, & ducet quod non vis.* Sancti enim dum carnem suam odio habere non possunt, vitam diligunt, sed ei Cælestem vitam & amorem præponunt. Nec inconueniens puto credendum, si dixerimus Dominum ad hoc Martyres suos fugere voluisse, ne uni loco, vel uni patriæ tantus relinqueretur thesaurus, quin potius per diversa loca & Provincias divideretur.

Verùm pax erat Ecclesiis ante præfatum Maximianum, & Diocletianum, qui post triumphum de Persis actum ut Deum se adorari voluit, & fratrem se Solis & Lunæ vocari, pedesque sibi osculari mandavit: primus vestibibus & calciamentis gemmas inferi iussit; cum omnes retrò Imperatores in modum Judicum incederent, & solam chlamydem purpuream ultra communem habitum haberent. Interim dum prosperis incrementis ubique dilataretur Ecclesia, subito turbo universalis persecutionis increbuit. Etenim Diocletianus in Oriente, Maximianus Herculius in Occidente vastari Ecclesias, affligi interficique Christianos decimo post Neronem loco præceperunt, anno Imperii Diocletiani (ut tradunt Eusebius & Contractus in Chronicis) decimo nono, mense Martio, in diebus Paschæ. Quæ persecutio omnibus ferè antè actis diuturnior atq; immanior fuit: nam per decem annos incendiis Ecclesiarum & Sacrorum librorum, proscriptionibus innocentum, cædibus Martyrum incessabiliter acta est: quoniam variis edictis jubebantur Divinæ legis libros exuri, cunctæ quæ per Orbem erant, usque ad solum Ecclesiæ dirui, & Ecclesiarum Prælati in arctissimis vinculis poni, ac demum exquisitis suppliciis cogi immolare idolis, & nolentes trucidari. Et generaliter nulla ætas, nullus sexus, nulla conditio excipiebatur: quin non sacrificantes, crudeliter necabantur. Tunc Romæ, Cajo Papa Martyrio coronato, Marcellinus eligitur. Cujus tempore tanta vis persecutionis efferbuit, ut intra triginta dies, vigintiduo millia homi-

S. Mauritius, & S. Exuperius cum Sacra legione Thebaeorum numero sex millia sexcenti sexaginta sex palmam Martyrii susceperunt.

XXI.

Diocletiani superbia.

Hic primus gemmas vestibibus, calciamentisque inferi iussit, cum omnes retrò Principes sola purpura uterentur.

Diocletiani & Maximiani persecutio omnium terribilissima & crudelissima.

Crudelissima Diocletiani & Maximiani edicta contra Christianos.

S Marcellinus Papa à Diocletiano compulsus, incensum idolis posuit: dehinc pœnitentia ductus, universorum Episcoporum congregavit Cœcilium in Campania.

XXII.

S. Marcellinus coram Episcopis delictum suum recognovit, & ipsorum se iudicio exposuit, sed Cœcilium recusavit.

Severitas S. Marcellini in seipso.

S. Marcellinus per pœnitentiam rediens, sententiam contra seipsum dans de Papatuscessione, à Diocletiano Martyrio est coronatus.

S. Marcellinus jussu S. Petri Apostoli sepelitur.

XXIII.

Diocletianus Nicomedie, Maximianus Mediolani Imperium, eodem die deposuerunt, tradentes illud Constantio & Galerio.

num promiscui sexus, per diversas Provincias Martyrio coronarentur. Ita ut & ipse Marcellinus Papa, timore ductus, idq̄is immolaret. Sed postea Synodo facta, in Campania, proprio ore coram centum octoginta Episcopis, & cinere aspersus capite, necnon & cilicio indutus pœnitentiam egit, dicens, se peccasse. Et sic iratus Diocletianus Imperator, fecit eum decollari: qui sepultus est in Cœmeterio Priscillæ, via Salaria Martyrio coronatus. Conjuraverat autem Beatus Marcellinus Marcellum presbyterum (qui consequenter post ipsum factus est Papa) ut præceptum Diocletiani de immolatione non adimpleret.

Postquam autem (ut refert Martinus Polonus in sua Chronica) Beatus Marcellinus decollatus fuisset, & corpus ipsius per triginta dies jacuerat in platea, in exemplum Christianis: Marcellus presbyter nocte cum presbyteris & diaconis, cum hymnis & lucerna, sepelierunt illud. Sed hoc de eo invenitur, quia cum se in Concilio Episcopis judicandum supposuisset, dicens se paratum esse ad omnia obedire, quicquid sibi imponerent: illi responderunt, *Absit ut sursum Pontifex ab aliquo alio judicetur. N. gasti tu? N. gavit & Petrus, magister tuus. Et quis Apostolorum ausus fuit eum judicare? Egredus enim solus, flevit amarè. Tu igitur collige in teipso causam tuam, & ore proprio teipsum judica.* Ad hoc Marcellinus: *Ob scelus (inquit) idololatriæ, judico me deponendum. Anathematizo etiam quicumque corpus meum tradiderit sepultura.* Sed fleus dixit: *Heu me, aurum me corrupit aurum: & ided non possum in Sacerdotio remanere.* Sicque pergens ad Diocletianum, confitens se Christianum, cum Claudio & Quirino capitalem accepit sententiam. Et cum corpus ejus per triginta dies (ut audisti) jacuisset inhumatum, nocte apparuit in visione Beatus Petrus Marcello, qui in Papatum (ut ostendimus supra) successit, sibi dicens: *Marcelle, dormis? Et ille cum dixisset: Quis es, Domine? Respondit: Ego sum Princeps Apostolorum: sed quare corpus meum inhumatum non sepelis? Dans ei intelligere, hoc dictum de corpore Marcellini. Et addidit: Non legisti, quod omnis qui se exaltat, humiliabitur? Denique, Multum se humiliavit, qui se indignum sepultura judicavit. Vade ergo, & sepeli eum juxta me: ut quos justificavit gratia, non dividat sepultura.*

At porrò, cum Ecclesiarum nimia persecutio inolevisset, adest continuò Dei dextera, in tanta rerum permutatione: ut Augustus Diocletianus depositus cum collega pariter Augusto Maximiano, Regni insignibus privati, & plebei post Imperium viverent: nam anno secundo persecutionis Diocletianus ab invito exegit Maximiano, ut simul purpuram Imperiumque deponerent, ac junioribus in Rempublicam substitutis, ipsi in privato otio consenescerent. Ete-

nim

nim ex constituto Salonæ convenerunt : ibique inter se constituerunt, ut die uno ambo Imperiali potestate deposita, privatorum vestem sumerent. Itaque sub una die Diocletianus apud Nicomediam, Maximianus apud Mediolanum potestatem Imperii simul cultumque deposuerunt: ut quidem Eusebius Palæstinus ait, quòd mente capti, desipere cœperint: ut Cassiodorus in Chronico inquit, quòd cum non possent ob ætatis defectum prævalere, deposuerunt Imperium, tradentes illud Constantio & Galerio: ut reliqui verò Scriptores referunt, quòd Græcorum Philosophorum vitam sibi degendam legerint. Cùm enim satis diu Imperio gerendo summa potestate usi, & delitiis affluxissent, & gloriam magnam sibi comparasse visi essent, generos etiam suos in locum suum surrogassent, ad philosophandum se etiam per excellentem & superbam ambitionem contulerunt: ut scilicet, quòd se Imperium optimè administrasse existimarent, ex Philosophica quoque vita gloriam aliquam apud posteros consequerentur. Primam sententiam approbat & sequitur Otho Phrisingensis Episcopus lib. 3. Historiarum cap. 45. cùm ait: *Igitur Diocletianus & Maximianus dum multis malis Ecclesiam Dei attriissent, & crudeli animadversione statum Ciuitatis Christi perturbassent, ultrix Dei dextera, quæ castigari paucis cives suos permiserat, instantam eos amentiam & permatationem tradidit, ut uterque eorum, Maximianus tamen vel inuitus, sed comparis amore fractus, Imperium deponeret, priuatumque habitum, & plebejum Diocletianus in Nicomedia, Maximianus Mediolani, xx. ab Imperii Diocletiani anno assumeret.* Atqui Herculus quidem Maximianus, ut audivit Constantinum in Galliis, Constantio ejus patre Eboraci in Britannia mortuo, creatum Imperatorem, privatum habitum deponens, Constantinum dolo circumvenire cogitat. Verùm dum ad hæc in Gallias venisset, à filia sua Fausta Constantini uxore proditus, & in fugam versus, in Massilia fune suffocatus, vitam finiit. Diocletianus autem cùm ad extremam propè pervenisset senectam, miserè quoque periit. *Qua* de re audi Ioan. Baptistam Egnatium lib. 1. Romanorum Principum. Is enim ibi præfata enarrans, hunc in modum inquit: *Sicque pacato Orbe post annorum Imperium xx. Diocletianus Nicomediæ, Maximianus Mediolani Imperium eodem die deposuere. Rem miram, & ad hanc ætatem incognitam, ut sponte, nec prægravante saltem senectæ, vel rerum mole, uterque in ordinem se redegerit. Diocletianus certè constantiis in proposito mansit. Nam per decem annos quot priuatus Salonis supersuit, hortorum amœnitate vacans, iterum ad Imperium sollicitatus, à priuata vita abduci non potuit, testatus nullos sibi unquam soles lætiores affulsisse. Obiit autem duodecoginta natus annos vel alienatione mentis, vel veneno*

Causa excutitur, quare Diocletianus & Maximianus Imperium reliquerint.

Maximiani & Diocletiani interitus.

Maximianus à filia Fausta detestus, quòd dolum Constantino viro suo pararet, Massiliæ fugiens occiditur.

bau-

bauslo, veritas Licinium ac Constantinum, qui illum tanquam Maxentii fautorem grauiter increpauerant. Sed & Maximianus dum Constantino genero insidias parat Imperium affectans, Massiliae captus Constantini iussu necatur. Sed claris Maximiani obitum describit Paulus Orosius ubi supra cap. 28. his verbis: Hercules Maximianus persecutor, & ex Augusto tyrannus, confirmatum iam Imperio filium veste ac potestate Regia spoliare conatus, conuiciis autem ac tumultibus militum palam conterritus, in Galliam profectus est, ut Constantino genero aequè dolis iunctus auferret Imperium: sed per filiam deprehensus & proditus, deinde in fugam versus, Massiliae oppressus & interfectus est.

XXIV.

Continuatio
prædictarum per-
secutionum à Ne-
rone usque ad Dio-
cletianum & Ma-
ximianum, facta
per plures Impe-
ratores.

Cæterum prædicta Diocletiani & Maximiani persecutio fuit ultima, & quasi omnium præcedentium generalium tribulationum continuatio ante tempora præfati Constantini. Postquam enim Constantinus ille Magnus à Beato Sylvestro Papa baptizatus est, pacem Ecclesiæ reddidit. Sed præfatas a Nerone usque ad præfatum Diocletianum & Maximianum persecutiones, quæ Constantini tempora præcesserunt, singulæ ferè per plures Imperatores protelatæ sunt. Illam namque, quam Nero incepit, Vespasianus consummavit. Et illam, quam Trajanus inchoavit, Adrianus & Antoninus Pius priùs persecuti sunt, postea prohibuerunt: nam Adrianus (ut ait Paulus Orosius lib. 7. Historiarum cap. 13.) per Quadratum discipulum Apostolorum, & Aristidem Atheniensem, virum Fide & sapientia plenum, & per Serenum Granium legatum, libris de Christiana Religione compositis, instructus atque eruditus, præcepit per epistolam, ad Minutium Fundanum proconsulem Asiæ datam, ut nemini liceret Christianos sine obiectu criminis aut probatione damnare.

Edictum Adria-
ni Imperatoris
de Christianorum
incolumitate.

XXV.

Iustinus Philoso-
phus librum pro
nostra Religione
conscriptum An-
tonino Pio Im-
peratori tradidit,
eumque benignum
Christianis fecit.
Vnde pro his qui
in Asia patiebantur
iniuriam, tale scriptum
Antoninus promul-
gavit.

Postquam verò (ut inquit Nicephorus Callistus lib. 3. Ecclesiasticæ Historiæ cap. 28.) Adrianus uno & viginti annis Imperio administrato, naturæ debitum persolvit, præfatus Antoninus cognomento Pius ei successit; ad quem anno (ut ait Eusebius Cæsariensis in Chronico) tertio sui Imperii, & ad Senatum Romanum Iustinus Philosophus de Neapoli urbe Palæstinæ nobili prosapia oriundus, inter cætera præclara opera, Apologeticum Christianos defendens conscripsit. A quo ille, & simul ab aliis quamplurimis fratribus, qui à provincialibus in Asia conuiciis & injuriis gravibus contumeliosissime exagitabantur, permotus, Christianis benignus est redditus, & pro his tale scriptum promulgavit, ac publicè ad Asiæ pupulos dedit: *Imperator Cæsar Marcus Aurelius Antoninus Augustus Armenicus, Pontifex maximus, Tribunitiæ potestatis quindagesies, Consul tertio, auiuersis simul plebibus Asia salutem. Ego qui-*

d. m.

dem non ambigo etiam ipsi diis curæ esse, ne quis noxius lateat; multo enim magis ipsis conuenit punire eos, qui sibi immolare nolunt, quam nobis. Et post pauca: Vos autem cæteros quidem deos negligitis, cultum uero immortalis Dei, quem Christiani colunt, expellitis. Sed paternam ego secutus sententiam, pari moderatione statuo, quod si quis perfficit huiusmodi hominibus absque ullo crimine mouere negotia, ille quidem qui delatus pro hoc nomine fuerit, absoluitur, etiam si perhibetur id esse, quod ei obiicitur Christianus. Is autem qui crimen obtendit, reus pænæ ipsius, quam obiectis existat.

Illam uero persecutionem, quam incepit Marcus Antoninus Verus, perfecit etiam Commodus & Severus. Illa quoque, quæ cepit per Decium, continuata est (ut ostendimus supra) per Galium & Volusianum: quam autem inchoauerunt Valerianus & Gallienus, inualuit per Claudium, ut patet ex actis Sanctorum Martyrum Marii & Marthæ conjugum, & filiorum Audifacis & Abachum nobilium Persarum, qui Romam temporibus præfati Claudii Principis ad orationem uenerant: è quibus post toleratos fustes, equuleum, ignes, ungues ferreos, manuunque præcisionem, Martha in Nympha necata est, cæteri sunt decollati, & corpora eorum incensa. Illa pariter persecutio incepta per Aurelium, continuata est per Numerianum. Et illam denique, quæ per præfatum Diocletianum & Maximianum inchoata est, persecuti sunt & absoluerunt per octo annos quatuor eorum successores: quorum primus fuit prædictus Galerius cognomento Maximinus. Sunt, qui ex ueteribus monumentis Maximianum magis præbent: sed quocunque cognomine hic fuerit, solum sufficit, quod is trux extitit ac propè immanis: ut qui rus, unde uenerat, oleret, nostrique sanguinis appetentissimus, prout infra fusiùs latiusque agetur. Sed is Imperium adeptus, molem & ipse secum rei reputans, duos sibi ascivit Cæsares, Severum, & Maximianum juniorem, qui & Maximinus Galerius dictus est: illum Italiæ, hunc Africæ & Orienti præfecit: ipse Illyricum sibi medius ascivit. Interim Maxentius præfati Herculii Maximiani filius, qui privatus in Lucania morabatur, à Prætorianis militibus Romæ Augustus nuncupatus est: contra quem præfatus Galerius Augustus prædictum Severum Cæsarem Romam cū exercitu misit. Severus cum Urbem obsideret, militum suorum scelere desertus & proditus, atque ex ea fugiens, Ravennæ secundo Imperii sui anno interfectus est. Galerius autem interfecto Severo Licinium Carnunti Imperatorem fecit. Verum non multo post genitalibus putrescentibus, vitæ tædio vim sibi gladio intulisse ostendemus infra.

Secundus extitit præfatus Maxentius: nam hic à Prætorianis mili-

XXVI.

Martyrium Sanctorum Marii & Marthæ conjugum, & filiorum Anlifacis & Abachum sub Claudio Imperatore.

Inchoatam Diocletiani & Maximiani persecutionem persecuti sūt & absoluerūt per octo annos quatuor eorum successores.

Primus extitit Galerius Maximinus.

Severi Cæsaris cædes. Licinius Imperator.

XXVII.

Secundus fuit Maxentius.

Maxentius sub
prætoreu Christi-
iani nominis
summam fœdissi-
mamque exercet
tyrannidem,

militibus (ut diximus suprâ) Romæ Imperator factus, tyrannidem
exercebat: qui (ut ait Eusebius Cæsariensis lib.8. Ecclesiasticæ Hi-
storix cap. 17.) primò velut invitans erga plebis gratiam, Fidei
nostræ veneratorem se esse simulabat: & ob hoc persecutiones re-
primi, omnesque injurias à Christianis arceri jubet. Sed nihil in re-
liquis artibus suis, nihil in vita vel moribus, quod Christiani pri-
mum videretur ostendit. In tanta enim flagitiorum & scelerum fœ-
ce versabatur, ut nihil facinorum pelsimorum ab ejus aëtibz esset
alienum. Denique Senatorum, & maximè nobilium matronas pu-
blicè abstrahi, & ad suam libidinem deduci imperabat: post conta-
minationem viris suis reddi jubebat: non tam expleta libidine,
quàm invitata. Tantus verò metus patres plebemque oppresserat:
ut ne hoc ipsum quidem, quod vi vel metu erat, palam ostendere
auderent: sed ferebant insuetam servitutem gementes: & aliquid pro
libertate cogitare metu inhibebantur; cùm ille non ira jam, sed li-
bidine cædis agitaretur. Denique quadam die imperat militibus
suis exire per plateas totius Urbis, & omnes qui occurrissent cu-
juscunque ætatis & sexus gladiis cæderent. Innumeræque multitu-
dines populi Romani non hostium, sed civium telis deiectæ sunt. Se-
natores verò & ii maximè qui honoribus & divitiis clariore in cu-
ria videbantur, confectis criminibus tanquam rei puniti & proscri-
pti sunt. Addidit verò etiam hoc flagitium sceleribus suis, quòd ar-
tis magicæ industriam summis studiis excoluit: & ad ministeria ex-
plenda perquirebantur mulieres nobiles gravidæ: & adhuc funestis
sacris mediæ scindebantur: rapiebantur parvuli infantes, eorumque
exta visceribus evulsa perscrutabantur. Iugulabantur & ut leones,
& nefandis quibusdam commentis ac præcantationibus dæmonia-
ca arte composita bella per hoc dicebantur arceri: & credebatur jus
fasque Regni per nefas posse servari. His verò malis omnibus etiam
illud additur, quòd omnes qui per cæteras Vrbes vel agros fuerant
tyrannica crudelitate deterriti, dum nil sibi ad vitam tutum putant,
relictis agris per loca abdita & latebras eunt. Ad ultimum quoque
in Christianos crudeli persecutione Maxentius desævit: sub quo
Alexandriæ passam esse Beatam Catharinam multi graves Historici
& Chronistæ tradunt, inter quos præcipuè habemus Martinum Po-
lonum in sua Chronica & D. Antoninum Archiepiscopum Floren-
tinum 1. Par. Hist. tit. viii. cap. 1. §. xxxviii. at Breviarium Ro-
manum & Martyrologium die xxv. Novembris sub præfato Galerio
Maximino, de quo infra plura dicemus, illam Sanctam extitisse
martyrizatam asserunt. Verùm Maxentius suorum scelerum illicò
pœnas luit: nam inter ipsum & præfatum Constantinum bellum
civile exortum est, Maxentius sæpe multis præliis fatigatus, iuxta

Facinorosa Ma-
xentii scelera.

Maxentii crude-
litas.

Maxentius cru-
delis Christiano-
rum persecutor.

Verùm Beata Ca-
tharina passa sit
sub Maxentio, an
sub Galerio Ma-
ximino.

Bellum civile in-
ter Maxentium
et Constantinum,

pon-

pontem Milvium à Constantino ultimo victus & interfectus est, anno Imperii sui sexto. Sed de hac Constantini victoria cōtra Maxentium, qui sibi Imperium usurpaverat, sic inquit Hugo Floriac. apud D. Antoninum ubi suprā cap. 11. §. v. *Cū septimum annum Imperii sui perageret Constantinus, adversus Maxentium pessimis ut dictum est) moribus adornatum, nondum baptizatus, conspirante secum collega Licinio, bellum paravit. Et dum illuc pergeret: multaque secum de imminentis belli necessitate pugnae proximus pertractaret, vidit per soporem in Cælo signum Sanctæ Crucis flammeo nitore rutilare, & Angelos sibi adstantes: & dicentes: Constantine in hoc signo vinces.* Cassiodorus in Historia Tripartita plenius hoc refert lib. 1. dicens: *Eusebius Pamphylus cum iureiurando ipsum Imperatorem dicentem audisse se refert: quia circa meridiē declinante iam Soli Crucis signum ex lumine factum, & scripturam consertam ei dicentem: In hoc signo vinces; vidisset ipse & milites, qui cum eo tunc essent. Pergente namque aliquo cum exercitu per iter, hoc, inquit, ei miraculum ostensum est. Dumque cogitaret quid esset acturus, nox superuenit: & dormienti Christus apparuit cum signo, quod vidit in Cælo: iussitque, ut fieret eius signi figuratio, quæ foret auxilium in congressionibus præliorum. Cūque iam non opus esset interprete, sed apertè Imperatori monstratum fuisset, quid de Deo credere conveniret, mox die facta Sacerdotes Christi convocans, de dogmate consulebat. At illi Sacros libros offerentes, de Christo loquebantur, suaque dicta ex Prophetis comprobabant. Signam verò quod apparuerat ei, dicebant trophæum esse victoriæ adversus infernum.* Constantinus ergo (ut ait Hugo) signum quod viderat, in militaria signa depinxit: deinde in speciem Crucis signum quod dicunt Labarum transformavit: & sic instructus & armatus cum magna spe victoriæ adversus Maxentium dimicaturus iter acceleravit. Cui Maxentius per pontem navigiis compositum egressus hostiliter occurrit. Iusserat quoque navibus ad muscipulam compositis fluvium sterni: & suppositis tabulis exequari. Sed cū utrinque pugnarent, & exercitus Maxentii Sanctæ Crucis virtute prosterneretur, ad Urbem fugiendo remeare volens Maxentius, pontem (ut diximus) navigiis compositum ascendit: & subito subsedere naves: & ipse lapsu equi in profundum alvei demersus est. Sicque belli futurascēdes sui nefandi capitis redemit interitum. Tunc Constantinus urbem Romam triumphans ingreditur: & ita totius Occidentis Imperium usque ad Oceanum devenit tam ad Constantinum quàm ad Licinium. Constantino ergo in Urbe recepto, statim ut imagines ob honorem triumphi illius Senatus erexit, vexillum Sanctæ Crucis in dextera sua manu fecit depingi, & subter scribi: hoc esse vincibile signum Dei vivi. Enarrat etiā quæ de

Signum Sanctæ
Crucis Constantino
ostensum.

Christus Constantino
apparuit.

Constantinus
juxta visionem
sibi monstratam,
Maxentio ad pō-
tem Milvium vi-
cto ac in ejus pro-
fundummerso,
Romam ingres-
sus, Sanctam
Crucem in triū-
phali loco poni
fecit.

Constantino & Maxentio diximus, Otho Phrisingensis lib. 4. Historiarum cap. 1. cum inquit: *Maxentius quoque Romae multis malis ciues premebat. Denique inter cetera ejus facinora hoc de ipso dicitur, quod Senatorum, & maximè nobilium matronas publicè abstrahi, & ad libidinem suam ipsis patribus metu oppressis, tacentibus, & gementibus deduci præciperet. Senatores etiam, vel qui in curia clariores esse videbantur, falsa criminum objectione, proscribi fecit. Addebat his malis magicæ artis nephanda præstigia, ut videlicet mulieribus prægnantibus occisis, viscera perscrutarentur, ac præcantationibus demoniaca arte compositis, futura prædicerent. Itaque dum contra sceleratissimum tyrannum Constantinus Imperator religiosus, fautorque Christianæ Fidei, bellum parat, multisque modis anxius, ad Cælos sapiens oculos attollit, nocte sopore depressus, ad Orientis partem signum Crucis igneo fulgore in Cælo coruscare videt. Perquirens autem quid esset, Angelos sibi dicentes audit: Constantine in hoc signo vinces. Mane expergesactus, milites Christianos ad se vocat: cognitoque de hoc, quod Christianæ Fidei signaculum esset, latus, ac securus de visione, frontem signo Crucis munit, Christianumque se futurum, si prospera successerint, promittit. Erat autem multa Serenissimo Principi anxietas, quod tyrannum non sine magna effusione sanguinis civium, superare posset. Dominus ergo tam devotioni Principis satisfacere, quam afflictioni Ecclesæ subvenire volens ipsum tyrannum miro modo, sine periculo tam Augusti, quam Romani populi perdidit. Naves enim juxta pontem Milvium in modum muscipulæ colligaverat, ut per hoc ignarum hujus rei militem venientem deciperet. Jam Augustus appropinquabat, jam signa cominus volabant: & ecce tyrannus nutu Dei demoniaco raptus spiritu, in machinamenta quæ hostibus parauerat, juxta quod scriptum est, Et incidit in foueam, quam fecit: nullo comitatus socio, solus juxta desiderium Principis, absque utriusque exercitus discrimine, periit. Igitur dum Constantinus desiderata victoria potitus, Urbem ingressus fuisset, cum magno tripudio à ciuibus suscipitur. Cùmque ei ad morem triumphus pararetur, ipse non sibi, sed Christo victoriam attribuendam prædicavit. Crucem etiam, cujus virtute hostis devictus erat, in triumphali loco poni fecit & adorari. Hæc ille.*

Psal. 7.

XXVIII.

Galerii Maximiani in Oriente tyrannis.

Præfatus verò Galerius Maximianus seu Maximinus in Oriëte & Ægypti partibus simili prædicta Maxentii per omnia crudelitate & vexania tyrānidē gerebat: ita ut alter alterū in sceleribus videretur imitari: & cui potissimum flagitiorum palmam deberes dare ignorares. Itaque Galerius Maximinus delitiis, luxu, atque omnium dissolutionum genere fluitans, turpissima suis militibus præbebat exemplam: ita ut nullum vel breve seu parvum oppidum absque adulterio nobi-

nobilium matronarum, quæ per loca fuissent repertæ: vel corruptione virginum præteriret. Is in tam sublimi constitutus honore, pudicitæ, honestatis, justitiæ, & totius æquitatis hostis publicus erat: qui ut etiam Christianorum hostis & persecutor existeret: adversus eos tanta rabie crudelitatis efferbuit, ut prædecessores suos vincere festinaret in scelere. Ignes enim & laminas, cruces, bestias, maris profundum, obtruncationem membrorum, effusiones oculorum, & singulis membris specialia inferre supplicia gestiebat; cum tamen illi magis constantes & fortes invenirentur in tolerando, quam iste ingeniosus & callidus in exquirendo. Hoc igitur modo Galerius Maximinus & Maxentius in Oriente simul ac Occidente, velut uno dæmonis spiritu armati, passibus eisdemque vitiis accensi desæviebant tyranni. Sed inter eos bellum civile gestum est, & mare infestum atque innavigabile fuit. Quod si id à quopiam navigaretur, eum quod utrinque alios alii captos abducerent, fidiculæ, flagra, tormenta varia, cruces, & postremò ignis supplicium manebant. Apparebantur ubique thoraces, cuspides & hastæ: præterea triremes, classes, & instrumenta belli omnia in promptu erant, temporeque eo toto in locis & Provinciis omnibus nihil aliud vel audiebatur vel expectabatur, quam hostiles incursiones, cædes, rapinæ.

Libido ejusdem, crudelitas, & persecutio Christianorum.

Bellum civile inter Galerium Maximinum & Maxentium.

Cum autem dicti Galerii Maximini per longum tempus contra Christianos fuisset grassata crudelitas, ipsum authorem scelerum ultio Divina corripuit: nam ille, qui lætis & saginatis carnibus incedebat superbus, dum adversus præfatum Maxentium festinat, militum suorum defectionem veritus, retrò in Illyricum contendit: ubi ulcere inguinibus innato, inflatis subito visceribus suppuratisque distenditur: in profundioribus dehinc pectoris partibus obortum vulnus, totus intrinsecus viscerum secessus tabe serpente depascitur. Post etiam fistulis quibusdam in superficie putridis meatibus, ac apertis interioribus vulneris venis ebullire cœpit undatim innumera vermium multitudo; foetor verò tam intolerabilis erat, ut nullus omnino nec medicorum quidem propius accedere posset. Denique plerisque medicorum, quod nec morbo aliquid mederi, nec vim foetoris tolerare possent, interfici jubet. In quibus cum quidam potius jugulandus quam medicaturus assisteret, inspiratus à Deo: *Cur (ait) Imperator erras; & quod Deus infert, ab hominibus putas posse revocari? Nec humanus est iste morbus, nec curandus à medicis. Sed recordare quanta in servos Dei scelera egeris, quamque in Religionem Divinam impius & prophanus extiteris; & intelliges unde tibi sint poscenda remedia. Nam & ego quidem cum cæteris mori poterò, tu tamen à medicis non curaberis.* Tunc se primum hominem Galerius Maximinus esse intellexit: & scelerum suorum immanitatem recor-

XXIX.

Galerius Maximinus Divina vindicta in gravissimum morbum incidit.

Agnoscit & confitetur impietatem suam sera pœnitentia.

Galerii Maximini editum, quo persecutio in Christianos prohibetur.

Edicto hoc promulgato, Galerius Maximinus miserè diè clausit extremum, eò quòd genitalibus putrescentibus, & vermibus undequaque erupentibus, vitæ tædio vim sibi gladio intulit.

datum, primum omnium se errasse, & impiè egisse profitetur: & velut pœnitens Deo satisfacere incipit. Convocatis enim iis qui in officio publico sibi parebant, legem scribit, & continuò publicari jubet, qua non solum à Christianis desinat persecutio, & arceatur omnis injuria, verùm & reædificari eorum permittantur Ecclesiæ, ut solitis cultibus & obsecrationibus vacantes, etiam pro ipsius salute Cæsaris excelso supplicent Deo. Tunc quasi post nimiam tempestatem si Solis splendor redditus fuisset terris, cœperūt Duces populi nostri per singulas quasque Vrbes frequentare Conventus, Ecclesias instaurare, & Concilia agere, Sacerdotia reparare. Inde stupor ingens Gentilium de tanta tàmque subita conversione rerum: ita ut admiratione ipsa fateri cogerentur magnum & solum verum Deum esse Christianorum. Verùm Galerius Maximinus lege illa pro Christianis promulgata, infeliciter diem clausit extremum: eò quòd cruciatus sui præfati morbi non sustinens, vim gladio vitæ suæ attulit. Qua de re ita scribit Nicephorus Callistus lib.7. Ecclesiasticæ Historiæ cap.20. *Galerius autem Maximinus Divinis expetitus plagis, toto primam corpore tumorem ingentem concepit: quo deinde variè disrupto, lentè ita emarcuit, ut blasphema ejus & impia lingua, qua iniquitatem in altum evomuerat, intra fauces ipsas vermium vim præferret, qui ex ore illius prorepentes fetore pessimo locum habitationis omnem replebant. Postremò autem, more canis quàm maximè latrans, sceleratam & nefariam cum quadam violentia exhalavit animam.* Sed hæc clariùs enarrat Paulus Orosius lib.7. Historiarum cap.28. *Porro (inquit) Galerius occiso Severo, Licinium Imperatorem creavit. Cæque persecutionem à Diocletiano & Maximiano missam ipse atrocioribus edictis accumulavisset, ac postquam per annos decem omni genere hominum exhaustis Provincias, putresacto introrsum pectore, & vitalibus dissolutis, cùm ultra horrorem humanæ miseriæ etiam vermes eructaret, neque medici ultra jam fetorem ferentes, crebro jussu ejus occiderentur, à quodam medico constantiam ex desperatione sumentem increpitus, iram Dei esse pœnam suam, atque à medicis idèd non posse curari, edictis latè missis, Christianos de exiliis revocavit. Ipse autem cruciatus non sustinens, vim vitæ suæ attulit.* Sic Orosius.

XXX.

Tertius fuit Maximinus Galerius.

Hic post patrem suum persecutionem Christianorum renovat.

Tertius extitit præfatus Maximinus Galerius filius prædicti Galerii Maximini: nam hic post sex menses à morte patris sui, qui persecutionem Christianorum inhibuerat, eam renovat. Itaque Cæsar iste per sex menses non amplius passus est nostros in pace persistere: quia illis elapsis quicquid ad turbandam Christianorum pacem, quicquid mali potest, excogitat. Igitur primò prohibere Christi fideles per occasiones quasdam tentat, ne ad Cœmeteria convenirent. Interea exercendæ sævitæ, qua pollebat, occasionem maxi-

mam

mam est nactus: eò quòd apud Antiochiam simulacrum quoddam
 Jovis nuper consecratum artibus quibusdam magicis & impuris
 consecrationibus ita compositum est, ut falleret oculos intuentium,
 & portenta quædam ostentare videretur & responsa proferre. Idque
 omnibus & ipsi Imperatori pro certo confirmatur. Quod postea
 quàm ab omnibus creditum est, asseveratur idem deus ille dedisse
 responsa, ne Christiani habitarent in Urbibus. Tunc verò rursus
 adversus nos persecutionis rabies instauratur: & Maximinus Gale-
 rius interim summa instantia per Vrbes singulas ac Provincias sa-
 cerdotes simulacrorum ac pontifices statuit, multisque honoribus
 & muneribus afficit, & omnia profusè diligenter egit: quatenus
 cunctos beneficiis suis præveniat, ut per hoc promptiores eos effice-
 ret in odium & necem Christianorum. Tanta porò in brevè adver-
 sus nos crudelissimus tyrannus excitavit, ut longè sæviora priori-
 bus & duriora paterentur. Quando enim adversum nos legationes
 Provinciarum & Urbium: quando tot & tanta Imperialia edicta ve-
 nerant: ita ut etiam æreis tabulis incidi leges, quæ contra nos datæ
 fuerant, juberentur. In iis verò legibus, quas adversus nos ære inci-
 derat velut in æternum mansuras, jactanter ac superbè descripsit,
 quòd ex quo Christiani ab Urbibus pellerentur, aeris læta esset tem-
 peries, & terræ fecunditas abundantior: ideòque satis rectè consuli
 ad deorum immortalium gratiam, ut invisum hoc hominum genus
 ex omnibus locis, in quibus eorum majestas colitur, pelleretur. Nec
 mora Dei providentia dum adhuc per aliquas longius positas Civi-
 tates impia mitterentur edicta, arrogantiam tyrannicæ vocis refræ-
 nans, qua lætas segetes pro Christianorum fuga & uberes fructibus
 descripsit; campos, imbres restringit in nubibus, & effectas ari-
 das ob sterilitatem segetes derelinquit. Arescit etiam herba campo-
 rum: & non solum hominibus fructum, verumetiam pecudibus
 pabulum negat. Famet quoque terra, & obscœna ubique grassatur.
 Aeris quoque temperies, quam suis impiis actibus descripsit fa-
 mulari, in tantam corruptionem versa est, ut humana corpora ul-
 ceribus pessimis, quæ ignis sacer appellatur: necnon iis qui dicun-
 tur carbunculi, replerentur: ita ut ora hominum atque oculos oc-
 cuparent: ut si quis ex his effugisset mortem, luminibus orbaretur.
 Sed & aliis nihilominus pestilentibus morbis virorum ac mulierum
 immensæ multitudines, & præcipuè infantium catervatim cadebant.
 Nostri verò minimè quibus revera per Dei gratiam, quod maximè
 hominibus mirabile fuit: neque fames in aliquo, neque lues fuerunt
 damnata. Tunc ergo videtur impletum illud quod scriptum est in
 Exodo, quòd Ægyptiis erant tenebræ palpabiles & crassæ. Filiis au-
 tem Israel lux in omnibus habitationibus suis: nec propter hoc im-
 pius

Simulacrum &
 oraculum Jo-
 vis Antiochiæ
 Christianos ab
 Urbibus ejici ju-
 bet.

Impia edicta
 Maximini Gale-
 rii.

Divina ob ex-
 pulsos Christia-
 nos vindicta.

Bellum civile inter Maximinum Galerium & Licinium.

Maximinus Galerius in Christianos savitiae poenas luit.

Hic apud Tharsum dum civile bellum contra Licinium disponenti interiit.

Statuae Maximini Galerii dejiuntur, & memoria ejus damnatur.

XXXI.

Quartus ac ultimus extitit praefatus Licinius Constantini gloria.

pius ille, ac mente ferox Maximinus Galerius immutavit affectus, donec digna in eum verbera ultio Divina protulit. Nam dum civile bellum contra praefatum Licinium disponit, Licinius à Roma digressus eum expugnare paravit. Et cum jam ferro Licinii cecidisset Maximini Galerii exercitus, pars quae supererat videns Imperatorem suum Divino favore nudatum, Licinio se subdidit. Maximinus autem ipse Galerius ut vidit à diis suis se deceptum, & ab hominibus derelictum, turpiter & infideliter fugit. Veruntamen dum reparasset exercitum, velletque cum hoste secundo confingere, doloribus internorum viscerum correptus, vehementer exagitari coepit, ut nec stratis quidem recumbere posset. Tunc homo edax (inquit Eusebius Caesariensis lib. 1x. Ecclesiasticae Historiae cap. x.) & qui vino semper repletur, nunc nec summis labiis quidem degustandum recipere cibum, aut oretenus vinum sumere potest. Itaque carnibus inedia & ariditate consumptis, hoc solum profecit infelix, quod in ultimis vitae positus, justum esse judicium Dei, & scelerum poenas se merentem profitetur expendere. Ad ultimum tamen morbo prius luminibus amissis: & tunc magis quod adversus Christum impietatis admiserit videns, vivendi finem fecit. Sed defuncto eo, qui erga Christianos nunc inaudita crudelitate, nunc simulata venia agebat, aperta licentia legitimorum Principum Ecclesiarum status multo etiam clarior, quam prius fuerat reparari coepit. Tunc inimicis Fidei plenitudo ultima atrocitatis suae fiebat: ita ut ipse publicus puderet eos aspectus. Etenim primus ipse Maximinus Galerius Imperialibus edictis tyrannus & impius & Deo atque hominibus invisus fuit pronuntiatus. Tabulae quoque ejus pictae, vel imagines aerae, aliae de jecti ac praecipitari jubentur: aliae vero atris faucibus coloribus oblitteratae: judices quoque ejus, quos ille in tyrannicis dominationibus ministros scelerum habuerat, legitimi Principes velut impietatis ejus ac crudelitatis antistites jusserunt interfici.

Quartus ac ultimus fuit praefatus Licinius: nam sub eo magna extitit in Christianos hominesque persecutio, & omnes, qui pie de Christo sentiebant, diis immolare cogebantur. Motivum hujus persecutionis fuit ex invidia ipsius Licinii contra praefati Constantini gloriam, quam iste acquisivit ex tranquillitate & augmento statui Ecclesiastico reddito: eo quod incredibile est memoratu quam brevi Constantini studio facta late per totum Orbem Ecclesia creverit: & quanta cura erga sumptum aedificandarum Ecclesiarum fuerit ardens. Etenim cum edicto publico aedificarentur Ecclesiae per totum ejus Imperium, ipse ad hoc peragendum ex Regiis thesauris pecunias affluentissime conferebat. Igitur cum tali simplicitate Ecclesiarum gloria apud Deum hominesque proficeret, & imago quaedam

Caele-

Cælestium haberetur in terris Religionis, Princeps Constantinus per dies singulos Fide & Religione crescens, ineffabili gaudio de Ecclesiarum profectibus replebatur. Cùmque pro his omnibus non iam ut Imperator, sed ut pater coleretur à cunctis, non tulit infelix invidia vel nostrorum pacem lætis successibus crescere, vel illius erga nos studia iniquata durare. Quoniam Licinius, qui primò quasi probitate morum, non solum ab eo quasi in societatem Regni fuerat adscitus, verùm etiam in propinquitatem ex coniunctione susceptus, quia sororem Constantini in matrimonium acceperat; videns Imperatorem Constantinum non tam vi & metu, quàm amore & Religione omnibus imperare, ac in summa veneratione cunctis esse mortalibus, præcipue Christianis, invidia perculsus occultis insidiis eum decipere paravit. At ille totus confidens in Deo, ad omnia se illo siguo, quod ei Cælitus monstratum fuerat, muniebat. Nec ullis per hoc insidiis fieri obnoxius poterat. Verùm Licinius iratus, quòd ille Christianorum precibus iuaretur, & idèd tutus maneret, stulta iracundia permotus, Imperatori quidem apertum bellum indixit. Regni quidem Fidem societatemque contaminat, nostros verò privato & speciali odio persequi parat. Hæc in querelâ denotans, quòd non ita pro se, sicut pro Constantino Christiani in solemnitatibus & ex præcepto sibi traditis orationibus excubarent. Versa igitur vice, is qui paulò antè acerrimè in eos vindicaverat, qui tyrannorum tempore adversus Christianos aliquid crudele moliti sunt, nunc in nostros tela contorquet.

Invidia Licinii contra Constantini gloriam.

Licinii res novæ contra Constantinum.

Licinius Constantino apertū bellum indicit.

XXXII.

Itaque Licinius primùm (ut ait Nicephorus Callistus lib. VII. Ecclesiasticæ Historiæ cap. 44.) Christianos, qui sub ditione ejus erant, premere atque oppugnare est aggressus: deinde mente ab insita sibi infania captus, manifestam contra Ecclesias commovit persecutionem: futurum ratus, ut Constantinus, Religione periclitante, summo afficeretur mœrore. Neque eum latebat, Ecclesias pro illo orare, atque studere ut sub illius essent Imperio. In primis verò delectu instituto, repentina rabie fuscitatus, aut instinctu dæmonum in furorē versus, omnes Christianos è domo familiaque sua iussit expelli: militesque qui dæmonibus sacrificare nollent, honore dignitateque spoliatos exautoravit. Post hæc profecit peltis, & tyrannicis edictis statuit omnes, qui se Christianos profiterentur, in carcerem trudi. Statim tamen invenit aliquid in quo priores crudelitate superaret. Addidit edicto ne quis alicui missio in carcerem cibum vel potum deferret. Denique omnes, qui contaminatis sacrificiis acquiescere nollent, non tortoribus, sed laniatoribus dari, ut eos porcorum more suspensos per frustra cæderent, & in partes divisos in mare ad pabulum piscium proiicerent. Ecclesiæ quoque, quas suis

Licinius, qui antea Constantino erga Civitatem Christi benignū præbuerat auxilium, Christianos persequi intentat.

Primò omnium de palatio suo si quis Christianus esset, exire iubet, & exui omni militia.

iam

iam temporibus communibus edictis extrui fecerat, rursus & subverterentur. Præterea & leges siquæ apud Romanos benè & honestè à maioribus latæ fuerant, in barbarum ritum everterentur. Avaritiæ quoque insatiabiliter cœpit studere, sensus innovare, agros cultoribus vacuos tributis replere. Si quos inimicos factionibus circumventos in exilium misisset: horum uxores illegitimis matrimoniis evulsas servis suis ac satellitibus iungere. Ipse verb etiam contra ætatis suæ vires cœpit adulteriis & corruptionibus virginum delictari.

XXXIII.

Sed dum impius in Christianos, maximè in Episcopos & Sacerdotes, quos ministros Dei esse sciebat, sævitiam suam exerceret, etiam (ut inquit Nicephorus Callistus ubi supra) exercitus Dux Theodorus Martyrio est defunctus, spectata fortitudine vir, qui Heracleæ in Ponto habitans, Mariandynorum genti præerat: & quod evocatus ad Licinium non venisset, hospitem ipsum habuit, eiusque Deos comminutos egentibus dedit. Hunc Licinius etiam si egregiè charum habuerit, multis tamen affecit cruciatibus. Nam & in crucem eum egit, & subulas in meatus secretiores corporis ejus immisit, postremòque capite truncavit. Cujus corpus postea in patriam eius Euchaitem magnificè deportatum, & ibi insigni Templo cohonestatum est. Alius hic est à Tyrone illo, qui in Amasea civitate sub Bringe Maximiani præfecto holocaustum factus, supplicium ignis fortiter pertulit. Sicuti & ille, qui Pergæ in Pamphylia crucifixus, vitam hanc finiit. Quamvis omnes ii corpus unum & spiritus unus in Christo fuerint. Post Theodorum & Basileus Amasenus Episcopus, cum priùs intolerabilia tormenta esset perpeffsus, capitale subiit supplicium. Sebastia quoque urbs in stagno suo quadraginta illos egregios & Divinos viros per frigus & undam miraculè Deo totos holocausti instar oblatos vidit, cum Lyfias adhuc & Agricolaus satellites propugnatoresque eius superstites essent invenendisq; adversus Martyres novis cruciatibus apprimè pollerent. Illorum autem nomina hæc sunt: Domitianus, Eunoicus, Sifinnius, Heraclius, Alexander, Ioannes, Claudius, Athanasius, Valens, Helianus, Meliton, Ecditius, Acacius, Vivianus, Heluius, Theodulus, Cyrillus, Flavius, Severianus, Cyrion, Valerius, Cludion, Sacerdon, Prifcus, Euthycus, Smaragdus, Philoctimon, Aerijs, Michallius, Lyfimachus, Domnus, Theophilus, Euthycius, Xantijs, Angias, Leontius, Isychius, Caius, Gorgonius, Candidus: de quibus sic inquit Martyrologium Romanum die ix. mensis Martii: *Apud Sebasten Armeniæ natalis SS. Quadraginta militum Cappadocum, qui tempore Licinii Imperatoris sub Præsede Agricolao post vincula & carceres teterrimos, post casas lapidibus facies, in rigens stagnum missi sunt*

sunt, ubi constricta eorum corpora distrumpebantur, ac demum crucifragio Martyrium consummarunt. Erant autem inter eos nobiliores Cyrion & Candidus; quorum omnium præclaras glorias Sancti Basilii, alique Patres scriptis suis celebrarunt. Illorum porro conjuges, quæ & ipse quadraginta numero fuere, Heracleam Thraciæ abductæ esse feruntur: atque ibi cum Amone quodam diacono tormentis, quæ quisquam exprimere possit maximis, generosè & fortiter toleratis, cum pulchra professione, per gladium victimæ Deo sunt oblata.

Coniuges eorundem itidem 40. Heracleæ Thraciæ Martyres.

Amon diaconus Martyr.

Verùm Licinius suæ sævitia in Christianos ac scelerum pœnas luit: nam postquam præfatis armis præcinctus tyrannidem cœpit agitare Licinius, Constantinus veris virtutibus adornatus tot tantisque flagitiis ire obviam parat: ac ita mox bellum inter eos efferebuit. Sed Constantinus Licinium sororis suæ virum in Pannonia primùm vicit, deinde apud Cibalas, seu Cibalias oppressit. Univerſa Græcia potitus, Licinium crebris bellis terra marique assurgentem & repressum, tandem ad deditiorem coegit. Facta enim congressione in Bithynia circa Chryſopolim, victus est Licinius atque comprehensus: sed Constantinus Herculi Maximi foci sui motus exemplo, ne iterum depositam purpuram in perniciem Reipublicæ fumeret, privatum iussit occidi apud Thessalonicam, ubi capite truncatus est, quamvis omnibus jam ministris nefariæ persecutionis extinctis, hunc quoque in quantum exercere potuit persecutionem, digna punitio flagitaret.

XXXIV.

Licinius suæ crudelitatis in Christianos ac scelerum pœnas luit.

Bellum inter ipsum & Constantinum efferebuit.

Licinius Thessalonicæ contra ius Sacramenti privatus iussu Constantini occiditur.

XXXV.

Licino igitur à Constantino devicto atque interfecto, ipse Constantinus à Sylvestro Papa, juxta traditionem Romanorum, causa mundandi à lepra, in Ecclesia, quæ S. Joannis dicitur, baptizatus est. Vnde omnes Imperiales dignitates Papæ contulit: & ipse Constantinopolim transit. Sunt qui scribant Constantinum extremo vitæ suæ tempore ab Eusebio Nicomediensi Episcopo rebaptizatus in Arianum dogma declinasse. Habetur id in Chronico D. Hieronymi: at quis (ut tradit Cæsar Card. Baronius tom. 3. Annalium Ecclesiasticorum ad annum Christi 324.) putet istud esse tantæ auctoritatis & Fidei, & non potius credat ab alio esse appositum, quàm à Sancto Hieronymo positum, quod totius Ecclesiæ Catholicæ consensione & usu continuato constat esse improbatum atque rejectum, ut ex iis, quæ supra de sincera Fide Catholica Constantini audisti, constat? Sed & ipse Hieronymus se à tanta calumnia vindicet: qui agens contra Vigilantium, Sacrarum reliquiarum cultum spernentem, hæc ait: *Ergo sacrilegi sumus, quando Apostolorum Basilicas ingredimur? Sacrilegus fuit Constantinus Imperator, qui Sanctas reliquias Andrea, Luca, & Timothei transtulit Constantinopolim,*

Solvitur obiectio ex S. Hieronymo.

apud quas demones rugiunt ? &c. Certè sacrilegus dicendus fuisset, nec in exemplum adducendus esset, qui ab Ecclesia Catholica deservisset. Scimus apud Luciferum Calaritanum lib. 1. pro Athanas. & de Regibus apost. Constantinum Imperatorem infamia hæresis laborasse, quòd S. Athanasium exulare iussisset. Verùm magis ipsi credimus Athanasio, qui eum sæpe excusat, & post obitum Constantinum pium, felicis memoriæ, atque religiosissimum non rarò nominat in Orat. 1. aduersus Arianos, & in Apologia ad Constantin. Sed audiat hic Lector quæ hac de re tradit etiam Martinus Polonus in sua Chronica his verbis: *Constantinum autem in extremo vita sua, ab Eusebio Nicomediensi Episcopo rebaptizatum, & in Arianum dogma conuersum esse, quidam retulerunt. Sed hoc de Constantino mendosè dictum est: quoniam Beatus Gregorius in Registro, cum loquitur Mauritio, eum bonæ memoriæ appellat: & in Tripartita Historia, ejus exitus atque acta, bona inueniuntur. Et super Psalmum XIII. dicit ipsum Beatus Ambrosius, magni meriti apud Deum: quia primus Imperator viam Fidei & deuotionis Principibus dereliquit. Isidorus etiam in Chronicis suis, reprobandus hoc, omnino dicit eum feliciter terminasse. Unde & Græci Constantinum in Catalogo Sanctorum annumerant: & festum de ipso cum solemnitate agunt, vigesima prima die Martii. Sed ea quæ mendosè de prædicto Constantino dicta sunt, de Constantio filio ipsius, omnia vera esse inueniuntur. Nō enim verisimile est, tantæ deuotionis Principem in tantum despuisse, ut baptismum, quem à Beato Syluestro acceperat, & quo se corporaliter à lepra, & spiritualiter à peccato mundatum cognouerat: ac ipsum Christum se vidisse in baptismo, testificatus fuerat, sic viliter ut rebaptizaretur contempsisset. Unde propter eximiam, quam habuit ad Christi cultum Religionem, & propter nōmiam quam habuit ad Clerum reuerentiam, creditur, hoc ab aduersariis Fidei confictum esse. Nam in tantum Christi cultum dilexit, ut mox baptizatus, Christianorum Ecclesias mandaret ubique erigi. Ipse etiam in palatio suo Lateranensi, ad honorem Christi Ecclesiã, quæ nunc dicitur Basilica Salvatoris, construxit: ut ex hoc, uniuersitas hominum sciret, nullam in corde suo circa Fidem Christi dubietatem, vel præteriti erroris remansisse vestigium. Quam Ecclesiã S. Syluester Papa solemniter consecrauit. Quæ dedicatio, usque hodie, tanquam primæ Ecclesiæ, non solùm Romæ, sed etiam in circumadacentibus Ciuitatibus solemniter celebratur. Cujus consecrationis tempore, imago Saluatoris, non opere humano, sed Divino, tunc primùm omni populo Romano picta in muro apparuit, quæ manet usque in hunc diem. Hucusque ille.*

Græci Constantinum in Catalogo Sanctorum annumerant: & festum de ipso solemniter agunt die 21. mensis Martii.

Constantinus Romæ in palatio suo construxit Ecclesiam, duodecim cophiaos terre propriis humanis ad fundam. menta deportãdo.

XXXVI.

Duodecima persecutio fuit sub Constantio Constantini filio: nam is Ariana hæresi per quendam Arianum presbyterum & Eusebium Ni-

Nicomediensem Episcopum Arianorum antesignanum pollutus, nõ minus Catholicos vexavit, quàm antea Gentiles Imperatores fecissent: cujus, & aliorum Arianorum crudelitatem in Sacras Virgines & alios Orthodoxos, S. Athanasius in omnibus suis operibus, ac præsertim in Apologiis, & in Epistola ad Solitariam vitam agentes enarrat, invasiones scilicet armorum in Ecclesias, lapidationes, flagellationes, cædes, incendia, direptiones, ita ut hæc persecutio, ait Cæsar Card. Baronius tom. III. Annalium Ecclesiasticorum ad annum Domini 356. longè immanior probetur, quàm quæ à Gentilibus factæ fuerunt. Neque in Orientales tantum Ecclesias ipsos defævisse, sed etiam in Occidentales, Martyria multorum Præsulum Occidentalis Ecclesiæ demonstrant, ut Eusebii Vercellensis Episcopi, Dionysii Mediolanensis, Felicis Romani & aliorum. Quare Liberius summus Rom. Pontifex cum à Constantio iussus esset deportari in Beream Thraciæ, & misisset illi Imperator in sumptus quingentos aureos, totidemque Eusebia Imperatrix, animo ingenti omnes remisit, ut & alios ab Eusebio allatos cum illa exprobatone: *Tu Ecclesias Orbis terræ expilasti, & iam mihi, ut damnato, & egenti offers elemosynam? Abi primùm, & Christianus ipse fias.* Athan. ad Solit. Ammianus autem Marcellinus, etsi Gentilis, hæc narrans testimonium supremæ auctoritati summi Pontificis Romani præbet dicens: *Athanasio semper infestus (Constantius) licet sciret impletum (exilium scilicet & abdicationem Athanasii) tamen auctoritate, quo potiuntur æternæ Urbis Episcopi, firmari, desiderio tenebatur ardenti.*

Verùm Constantius non solum sæviit in Christianos, quorum aliqui passi sunt, ut supra audisti, aliqui pulsi sunt, ut S. Athanasius toto Orbe profugus, & D. Hilarius in exilium relegatus; sed etiam in suos crudelitatem exercuit. Gallum enim à se antea dictum Cæsarem ferocientem & insolescentem supra Cæsaris nomen, in Istria interfecit. Erat autem iste Gallus Magni Constantini nepos, de filio ejus Constantino Constantii fratre procreatus, germanus Juliani, qui & Apostata cognominatus est. Hic aliquando apud Constantinopolim literis vacans, Mardonio Pædagoگو usus est in Grammatica, & in Rhetorica Libanio, in Logica Eubolio. In his artibus proficiens, Imperii nonnunquam adipiscendi opinionem apud homines faciebat: quod timens Constantius illum Nicomediam misit; ubi magicam artem ediscens, Julianus ab Imperatore iussus est occidi. Sed cum jam ille fratrem suum interfecisset, ipse metuens ne idem sibi faceret, maximo commento usus, monachum se esse finxit, quod Mundo abrenunciassè judicaretur: ut sic Imperatoris mentem eluderet. Denique Nicomediæ Lector constitutus, Imperatoris furorem mitigavit: sed cum amicis felicia fore tempora declararet, quod

Duodecima persecutio sub Constantio Imperatore Ariano.

Martyria multorum Episcoporum Occidentalis Ecclesiæ sub Constantio.

XXXVII.

Constantius relegavit S. Athanasium & D. Hilarium.

Gallus Cæsar à Constantio patrueli suo ob suspicionem occiditur.

Julianus frater Galli timore Constantii, ne occideretur ab ipso, prius monachus est factus, & Lector Nicomediæ est

est constitutus; ad Imperium assumeretur, suspectus Imperatori factus diffugit: indeinde fugiens ventus tamen Eusebiæ Constantii uxoris beneficio vitam obtinuit. per diversas Pro. Veniens igitur Athenas, magos & hariolos, ut si Imperator fieri pos-
 vincias, magos set, ubique requirebat; tandem verò quendam magum invenit, qui
 & hariolos, ut si dæmones advocans visibili specie ad se adduxit: quibus conspectis
 Imperator fieri posset, require- Julianus Crucis signaculum fecit, quo territi dæmones effugiunt.
 bat.

Julianus à quodam mago dicitur

Julianus Cæsar efficitur à Constantio.

Julianus bellorum successibus elatus, Augusti nomen usurpat.

Constantius Parthico bello dimisso contra Julianum arma sumens moritur.

Urde signum Crucis admirans atque laudans Julianus virtutem Christi prædicabat. Magus verò illum culpans, sic alloquitur: *Ne pætes à bone vir, quia timuerant signum hoc, sed potius abominati recesserunt:* sicque capiens miserum, replevit eum odio Christiani signaculi. In hac igitur arte magica Julianus proficiens, ab Athenis revocatus Cæsar constituitur, acceptaque Constantia sorore Constantii, in Gallias adversum Alemannos eas vastantes, missus est: de quibus triumphans militi consensu Augustus est appellatus: & mox Italiam Illyricumque pervadens, Constantium Parthicus bellis occupatum, Regni parte privavit. Constantius Juliani scelere comperto, dimissa expeditione Parthorum, dum ad civile bellum revertitur, in itinere inter Ciliciam Cappadociamque apud Mopsucrenen juxta Tauri montis radices æstuantissima febre, sive apoplexia decessit. Ita ille qui discissa pace & unitate Fidei Catholicæ, Christianos adversus Christianos armans, civili (ut ita dicam) bello Ecclesiæ membra dilaceraverat, totum inquietum tempus Imperii sui, molestumque spatium vitæ suæ, bellis civilibus etiam per propinquos & consanguineos excitatis, exercuit, exegit, expendit. Defuncto igitur Constantio Julianus rerum potitus, ut omnibus placeret, primùm Catholicos à Constantio pulsos revocat. Paganis quoque idolis immolandi licentiam tribuit. Deinde Orationes in Senatu recitans, cunctos, qui ante se fuerant Cæsares, laceravit. Scripsit etiam contra Christianos blasphemum librum. Sub hoc in Christianos persecutio maxima facta est, de qua infra dicemus.

XXXVIII.

Persecutio xlii. sub Sapore Persarum Rege.

Martyrium S. Simeonis Seleuciæ & Ctesiphontis Episcopi.

Decima tertia persecutio sub Sapore Persarum Rege, Magorum & Judæorum impulsu tempore præfati Constantii Imperatoris Ariani contigit, de qua S. Hieronymus in Chronico, Sozomenus lib. 2. cap. 8. & sequentibus, Nicephorus lib. 14. cap. 19. & sequentibus, & alii. Coronatus est S. Simeon Seleuciæ & Ctesiphontis Episcopus, soror ejus Tarbula virgo, & alii innumeri, quorum splendida certamina à præfatis aliisque Auctoribus descripta Ecclesia quolibet verterente anno è Sacris Tabulis summo cum honore prædicat. Initium ponitur anno 7. Constantii, & Christi 343. perseverasse alii putant biennio, alii verò in longius extendunt.

XXXIX.

Persecutio xlv. sub

Decimaquarta persecutio fuit sub præfato Juliano Apostata: nam hic ex Christiano Lectore paganus factus Christianos est persecutus.

Ita-

Itaque à Juliano excitata est hæc persecutio, specie quidem mollior, sed revera perniciosior; leoninam enim feritatem sub vulpina pelle tegens non tam vi quam astu in Ecclesiam sæviebat, quod persecutionis genus describens S. Gregorius Nazianzenus Orat. in funere Cæsaris aiebat: *Furebat aduersum nos infandus Imperator, & cum in seipsum primam per Christiana Fidei repudiationem insanisset, jam aliis quoque intolerabilis erat, nequaquam cæterorum Christi hostium more, magno & strenuo animo impietatem profitens, verum clementiæ obtutu persecutionem celans, atque instar flexuosi illius serpentis, qui ipsius animum obsidebat, omni genere machinarum ad barathrum suum miseros callidè pertrahens. Ac ne eos honores, qui Martyribus haberi solent, consequeremur (hos enim Christianis homo egregius inuidebat) prima illius fraus, ac versutia hæc fuit, ut qui Christi causa excruciabantur, non ut Christiani, sed ut facinorosi, supplicio afficerentur. Altera, quoddam hæc rei non tyrannidis, sed persuasionis nomen imponebat, scilicet, ut major eorum infamia, quam periculum esset, qui sponte ad impietatem prouebant. Cùmque alios pecuniis, alios dignitatibus, alios promissis, alios variis honorum generibus, quos ne regere quidem, sed perquam seruiliter inspectantibus omnibus deferebat; omnes denique verborum præstigiis, suoque exemplo ad se alliciebat. Nec minus eleganter S. Joannes Chrysostomus Orat. aduersus Gentes eam describens aiebat: *Aliunde autem parvulis præliis, ac velitationibus nos petens Julianus; aperto enim morte nos adoriri tam differebat; primam atque præcipuè, quoddam persuasus planè esset frustra, se id tentaturum: deinde quoddam nullam nobis ansam relinquere volebat, per quam Martyrii corona redimi possemus. Ferre enim haud quaquam poterat: idque illi, quavis calamitate indignius erat, si quis in medium productus pro veritate, vel ad mortem usque tormenta sustineret, usque adeo ex animo inimicitias se nostras suscepisse declarabat; noverat enim, noverat, inquam, aperte futurum, ut si id ipse attentasset, omnes pro Christi nomine suas animas proderent. Breviter, sed non minus luculenter Ruffinus lib. 2. Hist. Eccl. cap. 6. Julianus callidior cæteris persecutor non vi, neque tormentis, sed præmiis, honoribus, blanditiis, persuasionibus, maiorem penè populi partem, quam si atrociter pulsasset, elisit.**

Julianus igitur, cum cæteris esset callidior, multò plures blanditiis quam vi superavit: idcirco sub eo (ut diximus supra) maxima in Christianos persecutio facta est. Is enim Christianam Religionem arte potius quam potestate infectatus, ut negaretur Fides Christi, & idolorum cultus susciperetur, honoribus magis provocare, quam tormentis cogere studuit. Aperto tamen præcepit edicto, ne quis Christianus docendorum liberalium studiorum professor esset. Sed

Juliani persecutio qualis.

Julianus ejurato Baptismo ad Paganismum rediit.

Juliano ab idolorum cultu cõverso blanda persecutio fuit, illiciens magis quam impellens ad sacrificandum, in qua multi ex nostris voluntate propria corruerunt.

XXXX.

Sub Juliano maxima in Christianos persecutio facta est.

Julianus nititur abolere Fidem Christi.

tamen sicut à majoribus nostris compertum habemus , omnes ubiq; propemodum præcepti conditiones amplexati, officium quàm Fidem deserere maluerunt . S. Athanasius cum auguribus & magis obfisteret, quò minus suis artibus uti posset, à Juliano in exilium mittitur. Cùm Daphinus in suburbano Antiochiæ ab aruspiciibus interrogaretur , nullum responsum acceperunt : unde silentii causam percontantes sacerdotes , à dæmonibus hoc responsum acceperunt : *Si Babylæ Martyris sepulcrum auferatur, responsum dabitur* . Hoc responso hilarior factus Julianus Christianis imperat , ut inde sepulcrum auferant : qui iussa complentes mira exultatione sepulcrum trahunt , dicentes : *Confundantur omnes qui adorant sculptilia, & qui gloriantur in simulacris suis* . Quibus verbis ita Julianus excaudit , ut præter institutum multos interfici jusserit . Præterea Julianus quò Christianis stomachum faceret, Judæis templum Hierosolymitanum restituit, cùm dicerent se alibi sacrificare non posse . Qui certè tanta arrogantia elati sunt, ut majore impensa quàm antea restituiere Templum conarentur : verùm non ita multò post terræmotu Templum corruens, & multos Judæos simul oppressit: & illud approbatum est, *lapidem supra lapidem poni non debere*. Sequenti autem die incendio Divinitus immisso & ferramenta consumpta sunt, & eo miraculo multi Judæi perterriti ad Fidem Christi venere. Hujus rei Historiam ita enarrat Marianus Scotus lib. 2. Chronicorum : *Julianus in odium Christi, templum Hierosolymis Judæis reparare permisit: & ex omnibus Provinciis Judæi collecti cùm nova Templi fundamenta jacerent, subitò nocte oborto terræmotu saxa ab imo fundamentorum excussa, longè latèque sparsa sunt: igneusque globus ab interiore ad e Templi egressus, plurimos eorum suo prostravit incendio. Quo terrore, reliqui pavefacti Christum confitebantur in via. Et ne hoc casu crederent factum, sequenti nocte in vestimentis cunctorum apparuit Crucis signum*. Sic ille.

XXXI.

Julianus paganos Christianorum officii assuefactos fieri volebat.

Juliano aliquando in Vrbe Regia Fortunæ sacrificante, Marinus

Insuper Julianus paganos Christianorum officii assuefactos fieri volebat : unde Arsatio Pontifici Galatiæ scribens monuit ut Sacerdos ad spectacula non procedat , in tabernas non bibat , rebus turpibus non interfuit , Xenodochia constituat per singulas Civitates : ad quod opus jussit singulis annis dari xxx. mille modios frumenti , & xl. mille sextarios vini . Christianis Julianum aliquando adeuntibus , quòd nimium tributis gravarentur , ita responsum est : *Vestrum est , ut patienter mala sustineatis : hoc enim est præceptum Dei vestri*. Ei interdum sacrificanti apud Fortunam Constantinopolitani maris, Marinus Episcopus Chalcedonenfis , ætate & moribus provectus, oculisque imbecillis, in faciem restitit, eumq; impium, & sine Deo Apostatamque, ut Sozomenus in Tripartita refert

fert Historia, vocare non metuit. Cui dum Julianus tanquam Philosophicæ patientiæ, nihil aliud quam cæcitatem improperasset, dicens: *Neque Deus tuus te curare potest*. At Episcopus respondisse fertur: *Ego Deo meo pro cæcitate gratias ago, quia hoc id est gestum, ne te videam omni pietate nudatum*. Auferebat hic impius ab Ecclesiis ornamenta, à Virginibus alimenta, à Clericis privilegia, quos inter milites aggregari iussit. Vetuit autem, ne Galilæorum filii (sic enim Christianos nominabat) Poetas, Rhetores, aut Philosophos legerent, quod diceret, paganos à Christianis proprio gladio vulnerari. Atqui Julianus avunculus hujus Juliani cum pallia Deo dicata Antiochiæ in unum collegisset, projiciens ea in terram, contumeliosè super ea sedit: moxque verenda ejus & loca fœmoribus circumposita tanta putredine percussa sunt, ut vermes crearent: qua passione usque ad mortem non caruit. Heliopolitæ autem, quia secundum suas antiquas leges Virgines eorum non fornicabantur antequam nubarent, eas in teatro nudas stare iusserunt. Quibus primum illudentes, postea totunderunt: novissimè per medium sectas porcis edendas tradiderunt. In Ascalone & Gaza pagani dividentes uteros Virginum, & hordeo cumulantes porcis apponebant. In Sebastæ Joannis Baptistæ sepulcrum aperuerunt, ossa igni tradiderunt, & pulverem disperferunt. Sed Dei providentia adfuere quidam ex Hierosolymis monachi, qui aliquas particulas de ossibus illis collegerunt, & ablatas ad patrem suum Philippum pertulerunt. Sanctus Elifius præsentè Juliano Cæsare decollatus, quia deos adorare noluit, surrexit, & ambabus manibus per unum milliariũ portavit caput suum in montem excelsum: eique rupis albus gremium suum aperiens, concavum apertumque locum dedit super se sedenti. Passus est quoque sub isto Juliano Apostata Sanctus Gallicanus, qui sub Constantino magister militum fuerat, de quo sic ait Martyrologium Romanum die 25. Junii: *Alexandriæ Sancti Gallicani Martyris viri Consularis, qui triumphalibus insulis sublimatus, & Constantino Augusto charus, à Sanctis Joanne & Paulo ad Fidem Christi conversus est; qua suscepta, cum Sancto Hilarino ad Hostia Tiberina secedens, hospitalitati & infirmorum servitio totum se dedit; cuius rei fama in toto Orbe divulgata, multi undique illuc venientes, videbant virum ex Patricio & Consule lavantem pauperum pedes, ponentem mensam, aquam manibus effundentem, languentibus sollicitè ministrantem, & cætera pietatis officia exhibentem. Qui postmodum sub Juliano Apostata inde expulsus, Alexandriam perrexit: ubi cum à Rauciano iudice sacrificare cogeretur, & contemneret, percussus gladio, Christi Martyr effectus est*. Romæ passi sunt Priscus Presbyter, Ioannes Presbyter, item Ioannes & Paulus egregii adolescentes, Faustus

nus Episcopus Chalcidonenfis senectute cæcatus illum publicè appellavit Apostatam.

Marino Juliani responsum.

Impiæ Juliani leges.

Impium Heliopolitarum facinus.

Ossa Beati Joannis Baptistæ diripiuntur, & cremantur.

Sanctus Elifius Martyr.

Sanctus Gallicanus Martyr.

Plures alii Sancti Martyres, qui sub Juliano passi sunt.

Ver-

Julianus ad bellum Persicum profectus, nostrum sanguinem diis suis voverat, cogitans se Christianam Religionem deleturum, si de Persis victoriam reportaret: at ibi Dei iudicio à quodam hostiū Equite lancea perfoſſus, interiit.

Alium narrant alii fuisse cædis Iuliani administrum.

Quisnam secundum eos iste fuerit,

Vercellensis Episcopus, & Eusebius: Aretina Civitate, Donatus Episcopus: Antiochia Theodoricus Presbyter: & alii quàm plures: quorum omnium gloriosa passio quotidie in Ecclesia recitatur. Impius verò Iulianus ubi multos Martyres interfecit, in Persas exercitum duxit: sed Christianorum sanguinem diis suis voverat, palam persecuturus Ecclesias, si de Persis victoriam potuisset adipisci. Nam & amphitheatrum Hierosolymis extrui iussit, in quo reversus à Persis, Episcopos, monachos, omnesque ejus loci Sanctos, bestiis etiam arte sævioribus objiceret, spectaretque laniandos. At postquam à Ctesiphonte castra movit, à quodam Persa simulato perfugo astu ad desertam Persarum deductus, cum fame & siti Apostata perdidisset exercitum, & inconsultius à suorum erraret agminibus, ab obvio fortè hostium Equite conto ilia perfoſſus, post secundum annum & octavum mensem, ex quo imperare cœperat, ex quo verè Cæsar ordinatus fuerat, anno vii. ætatis xxxi. interiit. Sunt qui (ut infra patebit) sagitta è Cælo missa vulneratum dicant. Dum autem moretetur, & cum misisset manum in vulnere, & sanguinem aspergeret in aerem, ore blasphemus dixit: *Vicisti Galilæe, vicisti.* Hoc enim nomine Christum vocare solitus erat. Itaque miser Christum blasphemando vitam finivit. Sic misericors Deus impia consilia impii morte dissolvit. Ita Paulus Orosius lib. 7. Histor. cap. 30. S. Hieron. in Chronico, Marianus Scotus lib. 2. Chronologiæ, & alii. Martinus verò Polonus in sua Chronica alium enarrat fuisse Iuliani interfectorem, quem non lancea, sed fulmine illum peremisse indicat, cum ait: *Cum verò contra Persas ad bellum processisset, transiens per Cæsaream Cappadociæ, multa opprobria B. Basilio illius Civitatis Episcopo, & Christianis fecit, & comminationes futuras inserens, B. Basilium orans & jejunans cum Christianis, vidit B. Virginem præcipientem Mercurio militi, dudum antè in quodam Monasterio sepulto, ut se & Filium ejus de Iuliano vindicaret. Quod & factum est. Et blasphemando, expirans clamavit: Vicisti Galilæe, vicisti.* Hæc Polonus, qui ea videtur sumpsisse ex S. Ioanne Damasceno: nam iste Sanctus Orat. 1. de Imaginibus agens de S. Basilio hæc refert: *Pius enim vir, ut ipse Helladius ejus discipulus & in Pontificatu successor narrat, Domina nostræ adstabat imagini, in qua Mercurii etiam celebris Martyris figura descripta erat; adstabat autem supplicans, ut impius Iulianus Apostata tolleretur. Ex qua quidem imagine didici, quid esset eventurum. Vidit enim Martyrem ad exiguum tempus obscurum; non multo autem post hastam cruentam tenentem.* Hæc ille. Nicephorus verò Callistus lib. 10. Ecclesiasticæ Historiæ capite 35. prodit duos Sanctos fuisse Iuliani interfectores, quorum nomina reddidit, dicens alterum extitisse Mercurium, alterum Artemium Ducem,

ambos inelytos Martyres. Sed & Theodoretus lib. 3. Hist. cap. 20. de nece Iuliani hæc prodidit: *Et improvise eum vulneratum offendunt rabie contra conditorem suam furentem. Ferunt porro ipsam tyrannam, simul ac plagam acceperat, manum prostrinas sanguine implevisse, illamque projecisse in aerem, ac dixisse: Vicisti Galilæe: & simul tàm confessum esse victoriam, & blasphemiam (adeo enim à mente abalienatus erat) in Deum impudenter locutum.* Addunt Sozomenus, & Nicephorus Iulianum cùm moribundus jaceret, vidisse ante se Christum Dominum nostrum stantem ac subridentem, atque projecto manu sanguine dixisse: *Saturare Nazarene.* Consona & simillima his, quæ ostēdimus de nece Iuliani, tradit etiam Otho Phrisingēsis lib. 4. Hist. cap. 10. *Iulianus (inquit) ex subtilitate ingenii, Philosophos sectare volens, in tantam super se levatur vesaniam, ut juxta Pythagoram, spiritum in se Alexandri requievisse diceret, ipseque ad instar ejus, totum Orbem sibi subjugare pararet. Hujus rei gratia, dum adversus Persas procinctum moveret, à quodam in insidias vocatur. Ubi dum ex sterilitate locorum miles deficeret, ipse telo in incertum misso, post annum, & menses viii. ex quo imperare cœperat, ex quo verò Cæsar ordinatus fuerat, anno vii. ætatis xxxi. iētus, interit. Fertur de ipso, quod cùm iaculum contra se venire videret, ex Divina id animadversione fieri cognoscens, non ad pœnitentiam motus, sed ad obstinationem devolutus, ore blasphemio diceret: Vicisti Galilæe. Hoc enim nomine Christum vocare solitus erat. Sic ergo Dominus Civitatem suam ab impiissimo tyranno, qui Christianorum sanguinem diis suis vouerat, ad plenum liberavit. Legitur in vita B. Basili, ex precibus ejusdem Sancti viri, ed quod Cæsaream Cappadociæ, cui præsidebat, in reditu funditus delere decreverat, hoc telum à B. Mercurio Martyre Cælitus missum. In argumentumque hujus rei, ferrum, quod juxta ejusdem Martyris tumbam jacebat, cruentum mane dicitur fuisse inventum. Quia verò Porphirius, & Calixtus, & ceteri fautores ejus sapientiam, pietatemque Juliani prædicant, qualia post mortem ejus simulacra magicæ artis gratia instituta, inventa fuerint, breviter aperiam. Ait ergo Socrates in Tripartita Historia hoc modo. Cùmque mortuus fuisset, & impio pius successisset in Imperium, ingredienti in templum, viderunt mulierem à capillis appensam, extensas habentem manus, cujus uterum aperuerat, ut Persarum victoriam in jecore ejus inspiceret. Hoc scelus in Charris inventum est. Verùm in Antiochia plurimas arcas in palatio ajunt fuisse repertas, humanis capitibus plenas, & innumera in puteis dimersa corpora mortuorum. In qua Civitate comperta nece ejus, non solùm in Ecclesiis nostros, sed & in theatris paganos exultantes resultaſſe, præfatus Scriptor commemorat, & clamasse: Maxime fatue, ubi sunt nunc tua vaticinia? vicit*

Iulianus Cælesti telo iētus, manū implevit sanguine, illumque jactans in aerem, dixit, *Vicisti Galilæe.*

Quomodo, et ubi percussus fuerit Iulianus.

Deus, & Christus ejus. Haftenus ille.

XLII.

Valens Imperator ab Eudoxio Episcopo Ariano uxoris suafu seductus & baptizatus, in fœviffimam hærefim declinavit.

Persecutio xv. sub præfato Valente Ariano.

Valés post morté fratris fui illi- cò velut effrenata libertatis audacia legé dedit, ut Monachi ad militiam cogere- rentur; nolentes verò fustibus ju- fit interfici.

Valens apud Edessam Mefo- potamiæ urbem fœvit in Ortho- doxos.

Constantia mu- lieris Orthodo- xæ.

Hæc cum filio fno currens ad Martyrium, Præ- fectum & Impe- ratorem stupore facti à crudelita- te removit.

Trajani Ducis prudens respon- sum.

Nec diù post præfatum Julianum quievit Ecclesia: nam post eum ad Imperium assumptus fuit Jovinianus, qui feptem tantum menses & dies xx. ipfum tenuit, cui Valentinianus, qui ob Fidem Christi Tribunatu militum à præfato Juliano privatus fuerat, successit. Hic Valentem fratrem suum in Imperii societatem ascivit, atque ei Orientis Imperium dedit. Is tamen, qui primò Catholicus fuerat, amore uxoris tanquam Evæ, suæ illectus, fraudeque Eudoxii Constantinopolitani Episcopi Ariani dogmatis assertoris circumventus, ab eo baptizatus, in fœviffimam hærefim declinavit, seu incidit: atque ad infelicitatis suæ cumulum, miserrimo jurejurando ad servandum impietatis dogma se obligavit: sed malignam insectationem diù textit, nec voluntati potestatem admiscuit, quoad viventis fratris autoritate compressus est. Contemplabatur enim de eo quantam vim in ulciscenda Fide Imperator posset exercere, qui tantam constantiam pro retinenda quondam miles habuiffet. Valentinianus autem bellum in Sarmatas parans, subita sanguinis eruptione, quod Græcè apoplexis vocatur, Brigitione obiit, anno Imperii x i i. Quo mortuo Valens Imperium quatuor annis tenuit, qui solus cum impiè ageret, & potuiffet erubescere, illicò Orthodoxos persequitur, & in exilium mittit. Sub eo anno x i i. sui Regni multi Monachorum in Ægypto Christi milites, dum Regi terreno militare recusât, crudeliter per tribunos & satellites cæsi, Martyrio coronati sunt. Valens enim legem dederat, ut monachi militarent. Nolentes verò, jussit interfici. Deinde cum jussiffet omnes Christianos ab Edeffa urbe expelli, quædam muliercula pauper suum filium ferens in brachio, ostio non clauso currebat ad Ecclesiam, quò omnes Christiani convenerant: cum præfectus mandaffet, ut nemo in Ecclesia remaneret, nolens eis parcere: indignatus autem propter illam mulierem, ait ei: *O infelix, quòd sic indecenter curris?* At illa, quòd alii. Tunc ille: *Non audiffi (inquit) quòd præfectus occisurus est uniuersus, qui ibi reperientur.* Verùm mulier: *Audiui (inquit) & idèd festino, ut inueniar inter eos.* Et hunc (ait) puerum cur trahis? ut (inquit) *& justè Martyr efficiatur.* Quo audito statim ille recurrens ad Principem, dixit omnes paratos esse ad mortem: impium verò esse tantos in brevi occidere: & sic ab ira revocavit Principem. Itaque Valens Ariana peste insectus Catholicos incredibiliter affixit, & innumeramas molestias Ecclesiis intulit, estque memoratu dignum Trajani ipsius Ducis responsum, cui cum Valens ob rem cum Gothis malè gestâ ignaviam exprobrasset: *Non ego, inquit, Imperator victus sum, sed tu ipse prodidiffi victoriam, qui contra Deum aciem instruere non desiffi, & ita ejus auxilium Barbaris concilias; nam abs te oppugnatiss*

gnatus se illis adjungit. Tùm Valens anno Imperii sui xiv. de Antiochia exire compulsus, fera pœnitentia nostros de exilio revocat. Nam in Thracia prælio commisso adversus Gothos occurrens, ipseque sagitta faucibus fugiens, & ob dolorem nimium sæpè equo labens, ad cujusdam villulæ casulam deportatus est; quò persequentibus Barbaris, & incensa domo, sepultura quoque caruit. Ita S. Hieronymus in Chronico. Et D. Joannes Chrysofostomus ad Viduam juniorem ait: *Undè cum bis omnibus quos secum habebat, combustus est.* Hæc ipse, eadem omnes alii Auctores, qui de nece Valentis agunt. Sed & S. Isacius monachus Constantinopoli existens ea hora qua Valens in Thracia comburebatur, Prophetico afflatus spiritu, dixit apud Nicephorum lib. 21. Ecclesiasticæ Historiæ cap. 50. *Nunc Valens igne torretur, & nares profluentem ab eo ingratum odorem sentiunt.* Sic ille.

Sextadecima persecutio in Perside sub Isdigerde ac Barane Persarum Regibus tempore Theodosii Junioris viguit, in qua Diacorus ille Benjamin nobilissimum Martyrium peregit, & complures alii benedictas animas pro Christo fudè. De ista memoranda perscribunt Socrates lib. 7. cap. 18. Theodoretus lib. 5. cap. 38. Nicephorus lib. 14. cap. 19. & sequen. & alii. Cœpit autem anno præfati Theodosii Junioris 13. & sæviit per annos triginta ferè. Ejus meminit S. Augustinus lib. 18. de Civitate Dei cap. 52.

Decima septima fuit persecutio Vuandalica seu Vvandalorum in Aphrica, in qua adversus Episcopos, Ecclesias, ac Orthodoxos dira & extrema sunt designata supplicia à Regibus Vuadalicis, & innumera- biles Martyres effecti: eam tribus integris voluminibus qui interfuit, & cujus pars magna extitit S. Victor Uticensis Episcopus plenissimè complexus est: de eadem agunt quoque S. Gregorius Turo- nensis lib. 2. Histor. Francor. cap. 3. S. Theophanes in Histor. Miscella, & alii; qui omnes asserunt eam persecutionem gravissimam fuisse sub quinque Vuandalorum Regibus, scilicet Gunderico, Genferico, Hu- nericò, Thrasamundo & Gilimer. Nam Stilico Vuandalus, militiæ dux strenuus sub Theodosio seniore, ab eo moriente relictus est tu- tor filiorum ejus, & totius Imperii, quocirca ipse duas filias suas Ho- norio successivè in uxores dedit. Tandem volens Imperium ab Ho- norio ad se suumque filium Eucherium transferre, occultè contra Honorium concitavit Vvandalos: sed proditione ejus detecta, per- duellis ipse cum filio ab Honorio capite mulctatus est. Post Stilico- nis mortem Vvandali sibi Regem crearunt Corsiconem, qui omnia quæ inter Alpes & Pyrenæos sunt vastavit. Vvandali à Gothis facti sunt Ariani. Corsico obsidens Arelatum à Præfecto Urbis capitur & occiditur. Huic succedit Fredebaldus II. Vvandalorum Rex, quo

Valens à Gothis occiso exercitu fugiens in domo quadam vivus crematur.

XLIII.

Persecutio xvi. sub Isdigerde ac Barane Persarum Regibus.

XLIV.

Persecutio xvii. sub Vvandalis in Aphrica, quam tribus voluminibus, qui interfuit, & eius pars magna fuit, S. Victor Uticensis Episcopus complexus est.

Series Vuandalicæ persecutio- nis, sub qua Mar- tyres innumera- biles effecti sunt.

Vuandali à Go- this facti sunt Ariani.

mortuo succedit III. Rex Gundericus, primus in Hispania Vvandalorum Rex: huic pariter succedit frater ejus Gensericus, quartus eorum Rex, qui Aphricam vastavit, & Hipponem, in eaque Sanctum Augustinum urbis Episcopum obsedit: deinde traiciens in Italiam Romam cœpit & diripuit, mox & Capuam & Nolam, in qua Episcopus erat S. Paulinus, qui postquam sua bona in redimendis captivis consumpserat, sese Vvandalis pro recuperando viduæ filio in servitutem dedit. Prædicatus fuit Gensericus omnium Regum felicissimus & gloriosissimus, quod duarum totius Orbis potentissimarum & principum urbium, Romæ & Carthaginis, fuerit expugnator. Genserico succedit filius eius Hunericus seu Honoricus, quintus Vvandalorum Rex, qui trecentos Episcopos, Diaconos, Presbyteros, Laicos verb 4940. in exilium misit, multosque Martyrio affecit: Trachenses civēs, quod Arianum Episcopum pati nollent, malè mulctavit, eisque linguas & dexteras manus amputavit: qui tamen per miraculum Deo dante, ita locuti sunt ac si linguas habuissent, quorum unus dū peccat & prolabitur in libidinem, donū hoc perdidit teste S. Gregorio lib. 3. Dialog. cap. 32. Sed aucliat hic Lector quæ de hac Honorici persecutione narrat F. Joū. Laziardus Cælestinus lib. 3. Epitomatū universalis Historiæ cap. 15. his verbis: *Tempore Zenonis, qui Romani Imperii Monarchiam assumpsit anno Domini 476. Gensericus Rex Vvandalorum moritur, cui successit Honoricus filius eius, qui infinita mala intulit in Aphrica Christianis. Nec legitur aliqua persecutio particularis ita crudelis, nec ita aspera, sicut fuit Honorici in Aphrica. Hic siquidem in primordio Regni, ut communiter habet subtilitas Barbarorū, cœpit mitiōs & modestiōs agere, & maximè circa Religionē Fidei nostræ, & ut se religiosū ostenderet sollicitus requirebat hæreticos Manichæos, ex quibus multos incendit. Arianos etiam destruebat ipse clam pessimus Arianus: sed nequitiam suam diū celare non potuit. Nam publicè & privatim veros Catholicos persequi cœpit: & ut totum corpus Aphricanæ Ecclesiæ perderet, mandavit Catholicorum & suorum Arianorum apud Carthaginem Concilium congregari, in quo Rex impius qui nectabat dolos interesse noluit: sed loco eius quos sciebat voluntarios & peritos pro sui erroris sustentatione illo in Concilio præfecit. Venitur ad disputationis conflictum, & Catholici vociferationis tumultum vitare volentes eligunt ex se decem, qui pro omnibus responderent. Ariani verb eligunt quendam Gerilem nomine, cui thronus superbissimus in loco excelso à satellitibus Regis collocatur. Dixerunt itaq; Catholici, Gerille propone quod vis: qui respondit cum fastu nescio Latine. Catholici dixerunt, semper Latine fuisse locutum manifestè cognovimus: unde modò te excusare non debes; maximè quia buius rei incendium suscitasti: si autem nostram Fidem desiderasti*

S. Paulinus Nolanæ urbis Episcopus se pro recuperando viduæ filio captivum Vvandalis dedit.

Persecutio Fidelium in Aphrica ab Hunerico Rege Vvandalorū.

Honoricus Fideles persequitur.

Gerilis Arianus.

raſi agnoſcere hoc eſt veritas quam tenemus . Regali quoque Imperio de Fide Catholica quam ſervamus iubemur reddere rationem iſed Fidem quam predicamus & credimus ſecundum mediocritatem noſtrarum virium intimamus . Primum igitur de unitate ſubſtantia & Filii , quod Græci Homouſium dicunt exponendum nobis eſſe cognoſcite , Patrem & Filium & Spiritum Sanctum , ita in Trinitate Deitatis proſitemur , ut & Patrem in ſua proprietate ſubſiſtere , & Filium nihilominus in propria extare perſona , atque Spiritum Sanctum perſonæ ſuæ proprietatem retinere fideli confeſſione fateamur ; non enim eundem aſerentes Patrem quem Filium , neque Filium conſiſtentes quia Pater ſit aut Spiritus Sanctus : neque Spiritum Sanctum accipimus , ut aut Pater aut Filius , ſed ingenitum Patrem & de Patre genitum Filium , & de Patre & Filio procedentem Spiritum Sanctum unius credimus eſſe ſubſtantia vel eſſentia , quia ingeniti Patris & geniti Filii procedentis Spiritus Sancti una eſt Diuinitas , tres verò perſonarum proprietates . Et contra hanc Catholicam & Apoſtolicam Fidem ut hæreſis execrata nouitatem quandam induxerant : aſerentes Filium non de Patris ſubſtantia genitum , ſed ex nullis ſtantibus , id eſt , ex nihilo eum ſubſtituiſſe . Ad hanc impietatis perfeſtionem quæ contra Fidem emerſerat reſellendam , & penitens abolendam , Homouſion ſermo Græcus poſitus eſt , quod interpretatur unius ſubſtantia vel eſſentia ſignificans Filium non ex nullis ſtantibus , nec alia ſubſtantia , ſed de Patre natum eſſe . Qui ergo putat Homouſion auferendum , ex nihilo vult aſerere Filium exiſtiſſe : ſed ſi ex nihilo non eſt , ex Patre ſine dubio eſt : & rectè Homouſion unius cum Patre ſubſtantia Filius ; ex Patre autem eſſe , id eſt , unius cum Patre ſubſtantia , his teſtimoniis approbatur , Apoſtolo dicente , qui cùm ſit ſplendor gloria & figura ſubſtantia . Item quoque in Evangelio dicitur , Ego in Patre , & Pater in me : & ego & Pater unam ſumus : quod non ad unitatem tantammodo voluntatis , ſed ad unam reſertur ſubſtantiam , quia non dicit ego & Pater unum volumus : ſed unum ſumus . Verùm quia duas in Filio proſitemur eſſe naturas , id eſt , Deum verum & hominem : quicquid excellentis ſublimitatis potentia de Deo reſerunt Scripturæ ad memorandam ejus Diuinitatem tribuendam ſentimus : & quicquid infra hominem Cæleſtem potentia de eodem humiliorum narrant , non verbo Dei , ſed hominum reputamus aſumpto . Secundum Diuinitatem ergo hoc eſt quod ſuperius diximus , ubi ait : Ego & Pater unum ſumus : & qui me videt , videt & Patrem , & omnia quæcunque Pater facit , eadem & Filius facit . Similiter & cætera ea quæ ſuperius continentur . Illa verò , quæ de ipſo ſecundum hominem reſerantur , iſta ſunt . Pater maior me eſt : & non veni facere voluntatem meam , ſed ejus qui miſit me Patris . Et Pater ſi fieri poteſt tranſeat

Chriſtianorum in Arianos diſputatio pulcherrima & fidelis de unitate ſubſtantia Patris et Filii , quod Græci Homouſiõ appellat , ac de proceſſione Spiritus Sancti ab utroque .

Horum trium una eſt Diuinitas , tres verò perſonarum proprietates .

Adhuc hic dis-
putatur.

Persecutio in
Christianos fide-
les.

Catholici ab Ho-
norico spolian-
tur.

seat à me calix iste: veruntamen non sicut ego volo, sed sicut tu, &c. Est quoque verus Filius Dei, quia Deus verus natus de Deo vero, sicut dicit Ioannes: Hic est verus Deus & vita aeterna: & ipse Dominus ait, Ego sum via, veritas & vita. Caterum de Spiritu Sancto dicit Apostolus, Diuisiones gratiarum sunt; idem autem spiritus, &c. Et sequitur: Hæc autem omnia operatur unus atque idem spiritus, diuidens singulis prout vult: unde non dubiè claret Spiritum Sanctum & Deū esse, & suæ voluntatis actorem, qui cuncta operari & secundum propriæ voluntatis arbitrium Diuinæ dispensationis dona largiri apertissimè demonstratur, quia ubi uoluntaria gratiarum distributio prædicatur, non potest uideri conditio seruitutis. Habes quoque creatorem Spiritum Sanctum in libro Iob: Spiritus (inquit) Dominus est, qui fecit me, & Spiritus omnipotentis, qui docet me. Et David dicit, Emitte Spiritum tuum, & creabuntur. Una itaque est Religio, unaque glorificatio Trinitatis, ut audiamus Apostolum, sicut audierunt Corinthii, Gratia Domini nostri Iesu Christi, & charitas Dei, & communicatio Sancti Spiritus, &c. Hæc est Fides nostra Euangelicis & Apostolicis traditionibus, & omnium quæ in Mundo sunt Catholicarum Ecclesiarum societate fundata, in qua nos per gratiam Dei omnipotentis permanere usque in finem vitæ ejus confidimus & speramus. Cùmque libellus Catholicorum prædicta continens in Concilio legeretur oblatas. Ariani veritatis lumen sufferre nequaquam cæcis oculis potuerunt: immo insanientes vocibus grauiusque ferentes, quod nostri se Catholicos dixerant mentientes Regi suggerunt, quod qui Catholicos se dicebant strepitum fecerant audientiam fugientes: qui eadem hora accensus & credens mendacio, festinauit facere quod volebat. Jamque conscriptum decretum habens, & occultè cum eodem decreto per diuersas Prouincias suos homines dirigens: Episcopis adhuc charitatiuè positis una die uniuersæ Adriacæ Catholicorum Ecclesias clausit, uniuersamque substantiam Episcoporum Catholicorum & Ecclesiarum suis Arianis Episcopis condonauit, nesciensque quid loqueretur, neque de quibus affirmabat pro se legem, quam contra eos & omnes hæreticos pro honore Catholice Ecclesiæ Catholici Imperatores pro Catholicis dederant, eaque contra Catholicos non erubescere proponere, quæ pro Catholicis fuerant ordinata: addens multa de suo, sicut placuit tyrannicæ potestati. Post dicta seralia iubet cunctos Catholicos, qui Carthagini fuerant congregati: quorum jam Ecclesias, domos, & substantiam (ut dictum est) cæperat in hospitiiis in quibus erant spoliari, & spoliatos extra muros Ciuitatis expelli: non animal, non ceruus, non mutanda quæ ferebant vestimenta dimittuntur. Addidit adhuc ut nullus quempiam ipsorum hospitio reciperet, aut eis vitualia ministraret: qui autem miserationis causa contra facere attentasset,

set, cum uniuersa domo irremediabiliter cremaretur. Sapienter tamen sic projecti Episcopi tunc egerunt: nam licet mendicantes, tamen inde minimè recesserunt. Si enim recessissent & violenter reuocati fuissent, mentirentur haretici ipsos disputationis fugisse conflictum. Præterea non habebant quod se reciperent recedentes, ipsorum Ecclesiis, domibus, & uniuersis substantiis (ut præmittitur) occupatis: dum ergo gementes in circuitu murorum sub aere nudo iacerent, factum est ut Rex causa solatii Ciuitatem exiret, cui uniuersi occurrunt dicentes, cur taliter affligimur? pro quibus malis commissis ita patimur? Si ad disputationem sumus congregati quare spoliatur? quare trahimur? quare differimur? & sine Ecclesiis & domibus nostris extra Ciuitatem fame & nuditate laborantes mediis stercoreibus volutamus. Quos Rex impius toruis oculis aspiciens priusquam suggestionem eorum audisset, iussit satellitibus qui secum erant super eos equos dimitti, ut tali violentia possent non solam conteri, sed etiam enecari: ex quibus multi contriti sunt, & maximè senes, qui propter naturæ debilitatem citius defecerunt. Et ut breuiter asperitatem illius persecutionis enarrem omnes illos Episcopos dolose ad Concilium vocatos, Rex crudelissimus exiliauit, & variis suppliciis affixit. Et de aliis Catholicis ferè quinque millia exilio condemnauit, & exiliatos variis fecit interire suppliciis. Ita Laziardus. Verùm Hunericus postquam octo annis regnasset, vermibus consumptus interiit. Hunerico succedit Guntabundus; huic deinde Thrasamundus frater ejus, qui regnavit annos 26. Hic (ut ait Hermannus Contractus in Chronico) Catholicas Ecclesias clausit, & ccxx. Episcopos exilio in Sardiniam misit, quos Symmachus Papa Sanctissimus inibi aluit. Thrasamundo successit filius ejus Hilpericus, quem genuit ex filia Valentiniani Imp. qui proinde à matre Orthodoxam Fidem cum lacte fuxit. Quocirca Gilimer Hilperici frater consobrinus, Regni avidus, Hilpericum prodicionis accusauit, quòd cum Iustiniano occultè colluderet. Hilpericus ergo à Vandalis Regno privatus custodia traditus est, eique suffectus Gilimer, qui quinque annos regnavit. Iustinianus autem Imperator volens restituere Hilperico Regnum, bellum movit Gilimero mittens contra eum Belisarium, à Belisario superatus & captus, argentea catena vinctus Constantinopolim in triumphum ductus est ad Iustinianum Imperatorem anno Domini 536. Ubi visa Iustiniani magnificentia, meritò Gilimer exclamauit: *Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Ego heri fui Rex, nunc captiuus & catenatus quasi mancipium.* Tunc ergo descendit Regnum Vandalorum, anno scilicet 95. ab invasa & occupata ab iis Aphrica, uti futurum prædixerat S. Cyprianus, teste Evagrìo lib. 4. cap. 16.

Episcoporum fidelium exultantium conquestio & comploratio.

Hic equis militum conteruntur & martyrizantur.

Hic proscribuntur.

Honorici obitus.

Gilimer ultimus Vandalorum in Aphrica Rex à Belisario superatus & captus, argentea catena vinctus Constantinopolim in triumphum ductus est ad Iustinianum Imperatorem.

XLV.

Decima octava persecutio multas persecuciones Imperatorum Orientalium contra Orthodoxos complectitur, in primis perfidi Zenonis Eutythianæ hæresis patroni, quem Divina ultio merito supplicio interemit: nam hæc de illo Cedrenus in Annalibus narrat: *Fertur fama Zenoni à quadam Divina potestate fuisse caput abscisum, ut ea res conspectum hominum fugeret, solaque cute caput cum cervice coniungeretur.* Hæc ille. Cæterum Evagrius lib. 3. cap. 29. & alii fermè omnes morbo comitali extinctum produunt, ac vivum ab uxore fuisse sepultum, de quo hæc idem Cedrenus refert: *Satellites porro, qui ad sepulcrum in quo repositus fuit, custodiendum erant collocati, retulerunt se per duas noctes lamentabilem vocem audivisse ex sepulcro elatam: Miseremini & aperite mibi: cum illi dicerent, alium iam imperare: Nihil, inquit, curo: in monasterium me abducite. Sed cum non aperiretur, ferunt aliquanto post monumentum fuisse reclusum, inventumque in eo Zenonem, qui præ fame suos ipse laceros mandiderat, & caligas quas gestabat.* Hæc ipse. Secundo Anastasii Eutythiani hæretici, qui cœpit imperare anno Domini 493. Hic Imperator ab Achatio Constantinopolitano Episcopo corruptus Arianus est effectus Deo & hominibus odibilis, malè vixit & malè periit. Hæresim istius Imperatoris Hormista Papa per singulas Civitates Imperii Constantinopolitani mandavit publicari, ad commovendum populum contra eum. Imperator verò Papæ scripsit: *Nos qui sumus Imperator, iubere volumus; non autem nobis iuberi.* Et parum post dictam scripturam iusto Dei iudicio fulmine ictus interiit, de quo ita narrat Zonaras in Annalibus: *Aliud vidisse somnium memoratur. Viram terribilem, qui librum manu gestans diceret: Ecce ob perverstatem Fidei tuæ annos quatuordecim vitæ tuæ deleo: sed subdit Zonaras: Et quia fatale sibi esse ex oraculo didicerat, ut fulmine interiiret, Tholotum ædificium construxit, in eoque degit, sed frustra.* Hæc eadem accipe etiã ex Cedreno in Annalib. qui ait: *Anastasius cum oraculo edoctus esset, igne sibi pereundum fore, cisternã in Palatio, quæ Frigida dicitur, multis meatibus aperuit, quorum cuique cadus appositus esset, conatus hoc pacto oraculum irritum reddere. Verùm id absere fuit. Fulmine enim Divinitus est ictus. Quod qualiter contigerit Zonaras prodit his verbis: Cùm aliquando tonitrua horrendum in modum resonarent, & fulgura multa eliderentur, atque ipse perterritus è cœnaculo in cœnaculum descenderet, & alios atque alios thalamos subiret: in quodam Regio cubiculo mortuus inventus est.* Tertio Iustiniani, Constantii, Leonis Isaurici Iconomachi, qui à quodam apostata Fidei deceptus omnes imagines Christi, & Beatæ Mariæ, & omnium Sanctorum deponi fecit, & igne comburi; iussit, ac multos impietati suæ resistentes decollari iussit. Inter cæte-

ros

cæteros (ut ait Otho Phrisingensis lib. 5. Hist. cap. 18.) passa fuit Cō-
 stātinopoli virgo Christi Theodota seu Theodosia: ea namq; cūm ex
 facultatibus suis tres Sanctas imagines fieri procurasset, unam Chri-
 sti Domini, Dei Genitricis alterā, tertiā verò S. Anastasiæ, reliquis
 opibus erogatis in pauperes; unā cum aliis Religiosis scēminis, ju-
 sti Leonis Imperatoris gladio percussa, Martyrium consum-
 mavit, *cujus (subdit ibi Otho) usque hodie maxima in urbe*
Regia manet memoria, & veneratio. In Ecclesia enim Sanctimoniam
integro corpore humata servatur, omnibusque aduentibus
tanquam Cælestis medica, inter manus virginum deportata adhibe-
tur, ac tanquam pro bono onere quoscunque calcando grauem se præ-
buerit, habetur. Quod & nuper dum Hierosolymitana expeditio sub
Conrado Romanorum, Ludoxico Francorum Regibus ageretur, nos
cum multis aliis experti fuimus. Hæc Otho. Sed impiū Leonē de suo
 errore Gregorius III. valde redarguit, & cūm esset incorrigibilis
 ipsum excommunicavit, Romamque & totam Italiam & Hispaniam
 ab illius dominio & potestate deficere fecit, eique vectigalia inter-
 dixit. Et sic tyrannus infeliciter vitam finiit. Huic impio successit
 in Imperium filius ejus Constantinus Copronymus, id est, stercora-
 rius. Is enim tantoperè sordibus delectabatur, ut animalium bruto-
 rum stercorebus se illineret, & suos idem facere juberet, inquit
 Theosterictus in Niceta. Hic per omnia patrem suum malitia supe-
 ravit: nam fuit pessimus & vilis hæreticus, hostis Deiparæ nostræ,
 seu blasphemus Sanctissimæ Virginis & Dei Genitricis Mariæ osor,
 & apostata Catholicæ Fidei: eò quòd sacrificia dæmonibus immo-
 lavit. Hic Sanctarum legum persecutor toto tempore vitæ suæ ma-
 leficiis & magicis artibus operam dedit, & turpibus luxuriis & dis-
 solutionibus deserviens cum summa diligentia iniquitatibus deser-
 vivit. Hic dum baptizaretur à Patriarcha Geranno in baptismo can-
 tavit, magnum dans præfagium, quòd Ecclesiæ Dei futurus esset in
 scāndalum. Hic Synodum cccxxx. Episcoporum Constantinopolim
 congregavit, in qua deponendis Christi & Sanctorum imaginibus
 terribile promulgavit edictum, & ex tunc contra Catholicos cœpit
 tyrannidem exercere, & licèt monitione præmissa ut se à sua nequi-
 tia coherceret, ipse ut alter Phrao induratus in malo permansit: ob
 quod mors pestilens incipiens à Sicilia & Calabria in Regiam ur-
 bem, & ita eam devastavit, ut in ea infinitæ domus integræ clauderentur,
 nec erat qui eas inhabitaret: ferebantur enim in plaustris ad
 sepeliendum cadavera mortuorum. Mortuus est etiam miserabili vi-
 scerum dolore Anastasius Patriarcha falsus, qui Constantino ob cu-
 piditatem rei gerendæ in omnibus favebat. Verūm Constantinus
 miserabiliter in Chelando mortuus est, clamans & dicens: *Vivens*

Sub eo Constan-
 tinopoli passa est
 S. Theodosia Vir-
 go.

Causa ejus Mar-
 tyrii.

Leo à Gregorio
 III. excommuni-
 catur.

Leonis obitus.

Constantini Co-
 pronymi immū-
 ditia.

Cōstantinus ho-
 stis Deiparæ.

Constantinus a-
 postata Catholi-
 cæ Fidei.

Constantinus
 dæmonibus im-
 molat.

Constantinus dū
 baptizatur pro-
 digiosè cantat.

Horribilis Con-
 stantini obitus.

Theophilus Bal-
bi successor per-
secutionem in
Catholicos con-
tinuat, ob cul-
tum Sacramen-
tuum imaginum.

adhuc igni sum inextinguibili traditus; Sacrosanctamque Deiparam nominari, & laudari exposcens, cum sine sœdere ejus fuerit inimicus. Ita S. Theophanes. Et Cedrenus in Græcor. Annal. inquit: Anima & corporis mortem obiit vociferans, atque dicens se inextinguibili igni traditum propter Mariam, jubens eam exinde honorari, ac celebrari verè Deiparam. Hæc ille. Quintò denique Leonis Armeni, Theophili & aliorum Imperatorum Iconomachorum, sub quibus multi Martyres coronati sunt. Quas persecutiones si omnes accuratè enumerare vellemus, non parvum esset condendum volumen. Sed his pleni sunt tam Græcorum quàm Latinorum Annales, unde affatim haurire poterunt, qui hæc plenius nosse cupiunt.

XLVI.

Persecutio XIX.
sub Coldroë Per-
sarum Rege, à
quo Hierusalem
fuit incêdio tra-
dita, S. Crux in
Persidem aspor-
tata, & per Ju-
dæorum manus,
qui ad hoc Chri-
stianos emebant,
plurimi interfe-
ci.

Decima nona persecutio, quæ fuit paulò ante exortum Mahometem, extitit Coldrois Secundi Persarum Imperatoris, qui in Ægypto & Africâ à se capta innumeras Christianorum cædes fecit, de qua inter alia hæc S. Theophanes in Histor. Miscella habet: *Anno quinto Imperii Heraclii cœperunt Persæ Jordanem bello, & Palestinam, & Sanctam civitatem Hierusalem, & multos in ea per Judæorum manus interfecerunt, id est (ut quidam ajunt) millia vonoginta. Isti enim ementes Christianos, prout unusquisque habere poterat, occidebant eos. Zachariam verò Hierosolymitanum Præsulem comprehensum, & pretiosa, & vivifica ligna Sanctæ Crucis cum multa præda abduxerunt in Persidem.* Hæc ipse. Quin & Antiochus Monachus, qui illo vivebat tempore, & oculis lachrymarum imbre manantibus cuncta intuebatur, hæc lamentatur homil. 107. tom. 2. Biblioth. SS. Patrum: *Debemus lachrymas profundere amaritudinis plenas. Primum quidem, quòd Civitas Sancta incendio confisagraverit. Crux quoque Sancta Christi Dei nostri in Persidem transmigravit. In eorum item gratiam, qui tot attriti bellis perierant, &c.* Hæc ille. At de sæva & horrenda persecutione Coldrois, qui plura cupit scire, adeat Theophanem, Cedrenum, Zonaram, & alios Recentiores.

XLVII.

Persecutio XX.
Mahometanica
seu Saracénica,
quæ Christiano
nomini multas
Provincias de-
traxit, ut notum
est.

Vigesima persecutio fuit Mahometana seu Saracénica, quæ post erumpentem ex orco anno Domini 623. impiam à Mahomete constitutam sectam, ad annum nostræ Salutis 1300. vehementissimè infestavit Christianum nomen, & Religionem, detraxit Christianis multas Provincias cum plurimis Urbibus, ut Arabias, Syriam, Mesopotamiam, Babyloniam, Persiam, Thraciam, Ciliciam, Africam, Hispanias, & c. trucidatis & afflictis innumeris Christianis, additis infinitis suppliciis, ac ludibriis illatis in Divinam Religionem. Ex quibus pauca referamus: S. Theophanes in Miscella est Auctor, Anno nono Leonis Isaurici Haumar Principem Saracenorum in Oriente, adversus Christianos promulgasse edictum, quo discederent à Sa-

à Sa-

à Sacra Religione, magnis propositis præmiis obtemperantibus, re-
nuentibus verò ut mors illicò inferretur, innumerosque ea de cau-
sa Martyrio coronatos. Rursus idem Scriptor agens de primo anno
Copronymi, sic ait: *Euelid Rex Arabum in Oriente interfecit Chri-
stianos captiuos in omni Ciuitate. Inter quos Euty chius filius Ma-
riani Patritii Martyr uerus ostēsus est in Charris Mesopotamię. Ubi
& reliquæ ipsius sanctitates per Dei gratiam operantur. Et multi
alii per sanguinem consummati sunt.* Hæc ipse. Qui insuper anno
Leonis filii Copronymi quinto refert, Madi Saracenorum Princi-
pem dirissimam de Christianis in Syria exercuisse carnificinam, ac
omnes fermè Christianorum Ecclesias solo æquasse: ut intermitta-
mus Saracenicæ in Hispania, aduersus Christianos persecutiones
omnibus pervagatas, ac Sanctissimi Eulogii electi Archiepiscopi To-
letani stylo, cruore Martyrii tincto exaratas: negari non potest,
nullam immaniore bestiam hæctenus passam Ecclesiam, ac ipsam
impurissimi Mahometis terrimam sectam, quæ cæpit præfato anno
Domini 623. qui fuit x i i. Imperii Heraclii Imperatoris, uti osten-
dimus 1. Par. nostri Divini Theatri Tract. 4. fol. 61. num. 16.

Vigesima prima persecutio Turcarum memoratur, quæ post con-
ditum anno Domini 1300. tremendum istud & formidabile Imperium
immani subnixum potentia, quod totum ferme Orientem occupat,
magnamque Libyæ partem cum Ægypto, jam per quadringentos
& amplius annos ad hanc usque diem Christianam ditionem infe-
stissimè vastat: ademptum nobis geminum Imperium, Constantino-
politianum & Trapezuntium: imminet perpetuo nostris capitibus,
& nisi Dei invigilans cura Ecclesiam suam conservet, cruenta hæc
& horribilis bestia eam jamjam hiantibus faucibus diglutiat. De hac
quid dicamus, nihil amplius habemus, nisi quod & cuncti Annales,
& omnes hominum memoriæ ingenti cõgerie malorum, quæ à Tur-
carum gente in Christianam Religionem sunt illata, refertissimi in-
veniantur. Et utinam nos ea omnia experiri non cogemur.

Vigesima secunda est persecutio Lutheranorum, Calvinistarum,
& aliorum nostri temporis hæreticorum, qui in Occidente & Se-
ptentrione non in vivos tantum, sed etiam in mortuos miræ cru-
delitatis argumenta ediderunt: nec in terricolas solum, sed etiam
contra Cælites, ut novi gigantes, non terræ, sed Herebi filii, bellum
moverunt, corpora Sanctorum exhumata & combusta, venerandæ
imagines proculcatæ, confractæ, discerptæ, aut etiam concrematæ:
Sacra vasa, aut conflata, aut inquinata: Ecclesiæ dirutæ, Altaria
eversa, Sacramenta irrita, Catholicorum libri in medio foro rogo
traditi, Sacræ res pessundatæ, Fidei cuncta Sacra dogmata abnega-
ta, rejecta. Totus status œconomix Christianorum ordinum per-

Euelid Rex Ara-
bum, teste S.
Theophane, in
Oriente Christia-
nos captiuos in
omni Ciuitate
interfecit, ex qua
& aliis Auctor cõ-
cludit, nullam
immaniore be-
stiam hæctenus
Ecclesiam passã,
ac ipsam impu-
rissimi Mahome-
tis terrimã se-
ctam, cui suffra-
gantur, qui asse-
runt Mahometis
fuisse Antichri-
stum.

XLVIII.

Persecutio xxx.
sub Turcarum
Regibus, quorũ
Imperium anno
Domini 1300.
cœptum, & im-
mani potentia
subnixum Chri-
stianis plurima
damna intulit.

XLIX.

Persecutio xxxi.
sub Lutheranis
& Galvanistis.

Martinus Lutherus Germanus hærefiarcha, & pater hærefiarcharum.

Funeſtus Lutheri interitus.

Luthernus à diabolo ſtrāgulatus eſt.

Sunt qui ſcribant eum ſibi gulam fregiſſe.

Lutheri errores.

Ioannes Calvinus hærefiarcha.

Calvini errores.

turbatus, inverſus, tota facies Eccleſiæ deformata, ſeu potiùs extineta, Orthodoxi omnes ubique peſſimè accepti, & Martyrio ubi viribus, aut dominatione prævalent, ut in Anglia, affecti fuerunt. Diſti ſunt autē Lutherani à Martino Luthero Germano hærefiarcha, & patre hærefiarcharum, qui anno Domini 1517. perturbare cœpit Eccleſiam, & perturbavit uſque ad annum 1546. in quo miſerè obiit: nam morte repentina nefarius iſte homo ab Eremitano Ordine, Catholica Fide atque Apoſtolica Eccleſia apoſtata iniquus, qui tanquam novus Lucifer traxit ſecum in perditionem tertiam partem Stellarum, id eſt, fideles innumeros in æternum interitum, ſublatus eſt è medio die 18. Februarii, à diabolo (ut fertur) ſtrāgulatus. Cùm enim veſperi opiparam cœnam ſumpſiſſet lætus & ſanus, & facetiis ſuis omnes ad riſum provocafſet, eadem nocte cùm quieſceret cum Catharina de Bora ſive Borna moniali concubina ſua, ſtrāgulatus eſt (ut audiſti) à diabolo, & ſequenti mane inventus eſt mortuus. Sunt qui eum ſe ſuffocaſſe dicant. Acceptum namque eſſe ab intimo, fidelique ejus cubiculi famulo noctu ſibi impium excucullatum ſuis ipſum manibus ſathanico adaſtum impulſu laqueo gulam fregiſſe, tradunt Bozius de ſignis Eccleſiæ, Genebrard. & alii, corvorumque turbam ejus funus comitatam; quin & dæmones ab energumenis ex Geel in Saxoniam ad ejus funus convolaſſe, narrat Tilman. Bredembach. lib. 7. Sacr. collat. cap. 39. Docuit errores plurimos: ſed præcipui ſunt, hominem ſola Fide juſtificari: liberum arbitrium periſſe per peccatum. Papam eſſe Antichriſtum: in Euchariſtia remanere ſubſtantiam panis cum corpore Chriſti. Indulgentias nihil valere: non eſſe Purgatorium: per Sacramenta non dari gratiam, peccata cùm remittuntur, non deleri, ſed non imputari, & alia id genus multa. Vide Joannem Cochlæum in libro de actis, & ſcriptis Martini Lutheri. At Calviniſtæ diſti ſunt à Joanne Calvino Noviodunenſi Zuinglii diſcipulo, qui contempto magiſtro propriam familiam inſtituit anno Domini 1538. cenſuit motus rationem prævenientes eſſe peccaminofos: negavit Chriſtum ad inferos deſcendiſſe: cenſuit animas Sanctorum non videre Deum ante diem Judicii: negavit infantibus fidelium neceſſarium eſſe baptiſmum: obcæcationem & obdurationem hominis Deo adſcripſit: negavit eſſe meritum pii operis: negavit Eccleſiam eſſe firmamentum veritatis, & ait eam errare poſſe: Manichæos impietate ſuperavit & blaſphemiis, dum Deum auctorem fecit peccati: docuit in Eccleſia nullos eſſe malos: negavit præcepta Dei ſervari poſſe: docuit, filios baptizatorum naſci Sanctos: gratiam ſemel habitam non poſſe amitti: omnes veros fideles eſſe prædeſtinatos: hæc, & his familia habentur in libris quatuor inſtitutionum. Hunc ſcribit Beza

phthiſi

hæmorrhoidibus vexatum. Accessit morbus pedicularis, qui totum corpus pervasit: ac foetidissimum & purulentissimum ulcus circa verenda: à vermibus ergo corrosus expiravit instar Herodis, Hunerici, Maximiani & Antiochi Epiphani, acerrimorum persecutorum Christi & Ecclesiæ. Ita Hieron. Bolsecus Doctor medicus in vita Calvini cap. 22. Itaque Calvinus obiit morbo pediculari, & blasphemans, ac desperans, anno Domini 1567. teste Surio in Historia ad hunc annum: sed inter blasphemias voces, quibus diei quem unquam vel studiis vel scriptionibus impendit, Deoque vero maledixit ac dæmones invocavit, animam orcupotenti commisit.

Eius turpissima mors.

Vigessimus tertius ac ultimus locus non immeritò Japonicæ persecutioni assignari potest, cujus si immanem sævitiam, & tormentorum exquisita inventa: & inde Martyrum invictum animi robur, & multitudinem consideres, cum præfata sævissima Diocletiani & Maximiani persecutione videtur conferenda.

L.

Persecutio xxiii. sub Japonica tyrannide.

At in septima denique Mundi ætate, quam auspicabitur Antichristus, omnium atrocissimè ac crudelissimè opprimetur Christiana Ecclesia ab ferali ipso portento Antichristo, ac sociis, subjectisque Regibus, quæ erit omnium præfatarum sævissima persecutio: quia præfatas tribulationes, quas passa est Ecclesia Christi tum à Judæis, tum à Romanis Imperatoribus Ethnicis, hæreticis, à Regibus Mahumetanorum ac Turcarum, à Lutheranis & Calvinistis, & forsitan subitura est alias etiam ab aliis Regibus, qui abhinc ad Antichristum usque exorientur, unius persecutionis ipsius Antichristi magnitudo & atrocitas continebit. Primò, quia Antichristus, prout supra in iv. Tractatu & vi. ostensum est, omnes artes adhibebit ad decipiendum, scilicet simulatam sanctimoniam, eloquentiam, sapientiam, blanditias, promissa, opes, honores, minas, terrores, tormenta acerbissima, ac insuper faciet miracula, id est, mira quæ hominibus videbuntur miracula. Unde S. Gregorius 32. Moral. cap. 12. *Pensemus, inquit, quæ erit humana mentis illa tentatio, quando pius Martyr & corpus tormentis subjicit, & tamen ante oculos ejus tortor miracula facit? Cujus tunc virtus non ab ipso cogitationum fundo quæritatur, quando is qui flagris cruciatur, signis coruscatur? Dicatur igitur rectè, Stringit caudam suam quasi cedrum: quia nimirum & altus tunc erit veneratione prodigii, & durus crudelitate tormenti. Unde & per David dicitur: Insidiatur in abscondito, quasi leo in cubili suo.* Secundò, quia Antichristus erit organum diaboli, & quasi diabolus incarnatus. Hinc Apostolus 2. Theff. cap. 2. ver. 9. *Cujus est adventus, ait, secundum operationem satanæ, in omni virtute, & signis, & prodigiis mendacibus, & in omni seductione iniquitatis iis*

LI.

Septima Ecclesiæ persecutio ab Antichristo patrandæ in septima Mundi ætate.

Antichristus erit organum diaboli, & quasi diabolus incarnatus.

qui

Magnitudo & atrocitas perfectionis Antichristi declaratur ex præfatis Ecclesiæ persecutionibus, quas illa continebit quasi præambulas velitationes, & longè transcendet.

qui pereunt. Quocirca, ut inquit S. Hippolytus in Tractat. de Consummat. sæculi, erunt tunc Martyres prioribus sæculis illustriores & sublimiores: certabunt enim contra diabolum, qui tunc extremas iras & vires exeret, ac Antichristum omnis nequitiae principem, atque utrumque vincent, & de utroque triumphabunt. Itaque gravitas & acerbitas persecutionis Antichristi patet ex dictis tum hoc Tractat. tum IV. V. & VI. Tractatu. Quibus adde, eandem ex præfatis præfatis Gentilium & hæreticorum persecutionibus metiendam & coniectandam esse. Hæc enim omnes quasi præambulas velitationes, hæc ultima Antichristi complectetur, & longè transcendet, ut ait Cornelius à Lapide in cap. XI I I. Apocalypsis in fine, ubi id probat his rationibus. Primò ergo, lege quæ scribit Eusebius, Orosius, Baronius & alii de immani persecutione Neronis, Decii, Diocletiani, aliorumque Imperat. primis trecentis post Christum annis: hæc omnia in tres annos cum dimidio Antichristi confer & constat, & videbis quanta ipsius immanitas sit futura. Quæ enim trecentis annis sparsim passi sunt Christiani successivè, hæc omnia patientur simul iidem numero Christiani tribus annis cum dimidio ab Antichristo, immò longè plura & diriora. Nam Nero & ceteri ejus sequaces fuerunt tantum typus & præludium Antichristi: hoc est enim quod de eo ait Apostolus 2. Thess. 2. ver. 7. *Mysterium jam operatur iniquitatis.*

LII.

Præfata Vandalorum & Arianorum persecutiones extiterunt tantum umbræ Antichristi.

Umbræ Antichristi fuit præfatus Constantius Imperator Arianus.

Secundò, lege quæ de persecutione Vandalorum scribit Victor Uticensis; Donatistarum, Optatus Milevit. Arianorum, S. Athanasius & alii: ac scito has tantum fuisse umbras Antichristi. Atque, ut alios præteream, umbra Antichristi fuit Constantius Imper. Arianus. Nam Primò, Constantius inconstantissimus *novas semper fides querit*, ait S. Hilarius lib. ad Constant. Secundò, Constantius patientiam & lenitatem affectabat, sed per ministros furorem suum explebat. Tertiò, Constantius ab Arianis appellatus est Æternus: ita Antichristus volet coli & adorari ut Deus æternus. Rursum, Constantius habitus est loco Antichristi, dum suum palatium vult esse Ecclesiam, ait S. Athanas. Epist. ad solitar. sic Antichristus in templo Dei, quasi in palatio suo sedebit, teste Apostolo 2. Thess. 2. ver. 4. Insuper Quartò, Constantius in exiliis separabat Confessores ab invicem, ne mutuo se solarentur & animarent, cum Decius & Diocletianus hac consolatione eos non privarent, sed simul & conjunctos in exilium relegarent, ait S. Hilar. loco citato. Quintò, Constantius volebat videri & haberi Christianus & Catholicus, idèdque Catholicos Orthodoxos ad suam sectam pellicere satagebat ficta benevolentia, ne videretur imitari sævitiam Decii & Diocletiani, cum tamen re ipsa esset sævior: nam fideles ita discru-

cia-

eiabat, ut tamen eos enecari nollet, ut iidem absque Martyrio viderent in tormentis. Unde S. Basil. Epist. 60. asserit tam atrocem & horribilem fuisse persecutionem Constantii, ut putet eam esse initium persecutionis Antichristi. Quam sæva et crudelis hæc extiterit per 24. ferme annos quibus ille Imperio præfuit, accuratè docent Socratas lib. 3. Sozomenus lib. 3. & 4. Theodoretus lib. 2. Nicephorus lib. 9. & alii plures. Dira sunt planè atque lugubria, prout ostendimus supra, quæ tùm ipse Constantius Princeps, tùm eius freti auxilio Ariani in Catholicos perpetrarunt exilia, carceres, expilationes bonorum, cædes, profanationes Ecclesiarum, & id genus alia horrenda atque funesta inferentes: sed ut levissimum ac perfidum Cōstantii Ariani Principis animū penitens quivis agnoscere queat, Ammiani Marcellini Gentilis hominis de eo iudicium, cui etiam tanta hominis inconstantia fugillatione digna visa est, paucis audiamus, qui sic lib. 21. ait: *Constantius Christianam Religionem absolutam, & simplicem anili superstitione confundens. In qua scrutanda perplexus, quamquam componendi gratia, excitavit dissidia plurima, quæ progressa fuscis aluit concertatio verborum, ut cateruis Antistitum iumentis publicis ultrò citròque discurrentibus per synodos quas appellant, dum ritum omnem ad suum trahere conatur arbitrium, rei vehiculariæ succideret nervos.* Hæc Ammianus. Sextò, Constantius miris artibus & fraudibus Orthodoxos pervertere satagebat. Denique Constantio ademptum est Imperium cum vita; dum ipse ademit Divinitatem Christo Dei Filio, idque à Iuliano Apostata, quem ipse quasi cognatum, confortem & hæredem Imperii designarat, Cæsaremque crearat. Quocirca moriens Constantius de tribus indoluit, ait S. Gregor. Nazianz. Orat. de laudibus S. Athanasii: *Unum, quodd generi suo necem attulisset* (nam initio Imperii nonnullos sanguine junctos occidit.) *Alterum, quodd Iulianum, Apostatam Imperatorem* (creando eum Cæsarem) *nominaisset.* *Tertiū, quodd novis Fidei dogmatibus studisset, simulque cum bis vocibus è vita discessit.* Hæc & plura faciet quoque Antichristus.

Tertiò, Constantium, Decium & Diocletianum, cæterosque persecutores superavit Julianus Apostata, ideòque præ illis omnibus fuit typus & præcursor Antichristi. Ejus ergo persecutio fuit acerbissima, multis de causis. Nam Primò, Julianus magos alebat, eorumque artibus magicis utebatur, ac nuncios habuit dæmones, quos stitit Sanctus Publius Monachus, ut patet ex ejus vita. Secundò, desertoribus & apostatis honores tribuebat: suis blanditiis fideles ad apostasiam & idololatriam sollicitabat. Ita blanditus est Gregorio Nazianzeno, ornando præfectura ejus fratrem Cæsarium; sed refutavit hoc Gregorius, iussitque Cæsario ut præfecturam Juliano

Eius persecutio quanta sæva & crudelis fuerit, & quandiū duraverit.

Constantius moriens de tribus indoluit.

LIII.

Præfatus Iulianus Apostata typus fuit Antichristi.

Eius persecutio exciit acerbissima, multis de causis.

liano resignaret. Tertio, pietatem simulabat. Hinc parabat ædificare Monasteria & Virginitatis cœnobîa, ac domos hospitales, ait Nazianz. Orat. 1. in Julianum. Quarto, *Christianos liberales literas docere ac discere vetuit*, inquit S. Augustinus lib. 18. de Civitate Dei cap. 52. ut scilicet eos armis sapientiæ privaret, quibus suam fidem propugnabat. Rursum, ut Christianis vocaret in odium & contemptum, vocabat eos Galilæos, & ut ab omnibus ita vocarentur, publico edicto sãxit. Quinto, invidebat Christianis Martyrium, nolebatque eorũ constantiam in tormentis vinci & confundi. Sexto, simulabat patientiam & clementiam, cùm esset furibundus & crudelissimus. Hinc persecutionem suscitavit, sed executionem ac tyrannidem Civitatibus, ac populari turbæ, cuius audacia est effrænâ & intolerabilis, permisit, ait Nazianzen. Orat. 1. in Julianum, ubi eum chamæleontem vocat, quòd in omnes fraudum formas se verteret, sed ita, ut post illecebras frustra adhibitas, statim plus violentiæ adhiberet. Rursum, cùm Martyres Fidei causa occideret, morti eorum non Fidem, sed aliam politicam prætexebat causam & culpam, uti faciunt etiamnum Calvinistæ. Septimo, signum Crucis ex labaro & aliunde sustulit, ac pro eo Iovem substituit, teste Sozomeno lib. 5. cap. 16. Reliquias S. Babylæ Martyris, & aliorum, quibus magorum & dæmonum vis frangebatur, eorum monitu exportari fecit, ait Chrysof. Orat. contra Gentes. Octavo, ingeniosè artes fideles pervertendi excogitabat. Ita Constantinopoli tempore Quadragesimæ in foro, dum esset annonæ caritas, non nisi carnes idolis immolatas venales proponi curavit, ut cives cogeret idolothytis vesci, aut fame mori. Ita Clericos militiæ ascribi iussit: fideles magnis tributis oneravit: Pastores & Episcopos in exilium egit, ut populum simplicem carentem Ducibus facilibus ad suam sectam pertraheret. Christianos ad libitum bonis privavit, sola hac de causa, quòd Christus Christianis præceperit temporalium rerum & opum despicientiam. Rursum, Judæos, Arianos & Donatistas hæreticos in Christianos grassari permisit, immò suscitavit, ut Christiani mutuis se litibus & cædibus conficerent, testis est Optatus lib. 2. Nondum, Julianus ut auctoritatem sibi apud plebem conciliaret, credi voluit Alexander Magnus (credebat enim ipse, & ab aliis credi volebat, Pythagoricam metempsychosin, id est, animarum ex uno corpore in aliud transmigrationem) quasi Alexandri anima in se transmigrasset, ipseque in altero corpore esset Alexander, uti ex Socrate narrat Baronius anno Christi 363. Denique Julianus Divinitus telo Cælesti percussus interiit, uti supra ostensum est, & tamen moriens Divinos honores affectavit. Hæc & plura præstabit quoque Antichristus, tantùmque hosce omnes superabit, quantum corpus superat umbram,

Julianus ex subtilitate ingenii, Philosophos sectare volens, in tantam super se levatur vesaniã, ut iuxta Pythagoram, spiritum in se Alexandri Magni requievissè diceret.

bram, veritas typum, exemplar imaginem. Quamobrem ejus persecutionem fore ostendimus supra maximam ac sævissimam omnium præfatarum persecutionum, maximis plenam periculis: ita ut ejusmodi pericula neque antea fuerint in Mundo, nec aliquando sint futura: aded potenter prævalebit Antichristus per tyrannos & sequaces suos Christianos malos atque perversos. Equidem non est ambigendum Antichristum tunc excelsum potentie, & Monarchie culmen adepturum, quando Mundus erit in statu omnium corruptissimus, ac moribus depravatissimo. Nunquam enim homines ullis ab Orbe condito, retrò temporibus tot flagitiis, sceleribus cooperiti extiterè, ut erunt sub adventum Antichristi: tunc enim hominum vitia atque peccata ad plenum cumulum mensuramque pervenient, ut tunc in Antichristo verè fiat omnis recapitulatio iniquitatis, & universa impietas in ipso conglobetur.

Horrenda Antichristi persecutio futura est omnium quotquot ipsam præcesserunt, perniciosissima & truculentissima.

Hic (ut tradit Lactantius Firmianus lib. 7. Divinarum inst. cap. 16.) infuſtentabili dominatione vexabit Orbem. Divina & humana miscebit, infanda dictu atque execrabilia molietur, nova consilia in pectore suo volutabit, ut proprium sibi constituat Imperium, leges commutabit, suas sanciet, contaminabit, diripiet, spoliabit, occidet: denique immutato nomine, atque Imperii sede translata, confusio ac perturbatio humani generis sequetur. Tam verò detestabile atque abominandum tempus existet, quò nulli hominum sit vita jucunda. Justum populum impius persequetur, & erit pressura, & contritio, qualis nunquam fuit à principio Mundi. Quicumque crediderint atque accesserint ei, signabuntur ab eo tanquam pecudes: qui autem recusaverint notam ejus, aut in montes fugient, aut comprehensi exquisitis cruciatibus necabuntur. S. Hippolytus Martyr in Oratione de Consummatione Mundi: *Consestim (inquit) mittet demonum cohortes ad montes, speluncas, & cavernas terræ, qui scrutentur eos, qui subduxerunt sese ab oculis ejus, & adducent eos ad adorandum illum. Ac sibi obtemperantes sigillo suo notabit; recusantes verò Imperium ipsius pœnis incomparabilibus, acerbissimisque tormentis, & machinis absumet, qualia nunquam fuerunt, nec auribus homo pexcepit, nec oculis mortalium conspecta sunt.* Tunc lugebit universa terra, vitam cruciatuum plenam. Lugebit mare, lugebit aer, lugebit Sol, lugebunt animantes feræ cum volatilibus, lugebunt montes, & colles, ac ligna campi propter genus hominum, eò quòd omnes defecerint à Sancto Deo, & crediderint Impostori illi, suscepto caractere impuri illius, & hostis Dei loco vivificæ Crucis Salvatoris nostri. Erunt apud homines tenebræ, lamentatio super lamentationem, væ super væ. Argentum & Aurum tunc projicietur in plateas, nec quisquam colliget ea, sed omnia abominationi habebunt.

LIII.

Sævit a & crudelitas tribulationis per Antichristum fidelibus inferendæ.

Maximus univæ tetræ fletus & dolor erit tempore tyrannidis Antichristi.

bunt. Cuncti enim aufugere conabuntur, & abscondi, nusquam tamen latere poterunt à malis adversarii. Extra timor, intus tremor, nocte dieque tùm in platea, tùm domi morticina: in plateis, in domibus fames ac sitis. In plateis tumultus, in domibus planctus. Pulchritudo aspectus faciei tabescet; fient enim formæ eorum tanquam mortuorum. Venustas mulierum exarescet, cupiditas omnium hominum evanescet.

LIV.

Consolatio Christi.

Misericordia Dei.

Vtrû tēpore persecutionis Antichristi dies futuri sint breviores, quàm nunc sunt.

In iis autem omnibus malis consolationem adhuc piis hominibus proponit Christus Dominus noster Matth. 24. dicens: *Nisi breviantur dies illi, non fiet salva omnis caro: sed propter electos breviabuntur dies illi*: unde misericordia fit manifesta Dei, qui servorum suorum non obliviscitur in iis periculis tantis. S. Hieronymus in præfatum locû Matthæi & S. Augustinus Epist. 80. acriter invehunt in quosdam, qui dicerent eos dies revera cæteris breviores futuros, & cursu Solis celeriore transigendos: sed est id merum humanæ mentis delirium, cum tunc Deus neutiquam statum Cæli ordinem ac motum sit immutaturus. Verus enim sensus est: Dies illos breviandos, seu decurtandos, aut coarctandos, ut Græca indicant, non diuturnitatis mensura, sed numero, hoc est, non quòd naturalibus, & ordinariis diebus breviores sint futuri, (pari enim qua nunc duratione constabunt) sed quòd jam inde ab æterno decreverit Deus illos futuros paucos, cum plures esse potuissent. Vult igitur Redemptor noster apertissimè dicere grassante, & horrendum in modum debacchante Antichristo suprema & sævissima omnium quotquot antè fuerunt, persecutione in Ecclesiam Christi, si diutius tam atrox turbo duraret, nullum uspiam mansurum hominem, qui vel non in partes Antichristi transfret, vel non crudeli morte martaretur, omnia vel depravante, vel concidente Antichristo. Deum verò noluisse, ut in longius tempus tam dira tentatio producat, quia voluit multos electos stabiles in Fide & Religione conservare. Et quamvis Antichristus ut subitam & repentinam, ita validissimam habiturus est potestatem, tamen repenti rursus interibit: ideò namque properè festinabit diabolus, quoniam sciet potestatem illam & tyrannidem diù sibi Dominum non permissurum. Id aded Joannes quoque in Apocal. 12. testatur, inquiens: *Væ terræ & mari, quia descendit diabolus ad vos, habens iram magnam, sciens quòd modicū temporis habeat*. Ecce diabolus sciens diù sibi non licere posse ut sæviat in populum Dei, eò magis accelerabit, plusquam furiosus erit. Tunc ejus ope Antichristus magna prodigia patrabit: nam sub eo (ut inquit S. Isidorus lib. 1. de Summo bono cap. 28.) magnitudo signorum ita fiet, ut electi, si fieri potest, in errorem mittentur. Sed si electi, quomodo sunt in errorem mittendi? Ergo ibunt in errorem

Magnitudo signorum ita fiet sub Antichristo, ut

titu-

titubationis ad modicum pro multitudine prodigiorum, non tamen deijciendi sunt à stabilitate sua terrorum impulsu atque signorum. Vnde & ideò ponitur si fieri potest : quia electi perire non possunt, sed citò resipiscentes cordis errorem Religione coercebunt: scientes prædictum à Domino esse, ut dum hoc fecerint aduersarii, non conturbentur Sancti . Tam mira facturus est prodigia & signa dum venerit Antichristus , ut etiam electis quoddam cordis gignatur scrupulum, quod tamen citò exuperet in illis ratio, per quam scient in deceptionem reproborum & electorum probationem eadem fieri signa . In quo tempore per patientiam gloriosi erunt Sancti non per miracula, sicut Martyres fuerunt priores . Illi enim & persecutores sustinebunt, & facientes prodigia . Proinde & durius bellum sustinebunt: quia non solum contra persequentes , sed etiam contra miraculis coruscantes dimicaturi sunt . Gravius sub Antichristi temporibus contra Ecclesiam deserviet synagoga , quam in ipso adventu Salvatoris Christianos est persecuta . Dum in Martyres diabolus jam exercuerit crudelitatem magnam etiam ligatus , crudelior erit tamen Antichristi temporibus , quando etiam erit solvendus . Nam si tanta ligatus facere potuit , quanta solutus faciet? Quantò propinquius finem Mundi diabolus videt , tantò crudelius persecutiones exercet: ut quia se continuò damnandum conspicit, socios sibi multiplicet , cum quibus gehennæ ignibus addicatur . Quantò breve tempus videt sibi restare diabolus ut damnetur, tantò in magna persecutionis ira movetur , Divina justitia permittente, ut glorificentur electi, sordidentur iniqui , & ut diabolo durior crescat damnationis sententia . Brevitatem temporis , nempe trium annorum & sex mensium , quibus Ecclesiam persequetur , atrocitate pressuræ compensabit Antichristus: tunc enim diabolus (ut supra audisti) omnem iram suam , omnem potentiam & artes effundet ad opprimendam Ecclesiam , sciens sibi nullum post hac relictum tempus & locum nocendi fidelibus .

At verò funestas ac diras Ecclesiæ sub Antichristo oppressiones in typo, seu sub schemate pulcherrimæ mulieris amictæ Sole , Stellis coronatæ , Luna calceatæ prægnantis , & maximis cruciatibus ac doloribus parturientis , ab teterrimo dracone infestatæ , quæ in deserto fugiens , ibi pasta fit à Deo diebus mille ducentis sexaginta, eleganter & politè depinxit S. Joannes in Apocalypsi cap. 12. ver. 1. ita scribens : *Et signum magnum apparuit in Calo : Mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus ejus, & in capite ejus corona Stellarum duodecim : Et in utero habens, clamabat parturiens, & cruciabat* ut pariat. Mulierem hanc à S. Joanne visam, Ecclesiam Christi adubrare S. Methodius his verbis affirmat : *Mulier amicta Sole est Ec-*

ut electi, si fieri potest, in errore miscentur.

Populus Indæorum gravius sub Antichristi temporibus contra Ecclesiam deserviet, quam in ipso adventu Salvatoris Christianos est persecutus.

Diabolus sub Antichristo extremas iras suas & vires exeret, seu evomet.

LV.

Quæ S. Ioannes in Apocalypsi prædixerit de Antichristi persecutione.

Ecclesia in fine Mundi ob acerbissimas persecutiones & persecutores, magnis do-

doloribus & *elefia*: & post alia: *Itaque necesse est fateri Ecclesiam esse eam qua parturit eos qui redimuntur.* Hæc ille. Et quidem Ecclesia tempore Antichristi summis doloribus & cruciatibus suos fideles ex se genitos parturiet, quia per summas rerum difficultates, & immenso dolore Christianos in Fide & Religione conservare enitetur, quasi iterum eos parturiens, & Christo regenerans propter ingentia pericula, & maxima discrimina pereundi. Ita passim Patres & Interpretes Apocalypsis, ut ait ibidem Cornelius à Lapide. Sequitur autem S. Joannes prædicens quæ dictæ mulieri, nempe Ecclesiæ sub Antichristi tyrannide eventura sunt, ut S. Victorinus, Andreas, Aretas, & alii magni nominis Interpretes, quibus assentiuntur recentiores Explanatores, affirmant, & ait ver. 3. *Et visum est aliud signum in Cælo: & ecce draco magnus rufus, habens capita septem, & cornua decem: & in capitibus ejus diademata septem.* Hic draco magnus, qui apparuit Sancto Ioanni in Cælo, est diabolus, id est, Lucifer, & decem ejus cornua sunt decem Reges, qui dominabuntur in Orbe quâdo veniet Antichristus, è quibus tres, ut supra in 1. & 111. Tractat. ostensū est, occidet Antichristus: unde reliqui septē timore perculsi, sponte ipsi se subdent, & cum eo quasi dæmonis instrumento, Christianos & Ecclesiam pessumdare & evertere conabuntur: idcirco S. Joannes subsequitur, & inquit ver. 6. *Et mulier fugit in solitudinem, ubi habebat locum paratum à Deo, ut ibi pascant eam diebus mille ducentis sexaginta.* Fugiet tunc Ecclesia truculentia persecutionis conterrita in loca deserta, femota, in antra, speluncaque ac invios saltus, loca cincta densissimis arboribus ac fruticibus. S. Irenæus lib. 5. adversus hæreses cap. 25. agens de ministris Antichristi omnia devastantibus, ait: *Et fugabunt Ecclesiam.* Andreas verò & Aretas inquit: *Arripient fugam Ecclesiæ Coryphæissimi, ac precipui Præsules.* Eadem de fuga piorum illo in metu tradidisse S. Hippolytum Martyrem & Lactantium Firmianum supra est demonstratum: sed inquit Lactantius lib. 7. cap. 17. *Cùm hæc facta erunt, tunc iusti & sectatores veritatis segregabunt se à malis, & fugient in solitudines.* Hæc ille. S. Ephrem in Serm. de Antichristo de his ita loquitur: *Plurimique Sanctorum, qui tunc reperientur, confugient maximo cum studio ad deserta, & occultabuntur timore perculsi in solitudinibus & montibus atque speluncis. Capitibusque suis terra ac cinere conspersis, cum ejulatu ac lachrymis orabunt die noctaque in maxima humilitate cordis: donabiturque illis à Deo Sancto quod orantes petierint; deducetque eos gratia ipsius ad loca definita, & salvabuntur occultati in cavernis & speluncis.* Sic S. Ephrem.

Ecclesia tempore tyrannidis Antichristi fugiet ad deserta & latibula.

Fuga piorum hominum à facie Antichristi.

LVI.

Itaque Sancti & fideles, non heroes illi fortes, qui palam & intrepidè cum Antichristo cominūs decertabunt, & per Martyrium rapien-

piuntur ad thronum Dei : sed infirmiores fugientes rabiem persecutionis Antichristi, in desertis & latibulis Dei gratia se recipient & abscondent. Sed singulare patrocinium, quo à Deo in illo funestissimo discrimine tutabitur Ecclesia, ostendit S. Ioannes in præfatis illis verbis, *ubi habebat locum paratum à Deo*. Etenim singularem Dei tunc tutelam & munimen hæc verba significant, qui amantissimam suam columbam in foraminibus petræ, in locis tutissimis Divina providentia præparatis conservabit. Diximus autem rabiem persecutionis Antichristi: nam impius iste quos poterit ex Christianis à Fide Christi deficere faciet, quos verò nequibit pertrahere, variis cruciatibus & nunquam antea excogitatis tormentis interficiet: sicque, vel spiritualiter in anima, vel corporaliter in vitæ huius bonis pervincet. Hinc S. Ioannes in Apocal. 13. ver. 7. *Et datum est (inquit) illi, Bestiæ scilicet Antichristo, bellum facere cum Sanctis, & vincere eos*. Si igitur tanta perniciofa & truculenta futura sit corporalis persecutio Antichristi: quanta ergo longè atrocior & exitialis erit ejus persecutio spiritualis: in qua quæ mala futura sint, multis verbis enarrat S. Hippolytus Martyr in Oratione de Consum. sæculi. Tollet enim de medio Antichristus omnes Sacras Imagines: prohibebit omnes cantus, preces seu preces, conciones, omnia Ecclesiastica Officia, omnes Christianos ritus, ac cæremónias, omnia Sacramenta: præcipuè verò vetabit Sacrosancti illa Baptismi & Eucharistiæ: quemadmodum Antiochus vetuit Iudeos circumcidi, & jure Sacrificiû eorum abstulit. Fore autem eo tempore maximam baptizandi infantes Christianorum difficultatem, indicat S. Augustinus lib. 20. de Civitate Dei cap. 8. Per tres porro annos & dimidium, Eucharistiæ Sacramentum non erit in locis publicis, nec publicè debitus ei honor & cultus adhibebitur: sed privatim & occultè servabitur & honorabitur à Christianis.

Lugebunt tunc universæ Ecclesiæ Christi maximo luctu, quia nec oblatio, nec suffitus fiet, nec cultus Deo gratus. Sed & Ecclesiarum ædes Sacræ instar tigurii erunt, pretiosumque Corpus & Sanguis Christi non extabit in diebus illis. Etenim illo tempore tanta erit violentia pressuræ, ut fideles nec audeant, nec possint tremendum illud Eucharistiæ mysterium saltem in publico sacrificare: eò quòd istud tunc publicè sit cessaturum juxta vaticinium Danielis, quod ita se habet cap. 12. ver. 11. *Et à tempore, cum ablatum fuerit jure Sacrificium, & posita fuerit abominatio in desolationem, dies mille ducenti nonaginta*. Tollet autem jure hoc Sacrificium Antichristus, non quidem omnino, sed quatenus ejus noticia vel potentia pertinere poterit. Nam Sancti, perpetuò ipsum custodient & colent, nec unquam agere desinent; non tamen ubique aut publicè;

Sancti & fideles fugientes rabiem persecutionis Antichristi, in desertis & latibulis Dei gratia se recipient & abscondent.

Persecutio spiritualis Antichristi.

Antichristus vetabit administrationem usque Sacramentorum, præcipuè verò Baptismi & Eucharistiæ.

LVII.

Planctus omnium Ecclesiarum sub Antichristo.

Tempore Antichristi cessaturum in publico Sacrosanctum Missæ Sacrificium juxta vaticinium Danielis.

Sanctissimum
Missæ Sacrificiū
in omni loco &
omni tempore
agitur & offertur
Deo.

Causa, ob quam
juge Missæ Sa-
crificiū ex parte
ab Antichristo
aufendum.

LII.

Antichristus
omnia templa
aut funditū e-
vertet, aut in u-
sum tabernarum
& stabulorum
convertet.

Comburet om-
nes libros Sa-
cros, quoscun-
que invenire po-
terit: & ut scri-
bit Lactantius
Firmianus lib. 7.
Divinarum inst.
cap. 17. viros ju-
stos, libris Pro-
phetarum obvo-
lutos cremabit.

Antichristus
prosequetur li-
gnum Dominicæ
Cru-

blicè: sed privatim & occultè, atque in locis secretis, & à cognitio-
ne Antichristi remotis. Itaque Sanctissimum Missæ Sacrificium su-
per omnia, odio prosequetur, insectabitur, & omninò tollere cona-
bitur Antichristus. Et hoc ritè nominatur juge Sacrificium, quod
vocabulum sonat continuitatem: nam non uno duntaxat in loco,
nec bis tantum per singulos dies, mane & vesperi, ut illud Iudai-
cum, sed in omni loco, ut ait Malachias cap. 1. & omni tempore agi-
tur, & offertur Deo. Cùm enim Ecclesia Christi per omnes Orbis
partes sparsa sit, nullum est tempus diei, quod non alicubi terrarum,
sit antemeridianum tempus, id est, peragendo Missæ Sacrificio ido-
neum, quod ex parte Antichristus (ut diximus) auferet. Sciens ini-
quus, quod eo sublato de medio Ecclesiæ, prorsus aufertur Christus.
Cognoscet quippe, se in templo sedere, & tanquam Deus adorari
non posse, si Christi præsentia adsit. Atque certè exemplum, versu-
tiam, & potentiam huc conferet, ut exulet Christus, & Missa pereat.
Ecce Christiane lector verissimum signum Antichristi: cùm ab
Ecclesia Sacrificium aufertur, ex quibus videre potes, qui sunt Lu-
therani & Calvinistæ abolentes & sepelientes Missam. Non enim
aliud esse possunt, quàm Antichristi satellites & ministri.

Direptas & spoliatas Ecclesias Antichristus incendet, aut diruet,
vel in tabernas, seu stabula equorum convertet. Comburet omnes
Sacras Scripturas tam veteris, quàm novi Testamenti, postquam se
verum Deum constituet, sed potissimum in Sacrosancta Evangelia,
ubi res Christi Dei cōsignatæ extant, debacchabitur: secundum quæ
præcipuè furet adversus Danielis Oracula, Epistolas Pauli, & Divi-
nam Ioannis Apocalypsim: ubi illius vita, mores, ingenium, & ne-
fanda acta mirificè depinguntur. Insuper cuncta Sanctorum Pa-
trum scripta, omnes libros, Commentaria, Ecclesiasticas Historias,
Annales, Martyrum Acta, & omnium Christianorum Doctorum de
Religione & pietate conscripta monumenta conscerpet, defodiet,
igni tradet, & penitus abolere conabitur. Rursum Sacra vasa con-
flabit, vestes Sacras, ornamenta, ac cætera instrumenta Ecclesiasti-
ca, vel in profanos usus convertet, vel igni tradet. Prædicationem
verbi Dei, Sacras potissimum primis sibi ducet funditū extinguen-
das. Nec quidquam majori odio prosequetur, quàm venerandum
Crucis Dominicæ lignum, cujus reliquias ubicunque nancisci pote-
rit, ferina rabie concidet, & in favillas redigere conabitur. Ejusdem-
que vivificæ Crucis signum, & imaginem ante omnia abominabi-
tur, & ex omnibus locis expungi abradique jubebit. Qua de re ita
scribit Pererius lib. 15. in Daniele: *Ad hæc, vetabit Antichristus,
quemquam signare se signo Crucis: & hoc signum ex omnibus ubi-
cunque erit, auferrî præcipiet. Pro signo autem Crucis Christiano-*
rum,

rum, dabit ipse suis amatoribus & ſeſſatoribus, ſuum characterem & ſignum; quod qui non geſtaverit, aut in fronte, aut in dextera, ut Joannes inquit in Apocalypſi cap. 13. non poterit emere quicquam, vel vendere, vel alia quæ ad commoditatem humanæ vitæ pertinent commercia tractare. Quod autem Antichriſti futurum ſit inſigne, variè traditur: ſed inter plures tamen convenit, fore vel hoc, Nego Baptiſma: vel, Nego Jeſum. Sic Pererius. Denique Antichriſtus nihil magis curabit, quàm ne ullum alicubi Chriſtianæ Religionis extet veſtigium, ſed omnia à radicibus extirpet. Hinc Eccleſia tunc videns tantam Antichriſti immanitatem, fugam arripiet, prout ſuprà demonſtratum eſt, & in locis à Deo preparatis ſe abſcondet, nempe in deſertis & latibulis, in quibus eam S. Joannes, cujus verba ſuprà retulimus, prodit eſſe paſcendam diebus mille ducentis ſexaginta: ſed verbo Dei ac doctrina ſalutis intelligunt Apoſtoli Explanatores paſcendam Eccleſiam in ſolitudinibus à Sanctis Episcopis, Præſulibus, ac Prædicatoribus, nec deſutura illi tunc Sacramenta, quibus ceu Divinis alimentis ubertim paſcatur. Primum enim tunc ac præcipuum Eccleſiæ munimen, & paſtus prævalidus erit Sanctarum Scripturarum doctrina, qua omnia commenta, & machinas Antichriſti tanquam aranearum tenues telas diſſabunt. Nullum enim tunc potentius telum ad evertendum Antichriſtum erit, quàm ex ipſis Scripturis ac verbo Dei perſpicuè cognoscere cuncta quæ ille ſerus homo patrabit, jam longo ante tempore fuiſſe prænuntiata ab Antichriſto ipſo patrandæ; ex quibus quiſnam ille ſit, intus & in cute atq; ad ultimos uſq; recessus animi facillimè perſpici poterit. Nam cum omnia quæ in Antichriſto ejuſque rebus oculis in præſentia cernent; eadem ipſa in Scriptura Sacra, & in Patrum interpretationibus tam longo jam antea tempore, veluti in publicis tabulis clariffimè depicta videbunt de Antichriſto fuiſſe prædicta, omni procul dubio cognoscent illum peſtilentiſſimum hominem ipſiſſimum eſſe Antichriſtum. Unde S. Hippolytus Martyr in Orat. de Conſum. Mundi inquit: *At multi qui audient Scripturas Divinas, eas in manibus habebunt, mente verſabunt, impoſturam illius evitabunt. Clare enim perſpicient inſidias ejus, & impoſturæ arrogantiam, effugientque è manibus ejus ad montes, & occultabuntur in cavernis terræ cum lacrymis, & contrito corde quærentes illum amantem hominum, qui eripiet eos è laqueis illius, & conſervabit à moleſtis illius ſcandalis, dextraque manu ſua inviſibili modo proteget eos, qui dignè ac juſtè ei ſupplicabunt. Vides quali jejunio, quibuſve precibus, tunc utentur Sancti. Simulque diſce quàm durum tempus, ac dies orientar illis, qui in Vrbe agriſque erunt.* Hæc S. Hippolytus.

Alter verò apprimè robustus paſtus Eccleſiæ tunc erit Divinorum

rum

LIX.

Crucis, ac ejus ſignum de medio tollere conabitur, & pro eo dabit ipſe ſuis ſequacibus ſuum ſymbolum & inſigne.

Quid ſub Antichriſti tyrannide factura ſit Chriſti Eccleſia è Ioanne in Apocalypſi.

Primus Eccleſiæ paſtus tẽpore perſecutionis Antichriſti.

Edocti ex Divina Scriptura intelligent omnes technas Antichriſti, atque in illo compleri homine cognoscent, quæcunque de Antichriſto in Divinis literis fuere prædicta.

Secundus Ecclesie p̄stus tempore Antichristi tyrannidis.

rum mysteriorum communicatio, ac præsertim frequentissima, & quotidiana Sacrosanctæ Eucharistiæ sumptio. Etenim certum est, & multis ex antiquitate petitis exemplis contestatum, fideles olim cùm violentior aliqua persecutionis procella ingrueret, solitos quotidie communicare, ac se tanto præsidio communire adversus imminentem furorem: unde S. Cyprianus Epist. 56. egregie ait: *Considerantes se quotidie calicem Christi bibere, ut possint & ipsi propter Christum sanguinem fundere.* Nec sanè existimandum est in gravissima omnium persecutione sub Antichristo, quid minus facturos Christianos, immò potius ardentioribus animis, & ferventiori amore tantum Mysterium quotidie participaturos. Quoniam in summa turbinis necessitate, & uberiori ex verbo Dei tam scripto, quam tradito doctrina, & præstantioribus Doctoribus, ac Præsulibus, & frequentiori Sacramentorum usu Ecclesia tunc opus habebit, ut firmissimis armis præmunita ad quævis pro Christi nomine subeunda sit parata.

LX.

Quamdiù durabit persecutio, seu tyrannis Antichristi.

Eam Gabriel Archangelus significavit Danieli ex eo quærenti, duraturam tres duntaxat annos & sex menses.

Incertum quamdiù simpliciter sit regnatus Antichristus.

Quæres autem, quamdiù tandem duratura sit Antichristi tyrannis, quæ si tanta mala futura est, cur non desinat statim? Respondeo, quia manifestavit hoc Dominus ex annis, mensibus atque diebus. Ex annis quidem, quamvis mindis aperte, cùm Daniel cap. 7. loquens de præfata Antichristi persecutione, dicit, Sanctos traditum iri in manus ejus, usque ad tempus, & tempora, & dimidium temporis. Quibus verbis deinceps quoque utitur ille cap. 12. quando quæsit ex Gabriele, qui sub forma & habitu virili stabat super aquas Tigris, quousque duratura esset illa persecutio Antichristi: respondit Angelus, adhibito jurejurando, duraturam in tempus, & tempora, & dimidium temporis, significans tres annos, superque dimidium annum. Nam tempus significat unum annum, tempora duos annos, dimidium tempus, dimidium anni. Cæterum in quæstionem vocari posset, an his verbis significetur omne tempus, quo regnatus est Antichristus: an tempus duntaxat, quo sævissima adversus Sanctos persecutio ejus duratura est. Verùm, in promptu est respondere huic quæstioni. Nam quamdiù simpliciter regnatus sit Antichristus, à nullo, quod ego sciam, traditur; & nulli opinor mortalium fuisse compertum: quamdiù verò regnatus sit, ex quo tempore incipiet atrociter & crudeliter insectari Sanctos, ipsisque prævalēbit, exploratum habetur ex præfatis locis Danielis, cui similia vaticinatus est B. Ioannes in Apocalypsi cap. 12. cùm inquit: *Mulier, id est, Ecclesia Christi, fugiet in solitudinem; & abscondet se à facie serpentis, hoc est, à persecutione Antichristi, per tempus, & tempora, & dimidium temporis: quæ summa est annorum trium & dimidii.* Tanto enim tempore & Antichristus deserviet in Christianos, & Chri-

Christus Dominus Matth. 24. prædixit. Atque id ita esse ex mensibus & diebus satis constat, siquidem & Daniel illud cum non satis intellexisset, audivit ex præfato Angelo, *A tempore, quo ablatum fuerit iuge Sacrificium*, id est, ex quo atrocissima Christianorum persecutio sub Antichristo cœpta fuerit, *transibunt dies mille ducenti nonaginta*. Si hæc porro dividamus hebdomadatim, inveniemus hebdomadas centum octoginta quatuor, dies duos, quod temporis spatium conficiet annos 3. hebdomadas 27. dies 6. si 365. dies pro anno computentur. Neque tacuit hoc etiam S. Joannes, ut non celavit eum Spiritus Dei. Dixit enim in Apocalypsi cap. 12. (uti supra ostensum est) mulierem, nempe Ecclesiam, in deserto pascendam diebus 1260. Ubi non est quod mireris B. Ioannem 20. dies minus numerare, quam supputavit S. Propheta Daniel: siquidem hic de principio tyrannidis Antichristi; ille autem de fuga locutus est Ecclesie. Nec obstat, quod Daniel decem enumeravit dies plus, quam Evangelista: quia Propheta decem aut duodecim alios dies post Antichristi tyrannidem persequitur.

Ratio, quare S. Joannes 20. dies minus numeraverit, quam supputavit Daniel.

LXII.

Sed pro majori elucidatione præfate sententiæ tam Danielis, quam Ioannis duo hic sunt notanda secundum Malvendam lib. 3. de Antichristo cap. 9. & 12. Primum est, quod cum dictum sit à nobis Missæ Sacrificium tempore Antichristi cessaturum, & tyrannidem ejus tribus & semis tantum annis duraturam; cur illic Daniel asserat amovendum esse Divinum Sacrificium diebus mille ducentis nonaginta, qui conficiunt tres annos ac dimidium, additis insuper, duodecim diebus. Quorsum enim adduntur summæ temporis persecutionis Antichristi isti duodecim dies cessationis incuranti Sacrificii? Equidem res est explicatu per ardua, in qua mallems audire, quam dicere sententiam. Et ut multa dici possint, non tamen quæ penitus satisfaciant. Forsitan nihil congruentius afferri queat, quam si dicamus Antichristi integram persecutionem duraturam duntaxat tres annos & sex menses, ac nullos amplius dies, totoque isto tempore cessaturum in publico Sacrificium Missæ: illos verò duodecim dies, quos Daniel prædictæ adiiicit summæ, futuros post mortem Antichristi absoluta jam persecutione, quibus adhuc etiam Divinum Sacrificium manebit amotum: nam dum expectantur pluri fideles, qui è latebris ac desertis emergant, dum loca parantur publica ut Ecclesie, aut facella, dum Sacra vasa, ornamenta, & id genus alia apportantur, dum magnificentissima instruitur pompa omni genere lætitiæ adornata, dum cuncta necessaria comparantur ad primam celeberrimam & festivissimam Sacrosancti Mysterii perfectionem, & quasi redivivam in publicum restitutionem, quantacunque diligentia ac celeritate id fiat, minimum decem vel duode-

Duo pro majori hujus sententiæ elucidatione notanda secundum Malvendam.

Primum notandum.

cum dies erunt infumendi. Siquidem Divinæ Misæ tunc restitutionem celebraturos Christianos solemnissimo apparatu & immenso gaudio non est dubium.

LXII.

Secundum notandum.

Tempus fugæ Ecclesiæ seu exilii in solitudine definitur diebus mille ducentis sexaginta, id est, diebus minus 20. quàm tēpus persecutionis Antichristi.

Alterum est, quodd cum dicat S. Joannes (ut supra audisti) Ecclesiam pascendam in desertis profugam diebus mille ducentis sexaginta, scire debes, quodd horum dierum summa est fermè trium annorum solarium, quinque mensium, & dierum decem. Atqui totidem diebus dicuntur prædicaturi Elias & Enoch contra Antichristum, ut in sequenti Tractatu dicemus. Qui sanè numerus non æquat integrum tempus persecutionis Antichristi, quod (ut supra demonstravimus) futurum est annorum trium ac sex mensium: defunt enim hic dies viginti. Sed cur subtrahuntur hi dies? Rectè nostro judicio notavit eruditus Ribera in 12. Apoc. n. 24. Tempus fugæ Ecclesiæ, seu exilii in solitudine definitur diebus mille ducentis sexaginta, hoc est, diebus minus viginti, quàm tempus persecutionis Antichristi: vel quia forsitan Sancti non statim ipso primo die decretæ & promulgatæ persecutionis fugient quousque plenius cernant, quodd tandem tendant illa tam immania edicta de nomine Christiano abolendo publicata: aut quia interfectis Henoch & Elia ab Antichristo viginti dies ante mortem ejusdem tyranni, & finem persecutionis, ut opportunè infra ostendemus, tam admirando exemplo confirmati fideles complures, cum viderint illos viros Apostolicos longè clarissimo miraculo, & resurrexisse, & cum ingenti gloria in Cælos conscendisse, novos animos sument, latebras relinquunt, in publicum prodibunt, quidvis pro Religione passuri.

LXIV.

Congruentissima ratio, cur subtrahantur dies illi viginti.

Forsitan dici congruentius possit, illos viginti dies, qui detrahuntur, consumendos in eundo, & redeundo ex desertis locis Ecclesiam, & tempus, quo absconditæ & tuta manebit, futurum mille ducentos sexaginta. Nam quavis ipso statim primo persecutionis die aufugiat, in quærendis latebris dies decem præterituros fit verisimile: quando verò cognoscet ex Divinis literis, ac etiam revelatione superna imminere fœdum Antichristi interitum, pro majori suorum parte prodibit, & se itineri accingens decem in redeundo alios consumet dies, ut prælio Gog & Magog, & Antichristi neci Dei peculiari ordinatione intersit, ut suo loco infra plenius sumus ostensuri.

LXV.

Nō solum quo ad dies, sed etiā quo ad menses solares, tempus illud tyrannidis Antichristi commemoratur in Sacris literis.

Similiter etiam quo ad menses solares, tempus illud tyrannidis Antichristi commemoratur in Sacris literis, quando Spiritus Sanctus per Joannem in Apocalypsi cap. 13. dicit: *Data est illi potestas facere, & bellum gerere cum Sanctis, & vincere eos, per menses quadraginta duos.* Menses autem duodecim, annum faciunt: menses triginta sex, triennium totum, unde supersunt adhuc menses sex annus dimidius; quæ omnia benè conveniunt cum annis tribus & dimi-

midio Danielis. Quamobrem tempus hoc præfatae persecutionis Antichristi, nominatur in Scriptura modicum tempus. Joannes enim in Apocalypsi cap. 12. (ut supra audisti) ita scribit: *Vae terra & mari: quia descendit diabolus ad vos, habens iram magnam, sciens quia modicum tempus habet.* Et in cap. 20. ait, post adventum Domini nostri, usque ad finem Mundi, quod tempus denotat ipse mille annis, ligatum esse diabolus, id est, potentiam ejus repressam atque frantam: expletis autem mille annis, hoc est, prope finem sæculi, solum iri diabolus; quia tunc amplissimam habebit facultatem impugnandi & infestandi homines: sed ad breve tamen tempus: *Post hæc, inquit, oportet illum solvi modico tempore, id est, ut dixit Angelus Danieli, per tres annos & dimidium; quo videlicet tempore, per Antichristum, quibuscunque modis poterit, crudelissimè infestabitur bonos, & eos perdere quoquo modo conabitur.* Huc spectat etiam, quod dixit Dominus, referente Matthæo cap. 24. *Nisi breviantur dies illi, non fieret salva omnis caro: veruntamen breviantur propter electos.* Dixit, *breviantur*, pro eo quod est, breves (uti supra ostensum est) & pauci erunt: quippe nõ amplius tres annos, præterque, sex menses. Atque hic licet admirari, summisq; laudibus prædicare providentissimam Dei misericordiam; qui vim dæmonis, in oppugnandis & infestandis hominibus, mirabiliter temperet, ad utilitatem electorum suorum. Siquidem, omni hoc tempore præsentis sæculi, usque ad finem Mundi, longissimum dæmoni concessit spatium oppugnandi hominem, sed exiguam dedit ei potestatem eum lædendi: at verò prope finem Mundi, amplissimam is accipiet à Deo potestatem vexandi & affligendi homines, & maxime, per ipsum Antichristum: sed ad id tamen, angustissimum ei tempus præfinietur, nempe, non plus tribus annis & dimidio. Itaque cum diabolus longum habet tempus tentandi, parum potest nocere: cum autem plurimum nocere poterit, tunc is brevissimo tempore, à Deo erit coarctatus. Verùm sæviet tunc Antichristo regnante & præfata exerceente tyrannidem diabolus per se suosque ministros, multò crudeliùs & insolentiùs, quàm unquam antea adversus Christi Ecclesiam, prout supra ostensum est: sed è contrario Michael & Angeli eius maxima nitentur opum vi, ut se tantæ ferociæ opponant, conatusque adversariorum prorsus enervent. Nimirum S. Michael cum suis Sacris supernorum Spirituum phalangibus Catholicos eo tempore summoperè juvabit cum precibus ad Deum, & præpotenti intercessione, tum internis & externis consolationibus & exhortationibus, comprimendo etiam furores diaboli, & valida eius spicula avertendo, seu hebetando. Indicat id S. Propheta Daniel cap. 12. ver. 1. cum inquit: *In tempore autem illo, consurget Michael Princeps ma-*

Mira Dei clemētia in moderandis diaboli tentationibus.

Auxilium S. Michaelis Archangeli erga Christianos contra diabolus tempore Antichristi.

gnus, qui stat pro filiis populi tui. His namque verbis significatur illud tempus, quo vigebit præfata persecutio Antichristi, appropinquante iam Mundi huius fine. Tunc enim Michael, qui summus creditur Ordinis Archangelorum, & olim præses fuit Synagogæ, custoque ac defensor populi Hebræi; postea verò propter necem Messie, reprobata reiectaque Synagoga, in tutelam & defensionem, transiit Ecclesiæ, hic inquam Michael, extremis illis Mundi temporibus, omnem suam vim atque potentiam intendet atque conferet (hanc enim vim & notionem habet verbum illud *consurget*) in auxilium bonorum, qui in illa præfata persecutionis acerbitate, in summis constituti angustiis, maioribus quàm credi possit malis conflictabuntur. Nec solus Michael, invisibilis erit defensor Ecclesiæ, sed etiam ipsorum hominum quidam, præter cæteros Sanctitate præstantes, sese opponent Antichristo, & cæterorum erunt fortissimi Duces, acerrimique propugnatores Ecclesiæ. Horum duo erunt Principes & antesignani, Christianæ veritatis testes ac præcones, nempe Henoch & Elias, qui venturi sunt ante extremum universalis Iudicii diem, ad prædicandam Fidem Christi contra Antichristum, ut fusiùs latiusque ostendetur in sequenti Tractatu, in quo erit sermo de inclyto certamine, quod Henoch & Elias inibunt cum Antichristo, ac de clarissimo eorum Martyrio, Resurrectione, & in Cælos Assumptione ex Apocalypsis Oraculo. Diximus eos esse venturos ante generale Iudicium: quia tunc à Paradiso terrestri mittentur à Deo ad annunciandam pœnitentiam, & detegendas fraudes Antichristi: idcirco fortiter pugnabunt cum eo, à quo ipsi cum prædicaverint tres annos cum dimidio, interficientur: sed inquit post hoc spiritu oris Domini, tam ipsorum, quàm aliorum Sanctorum sanguine ad Deum clamante, percussus, finem persecutionis est impositurus non multò ante finale Iudicium, quod multi propter Prophetiam, quæ dicit, *In valle Josaphat dijudicabo eos*, ad literam eam intelligentes, non longè à Civitate Sancta, in valle Josaphat futurum putant, ut in locum quo iudicatus fuit, iudicaturus quoque Dominus adveniat. Nonnulli mysticè intelligentes, eò quòd Josaphat Hebraicè, Latine iudicium sonet, ubicunque locorum celebretur, illum Josaphat .i. iudicium dicunt. Alii in aere futurum Iudicium æstimant. Nobis autem meliùs sentire videntur, qui hoc in terra futurum dicunt. Corpora quippè de terra facta, nunc ad incorruptionem utpotè malorum immutata, verisimilius est in terra ad Iudicium collocari, quàm ad subtilius elementum sua cum ponderositate, qua potius ea ad ima vergere oportet, sursum transvehi. Consule 4. Partem nostri Divini Theatri Tract. 7. fol. 486. num. 47.

S. Michael invisibilis defensor Ecclesiæ.

Enoch & Elias, testes futuri veritatis adversus Antichristum.

Finis persecutionis Antichristi.

Iohelis 3.

Vbi Iudicium finale fiat.

TRACTATUS OCTAVUS

De adventu & prædicatione Enoch & Eliæ tempore Antichristi, contra quem illi non multò ante finale Iudicium prodibunt è Paradiso terrestri ad prædicandam Gentibus poenitentiam, Judæis Messiam verum jam venisse; Christianis autem meras esse imposturas & fraudes, quicquid tunc ipse molietur Antichristus: unde & plurimi populi adherbunt eis, ut nō mediocrem inde dolorem concepturus sit impius ille, occisurus insuper illos, qui post necem resurgent, & in Cælum ascendent, juxta S. Ioannis Prophetiam.

Cribit S. Isidorus in lib. de Patribus veteris Testamenti cap. 3. quòd Enoch filius Jareth septimus ab Adam cum Deo ambulans, ac Enoch septimus placens ei per omnia, malorum nescius, ab Adam quonā mortis ignarus exitit. Qui sceleratorum translatua. non ferens insaniam, à pernitiosis Mundi contractibus subtractus, meruit in eo loco transferri, unde fuerat Protoplastus expulsus. Tulit namque illum Dominus de medio malorum ne malitia immutaret ani-

um illius, raptusque est in Paradisum. Sublatus est autem annorum trecentorum sexagintaquinque, ut asserit Moses Genes. cap. 5. ver. 23. cum ait: *Et facti sunt omnes dies Henoch trecenti sexagintaquin-*

Enoch raptus est in Paradisum terrestrem, ubi usque modo manet in corpore, venturus iterum in fine sæculorum, unà cum Elia Thesbite contra Antichristum ad restituendam mortalis vitæ conditionem.

Enoch & Elias vitam agunt in Paradiso terrestri, & esu ligni vitæ ibidem conservantur.

Utrum Paradisus terrestris tempore Diluvii destructus fuerit, an potius adhuc perseveret in terris.

Itaque anni. *Ambulavitque cum Deo, & non apparuit: quia tulit eum Deus:* id est, transtulit eum Deus in Paradisum. Manet autem hactenus ibi in corpore, in consummatione sæculi iterum venturus contra Antichristum ad restituendam mortalis vitæ conditionem, unà cum Elia Thesbite, qui igneo curru in Cælum per turbinem raptus ascendit; non tamen ubi sedes est Beatorum: constat enim Cælorum januam apertam fuisse solum per Christi mortem; sed in superiora aeris ascendit, translatusque est (ut creditur) in Paradisum terrestrem, ex quo Adam (ut audisti) expulsus fuit: ubi nunc ille vitam agit, nec mortis debitum Dei specialissimo miraculo usque modo exfolvit. Itaque nondum mortuus est, sed adhuc in carne vivit in Paradiso terrestri cum Henoch, qui ambo eo in loco, quem in terris usque ad præsens extare affirmant S. Thomas 3. Par. summæ Theolog. quest. 49. art. 5. ad 2. Magister Sententiarum in 2. dist. 17. litera C. S. Bonaventura ibidem in explicatione literæ, Alphonsus Tostatus Episcopus Abulensis Paradoxa 5. cap. 165. & alii, quos infra ostendemus, esu ligni vitæ incolumes quidem, at non immortales conservantur, expectantes ibidem tempus Antichristi: quamvis id negetur ab iis, qui asserunt Paradisum terrestrem aquis Diluvii obrutum & destructum fuisse: idcirco putant isti Henoch & Eliam esse translatos in locum aliquem amœnum, ubi Divinæ contemplationi sine perturbatione, & absque corruptibilis vitæ miseris vacare posse dicunt, corporali cibo non indigentes, ita Deo conservante. Sed eorum assertio adversatur non solum communi omnium Theologorum consensui in 2. Sententiarum dist. citata, ut ait Valencia quest. 6. punct. 2. sed etiam auctoritati Patrum, qui disertè testantur Enoch & Eliam esse nunc in Paradiso terrestri, quod verum esse non posset, si Paradisus non superesset. Nec urget, quia aquæ Diluvii inundaverunt universam terram, operisque sunt omnes montes excelsi sub universo Cælo, ut testatur Sacra Scriptura Genes. 7. Primò, quia potuit Deus quasi præservare Paradisum ab ea inundatione; generales enim locutiones Sacræ Scripturæ suas acceptiones pati solent: unde licet terra, & montes dicantur operi aquis Diluvii, potuit aliqua pars terræ, scilicet Paradisus non operiri. Secundò, & meliùs, quia licet aquæ Diluvii inundaverint Paradisum, nihilominus soli illius fertilitas non est ablata, nec arbores omninò eradicatæ: itaq; postea potuerunt iterum germinare, & ad eam varietatem, & pulchritudinē, ac perfectionem saltem magna ex parte redire, præsertim accedente optima illius loci temperie, & benignis Cælorum influentiis. Patres verò, qui eruditè testimoniū perhibēt, Enoch & Eliam modò degere in Paradiso terrestri, sunt S. Athanasius in Epist. quadam continente decreta Concilii Nicæni, S. Irenæus lib. 5. adversus hæreses cap. 5. dicens esse traditio-

ditionem Presbyterorum ac Seniorum Ecclesiæ, qui Apostolos audierunt, Enoch & Eliam esse corporaliter raptos in Paradisum terrestrem, & ibi eos adhuc manere & conservare usque ad consummationem Mundi, S. Hieronymus tom. 2. in Epist. ad Pammac. contra Joan. Hierosolymitanum, S. Justinus Martyr quæst. 85. ad Orthodoxos, S. Isidorus ubi supra, quos referunt & sequuntur Robertus Card. Bellarminus tom. 3. libro de Gratia primi hominis cap. 14. & Franciscus Suarez lib. 3. cap. 6. Quibus adde S. Augustinum tom. 7. lib. 2. contra Pelagium & Cælest. cap. 23. ubi sic inquit: *Esse illum Paradisum Fides Christiana nõ dubit et*, quibus verbis significare videtur ad Fidẽ Divinã pertinere credere adhuc extare Paradisũ terrestrem: & licet id non sit tantæ certitudinis, nihilominus magni habenda est autoritas Divi Augustini. Quippe quoddam Ecclesiæ traditio est, Enoch & Eliam usque huc vivos in Paradiso terrestri habitare, & usque ad tempora Antichristi ibidem reservari, cum ad confirmandam Evãgelicam veritatem pro salute electorum (ut diximus 2. Par. nostri Divini Theatri Tract. 12. fol. 241. n. 26.) mittentur à Deo: quia sicut ipse huic Mundo prævidit, quoddam nunquam esset sine luminari contra tenebras. Nam per noctem Lunam & Stellam, per diem Solem habemus pro nostro adjutorio: sic in Ecclesia prævidit Deus, quoddam nunquam deficiet electis lumen gratiæ, quo confortentur & illuminentur contra tenebras malitiæ. Et sicut tempore Antichristi crudeliora tormenta instabunt Sanctis: sic & Sancti per Divinam gratiam fortiores erunt, & sine præsentia aliquorum Sanctorum & proborum virorum non erunt: sed eis in adjutorium Deus mittet excellentissimos viros, scilicet Enoch & Eliam de Paradiso terrestri, qui Christi fideles confortabunt & animabunt ad bellum contra Antichristum.

Est traditio Ecclesiæ; Enoch & Eliam usque huc vivos in Paradiso terrestri habitare, & usque ad tempora Antichristi ibidem reservari.

Deus in adjutorium Christi fidelium mittet de Paradiso terrestri Enoch & Eliam, qui illos confortabunt & animabunt ad bellum contra Antichristum.

At S. Hilarius Can. 20. in Matth. quem sequitur Joachimus Abbas in Cõment. suis in Apocalypsim, putat in loco Enoch esse mittendum Mosem, quasi testem & socium Eliæ futurum. Nam sicut ambo in transfiguratione Domini apparuerunt, tanquam testes prioris Christi adventus: sic iidem in consummatione sæculi, testes & præcones venturi sunt, posterioris Domini adventus. Huic opinioni accessit Gagnæus in Scholiis super undecimũ caput Apocalypsis: neque censet huic opinioni officere, quoddam Moses sit mortuus. Nam sicut tempore transfigurationis, revocatus est ad vitam, ut priori adventui Christi testimonium perhiberet: ita rursus in consummatione sæculi, ad prænunciandum Christi posteriorem adventum, ex mortuis excitabitur. Adjuvare videtur hanc sententiam, S. Joannes in Apocalypsi, capite undecimo scribens, duos illos testes, postquam habituros super aquas, convertendi eas in sanguinem, &

II.

Vtrum in loco Enoch sit Moses venturus cum Elia.

per-

percutiendi terram omni plaga . Cùm enim hoc Moses in Ægypto fecerit, videtur Apostolus his verbis eum ipsum significare voluisse. Sed verior est communis, & ab antiquis temporibus recepta in populo Christiano, sententia; duos illos testes, futuros Henoch & Eliam. Lege S. Joannem Chrysostrum super secundum caput posterioris Epistolæ ad Thessalonicenses, & B. Gregorium lib. 14. Moralium cap. ultimo, & in Homelia 12. super Ezechielem. Neque caret communis hic populi Christiani sensus, vel testimonio Sacræ Scripturæ, vel ratione probabili, prout infra ostendemus.

III.

An simul cum Enoch & Elia etiam Joannes Evangelista venturus in finem Mundi contra Antichristum.

Atqui S. Hippolytus Martyr in Oratione de consummatione Mundi, S. Antoninus 4. Par. Theolog. tit. 13. cap. 4. §. 2. Metaphrastes in vitis Sanctorum, Ambrosius Catharinus super secundum caput Geneseos, & alii apud Suarez 3. Par. tom. 2. disput. 55. sect. 2. & apud Tannerum tom. 4. disput. 2. quæstione 4. dub. 1. numero 25. præfatis duobus testibus, tertium adiungunt, nempe S. Joannem Evangelistam, quem existimant non esse mortuum, sed translatum esse in Paradisum terrestrem: ibique simul cum Enoch & Elia mansurum, usque ad tempus Antichristi. Videtur enim valde congruum esse, ut quemadmodum tres floruerunt in Mundo leges. Prima fuit lex naturæ, sub qua vixit Enoch: altera, lex Mosaica, cuius ardentissimus prædicator fuit Elias: tertia lex Evangelica & Christiana, quam S. Joannes verbis pariter atque scriptis per totum Orbem publicavit; ita ex una quaque earum trium legum, unus aliquis existeret gravissimus testis, adversus Antichristum. Areta, qui ex Græcorum Patrum sententiis, Commentarios composuit in Apocalypsim, explanans ultima illa verba capituli decimi *oportet te iterum prophetare gentibus, populis, linguis, & Regibus multis*, nonnullos refert, ex hoc loco S. Joannis argumentari voluisse, S. Joannem adhuc vivere, & venturum extremo sæculo ad prophetandum contra Antichristum. Postquam enim rediit ex insula Pathmos, nusquam legitur S. Joannes prophetasse multis Regibus, & Gentibus: nondum igitur illud vaticinium completum est, sed in posterum impleri debet. Verùm, infirma hæc est argumentatio. Illis namque verbis significatur, S. Joannem, præter visiones Propheticas, quas habuerat usque ad illud tempus, alias complures, pertinentes ad varias gentes, deinceps habiturum; quæ nimirum visiones, in sequentibus capitibus descriptæ sunt. Vel significatur, & hoc similis veri multis videtur, S. Joannem, postquam fuit ab exilio revocatus, id est, post descriptionem Apocalypsis, prophetaturum, id est, scripturum Evangelium, per quod ipse, plurimis Regibus, populis, & gentibus prophetavit, & usque in finem Mundi prophetabit. Neque verum est, quod isti sumunt quasi verum & certum, D. Joannem nondum esse

Quidam affirmant ex eo, quod existimant Joannem nondum esse mortuum, sed translatum in Paradisum terrestrem.

mor-

mortuum, sed adhuc vivere: nam contrarium communiter hoc tempore sustinetur: quia perspicuum est Joannem Evangelistam senio confectum perijisse; sic enim sentit Ecclesia, ut patet, tum ex Concilio Ephesino tom.2. cap.14. in Epistola Cęlestini, tum ex publica festivitate, quę in ipsius honorem celebratur, quia haud est mos Ecclesię, eorum qui necdum vita decesserunt, sed mortuorum duntaxat, festos dies anniversarios agere; eorumque memoriam in Templis publicę, Sacris Officijs atque Sacrificiis recolare; quod tamen per singulos annos facit erga Joannem: tum ex ipsius reliquijs, quas diu Ephesi extitisse plures Patres affirmant. Vide Cęsarem Card. Baronium in Annalibus, Suarez sect. 3. & Tannerum loco citato.

Obijcies primo, Lucę 9. dicitur, *Sunt de hic stantibus, qui non gustabunt mortę, donec videant Regnum Dei*; sed non constat de quę hæc verba verificari possint, nisi de Joanne Evangelista, cum alii Apostoli Martyrio coronati fuerint: ergo Joannes Evangelista nondum gustavit mortem, id est, nondum mortuus est. Respondeo, illa verba intelligenda esse de Transfiguratione, quę non longę post prolationem illorum verborum facta fuit; sensus enim est. Sunt de hic stantibus, qui non peribunt, donec gloria Dei per Transfigurationem Christi aliqua ratione fruantur.

Obijcies secundo, Joan. ult. significari videtur Joannem Evangelistam nondum obiisse; dicitur enim, *Sic eum volo manere, donec veniam, quid ad te?* quem locum alij legunt, *Si eum volo manere, alij, Si sic eum volo manere*. Respondeo, præfata verba non intelligi de exemptione à morte usque ad Judicij tempus, sed de exemptione à violenta morte per Martyrium; *Sic eum volo manere, donec veniam*, videlicet, ut ipsum ad me recipiam. Ita S. Augustinus, S. Thomas, & alij apud Suarez 3. Par. tom.2. disput. 55. sect. 3. col. 4. Alij putant Christum locutum quidem fuisse de secundo Adventu suo, sed conditionata locutione, ut curiositatem Petri eluderet. Ita S. Joan. Chryostomus Homil. 1. in Joannem.

Quęret autem fortassis aliquis, an nunc Henoch & Elias sint in statu merendi, cui Respondeo negativę: quia non sunt proprię viatores, & quodammodo sunt extra viam, licet non sint omnino in termino. Ita Suarez tom.2. in 3. Par. disp. 55. sect. 1. & alij, quos refert & sequitur Bonacina in Tract. de gratia, contra Tannerum tom.4. disp.2. quęst. 4. dub. 1. n. 28. & alios afferentes ipsos adhuc esse in statu merendi, & mereri, quia non videntur deterioris conditionis alijs viatoribus, præsertim cum probabile sit fore, ut ipsi diutius vixissent, nisi præmaturę à Deo in alium locum translati fuissent. Verum hæc ratio solvitur ex ratione à me allata. Itaque

C c

Alii negant ex eo, quod tenent Joannem fuisse mortuum, & id communiter hoc tempore sustinetur.

IV.

Dnę contra id objectiones.

Prima objectio.

Responsio ad hanc objectionę.

V.

Secunda objectio.

Alteræ responsio.

VI.

Utrum Enoch & Elias etiam nunc mercantur.

licet pars affirmativa sit aliquo modo probabilis, tamen nos cum Suarez dicimus probabiliorem esse partem negantem; quod enim nobis est mors, Henoch & Eliæ videtur fuisse translatio; & sicut probabile est, non subjacere eos passionibus corporis, ita nec posse peccare, verisimile est. Esse autem extra peccandi periculum, probatur ex eo, quod dicitur de Henoch Sap. 4. *Raptus est ne malitia mutaret intellectum eius, &c.* Dices, miserabilem esse horum Sanctorum sortem, cum & visione Beatifica non fruantur, & nihilominus non mereantur; videntur enim in eo statu esse, in quo erant olim Patres in Limbo. Respondeo, non deesse Deo infinitos modos, quibus hos Sanctos consoletur & lætificet, compensetque carentiam merendi, & perfectæ Beatitudinis dilationem. Quare S. Bernardus lib. 6. de Ascensione Domini felices eos vocat dicens: *Felices viri illi, per quos Divina Ascensio legitur præsignata: Henoch raptus, translatus Elias, felices sanè, qui soli jam Deo vivunt, soli vacant intelligendo, diligendo, fruendo.* An verò brevi aliqua Divinæ essentia visionem donati unquam fuerint, si verum esset, quod aliqui asserunt, fuisse hoc privilegium Moyfi & S. Paulo concessum, nec ipsis ego denegarem. Maximam tamen eorum consolationem esse existimo, quod sciant, se aliquando sanguinem pro Christo profusuros; nam, si Beati in Cælo invidiæ capaces essent, non de alia re, quàm, quod possimus hic pro Deo pati, nobis inviderent; & S. Ioan. Chrysof. ajebat, si optio sibi daretur, an Angelus vellet esse, qui S. Petrum carcere liberavit, an Petrus vinculis pro Christo alligatus, malle se Petrum esse, quàm Angelum; *Si quis, inquit ille Hom. 8. in Epist. ad Ephesios, mihi diceret; quid mallet, an esse Angelus, qui Petrum pupugit, an Petrus qui saluus evadit? Mallem esse Petrus, propter quem venit Angelus: & supra dixerat: Si quis mihi daret totum Cælum, aut illam catenam, ego eam præferrem; si quis me apud Superos collocaret cum Angelis, aut cum Paulo victo, eligerem carcerem, & vincula; si quis me faceret unum ex Potestatibus, quæ sunt circa Cælum, aut circa Thronos, aut talem victum, potiùs optarem talis esse victus: nihil est illa catena Beatius; & rursus: Mibi optabilius, & magis eligendum mala pati pro Christo, quàm honorari à Christo.* Mitto alia præclarissima, quæ hic Sanctus amore patiendi captus in vinculorum pro Christo amore protulit laudem. Cùm igitur hi Sancti sciant, se pro Christo tandem vincula, & cruciatus passuros, mirum in modum lætantur, libenterque se interim Divina visione carere patiuntur.

Verùm circa tempus adventus Enoch & Eliæ, sunt qui scribant eos esse venturos ante Antichristi exortum. In qua sententia sunt S. Victorinus in Apocalypsim, & Rabbanus in Opusculo de Anti-

Henoch & Elias
Divina visione
non fruuntur.

Henoch & Elias
licet Divina vi-
sione non fru-
antur, tamen sola-
tium capiunt, quia
sunt pro Christo
passuri.

Pati pro Christo
quàm desidera-
bile.

Cælo à S. Ioan-
ne Chrysofostomo
præfertur.

VII.

chri-

christo : quibus assentiantur aliqui Recentiores , nempe Auctor Compendij Theologiæ lib.7. cap.12.& Dominicus Soto in 4. Sententiarum dist.46. quæst.1. art. 1. Itaque secundum eos Henoch & Elias sunt anticipaturi tempora Antichristi, qui Regnum suum (ut sæpè suprâ varijs in locis ostensum est) propagabit tum armis , tum dolis & fraudibus, omnique arte , ac prosperabitur , facietque quæcunque volet, inquit Daniel : ita ut è decem Regibus , inter quos tunc divisum erit Romæ Orbisque Imperium tres profliget atque interficiet , mox cæteri septem territi sponte ei se subdituri sint , Apocal. 13. ver. 7. sicque Antichristus fiet Monarcha non tantum Romani Imperij , ut loquitur S. Joan. Chrysostomus , aut Provinciarum Asiæ, Africæ & Europæ, in quibus Fides & Ecclesia diutius vigit ; sed , ut videtur , etiam Indiarum & totius Orbis, inquit S. Hieronymus in cap. 11. Daniëlis , & S. Augustinus lib. 20. de Civitate Dei cap. 11. Partim enim per se , partim per suos duces , & ministros Orbem lustrabit & subiget.

Ac communis sententia tenet , Henoch & Eliam esse venturos eodem prope tempore , quo Antichristus regnum & tyrannidem , atque adversus Ecclesiam bellum auspiciabitur . Hinc Otho Phringensis Episcopus lib.8. Historiarum cap.5. *Prædicante autem (inquit) ipso , nempe Antichristo , humanumque genus , & præcipue Judaicum populum seducente , Enoch & Elias , qui adhuc superstites sunt , venturi creduntur , ut eorum , quorum unus ante legem , alius sub lege fuerunt , auctoritate Mundus errore deceptus , ad agnitionem veritatis redeat.* Huculque Otho . Vide Robertum Card. Belarminum lib.3. de Rom. Pontifice cap. 5. Riberam in 11. Apocal. Suarez Disput. 55. tom. 2. Josephum Acoftam lib.3. de Novissimis Temporibus , Florimundum lib. de Antichristo cap.43. & alios . S. Vincentius Ferrerius Epist. ad Benedictum XIII. contrarium existimantium opinionem manifestissimè confutat . De Enoch autem & Elia sermo est in Apocalypsi cap. 11. ubi S. Joannes prænunciata extremi illius temporis vexatione Ecclesiæ , hæc ver. 3. subjungit ; *Dabo duobus testibus meis ; os nempe & sapientiam , cui non poterunt resistere adversarij. Et prophetabunt , vel brevi futurum prædicantes finem illius persecutionis , extincto Antichristo , & mox venturo ad judicandum Mundum Christo Domino : vel prædicantes Fidem Christi , & Divinam Scripturam interpretantes , & Antichristi mendacia detegentes ac redarguentes . Diebus mille ducentis sexaginta .* Hoc tempus continet tres annos circiter & dimidium annum : tanto enim tempore prædicaturos Eliam & Enoch , antiqua traditione proditum , & à Patribus confirmatum est , ut infra patebit. *Amicti saccis* , id est , amicti cilicij : saccus enim rudis ,

Utrum Enoch & Elias sint venturi ante Antichristum, an sub Antichristo.

Opinio nonnullorum.

Antichristus regnum suum propagabit per totum Orbem.

VIII.

Communis sententia tenet , Enoch & Eliam esse venturos in initio persecutionis Antichristi.

De Henoch & Elia sermo est in Apocalypsi cap. 11. ver 3.

Prophetia Henoch & Elia ex Oraculo Apocalypsis.

Quot annis Enoch & Elias sine prædicaturi contra Antichristum.

Enoch & Elias
vestiuntur ciliciis,
saccisque induti
prodibunt instar
Cappucinatorum
& Eremitarum.

Quenam verbo
& exemplo sint
acturi Enoch &
Elias tempore
Antichristi.

S. Joannes com-
parat Enoch &
Elia duobus can-
delabris & dua-
bus olivis.

IX.

Peculiaris men-
tio fit de persona
Enoch Eccles.
44 vers. 16. cujus
authoritate Au-
ctor prod. esse
certum & indu-
bitatum, adhuc
in terris extare
Paradisum terre-
strem.

Obiicies nonnul-
lorum, qui negat
modò perseverare
in terris Paradi-
sum terrestrem.

Responsio Ange-
lici Doctoris S.
Thomæ Aquina-
tis,

durus & scaber carni injectus, est instar cilicij. Cilicij ergo vestiuntur Elias & Henoch, saccisque induti prodibunt instar Cappucinatorum & Eremitarum, tum ut hac aspera pœnitentiæ veste ac vita iram Dei mitigent, eumque hominibus concilient; tum ut homines ad pœnitentiam suo habitu, voce & exemplo provocent. Itaque non solum verbo, sed etiam habitu ipso, pœnitentiam prædicabunt. Deinde Evangelista comparat eos duobus candelabris & duabus olivis. Candelabra dicuntur, quia in densissima illa persecutionis caligine, lucem veritatis hominibus ostendent. Olivæ appellantur, quasi oleo Spiritus Sancti, per gratiam, largissimè uncti: vel quia magnam exercebunt misericordiam, afflicto conso- lando, infirmos roborando, nutantes in Fide fulciendo, denique sustentando omnes promissione Divini auxilij, mox ipsi, Antichristo perempto, affuturi.

Peculiaris verò de persona Henoch mentio fit Eccles. 44. ver. 16. *Enoch placuit Deo, & translatus est in Paradisum, ut det gentibus pœnitentiam.* Cujus sensus est, Henoch asservari vivum in Paradiso terrestri, ut extremo Mundi, & Antichristi tempore veniat, & hominibus pœnitentiam prædicet. Hinc patet esse certum & indubitatum id quod supra diximus, Paradisum terrestrem adhuc extare in terris. Si dicas in Græco non esse vocem illam *in Paradisum*. Contra est vulgati Interpretis auctoritas, qui illam adjecit, quia in Græcis codicibus, seu originali textu suo tempore legit; vel quia Divino impulsu novit hanc esse mentem Auctoris, & communem Ecclesiæ sensum esse vidit. Obijciunt aliqui, quia si extaret adhuc Paradisus integer, ab aliquo fuisset inventus: at à nemine unquam inveniri potuit: ergo non extat. Respondet ad hanc objectionem S. Thomas ubi supra ad 3. quòd locus ille seclusus est à nostra habitatione aliquibus impedimentis, vel montium, vel marium, vel alicujus æstuosæ regionis, quæ pertransiri non potest. Et ideò Scriptores locorum de hoc loco mentionem non fecerunt. Nec est, qui de illius inventione gloriari possit. Si in medio fermè Hispania, provincia cultissima, non ante plurimos annos in profundissimis vallibus, editissimarum rupium muro cœseptis, novæ gentes, antea ignotæ detectæ sunt, quas Bacuecas vocant: quæ tam longo tempore occultari potuerunt; quid mirum in secretissimis vastissimis Orientis recessibus posse singulari Dei providentia, nunc occultum & ignoratum servari Paradisum? Consule 2. Partem nostri Divini Theatri Tract. 12. fol. 245. num. 52. & fol. 246. num. 57. Itaque Enoch in Paradisum terrestrem, qui à Deo conditus fuit in Orientis partibus sub Zona temperata, translatus est, ut sub extrema Mundi tempora veniens, sua prædicatione, & bonos

bonos confirmet, & malos ab Antichristo seductos, corrigat, atque ad pœnitentiam adducat. Sanè, cùm adhuc vivere Enoch, certum sit, ut docet S. Augustinus lib. 2. de natura & gratia, contra Cœlestium & Pelagium, capite vigesimo tertio; nulla profectò alia idonea ratio esse potest, cur is, tot millia annorum, tanto Divinæ potentix miraculo servetur in vita, nisi quia instante Mundi hujus dissolutione, testis veritatis Christianæ venturus est, adversus Antichristum. Hinc valde miror S. Victorino, qui in commentarijs suis in Apocalypsim, enarrans caput undecimum, affirmat loco Enoch venturum esse Hieremiam; idque colligi putat ex illis verbis Domini, quæ sunt in capite primo Hieremiæ, *Antequam exires de vulva sanctificavi te, & Prophetam in gentibus dedi te*. Sed Hieremias, adhuc non prophetavit gentibus: nam olim cùm vixit, solis Judæis prophetavit: ergo venturus etiam num est, ut prophetet gentibus, scilicet tempore Antichristi. Verùm, leve est hoc argumentum. Nam propterea Hieremias dicitur prophetasse gentibus, quia non tantùm prophetavit in Judæa, sed etiam in Ægypto, & in Babylonia, videlicet per scribam suum Baruch, & per Epistolam quam scripsit ad Iudæos, qui in Babylonia morabantur. Vel quia non tantùm prædixit exitum Judæorum; sed etiam aliarum gentium, ut Ægyptiorum, Moabitarum, Ammonitarum, Philistinorum, denique Chaldæorum.

Itaque non Hieremias, sed Enoch in propria persona venturus est tempore Antichristi, & licet S. Hilarius, & alij, quos supra ostendimus, existimeint loco Enoch venturum esse Moysen; tamen communis Patrum & Doctorum sententia aserit, ipsummet Henoch venturum esse, quia Scriptura loquitur de Henoch & Elia, non autem de alijs. At de persona Eliæ in primis peculiare testimonium habetur Eccles. 48. ver. 10. his verbis: *Qui scriptus es in iudicijs temporum lenire iracundiam Domini: conciliare cor patris ad filium, & restituere Tribus Jacob*. Loquitur Ecclesiasticus de Elia Propheta in propria persona, cujus prædicatione in fine sæculi Judæi convertendi sunt ad Christi Fidem. Sed horum conversio incipiet postquam Antichristus, repudiato vero Deo, seipsum verbis & factis verum Deum, unicum ac supremum Mundi opificem esse magna aseveratione propalam affirmabit, ac nullum alium præter se solum esse verum Deum aseret: quod non nisi ultimo forsitan anno suæ supremæ tyrannidis impius est patraturus. Tunc enim abnegato Messix Judæorum nomine, eaque gente vilipensa, Dei nomen nefariè rapturus est, cùm sit verisimile Deum Optimum Maximum haud passurum diutius vivere hominem tam impium ac blasphemum. Atque hinc haud inepte diximus futurum

Utrum in loco
Enoch Hieremias
sit cum Elia ven-
turus tempore
Antichristi.

X.

Moses non est ven-
turus cum Elia
tempore Anti-
christi.

Primum peculia-
re testimonium
de persona Eliæ
habetur Eccles.
48. ver. 10.

Judæi in fine sæ-
culi prædicatione
Eliæ convertendi
sunt ad Fidem
Christi.

Eorum conversio
quando incipiet.

ini-

initium conversionis Judæorum ad Christi Fidem, cum miseri invenerint se irrisos & delusos ab Antichristo, cum & legem Moſis quam tunc iſtaurandam, & deinceps in æternum ſtabiliendam putabant, viderint ſic repudiari atque repelli, Meſſiamque ſuum tan- tuperè expetitum & exoptatum, quem ipſi unice colerent, ita Meſſiæ proculcato nomine de repente in præcaſſimum blaſphemum evaſiſſe. Sic igitur ſpe fruſtrati, opinione excluſi, ab Antichriſto neglecti, omnibus contemptui habiti, malis attriti, mærore conſecti, illuſcente tandem Divinæ lucis radio, revertentur & quærent Dominum Deum ſuum, & verum Chriſtum Regem ſuum.

XI.

Deinde fit peculiaris mentio de Elia Malachiæ 4. verſ. 5. ubi Dominus Iudæis promittit: *Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam,*

Secundum peculiare testimoniū de persona Eliæ, qui cum Henoch venturus in fine Mundi præcurſor adventus Domini ad Judicium, habetur Malach. 4. verſ. 5.

antequam veniat dies Domini magnus & horribilis. Et convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres eorum: ne forte veniam, & percütiam terram anathemate. Sermonem eſſe de Elia Theſbite Propheta in propria persona, & de adventu Domini ad univerſale Iudicium, indicant verba illa, Antequam veniat dies Domini magnus & horribilis: quo, haud dubiè ſignificatur ſecundus Domini adventus, qui futurus eſt magnus & horribilis, cujuſque testiſ & præco futurus eſt Elias: ergo Malachias loquitur propriè & ſecundum literalem ſenſum de Elia Propheta, & non de Ioanne Baptiſta, ut putavit Ianſenius, explanans eundem Malachiæ locum.

Animadverſio in Ianſenium.

Nam quod ait Ianſenius ſuper illis verbis, Auſtorem libri Eccleſiaſtici, ſecutum eſſe receptam ſuo tempore Iudæorum opinionem, qui exiſtimabant, Vaticinium Malachiæ pertinere ad perſonam Eliæ Prophetæ, qui anteeſſurus eſſet Meſſiam: cum id tamen non eſſet implendum in propria perſona Eliæ, ſed in Ioanne Baptiſta, qui præveniens primum Chriſti adventum, in ſpiritu & virtute Eliæ venturus erat, ſicut ab Angelo Gabriele, & à Chriſto Domino declaratum eſt in Evangelio: hoc, inquam, nec mihi placet, nec opinor, doctis & pijs viris placebit. Quale enim eſt, Sacrum & Canonicum Scriptorem, in Scriptura Canonica ſecutum eſſe, vel falſam, vel incertam hominum opinionem: in quo ipſe, vel falſus ſit, vel alios ſibi abſque dubitatione, ut par erat, credentes, ſefellerit, atque in errorem induxerit. Nec obſtat, quòd Chriſtus Dominus Matth. 11. ver. 13. metaphoricè & allegoricè loquens, nomen Eliæ adſcribat Ioanni Baptiſtæ, dum ait Iudæis, *Eſi vultis recipere, ipſe eſt Elias, qui venturus eſt:* nam quaſi dicat, Si vultis Ioannem recipere, eique credere ut debetis (unde Syrus vertit in Imperativo: *Si vultis recipite*) ipſe erit vobis Elias, quia ſpiritu & virtute Eliæ præditus vos ad Deum & Chriſtum convertet, uti Elias veſtros nepotes & poſtèros, in fine Mundi ad eundem Chriſtum, ſimili zelo

Cauſa, quare Chriſtus Dominus noſter nomen Eliæ adſcribat Ioanni Baptiſtæ.

æ vitæ austeritate & puritate convertet . Itaque mysticè Christus Dominus dixit Iudæis , quòd Ioannes Baptista erat Elias , qui venturus est , non quòd eadem anima , ut hæretici suspicantur , & in Elia & Ioanne fuerit , sed quòd eandem habuerint Sancti Spiritus gratiam , zona cinctus , ut Elias ; vivens in eremo , ut Elias ; persecutio- nem passus ab Herodiade , ut ille sustinuit à Jezabel ; ut quo modo Elias secundi præcursor adventus est , ita & Ioannes venturum in carne Dominum Salvatorem , non solum in eremo , sed etiam in matris utero salutarit , & exultatione corporis nunciarit . Igitur Ioannes Baptista fuit Elias propter quadruplicem similitudinem . Primò per auctoritatem , quia sicut Angelus dicitur similis Angelo , quia pares in officio , sic & Elias & Ioannes pares sunt officio , quia uterque præcursor . Lucæ 1. *Ipse præibit ante faciem Domini parare vias eius*, &c. Secundò propter similitudinem vitæ : nam sicut fuit Elias vir Eremicula , qui in monte Carmeli morabatur ; ita Ioannes semper habitavit in Eremo ex annis teneris , usque ad trigessimum annum , quãdo cœpit prædicare , ut colligitur Lucæ primò & tertio . Item , in similitudine victus & vestitus : nam sicut Eliás manens in deserto comedebat cibos deserti , ita & Ioannes vinum & siceram non bibit , sed nec comedebat quicquam , nisi locustas & mel silvestre Matth. cap. 3. vers. 4. Sic & in vestitu : nam Elias accinctus erat zona pellicea circa lumbos , & vestibus de pellibus , quarto Reg. 1. sic & Ioannes vestiebatur pilis camelorum , & zona pellicea circa lumbos accingebatur , Matth. ubi suprâ . Quartò ac ultimò quantum ad persecutionem , quia sicut Elias (ut audisti) persecutus est à Jezabel , ita Ioannes ab Herode . Unde si vultis accipere secundum quod accipi debet , ipse est Elias . Et ut ipsi intelligant , quòd istud dictum est mysticè , uti ostendimus , subdit : *Qui habet aures audiendi audiat* , id est , qui habet aures spiritualiter audiat & intelligat .

Ioannes Baptista fuit Elias propter quadruplicem similitudinem.

Tertiò peculiare testimonium de persona Eliæ habetur in Evangelica Historia , in qua ille à Christo Domino vocatus est . Cùm enim post Transfigurationem ex Monte reverterentur , rogarunt discipuli magistrum Matth. 17. dicentes : *Quid ergo Scriba dicunt , quòd Eliam oportet primam venire ?* seu , ut Marc. 9. habetur : *Quid ergo dicunt Pharisei & Scriba , quia Eliam oportet venire primam ?* occasione videlicet arrepta , quòd eum in Thabor cum Moyse vidissent . Christus verdè ait illis : *Elias quidem venturus est , & restituet omnia . Dico autem vobis , quia Elias jam venit ;* seu , ut apud Marcum dicitur : *Elias cum venerit , primò restituet omnia , & quomodo scriptum est in filium hominis , ut multa patiatur , & contemnatur . Sed dico vobis , quia & Elias venit , & fecerunt illi , quæ-*

XII.

Tertium peculiare testimonium de persona Eliæ habetur in Evangelica Historia , in qua ille à Christo Domino vocatus est.

Duos Elias distinguit Christus Dominus, unum typicum, alterum realem.

Oratur ex verbo Dei apud Malachiam & Ecclesiasticum Judæos in fine sæculi convertendos ad Christum prædicatione Eliæ Prophetæ.

Locus Malachiæ quadrupliciter explicatus.

Patriarchæ & Prophetæ reconcilientur Judæis in fine Mundi.

cunq̄ue voluerant. Quibus verbis, ut ex ferè communi Patrum expositione constat, duos Elias distinguit Christus, alterum typicum, alterum realem, de illo dicit, *iam venit*, de isto, *venturus est*, ille fuit Ioannes Baptista, iste erit verus Elias venturus in fine Mundi; & tunc restitutus seu reductus Iudæos ad Fidem Christi, conformiter ad illud, quod Malachias & Ecclesiasticus dixerunt: *Et convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres eorum*. Et, *Lenire iracundiam Domini, & restituere Tribus Iacob*. Hoc est, collapsas à vetere, veraque patrum Fide ac Religione in pristinam & avitam pietatem restituet: per cæcitatem & perfidiam fractas & dissipatas, ostensa Fidei luce, redintegabit. Sed locus Malachiæ multiplices fert interpretationes. Prima, *Cor patrum*, hoc est, mentem, Fidem, Religionem antiquorum patrum Abraham, Isaac, Iacob, & Prophetarum, qui in verum Christum crediderunt, convertet, adducet, immittet in filios, Iudæos scilicet, qui erunt tempore Antichristi, qui ex eorum sanguine descendant. *Et cor filiorum ad patres eorum*, id est, efficiet ut Iudæi consentiant, & adherescant menti Fideiq; patrum suorum. Ita S. Hieronymus in 4. Malachiæ, S. Augustinus lib. 20. de Civitate Dei cap. 29. S. Gregorius lib. 11. in Job, & alij. Secunda, *Cor patrum*; id est, Iudæorum ad filios, id est, Christum & Apostoles, seu Christianos, quod Iudæi patres habeantur Christianorum, quia primitiæ Christianorum ex Iudæis fuerunt, ex quibus reliqui Christiani sunt propagati. *Et cor filiorum ad patres*; nimirum Christianorum ad Iudæos, hoc est, ut Iudæi credant Christianis, & Christianorum Fides & Religio infundatur Iudæis. Ita S. Chrysostomus in Matthæi 17. S. Victorinus in Apocalypsim, Theodoretus in 4. Malachiæ, Euthymius in 17. Matthæi, S. Damascenus lib. 4. de Fide cap. 27. Tertia, ut Patriarchæ ac Prophetæ reconcilientur Iudæis, quibus modò ob incredulitatem infensi sunt: nam tunc cum convertentur per Eliam, eos amabunt, eritque inter utrosque mutua reconciliatio. Ita S. Hieronymus ubi suprâ, S. Augustinus loco citato, Venerabilis Beda in 1. Lucæ, Palatius in 4. Malachiæ, & Iansenius cap. 2. Concord. Quarta, ut coniunctim intelligatur: *Convertet cor patrum ad filios, & filiorum ad patrum*. Hoc est, ut Iudæi, qui tempore Antichristi erunt, tam patres quàm filii simul in unum cor, mentem, sensumque Fidei conspirent. Nimirum ne tunc inter patres & filios sint dissidia Religionis, sed ut tam patres quàm filii communi, concordique corde in Christum credentes, in una communicent Divina pietate: sitque illis cor unum, & anima una in Domino. Ita Maldonatus in 1. Lucæ ver. 17. Figuerius in 4. Malachiæ.

XIII.

Itaque Elias Thesbites in sua persona venturus in fine sæculi, Iudæos

Iudæos tunc conversurus: præterea si quæ in Ecclesia loco mota, immutata, collapsa, aut quovis modo læsa fuerint, instauraturus, suis locis repositurus, atque cuncta integrè restitutus: ut sit tunc Ecclesiæ status quod ad mores & disciplinam attinet, integerimus. Insper facturus pacem inter Gentilem & Judaicum populum tanto jam tempore discordes, ut uno fœdere in eandem coeant Religionem ac Fidem Christianam, Apostolicoque illo suo zelo omnia ad avitum illum & primigenium nitorem & splendorem, qualis tempore Apostolorum fuit in Ecclesia, reparaturus, ut Sanctitatis Religionisque puritas mirificè floreat. Et hæc breviter insinuare voluisse Christum Dominum, indicant ejus verba suprâ relata Matth. 17. ver. 11. *Elias quidem venturus est primùm, & restituet omnia.* Et meritò hæc Christi verba variè exponuntur à Patribus & Interpretibus. Primò, *Restituet omnia*, id est, perturbatos Antichristi persecutione in Fide solidabit. Ita S. Augustinus lib. 1. de Conf. Evangelif. cap. 21. Secundò, *Restituet omnia*, hoc est, docebit vos omnia. Tertio, *Restituet omnia*, id est, Iudæos ad Christum quasi Messiam ipsis & patribus promissum, convertet. Nam est traditio Phariseorum juxta Malachiam Prophetam, quòd Elias veniat ante adventum Salvatoris nostri, & reducat cor patrum ad filios, & filiorum ad patres, & restituat omnia in antiquum statum. Restituet ergo omnia, primò videlicet corda hominum illius ævi instituendo ad credendum Christo Domino, ac resistendum perfidiæ Antichristi. Nec modo quod diximus de Elia, proditum est ex Sacra Scriptura, sed etiam à Patribus. Etenim S. Ioannes Chrysostomus Homil. 58. in Matthæum elucidans illud Malachiæ: *Mittam vobis Eliam Thesbitem*, sic ait: *Quod dixit, ut expressè significaret, ante illum adventum, quo Iudicium exercetur, Thesbitem esse venturum, causam quoque cur venturus sit, docuit. Quanam verò causa est? Ut Judæis credere in Christum persuadeat, ne omnes simul condemnentur: quam rem ipse in memoriam reducens, inquit: Et restituet omnia: incredulitatem videlicet Iudæorum, qui tunc erunt residui, ad Fidem convertet.* Et post alia: *Quomodo igitur credituri sunt inquires? Siquidem Elias cuncta restituet, non modo sane, quia notus: verùm etiam quoniam usque ad illum diem amplior magis, atque amplior gloria Christi solaribus radiis erit fulgentior, ad quæ omnia cùm prædicatio illius accedat, ad Christi Fidem impellens, facillimè suscipient.* S. Augustinus lib. 20. de Civitate Dei cap. 29. *Per hunc, inquit, Eliam magnum mirabilemque Prophetam, exposita sibi lege, ultimo tempore ante Iudicium, Iudæos in Christum Dominum nostrum esse credituros, celeberrimam est in sermonibus, cordibusque fidelium. Ipse quippe ante adventum Iudicis Salvatoris, non immeritò ventu-*

Elias in propria persona propè Mundi occasum venturus est, Iudæos tunc est conversurus, Ecclesias instauraturus, & pacem inter Gentilem & Judaicum populum facturus.

Traditio Phariseorum juxta Malachiam de Elia venturo in propria persona, & restituro omnia in pristinum statum.

Non solum tradit Sacra Scriptura, sed etiam Patres produnt, Iudæos per Eliam esse credituros in Christum Dominum nostrum.

rus creditur. Cùm venerit ergo, exponendo legem spiritualiter, quam nunc Judæi carnaliter sapiunt, ad Christum verum eos conuertet. Theodoretus sic loquitur in 12. Danielis: *Antichristo illa audente, apparebit magnus Elias, Judæis Domini prædicans aduentum: & multos conuertet; id enim significat: Conuertet cor patris ad filium.* Et post alia: *Hæc faciente Antichristo, id est, sæuiente in bonos Antichristo, Sanctus Michael Archangelus omnia molietur, ut Elias adueniens, Domini prænuntiet aduentum; quo Judæi, qui tunc extiterint, salutem consequentur.* Quocirca rectè Christus Dominus illi tribuit restitutionem omnium, quia videlicet Judæos ab Antichristo deceptos prædicatione sua veræ Fidei restituet, id est, cõuertet ad Dominum, & damna ab Antichristo Ecclesiæ illata auctoritate & spiritu suo resarciet.

Elias Judæos ab Antichristo deceptos prædicatione sua veræ Fidei restituet, hoc est, conuertet ad Dominum, & damna ab Antichristo Ecclesiæ illata auctoritate & spiritu suo resarciet.

XIV.

Conuersio Iudæorum non solum fiet per Eliam, sed etiam per Enoch,

Sed Iudæorum conuersio non solum fiet per Eliam, sed etiam per præfatum Henoch. Itaque per eos credituri sunt Iudæi in fine Mundi, ut asserit S. Hieronymus in Psalmum 20. & confirmat S. Gregorius Homil. 12. in Ezechielem: nam ibi hunc fermè in modum ait: *Sed quia Henoch & Elia prædicante multi ex his qui tunc ex Iudæis in infidelitate remanserint, ad cognitionem veritatis redeunt, sicut de eodem Elia dicitur: Elias veniet, & restituet omnia, tunc velut in extremo os Prophetæ aperitur, cùm in prædicatione Enoch & Eliæ Iudæis ad Fidem redeuntibus, Prophetia Sacri eloquii de Christo fuisse cognoscitur.* S. Gregorio accedit S. Ioannes Damascenus lib. 4. de Fide Orthodoxa cap. 27. nam ibi ita scribit: *At verò mittentur Henoch & Elias Thesbites, & patrum corda in filios, hoc est, Synagogam ad Dominum Iesum Christum, & Apostolorum prædicationem conuertent.* Idem tradit Ambrosius Ansbertus in 11. Apocalypsis, cùm inquit: *Iudaica plebs Antichristo adhærebit, usque quo Henoch & Elia prædicantibus, qui ex ea fuerint saluandi, reuertentur ad Christum.* Nec ab eo dissentit Alcuinus lib. 3. de Trinitate cap. 19. eò quòd ibi ita asserit: *Per quorum, nempe Eliæ & Henoch, doctrinam populus Israeliticus conuertetur ad Fidem.* Ambrosiaster in 11. Apocalypsis præfatorum Scriptorum vestigia sequens, hæc habet: *Constat Iudæos in fine Mundi prædicatione Eliæ & Henoch ad Fidem Christi esse conuertendos.* Ita ille. Prætermittimus ea de re plures aliorum sententias congerere, quòd hæc semper fuerit constans, certa que in Ecclesia omnium persuasio, & firma assertio ex Divinis Scripturis, & ex Patrum perenni consensione accepta, Iudæos in fine sæculi per doctrinam Henoch & Eliæ, ac eorum miracula, de quibus infra dicemus, ad Fidem Christi esse reducendos.

Traditio Patrum Iudæos conuertendos ad Fidem Christi per Enoch & Eliam circa finem sæculi.

XV.

Sed illud hic quæri potest, utrum in fine Mundi, omnes Iudæi sint ad Christi Fidem conuertendi. Affirmant id multi: nam omnes

Judæos tunc amplexaturos Fidem Christi, non dubiè videtur nos docere S. Paulus in undecimo capite Epistolæ quam scripsit ad Romanos; sic enim ait: *Nolo vos ignorare fratres mysterium hoc, quia cæcitas ex parte contigit in Israel, donec plenitudo gentium intraret, & sic omnis Israel salvus fiet.* Vult igitur S. Paulus, omnem Israel, ultimo illo tempore, futurum esse salvum credendo in Christum. Quod erit circa terminum Mundi, prædicantibus Enoch & Elia, qui patefacta Antichristi nequitia, populum Iudæorum tunc superstitem existentem convertent: quemadmodum per Prophetam Dominus protestatur, *Ecce ego mittam vobis Eliam Prophetam, antequam veniat dies Domini magna & horribilis: & convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres:* de qua etiam finali Iudæorum conversione & longa eorum interim desolatione scriptum est per Prophetam, *Dies multos sedebunt filii Israel sine Rege, & sine Principe, & sine sacrificio, & sine altari, & sine Ephod, & sine Teraphin. Et post hæc revertentur filii Israel, & quærent Dominum Deum suum, & David Regem suum, & pauebunt ad Dominum, & ad bonum ejus in novissimo dierum.* Per David autem omnes intelligunt Christum. Sicut scriptum est apud Isaiam cap. 59. ver. 20. secundum translationem Septuaginta: *Venit ex Sion, id est, ex populo Iudæorum nascetur & egredietur Christus, Qui eripiat modo, quantum ad aliquos, Et auertat in fine Mundi communiter Impietatem, id est, infidelitatem & cætera vitia Ab Jacob, puta ab Israel; Iacob enim ab Angelo vocatus est Israel, Gen. 32. ver. 28. indeque omnes ejus posterii, puta Iudæi, vocantur familia Iacob, vel Israel.* Itaque Christus Dominus circa finem sæculi iniquitatem à populo Iudæorum auferet per prædicationem Henoch & Eliæ. Quare non defuerunt Patres, qui satis indicaverint, omnes qui tunc erunt, Iudæos, nullo excepto, credituros in Iesum Christum. S. Joannes Chryostomus Homilia decimanona in præfatam S. Pauli Epistolam, explanans illa ejus verba, quæ sunt in eodem capite, *Quod fidelitatem illorum divitiæ sunt Mundi, & diminutio eorum, divitiæ gentium; quanto magis plenitudo eorum,* non dixit S. Paulus, ait D. Ioan. Chryostomus, quanto magis conversio, vel correctio ipsorum, sed quanto magis plenitudo ipsorum, hoc est, quando universi ad Fidem accessuri sunt. Hoc verò dicens, ostendit tunc plus fore gratiæ donique Dei, ac prope totum. Ita Chryostomus. S. Gregorius lib. 35. in Iob cap. 9. *Eliæ, inquit, prædicante quotquot invenerit, colliget. Et post pauca: Ex plebe Iudaica quotquot insenti fuerint, convertentur.* Rabbanus in Opusculo de Antichristo: *Duo, ait, Prophetæ mittentur in Mundum, Henoch scilicet & Elias, qui contra impium Antichristum, fideles Dei Divinis armis præmunient, & instruent eos, & confortabunt,*

Utrum in fine Mundi, omnes Iudæi sint ad Christi Fidè convertendi.

Affirmant multi ex eo, quod non defuerunt Patres, qui satis indicaverint, omnes, qui tunc erunt, Iudæos, nullo excepto, credituros,

bunt, & preparabunt electos ad bellum, docentes & prædicantes tribus annis & dimidio. Filios autem Israel quicumque eotempore fuerint inuenti, bi duo maximi Propheta & Doctores ad Fidei gratiam conuertent, & à pressura tantæ turbinis in parte electorum inseparabiles reddent. Tunc implebitur quod Scriptura dicit, Si fuerit numerus filiorum Israel quasi arena maris, reliquæ saluæ fiunt. Hæc Rabbanus.

XVI.

Negant alii ex eo, quòd Daniel Propheta contrarium videtur nobis tradere cap. 12. refert enim dixisse sibi Angelum, eos duntaxat salvandos esse ex populo Hebræo, qui scripti in libro Vitæ inventi fuerint.

Conclusio est, nõ omnes Iudæos, qui extremo illo Mundi ævo futuri sunt, conversum iri ad Fidem Christi per prædicationem Henoch & Eliæ,

Præterea S. Thomas, Caietanus, & alii, ex præfato Apostoli loco asserunt omnes omninò Iudæos in fine Mundi convertendos & salvandos esse, prout asserit ibi D. Dionysius Carthusianus. Negant alii, & optimè: nam contrarium videtur nobis tradere S. Propheta Daniel cap. 12. refert enim dixisse sibi Angelum, eos duntaxat salvandos esse ex populo Hebræo, qui scripti in libro Vitæ inventi fuerint: id est, tantùm prædestinatos. Verba autem Danielis ita se habent: *In tempore illo salvabitur populus tuus, omnis qui inventus fuerit in libro.* Itaq; non omnis Israel, sed plurimi ex singulis ejus tribubus, excepta una tribu Dan, in fine Mundi convertentur & salvabuntur. Excipio tribum Dan, quia ex hac nulli signantur inter 144. millia signatorum ex 12. tribubus Israel, Apocal. 7. Vnde multi putant Danitas adhæsus contri buti sui Antichristo. Sanè S. Hippolytus Martyr in lib. de Consumm. sæculi, & multi alii docent, quòd Antichristus præcipuos sectatores & propugnatores habebit Iudæos. Idq; satis significat Christus Dominus Ioan. 5. ver. 45. & Paulus Apostolus 2. Thess. 2. & 10. uti ostensum est supra diversis in locis. Ad hoc, S. Ioannes in Apocalypsi ait, eos qui consentient Antichristo, eumque adorabunt, miserimo exitu perituros. Ergo non omnes omninò Iudæi, sed multi, ac magna eorum pars, in fine Mundi convertentur per prædicationem Henoch & Eliæ ad Christum, ut apertè tradit S. Hilarius Canon. 26. in Matthæum: quoniam ibi sic ait: *Sicut pars Iudæorum per Apostolos credidit, ita & pars creditura est per Eliam.* Insuper, Theodoretus in Commentario præfati Danielis loci, & D. Gregorius Homilia duodecima in Ezechielem, produnt, non quidem omnes, sed multos tamen Iudæorum, Eliæ & Enoch prædicatione doctòs atque permotos, Fidem Christi suscepturos. Sentiunt igitur præfati Patres non omnes Iudæos, qui extremo illo Mundi ævo futuri sunt, conversum iri ad Fidem Christi; aut æternæ salutis fore participes. Hoc enim expressè declaravit Angelus, cùm dixit Danieli, in illo tempore salvum esse futurum omnem populum Hebræum, qui inventus fuerit scriptus in libro. Illud enim, *qui inventus fuerit scriptus in libro*, restringit ac contrahit signum illud universale, *omnes.* Si enim omnes Iudæi tunc futuri essent salvi; Angelus simpliciter ac præcisè dixisset, *in illo tempore salvabitur omnis populus tuus:*

præ-

præsertim cum id audire ac nosse, lætissimum ac jucundissimum futurum esset Danieli. Et quamvis non omnes Iudæi, plerique tamen, eo tempore Fidem Christi sunt accepturi: ita ut tanta ejus populi credentium futura sit multitudo, ut propter eorum qui non sunt credituri paucitatem, omnis populus Hebræus, crediturus esse, verè dici possit. Nam quod plurimum est in aliquo genere, id humano quodam loquendi modo, simpliciter, *omne* appellamus. Quam loquendi rationem, ne ipsa quidem Divinæ Scripturæ gravitas & veritas respuit; solet enim generales quasdam sententias enunciare, quæ tamen non ex toto, sed plurimum maximaque in parte veræ sunt. Itaque maximus planè & ingens numerus Iudæorum tunc intraturus Ecclesiam, ac maior quam unquam antea futura illorum ad Ecclesiam accessio; non tamen omnes nullo dempto credituri. Neque S. Paulum, neque S. Patres secus docuisse existimamus cum Malvenda lib. x. de Antichristo cap. xv. Nam quod attinet ad verba Apostoli: *Omnis Israel salvus fiet*, notamus primùm dictionem, *Omnis*, vel totus, usu Sacræ Scripturæ significare interdum non omnes simpliciter nullo excepto, sed ingentem duntaxat aliquam multitudinem, ac plerunque particulam esse hyperbolicam. Sic illud 2. Reg. 16. ver. 12. *Ingressus est Absalon ad concubinas patris sui coram omni, vel uniuerso Israel*. Et cap. 17. ver. 11. *Congregetur ad te universus, vel omnis Israel à Dan usque Bersabee quasi arena maris innumerabilis*. Sic illud, *Omnis Mundus post ipsum abit*. Sunt alia ejusmodi sexcenta loca, quorum non pauca exempla habes collecta à Rab. David Kimchio in lib. Radic. Galatino lib. 5. cap. 4. Fino lib. 7. cap. 5. Martino Cantapetrensi lib. 6. Hypotypos cap. 3. Emmanuel Sà in Hebraïsmis, aliisque.

Deinde vocula, *Omnis*, aliquando non de singulis generum, sed distributivè de generibus singulorum dicitur, ut illud *Omne animal fuit in Arca Noc*: sic illud Isaïæ 2. ver. 2. *Fluent ad eam omnes gentes*, hoc est, ex omnibus nationibus aliqui. Nec absurdè in loco Pauli Apostoli possit exponi: *Omnis Israel*, hoc est, ex omni Israele, ex omnibus tribubus Israel multi, ut diximus suprâ. Denique cum ait S. Paulus, *Omnis Israel*, subaudi, prædestinatus à Deo illo tempore convertendus, omnis Israel præordinatus à Deo ad Fidem. Et eodem tenore verborum ait S. Paulus; *Donec plenitudo Gentium intret, & sic omnis Israel salvus fiet*: at nullus est tam emotæ mentis, qui non videat plenitudinem Gentium, id est, universitatem, seu multitudinem Gentium non intelligi ab Apostolo omnes nullo dempto Gentiles, sed numerum tantùm plenum definitum à Deo credentium ex Gentibus: sic *Omnis Israel*, hoc est, qui scriptus est in libro Vitæ. Hinc Oecumenius interpretans præfata verba Apostoli, hæc

Et licet non omnes Iudæi, plerique tamen, eo tempore Fidem Christi sunt accepturi: ita ut tanta ejus populi credentium futura sit multitudo, ut propter eorū qui non sunt credituri paucitatem, omnis populus Hebræus, crediturus esse, verè dici possit.

Ditio in primis *Omnis*, vel totus, usu Sacræ Scripturæ significat interdum non omnes simpliciter nullo excepto, sed ingentem duntaxat aliquam multitudinem, ac plerūque particula est hyperbolica.

XVII.

Secundò vox, *Omnis* aliquando non de singulis generum, sed distributivè de generibus singulorum dicitur.

scribit: *Sicut non omnes ex omnibus Gentibus intraverunt, sed major pars, ita non omnes Judæi, sed ferè omnes salvabuntur.* Atque eodem modo interpretandos esse Patres, qui dixisse visi sunt omnes Iudæos, qui reperientur vivi in fine Mundi, amplexuros Christi Fidem, satis quisque eruditus intelligere poterit.

XVIII.

Causa, quare Enoch & Elias sint venturi prope Mundi occasum.

Henoch & Elias Antichristo improbrant.

Bello inter eos, & Antichristum inito, Ecclesia quæ tunc erit Hierosolymis, & in vicinis locis, in solitudine se abscondet.

Vtrum omnes Christi fideles tempore persecutionis Antichristi sint ad desertam & latibula fugituri.

Henoch & Elias prædicabunt contra Antichristum mille ducentis sexagintadiebus.

At verò Henoch & Elias ante præfatam Iudæorum conversionem Ecclesias (ut suprâ audisti) sunt stabilituri, & cum Antichristo præliaturi; cum non ob aliam præcipuè causam venturi dicantur, nisi ut se Antichristo opponant, & Ecclesiam in illo summo discrimine conservent: nam venient ambo iis qui tunc erunt protestaturi, ne fallacibus Antichristi signis seducantur, ac liberè in faciem dicturi Antichristo: *Tu non es Christus, sed Antichristus*; atque affectibus ejus: *Vos non estis Christiani, sed Antichristiani*. Unde S. Ephrem Syrus in Sermone de Antichristo: *Mittet* (inquit) *miseriçors Deus Eliam Theshitem & Enoch, qui palam populo prædicent, ne illi, nempe Antichristo credant, audacter clamantes atque dicentes: Antichristus hic est, atque seductor, & filius perditionis, d homines, nullus illi prorsus credat impio: nullus vestrum terreatur; citissimè enim destructur, dissolveturque potestas illius.* S. Ambrosius in illud 1. Corinth. 4. *Puto quodd Deus nos Apostolos, &c.* sic ait: *Necessitates & pressuras passuri sunt Henoch & Elias, qui ultimo tempore futuri sunt Apostoli. Mitti enim habent ante Christum, ad præparandum populum Dei, & muniendas omnes Ecclesias, ad resistendum Antichristo, quos & persecutiones pati & occidi lectio Apocalypsis testatur.* Verùm inito bello inter eos, & Antichristum, qui totam Christianam Religionem de medio auferre summa impietate conabitur, Ecclesia quæ tunc erit Hierosolymis, & in vicinis locis, truculentia persecutionis Antichristi conterrita, in loca deserta, semota, in antra, speluncaque ac invios saltus, loca cineta densissimis arboribus ac fruticibus, est fugitura, prout indicat S. Joannes in Apocalypsi cap. 12. ver. 6. cum inquit: *Et mulier fugit in solitudinem*: quasi dicat: Cum puer masculus, id est, heroes illi fortes per Martyrium rapiuntur ad thronum Dei, tunc mulier, hoc est, populus fidelis, putà cæteri Christiani & Sancti infirmiores tempore Antichristi fugient ad desertam & latibula; eo scilicet tempore, quo Elias & Henoch, eorumque affectæ generosi palam & intrepidè cum Antichristo cominus decertabunt. Subdit autem S. Joannes, *ut ibi pascant eam*, Episcopi scilicet, Pastores, Religiosi, alique verbi Dei ministri submissi ab Elia & Henoch, pascant & confortabunt fideles in desertis profugos, *diebus mille ducentis sexaginta.* Tot enim diebus prædicabunt contra Antichristum Henoch & Elias. Porrò S. Victorinus Martyr, Aretas in 11. Apocal. Rabbanus in Opusculo de Antichristo, & alii ferè

ferè observant tempus istud includi spatio trium annorum & sex mensium: & voluisse Evangelistam hoc dierum numero tres annos & sex menses solares quidem Græcorum ac Latinorum, ad quos scribebat, more intelligi, aperta suadet ratio. Sed annotat Strabus in 11. Apocal. hos mille ducentos sexaginta dies non explere tres annos & sex menses integros Solares, quibus grassaturus est Antichristus: nam desunt fermè viginti dies. Vnde quidam, ut Suarez tom. 2. in 3. Par. disput. 5. sect. 2. cum Sancto Anselmo in Elucidario dicunt, Henoch & Eliam 20. dies post exortam Antichristi persecutionem, suam prædicationem auspicaturos. Alii verò, ut Malvenda, mastrandos esse ipsos ab Antichristo 20. dies ante ipsius mortem, uti supra in præcedenti Tractatu propè finem demonstratum est.

Haud igitur omnes Christiani tunc fugituri sunt in deserta, sed fortiores ac in Fidei constantia validiores mansuri sunt in Urbibus ac præsertim Hierosolymis Dei providentia selecti ad decertandum cum Antichristo, & pro Religione fortiter occumbendum. Qui verò se non tantarum virium reputabunt, ut cum Antichristo manus cõferant, aufugient; nam id semper licuisse & sæpè sæpiùs expedivisse in Ecclesia, Patres Orthodoxi constantissimè ex verbo Dei, & certa traditione docuere contra deliria Montani, & hujus veneno tincti Tertulliani. Eritque singularis hæc Dei œconomia pro sua Ecclesia invigilantis, ut multi Sanctorum se in solitudines subducant, ne Antichristus totam Ecclesiam occidione deleat, aut Martyriis extinguat; alioqui enim nullus furori ejus superstes videri potuisset. Nec dubitamus cum Malvenda lib. 8. cap. 12. Henoch & Eliam clam in deserta loca ad ibi delitescentes Christianos sæpiùs venturos, illosque consolaturos, ac omni exhortationum genere confirmaturos. Idcirco enim videri possit S. Ioannes dixisse Ecclesiam in desertis mansuram dies 1260. quod erit (ut diximus supra) tempus prædicationis Eliæ & Enoch, ut ab istis quoque incomparabilibus viris in solitudine eandem pascendam significaret. Sed cujusnam Regionis erunt ista loca, ad quæ Sancti tempore præfatæ tyrannidis Antichristi confugient. Dico Arabiæ, quia in ea sunt Regiones Idumæa, Moab, & Ammon, quæ juxta Vaticanum Danielis cap. 11. vers. 41. solæ salvabuntur de manu Antichristi, secundum interpretationem S. Hieronymi, qui illud sic intelligit & interpretatur ex consensu omnium ante se Patrum. Verùm Theodoretus Orat. 10. in Daniele, ut refert Malvenda lib. 8. de Antichristo cap. 13. existimavit Antichristum parsurum istis Regionibus, quod erunt earum incolæ tunc impii, & si qui pii inter eos reperientur, parum ferventes in opere Domini sint futuri, quos nihil curabit Antichristus: verba Theodreti sunt hæc: *Secundum Historiam hos enim contemnet Antichristus, quasi ma-*

XIX.

Non omnes quidem Christiani sunt fugituri à facie Antichristi, quia fortiores ei resistent, & per Martyrium rapiuntur ad thronum Dei; imbecilliores verò ad antra remota, spelunca; aufugient.

Cujusnam Regionis extiterint ista loca, ad quæ Christi fideles tempore tyrannidis Antichristi confugient.

Idumæa, Moab, & Ammon, Arabiæ Regiones, scilicet salvabuntur de manu Antichristi, juxta Danielis Vaticanum.

Opinio Theodreti, & aliorum existimantium Antichristum par-

parsum istis regionibus, quod erunt earum incolæ tunc impii, Antichristi sectatores.

xima eorum parte, impietate obstricta, & paucis illis, qui in ipsis pii fuerint, baud flagranti studio erga res Diuinas affectis. Ita Theodoretus. Sed & S. Ephrem Serm. de Antichristo ait: Edm rursus & Moab unâ cum filiis Ammon, illum ut verum Regem cum gaudio magno adorabunt, ipsiusque comprimis se propugnatores multa cum potentia ostendent. Addunt aliqui hos populos futuros studiosissimos sectatores Antichristi, quos ut amicos in paucis charissimos sit habiturus.

XX.

Refellitur præfata Theodoreti & aliorum opinio ex præfato Danielis Oraculo, secundum interpretationem S. Hieronymi, qui illud, uti supra ostensum est, intelligit & interpretatur ex consensu omnium ante se Patrum.

In Idumæa, Moab, & Ammon sunt multa loca deserta, vastæ solitudines, montes prærupti, profundissimi specus, cavernæ, & recessus abditissimi, in quæ Sancti, & fideles fugientes ex Hierosolymis, ac Iudæa rabiem tyrannidis Antichristi se recipiēt & abscondent.

At pace præstantium Interpretum sit dictum, verbum illud, *Salvabuntur*, hunc sensum pati nequaquam posse videtur. Nam ex Hebræo ad verbum dicendum esset, *Evadent*, hoc est, liberabuntur, servabuntur, quod ingens beneficium significat, ut è manu prædonis & communis vastatoris tanquam è suprema peste liberentur, cum ipse omnia invadere & opprimere conetur; id quod de impiis nequaquam aptè dicatur. Quanto congruentius S. Hieronymus suâ & antiquorum hujus loci promens interpretationem, in hunc modum fatur: *Antichristus quoque Idumæum, & Moabitæ, ac filios Ammon, id est, Arabiam relinquet intactam, quia illic Sancti ad desertum confugient.* Hæc S. Hieronymus. Sic igitur intrepide asserimus cum Malvenda ubi supra in istis Regionibus, nempe Idumæa, Moab, & Ammon esse multa loca deserta, vastas solitudines, montes præruptos, profundissimos specus, cavernas, & recessus abditissimos (nam sunt partes Arabiæ desertæ) in quæ Sancti & fideles fugientes ex Hierosolymis, ac Judæa rabiem præfatæ persecutionis Antichristi se recipient & abscondent. Equidem vehementi adducimur conjectura hæc ipsa loca quæ nunc ex Daniele commemoramus, intellecta esse à S. Joanne cum dixit (ut supra audisti) Ecclesiam metu Antichristi fugituram in solitudinem: ad hunc enim Danielis locum respexisse Apostolum illo suo Vaticinio Isidorus Clarius & Hector Pinetus in 11. Daniel. annotarunt. Sunt autem Arabiæ deserta non longissime distita à Palæstina & Judæa, cum sint Regionibus confines. Id porro indicare voluit Isaias 16. ver. 4. cum inquit: *Absconde fugientes, & vagos ne prodas. Habitabunt apud te profugi mei: Moab esto latibulam eorum à facie vastatoris: finitus est enim pulvis: consummatum est miser; defecit qui conculcabat terram.* Ait ergo Isaias: O Moab amaro illo tempore, quo Antichristi ubique inundante furore fideles mei ex Hierosolymis, ac Judæa ad te profugi current, latebras quærentes, in desertisque tuis habitabunt, seu verius peregrinabuntur, & delitescent; tu eos ne prodas, sed benignè in tuis solitudinibus excipe, recepta, absconde: plura enim in tua Regione latibula reperient, ubi securè condantur: occulta eos à facie illius truculentissimi vastatoris, & prædonis humani generis.

ris. Quia brevi pulvisculus ille, terræ filius homuncio. Antichristus miserrimus mortalium, Orbis conculcator de medio tolleretur atque delebitur. Sed eo regnante multi infra ostendendi afferunt, quod Arca veteris Testamenti, quam iussu Dei fecerat Moses de lignis Sethim, quæ sunt imputribilia, revelabitur, & prodibit in publicum, è petraque in quam Hieremias Propheta eam curavit absorberi, quasi resurgens emerget in lucem, nimirum Angelorum ministerio educetur è rupe, reponeturque in monte Sina, qui est in Arabia, & circum illam in eo monte congregabuntur ex templo multæ copiæ Sanctorum, hoc est, Christianorum, ut eam servant ac custodiant, qui in illis Arabiæ desertis metu Antichristi persecutionis antea delitescerent, tunc è latebris ad Arcam, in qua posita fuerant virga Aaron, vas aureum plenum manna, & duæ tabulæ Decalogi, prodibunt. Jam enim fusè hic & superius in fine præcedentis Tractatus egimus de Christianis in solitudine Arabiæ timore sævitæ Antichristi profugis. Probant autem illi suam assertionem. Primò, quia antiqua Hebræorum traditio est, Arcam fœderis non fuisse in secundo Templo, neque in Herodiano: futuram verò in Templo à Messia restaurando, id est, in Templo Hierosolymitano, quod unà cum Vrbe denuò sunt reædificanda à Iudæis Antichristoque, nullum dubitatio permoveat, qui fieri possit, ut tam brevi tempore, nempe nedum triennio exacto tam immania & immensa opera absolvantur: nam cogitet auctorem futurum Antichristum innumerabilium cacodæmonum agmine in opus incumbente: ex alteraque parte alacritatem pervicaciamque Iudæorum mente reputet, & admirationem statim deponet.

Quòd autem Arca nõ fuerit in secundo Templo patet: nam anno Regni Sedechiæ undecimo, ad finem jam appropinquare incipiente, credendum est, quosdam de Principibus Sacerdotum & Levitarum valde pios, & Divini cultus, Sacrarumque rerum zelatores; cum prævidissent brevi Hierosolymam à Chaldæis esse capiendam; timentes, ne si cum ipsa Vrbe Templum quoque ipsum (ut iam non semel prophetatum fuerat) incendio daretur; Sacra etiam in eo existentia, simul interirent; ipso forsitan Hieremia suadente atque instante, clam sustulisse de Templo Arcam fœderis Domini, & altare incensi super quo erat ignis sacer, & alia ibidem existentia translata facilia, occultasseque omnia tunc in aliquo Urbis loco subterraneo, & ab hostium rapinis, incendiisque benetuto, ne Sancta illa in manus incircumcisorum devenirent. De-

Vtrum Arca veteris Testamenti tempore Antichristi sit comparitura.

Affirmant multi, & probant primò ex eo, quòd antiqua Hebræorum traditio est, Arcam fœderis non fuisse in secundo Templo, neq; in Herodiano: futuram verò in Templo à Messia restaurando.

Templum Hierosolymitanum & Urbem à Iudæis Antichristoque denuò reædificanda.

XXI.

Sacra de Templo Hierosolymitano à Iudæis occultanda transferuntur.

Hieremias Propheta usq; ad captam

ptam & expugnata Hierosolymam clausus in vestibulo carceris mansit.

ceris; is enim egrediens Hierosolyma ut veniret ad vicum suum Anathot, qui erat tribus milibus procul ab ea Vrbe, tanquam fugeret ad hostes captus est & incarceratus. Sed paulò post à Chaldæis capta & expugnata Hierusalem, liber ab eis dimissus fuit. Qui statim, antequam iret ad Godoliam in Maspha, de Sacro deposito sollicitus, Divino monitu locum adiit, in quo abscondere fecerat tabernaculum & Arcam Dei aliaque eiusmodi priusquam caperetur Hierosolyma, eaque inde trans Iordanem usque transtulit, in montem, in quo Moyses terram Chanaan sub mortem contemplatus fuerat. Sic enim legitur 2. Machab. 2. ex quibusdam Hieremix descriptionibus, quæ non extant: *Erat autem, in ipsa Scriptura, quomodo tabernaculum, & Arcam iussit Propheta Divino responso ad se factò comitari secum, usque quo exiit in montem, in quo Moyses ascendit, & vidit hereditatem Dei*, hoc est, Promissam Terram. Intelligit sine dubio montem Nebo, cuius vertex vocabatur Phasga, Deuteronom. 34. versic. 1. estque in Arabia, ut S. Hieronymus de Locis Hebraicis & omnes affirmant. Itaque mons ille ubi Hieremias Propheta asportavit Tabernaculum & in eo contenta, est mons Nebo, de quo olim Moses paulò antequam moreretur, iubente Domino contemplatus est universam terram promissionis, uti ostensum est: atque ibidem in secretissima quadam spelunca abdidit illa, ipso speluncæ ostio quam diligentissime obstructo. Quid est autem quod Auctor ille ait: *iussit Arcam coritari secum?* Interpretantur Lyranus & Torniiellus tom. 2. Sacrorum Annalium ad annum 1. sextæ ætatis num. 8. Hieremiam plures assumpsisse socios, qui Sacram hanc suppellectilem deferrent. Et certè paulò post legitur, aliquos qui sequebantur locum notare voluisse, in quo Hieremias prædicta reconderat: sed Propheeta, cum advertisset id reprehendit eos: & protinus, hac occasione arrepta propheta vit ignotum fore locum illum, donec congreget Deus congregationem populi, & propitius fiat, ac denudè Templum reædificari concedat; tunc enim, inquit, & non prius, manifestabuntur quæ nunc occultavimus; & cum primùm in Templum reportata ac reposita fuerint, apparebit cunctis videntibus gloria Domini super sacrificia in nube & igne, sicuti Moyse ac Salomonis temporibus. Hanc Hieremix Prophetiam adimplendam esse in fine Mundi tempore Antichristi, indicant multi infra ostendendi Patres.

Hieremias Propheta abscondit tabernaculum & Arcam fœderis in monte Nebo.

Hieremias, cum advertisset quosdam affectasse notare locum, in quo prædicta reconderat, reprehendit eos.

XXII.

Qui Arcam detulerint.

Serrarius verò quæst. 18. in secundum Machab. dici posse putat Angelorum opera Arcam delatam fuisse, præsertim cum Hieremias nullos videatur, ejus loci, in quo hæc reconderentur, confcios habere voluisse (quo modo multis post sæculis ædes Lauretana,

tana, ab ipsa Palæstina ad Italiam usque translata creditur) id ta-
men miraculum ab aliquibus visum, qui propterea fuerint ad se-
quendum incitati. Pergit autem Scriptura: *Et veniens ibi Hieremias invenit locum spelunca, & tabernaculum, & Arcam, & alta-
re incensi intulit illuc, & ostium obstruxit. Et accesserunt qui-
dam simul, qui sequebantur, ut notarent sibi locum: & non potue-
runt invenire. Ut autem cognovit Hieremias, culpans illos, dixit:
Quod ignotus erit locus, donec congreget Deus congregationem
populi, & propitius fiat: & tunc Dominus ostendet hæc, & appare-
bit maiestas Domini, & naves erit sicut & Moyse manifestabat ur,
& sicut cùm Salomon petiit, ut locus sanctificaretur magno Deo,
manifestabat hæc.* Hætenus Scriptura. Iosephus verò Gorionis fi-
lius lib. 1. de bello Iudaico cap. 17. ait hoc tabernaculum fuisse,
nō quod David extruxerat in Sion, sed quod Moyse in deserto;
eos autem qui Hieremiam sequebantur, fuisse Sacerdotes. Hæc au-
tem quæ describuntur ex illis Hieremiæ descriptionibus, quam
habeant auctoritatem non facile dixerim. Certè Eman. Sà non
putat habere auctoritatem Scripturæ: ille enim descriptionum li-
ber non fuit Canonicus, immo nec totam illam Iudæorum Epi-
stolam, sicut nec reliquas, quæ in libris Machabæorum recitantur,
Antiochi, Spartiatarum, Romanorum, quoniam Scriptura dun-
taxat refert illos ita scripsisse, quod de Fide est. At Malvenda lib.
11. de Antichristo cap. 12. asserit illam Scripturam habere autho-
ritatem: nam ait, quod eius Auctorem Divino & infallibilis verita-
tis afflatu conscripsisse nullus Orthodoxus dubitat. Quocirca,
subdit ille, quæ in Editione Notarum Emmanuelis Sà Lugduni
anno Salutis 1602. in 2. Machab. 1. ver. 13. & in cap. 2. ver. 1. & 32.
adiecta sunt præter mentem Catholici Auctoris proculdubio ope-
ra Genevensium, ut prorsus hæretica reiiciantur, & indigna con-
futatione: atque his quibus ea cura incumbit acrius invigilandū,
ne eiusmodi venena melle illita irrepant.

Certum igitur est (concludunt illi) Arcam nec exustam, aut
destructam, nec abductam à Chaldæis in everfione Hierosolymæ
& Templi per Nabuchodonosor, sed absconditam à Hieremia in
antro, illicque quasi sepultam mansisse. Cujus etiam rei gestæ
haud obscurè meminit Alexander Polyhistor apud Eusebium de
Præparatione Evangelica lib. 9. cap. 4. cùm ait: *Omnia quæ in
Templo fuerant Arca excepta, & Tabalis, in Babylonem Nabucho-
donosor asportavit. Arcam enim Hieremias detinuit.* Hæc ille, à
quo vix discedunt qui produnt Arcam non fuisse in templo Hiero-
solymitano à Romanis everfo. Quod autem Arca non fuerit in
Herodiano Templo ostendit ubi supra Malvenda ex Iosepho hunc

An Angeli, ut
ædem Laureta-
nam.

Quod taberna-
culum abscondi-
tum.

Et qui Hieremie
socii.

Quæ auctoritas
descriptionū Hi-
eremiæ, &c.

Nullam autho-
ritatem putat ha-
bere Emanuel Sà

Auctoritatem
habere asserit
Malvenda.

XXIII.

Vtrum Arca
fuerit abducta à
Chaldæis in ever-
fione Hierosoly-
mæ & Templi
per Nabuchodo-
nosor.

Maluenda ostendit ex Iosepho, Arcam non fuisse in Herodiano templo.

in modū scribens: *Arcam in Templo Herodiano non fuisse, Iosephus, qui id optimè nosse potuit, quippe Sacerdos Templi Herodiani, nimis aperte affirmat, cū de Templo ab Herode instaurato hæc ait lib.6. Belli Judaici cap.6. Intima verò Templi pars viginti cubitorum erat, discernebatur autem similiter velo ab exteriori, nihilque prorsus in ea erat positum. Inaccessa verò, & inviolata, & invisibilis omnibus habebatur, Sanctique Sanctum vocabatur. At si in Aedyo Arca erat posita, qui potuit Iosephus dicere nihil prorsus in eo positum fuisse? Deinde Arcam in Triumpho non esse ductam à Tito, ex eodem Iosepho oculato Triumpho Titi inspectore facile possumus intelligere, qui eum quem præsens vidit Triumpho clavissimum apparatus describens, hæc inquit lib.7. Belli cap.24. Spolia verò alia quidem passim ferebantur, eminebant autem ea, quæ apud Hierosolymam in Templo reperta sunt, mensa aurea ponderis talenti magni, & caudelabrum similiter quidem auro factum, &c. Post hæc autem portabatur Lex Judæorum novissima spoliorum. Sed quis tam hebes fuerit, qui putet Arcam omnium Templi spoliorum Sacrosanctissimam & pretiosissimam silentio prætermittendam Iosephum, si ea in Triumpho ducta fuisset. Nos quidem hic Romæ ipsum Arcum Titi attentè cominus und cum viris eruditissimis inspeximus: sed deformatis jam lapidibus nihil quivimus satis accuratè deprehendere, nisi quod in eorum libentius concedimus sententiam non Arcam quidem esse quam laureati gestant viri, sed mensam illam auream ponderis talenti magni, quam in Triumphum Titi illatam nuper ex Iosepho relegimus. Ita Maluenda.*

XXIV.

Secundò probant illi ex Patribus, & in primis ex S. Epiphanio Constantiæ Cypri Episcopo: nam is in lib. de vitis Prophetarum res gestas Hieremiæ stylo exarans, hæc inter alia ait: *Hic est ille Propheta, qui ante mutationem Templi Arculam apprehendit, quæque fuere in ea singula, & curavit ea absorberi in saxum. Et locutus est Sacerdotibus plebis, & quicumque aderant, maioribus. Profectus Dominus è Sina in Celos: sed revertetur in maiestate & virtute Divina. Et hoc adventus ipsius indicium erit: quando Gentes universæ ligno supplicabunt. Addidit præterea: Arcam banc nec quisquam reserabit unquam, neque Sacerdotum, neque Prophetarum, Mose electo excepto Dei. Tabulas quas continet ipsa, nullus explicabit, præter Aaron. Ceterum in resurrectione primam Arca resurget, & prodibit è saxo, inque Sina monte collocabitur: & omnes Sancti ad eam confluent, ut illic suscipiant Dominum, & vitent inimicum seu adversarium, qui perdere illos affectabat. Tunc saxum figillavit digito, inscribens nomen Domini: & factus*

Secundò probat illi ex Patribus, & in primis ex S. Epiphanio.

factus est typus instar sculpturae ferri : & nubes petram cooperuit : & eam sanè locam vix quisquam noverit . Quin ne nomen quidem usque in hunc diem , nec usque in consummationem seculi datur legere . Lapis deinceps ille habetur in solitudine , ubi primitus fabricata est Arca , in medio montiam , in quibus jacent Moyses & Aaron sepulti . In noctibus porro nubecula nitet modo ignis eodem loci , protypo qui erat ab initio , quoniam nunquam cessabit majestas Dei à lege ejus . Haestenus S. Epiphanius . Eadem omnino totidem verbis descripsit S. Dorotheus in Synopsi de vita & morte Prophetarum : nam ibi de Hieremia sic ait : *Hic Propheta antequam caperetur Templi , Arcam legalem , & quae in illa erant , arripuit , & in petram quandam abdi fecit , dixitque astantibus : profectus est Dominus Sinai in Calam , & iterum veniet Legislator ex Sion cū potestate , & signum adventus ipseus erit vobis , quando universae Gentes lignum adorabunt . Dixit etiam : Arcam illam nemo arripiet , praeter Aaronem , & tabulas in illa reconditas nemo introspiciet , sive Sacerdotum , sive Prophetarum , praeter Moysen electum Dei . Et in die resurrectionis Arca primam resurget , & ex petra prodibit , poneturque in monte Sinai ; & congregabuntur ad eam omnes Sancti expectantes Dominum , & fugantes inimicum , occident eam venientem ad hanc petram . Obsignavit autem eam digito per nomen Dei , et facta est sculptura instar sculpturae ferri : et nubes lucida obtexit nomen Dei , nec quisquam locum hunc cognovit , neque obsignationem legere potest in hodiernum usque diem , & ad consummationem usque . Est autem petra in solitudine , ubi & primam fabricata est Arca , inter duos montes , in quibus sepulti iacent Moyses & Aaron , & nota nubes velut ignis hunc locum obrigit , iuxta quod olim factum est : nunquam enim deesse potest gloria Dei à nomine Dei . Propterea gratiam Hieremiae dedit Deus , ut finem mysterio suo ipse faceret , fieretque consors Moysi & Aaronis , qui & unà conjuncti sunt ad hunc usque diem : nam & Hieremias Sacerdotali semine propagatus est .* Haec S. Dorotheus . Cui similia tradiderunt S. Thomas in 2. Machab. 2. & Iosephus F. Gorionis , qui ubi supra de secundo Tēplo

Secundò ex S.
Dorotheo.

Tertiò ex S. Thoma , & Iosepho F. Gorionis , cuius Historia in Bibliotheca Patrum inserta est.

locausta sua, sacrificia sua, pacifica sua, & iuge sacrificium suum, &c. Hastenus ille. Qui illud perperam ait Hieremiam venturum socium Eliæ in fine Mundi, quod supra refutavimus.

XXV.

Quorum omnium, Malvenda quantum mente assequi potuit, existimat hanc esse sententiam, Arcam intra speluncam seu à saxo hiante abfortam, inclusamque à Hieremia, ibidem semper mansuram, ad finem usque Mundi; & tunc tempore Antichristi in publicum manifestandam in monte Sinai.

Antichristus quid secundum præadductos Patres à Malvenda elucidatos sit facturus, postquam fama acceperit Arcam apparuisse in Arabia montibus.

Auctores, qui secundum Malvendam afferunt Arcam postquam ab Hieremia fuit in speluncam rupis inclusa, nunquam deinceps comparuisse, neque in Zorobabelico aut Herodiano

Atque hæc quidem à tantis asserta Patribus, inquit Malvenda ubi supra esse accuratissima lance perlibranda; neque enim eos putat tradidisse nisi quæ firma majorum asseveratione acceperant, & in re futura atque ob hoc nimium obscura quædam retulisse, quæ non ita facile intelligi valeant. Existimat ergo quantum mente assequi potuit, hanc esse sententiam Patrum: Arcam intra speluncam seu à saxo hiante abfortam, inclusamque à Hieremia, ibidem semper mansuram ad finem usque Mundi. Cum verò sæculi occasus adierit propè, & ipsa generalis hominum Resurrectio in proximo erit, nempe ipso Antichristo regnante, Arca in publicum manifestabitur: quia tunc Angelorum ministerio educetur è rupe, ac collocabitur in monte Sina, & omnes Sancti ad eam confluent, ut illic suscipiant Dominum, & vitent inimicum, qui perdere illos affectabat. Etenim Antichristus postquam fama acceperit Arcam veteris Testamenti in Arabiæ montibus apparuisse conspicuam, ingentemque Christianorum numerum nutu Dei ad eam confluisse; mittet illuc Ducem quendam ex suis strenuum cum valido exercitu, ut fusis, fugatisque, atque etiam interfectis Christianis, Arcam deinde reducat, aut certè comburat, vel concidat; cum ipse jam antea diabolica fraude Arcam aliam quasi illam antiquam Sacrosanctam, apparere mirabiliter fecerit, & in Templo à se condito in gratiam Judæorum reposuerit. Verùm Christiani Ducem illum ab Antichristo adversus ipsos missum profligabunt, & occident, conatusque Antichristi irritos reddent, magnaque lætitia circum Arcam conglobabuntur. Interim verò antequam veniat Antichristus jam inde à tempore Hieremiæ manere Arcam in antro illo reconditam, illustratam tamen miraculis illis quæ Patres narrant. Ita Malvenda, qui & subdit, id probans hac ratione: nam Arcam (inquit) postquam ab Hieremia fuit in speluncam rupis inclusa, nunquam deinceps comparuisse neque in Zorobabelico aut Herodiano Templo fuisse, manifestandam verò tempore Antichristi, cum Judæi ad Fidem Christi convertentur, præter Patres nuper citatos, astruunt quoque eruditi ex Recentioribus Melchior Cano de locis Theol. lib. 2. cap. 11. Robertus Card. Bellarminus de Verbo Dei lib. 1. cap. 15. ad 4. object. Ribera in 1. Aggæi num. 19. & alii apud Nicolaum de Lyra in 2. Machabæorum 2. Quorum sententiæ libenter adstipulatur P. Serarius in Elucidationibus in libris Machabæorum. Sed dicet quisquam secundum Malvendam: Cur

Deus

Deus tam longo tempore Arcam servat absconditam? Cur insuper tempore Antichristi eam in publicum educet? num ut inde Judæi ansam arripiant contumacioris perfidiæ? Esto, Malvendæ causa sit abstrusa, non propterea concidunt, quæ ipse hætenus de manifestatione Arcæ tempore Antichristi tanta probabilitate firmavit. Recentiores multas perquirunt rationes, sed ea Malvendæ magis probatur, revelandam Arcam propter conversionem Judæorum, nimirum cum viderint Arcam apparuisse, nec ab Antichristo in potestatem potuisse redigi, sed potius à Christianis servari, quodque Deus in eorum gratiam rem olim ipsis Sacrosanctissimam patefecerit, sed maximo miraculo apud Christianos, ut videant à quorum partibus stet Dominus, ac relicto Judaismo Fidei adhæreant Christianæ. Sic igitur præadducta illa verba præfata: Scripturæ accipit Malvenda, non esse revelandam Arcam, donec congreget Deus congregationem populi, & propitius fiet: nimirum cum tempore Antichristi Judæis ex toto Orbe congregatis in Judæa, Deus irasci desinet, reddeturque propitius, ac eos per Henoah & Eliam ad Fidem convertet; tunc apparebit Arca super montem Sina cum eadem gloria & majestate, sicut in eodem loco Deus Moyfi loquebatur: nam splendorem nubis & coruscationes fulgidas tunc non defuturas putat præcitus Auctor. Sed quorsum, obsecro, Arcæ fœderis revelatio in fine Mundi, aut novæ legis temporibus, quando constat cunctas veteris Testamenti figuras esse impletas, penitusque antiquatas? Nam quod ajunt præadducti & explicati à Malvenda Patres & Doctores: Arcam Dei quæ 1. Reg. cap. 4. ver. 21. gloria Israel nuncupata fuerat, tempore secundi Templi non fuisse manifestatam, ne Judæi hac gloria, vel potius gloriæ umbra contenti, à vera & sempiterna gloria Christi speranda desisterent: manifestandam verò esse in fine sæculorum, ut certius cognoscant Judæi tunc ad Fidem conversi, se credentes in Christum, veteres Patriarchas, & Prophetas imitari, ac veros esse Abrahæ filios, & Moyfi discipulos, cum viderint suo tempore expletâ Hieremiæ Prophetiam, & se Arcam habere qua patres sui caruerant. Hæc, inquã, & hujusmodi alia, nihil me movent. Non enim tanta erat Arcæ gloria quæ posset eos à speranda gloria Christi impedire. Etenim si neque Moysen neque Prophetas impedivit; certe neque ipsis credentes poterat impedire. Neque Arcæ revelatio videtur necessaria in fine Mundi ad confirmandos in Fide Iudæos, qui tum ad Christum convertentur. Nam si hætenus non fuit necessaria; scimus enim multos ex Iudæis in primitiva Ecclesia, & inde usque nunc ad Fidem Christi esse conversos, atque ita virtute Spiritus Sancti fuisse roboratos, ut pro ea li-

rodiano Templo fuisse, manifestandam verò tempore Antichristi, cum Iudæi ad Fidem Christi converterentur.

Sed quorsum, obsecro, Arcæ fœderis revelatio in fine Mundi, aut novæ legis temporibus, quando constat cunctas veteris Testamenti figuras esse impletas, penitusque antiquatas.

Arcæ revelatio non videtur necessaria in fine Mundi ad confirmandos in Fide Iudæos, qui tunc ad Christum convertentur.

ben-

benter mortem ac tormenta sustinere non recusaverint, & sine aspectu Arcæ, crediderint se, post acceptam Fidem, multò perfectius quàm antea, esse filios Abrahæ, & Moyfi discipulos, & Sanctorum Patriarcharum, & Prophetarum imitatores. Quis audeat affirmare ejusdem Arcæ revelationem, temporibus Antichristi, Iudæis necessariam fore, ut eis liquido constet, quàm benè concordent cum rebus figuræ, & cum corporibus umbræ? Quasi verò tunc Sacræ paginæ non valeant indubitata Fidem facere, quod re vera, & Arca & aliæ hujusmodi umbratiles figuræ, Christi mysteria præcesserint, ac bellè admodum cum ipsis conveniant? Quasi Spiritus Sanctus quem accipere solent credentes, non sufficere possit ita docere omnem veritatem eos qui in fine sæculi convertentur, quemadmodum docuit illos qui in primitiva Ecclesia crediderunt? Ita Augustinus Torniellus tom. 1. Annalium Ecclesiasticorum ad annum Mundi 3610. num. 14.

XXVI.

Opinio nonnullorum existimantium Arcam ab Hieremia absconditam rursus in reditu ab exilio Babylonico comparuisse, & in secundo Templo per Zorobabelè excitato repositam, diuque in illo conservatâ.

Num postea fuerit Arca ab Antiocho Epiphane, vel à Pompeio, aut Crasso ablata.

Arca ab Hieremia abscondita Neemiæ temporibus fuit inventa, & in secundo Templo collocata.

Arca in secundo Templo servata.

At verò alii existimant Arcam ab Hieremia absconditam rursus in reditu ab exilio Babylonico comparuisse, & in secundo Templo per Zorobabelè excitato repositam, diuque in illo conservatam: siquidem Divina illa verba: *Ignotus erit locus, donec congreget Deus congregationem populi: & tunc Dominus ostendet hæc*: De reversione populi Iudaici ab exilio tempore Zorobabel intelligenda videntur: postea verò vel ab Epiphane Antiocho, vel à Pompejo, aut Crasso, aut quovis alio casu fuisse ablatam. Verùm ista nequiquam probari possunt, & facilè etiam per se nulla aut ratione, vel auctoritate fulta concidunt. Arca namque ab Hieremia abscondita cum altari, mensa, & candelabro, Neemia procurante, fuit inventa, & in secundo Templo pariter collocata. Ita tradit Torniellus ubi supra cum ait: *Dicamus igitur, his ommissis, quod quando sub Neemia Judæorum Rege, ostendit Dominus locum in quo olim absconditus fuerat ignis Sacer; ostendit pariter ubi abdita manebant Arca, tabernaculum, altare incensi, & cætera ejusmodi; idque, ut omnia inde transferri, & in Templo jam reedificato honestius reponi, ac singula suis locis, ut prius, decenter collocari possent; & mysteriorum illorum veteris Testamenti Religio jam penè collapsa, ad præteritorum malorum levationem, animosque ad meliora speranda erigendos, denovo instaurari, & in eodem secundo Templo conservari posset, donec novo adveniente Testamento, cuncta demum consummarentur.* Quamobrem Iosephus Stephanus Oriolensis Episcopus in lib. 1. Machabæorum ad caput 4. vers. 49. annotat, Arcam in secundo Templo servatam fuisse ex 3. Esdræ 1. vers. 3. affirmare aliquem posse. At quamvis liber ille sit Apocryphus, manifestè tamen eo loco de tempore Iosifæ Regis loquitur, cum

cùm adhuc Salomonis Templum staret. Vult igitur præfatus Auctor innuere, Arcam fœderis seu Testamenti in templo Hierosolymitano remansisse donec illud à Romanis eversum fuit: & tunc Romæ in triumpho Titi fuisse asportatam. Hinc addit: *Memini me Romæ in Templo S. Ioannis Lateranensis ligna quedam vetustissima conspexisse. Vidimus & nos, nam publicè visenda aliquando exponuntur, quæ ut fama refert, ex Arca Domini, quam Titus Imperator inter triumphandum Romam deduxerat, remanserunt. Quod certè mihi sit verisimile, cùm Glaber Radulphus Historicus Gallus lib. 3. cap. 6. referat apud Gallias in urbe Senonensi partem virgæ Moysi repertam tam multa miracula edidisse, quæ Rainardi Regis animum in Moysi legem amplectendam impulerunt, ut iam non Christianorû, sed Iudæorum potius Rex appellari voluerit. Hæc ille. Subdit Iosephum in Triumpho Titi Arcam silentio involuisse ob pudorem suæ religionis. At alii indicant Iosephum Arcam expressisse sub nomine legis: nam eum aiunt per legem Iudæorum novissima spoliolum Hierosolymitani Templi, quæ ipse à Tito Romam in Triumpho delata fuisse scribit lib. 7. de Bello Iudaico cap. 24. non librum legis, sed fœderis Arcam legis tabulas continentem, significare voluisse: sic enim videtur locum illum intellexisse Auctor Historiæ Scholasticæ in Historia libri Judith cap. 3. ubi ait, quod inter manubias, quas tulerunt Romani de Judæa, leguntur translata Arca Domini, candelabrum, & mensa. Sed asserit Petrus Comestor hanc Arcam vel fuisse illam, quam Hieremias abscondit in latibulo petræ, prout supra ostensum est: vel alteram, ab Hebræis instar prioris ædificatam: sed iste Auctor reiicitur à Malvenda ubi supra his verbis: *Rursum neque illorum admittenda sententia est, ut Petri Comestoris in Historia Scholast. Judith cap. 3. qui Arcam in Herodiano Templo fuisse dixerunt, vel illam antiquam, vel aliam novam ad instar antiquæ fabricatam, atque inde à Tito, everso Templo & Vrbe, in triumpho Romam perductam, cuius effigiem videri nunc Romæ in lapide excavatam in Arcu Titi putarunt: ubi totus Triumphus apparatus, & pompa saxo incisa cernuntur: inter quæ viri laureati visuntur Arcam vestibus impositam humeris gestantes. Ista, inquam, baud veritate subsistunt: nam Arcam in Templo Herodiano non fuisse, Iosephus, qui id optimè nosse potuit, quippe Sacerdos Templi Herodiani, nimis aperte affirmat. Hucusque Malvenda: nam ejus reliqua supra retulimus, in quibus ostendit, uti indicavimus, Arcam non fuisse neque in Zorobabelico neque in Herodiano templo. Augustinus verò Torniiellus tom. 1. Annalium Ecclesiasticorum contrarium asserit: nam ad annum Mundi 3540. num. 5. & ad annum ejusdem 3885. num. 5. usque ad numerum 10. tenet & probat Arcam fuisse in Zo-**

Vtrum ista deinceps in templo Hierosolymitano remanserit donec illud à Romanis eversum fuit: & an tunc Romæ in triumpho Titi fuerit asportata.

Apud Gallias in urbe Senonensi pars virgæ Moysi reperta.

Iosephus in Triumpho Titi Arcam secundum aliquos silentio involuit ob pudorem suæ Religionis: sive secundum alios illam expressit sub nomine legis.

Quid legis nomine Iosephus acceperit.

Augustinus Torniiellus tenet & probat Arcam fœderis fuisse in Zorobabelico & Herodiano templo.

Auctor iste recit Hebraeos, & qui cum ipsis crediderunt, Arcam federis in secundo Templo nunquam extitisse. Itaque secundum Torriellum non est recipienda præfata eorundem traditio, quam ille multis rationibus probat non esse antiquam ipsorum traditionem, sed commentum Rabbino- rum, & mendacem quandam fabulosamque eorum adinventionem: idcirco idem Auctor ubi supra ad annum Mundi 3610. num. 15. postquam retulit præfata verba S. Epiphani, S. Dorothei, & Josephi F. Gorionis, sic ait: *Porro hæc omnia si prudens lector attentius consideret, inueniet, ni fallor, in eis quadam, quæ nescio quo modo sine speciali revelatione Divina (de qua tamen nihil constat) sciri potuerint. Item nonnulla, ut mihi videtur, Sacræ Scripturæ, & veritati parum consona. Et insuper aliqua, quæ nescio si Ecclesia Catholica unquam receperit. Quo fit ut videamur potius simpliciter, & sine ulla rerum discussione à Rabbinis accepta, quam inter veras antiquorum traditiones computanda. Nam quis unquam scire potuit, quod Hieremias obsignando lapidem digito, ea miracula patreret, quæ isti narrant; si tamen sibi cum Propheta nullus creditur affuisse, qui sciret locum illud, & qui hæc aliis nunciare potuerit? qui enim postea supervenerunt, ut notarent locum, redarguti à Propheta, illum invenire non potuerunt, ut expressè traditur 2. Machab. cap. 2. ver. 6. Nusquam autem legimus, quod ipse Hieremias cuiquam dixerit se in eo loco ullum patrasse miraculum. Quomodo item potuit Hieremias Arcam in deserto ferre, & abscondere priusquam Urbs Templumque caperetur, si ipsemet sua Prophe- tia cap. 8. in fine testatur se mansisse in vestibulo carceris usque quo capta est Hierusalem? & scimus, quod neque si tamen liber fuisset, tale quid præstare potuisset, existente nimirum tunc Urbe clausa, & à Chaldeis circumvallata, & obsessa; & nos sub An. Mundi 3447. ostendimus hæc acta fuisse postea quam ipse Hieremias à Chaldeis liber dimissus est. Sed & illud mirabile est, quo pacto locus Arca abscondita hætenus potuerit esse ignotus, si ipsam, ut isti aiunt, iugiter diu noctuque columna nubis, & ignis obtegeret, eo fere modo quo olim pendere super Arcam consueverat: quandoquidem vel ipsamet locum illum particularem ostenderet; & multi usque hodie ad tale spectaculum visendum occurrerent. Quomodo etiam verum esse potest, quod Arca in eodem loco abdita sit, in quo olim facta fuerat? si ex Scriptura Sacra constat eam fuisse factam in Sinai, & absconditam in monte Nebo terræ Moab, prope Iordanem, & consequenter procal admodum à Sinai posito? Sed & qui fieri potest, quod eadem Arca inter duos illos montes fuerit occulta, in quibus sepulti iacent Moyses & Aaron; cum ex eadem Sacra Scriptura certum sit Aaronem in monte Hor, qui erat in finibus Idumææ, periisse, ibidemque suus cum lætu populi celebratum fuisse, ut traditur*

Na-

Numer. cap. 20. ver. 29. & 30. Moysen verd in vertice Phasga montis Nebo non procul à Iordane è vita excessisse, & ibidem in valle proxima, ut legimus Deuter. capit. 34. ver. 5. & 6. fuisse tumulatum; & ex Geographia tabulis pateat, inter hos, non extare montem Sinai, sed esse ab utroque valde remotum? Illud præterea, quoddam Arca non nisi sub finem Mundi de illo saxo sit proditura, & quoddam eam tunc nemo arripiet præter Moysen & Aaron, & quoddam locus Arca non cognoscetur donec venerint Hieremias & Isaias: non ne supponunt qui hæc asserunt, quatuor hos viros ante universalem hominum resurrectionem surrecturos, & ab Hebrais tunc viventibus, denuo in hac vita esse videndos? Profecto hæc in Sancta Ecclesia recepta esse nunquam audivi. Nam quoddam Henoch & Elias, qui adhuc vivere creduntur, venturi sint temporibus Antichristi, & Christianam Fidem doctrinamque adversus ipsum predicaturi, atque ab ipso tandem occidendi; colligunt multi ex his quæ de duobus illis testibus innominatis traduntur Apocahyp. cap. 11. ver. 3. usque ad 14. Et videtur hæc doctrina communiter recepta, & comprobari posse ex his quæ à nobis sub anno Mundi 623. num. 2. & 3139. num. 1. & 2. dicta sunt. At verd de Moysè & Aarone, & item de Hieremia & Isaia, qui mortui sunt; quoddam ante communem omnium resurrectionem resurgere debeant, & eam hominibus tum viventibus aliquandiu conversari; sive iteram postea morituri, sive ab extremo, & universali omnium interita soli Divino favore præservandi; (alterum enim ex his ponere necesse est) videtur positio nova, & valde incerta, & nullo Sacra Scriptura testimonio posse fulciri, ac propterea non de facili admittenda. Denique, ut omittam quod ex memoratis Auctoribus alter dicit: Arcam nemo arripit, præter Aaronem; & nemo introspiciet, præter Moysen. Alter verd è converso: quoddam Arcam nemo poterit producere, nisi Moyses; & aperire, nisi electus Dei Aaron. Item alter, quoddam ipsa Arca resurget, & de petra prodibit. Alter verd, quoddam eam nemo poterit producere, nisi Moyses; quæ profecto inter se omnino coherere non videntur. Illud etiam: quoddam Arca ponetur in montem Sinai, & omnes Sancti congregabuntur ad ipsum, regressuri in Domini expectantes, & ut vitent inimicum qui eos perdere affectabat: & his similia; quis non videt gratis dici? Etenim quis hæc divinare potuit aut potest, sine ulla Prophetica auctoritate in Sacris Scripturis expressa, aut in Ecclesia Catholica communiter recepta? Quod si quis contendat, memorata omnia ex veterum traditionibus fuisse desumpta. Vtique crediderim prædictos Scriptores sic existimasse. Sed si in hisce traditionibus referendis contigit aliquando etiam ipsum S. Hieronymum in quæst. Hebraicis in Paralipomenon (si tamen ille liber ipsius est) falli, aut non propriam sed aliorum opiniones referre, ut nos sub anno Mundi 2464. num. 3. & 2545. num. 54. & 2583. num. 20. & 3149. num. 3. ostendimus: quid mirum est id aliis quoque contingere potuisse

tuiffe? *Nemo enim est quem non aliquid interdum effugiat. Et scimus non illos tantùm inter bonos Auctores computari, qui nunquam, sed qui minus falli solent. Porro regula discernendi probatas veterum traditiones à Rabbimorum figmentis, est, ut nihil Scripturæ Sacræ quovismodo contrarium, & his quæ Catholica recipit Ecclesia adversam, diversumve continent. Veritas enim veritati nullatenus potest esse contraria. Et hæc volui dixisse, non quia libenter à talium Patrum sententiâ discedere audeam, velimque, mordicus propriam tueri (paratus enim sum in his, & in aliis meliori semper iudicio subscribere) sed, ut ingenii mei fert tenuitas, hæc ingenuè, & simpliciter pro veritate protulim, quam si forte non assecutus fuero, dabo saltem aliis ansam, eam accuratius indagandi, vel firmitus stabilendi.* Ita Torნიellus

XXVII.

Quenam miraculis, seu portentis Henoch & Elias sint acturi tempore Antichristi.

Primum Enoch & Eliæ miraculum.

Quid Enoch & Elias in faciem Antichristi liberè dicent.

Ostensis igitur, quæ Henoch & Elias sunt acturi verbo & exemplo; modò superest ostendenda quæ miraculis, seu portentis: nam duos istos præclaros Apostolos instar Moysen & Aaron tot tantaque mirabilia esse patratturos, ut olim illi in Ægypto fecerunt, nemo prudens quibit in dubium revocare, si attentè consideraverit, quæ de his Enoch & Eliæ signis Sanctus Joannes in Apocal. cap. 11. vers. 5. & 6. prodat. Ait enim: *Et si quis voluerit eos nocere, ignis exiet de ore eorum, & devorabit inimicos eorum. Hi habent potestatem claudendi Cælum, ne pluat diebus. Prophetiæ ipsorum: & potestatem habent super aquas convertendi eas in sanguinem, & percussere terram omni plaga quotiescunque voluerint.* Quæ verba nos hic breviter exponamus, prolixiora ad Enarratores ablegant. *Et si quis voluerit eos nocere*: id est, iniuriam inferre, *Ignis exiet de ore eorum*. Hoc erit primum miraculum, vel potiùs miraculi genus (illud enim facient crebro) quod patrabunt Henoch & Elias: quia inferent se in cœtus hominum per pagos & Urbes, immò in ipsam Hierusalem & Regiam Antichristi, ibique liberè & audacter prædicabunt Christum crucifixum esse Redemptorem Orbis: hunc verò fictum esse Christum, immò esse Antichristum. Quocirca magistratus & duces Antichristo subditi, volent manus iniicere in Henoch & Eliam, eosque capere & occidere: sed illi mox imperabunt, edicentque, *Veniat ignis de Cælo, & perdat hosce Antichristianos*; ac dicto ocyùs ignis descendet & perdet eos. Mysticè, ignis hic significat libertatem, fervorem, audaciam & efficaciam prædicandi Henoch & Eliæ; ita ut liberè (ut suprâ ostensum est) in faciem dicant Antichristo: *Tu non es Christus, sed Antichristus*; atque affectis ejus: *Vos non estis Christiani, sed Antichristiani*. Atque hac de causa ab eis tandem occidentur & Martyrium obibunt, ut infrâ dicemus. Sic olim Elias dixit Achab: *Non ego turbavi Israel, sed tu*, 3. Reg. 18. ver. 18. Sic S. Hilarius & Athanas. & Lucifer Calarit. Constantio

Aria-

Ariano Imp. Antichristi prodromo in faciem exprobrarunt: *Tu es Arianus, tu es Antichristus*. Audi eorum verba æternitate digna. Hilarius lib. contra Constantium Imp. *Proclamo, inquit, tibi Constanti, quod Neroni locuturus fuisset, quod ex me Decius & Maximianus audirent: contra Deum pugnas, contra Ecclesiam sævis, Sanctos persequeris, Religionem tollis, tyrannus non jam humanorum, sed Diuinorum. Christianum te mentiris, Christi nouus hostis es, Antichristum præuenis*. Et rursus: *Tu Constanti omnium crudelitatum crudelissime, & mortalium scelestissime magis in nos, quàm Paganis, desævis*. S. Athanasius in Epist. ad solitariam vitam agentes: *Quis, inquit, aufit Constantium Christianum appellare, ac non potius Antichristi imaginem? Quid enim ex notis Antichristi huic deest? aut quid est cur non omnibus modis Constantius Antichristus, & vicissim Antichristus Constantius habeatur?* ac mox nuncupat eum apostatam, Fidei desertorem, canem, carnificem, filium perditionis, pestem, bellum, malorum omnium voraginem. Hoc zelo & acrimonia superavit Lucifer Episcopus Calarit. quem S. Athanasius sui ævi Eliam vocat, qui in libro de Moriendo pro Filio Dei, ita Constantium Imp. alloquitur: *Maçfasti plurimos, laniasti, dispersisti; sed hi omnes Martyres sunt. Crede mihi quod à te statuerimus interfici: quia & melius esse videmus, in omnia æua Deum habere amatorem, quàm tecum Iuda Scarioth, Iudaorum imitatore, puniri: subire parati sumus omnes exitium*. Et inferius: *Indignè fers Arii vermis, quod defendamus Filium Dei. Si tandem oculos serpentis morsibus confosos aperias, inuenies stolidissime Imperator, ubique Christianos, sicut nos, credere, ac pro Dei Filio, ut nos, mori cupere: at tua nouella prædicatio & recens religio blasphemia est*. Titulis verò & nominibus acrioribus quàm Athanasius & Hilarius deinceps eundem compellat. *Hi habent potestatem claudendi Cælum, ne pluat diebus Prophetiæ ipsorum*. Hoc erit secundum miraculum, quod facient Henoch & Eliæ tempore Antichristi, nimirum ut Prophetia & Imperio suo pluviam prohibeant, & Cælo quasi iustitiam indicant, aut quasi claustrum inducant: itaque sterilitatem, famem & pestem Antichristianis accersant. Idem fecit Elias 3. Reg. 17. ver. 1. ut scilicet per tres annos cum dimidio non plueret. *Et potestatem habent saper aquas conuertendi eas in sanguinem*. Tertium hoc erit Henoch & Eliæ miraculum. Idem fecit Moses Exod. 7. ver. 20. Dicit ergo eandem potestatem dandam Henoch & Eliæ certantibus contra Antichristum, quæ olim data est Mosi certanti contra Pharaonem Antichristi præcursorem. *Et percutere terram omni plaga quotiescunq; voluerint*. Quartum erit hoc Henoch & Eliæ miraculum, non sim-

Exempla de libertate arguendi tyrannos.

Eliæ exemplum.

S. Hilarii.

S. Athanasii.

Secundū Henoch & Eliæ miraculum.

Tertium miraculum.

Quartum miraculum.

plex,

plex, sed multiplex: multa enim, immò omnia, in se complectitur. Erunt ergo planè Thaumaturgi, ut ad libitum Cælo, terræ, aeri, ventis, fulminibus, &c. imperent, indeque plagas quaslibet in impios evocent & emittant. Alludit ad Moſen, qui ſua virga minans & feriens Ægyptum, decem plagas partim è terra, partim è Cælo, partim ex aquis, partim ex igne, in Ægyptios immiſit. Unde audivit à Deo Exodi 7. 1. *Conſtitui te Deum Pharaonis*. Nam, ut ait Philo lib. 3. de Vita Moſis: *Cùm amicor um omnia ſint communia, idcirco Deus poteſtatem & opes ſuas cum Sanctis communicat*. Nota.

Decem plagæ Ægypti quæ?

Decem plagæ Ægypti fuerunt hæc. Prima, aquæ converſio in ſanguinem. Secunda, ranæ. Tertia, cinipheſ. Quarta, muſcæ caninæ, immò omne genus muſcarum. Quinta, peſtis animalium. Sexta, ulcera veſicarum. Septima, grando. Octava, locuſtæ. Nona, tenebræ. Decima, cædeſ primogenitorum. Haſ ergo & plures plagas immit- tendi poteſtatem habebunt quoque Henoch & Elias, quaſi novi & Chriſtiani Moſes, in Antichriſtianos; de quorum plagis locutus certè videtur S. Hippolytus Martyr in Orat. de Conſummat. Mundi, cùm ait: *Tunc homines ubi ſigillum Antichriſti acceperint, nec eſcas, nec aquam inuenerint, adibunt cum cum voce acerba dicentes*

Plagæ quas Sancti Enoch & Elias in impios Antichriſti ſeclatores immittent.

Da nobis quodd edamus & bibamus: nam omnes præ fame cunctisque uceſſit artibus deficimus, labe Calum præbere nobis aquam, abige à nobis beſtias homines deuorantes. Hæc & alia S. Hippolytus. Sed & S. Ephrem eadem uberiùs proſecutus in Serm. de Antichriſto, poſt alia de calamitatibus illius temporis enarrata, ſubdit: *Cuncti uerò qui callidiſſima crediderint Beſtiæ, impiumque illius ſceleſti characterem proſignaculo acceperint, ſimul ad ipſum accedent, cum anguſtia & dolore dicentes: Da nobis quodd edamus atque bibamus, quoniam ecce cuncti deficimus fame tabeſacti, cuncti ſimul perimus, & amara morte morimur; ſera animantia, uenenataſque à nobis depelle beſtias, ne nos periant, deuorentque. Cùmque non ſit impuro illi quod eis dare poſſit, ad eos pariter omnes, magna cum ſeueritate ac ira reſponſurus eſt: Unde à me dari uobis uelis quod edatis atque bibatis, o homines, cùm Calum terra pluuiam deneget, terraque idcirco proſus germinare ac fructificare nequeat. Quibus auditis populi ingemiſcent, ſtebuntque inter tot anguſtias omni penitentiæ ſolatio deſtituti: addeturque ipſorum aſſiſtioni aſſiſtentiæ uerbis non exprimenda, quodd ita ſe promptos ad Beſtiæ credendum exhibuerint. Contabeſcent ſatellites Draconis, præ timore ac terræmotu, ſonituque maris, fame atque ſiti, morſuque ſerpentum*. Hæcenus S. Ephrem, qui hæc excerptiſſe mihi uidetur ex Vaticinio S. Joannis Evangeliftæ, qui (ut ait Maluenda lib. 9. de Antichriſto cap. 15.) prædixit Antichriſtianos illo tempore quo rerum geret habenas Antichriſtus, maximis

S. Ioannes prædixit Antichriſtianos

pla-

plagis & cladibus esse affligendos à Deo : & quidem (ut subdit Mal-
venda) ita eas describit , ut videantur illis Ægyptiacis similes , ac
etiam graviore futuræ ; sic autem orditur Apocal. 16. *Et audivi*
vocem magnam de Templo, dicentem septem Angelis: Ite, & effundite
septem phialas iræ Dei in terram. Et abiit primus Angelus, & effu-
dit phialam suam in terram: & factum est vulnus sævum & pessimum
in homines, qui habebant characterem Bestiæ; & in eos, qui adora-
verunt imaginem ejus. Loqui hic S. Joannem de plagis, quibus im-
pii, & sectatores Antichristi afficiendi sunt in fine sæculi, S. Irenæus
his verbis affirmat lib. 4. adversus hæreses cap. 50. *Si quis autem di-*
ligentiùs intendat his quæ à Prophetis dicuntur de fine, & quacun-
que Joannes discipulus Domini vidit in Apocalypsi, inueniet easdem
plagas uniuersaliter accipere Gentes, quas tunc particularim accepit
Ægyptus. Hæc ipse. Consentiunt quoque S. Victorinus, Aretas,
Gagnæus, Ribera, & alii S. Joannem sermonem fecisse de novissimis
credentium Antichristo plagis. Et in tantis Apocalypsis tenebris
adèd sunt verba Evangelistæ perspicua, ut esse magis non possint.
Character enim Bestiæ, & imago ejusdem satis indicant, de quibus
S. Joannes agat.

Et verò ante omnia illud opportunè præmonendum videtur,
omnes plagas, quas Apostolus describit a seclis Antichristi infligen-
das, non allegoricè aut metaphoricè, sed verè, realiter, & corporeè
immittendas debere intelligi: licèt nonnulli hæc mysticè exponant,
uti facit Alcazar; itaque planè ut sonant ad literam videntur acci-
pienda; cur enim ad tropos & figuras est confugiendum, cùm pro-
priè ac realiter res quæ dicuntur, subsistere possunt? Prima plaga
erit *Vulnus sævum ac pessimum*: sive, ut Græca habent, ulcus malum
ac noxium. Ita Vatablus & alii. Dicitur tamen *vulnus*, quia ulcus
dum aperitur, fit vulnus; *sævum*, id est, durum, horridum: rursum
sævum, hoc est, sæviens, dolore affligens & crucians Antichristia-
nos: & *pessimum*, id est, maximè putidum, pudendum & foetidum.
Alludit ad sextam plagam Ægypti, de qua dicitur Exod. cap. 9. ver.
10. *Factaque sunt ulcera vesicarum turgentium*: & ad ulcera, quibus
Deus percussit Philisthæos ob captam & circumductam Arcam Te-
stamenti, de quibus dicitur 1. Regum cap. 5. vers. 6. *Aggra-*
uata est manus Domini super Azotios, & percussit in secreto-
ri parte narium Azotum. Et mox ver. 9. *Computrescebant prominen-*
tes extales eorum. De quibus dicitur & Psal. 77. vers. 66. *Percussit*
inimicos suos in posteriora, opprobrium sempiternum dedit illis. Si-
mili ergo plaga pudenda, æquè ac dolorosa percutiet Deus in fine
Mundi eos qui habent characterem Bestiæ, id est, Antichristi, de
quo dixi supra in Tract. VI. nimirum ut puniat tùm alia eorum sce-

XXVIII.

Vtrum omnes
plagæ, quas A-
postolus descri-
bit a seclis Anti-
christi infligen-
das, allegorice
aut metaphori-
cè, an verè, reali-
ter, & corporeè
immittendæ de-
beant intelligi.

Prima plaga An-
tichristianis in-
fligenda.

lera, tñm pudendas libidines, quibus Antichristus & Antichristiani fræna laxabunt. Sic etiamnum hodie Deus punit obscenos, & libidinosos obscenis & molestis ulceribus ac lue Venerea, sive morbo Gallico, maximè in membris verecundis, quibus peccaverunt. Deus enim ipsa peccata sic ordinat, ut quæ fuerant delectamenta homini peccanti, sint instrumenta Domino punienti, ait S. Augustinus in Psal. 7.

XXIX.

Secunda Plaga.

Secunda Plaga erit: *Et secundus Angelus effudit phialam suam in mare, & factus est sanguis tanquam mortui*: hoc est, sanguis tam recens & ruber, ut ille qui effunditur ex homine cùm jugulatur: vel niger & crassus, ut hominis mortui, jam conversus in saniem & tabum: vel tanquam si in ipso mari occisa essent multa hominum milia, ex quorum effuso cruore mare tingeretur. *Et omnis anima vivens mortua est in mari*: hoc est, mortui sunt omnes pisces: forsitan intelligit de navigantibus, qui tunc reperti sunt in mari. Mare porro intelligimus Palæstinum, quod Terræ Sanctæ alluit littora, forsitan & Phœnicium, & Syricum, & Ægyptium propria locis ubi major vigeat vis Imperii Antichristi, & major numerus Antichristianorum invenietur: significatos quoque putamus lacus omnes Palæstinæ, qui Hebraico idiomate maria vocantur: ut Samochonitem, Gadarcæum, Genezareth, Asphaltitem.

XXX.

Tertia Plaga.

Tertia Plaga: *Et tertius Angelus effudit phialam suam in flumina, & fontes aquarum, & factus est sanguis*. Hæc plaga illi Ægyptiacæ similis proculdubio futura est, de qua Dominus ait Exod. 7. ver. 19. *Tolle virgam tuam, & extende manum tuam super aquas Ægypti, & super filios eorum, & rivos, ac paludes, & omnes lacus aquarum, ut vertantur in sanguinem: & sit cruor in omni terra Ægypti, tam in ligneis vasibus, quam in saxeis. Feceruntque Moyses & Aaron sicut præceperat Dominus: & elevans virgam percussit aquam fluminis coram Pharaone, & servis ejus, quæ versa est in sanguinem. Et pisces qui erant in flumine, mortui sunt, computruitque fluvius, & non poterant Ægyptii bibere aquam fluminis: & fuit sanguis in tota terra Ægypti*. Hæc omnia eventura in Judæa. Antichristi sequacibus S. Ioannes affirmat: unde Angelus aquarum Præfectus exclamabit: *Iustus es Domine, quia sanguinem Sanctorum & Prophetarum effuderunt: & sanguinem eis dedisti bibere; digni enim sunt.*

XXXI.

Quarta Plaga.

Quarta Plaga: *Et quartus Angelus effudit phialam suam in Solem, & datum est illi aestu affligere homines, & igni: & aestuaverunt homines aestu magno, & blasphemaverunt nomen Dei habentis potestatem super has plagas, neque egerunt pœnitentiam, ut darent illi gloriam*. Revocant hæc nobis in memoriam, quæ de Athlantis montis incolis, Herodotus lib. 4. ad finem refert his verbis: *Hi Solem transcen-*

rentem execramur, eique præterea omnia convicia ingerant, quoddam torridus & ipsos & Regionem perdat. Hæc ipse. De eisdem quoque hæc Plinius lib. 5. cap. 8. Solem Orientem, Occidentemque dira imprecatio contuentur, ut exitialem ipsis, agrisque. Eadem omnino Solinus in Polyhistore cap. 44. & Melæ 1. cap. 8. Quo putant reperiisse Iob 3. ver. 8. cum dixit: Maledicant ei, qui maledicunt dicit, &c. Sed de his alias. Ista enim tantum attulimus; ut ostenderemus quam importabilis sit vis Solis ardentis, quæ sic homines ad blasphemias in Deum adigat.

Quinta Plaga: Et quintus Angelus effudit phialam suam super sedem Bestiæ. Et factum est regnum ejus tenebrosum, & manducaverunt linguas suas præ dolore: & blasphemaverunt Deum Cali præ doloribus; & vulneribus suis, & non egerunt penitentiam ex operibus suis. Putamus hic sub una plaga duas comprehendi crudeliter clades, quæ simul infligentur. Prior instar illius Ægyptiacæ de crassis & palpabilibus tenebris. Nimirum super Hierusalem, & totam Iudæam, quæ sedes & Thronus erit Regni Bestiæ, hoc est, Antichristi, effundentur densissimæ, & nigerrimæ tenebræ super Antichristianos, tam horribiles, & spissæ, ut palpari atrestarique possint, & nemo vel alterum videre, aut è loco in quo erit moveri valeat: quamdiu tenebræ durabunt: cum tamen pii & Orthodoxi in clara luce sint futuri. Vides hic apertissimè significasse S. Ioannem se loqui in his plagis de Antichristo, quem Bestiam, ut sæpè vidimus, solet appellare, ac de ejus sectatoribus, & totius impietatis caterva.

Altera Plaga erit: quoddam eis tunc infligentur vulnera, vel Divinitus, vel mutuo inter se more Andabatarum in tenebris præ desperationis furore digladiantes: atque ex vulneribus acerbissimi dolores & cruciatus exorientur, quos etiam tenebræ vehementer augebunt. Quod verò ait: Et manducaverunt linguas suas præ dolore, &c. Vel certè verè ita fiet: nam & de Georgeo Castrioto dicto Scanderbego Duce incomparabili prodit Marinus Barlerius in ejus vita lib. 13. interdum præ angore animi cogitandum sibi labia dentibus præcidere solitum, ut sanguis etiam per barbam & pectus deflueret: vel est summi doloris & indignationis scita pictura, & gravis hyperboles.

Si quis verò nolit agnoscere hic novam vulnerum plagam, dicat, quoddam in Quinta ista tenebrarum plaga cum viderint Antichristiani tot jam præcessisse plagas, nec adhuc esse finem tantorum malorum, ad summum dolorem & desperationem adactos ex tot jam inflictis hæctenus plagis, quæ hic vulnera vocat per summam indignationem & odium Dei manducatuos sibi linguas, & omnipo-

XXXII.

Quinta Plaga.

XXXIII.

Altera Plaga.

XXXIV.

Sexta, & septima Plaga .

tentem maledictis profcissuros . Sexta & septima Plaga referendæ sunt ad extremum illud, & memorabile prælium Gog & Magog, de quo in sequenti Tractatu sumus ubertim acturi. Cæterum Henoch & Elias juxta Vaticinium S. Joannis in Apocal. cap. 11. ver. 7. & consensum omnium ejus Interpretum, cùm finierint testimonium suum, id est, expleto tempore prædicationis ipsorum, Bestia quæ

Finis prædicationis Enoch & Eliæ.

ascendit de abyssu, hoc est, Antichristus, qui sævus erit & ferus ut bestia, non terrena, sed infernalis, quasi ascenderet de abyssu, quia dæmones eum agent & possidebunt, ac per eum omnem suam tra-

Antichristus bellum adversus Enoch & Eliam faciet, & vincet eos: sed quomodo.

culentiam in Henoch & Eliam, aliosque Sanctos eorum affectas exercebunt; bellum adversus eos faciet, & vincet illos: non quidem eorum animum, constantiam, patientiam, fortitudinem, doctrinam, Fidem, pietatem, Religionem, libertatem prædicandi Christum frangendo: ed quod ipsi veri testes erunt irrefragabiles; sed corpore tantum vincet, & occidet eos non simplici & cita morte, sed per omnia pœnarum & suppliciorum genera tractos & excarnificatos: ergo Henoch & Elias usque ad suum testimonium, quod finient post dies 1260. ut ostendimus supra, erunt invincibiles, immò omnes & omnia vincent suo igne & plagis; sed peracto suo officio & temporis spatio à Deo sibi decreto, sinent se vinci &

Enoch & Elias ab Antichristo vincti occidentur: ab eo.

occi, ut morte & Martyrio obsignent suum de veritate & Christi testimonium; siquidem ante ne pilum à quoquam lædi poterunt, multo minus interfici. Itaque duo ista omnis, doctrinæ & probitatis clarissima lumina cùm cernent sibi proximè à Deo parato Martyrio occumbendum fore, præmonitis & confirmatis fidelibus, prænuntiataque palam & apertè morte sua, atque Christianorum animis erectis, ne in sævissimo mortis genere, quod ipsis infligetur, scandalizentur, aut corruant: nam statim quidpiam magnum ad eorum gloriam fieri cernent: tanquam mansuetissimi agni ad victimam procedent, & Martyrium pro Christo obibunt ab Antichristo. Et sic interficientur ab eo. Et corpora eorum per tres dies & dimidium insepulta jacebunt in plateis Hierosolymæ, quæ tunc ab Antichristo Judæisque instaurata erit amplissima: & propter Antichristum & suos peior quàm Sodoma & Agyptus existet. Dico cum S. Joanne in plateis, quod seorsim unum corpus in una, & aliud in alia platea ponetur per summam crudelitatem & ignominiam: nec quispiam ausus erit ea deponere in monumentis, propter timorem Antichristi. Quia dicit S. Thomas, quod hoc non permittet Antichristus propter odium populi Christiani, ut quicumque illa viderit, formidare debeat. Itaque Antichristus non sinet corpora Henoch & Eliæ sepeliri, ut iis insultet & quasi victor de iis triumphet. Eo tempore plerique homines impii, ut potè subditi

Corpora Enoch & Eliæ per tres dies & dimidium insepulta iacebunt in plateis Hierosolymæ

Antichristo. Et sic interficientur ab eo. Et corpora eorum per tres dies & dimidium insepulta jacebunt in plateis Hierosolymæ, quæ tunc ab Antichristo Judæisque instaurata erit amplissima: & propter Antichristum & suos peior quàm Sodoma & Agyptus existet. Dico cum S. Joanne in plateis, quod seorsim unum corpus in una, & aliud in alia platea ponetur per summam crudelitatem & ignominiam: nec quispiam ausus erit ea deponere in monumentis, propter timorem Antichristi. Quia dicit S. Thomas, quod hoc non permittet Antichristus propter odium populi Christiani, ut quicumque illa viderit, formidare debeat. Itaque Antichristus non sinet corpora Henoch & Eliæ sepeliri, ut iis insultet & quasi victor de iis triumphet. Eo tempore plerique homines impii, ut potè subditi

Anti-

Antichristo, eiq; quasi domino suo se confirmantes, gaudebunt: quoniam occisi sunt hi duo Prophetae, qui cruciaverunt eos verbis minacibus, igne & plagis, quas ostendimus supra. Itaque Antichristiani vehementissime lætabuntur, hoc est, ingens gaudium capient, & munera mittent invicem, cum viderint extinctos Henoch & Eliam, atque putabunt nullam amplius se passuros cladem, sed deinceps jucundissimam vitam in omni deliciarum genere acturos. Verum breve erit hoc Antichristianorum de eorum cæde gaudium, quod mox acribus æternisque suppliciis à Deo vindicabitur. Breve ex adverso erit Henoch, & Eliæ opprobrium, quod mox in æternam gloriam convertetur. Verè S. Athanasius, grafsantibus, & furentibus Arianis Alexandria, consulatus est & animavit Orthodoxos, dicens: *State, nubecula est, quæ cito transiit*. Quàm brevis erit gloria Antichristi, & impiorum præ æternitate pœnarum? quàm brevis erit afflictio & opprobrium Henoch & Eliæ præ æternitate præmiorum! Nam post tres dies & dimidium, quibus eorum mors satis superque cunctis erit explorata, publicè, omnibus Antichristi asseclis ex toto Orbe Hierosolymam confluentibus inspectantibus, resurgent: eò quòd spiritus vitæ à Deo, id est, animæ eorum intrabunt in eos: & stabunt super pedes suos viventes immortales jam & impassibiles. Imitabuntur ergo Henoch & Elias resurgentem Christum Dominum suum: hic enim tertio die à morte resurrexit. Et in illa hora timor magnus cadet super eos qui videbunt eos ita glorificatus. Et audient vocem de Cælo, dicentem eis: *Ascendite huc*, id est, venite ad consortium Angelorum & Sanctorum. Ac mox ipsi coram omnibus palam cum summa gloria in Cælum subvehente nube lucida ascendent, stupentibus adversariis. Nullus erit hostibus veritatis tergiversandi relictus locus, cum in quodam quasi Theatro Orbis terrarum tantum miraculum perpetrabitur. Glorificati igitur ascendent Henoch & Elias in Cælum: uti ibidem fecit Christus. Act. 2. Et justum, ut qui Christum imitati sunt in tribulatione, prædicatione & passione, conformerentur illi in ascensione, juxta illud Matth. 23. & Lucæ 14. & 18. *Qui se humiliat, exaltabitur*: tuncque fiet magnus terræmotus, quo decima pars Hierosolymæ corruet, & septem hominum millia occidentur: reliqui hac strage non occisi, sed superstites, timore perculsi laudem & gloriam Deo dabunt. Erunt forsan isti Christiani Sancti & electi, qui eo tempore Hierosolymis existent: aut Antichristiani, qui visis tot miraculis ad Deum & Christum per pœnitentiam convertentur. Et hoc est quod dicit Hieremias 23. *In diebus illis salvabitur Iuda, & Israel habitabit confidenter*: Tunc enim omnis Israel salvus fiet, ut

Antichristiani vehementissime lætabuntur, & munera mittent invicem, cum viderint extinctos Henoch & Eliam.

Breve erit hoc Antichristianorum de Enoch & Eliæ cæde gaudium, quod mox acribus, æternisque suppliciis à Deo vindicabitur.

Breve ex adverso erit Enoch & Eliæ opprobrium, quod mox in æternam gloriam convertetur.

Enoch & Elias post tres dies & dimidium, quibus eorum mors superque cunctis erit explorata, publicè, omnibus Antichristi asseclis ex toto Orbe Hierosolymam confluentibus inspectantibus, resurgent, & glorificati ascendent in Cælum.

Eo tempore fiet magnus terræmotus, quo decima pars Hierosolymæ corruet, & septem hominum millia occidentur: reliqui hac strage non occisi, sed superstites tunc

Ducibus eorum, quos jam evocaverat ex Oriente, ac præsertim Gog & Magog copias, quas etiam evocaverat ex quatuor terræ plagis, qui omnes ad eum convenerant in Judæa, in unum coget, ut jam non singulos, aut per partes, sed omnes simul Christianos collatis in unum cunctis suis, suo rumque viribus ferro, & igni trucidet, nec ullus evadat.

in unum cunctis suis, suorumque viribus ferro, & igni trucidet, nec ullus evadas.

XXXVI.

Immensi exercitus Gog & Magog ab Antichristo præparandi ex Apocalypsis Oraculo.

Quòd autem ad istum acerrimum conflictum sint immensi exercitus Gog & Magog præparandi, indicat vaticinando S. Joannes in Apocal. cap. 16. ver. 12. ubi hæc de apparatu eorum belli accuratè pronunciat: *Et sextus Angelus effudit phialam suam in flumen illud magnum Euphraten: & siccavit aquam ejus, ut præpararetur via Regibus ab ortu solis: Erunt isti Reges septem illi Antichristo subditi: & quia aliqui ex his erunt in Oriente, hinc siccabitur ab Angelo Euphrates, ut facilè possint ad Antichristum transire, utque cum illo contra Christum & Ecclesiam pugnantes, à Deo proterantur: ideoque hæc siccatio Euphratis quæ fiet à bono Angelo, non fiet, nec cedet in bonum & victoriam Antichristi & Antichristianorum, quales erunt hi Reges, sed Christi & Christianorum. Viegas verò super adducta verba S. Joannis censet sect. 3. (licet sect. 2. contrarium dixerit) & Genebrardus in Psal. 67. ver. 37. hos Reges venturos non pro, sed contra Antichristum, atque pro Christo, & Ecclesia pugnatos: tum quia emittuntur ab Angelo bono, qui eis siccet Euphraten: tum quia Antichristus contra eos ingentem parabit exercitum. Hæc sententia in speciem videtur probabilis. Probabilius tamen videtur contrarium, scilicet eos pro Antichristo contra Ecclesiam venturos. Ita Ribera & alii. Nam hæc spectant ad ultimum Antichristi annum, quo ipse jam subiectos habeat omnes Orbis Reges, eritque Monarcha: unde acerrimus instituet ubique persecutionem in Christianos, ac contra eos hunc exercitum convocabit, ut per eum fideles ubique persecruteretur, oppugnet & exterminet. Erit enim hoc ultimum bellum, ultima Antichristi persecutio, quam præcedet præfatus belli Gog & Magog apparatus, ut enarrat S. Joannes ubi supra ver. 13. *Et vidi (inquit) de ore draconis, de ore bestiae & de ore pseudo prophete spiritus tres immundos in modum ranarum. Sunt enim spiritus demoniorum facientes signa, & procedent ad Reges totius terræ congregare illos in prælium ad diem magnum omnipotentis Dei.* Atque hæc magis explicans idem S. Joannes cap. 20. ver. 7. habet: *Et cum consummati fuerint mille anni, solvetur Sathanas de carcere suo, & exibit, & seducet Gentes, quæ sunt super quatuor angulos terræ, Gog, & Magog, & congregabit eos in prælium, quorum numerus est sicut arena maris.**

Antichristus instituet ubique persecutionem in Christianos, ac contra eos hunc exercitum convocabit, ut per eum fideles ubique persecruteretur, oppugnet, & exterminet.

Hoc erit ultimum bellum, ultima persecutio, quam præcedet præfatus belli Gog & Magog apparatus.

Pe-

XXXVII.

Locus ubi congregandi sunt exercitus Gog & Magog, & aliarum Gétium ad prælium in die magno omnipotentis Dei.

Armagedon quid?

S. Hieronymus ait esse montem ubi fures habent refugium.

Peculiariter quoque (ut ait Malvenda lib. 10. de Antichristo cap. 10.) designare voluit Spiritus Sanctus locum, ubi innumerabiles copiae Gog & Magog, & aliarum ferarum Gentium sub Antichristi ductu congregandæ sunt ad ultimum prælium contra Christianos faciendum. Inquit enim S. Joannes in Apocal. cap. 16. ver. 16. *Et congregabit illos in locum, qui vocatur Hebraicè Armagedon.* Ita (ut refert ibi Cornelius à Lapide) Romana, & Græca legunt, non *Armageddon*, sed *Armagedon* penultima brevi. Arabicus quoque legit *Armachadon*. Ergo Reges & Principes & populi totius terræ, qui jam ad Antichristum (ut supra audisti) in Judæa convenerant à dæmone in postremum certamen contra Ecclesiam per se, & Antichristum perpetrandum, congregabuntur in Armagedon, qui locus (ut inquit S. Hieronymus in Nominibus Hebraicis) interpretatur consurrectio tecti, sive consurrectio in priora, quia Antichristo everso rursus Ecclesiæ tectum in pristinam gloriam consurget: Sed melius mons est latrunculis, vel mons globosus: quia scilicet eo convenient Antichristiani, qui fures erunt & latrones volent enim furari Deo suum honorem, & Sanctos vita spoliare: Addit Viegas super adductum locum Evangelistæ, Armagedon significare montem pomorum, sive fructuum: meged enim significat pomum.

XXXVIII.

Tichonius & Ribera existimant Armagedon esse Mageddo, qui est capus & Civitas in tribu Manasse, juxta Jezrabel.

Tichonius verò Homil. 13. in Apocal. loco supra indicato, & Ribera ibidem putant Armagedon esse Mageddo, qui est campus, & Civitas in tribu Manasse, juxta Jezrabel, ubi à Nechao Ægypti Rege, Josias Rex piensissimus Juda cum eo in Campo illo magno pugnans, sagitta percussus occisus est, 2. Paral. cap. 35. ver. 22. Neque id vero est absimile. Favent enim Septuaginta, qui Zachar. cap. 12. ver. 11. ubi nos legimus, *Sicut plantus Adadremmon in campo Mageddon*, vertunt, *Sicut campus malogranati, quod in campo succiditur*, quasi in Mageddo littera M. sit servilis, & hecmanica, ac radix ejus sit gada, id est, succidit; quæ etiam est radix, & etymon Armagedon, ut mox dicam.

XXXIX.

Cornelius à Lapide dicit quòd ad Mageddo additur Ar, quod non campum, sed montem significat. Non Mageddo, sed Armagedon vocatur.

Verùm, quia (ut inquit ubi supra Cornelius à Lapide) ad Mageddo hic additur Ar, quod non campum, sed montem significat; neque Mageddo, sed Armagedon vocatur: & quia nusquam alibi Scriptura, nec Cosmographi meminerunt loci qui vocetur Armagedon; hinc verius videtur, Armagedon novum esse nomen loci, quod illi imponetur ab eventu tempore Antichristi. Armagedon enim significat Hebraicè dolum congregationis exercitus, sive insidias, vel dolum excidii. Derivatur enim à radice aram, id est, dolose egit, astutus fuit, (unde orna est dolus, vel astutia) & gada, unde per crasin fit gad, id est, exercitum congregavit; vel à gada,

id

id est, succidit: unde gidon, est succisio; itaque vocatus est Gedeon, quia succidit altare Baal, indeque succisurus erat Madianitas. Pro Hebræo gidon, Græci dicunt gedon: quia non possunt exprimere mediam literam ain, quæ est in gidon. Dicitur ergo hic locus Armagedon, quia in eum Deus callidè, & quasi per dolum præfatos Reges cum Antichristo adunabit, ut omnes uno die perdat. Aut certè Armagedon significat anathema, vel excidium excidii: quia scilicet Deus ibi Antichristum cum suis pleno excidio ad internecionem usque delebit: herem enim, sive chorma, vel, ut nos dicimus, horma, (de quo Numer. cap. 21. ver. 3.) Hebraicè significat anathema, vel rem excidio addictam & devotam: gidon significat succisionem & excidium: litera enim chet, quæ prima est in herem & chorma, quia gutturalis est, eaque durior pronuntiatur, eo quòd sit profundæ aspirationis; hinc apud Græcos & Latinos liquescit & perit, ut pro chorma dicamus horma. Idem fit in nominibus Oreb, Enoch, Ezechias, &c. in quibus prima litera chet perit & evanescit. Porrò familiare est Hebræis nomina imponere ab eventu, maxime bellico. Sic enim locus in quo cæsi sunt Chananæi ab Hebræis, vocatus est horma Numer. loco relato (quòd fortè illic alludit S. Joannes). Sic alius locus in quo Philistæi à Iudæis cæsi sunt, vocatus est Lapis adjutorii, 1. Reg. cap. 7. ver. 12. Alius vocatus est Baal pharasm, 2. Regum cap. 5. ver. 20. Alius ubi Samson maxilla cecidit mille Philistinos, inde nuncupatus est Ramath, id est elevatio maxillæ, Judic. 15. ver. 17. Verisimile esse suspicatur Cornelius à Lapide ubi supra Armagedon fore iuxta Hierusalem & vallem Iosaphat, tùm quia ibi erit regia Antichristi: tùm quia in valle Iosaphat futurum est Iudicium, uti patet Ioelis cap. 3. ver. 2. tùm quia Armagedon Hebræum est nomen. Erit ergo in Palæstina & Iudæa.

At Malvenda lib. X. de Antichristo cap. 10. sequens præfatam Tichonii & Riberæ sententiam putat in amplissimo campo Mageddo nobili in Scriptura Sacra S. Iosæ Regis interitu, quem olim vocaverunt Esdrelon, Iudith. 1. quem ab urbe Iezrael, quæ in eo campo sita quondam, Regia fuerat decem Tribuum, luxato & corrupto vocabulo ita appellatum fuisse existimarunt aliqui, congregaturum Antichristum omnes suos exercitus, & omne robur belli ad interficiendos omnes Christianos; quas immensas copias, & cunctum prælii apparatus, ordines aciesque instructas & armatas ad certamen spiritu Prophetico tanquam præsentis intuens S. Ioannes in Apocal. cap. 19. ver. 19. ita inquit: *Et audi Bestiam, scilicet Antichristum, & Reges terræ, & exercitus eorum, nempe Gog & Magog congregatos ad faciendum prælium cum illo, qui sedebat in equo, hoc est, Christo, & cum exercitu eius, nimirum Sanctorum Angelorum, &*

XL.

Malvenda sequitur præfatam sententiam Tichonis & Riberæ.

Antichristus congregabit omnes suos exercitus, & omne robur belli ad interficiendos omnes Christianos.

Chri-

Christianorum &c. Et rursus addit cap. 20. ver. 8. *Et ascenderunt* nempe exercitus Gog & Magog *super latitudinem terra & circueverunt castra Sanctorum, & Civitatem dilectam.* Castra Sanctorum, & Civitatem dilectam vocat Evangelista cœtum Christianorum, & Sanctam Ecclesiam, quæ Hierosolymis & in Iudæa erit, quam impii exercitus Gog & Magog circuebunt: quia ad eam funditus delendam in armis erunt, & viis omnibus validis præsiidiis præclusis dabunt operam, ne ullus Christianus fugere, aut evadere possit. Et maxime fit verisimile, ut notat Ribera in 20. Apoc. Antichristanos, qui tunc Christianis permitti erunt in Terra Sancta, longè recessuros ab eis, ac solos pios extremo discrimini relicturos, ut soli ipsi tanto belli turbine obruantur. Tu nunc animo perpende quanto in metu ac trepidatione Christiani sint futuri, ubique pavor, & plurima mortis imago: quanto lachrymarum imbre opem Sanctorum Angelorum ac Divorum, & ante omnes Sacræ Deiparæ implorabunt. Sed quid tunc sit eventurum ostendemus in sequenti Tractatu.

TRA-

TRACTATUS
NONUS AC ULTIMUS,

TRACTATUS

NONUS AC ULTIMUS,

De exitiali strage exercituum Gog & Magog,
& morte Antichristi.

Taque post mortem, & ascensionem in Cælum Henoch & Eliæ, sævissima existet persecutio Antichristi, quam significavit Angelus Danieli his verbis, quæ ipse refert cap. 12. *Et veniet tempus, quale non fuit ab eo, ex quo gentes esse caperunt, usque ad tempus illud.* Etenim Antichristus post Henoch & Eliæ ascensum in Cælum regnabit quindecim diebus, & in istis diebus magnâ

Post mortem & ascensionem in Cælum Enoch & Eliæ, sævissima existet persecutio Antichristi.

diabolus per Antichristum tribulationem, & certè maximam exercebit in Ecclesia. Nam ut dicit S. Isidorus lib. 1. de summo Bono cap. 28. *Quantò brevius tempus restare sibi videtur Sathanas ut damnetur, tantò majorem terræ persecutionem movebit contra homines, Divina justitia permittente: ut glorificentur justi, & sordidentur impii & iniqui. Et ut diabolo durior accrescat damnationis sententia. Erit tunc, ut habetur Matth. 24. tribulatio magna ex vehemētia tyrannicæ persecutionis, quam Antichristus exercebit. Quæ talis erit, qualis ab initio Mundi usque modò, nec postea in perpetuum fiet. In illis diebus, ut habetur in Apocal. 9. ver. 6. aliqui lædentur per hæresim, aliqui per hypocrisim, aliqui per violentiam, per Antichristi persecutionem. Et quærent homines mortem, id est, desiderabunt mori, præ nimia tribulatione & terrore: & non invenient eam, quia fugiet mors ab eis, sicut Eliás 3. Reg. 19. tempore perfectionis Iezabel. Tunc enim exercitus Gog & Magog & aliarum ferarum gentium jussu Antichristi sævissimè cruciabunt Christianos obsessos in Terra Sancta: qui idcirco exclamabunt ad Deum voce magna, & auxilium Cæleste implorabunt; & exaudiet eos Deus, & mittet de Cælo Michaelē*

Erit tunc tribulatio magna ex vehementia tyrannicæ persecutionis, quam Antichristus exercebit. Et erit talis, qualis ab initio Mundi usque modo, nec postea in perpetuum fiet Et exclamabunt ad Deum voce magna auxilium cæleste implorabunt, & exaudiet eos Dominus.

Hh

Archau-

Archangelum, qui eos eripiat & liberet, omnesque impios illos igne seu ingenti fulgure disperdet. Sunt qui putent id Christum patraturum, & realiter ac visibiliter futurum: nimirum ut tunc magnificentissimo & gloriosissimo apparatu cum Angelorum exercitu discisso Cælo in Æthere eum ingenti splendore conspiciatur Christus, & verbo suo prosternat omnes Antichristi copias, congregatas in Armagedon ad pugnandum contra ipsum & Christianos. Quam perniciosam stragem ita prædicendo enarrat Ezechiel Propheta cap. 38. vers. 18. *Hæc dicit Dominus Deus. Et erit in die illa, in die adventus Gog super terram Israel, ait Dominus Deus, ascendet indignatio mea in furore meo. Et in zelo meo in igne iræ meæ locutus sum. Quia in die illa erit commotio magna super terram Israel, & commovebuntur à facie mea pisces maris, & volucres Cali, & bestię agri, & omne reptile quod movetur super humum, cunctique homines, qui sunt super faciem terræ: & subvertentur montes & cadent sepes, & omnis murus corruet in terram. Et convocabo adversus eum in cunctis montibus meis, rectè quia (ut ait Malvenda lib. 10. de Antichristo cap. 11.) Terra Sancta montosa est, & in campo illo magno Eskrelon sunt montes Thabor, Hermon, Gelboe: Gladium ait Dominus Deus: gladius uniuscujusque in fratrem suum dirigetur. Et iudicabo eum peste, & sanguine, et imbre vehementi, et lapidibus immensis: ignem, et sulphure pluam super eum, et super exercitum ejus, et super populos multos, qui sunt cum eo: Hæc Ezechiel qui rursus addit cap. 39. ver. 4. *Hæc dicit Dominus Deus: super montes Israel cades tu, Gog, et omnia agmina tua, & populi tui, qui sunt secum: feris, avibus, omnique volatili, & bestiis terræ deditæ ad devorandum. Et ver. 11. Dabo Gog locum nominatum sepulchrum in Israel, Vallem viatorum ad Orientem Maris, quæ obstupescere faciet prætereuntes: & sepelient ibi Gog, & omnem multitudinem eius, & vocabitur Vallis multitudinis Gog. Nomen autem Civitatis Amonadab. Vallis viatorum ad Orientem Maris illam proculdubio intelligimus cum Malvenda ubi supra, quam Scriptura vocat Genes. 12. ver. 6. Convallem Illustrem, quam Brocardus in Descriptione Terræ Sanctæ ita describit: *Ceterum in planitie, quæ est inter montes Hermon & Gelboe incipit convalis, quæ ob sui amanitatem dicitur Illustris, extenditurque in longum per totum descensum Jordanis usque ad Mare mortuum, seu lacum Asphaltitem.* Hæc ille. Porrò Orientem Maris accipi nolumus cum quibusdam Mare mortuum vel Asphaltitem, sed mare Tiberiadis, seu stagnum Genesareth, ut interpretatur Chaldæus quasi dicat versus mare Genesar, quod illi Valli est ad Orientem: nam mare Salsum potius à Meridie terminat illam Vallem.**

Exitialis strages
exercituum Gog
& Magog ex E-
zechielis Vaticiniis.

Quod

Quod vero ait: *Quæ obstupescere faciet prætereuntes*; Hebraicè ad verbum: *Et obturans* constringens, vel obstruens *transeuntes*, ferè exponunt: Præfatore cadaverum obturans nares prætereuntibus, vel arcet transeuntes. Mihi melius videtur, Claudens transeuntes: tot erunt cadavera ut illac præcludatur iter prætereuntibus, cum tamen illic via publica esset ad mare Tiberiadis: immensa cadaverum congeries viam obstruet, sed doctè Noster, *obstupescere faciet prætereuntes*, cum viderint tantos occisorum acervos. *Et vocabitur*, inquit *Vallis multitudinis Gog* Hebraicè, *Æve Hamon Gog*. Nomen autem *Civitatis Amonab*, hoc est, Multitudo ejus. Septuaginta elyandrión, id est, cæmeterium, seu multitudo cadaverum: Et ver. 17. *Tu ergo fili hominis, hæc dicit Dominus Deus: Dic omni volucris, & universis avibus, cunctisque bustiis agri: Conuenite, properate, concurrite undique ad victimam meam, quam ego immolo vobis, victimam grandem super montes Israel: ut comedatis carnem, & bibatis sanguinem. Carnes fortium comedetis, & sanguinem principum terre bibetis: arietum, & agnorum & hircorum taurorumque & altilium, et pinguium omnium: Erunt forsitan hæc omnia ad delicias, & ganeam in exercitibus Antichristi. Et comedetis adipem in saturnitatem et bibetis sanguinem in ebrietatem, de vittima quam ego immolabo vobis: et saturabimini super mensam meam, de equo, et equite forti, et de universis viris bellatoribus, ait Dominus Deus. Et ponam gloriam meam in Gentibus, et videbunt omnes Gentes iudicium meum quod fecerim, et manum meam quam posuerim super eos: Huc usque Divinus Vates. Quæ omnia adamussim consonant, seu consentiunt cum his quæ S. Joannes de prælio Antichristi, & Gog, & Magog vaticinatur in Apocal. 19. ver. 11. *Et vidi* (inquit) *Celum apertam, et ecce equus albus, et qui sedebat super eum, uocabatur fidelis et Verax, et cum iustitia iudicat et pugnat. Oculi autem eius sicut flamma ignis, et in capite eius diademata multa, habens nomen scriptum, quod nemo novit nisi ipse. Et uestitus; erat ueste aspersa sanguine: et uocabatur nomen eius, Verbum eius: Et exercitus qui sunt in Cælo, sequuntur eum in equis albis, vestiti byssino albo & mundo. Et de ore eius procedit gladius ex utraque parte acutus: ut in ipso percutiat Gentes. Et ipse reget eas in virga ferrea: & ipse calcet torcular vini furoris iræ Dei omnipotentis. Et habet in uestimento & in femore suo scriptum: Rex Regum, et Dominus dominantium. Et vidi unum Angelum stantem in sole, et clamavit voce magna, dicens omnibus avibus, quæ volabant per medium Cæli: Venite, & congregamini ad cænam magnam Dei: ut manducetis carnes Regum, et carnes tribunorum, et carnes fortium, & carnes equorum, et sedentium in ipsis, et carnes omnium liberorum, et**

seruorum, et pusillorum, et magnorum. Et aidi Bestiam, nempe Antichristum, et Reges terre, et exercitus eorum scilicet Gog & Magog, congregatos ad faciendum prælium cum illo, qui sedebat in equo, et cum exercitu eius. Et apprehensa est Bestia, hoc est, Antichristus, et cum ea pseudopropheta, scilicet Armiger ejus, qui fecit signa coram ipso, quibus seduxit eos, qui acceperunt characterem bestia, et qui adorauerunt imaginem eius. Viui missi sunt hi duo in stagnum ignis ardentis sulphure. Et ceteri occisi sunt in gladio sedentis super equum, qui procedit de ore ipsius: et omnes aues saturatae carnibus eorum. Hucusque S. Ioannes. Non opus (ut inquit Malvenda ubi supra) est pluribus edocere locum totum intelligi de Antichristo, & de extremo prælio Gog & Magog, quando crudeli & funesta clade exercitus Antichristi concidentur à Christo Domino per ministerium Archangeli Michaelis, qui eos fulmine interficiet. Nam & Bestia & Pseudopropheta, et consensus cum vaticinio Ezechielis, quod supra ostendimus, non aliam commodè patiuntur interpretationem.

III.

Pergit S. Ioannes describere exitū belli Gog & Magog; cum enim ubi supra cap. 20. ver. 3. denarrasset exercitus Gog & Magog circumfedis castra Sanctorum, id est, receptacula & latibula Sanctorum Christianorum, & Civitatem dilectam, hoc est, Hierusalem, quam Ezechiel cap. 38. ver. 12. vocat umbilicum terræ, quia sita erat in medio terræ olim habitatae, & licet ea futura sit, regia Antichristi, tamen in ea multi habitabunt Christiani, utpotè Terra Sancta, in qua habitavit Christus, statim ver. 9. subdit. *Et descendit ignis à Deo de Cælo, et deuorauit eos: et diabolus, qui seducebat eos, missus est in stagnum ignis et sulphuris, ubi et bestia et pseudopropheta cruciabuntur die ac nocte in secula seculorum.* Itaque S. Ioannes describens stragem exercituum Gog et Magog, de qua supra egimus, simul quoque narrat interitum Antichristi cum suo Præcurfore: hinc arbitrati sunt aliqui, ut Ribera in 19. Apocal. manifestè redargui eorum opinionem, qui dixerunt Antichristum in monte Oliveti in suo papilione trucidandum à Michaelè Archangelo; cum ex verbis Evangelistæ perspicuè habeatur ipsum nefarium nebulonem potius in Campo, vel Monte Armagedon, aut Mageddon vivum deglutendum à terra, eadem hora, qua exercitus ejus extremo exitio peribunt. Verùm res est impendio dura tot Patres, tantumque Auctorum magnorum consensum asserentium Antichristum in monte Oliveti à Michaelè interficiendum, prout nos infra ostendemus, parvifacere, & pro nihilo ducere. Quo circa, ut Patrum Theologorumque veneranda auctoritas subsistat, nec verbis S. Joannis noscatur esse contraria, rationi maximè

con-

consentaneum ducimus cum Malvenda ubi supra cap. 15. non idcirco quod Apostolus mortem Antichristi simul cum strage suorum exercituum retulerit, nos putare oportere, simul etiam atque in eadem hora eventuram, quasi verò non soleant interdum Prophetæ res diversorum temporum in una narratione conjungere. Quia enim propositum Evangelistæ erat cladem Gog & Magog, & mortem Antichristi describere, simul utrumque narravit, tametsi non eadem hora, sed parvo post tempore Antichristus sit interficiendus.

IV.

Ut igitur omnia cohæreant probabilissimè suspicamur cum Malvenda ubi supra, quod Antichristus visa tanta suorum ruina in Campo illo Armagedon seu Mageddon, fuga se è castris cum suo Armigero ejectionis, & recepturus Hierosolimam, atque in Palatium suum seu Regiam se occlusurus.

V.

Tunc ad extremam proventus impietatem ac superbiam, disturus se ultra non posse cum hominibus conversari propter peccata eorum, & in finem simulaturus se mori, & rursus ad vitam redire, ut habetur in Apocal. cap. 13. ver. 3. *Vidi unum de capitibus bestia, id est, unum de principibus ministris diaboli, ipsum videlicet Antichristum, qui bestia septiceps erit, simulque eiusdem caput primum & præcipuum: quasi occisum in mortem, hoc est, fingentem se quasi mortuum. Finget enim Antichristus plagam lethalem & incurabilem, ex eaque se mortuum simulabit. Et sic latens per triduum, postea apparebit, dicens se resuscitatum: & plaga mortis eius curata est, id est, finget se rursus quasi extincta morte reviviscere. Cujus rei spectaculo, ceu ingenti miraculo obstupebunt omnes: unde ibi ver. 12. dicuntur homines adorasse bestiam, cujus curata est plaga: adorabunt autem Antichristum, non autem aliquem alium è Regibus, dicentes, Quis similis bestia, & quis poterit pugnare cum eo?* Itaque Antichristus triduo transacto inopinatè omnibus se redivivum sistet & ostendet, ut scilicet hac ratione imitetur Christum tertio die à morte resurgentem. Ita tradunt Haymo, Beda, Primas. Richar. Anshertus. Habeo ejusdem sententiæ gravissimum testem & Auctorem, Beatum Gregorium, qui lib. 11. Epistolarum, ex Registro, indictionis sextæ, cap. 3. ad hunc modum scribit: *Veniens in Mundum Antichristus, diem sabbati, & diem Dominicum ab omni iubebit opere custodiri. Nam, quia simulaturus est mori se, ac resurgere, ided diem Dominicum veneratione haberi præcipiet. Quia verò judaizare populum compellet, ut ritus Mosæicæ legis revocet, & Iudæorum sibi subdat perfidiam, diem sabbati observari coget.* Hæc Gregorius.

Antichristus, ad extremam proventus impietatem ac superbiam, in finem simulaturus se mori, & rursus ad vitam redire.

D. Gregorii sententia, cur Antichristus observaturus sit diem Dominicum & diem sabbati

Post hanc fictam & hypocriticam resurrectionem, Antichristus, cum

VI.

cùm ad summum scelerum & blasphemiarum pervenerit, figet (ut ait Daniel 12.ver.45.) tabernaculum suum in Apadno, inter duo maria, super montem inclytum & Sanctum: & veniet usque ad summitatem ejus, & nemo auxiliabitur ei. Vocabulum autem, Apadno, Auctore S.Hieronymo in eundem Danielis locum, compositum est ex voce *Apad*, quæ significat solium, seu thronum, seu palatium; & particula *no*, quæ sonat idem quod sui: & est sensus, figet tabernaculum suum, & thronum suum, inter duo maria, hoc est, mare mortuum ab Oriente, & mare magnum, seu Mediterraneum ab Occidente: in quorum medio, sita est Hierosolyma. Montem autem Sanctum & inclytum, appellat, vel montem Sion, ubi erit templum, in quo sessurus est Antichristus: vel montem Oliveti; ex quo Dominus ascendit in Cælum; quo in loco fertur, periturum esse Antichristum. Quocirca Theodoretus existimat, Apadnum, vel, ut ipse Græcam translationem secutus, vocat, Apadanum, fore quendam locum, non procul Hierosolymis; in quo ad extremum, residet Antichristus; atque inibi supremo perdetur exitio. Etenim Antichristus post fixum in eo loco tabernaculum suum, illic, coram toto populo, id est, spectante infinita hominum turba, ascendet usque ad summitatem montis Sancti & inclyti, hoc est, veniet in verticem montis Oliveti, qui inclytus & Sanctus vocatur: voletque instar Christi in Cælum ascendere, ex quo se primitus descendisse mentietur: attollent eum in æra dæmones sumentes speciem angelorum, cunctis admirantibus & divinitati ejus acclamantibus. Sed eo ipso temporis puncto à Christo per Michaelem Archangelum fulgore (ut infra ostendemus) deturbabitur, ac mox Antichristum terra dehiscet, vivumque eum rapiet dæmones in tartara, sive vivus eò perveniat, (perire enim de terra, & tradi igni gehennæ, erit ei mors & interfectio, ait Andreas Cæsar.) sive potius in via prius moriatur & suffocetur. Vtrumque namque probabile est, uti & de Core, Dathan & Abiron docet Cornelius à Lapide super Numer. 16.ver. 33. Posterius tamen probabilius est & conformius Sacræ Scripturæ, quæ alibi dicit omnes omnino homines morituros, ut 2.Thess.2.ver.8.Hebr.9.ver.27. Hanc sententiam sequitur Malvenda lib. 10. de Antichristo cap. 15. nam ibi sic inquit: *Scimus quidem aliquos existimasse, ut Bedam, Anselmum, & alios in 19. Apocal. Antichristum non esse revera moriturum per separationem animæ à corpore, sed vivum detrudendum in infernum sempiternis cruciatibus simul cum corpore & anima excarnificandam, ut ne corpus tam impij impostoris, vel morte tantisper vacet à tormentis, atque hoc æternum Antichristi singulari, extraordinarioque modo illatum supplicium rectè potuisse à S. Paulo interfectionem, & mortem appel-*

Quid sit, Apadno, ubi Antichristus fixurus dicitur tabernaculum suum.

Antichristi interitus.

Antichristus vivus mittendus est dehiscete terra in infernum, ut antequam illuc perveniat, vel quàm primò perveniet, moriatur.

appellari, facile quivis intelligit. At nos potius in Riberæ, Sà, & aliorum abimus libentes sententiam, Antichristum cum suo Hyperaspiste viuos mittendos dirumpente se terra in infernum, sed antequam illuc perveniant morituros, & in visceribus terræ relinquenda eorum cadauera, ne à communi lege morientium, ac resurgentium existimantur. Quod etiam de Datban & Abiron, sociisque coniurationis prudenter plerique docuerunt, ut Lyranus, Tostatus, Hugo, Dionysius Carthusianus, Sà in 16. Numerorum. Ita Malvenda.

VII.

Occidetur autem Antichristus, sicut Doctores tradunt, in monte Oliveti, in papilione ac folio suo, illo in Loco circa quem Dominus Cælos ascendit, ait Haymo in cap. 11. Isaïæ. Quod autem Antichristus, inquit S. Hieronymus ubi supra, venturus sit usque ad summitatem montis Sancti & inclyti, & ibi periturus, Isaïas plenius loquitur, dicens: *Præcipitabit Dominus in monte Sancto, faciem dominatoris tenebrarum super omnes gentes, & eum qui dominatur cunctis populis, & unctiorem quæ uncta est, contra universas nationes.* Tunc ergo nullus, ut ait (ut supra audisti) Daniel, auxiliabitur Antichristo: quia tunc, quemadmodum idem capite octavo inquit, impius ille, sine manu conteretur: id est, non bello, non ferro, non humanis viribus, sed invisibili Christi potentia exanimatus peribit.

Antichristus occidetur in monte Oliveti, in papilione ac folio suo illo videlicet in loco quo Dominus in Cælum ascendit.

VIII.

Itaque Antichristus omni ope & auxilio suorum, ac dæmonum præsidio destitutus, Divina Christi potentia concidet: eò quod Dominus Jesus tunc miserens Ecclesiæ, descendet & interficiet Antichristum spiritu oris sui: id est, verbo suo, vel iussu seu Imperio suo, sua sententia, quasi afflatu mortifero afflabit & interimet illum: & destruet eum illustratione adventus sui ad Judicium, ut ait S. Paulus in 2. ad Theff. 2. Nam Antichristus (ut inquit S. Bernardinus Senensis de Judicio gener. ferm. 11.) ab Archangelo Michael percuetur fulmine, iubente Domino: quod ita futurum putamus cum Malvenda ubi supra; Nimirum descensurum Christum in aera specie visibili, & conspicua, fulgentissima, & clarissima luce circumdatum, Angelorum agminibus cinctum, & ibi simplici verbo imperaturum Michaeli Ecclesiæ Christianæ tutelari Præfecto, ut Antichristum extinguat: tum Michael em ingenti tonitru, atque immenso fragore, & fulmine acerrimo totum illud Palatium Apadno, seu Tentorium Antichristi in cineres & favillas redacturum, & Antichristum cum suo Pseudopropheta clarè & patenter appariturum, & cunctis Christianis, Judæis, & aliis qui tunc Hierosolymis erunt, palam cernentibus, Montem Oliveti dehiscente terra aperiendum, & Antichristum cum suo Achate fulmine raptatum & obvolutum vivum deglutiendum & devorandum à terra, ac demergendum

Antichristus de mandato Christi fulminabitur per ministerium Archangeli Michaelis.

gendum & protrudendum in profundissimum Infernum ardentem igne & sulphure .

IX.

Quo verbo Christi, occidendus sit Antichristus .

Quoniam autem S. Paulus (ut supra audisti) dixit, Antichristum Christi verbo, occisum iri; quæri posset, quali Christi verbo sit occidendus. Solus, omnium, quos adhuc legerim, Petrus Comestor Auctor Historiæ Scholasticæ in Historia Danielis cap. 12. id expressit: *Ascendente, inquit, per aera Antichristo, audietur vox Christi de Cælo missa, Morere: & confestim, fulmine percussus interibit.* Hæc, non ut mihi explorata certa que, sed ut ab aliis prodita, nec injucunda Lectori futura, hic referre volui. Quoniam S. Ambrosius, quem refert Ioannes Eckius Homilia quarta in Dominicam XXVI. post Pentecosten, in ea sententia est, ut putet Christum Antichristo appariturum, ipsumque vocis suæ virtute dejecturum in terram, quando in potestate & Imperio verbi sui diaboli sinent eum per præceps cadere in terram in conspectu omnium hominum, ut impleatur illud Psalm. 36. *Vidi impium super exaltatum & elevatum sicut cedros libani, & transivi, & ecce non erat: quæsi eum, & non inventus est locus ejus.* Sunt qui arbitrentur Michaellem, qui cum dracone pugnavit, ipsum Antichristum dejecturum, & diabolos à quibus ferebatur ab eo profligaturum, ut sic turpiter decidat. Lactantius verò Firmianus lib. 7. Divinarum institutionum cap. 19. Antichristi exitum, & interitum secus enarrat: nam putat Antichristum deletis omnibus suis copiis, & exercitibus supremo illo prælio, quod affatim descripsimus supra, victum, è tanta clade fugiturum, & bellum sæpè renovaturum, & sæpè quoque vincendum donec quarto prælio confectis omnibus impiis debellatis, & captus tandem scelerum suorum luat poenas, traditus meritis cruciatibus, & exustioni. At hæc nescimus undenam acceperit, & nullo modo cum præfato vaticinio S. Ioannis subsistere possunt. Non pigebit ex hoc loco verba ejus hunc in locum transcribere, incipiendo ea à cap. 17. nam ibi Lactantius agens de supremo Antichristi adversus Ecclesiam conflictu, nec satis probè tenens Sacrorum Prophetarum mentem, interdum quædam à vero abhorrentia prodidisse depræhenditur: post à se siquidem descriptam truculentiam persecutionis Antichristi, hæc subdit. *Cùm hæc ita erunt, tunc iusti & sectatores veritatis segregabunt se à malis, & fugient in solitudines. Quo audito impius Rex, nempe Antichristus inflammatus irâ, veniet cum exercitu magno et admotis omnibus copiis circumdabit montem, in quo iusti morabuntur, ut eos comprehendat. Illi vero ubi se clausos undique atque obsessos viderint, exclamabunt ad Deum voce magna, et auxilium Cælesti implorabunt: et exaudiet*

Sententia Lactantii Firmiani de Antichristi exitu & interitu.

eos Deus, & emittet Regem magnum de Cælo, qui eos eripiat & liberet, omnesque impios, ferro, ignique disperdet. Hactenus Lactantius, satis commodè præfata verba S. Ioannis interpretans: sed sequitur alia subjungere, ostendens cap. 18. quomodo hæc prænunciata sint & vaticiniis Prophetarum, & oraculis gentiliū Vatum, & versibus Sibyllinis, in hunc modum: *Hæc ita futura esse, tam Prophetæ omnes ex Dei spiritu, tam etiam Vates ex instinctu demonum cecinerunt. Hydaspes enim, quem superius nominavi, descripta iniquitate sæculi hujus extremi, pios ac fideles à nocentibus segregatos ait cum fletu & gemitu extensuros esse ad Cælum manus, & imploratos Fidem Iouis. Iovem respecturum ad terram, & auditarum voces hominum, atque impios extincturum. Quæ omnia vera sunt, præter unum quoddam Iovem dixit illa facturum, quæ Deus faciet. Sed & illud non sine demonum fraude subtractum est: Missum iri tunc à Patre Filium Dei, qui deletis omnibus malis pios liberet; quod & Hermes tamen non dissimulavit. In eo enim Libro qui Sermo finalis inscribitur, post enumerationem malorum, de quibus diximus, subiecit hæc: Cùm hæc ita facta fuerint, d' Asclepi, tunc Dominus & Pater & Deus, & primi & unius Dei creator respiciens quæ facta sunt, & suam voluntatem in hujusmodi bonum præponens temeritati, & errorem revocans, malitiam purgabit: partim quidem aqua nimia dissolvens, partim igne rapido cremans, interdum bellis, ac pestilentibus percutiens ad statum pristinum perduxit, suamque restituit Mundum. Sibillæ quoque non aliter fore ostendunt, quàm ut Dei Filius à summo Patre mittatur, qui & justos liberet de manibus impiorum, & injustos cum tyrannis sævientibus delet, è quibus una sic tradidit: Veniet & Beatorum volens Urbem expugnare, & quidam à Deo missus Rex ad suos omnes, perdet Reges magnos & viros optimos: sic judicabitur ab immortalibus hominibus. Item alia: Tunc ex Sole Deus mittet Regem, qui omnem terram placabit à bello malo. Et rursus alia: Jugum nostræ servitutis intolerabile in collo positum tollet, & leges impias soluet vincula violenta. Hæc Lactantius: qui rursus susceptum sermonem perducens, indicans cap. 19. quomodo Christus & quibus signis præcedentibus descendet de Cælo, ut interficiat Antichristum, & tyrannos & impios delet de terra, sic ait: Oppresso igitur Orbe terræ, cùm ad destruendam immensuram virium tyrannidem humanæ opes defecerint, (siquidem capto Mundo cum magnis latronum exercitibus incubabit) Diuino auxilio tanta illa calamitas indigebit. Commotus igitur Deus, & anticipi periculo, & miseranda comploratione justorum, mittet protinus liberatorem. Tunc aperietur Cælum medium intempesta nocte, & tenebrosa, ut in Orbe toto lumen descendens Dei tanquam fulgor*

Vigiliæ Christi-
norum cur intiti-
tute, secundum
Lactantium Fir-
mianum.

appareat: quod Sibylla bis uerbis locuta est : Cùm venerit ignis, erunt tenebrę in media nocte obscura. Hęc est nox, quę à nobis propter aduentum Regis, ac Dei nostri peruigilio celebratur . Cuius noctis duplex est ratio, quodd in ea, & vitam tunc recepit cùm passus est, & postea Orbis terrę Regnum recepturus est . Hic est enim liberator, & iudex, & ultor, & Rex, & Deus, quem nos Christum vocamus, qui priusquam descendat, hoc signum dabit: Cadet repente gladius è Cælo, ut sciant iusti Ducem Sanctę militię descensuram, & descendet concomitantibus Angelis in medium terrę, et præcedet eum flamma inextinguibilis, et virtus Angelorum tradet in manus iustorum multitudinem illam, quę montem circumfederit, et concidetur ab hora tertia usque ad uesperam, et fluit sanguis more torrentis, deletisque omnibus copiis impius solus effugiet; & peribit ab eo virtus sua. Hic est autem, qui appellatur Antichristus, sed se ipse Christum mentitur, & contra veram dimicabit, & victus effugiet, & bellum sæpè renouabit, & sæpè vincetur, donec quarto prælio confectis omnibus impiis debellatus & captus, tandem scelerum suorum luet pœnas. Sed & ceteri principes & tyranni, qui contriuerant Orbem: simul cum eo uincti adducentur ad Regem, & increpabit eos, et coarguet, et exprobrabit eis facinora ipsorum, et damnabit eos, ac meritis cruciatibus tradet: sic extincta malitia, et impietate compressa requiescet Orbis, qui per tot sæcula subiectus errori ac sceleri, nefandam pertulit seruitutem. Hucusque Lactantius, perperam in quibusdam sententiis Ezechielis & Joannis de prælio Antichristi, & Gog & Magog reddens; quas nos jam supra integrè ac verè retulimus.

X.

Utrum ea, quę tradit S. Ioannes in Apocal. 19. de Christi descensu, gladio, pugna, &c. ad literam accipienda sint?

Affirmat Lactantius Firmianus:

Resp. negativè.

Præterea Christi descensum, gladium, pugnam, &c. quę tradit (ut supra audisti) S. Ioannes, Lactantius planè ad literam ut sonant, euentura asserere videtur; nos verò dicimus, quodd verius videtur, hæc & symbolicè ostensa Ioanni, tantùm significare Imperiũ, dominium, ac mandatum Christi, quo ipse manens in Cælo per Michaelem, quasi Ducem suum, comitatum aliis Angelis, ingenti lucæ quasi fulmine siderabit & afflabit Antichristum: itaque eum omni vi, robore & vita privabit, ac deturbabit in tartara. Id ita esse patet. Primò, quia certum est, quodd ea quę in Apocal. 19. dicuntur de Cælo aperto, de equis albis, de Christi diadematis & veste aspersa sanguine, de titulo in femore scripto. *Rex Regum, & Dominus dominantium*, non realiter evenient, sed tantùm symbolicè per visionem ostensa sunt Ioanni, ad repræsentanda mysteria Christi, quę explicat ibi Cornelius à Lapide. Ergo & cætera cùm sint his similia, symbolicè accipienda sunt, non ut realiter euentura. Simili schemate Psaltes Psal. 17. symbolicè & Poeticè describit Deum nubi-

nubibus vectum, armatum grandine, tonitru, fulmine, &c. descendere ad proterendum impios hostes suos. Ita quoque S. Ioannes ubi suprâ ver. 21. symbolicè enarrat præfatam mortiferam stragem exercituum septem Regum, ac Gog & Magog, cum inquit: *Et cæteri occisi sunt in gladio*: quasi dicat, Cæteri milites Antichristi, putà exercitus septem Regum, ac Gog & Magog, *gladio*, id est, iussu & virtute Christi, occidentur: quam exequetur non per gladium, sed per ignem de Cælo missum, uti docet cap. 20. ver. 9. Gladius ergo hic erit ignis & grando, quæ ex ore Christi procedent: quia Imperio Christi de Cælo descendent, & exercitum illum impiorum debent. Verùm quod Lactantius superius annotavit, stragem exercituum Antichristi futuram esse in nocte ipsa, quæ Christianis Sacra est in honorem Resurrectionis Christi Domini altiori (ut inquit Malvèda lib. 10. de Antichristo cap. XI.) est indagine meditandum: neque enim undenam id acceperit scimus, nisi inde forsitan, quòd nox illa perpetuo Christianis maximo cum honore celebrata est, quam olim totam in precibus, & Sacrificiis traducere consueverunt, eamque Apostoli celebrandam statuerunt non anniversario revolutò tantùm mensium spatio, sed cujuslibet Hebdomadæ eadem prima recurrente die, quam proinde Dominicam dixere, ut apparet ex Joanne Apostolo & aliis Apostolorum temporis vicinis. Forsitan Lactantius non intellexit de Anniversaria Resurrectionis Christi die, sed de octonaria singulis Hebdomadis recurrente, nimirum de Dominica die. Hanc enim pervigilio quoque à Christianis olim celebrari solitam constat ex Concilio Matisonensi Can. 1. & in Appendice ad 6. Synod. Can. 8. aliisque. Quam S. Ignatius Reginam & Principem omnium dierum appellat Epist. 6. ad Magnesianos.

Secundò, quia Apostolus (ut suprâ ostendimus) ait 2. Thes. 2. ver. 8. quòd Christus occidet Antichristum, non gladio, sed *spiritu*, id est, Imperio, *oris sui*; & *illustratione*, id est, fulgore prævio & prænuncio, *aduentus sui*. Hoc enim fulgore quasi fulmine è Cælo emisso, sive per se, sive potius per Michaelèm siderabit & consumet Antichristum.

Tertiò, quia Daniel cap. 12. ver. 1. ait, quòd tunc consurget Michael in prælium pro Christo & Christianis. Sicut ergo Rex per Ducem bella gerit & conficit hostem: ita Christus per Michaelèm conficiet Antichristum. Hic enim est Præses Ecclesiæ, idèdque Dux Christi: undè & Apocal. 12. ponitur Dux belli Christiani, quo scilicet in fine Mundi cum Lucifero & Antichristo confliget pro Christo & Christianis, ac Antichristum profligabit.

Quartò, quia S. Petrus Act. 3. ver. 21. docet Christum post ascensum

XI.

XII.

XIII.

sum in Cælum, ibi mansurum, nec visibiliter ex eo descensurum, nisi in die Iudicii, quo restituet omnia. Ergo non descendet ut occidat Antichristum. Hic enim occidetur si ve septem annis ante diem Iudicii, ut colligitur à multis ex Ezech. 39. ubi Profeta ver. 12. narrans de clade, ac sepultura exercituum Gog & Magog, sic descripta funesta strage, loquitur: *Et sepelient eos domus Israel, ut mundent terram septem mensibus. Et viros iugiter constituent lustrantes terram, qui sepeliant, & requirant eos, qui remanserant super faciem terræ, ut emundent eam. Post menses autem septem quærere incipient, &c.* Et superius ver. 9. agens de armis trucidatorum exercituum Gog & Magog, quæ post stragem relinquentur in campis, ait: *Et egredientur habitatores de Ciuitatibus Israel, & succident, & comburent arma, clypeum, & hastas, arcum, & sagittas, & baculos manuum, & contos: & succident ea igni septem annis. Et non portabunt ligna de regionibus, neque succident de saltibus, quoniam arma succident igni.* Ex his Ezechielis verbis duò in primis accipiuntur: Alterum post mortem Antichristi, & stragem Gog & Magog, quæ fermè simul erunt, fluxuros ante diem Iudicii septem menses, quibus pii sepelient occisorum cadavera; Alterum effluxuros nedum septem menses, sed septem etiam annos, quibus fideles non alia materia ad ignem utentur, quàm armis cæssorum. Itaque secundum Ezechielem septem consumendi sunt anni in comburendis armis delicti exercitus Gog & Magog, id est, Antichristi quare septem annos ad huc perseveraturum Mundum post Antichristi mortem censent plurimi, ut Nicolaus de Lyra in 39. Ezechielis, & Hæctor Pintura ibidem, Ribera in cap. 20. Apocal. num. 73. & alii: siue occidetur Antichristus multis diebus, & fortè septimanis ac mensibus, ante diem Iudicii: nam quidam ex Danielis 12. colligunt, quadraginta quinque dies inter Antichristi interitum, & adventum supremi Iudicis fluxuros; eò quòd Daniel ibi num. 7. cum enarrasset persecutionem Antichristi duraturam per tempus, tempora, & dimidium temporis, id est, tres annos, & dimidium, siue dies mille ducentos nonaginta, eodem cap. num. 11. & immediatè post subiicit ver. 12. *Beatus qui expectat, & peruenit usque ad dies mille trecentos triginta quinque:* id est, ut notant S. Hieronymus, Theodoretus, & alii, ut refert Suarez tom. 2. in 3. P. disp. 54. sect. 2. usque ad adventum Domini. Illi igitur 45. dies, qui additi diebus mille 290. efficiunt numerum 1335. inter Antichristi mortem & Iudicii diem intercedent, uti ostendit Cornelius à Lapide in Apocalypsin cap. 19. ver. 2. his verbis. *Quæres, quando occidendus sit Antichristus? Resp. postquam regnaverit tres annos cum dimidio, uti docet Daniel cap. 12.*

Sententia multorum æstimantium, Antichristum esse occidendum septem annis ante diem Iudicii.

Opinio nonnullorum asserentium, Antichristum esse interficiendum 45. diebus ante diem Iudicii.

Quo die occidetur Antichristus:

uer.

ver. 7. & S. Iohannes Apocal. cap. 11. ver. 2. & 3. & cap. 12. ver. 14. Ad-
dit S. Hieron. in Daniel. 12. ver. 11. eum occidendum die 1290. ab i-
nitio Regni sui, idque significare Danielem cum ait: Et à tempore
cùm ablatam fuerit (ab Antichristo initio sua monarchiæ), iuge Sa-
crificium, & posita fuerit abominatio in desolationem, dies mille du-
centi nonaginta. Subdit Daniel: Beatus qui expectat, & pervenit us-
que ad dies mille trecentos trigintaquinque. Ex quibus verbis San-
cti Hieron. & alii passim colligunt, post Antichristi mortem super-
futuros dies 45. usque ad diem Iudicii, quos Deus dabit hominibus
lapsis in persecutione Antichristi, ut pœniteant. Aliqui cum S. Hie-
ronymo hos dies præcisè accipiant, ita ut postero die præcisè, puta
46. à nece & persecutione Antichristi, futura sit omnium resurre-
ctio, & Iudicium universale. Porro probabile est, diem resurrectionis
generalis fore eundem quo resurrexit Christus, puta diem Paschæ.
Vnde Lactantius lib. 7. cap. 19. docet nos resurrecturos in die Domi-
nica, immò eadem hora qua Christus resurrexit: Christus enim fuit
exemplar nostræ resurrectionis. Idem docet S. Anselmus in Elucida-
rio, & Macbarius Homil. 5. & 12. dicens, nostram resurrectionem
fore tempore Aprilis, quando omnia florent, & speciem exhibent Cæle-
stis gloriæ. Idem sentit noster Iohannes Salas in 1. 2. quæst. 5. art. 5.
Tract. 2. disp. 14. sect. 10. Suppositis hisce duobus principiis, scilicet
Primò, à nece Antichristi usque ad diem Iudicii & resurrectionis,
præcisè fore 45. dies: Secundò, resurrectionem fore ipso die Paschatis;
sequitur Antichristum occidendū finitis Bacchanalibus (quod notent
& timeant bacchantes) primo die Quadragesimæ; ac deinde Quadra-
gesimam totam dandam lapsis ad pœnitentiam, ut se præparent ad ul-
timum Paschæ, quo resurgent subituri Iudicium generale. Quadra-
gesima enim usque ad Paschæ continet dies 46. de me ex iis diem pri-
mum, utpote quo occidetur Antichristus, supererunt 45. dies, quos
numerat Daniel usque ad diem Iudicii; ita ut finito die 45. & iu-
choante 46. qui erit Paschæ, omnes resurgant & iudicentur. Ita opi-
natur vir quidam eruditus Romæ, qui mecum hac de re egit. Si di-
cas: Ergo præcisè poterit sciri dies Iudicii, quod negat Christus Mar-
ci cap. 13. ver. 32. Resp. negando consequentiam. Nunc enim is non
potest sciri, & deinceps non poterit sciri usque ad mortem Antichri-
sti: ea verò peracta poterit probabiliter ex diētis cognosci; at non cer-
tò sciri: quia utrumque principium quo nititur hæc sententia, incer-
tum est, & probabile duntaxat, scilicet quòd resurrectio fiet die Pa-
schatis, & quòd præcisè erunt 45. dies à nece Antichristi usque ad
diem Iudicii. Multi enim longè plures fore opinantur, ut dixi Da-
niel 12. ver. 11. in hisce ergo conjecturis nihil certò definiri potest,
præsertim cùm à variis variæ aliæ asserantur, quarum quæ sit vera,

suen-

eventus declarabit. Hæc Cornelius à Lapide.

XIV.

At verò alii infrà ostendendi asserunt , incertum esse quantum temporis effluxurū à morte Antichristi ad finem usque sæculi, & universale Iudicium: nā quamvis S. Hieronymus in 12. Danielis, Venerabilis Beda in 8. Apocalypsis, S. Anselmus in 2. Theosal. Strabus, Anselmus Laudunensis in Glossis Daniel. 12. & alii Recentiores, ut Lyranus, Varallus, Pererius, Sà in 12. Daniel. Bellarminus lib. 3. de Rom. Pontif. cap. 9. & 17. & alii notent quadraginta quinque dies interlapsuros à nece Antichristi ad finem usque sæculi ; tamen aliqui subtilius, annotarunt, ut S. Antoninus, Compendium Theolog. Viguierius, & alii, Daniele m dixisse post mortem Antichristi concedi dies 45; ad refrigerium, & tranquillitatem bonorum, ut interim requiescant à laboribus, quos sub Antichristo pertulerunt: & ad locum pœnitentiæ perfidis obduratis à Dei misericordia tribuendum : non tamen clare affirmasse dicunt, non futuros plures dies ab interitu Antichristi præfinitè ad Iudicium generale, si quidem Daniel nihil de Iudicio meminit: sed tantùm asseruit Beatum futurum illum, qui Antichristo occiso, supervixerit dies 45. nam si pius, quiescet interim, si impius, habebit spatium pœnitendi. Sic autem qui ita sentiunt, loquuntur : *Interfecto autem Antichristo non statim Dominus veniet ad Iudicium, sed concedentur secundum Daniele m quadraginta quinque dies ad refrigerium Sanctorum, & ad conversionem, & pœnitentiã subversorum. Quantam autem spatium sit inter illos quadraginta quinque dies, & finem Mundi, nemo scit.* Hæc illi. Itaque secundum eos incertum est, nec potest ex illo Danielis loco colligi quantum temporis interfluxurum sit ab exitu Antichristi ad Iudicium: nam non constat, inquit, qualiter illi Quadraginta quinque dies intelligendi sint, an nimirum sint futuri naturales, ac proprii, an verò annuales: hoc est, dies pro anno, ut Ezechiel. 4. *Diem pro anno dedi tibi.* Forsitan etiam accipitur dies pro mense, aut pro hebdomada. Ita Lyranus in 39. Ezechiel. & in 12. Daniel. & Pintus in 12. Dan. Nec eis omninò adversari videtur, quid Ezechiel narrat (ut suprà audisti) nedum septem menses, sed septem etiam annos post mortem Antichristi, & stragē Gog & Magog, quæ ferme simul erunt, ante diē Iudicii effluxuros. Multi namque, licet Lyranus in 39. Ezechielis, Ribera in 20. Apocalypsis num. 72. verisimile putent post cladem Gog & Magog, & mortem Antichristi, saltim septem annos (uti supra ostendimus) esse lapsuros ad diem usque Iudicii, propter verba Ezechielis nuper citata consecantur, ut Pintus in 39. Ezechielis, Mundum post Antichristi mortem esse nonnullos annos duraturum: sed incertum nobis esse tempus illud. Malvenda verò lib. 1. cap. 19. cunctis diligen-

ligentius consideratis, quamvis tutum existimet sententiæ Patrum inhærescere, quæ docet à morte Antichristi ad Iudicium non interiici nisi 45. dierum tempus, tutius tamen arbitratur ingenuè ignorantiam profiteri, ac rem totam adhuc in incerto relinquere. Quod verò Ezechiel ait, septem mensibus esse sepelienda occisorum Antichristianorum cadavera, & septem annis arma eorundem concremanda, certum est Hebraica phrasi septem, quandoque sumi pro multis, & fortasse interdum pro minori numero, quàm septenario: sic Anna de se canit 2. Reg. cap. 1. ver. 5. *Donec sterilis peperit pluri-mos.* Hebr. peperit septem, cum tamen constet Annam quinque, vel sex tantum filios peperisse: sed sic locuta est per hyperbolem.

Quod verò ad ætatem Antichristi attinet, (ut de hac quoque vel unum adiiciamus verbum cum Malvenda ubi supra cap. 16.) probabile cum eo arbitramur Antichristum anno vitæ suæ trigésimo tertio exacto, & per sex alios menses inchoato trigésimo quarto, interficiendum à Christo per ministerium Michaelis Archægeli: sicque tres menses amplius quàm Christum esse victurum: nam Christum Dominum 34. ætatis suæ anno per tres menses inchoato vitam dedisse pro Mundo, melior sententia docet: verisimile enim putamus Antichristum, quamprimùm expleto trigésimo, trigésimum primum exordietur, simul quoque Monarchiam, & persecutionem Ecclesiæ auspiciaturum. At hæc nō pro certis, sed pro verosimilibus haberi volumus.

Quintò, subordinatio recta Divinæ providentiæ exigat, ut per ministerium Michaelis Archangeli Antichristus tollatur è medio. Solet enim Deus sua iudicia exercere per Angelos: hi enim sunt administratorii eius spiritus, Hebr. 1. ver. 14. Contrarium enim nec deceret Christum, nec Antichristum. Vt quid enim Christus, Deus & Dominus omnium, cum tot legionibus Angelorum & Sanctorum è Cælo descenderet ad conficiendum Antichristum, qui miser & vilis erit homuncio, quem solo flatu, immò nutu potest occidere, quin & annihilare? ut quid tot legiones Angelorum quasi militum ei astant, paratæ ad omnem eius nutum, ex quibus unus sufficit ad delenda plurima hominum millia?

Sextò, quia Sybilla lib. 3. Orac. igne Cælesti, putà fulmine, afflandum Antichristum prædicit, cum ait: *Cum potestas ardens (putà ignis & fulmen validum) inundans in terram veniet, & Beliar incendet, & superbus homines, omnes quicumque ei fidem præstiterint.* Beliar enim (id est, Belial. Subinde enim litera l. in r. convertitur) hoc est, homo impiissimus, sine iugo, sine Deo & lege, est Antichristus, quem Archangelus Michael fulgure, ut supra videtur, deturbabit: ac ita prius, uti superius ostensum est, fulminabit Gog & Magog, omneque Antichristi & ministris & milites; cessabitque persecutio,

XV.

Quo anno ætatis
suæ Antichristus
interficietur.

XVI.

XVII.

Quæ futura sint
mox à morte
Antichristi.

tio, & dabuntur lapsis, ut pœniteant, ad minimum 45. dies. Vnde Apocal. 8. dicitur: *Cùm aperisset septimum sigillum, factum est silentium in Cælo quasi media hora.* Gloss. Quia post mortem Antichristi pax erit in Ecclesia hora modica. Itaque tunc serenissima pace atque quiete reddita Ecclesiæ per univasas Mundi Regiones, ac potissimum in Iudæa, cuncti Christiani in publicum prodibunt lætissimis; & inenarrabili gaudio, festivissimisque acclamationibus ingentes Christo victori gratias agent, decretis, celebratisque publicis supplicationibus, Sacrisque pompis, accensis ubique luminibus, pro rituque Christiano festis institutis, ut solet fieri in communi lætitia, sed maior illa, quæ tunc erit, nunquam antea extitit, cùm se viderit Ecclesia è mediis draconis faucibus ereptam. Purgabunt pii magna alacritate Sacra Tempia, eaque sanctificabunt, diruta instaurabunt: sed ante omnia comparatis & conquistis undique vasis, ornamentis, libris, & omni Sacro apparatu, quanta poterunt frequentia comportato, celeberrimè & devotissimè Sacrosanctum ac vivificum, quod iam per tres annos & sex menses, & forsan decem amplius dies publicè saltem offerri desierat, peragent Missæ Sacrificium, in quo gloriosissimam prædicabunt & canent memoriam omnium fortissimorum & invictissimorum Christi Martyrum ab Antichristo eiusque ministris occisorum, quorumcunque poterunt nominis in Missa recitatis, eorumque laudibus ac dignis encomiis pro concione ad populum decantatis; nimirum iuxta priscum illum Ecclesiæ ritum, quo nomina Martyrum ac Sanctorum è Sacris Dyptichis in Ecclesia inter Divina & incruenta Sacra commemorabantur. Atque hæc omnia tùm Hierosolymis, tùm in reliquis Provinciis ubi Christiani reperientur, non dubitamus futura modico tempore. Nullam enim certitudinem habemus, quantum illud tempus durabit, nisi pro 45. diebus prout in Gloss. super Danielem reperitur. *Qui dies concedentur ad refrigerium Sanctorum, & ad pœnitentiam subverforum: eò quòd Antichristo mortuo, qui ducti fuerant, revertentur ad Fidem: & in Hierusalem adorabunt Dominum nostrum Iesum Christum.* Tuncque salvi erunt, qui relictis fuerint de populo Israel, invocantes nomen Domini, sicut fuit prophetatum Malach. ultimo, & Ioel 2. & ut ait, uti supra ostendimus, S. Paulus ad Rom. 11. *Tunc intrabit ad Fidem plenitudo gentium: et omnis Israel saluus fiet: & adimplebitur, quod dicebat Dominus Ioan. 10. Fiet unum Ovile et unus Pastor.* Lactantius verò Firmianus ubi supra cap. 19. statum illius temporis in hunc modum describit: *Sic extincta malitia, et impietate compressa, requiescet Orbis, qui per tot secula subiectus errori ac sceleri nefandam pertulit servitutem. Non colentur alterius dii manufacti sed à templis &*

pub-

pulvinaribus suis deturbata simulacra igni dabuntur, & cum donis suis mirabilibus ardebunt: quod etiam Sibylla cum Prophetis congruens futurum esse prædixit: Conterent autem simulacra homines, & divitias omnes. Erythræa quoque idem spondit: Opera autem deorum humanis manibus facta exurentur. Hæc sanè Lactantius, quem ista sumpsisse miramur, cùm superius abundè sit à nobis demonstratum, Antichristum idola omnia, eorumque cultum toto Imperii sui tempore penitus ablaturum. Nisi forsitan de statuis & imaginibus Antichristo tanquam Deo positis intelligat. Sed magis adhuc mirati sumus, quod Sibylla cecinerit post mortem Antichristi Orbis Imperium penes mulierem quandam viduam futurum: sic enim lib.3. Orac. ait:

*Tunc autem Mundus manibus muliebribus omni
In rerum summa parebit, eisque regetur:
Cùm verò vidua in totum regnaverit Orbem,
Aurumque argentumque hominum, queis vita caduca est,
Ferrumque æsque maris falsas jactaverit in undas,
Omnia tunc Mundo viduata elementa jacebunt.*

Hæc quidem Sibylla (si libri tamen impostura non carent) de regnante vidua post mortem Antichristi vaticinata est, quæ fate-mur nos cum Malvenda ubi suprà cap.17. non intelligere: forsitan asseruit Mundum tunc non Monarchia, hoc est, unius viri principatu, sed Aristocratia, seu Democratia regendum, ac futuram unã Rempublicam sine Principe, ut quondam Romana fuit: forsàn arcanum aliquod mysterium innuit, quod tunc aperietur, nunc interim manet occultum, fortassis ita revera erit, ut Regina vidua toti imperitet Orbi, vel intelligit penes Ecclesiam futuram, tunc Monarchiam etiam civilem & temporalem. Deinde Christus Dominus noster veniet ad Judicium, omnesque resurgent, Daniel. 12. ver. 12. Sed quando Dominus ad Judicium post necem Antichristi venturus sit, nemo scit nisi solus Deus.

At verò ex eo, quod superius ostensum est, Michaelem Archangelum esse fulminaturum Gog & Magog, omnesque Antichristi & ministros & milites, quæri potest. Qui erunt ministri, milites, exercitus Antichristi? Respondet Cornelius à Lapide in 2. ad Thes. 2. Erunt Gog & Magog; ut patet Apocal. 20. ver. 7. Sed quæres, (subdit ille) qui sunt Gog & Magog? Judæi fabulantur esse gentes Scythicas innumerabiles, quæ latent intra montes Caspios, & venient cum Antichristo contra Messiam, sed ab eo cædentur in Palæstina. Secundo, Lactantius lib. 7. cap. 24. putat prælium Gog & Magog futurum mille annis post resurrectionem & mortem Antichristi. Idem censuit Tertull. Papias, Justinus, & alii Chiliastæ, sive Mille-

XVIII.

XIX.

Quæstio de ministris & satellitibus Antichristi.

Qui intelligantur per Gog & Magog; referuntur decem sententiæ.

narii, qui cœperunt tempore S. Joannis per præfatum Papiam ejus discipulum. Vide Eusebium Cæsariensem lib.3. Hist. cap.39. Tertio, idem Eusebius 7. Demonstr. 3. docet Gog esse Rom. Imperatorem, Magog Romanum Imperium. Quarto, alii volunt Gog & Magog esse prælia Angelorum & diaboli. Quinto, Theodoretus asserit Gog & Magog esse Alexandrum Magnum & Reges Syriæ ac Ægypti, Alexandri successores, qui Judæos affixerunt, & tandem à Judæis superati sunt. Sed hoc falsum est: licet enim contra eos illustres victorias habuerint Judæi, tamen nunquam eos planè superarunt, quin semper ab eis vexati sint. Sexto, Theodorus Bibliander, quem sequitur Chytreus cap. 20. Apocal. Gog & Magog volunt esse Gregorium VII. Godefridum Bullonium, & Christianos Principes, qui Terram Sanctam recuperarunt. Sed hoc est impium: Gog enim pugnabit contra castra Sanctorum, & Sanctam Civitatem, id est, veram Dei Ecclesiam. Cùm ergo Bullonius ejusque socii in bello Sacro pugnaverint contra Turcas & Saracenos sequitur ex sententia Bibliandri Turcas & Saracenos esse castra Sanctorum & Sanctam Civitatem. Septimo, Magdeburgenses opinantur Gog & Magog esse Turcas & Saracenos: sed errant. Gog enim & Magog tantùm erunt in fine Mundi cum Antichristo, ut patet Apocal.20. ver.7.& 11. Octavo, S. Ambrosius lib.2. de Fide cap.ult. putat Gog esse Gothos, qui Romanorum Provincias vastarunt. Alii putant Gog esse Getas, Magog Massagetas. Nond, Sanctus Hieronymus sentit Gog esse Hæresiarchas, Magog esse illos, qui eis credunt. Decimo, S. Augustinus lib.20. de Civit. Dei cap. 11. Gog, inquit, Hebraicè idem est, quod tectum, sive domus; Magog idem est, quod de tecto, sive ille, qui de domo procedit. Gog ergo sunt gentes, in quibus velut in domo vel abyso diabolus est inclusus. Magog est diabolus, qui de illis gentibus quodammodo se effert & procedit. Vel Gog sunt gentes, in quibus nunc includitur & tegitur diabolus; & eadē gentes erunt Magog, id est, de tecto, quando in apertum odiū de operto eruptione sunt. Ità Augustinus. Verùm Gog non fore diabolus patet ex Apocal.20. ubi S. Joannes dicit, quòd diabolus suscitabit Gog; non ergo Gog est diabolus.

XX.

Gog & Magog futuri tempore Antichristi. Pugnabunt contra Ecclesiam.

Gog est Antichristus, Magog ejus exercitus.

Pro responsione, Nota ex Augustino, Areta, Primasio, Rupertto, Anselmo, & aliis passim, Gog & Magog futuros tempore Antichristi; unde Ezechiel ait eos fore tempore novissimo. Et patet Apocal.20. ver.7. & 11. Dico ergo prælium Gog esse prælium Antichristi contra Ecclesiam, esseque novissimam persecutionem. Ita S. Augustinus, & alii. Secundo, Gog videtur esse ipse Antichristus, vel certò primarius ejus Rex & belli Dux: Magog erit exercitus ejus, quia Ezechiel semper Gog vocat Principem, Magog verbò vo-

cat

cat terram vel gentem. Tertio, Gog dicitur à Magog, quia Princeps erit gentis Magog. Quarto, exercitus Antichristi dicitur Magog, quia constabit Scythis, Turcis, Tartaris; vel quia barbarus erit & crudelis instar Scytharum: nam Magog esse Scythas, colligitur ex Genesis 10. ubi filius Japhet vocatur Magog, à quo inhabitata & nominata Scythiam docet Josephus lib. 1. Antiquit. cap. 11. & S. Hieron. in Quæst. Hebraicis in Genesis. Unde & socii Gog, quos hic nominat Ezechiel, scilicet Gomer, Togorma, Mosoch, Tubal, filii sunt vel nepotes Japhet, à quibus aliæ gentes nomen sunt sortitæ, ut Tubal sunt Hispani, Togorma, Phryges, Mosoch Cappadoces. Hinc rursus Ezechiel cap. 38. ver. 15. dicit Gog & Magog venturum ex Aquilone: in Aquilone autem habitant Scythæ & Tartari, & hi fuerunt milites Tamberlani, qui quasi alter Antichristus innumerabili suo exercitu omnia vastavit. Dices, Apocal. 20. dicitur, quod Sathanas seducet gentes, quæ sunt super quatuor angulos terræ, Gog & Magog: ergo Gog & Magog sunt gentes ex quavis Mundi plaga. Ita S. Augustinus. Respondeo. Sensus S. Ioannis est, sathanas seducet omnes gentes, quin etiam Gog & Magog. Videntur enim Gog & Magog fore Reges & gentes, maxime feræ, & fortissimæ ex septem illis Regibus, qui, ut dixi, spontè se subdent Antichristo.

Quinto, exercitus Antichristi erit maximus, instar arenæ maris, Apocal. 20. Putant aliqui huc pertinere illud Apocal. 9. ver. 16. videtur: *Et numerus equestris exercitus vicies millies dena millia.* Græcè, id est, duæ myriades myriadum; myriades continet decem millia, duæ ergo myriades myriadum sunt ducenta millena millia, sive ducenti milliones, ducentos ergo milliones equitum haberet Antichristus, quantus ergo foret peditatus illius? Verùm hic locus non spectat ad Antichristum, sed ad tempora prævia Antichristo. Pro quo nota. Vidit S. Ioannes Apocal. 5. librum signatum septem sigillis, & tota Apocalypsi non aliud facit, quàm hunc librum cum suis sigillis explicare. Unde duæ sunt partes Apocalypsis: priorè usque ad cap. 12. explicantur & referantur septem sigilla hujus libri: posteriore autem à cap. 12. ad finem Apocal. referantur & explicantur ea, quæ scripta erant in libro. Nota secundò. Septem sigilla continent septem persecutiones Ecclesiæ, quas illa patietur ante & usque ad Antichristum. Unde liber legi non poterat, nisi referatis septem sigillis; quia tempora Antichristi videri nequeunt, nisi præeant aliæ persecutiones septem sigillis obsignatæ. Liber verò ipse continet ipsam persecutionem Antichristi, & ea quæ fient tempore Antichristi; jam hi ducenti milliones equitum, Apocal. 9.

Ex qua Mundi parte venturi Gog & Magog.

XXI.

Magnitudo exercituum Antichristi,

Duæ partes Apocalypsis, & earum objecta.

Septem sigilla sunt septem Ecclesiæ persecutiones.

16. non pertinent ad librum, ac consequenter nec ad Antichristum: sed ad prævia tempora. Pertinent enim ad septimum sigillum, in quo septem Angeli septem tubis septem plagas in Orbem evocarunt, & sextus Angelus sua tuba evocavit hos ducentos miliones equitum, qui tertiam hominum partem occiderunt. Id rectè demonstrat Franc. Ribera sub finem 10. cap. Apocal.

XXII.

Exercitus Gog & Magog venient ad Antichristum in Hierusalem.

Sextò, exercitus Gog & Magog venient ad Antichristum Hierusalem, ut in ea totaque Iudæa fideles & Christianos deleant: confluent enim undequaque Christiani & Gentiles Hierosolymam, ut audiant Eliam & Enoch in eo concionantes. Et significat S. Ioannes Apocal. 20. ver. 8. cum ait: *Et ascenderunt (Gog & Magog) super latitudinem terra, & circumierunt castra Sanctorum & Civitatem dilectam*, scilicet Hierosolymam. *Castra Sanctorum*; vocat receptacula & latibula Sanctorum Christianorum: non enim verisimile est oppressos Christianos habituros militaria castra sub Antichristo potenti ssimo, quibus collatis signis cum Antichristo, totoque ejus exercitu confligant. Unde subdit S. Joannes, quòd juxta Hierosolymam de Cælo pugnabit contra Antichristianos hos Christus, omnesque disperdet in loco, qui inde Hebraicè dicitur Armagedon (Apocal. 16. vers. 16.) quasi dicas, anathema excidii, id est, plenum excidium. Sic enim ait Apocal. 20. ver. 9. *Et descendit ignis à Deo de Cælo, & devoravit eos (Gog & Magog)*. Idem docet Ezechiel cap. 38. ver. 22. cum ait: *Et judicabo (puniam) eum (Gog) peste & sanguine, & imbre vehementi, & lapidibus immensis; ignem & sulphur pluam super exercitum ejus, & super populos multos, qui sunt cum eo*. Addit Ezechiel tanta fore cælorum spolia, ut foco sufficere possint toti Israel ad 7. annos: tunc simul cum eis Antichristus rapietur ad tartara, Apocal. cap. 20. ver. 11. Denique Daniel cap. 12. cum numerasset dies Regni ejus 1290. addit, *Beatus qui pervenit ad dies mille trecentos trigintaquinque*, id est, ad 45. diem à cæde Antichristi, Gog & Magog: non quòd tunc sit futurus dies Iudicii, sed quòd tunc planè Ecclesia & Orbis liberabitur ab omnibus Antichristi assecclis, ut pœnitere possint, qui sub Antichristo lapsi sunt: tuncque Ecclesia restaurabitur & reflorescet. Dabitur ergo plusculum temporis & spatii, ac consequenter non statim post hos 45. dies sequetur dies Iudicii, immò Ezechiel videtur dicere fore adhuc septem annos ante finem Mundi, cap. 39. ver. 9. 14. 15. Unde Sibylla lib. 3. Orac. docet post mortem Antichristi sceminam viduam regnaturam, quæ aurum, argentum, æs & ferrum in mare proiciet, tùmque secuturum finem Mundi & diem Iudicii. Ita Cornelius à Lapide. Hæc porrò libenti animo

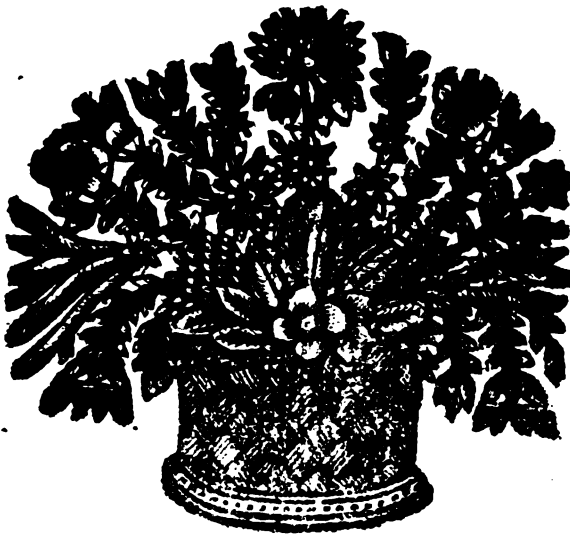
Non statim post interitum Antichristi sequetur Iudicium.

at-

TRACTATUS NONUS AC ULTIMUS. 261

atque hilari facie dedi, ut redderem debitum hujus Curiosissimi Libri. Quibus parum vel nimium est, mihi Lector ignoscat. Quibus autem satis est, non mihi, sed Deo mecum gratias congratulans agat, qui mihi suum præstitit auxilium, de-
ditque pro suo munere ac benignitate, ut ad
finem incolumis pervenirem. Gloria &
honor Patri & Filio & Spiritui
Sancto, omnipotenti Deo
in excelsis, in sæcula
sæculorum.
Amen.

F I N I S.

MO:

MONITA PLURIUM SANCTORUM.

S. Irenæus lib. 5. advers. Hæres. cap. 29. de Antichristo ait.

ET propter hoc in Bestia veniente recapitulatio fit universæ iniquitatis, & omnis doli: ut in ea confluens, & conclusa omnis virtus apostatica, in caminum mittatur ignis.

S. Cyrillus Hierosolymitanus Catbes. 15. Ita ait de Antichristo.

CAve itaque tibi ò homo, & confirma animam tuam . Testatur tibi Ecclesia in conspectu Dei viventis, prædicit tibi de Antichristo, quæ futura sunt, priusquam veniat . Nec scimus si tuo tempore id fiet: sed bonum est tamen, ut hæc scientes nos præmuniamus (*Et postea*): Confirma ergo te ipsum, ò homo: Indicati sunt tibi dies Antichristi: Ergo non tantum memineris illorum: sed absque invidia omnibus trade . Si Filium habes secundum carnem, hoc jam insinua. Quod si quem etiam per Catechesim genuisti, hunc præmunias, ne falsum tanquam verum recipiat.

S. GREGORIUS NANZIANZENSIS Jambico 5.

*Quid est Antichristus ?
Vir opibus amplis,
Apostata ille pessimus,
Belva venenum vomens.*

S. Ephrem Syrus de Antichristo sic ait:

EGO quidem, ò fratres Christo Dilecti, vel sola recordatione sævi illius Dragonis attonitus fio, dum animo mecum complector, cogitoque futuram illam tribulationem, atque angustiam, quæ illo tempore cunctis obveniet hominibus; & quomodo scelestus, atque infamis humano generi apparebit hic Drago: Maximè verò quàm atrox, infestusque futurus sit Sanctis Dei hominibus (*& post alia*): Si quis compunctionem cum lachrymis habeat in orationibus, Dominum roget, ut effugere queat maximam tribulationem superventuram Orbi Terræ: ne omnino videat illam Bestiam (*& infra*): multis sanè orationibus, ac lachrymis, ò Charissimi, nobis opus erit, ut tunc firmi atque constantes in tentationibus permaneamus. (*Et post multa*): Felicem, ac felicissimum illum, qui diebus illis spe firma in Dominum fixa, repertus fuerit prævalidus ac fidelis.

I N.

I N D E X

Omniū rerū notabilium, quæ in hoc Curioſiſſimo de Antichriſto Libro continentur.

A

- A** Bominatio dicitur Antichriſtus. Tract. 5. n. 8. fol. 113.
- Abrogabit jūge Sacrificium . Tr. 2. n. 20. fol. 63.
- Actor. 1. Tr. 1. n. 4. fol. 15.
- Adrianus Imperator Hieroſoly-
mam reædificavit , ac Eliam
nuncupaverit. n. 7. fol. 6.
- Ad horum opinionem accedunt
Petrus Galatinus & Hortula-
nus. Tr. 6. n. 13. fol. 126.
- Ad omnia vitia eſſe Antichriſtum
propenſum implicat Tract. 4.
n. 9. fol. 99.
- Aſſerunt multi ex eo, quòd non
deſuerunt Patres , qui ſatis in-
dicaverint , omnes , qui tunc
erunt, Iudæos, nullo excepto
credituros. Tr. 8. n. 15. fol. 211.
- Aſſerunt multi, & probant primo
ex eo, quòd antiqua Hebræo-
rum traditio eſt, Arcam fœderis
non fuiſſe in ſecundo Templo,
neque in Herodiano: Futuram
verò in Tēplo à Meſſia reſtau-
rando. Tr. 8. n. 20. fol. 217.
- Alii negant ex eo, quòd tenent
Ioannem fuiſſe mortuum, & id
communiter hoc tempore ſu-
ſtinentur. Tr. 3. n. 3. fol. 201.
- Dux contra id obiectiones.
ibidem n. 4.
- Prima obiectione. ibidem.
- Reſponſio ad hanc obiectionem.
ibidem.
- Secunda obiectione. ibidem n. 5.
- Altera reſponſio. ibidem.
- Alium narrat alii fuiſſe cædis
Iuliani adminiſtrum . Tr. 7.
n. 41. fol. 168.
- Quisnam ſecundum eos iſte fue-
rit. ibidem.
- Alligatio Sathanæ , de qua dici-
tur Apoc. 20. an in paſſione
Chriſti acciderit. Tr. 6. n. 4.
fol. 119.
- Altera eſt multorum exiſtiman-
tium , Antichriſtum ſeſſurum
in Templo Hieroſolymitano
Tr. 5. n. 8. fol. 113.
- Hanc opinionem ſequitur Au-
thor. ibidem.
- Altera ſententia , & verior , quæ
aſſerit, Sathanam fuiſſe alliga-
tum tempore Constantini Ma-
gni à S. Sylveſtro Papa. Tr. 6.
n. 5. fol. 119.
- Alterum Sibyllæ Oraculum. Tr. 1.
n. 28. fol. 33.
- Amon Diaconus Martyr. Tract. 7.
n. 33. fol. 161.
- An Angeli , ut Ædem Laureta-
nam. Tr. 8. n. 22. fol. 219.
- An arte dæmonis ad mala pro-
penſus ſit futurus Antichriſtus.
Tr. 4. n. 9. fol. 99.
- An bonum aliquid ſit operaturus
Antichriſtus. Tr. 4. n. 9. fol. 98.
- An decem Reges in Orbe futuri
ſub adventum Antichriſti fue-
rint

- riat plures, aut pauciores. Tr. 1. n. 21. fol. 28.
- An in cornu Parvulo sit signatus Antichristus. Tr. 7. n. 1. f. 131.
- An inspirationes sit admittitur Antichristus. Tr. 4. n. 9. f. 97.
- An ista Rabani opinio de fine, & cōsummatione Romani Imperii sit vera. Tr. 1. n. 29. fol. 34.
- An ista particula habeatur in Matthæo. Tr. 1. n. 5. fol. 16.
- An iste Antichristi præcursor sit futurus de numero Christianorum. Tr. 4. n. 13. fol. 104.
- An Lucifero superbior Antichristus. Tr. 4. n. 3. f. 94.
- An Martyrium S. Laurentii contigerit sub Decio. Tr. 7. n. 15. fol. 141.
- Eusebius affirmat. ibidem.
- An Roma sub Mundi finem sit ad pristinam suam gloriam & potentiam, nec non ad Idololatriã, & cætera, quibus olim scæbat, vitia reditura. Tr. 1. n. 9. f. 19.
- An simul cum Enoch & Elia sit etiam Ioannes Evangelista venturus in fine Mundi contra Antichristum. Tr. 8. n. 3. f. 200.
- Quidam affirmant ex eo, quod existimant Ioannem non dum esse mortuum, sed translatum in Paradisum terrestrem. ibidem.
- An sit ita certum hosce decem Reges everfuros, & concrematurus Romam. Tr. 3. n. 14. f. 81.
- An solus Pater sciat cōsummationis sæculi diem & horam, non verò Filii? Tr. 1. n. 4. fol. 15.
- An sub Babylonis nomine apud Ioannem significetur cætus impiorum Tr. 1. n. 13. fol. 22.
- An tempore Apostolorum Evangelium jam prædicatum fuerit in universo Orbe. Tr. 2. n. 17. fol. 61.
- Anastasius Imperator Eutychianus hæreticus ab Achatio corruptus Arianus hæreticus est effectus. Tr. 7. n. 45. fol. 176.
- Animadversio in Iansenium. Tr. 8. n. 11. fol. 206.
- Ante adventum Antichristi pleque gentes deficient à Romano Pontifice & Imperio. Tr. 3. n. 21. fol. 90.
- Antequam Antichristus appareat, virtutes, & signa ab Ecclesia cessabunt. Tr. 1. n. 12. fol. 22.
- Antichristus à Daniele Prophetâ secundum quam plurimos SS. Patres appellatur abominatio desolationis. Tr. 6. n. 3. fol. 117.
- Antichristus à qua Matre nascetur. Tr. 2. n. 5. fol. 46.
- Antichristus ab initio, obscurus, & invalidus erit. Tr. 3. n. 10. f. 76.
- Antichristus abolebit Idola. Tr. 5. n. 5. fol. 111.
- Antichristus ad extremam proventus impietatem, ac superbiam, in finem simulaturus se mori, & rursus ad vitam redire. Tr. 9. n. 5. fol. 245.
- Antichristus antè omnes Iudæos sibi adiunget. Tr. 4. n. 5. f. 96.
- Antichristus antequam regnet summam sanctitatem, Religionemq; simulabit, Tr. 3. n. 10. f. 76.
- Antichristus aptissimum ad omnia mala Diaboli instrumentum. Tr. 2. n. 6. f. 47.
- Antichristus bellum adversus Henoch

- noch & Eliã faciet, & vincet eos: sed quomodo. Tr. 8. n. 34. f. 234.
- Antichristus brevi tempore regnabit. Tr. 4. n. 1. f. 93.
- Antichristus characterẽ suum suis imprimet. Tr. 4. n. 3. f. 94.
- Antichristus congregabit omnes suos exercitus, & omne Robur Belli ad interficiendos omnes Christianos. Tr. 8. n. 40. fol. 239.
- Antichristus clam, & fortive educandus secundum S. Ioannem Damascenum. Tr. 3. n. 5. f. 72.
- Antichristus de Mandato Christi fulminabitur per ministerium Archangeli Michaelis. Tr. 9. n. 8. f. 247.
- Antichristus licet sit incertum, quando sit venturus, tamen certum est eum esse venturum in fine Mundi. Tr. 1. n. 8. f. 18.
- Antichristus è Babylone Regnum auspicabitur. Tr. 3. n. 12. fol. 80.
- Antichristus erit absolutissimus Rethor, & Orator. Tr. 3. n. 8. fol. 74.
- Antichristus erit atheus. Tr. 2. n. 22. fol. 65.
- Antichristus erit contrarius ex diametro Iesu Christo. Tr. 2. n. 20. fol. 63.
- Antichristus erit crudelissimus tyrannus. Tr. 4. n. 7. fol. 97.
- Antichristus erit Iudæus ex tribu Dan. Tr. 2. n. 1. fol. 43.
- Antichristus erit luxuriosus. Tr. 4. n. 8. f. 97.
- Antichristus erit maximus seductor. Tr. 4. n. 2. fol. 94.
- Antichristus erit nefandissimus magus. Tr. 4. n. 9. f. 97.
- Antichristus erit omni Deo con-
- trarius. T. 2. n. 20. fol. 64.
- Antichristus erit omnium mortalium pessimus. Tr. 6. n. 2. f. 116.
- Antichristum erit Organum diaboli, & quasi Diabolus incarnatus. Tr. 7. n. 51. fol. 181.
- Antichristus erit Rex omnium Potentissimus, & totius Orbis Monarcha. Tr. 4. n. 1. fol. 93.
- Antichristus erit singularis quædam persona. Tr. 2. n. 15. f. 57.
- Antichristus est habiturus ingentes opes. Tr. 4. n. 6. fol. 96.
- Antichristus, & sui sequaces opera Dæmonum facient statuas, & imagines Sanctorum in Ecclesiis loqui. Tract. 4. n. 13. fol. 103.
- Antichristus ex Ægypto rediens circumducto itinere per Urbem Dan ingressurus est in Iudæam. Tr. 5. n. 1. fol. 107.
- Antichristo extinctis ab eo tribus ex illis decem Regibus in orbe futuris, reliqui septem colla submittent. Tr. 3. n. 17. fol. 87..
- Antichristus factus totius Orbis Monarca, missurus est Gog; & Magog in omnes Mundi Regionēs. Tr. 6. n. 2. fol. 116.
- Antichristus fiet Rex opera Iudæorum T. 3. n. 10. fol. 75.
- Antichristum fore Neronem, quidam putarunt. Tr. 2. n. 9. fol. 51.
- Antichristus forsitan in Babylone educandus secundum Malvendam. Tr. 3. n. 5. fol. 72.
- Antichristus futurus est omnium iniquitatum plenus Tract. 1. n. 32. fol. 38.
- Antichristus grandis factus, brevè

- convertet multos, & quomodo. Tr. 7. n. 2. f. 131.
- Antichristus habebit Dæmonem familiarem, qui eum docebit scientiam rerum multarum, & admirabilium. Tr. 3. n. 6. f. 73.
- Antichristus habebit præcurso-rem quendam, & armigerum pestilentissimū. Tr. 4. n. 13. f. 103.
- Antichristus humili loco, & ex vilibus Iudæis nascetur. Tr. 2. n. 3. fol. 45.
- Antichristus Iesum filium Dei palam repudiabit. Tr. 5. n. 7. fol. 112.
- Antichristus in Babylone nasciturus ex Iudæis de tribu Dan. Tr. 2. n. 1. fol. 40.
- Antichristus in utero matris replebitur Spiritu Diaboli. Tr. 1. n. 1. fol. 14.
- Antichristus initio non erit magnus. Tr. 7. n. 2. f. 131.
- Antichristus initio observabit ritus Iudaicos. Tr. 5. n. 3. fol. 108.
- Antichristus initio Regni est pugnaturus cum tribus Regibus, nimirum Egypti, Libyæ, atque Ethyopiæ, & eorum Regna illis devictis atque interfectis est occupaturus. Tr. 3. n. 13. fol. 80. 81.
- Antichristus instituet ubique persecutionem in Christianos, ac contra eos hunc exercitum convocabit, ut per eum fideles ubique perferretur, oppugnet, & exterminet. Tr. 8. n. 36. fol. 237.
- Antichristi interitus. Tr. 9. n. 6. fol. 246.
- Antichristus maximè venturus, ut Iudæos decipiat. Tr. 6. n. 18. fol. 129.
- Antichristus maximus simulator, & Hypocrita. Tr. 3. n. 8. f. 74.
- Antichristi Ministri. Tr. 1. n. 3. f. 14.
- Antichristus nec dum venit, sed venturus est. Tr. 2. n. 15. fol. 56.
- Antichristus negabit Divinitatem Christi. Tr. 4. n. 10. fol. 100.
- Docebit se esse Messiam ibidem.
- Antichristi nomen quid significet Tr. 1. n. 3. fol. 15.
- Antichristus non ex legitimo matrimonio, sed ex fornicaria muliere, & turpissima est nasciturus. Tr. 2. n. 5. fol. 46.
- Antichristus non habiturus ali- quod Regnum jure hæredita-rio, sed habiturus potius modi- cam originem, & paulatim, & fraudulenter Regnum occupa- turus. Tr. 3. n. 10. f. 75. & 76.
- Antichristus non jure Hæredita-rio, aut alio quovis iuxta titu- lo Regnum Iudæorum est con- secuturus, sed per fraudes, & dolos illud comparaturus. Tr. 7. n. 1. fol. 130.
- Antichristus non significat Vica- rium Christi. Tr. 2. n. 20. f. 63.
- Antichristus non subiiciet Vene- tias. Tr. 7. n. 2. f. 131.
- Antichristus non veniet, nisi prius everso penitus Romano Imperio. Tr. 1. n. 24. fol. 29.
- Antichristus non unum tantum, sed plures Dæmones comites & duces habiturus. Tr. 3. n. 6. f. 73.
- Antichristus num ex Dæmone incubo sit nasciturus. Tr. 2. n. 7. fol. 49.
- Antichristus num ex monacho, & mo-

F N D E X.

- & monacha sit oriturus. Tr.2.
n. 8. fol.50.
- Antichristus nŕi sit ab AngeloCu-
stode deferendus. T.5.n.6.f.111.
- Antichristus num venerit, an ve-
ro venturus sit. Tr.2.n.12.f.55.
- Antichristus occidetur in Monte
Oliveti in Papilione ac folio
suo, illo videlicet in loco, quò
Dominus in Cælum ascendit.
Tr.9.n.7. fol.247.
- Antichristus omnia templa aut
funditus evertet, aut in usum
tabernarum, & stabulorum con-
vertet. Tr.7.n.58. fol.190.
- Antichristus omnes Artes, & Sa-
cram Scripturam memoriter
sciet. T.3.n.7. f.73.
- Antichristus omni Deo adversa-
bitur. Tr.2. n. 20. fol. 63.
- Antichristus occidet Eliam, & E-
noch. Tr.2.n.24. fol.66.
- Antichristus omnis hypocrisis
& astutiæ genere ad Imperii
culmen invadendum est usus.
Tr.6.n.1. fol. 115.
- Antichristus Patrem cùr Divus
Hieronymus diabolum vocet
T.2.n.7. f.49.
- Antichristus per miram suæ scien-
tiæ ostentationem sibi homines
subiiciet. Tr.4.n.3. f.94.
- Antichristus præcursores habet
uti Christus Dominus. Tr. 2.
n.10. fol.54.
- Antichristus professor in pueritia
curiosarum, & reprobatarum
artium. Tr.3.n.6. f.72.
- Antichristus prosequetur lignum
Dominicæ Crucis, ac eius si-
gnum de medio tollere conabi-
tur, & pro eo dabit ipse suis se-
- quacibus suum symbolum, &
insigne. Tr. 7.n.58.fol.190. &
191.
- Antichristus quandonam sit vē-
turus Tr. 1.n.4. fol.15.
- Antichristus, quando, & unde na-
scetur, secundum revelationem
S. Brigittæ. Tr.1.n.32. f.39.
- Antichristus quare sic dictus.
Tract.1.n.1. fol. 13.
- Antichristus quid secundum
præadductos Patres à Malven-
da elucidatos sit facturos, post
quam fama acceperit Arcam
apparuisse in Arabiæ Monti-
bus Tr. 8.n.25. fol.222.
- Antichristus quomodò vincet
Sanctos. Tr.7.n.4. fol.133.
- Antichristus regnabit dies mille
ducentos nonaginta. Tr. 2.
n.23. f.65.
- Antichristus regnum suum pro-
pagabit per totum Orbem.
Tr.8.n.7. fol.203.
- Antichristus sanctimonia simu-
lata trahet ad se innumerabiles
homines. Tr.4.n.2. fol. 93.
- Antichristus se solum ab omni-
bus, ut Deum coli, & adorari
per asseclas, & ministros suos
per univèrsam Mundum spar-
get, & credi à cunctis etiam per
extrema supplicia coget. Tr. 5.
n.7. f.112.
- Antichristus secundum Apostoli
sententiam non antea in Mun-
dum est venturus nisi venerit
discessio primùm, seu defectio
generalis ab Imperio Romano.
Tr.1.n.29. fol.34.
- Antichristus sedem suam in Tem-
plo Hierosolymitano, ab ipso in
sta-

I N D E X :

- statu suo restaurando, ponet. Tr.6.n.3. fol.117.
 Antichristus sibi dicari templa ac fieri sacrificia imperabit. Tr. 5. n.7. fol.112.
 Antichristi superbia. Tr.2.n.20. f.64.
 Antichristus superabit priores omnes Reges Imperii amplitudine. Tr.4.n.1. fol.92.
 Antichristus totus in peccato concipietur, & in peccato generabitur, & in peccato nascetur: At post conceptum Diabolus descendet in uterum matris eius, cuius virtute deinceps puer aletur, nascetur, adolescet. Tr.2.n.5. fol.46.47.
 Antichristus traductam per infamia adolescentiam multos coget, sibi que adiunget. Tr.3. n.9. fol.74.
 Antichristus trahet ad se homines, faciendos signa, & prodigia multa. Tr.4.n.11. fol.100.
 Antichristus tres Reges ex decem Reggibus in Orbe futuris debellabit, atque delebit, reliquos verò septem sibi subiiciet. Tr.1. n.19. fol.27.
 Antichristus veniet in tempore Schismatis, & discordiæ Tr.1. n.31. fol.37.
 Antichristus veniet tēpore abundantiae peccatorū. T.1.n.32. f.38.
 Antichristus unde dicatur. Tr.2. n.2. fol.43.
 Antichristus vetabit administrationem usumque Sacramentorum præcipuè verò Baptismi, & Eucharistiæ. Tr.7.n.56. f.189.
 Antichristus ventitabit se pro Deo Tr.1.n.2. fol.14.
 Antichristus vivus mittendus est dehiscente terra in Infernum, ut antequam illuc perveniat, vel quàm primùm perveniet moriatur. Tr.9.n.6. f.246.
 Antichristus utrum ex fornicatione, an ex incesto, vel ex sacrilegio, sit nasciturus. Tr.2. n.6. fol.47.
 Antichristiani vehementissimè lætabuntur, & munera mitent invicem, cùm viderint extinctos Henoch, & Eliam. Tr.3. n.34. fol.235.
 Antithesis Christi, & Antichristi Tr.1.n.1. fol.14.
 Auctores, qui hanc sententiam reiiciunt. Tr.3.n.4. fol.72.
 Auctores, qui eam admittunt. ibidem.
 Auctores, qui secundum Malvendam asserunt Arcam postquam ab Hieremia fuit in speluncam rupis inclusa nunquam deinceps comparuisse, neq; in Zorobabelico, aut Herodiano Templo fuisse, manifestandam verò tempore Antichristi, cum Iudæi ad Fidem Christi convertentur. Tr.8.n.25. f.222. & 223.
 Auctoris iudicium. T.3.n.4. f.72.
 Augustinus Tornielus tenet, & probat Arcam fæderis fuisse in Zorobabelico, & Herodiano Templo. Tr.8.n.26. fol.225.
 Aureoli opinio. Tr.6.n.8. f.121.
 Author explicat particulam illam secundum intelligentiam Patrum & Doctorū. Tr.1.n.6. f.16.
 Author iste reiicit præadductam Hebræorum traditionem, quæ mul-

multis rationibus probat non esse antiquam ipsorum traditionem, sed commentum Rabinorum, & mendacem quamdam fabulosamque eorum adinventionem. Tr.8.n.26. f.226.

Author Operis imperfecti prodit, nomine abominationis desolationis à Christo prædictæ, spiritualiter ipsum Antichristum fuisse significatum. n.12. fol.11.

Author parti affirmativæ adhæret, quia licet tempore D. Hieronimi, & S. Augustini nihil adhuc ab Ecclesia de ea re fuisse definitum appareat; tamen paulò post in Apolynare Hæresiarcha ista millenariorum opinio à Damaso Papa Romæ putatur esse damnata. Tr.6. n.12. fol.125.

Author persequitur cæptam Christi, & Antichristi, in rebus omninò contrariis, comparationem. Tr.2.n.12. fol.43.

Author redit ad id unde digressus est. Tr.3.n.4. fol.71.

Author redit ad id quod sequebatur ostendendo mysticam intelligentiam de abominatione desolationis à Daniele Christoque prædicta n.8. fol.6. & 7.

Authores, qui suspicantur Antichristum fessurum in Ecclesiis, & Basilicis Christianorum. Tr.5.n.9. fol.113.

Auxilium Dei non defuturum Antichristo. Tr.4.n.9. f.98.

Auxilium S. Michaelis Archangelii erga Christianos contra Diabolum tempore Antichristi. Tr.7.n.65. fol.195.

B Abylon Patria Antichristi. T.2.n.2. fol.43.

Basilileus Amasenus Episcopus. T.7. n.33. f.160.

Beatissima Virgo Maria utrum Hierosolymis, an Nazareth nata sit. Tr.3.n.19. fol.88.

Beatus Joannes Evangelista relegatus Apocalypsam scribit. Tr.7.n.10. f.138.

Bello inter eos, & Antichristum inito, Ecclesia, quæ tunc erit Hierosolymis, & in vicinis locis, in solitudine se abscondet. Tr.8.n.18. f.214.

Bellum Civile inter Maxentium & Constantinum. Tr.7. n.27. fol.152.

Bellum Civile inter Galerium Maximinum & Maxentium. Tr.7. n.28. f.155.

Bellum Civile inter Maximinum Galerium, & Licinium. Tr.7. n.30. f.158.

Bellum inter ipsum, & Constantinum effert. Tract. 7. n.34. f.161.

Berosus Annianus Author supposititius. T.7.n.8. f.136.

Berosus Annianus prodit alium fuisse Nemrod, & alium Belum. Tr.7.n.8. f.135. & 136.

Bethleem Patria Christi. T.2.n.2. fol.43.

Breve erit hoc Antichristianorù de Henoch & Eliæ cæde gaudium, quod mox acribus, æternisque suppliciis à Deo vendicabitur. Tr.8.n.34. f.235.

Bre-

I N D E X.

- Breve ex adverso erit Heroch & Eliæ opprobrium, quod mox in æternam Gloriam convertentur. *ibidem*.
- Breve fore tempus ex Apocalypsi & S. Paulo probatur. Tr. 6. n. 9. f. 122.
- C
- C**Alvini errores. Tract. 7. n. 49. fol. 180.
- Ejus turpissima mors. *ibid.* f. 181.
- Callistus II. Papa sustulit Imperatori jus investendi Episcopos, & Abbates. Tr. 6. n. 8. f. 121.
- Caput septimum Danielis explicatum. Tr. 1. n. 29. fol. 35.
- Catholici ab Honorico spoliantur. T. 7. n. 44. f. 174.
- Causa excutitur, quare Diocletianus, & Maximianus Imperium reliquerint. Tr. 7. n. 23. f. 149.
- Causa, & ratio cur Deus in Babylone potius, quam alibi Antichristum nasci voluerit. Tra. 2. n. 4. fol. 46.
- Causa, & origo, ob quam Roma in fine Mundi, est desolanda, & igni concremanda. Tr. 3. n. 23. fol. 91.
- Causa ob quam cessabunt sub Antichristo ab Ecclesia miracula, & virtutes. Tr. 1. n. 33. fol. 40.
- Causa ob quam jure Missæ Sacrificium ex parte ab Antichristo auferendum. T. 7. n. 57. f. 190.
- Causa, vel occasio rebellionis Iudæorum à Romanis n. 6. fol. 5.
- Causa quare Author scripserit hunc Curiosissimum de Antichristo librum. n. 1. fol. 1.
- Causa quare debeant Christiani quotidie Deum orare pro statu, & conservatione Romæ, ac Romani Imperii. T. 1. n. 15. f. 24.
- Causa quare S. Paulus enigmaticè, & obscurè locutus est de abolitione Romani Imperii. Tr. 1. n. 25. fol. 30.
- Causa, quare Christus Dominus noster nomen Eliæ adscribat Joanni Baptistæ. Tract. 8. n. 11. f. 206.
- Causa, quare Enoch, & Elias sint venturi propè Mundi occasum. Tr. 8. n. 18. f. 214.
- Causa, ob quas forsàn Roma circa finem sæculi est à fide discessura. T. 1. n. 11. f. 21.
- Cælo à S. Joanne Chryostomo præfertur. T. 8. n. 6. f. 202.
- Certa, & communissima sententia de Patria Antichristi. T. 2. n. 3. fol. 45.
- Certum est Romanum Imperium adhuc vigere in Germania, & duraturum usque ad Præfatorum decem Regum adventum. T. 3. n. 15. f. 83.
- Christianorum in Arianos disputatio pulcherrima, & fidelis de unitate substantiæ Patris, & Filii, quod Græci Homouision appellant, ac de processione Spiritus Sancti ab utroque. T. 7. n. 44. fol. 173.
- Horum trium una est Divinitas, tres verò personarum proprietates. *ibidem*.
- Adhuc hic disputatur. *ibidem* f. 174.
- Christus ab initio suæ conceptionis,

- nis, per infusam scientiam omnium habuit cognitionem. Tr. 1.n.6. f.16.
- Christus an ignoraverit diem & horam Judicii. T.1.n.6. f.16.
- Christus Constantino apparuit. T.7.n.27. fol.153.
- Christus quatenus homo ignoravit diem & horam Judicii, cognitione & scientia naturali, aut scientia acquisita. Tract.1. n.6. f.17.
- Clara D. Pauli demonstratio de abolitione Romani Imperii ante adventum Antichristi. T.5. n.24. f.29.
- Communis sententia tenet, Enoch & Eliam esse venturos in initio persecutionis Antichristi. Tr.8. n.8. f.203.
- Compuret Antichristus omnes libros Sacros, quoscumque invenire poterit: &c., ut scribit Lactantius Firmianus lib.7. Divinarum inst. cap. 17. Viros justos, libris Prophetarum obvolutos cremabit. Tract.7. n.58. fol.190.
- Conclusio est non omnes Judæos, qui extremo illo Mundi ævo futuri sunt, conversum iri ad Fidem Christi per prædicationem Enoch, & Eliæ. T.8. n.16. f.212.
- Concruentissima ratio, cur subtrahantur dies illi viginti. Tr. 7. n.64. fol.194.
- Conditiones Antichristi. Tract.2. n.15. fol. 57.
- Consolatio Christi. Tract.7.n.54. fol.186.
- Constantia mulieris orthodoxæ. Tr.7.n.42. f.170.
- Hæc cum Filio suo currens ad Martyrium, Præfectum, & Imperatorem stupore facti à crudelitate removit. ibidem.
- Constantini Copronymi immunditia. Tr.7.n.45. f.177.
- Constantini gloria. Tract.7.n.31. fol.158.
- Constantinus apostata Catholicæ Fidei. Tr.7.n.45. f.177.
- Constantinus dæmonibus immolat. ibidem.
- Constantinus dum baptizatur prodigiosè cantat. ibidem.
- Constantinus hostis Deiparæ. ibidem.
- Constantinus juxta visionem sibi monstratam, Maxentio ad Pontem Milvium victo ac in ejus profundum merso, Romam ingressus Sanctam Crucem in triumphali loco poni fecit. Tr.7.n.27. fol.153.
- Constantinus moriens de tribus indoluit. Tr.7.n.52. f.183.
- Constantinus num fuerit rebaptizatus ab Eusebio Nicomedienfis Episcopo. Tract.7.n.35. fol.161.
- Solvitur objectio ex S. Hieronymo. ibidem.
- Constantius Parthico bello dimisso contra Julianum arma sumens moritur. T.7.n.37. f.164.
- Constantius relegavit S. Athanasium & D. Hilarium. Tr.7.n.37. fol.163.
- Constantinus Romæ in Palatio suo construxit Salvatoris nostri Ecclesiam, duodecim cophinos terræ propriis humeris ad fundamenta deportando. Tr.7. n.35.

I N D E X.

- n.35. . . fol.162.
 Continuatio prædictarum persecutionum à Nerone usque ad Diocletianum & Maximianũ, facta per plures Imperatores. Tr.7.n.24. fol.150.
 Conversio Judæorum non solum fiet per Eliam, sed etiam per Enoch. T.8.n.14. f.210.
 Cornelius à Lapide dicit, quodd ad Maggeddo additur Ar, quod non Campum, sed Montem significat, non Mageddo sed Armagedon vocatur. Tr.8. n.39. fol.238.
 Corpora Henoch & Eliæ per tres dies, & dimidium insepulta jacebunt in plateis Hierosolymæ Tr.8.n.34. fol.234.
 Crudelissima Diocletiani & Maximiani edicta contra Christianos. Tr.7.n.21. f.147.
 Cujusnam regionis extiterint ista loca, ad quæ Christi fideles tempore tyrannidis Antichristi cõfugient. Tr.8.n.19. f.215.
 Cultus, qui deservitur Romano Põtifici, qualis. T.2.n.21. f.64.
 Cur Antichristus dicatur Coluber, & Cerastes. T.2.n.1. f.41.
 Cur Antichristus à Daniele sit dictus cornu parvulum. Tr. 3. n.10. f.76.
 Cur Armiger Antichristi faciet omnes accipere in dextera manu & in fronte characterem bestię. T.4.n.13. f.104.
 Cur homo peccati & filius perditionis à S. Paulo dictus sit Antichristus. T.2.n.6. f.49.
 Cur permittet Deus adventum Antichristi. T.6.n.14. f.127.
 Circa id quinque à Doctoribus assignantur rationes. ibidem.
 Prima ratio. ibidem.
 Secunda ratio. T.6.n.15. f.128.
 Tertia ratio. ibidem.n.16.
 Quarta ratio. T.6.n.17.f.129.
 Quinta ratio, & ultima. ibidem n.18.
 D
 Daniel & Dominus historico sensu de Hierosolymitano excidio vaticinati sunt.num.4. fol. 2.
 De Deo Maozim, quem secretò, & occultè colet & adorabit Antichristus. T.4.n.9. f.99.
 De die judicii ignoto Angelis ac Filio Dei, quam ipse ut Deus, ac homo paritèr callet, sed nemini revelat. Tr.1.n.7. fol.18.
 De Enoch, & Elia sermo est in Apocalypsi cap.II. versic. 3. Tr. 8.n.8. fol.203.
 De hac Sathanæ alligatione Author putat loqui S. Joannem in Apoc.20.Tr.6. n.5.f.119.
 De nomine Antichristi. Tr.1.n.3. fol.14.
 Decem plagæ Egypti, quæ? Tr.8. n.27. fol.230.
 Decem Reges in Orbe futuri, qui conspirabunt adversus Romanum Imperium. T.1.n.15.f.23.
 Decem Reges in Orbe futuri, erũt prævii Antichristo. Tract.1.n.20. fol.27.
 Decima persecutio sub Aureliano. T.7.n.18. f.144.
 Definitio Antichristi. T. 2. n.24. fol.66.
 Depravatus exinde Galienus & Valerianus sursum persecutor Ec-

- Ecclesiæ evasit. T. 7. n. 17. f. 143
 Destructio, & desolatio Romanæ
 Urbis. T. 3. n. 14. f. 82.
 Destructio Romani Imperii. Tr.
 3. n. 16. f. 84.
 Destructio, sed eversio Romanæ
 Urbis ponitur à Doctoribus
 pro quinto signo, quod præcedet
 adventum Domini ad Ju-
 dicialium. Tr. 3. n. 23. f. 91.
 Obiicies Ludovici ab Alcazar.
 ibidem n. 24.
 Responsio ibidem.
 Deus in adjutorium Christi fide-
 lium mittet de Paradiso terre-
 stri Enoch & Eliam, qui illos
 confortabunt & animabunt ad
 bellum contra Antichristum.
 Tr. 8. n. 1. f. 199.
 Deus puniet priscorum Romanorum
 peccata in fine Mundi.
 Quo jure? Tr. 1. n. 27. f. 31.
 Deum non permissurum demoni.
 T. 4. n. 9. f. 99.
 Diabolus sub Antichristo extre-
 mas iras suas, & vires exeret,
 sed evomet. T. 7. n. 54. f. 187.
 Dictio in primis omnis, vel totus,
 usus Sacræ Scripturæ signifi-
 cat interdum non omnes simpli-
 citer nullo excepto, sed ingen-
 tem dumtaxat aliquam multi-
 tudinem, ac plerumque par-
 ticula est, hyperbolica. Tr. 8.
 n. 16. f. 213.
 Diocletianus de Dalmatia oriun-
 dus fuit, cujusdam Scribæ Fi-
 lius, Salonis ortus. Tr. 7. n. 19.
 fol. 144.
 Diocletianus Maximianum Cæ-
 sarem constituit, ac in Galliã,
 cum legione Thebæorum misit
 contra Amandum, & Elia-
 num, qui collecta gravi manu
 Populi Rusticorum, Romano
 se opposuerant imperio. Tr. 7.
 n. 19. f. 145.
 Diocletiani, & Maximiani perle-
 cutio omnium terribilissima, &
 crudelissima. T. 7. n. 21. f. 147.
 Diocletianus Nicomediæ, Maxi-
 mianus Mediolani Imperium
 eodem die deposuerunt, tra-
 dentes illud Constantio, & Ga-
 llerio. T. 7. n. 23. f. 148.
 Diocletiani superbia. Tr. 7. n. 21.
 fol. 147.
 Hic primus gemmas vestibus,
 calciamentisque inferi jussit, cum
 omnes retrò Principes sola
 purpura uterentur. ibidem.
 Discessio quid sit. T. 2. n. 19. f. 62.
 Dissimilis casus bonorum, atque
 malorum. T. 2. n. 1. f. 42.
 Divina ob expulsos Christianos
 vindicta. T. 7. n. 30. f. 157.
 Divi Gregorii sententia, cur An-
 tichristus observaturus sit diẽ
 Dominicum, & diem Sabbati.
 T. 9. n. 5. f. 245.
 Divus Augustinus asserit Anti-
 christum fore particularem hæ-
 minem. T. 2. n. 18. f. 61.
 Divus Bernardus exprobrat quæ-
 dam peculiaria vitia Romano-
 rum. T. 1. n. 11. f. 21.
 D. Hieronymi, & S. Augustini
 hac de re sententia. Tr. 6. n. 12.
 f. 125.
 Domitiani in Israelitas sevitia.
 T. 7. n. 10. f. 138.
 Duæ hac de re Doctorum opinio-
 nes.

I N D E X :

- nes. Tr. 5. n. 8. f. 113.
 Duæ partes Apocalypseos, & earum objectio. Tr. 9. n. 21. f. 259.
 Duo Lactantii Firmiani errata. Tr. 3. n. 17. f. 86.
 Duodecima persecutio sub Constantio Imperatore Ariano. Tr. 7. n. 36. f. 163.
 Duos Elias distinguit Christus Dominus, unum typicum, alterum realem. T. 3. n. 12. f. 208.
 Duplex persecutio Antichristi, corporalis, & spiritualis. Tr. 7. n. 4. f. 132. 133.
 Dupliciter accipitur. Tr. 1. n. 3. f. 15.
- E
- E**cclēsia Catholica nunquā defectura, sed semper inviolabilis permanens cum suo legitimo Capite. Tr. 1. n. 17. f. 25.
 Ecclesia infine Mundi ob acerbissimas persecutiones, & persecutores, magnis doloribus, & ærumnis quasi parturiens, Filios, idest Fideles, Christo pariet. Tr. 7. n. 55. f. 187. & 188.
 Ecclesia tempore futuræ Romænæ urbis apostasiæ, nitore deserto iacebit quasi vidua. Tr. 1. n. 12. f. 22.
 Ecclesia tempore tyrannidis Antichristi fugiet ad desertam, & latibula. Tr. 7. n. 55. f. 188.
 Edicto hoc promulgato, Galerius Maximinus miserè diem clausit extremum, eò quod genitalibus putrescentibus, & vermibus undequaq; erumpentibus, vitæ tædio vim sibi gladio intulit. Tr. 7. n. 29. f. 156.
 Edictum Adriani Imperatoris de Christianorum incolumitate. Tr. 7. n. 24. f. 150.
 Edocti ex Divina Scriptura, intelligent omnes thecnas Antichristi, atque in illo compleri homine cognoscent, quæcumq; de Antichristo in divinis literis fuere prædicta. Tr. 7. n. 58. fol. 191.
 Epilogus, seu summa eorum, quæ Author suprâ de Roma, & Romano Imperio diffusè tractavit. Tr. 1. n. 29. f. 33.
 Episcoporum Fidelium exultantium conquestio & comploratio. Tr. 7. n. 44. f. 175.
 Hic equis militum coneruntur, & martyrizantur. ibidem.
 Hic proscribuntur. ibidem.
 Elementa, antequam appareat Antichristus, ordinem suum sunt negatura. Tr. 1. n. 31. f. 37.
 Elias in propria persona propè Mundi occasum venturus est, Iudæos tunc convertens, Ecclesiam instauraturus, & pacem inter Gentilem, & Iudæicum Populum facturus. Tr. 8. n. 13. f. 209.
 Elias Iudæos ab Antichristo deceptos prædicatione sua veræ fidei restituet, hoc est, convertet ad Dominum, & damna ab Antichristo Ecclesiæ illata Auctoritate, & spiritu suo refarciet. Tr. 8. n. 13. f. 210.
 Eliæ exemplum. Tr. 8. n. 27. f. 229. S. Hilarii; & S. Athanasii. ibidem.
 Erit ambitiosissimus. Tr. 4. n. 3. fol. 94.
 Erit atheus, & se curabit coli ut Nu-

I N D E X.

- Numen.Tr.4.n.5. fol.96.
 Erit tunc tribulatio magna ex
 vehementia Tyrannicæ per-
 secutionis, quam Antichristus
 exercebit. Et erit talis, qualis
 ab initio Mundi usq; modò, nec
 postea in perpetuum fiet &
 exclamabunt ab Deum voce
 magna auxilium Cæleste im-
 plorabunt, & exaudiet eos
 Dominus.Tr.9.n.1. f.241.
 Error Hæreticorum, asserentium
 Romanum Pontificem esse
 mysterium iniquitatis. Tr.2.
 n.11. fol.55.
 Est de Fide Antichristum fore u-
 num hominem Tr.2.n.16.f.57.
 Est sententia multorum, quam
 hic sequitur Author, Roma-
 num Imperium esse duraturum
 usque ad finem Mundi Tr. 1.
 n.15. fol.24.
 Est traditio Ecclesiæ, Enoch & E-
 liam, usq; huc vivos in Paradiso
 Terrestri habitare, & usq; ad
 tempora Antichristi. ibidem
 servari Tr.8.n.1. f.199.
 Respondetur ad Auctoritatem
 S. Augustini. Tract.2. nu.18.
 fol.61.
 Et licet non omnes Iudæi, pleri-
 que tamen, eo tempore fidem
 Christi sunt accepturi: Ita ut
 tanta eius Populi credentiũ fu-
 tura sit multitudo, ut propter
 eorum qui non sunt credituri
 paucitatem, omnis Populus
 Hebræus, crediturus esse, verè
 dici possit. Tr.8.n.16. f.213.
 Et qui Hieremiæ socii. Tr.8.n.22.
 f.219.
 Eved Rex Arabum, Teste San-
 cto Theophane, in Oriente
 Christianos captivos in omni
 Civitate interfecit, ex qua &
 aliis Author concludit, nullam
 immaniolem Bestiam hæste-
 nus Ecclesiam passam, ac ip-
 sam impurissimi Mahometis te-
 rram sectam, cui suffra-
 gantur, qui asserunt Mahome-
 tem fuisse Antichristum. Tr.7.
 n.47. f.179.
 Evangelium nondum in toto Or-
 be prædicatum: sed ubique
 prædicandum, & ante Anti-
 christi adventum; atque ubi-
 que etiam suscipiendum. Tr.2.
 n.16. f.59.
 Excidii Hierosolymitani causam
 Daniel, & Dominus prædixe-
 runt.n.4. f.3.
 Exercitus Gog & Magog venient
 ad Antichristum in Hierusa-
 lem. Tr.9.n.22. fol.260.
 Ex Daniel.7.ver.24.& ex Apocal.
 17.ver.12. certum est, fore de-
 cem Reges in Orbe, cum ve-
 nient Antichristus. Tr. 3.n.14.
 fol.81.
 Ex Evangelio nondum in toto
 Orbe prædicato rectè conclu-
 ditur, quòd Antichristus non
 dum venit: ac proinde Maho-
 metes, aut Papa, nullo modo
 dici potest Antichristus.Tr. 2.
 n.18. fol.61.
 Exempla de libertate arguendi
 Tyrannos.Tr.8.n.27. f.229.
 Exitialis strages exercituum Gog.
 & Magog ex Ezechielis Vati-
 ciniis.Tr.9.n.1. f.242.
 Ex multis Sacræ Scripturæ locis
 patet, Evangelii prædicationem
 M m 2 in

I N D E X.

- in toto Orbe præcessuram Antichristi adventum. Tr. 2. n. 16. fol. 58.
- Explicatur Verbum Christi Lucæ. 21. vers. 24. & captivi ducuntur in omnes gentes. num. 6. fol. 5.
- Expositio. Cardinalis Belarmini super præ adductam claram D. Pauli demonstrationem de extinctione Romani Imperii, prius, quam reveletur Antichristus. Tr. 1. n. 25. f. 29.
- Expositio D. Hieronymi. Tr. 1. n. 25. f. 30.
- Expositio D. Augustini Tr. 1. n. 25. fol. 30.
- Ex qua Mundi parte venturi Gog, & Magog. Tr. 9. n. 20. f. 259.
- Ex quonam terrarum loco suum Regnum inchoaturus sit Antichristus. Tr. 3. n. 11. f. 77.
- Extinctio Romani Imperii erit signum proximè advenientis Antichristi. Tr. 2. n. 20. f. 63.
- Ex Verbis Apoc. 20. à se peperam intellectis, asserunt isti, duas futuras esse carnis resurrectiones, primam bonorum, secundam verò malorum post mille annos; Christum verò à prima usque ad secundam resurrectionem mansurum in terris, ibique per mille annos cum Sanctis, & Electis suis regnaturum in maxima pace, affluente undique incredibili omnium terrestrium deliciarum felicitate. Tr. 6. n. 11. f. 124.
- F
- F** Acinorosa Maxentii scelera. Tr. 7. n. 27. f. 152.
- Finis, & consummatio Romani Imperii secundum Rabanum. T. 1. n. 29. f. 34.
- Finis prædicationis Henoch, & Eliæ. T. 8. n. 34. f. 234.
- Finis persecutionis Antichristi. T. 7. n. 65. f. 196.
- Iohelis 3. ibidem.
- Fuga piorum hominum à facie Antichristi. T. 7. n. 55. f. 188.
- Funestus Lutheri interitus. T. 7. n. 49. f. 180.
- G
- G** Alerii Maximini in Oriente Tyrannis. T. 7. n. 28. f. 154.
- Libido ejusdem, crudelitas, & persecutio Christianorum. ibidem f. 155.
- Galerii Maximini edictum, quo persecutio in Christianos prohibetur. T. 7. n. 29. f. 156.
- Galerius Maximinus Divina vindicta in gravissimum, morbum incidit. Tr. 7. n. 29. f. 155.
- Agnoscit, & confitetur impietatem suam fera pœnitentia. ibidem.
- Galienus deserta Republica, ac Mediolani manens, voluptati que deditus, interfectus est. Tr. 7. n. 17. f. 144.
- Galienus tam misero Valeriani permotus exemplo, Christianis mitior est factus. Tr. 7. n. 17. f. 143.
- Gallus Cæsar à Constantio Patrueli suo ob suspicionem occiditur. Tr. 7. n. 37. f. 163.
- Gemina sententia de charactere Antichristi. Tr. 4. n. 4. f. 95.
- Gentilis Arianus. Tr. 7. n. 44. f. 172.

Gi-

- G**ilimer ultimus Vvandalorum in Aphrica Rex à Belisario superatus & captus , argentea catena vinctus Constantinopolim in triumphum ductus est ad Justinianum Imperatorem. Tr.7.n.44. f.175.
- Gog & Magog** futuri tempore Antichristi. T.9.n.20 f.258; Pugnant contra Ecclesiam. ibidem.
- Gog** est Antichristus, Magog ejus exercitus. ibidem.
- Græci** Constantinum in Catalogo Sanctorum annumerant: Et festum de ipso solemniter agunt die 21. mensis Martii. Tr.7.n.35. f.162.
- H**
- H**anc Belarmini expositionem tradunt Græci Patres & Latini. Tr.1.n.25. f.30.
- Hæretici** volunt Antichristum incepisse sub annum Domini sexcentesimo. Tract.2. n.12. f.56.
- Hæretici** symmystæ Antichristi. T.2.n.24. f.68.
- Henoch & Elias** Antichristo exprobrabunt T.8.n.18. f.214.
- Henoch & Elias** ab Antichristo vincti occidētur ab eo. Tract.8. n.34. f.234.
- Henoch, & Elias** Divina visione non fruuntur. Tr.8.n.6. f.202.
- Henoch & Elias** licet Divina visione non fruuntur, tamen solatium capiunt, quia sunt pro Christo passuri. ibidem.
- Henoch & Elias** prædicabunt contra Antichristum mille ducentis sexaginta diebus. T.8.n.18. fol.214.
- Henoch & Elias** post tres dies, & dimidium, quibus eorum mors superque cunctis erit explorata, publicè, omnibus Antichristi affectis ex toto Orbe Hierosolymam confluentibus inspectantibus, resurgent, & glorificati ascendent in Cœlum. Tr.8.n.34. f.235.
- Eo tempore fiet magnus terræmotus, quo decima pars Hierosolymæ corrūet, & septem hominum millia occidentur; reliqui hac strage nō occisi, sed superstites timore perculli laudem & gloriam Deo dabunt. ibidem. f.235. & 236.
- Henoch & Elias** testes futuri veritatis adversus Antichristum. T.7.n.65. f.196.
- Henoch & Elias** vestientur ciliciis saccisque induti prodibunt instar Cappuccinorum, & Eremitarum. T.8.n.8. f.204.
- Henoch & Elias** vitam agunt in Paradiso Terrestri, & esu ligni vitæ. ibidem. Conservantur. Tr.8.n.1. f.198.
- Henoch** septimus ab Adam quoniam translatus. Tract. 8. n.1. fol.197.
- Henoch** raptus est in Paradisum terrestrem, ubi usque modo manet in corpore, venturus iterum in fine sæculorum unà cum Elia Thesbite contra Antichristum ad restituendam mortalis vitæ conditionem. Tr.8.n.1. f.198.
- Hydaspes** Rex. Tr.3.n.16. f.85.
- Hydaspes** Fl. unde. Tract.3.n.16. fol.86.

Hie-

I N D E X.

- Hieremias, cum advertisset quosdam affectasse notare locum, in quo prædicta recondiderat, reprehendit eos. T. 3. n. 21. f. 218.
- Hieremias licet in eo vaticinio literaliter loquatur de Nabuchodonosor, tamen allegorico sensu videtur esse locutus de Antichristo. T. 5. n. 2. f. 108.
- Hieremias Propheta abscondit Tabernaculum & Arcam fœderis in Monte Nebo. Tr. 3. n. 21. f. 218.
- Hieremias Propheta usque ad captam & expugnatam Hierosolymam clausus in vestibulo carceris mansit. Tr. 8. n. 21. f. 217. & 218.
- Hierosolyma anno 2. Imperii Vespasiani à Tito ejus filio expugnata, incensa, & funditus eversa est. n. 4. f. 4.
- Hierosolyma futura est sedes Monarchiæ Antichristi. Tr. 5. n. 3. f. 108.
- Hierosolymæ encomium. Tr. 3. n. 15. f. 83.
- Hierosolymis est sacrosanctum Christi sepulchrum, quod eò visitur à Fidelibus. Tr. 3. n. 19. f. 88. 89.
- Hoc etiam nomine notavit illum Christus Dominus noster. T. 6. n. 3. f. 117.
- Hoc erit ultimum Bellum, ultima persecutio, quam præcedet præfatus belli Gog & Magog apparatus. T. 8. n. 36. f. 237.
- Honorici obitus. T. 7. n. 44. f. 175.
- Honoricus Fideles persequitur. T. 7. n. 44. f. 172.
- Horrenda Antichristi blasphemia, se Deum verum constituentis. T. 5. n. 5. fol. 110.
- Horrenda Antichristi persecutio futura est omnium quotquot ipsam præceserunt, perniciosissima, & truculentissima. T. 7. n. 53. f. 185.
- Horribilis Constantini obitus. T. 7. n. 45. fol. 177.
- I
- Iansenius reiicit hanc opinionem. n. 10. fol. 8.
- Idumæa, Moab, & Ammon, Arabiæ Regiones, solæ salvabuntur de manu Antichristi, juxta Danielis vaticinium. Tr. 8. n. 19. f. 215.
- Imperatores tyranni fuerunt typi, & figuræ Antichristi. Tr. 2. n. 10. fol. 53.
- Impia edicta Maximini Galerii. Tr. 7. n. 30. f. 157.
- Impiæ Iuliani leges. Tr. 7. n. 41. f. 167.
- Impium Heliopolitarum facinus. ibidem.
- Impuritas & malitia matris Antichristi. Tr. 2. n. 5. f. 46.
- Immensi Exercitus Gog & Magog ab Antichristo præparandi ex Apocalypsis Oraculo. Tr. 8. n. 36. f. 237.
- Incertum est secundum D. Augustinum in quo Dei templo ut Deus sit sersurus Antichristus. Tr. 5. n. 9. f. 114.
- Incertum quamdiu simpliciter sit regnaturus Antichristus. Tr. 7. n. 60. f. 192.
- Inchoatam Diocletiani, & Maximiani persecutionem persecuti sunt, & absolverunt per octo annos quatuor eorum successores.

I N D E X.

- res. Tr. 7. n. 26. f. 151.
- In Idumæa, Moab, & Ammon sunt multa loca deserta, vastæ solitudines, Montes prærupti, profundissimi specus, Cavernæ, & recessus abditissimi, in quæ Sancti, & Fideles fugientes ex Hierosolymis, ac Iudæa rabië tyrannidis Antichristi se recipient & abscondent. Tract. 8. n. 20. fol. 216.
- In quo Dei Templo sit sessurus Antichristus. Tr. 5. n. 8. f. 113.
- Inter paucissimos ex fidissimis amicorum clam prædicabit se à Deo missum, Orbis instauratorem. Tr. 3. n. 9. f. 75.
- Invidia Lucinii contra Constantini gloriam. Tr. 7. n. 31. f. 159.
- Ioannes Calvinus Hæresiarcha. Tr. 7. n. 49. f. 180.
- Ioannes Baptista fuit Elias propter quadruplicem similitudinem. Tr. 8. n. 11. f. 207.
- Iosephus in triùpho Titi Arcam secundum aliquos silentio involuit ob pudorë suæ Religionis: Sive secundum alios illam expressit sub nomine legis. Tr. 8. n. 26. f. 225.
- Judæi sperant se redituros sub Antichristo in Judeam: Hierusalem & Templum istauranda, ac ibi feliciter cum suo venturo Messia regnatos. n. 7. f. 6.
- Iudæi servant Babylone commentitiam successionem Principum è tribu Iuda. Tr. 3. n. 12. fol. 79.
- Iudæi Antichristum pro Messia suscipient, & credent in eum. Tr. 5. n. 3. f. 109.
- Iudæis quando fuit interdictum, ne pedem in terram Iudæam inferrent, unde penitus, eiectiones fuerant. n. 7. f. 6.
- Iudæorum perfidia. n. 4. f. 3.
- Iudæos in primis, sibi conciliabit Antichristus. Tr. 3. n. 10. f. 75.
- Juliani persecutio qualis. Tr. 7. n. 39. f. 165.
- Juliano ab Idolorum cultu converso blanda persecutio fuit, illiciens magis quàm imbellens ad sacrificandum, in qua multi ex nostris voluntate propria corruerunt. T. 7. n. 39. f. 165.
- Sub Iuliano maxima in Christianos persecutio facta est. ibidem n. 40.
- Juliano aliquando in Urbe Regia Fortunæ sacrificante, Marinus Episcopus Chalcedonensis senectute cæcatus illum publicè appellavit Apostatam. Tr. 7. n. 41. f. 166. & 167.
- Julianus à quodam Mago decipitur. T. 7. n. 37. f. 164.
- Julianus frater Galli timore Constantii, ne occideretur ab ipso priùs monachus est factus, & Lector Nicomediæ est constitutus; deinde fugiens per diversas Provincias, Magos, & Hariaolos, ut si Imperator fieri posset, requirebat. Tr. 7. n. 37. f. 163. & 164.
- Julianus Cæsar efficitur à Constantio. ibidem.
- Julianus bellorum successibus elatus, Augusti nomen usurpat. ibidem.
- Julianus ejurato Baptismo ad Paganismum rediit. ibidem.

Iu-

I N D E X :

- Julianus** nititur abolere fidem Christi. *ibidem*.
Julianus Judæis licentiam dedit, templum Jerosolymis reedificandi : qui ex omnibus partibus congregati, quod magno labore construxerant, per terræ motum funditus destructo, loci, & opus deseruerunt. Tr. 7. n. 40. fol. 166.
Julianus Paganos Christianorum officiis affuctos fieri volebat. *Ibidem* n. 41.
Julianus ad bellum Persicum profectus, nostrum sanguinem diis suis voverat, cogitans se Christianam Religionem deleturum, si de Persis victoriam reportaret : At ibi Dei Judicio à quodam hostium Equite lancea perfoffus, interiit. Tr. 7. n. 41. fol. 168.
Julianus Cælesti telo ictus, manū implevit sanguine, illumque jactans in aerem, dixit. Vicisti Galilæe. Tr. 7. n. 41. f. 169.
Julianus ex subtilitate ingenii, Philosophos sectare volens, in tantam super se levatur vesaniam, ut iuxta Pythagorâ, spiritum in se Alexandri Magni requievisse diceret. Tr. 7. n. 53. f. 184.
Judæi in fine sæculi prædicatione Eliæ convertendi sunt ad fidem Christi. Tr. 8. n. 10. f. 205.
Eorum conversio quando incipit. *ibidem*.
Iustinus Philosophus librum præ nostra religione conscriptum Antonino Pio Imperatori tradidit, eumq; benignum Christianis fecit. Vnde præ his qui in Asia patiebantur iniuriam, tale scriptum Antoninus promulgavit. Tr. 7. n. 25. f. 150.
- L
- Lactantius Firmianus** temporū nostrorum scribit iniquitatē. Tr. 3. n. 16. f. 84.
Lapsus Cornelii à Lapide. T. 3. n. 17. f. 87.
Largitiones Antichristi. Tr. 4. n. 6. f. 96.
Legem humanam, & Divinam abrogabit. Tr. 4. n. 10. f. 100.
Leo Imperator Iconoclasta omnes Sanctorum Immagines deponi compurique iussit. Tr. 7. n. 45. f. 176.
Sub eo Constantinopoli passa est Sancta Thæodosia Virgo *ibidem*. f. 177.
Causa eius martyrii *ibidem*.
Leo à Gregorio terzo excommunicatur. Tr. 7. n. 45. f. 177.
Leonis obitus *ibidem*.
Lib. 2. Sibyllinorum Oraculorum. T. 1. n. 27. f. 32.
Lib. 8. Sibyllarum Carminum *ibidem*.
Liber Chiliadum S. Methodii, qui & Eubulius dictus est, multis scatet erroribus. Tr. 3. n. 2. f. 70.
Licentiam dabit omni libidini. T. 4. n. 10. f. 100.
Licinius Imperator. T. 7. n. 26. f. 151.
Licinius res novæ contra Constantinum. Tr. 7. n. 31. f. 159.
Licinus Constantino apertum bellum indicit. *ibidem*.
Licinius, qui ante à Constantino erga Civitatem Christi benignum

gnum præbuerat auxilium,
 Christianos persequi intentat.
 ibidem n.32.
 Primo omnium de Palatio suo
 si quis Christianus esset, exire
 iubet, & exui omni militia.
 ibidem.
 Licinii in Episcopos & Sacerdotes
 sevitia. Tr.7.n.33. f.160.
 Licinius suæ crudelitatis in Christianos
 ac scelerum pœnas luit.
 Tr.7.n.34. f.161.
 Licinius Thæssalonicæ contra
 ius Sacramenti privatus iussu
 Constantini occiditur. ibidem.
 Locus Apocalipsis 17. illustratus.
 T.1.n.30. f.36.
 Locus ex capite 49. Geneseos,
 luculenter tractatus à D. Gregorio
 T.2.n.1. f.41.
 Locus ex cap. 7. Apocal. ubi in
 enumeratione tribuum Israel,
 tacetur sola tribus Dan, unde
 nasciturus est Antichristus
 Tr.2.n.1. f.42.
 Locus ubi educandus, & nutriendus
 est Antichristus secundum
 S. Methodium Martyrem. T.3.
 n.1. f.69.
 Locus Malachiæ quadrupliciter
 explicatur. Tr.8.n.12. f.208.
 Locus ubi congregandi sunt
 exercitus Gog & Magog, &
 aliarum Gentium ad prælium
 in die magno Omnipotentis
 Dei. Tr.8.n.37. f.238.
 Lutherus à diabolo strangulatus
 est. Tr.7.n.49. f.180.
 Sunt qui scribant eum sibi gulam
 fregisse. ibidem.
 Lutheri errores. ibidem.

Magnitudo exercituum Antichristi. T.9.n.21. f.259.
 Magnitudo & atrocitas persecutionis
 Antichristi declaratur ex præfatis
 Ecclesiæ persecutionibus, quas illa
 continebit quasi præambulas velitationes,
 & longè transcendet. Tr.7. n.51.
 f.182.
 Magnitudo signorum ita fiet sub
 Antichristo, ut electi, si fieri
 potest in errorem mittentur.
 Tr.7.n.54. f.186 & 187.
 Mahometè frustra putarunt aliqui
 fuisse Antichristum. Tr.2.
 n.16. f.57.
 Maioribus prærogativis fuit à
 Deo decorata Ierôsolyma, quàm
 Roma. Tr.3.n.19. f.88.
 Malvenda ostendit ex Iosepho,
 Arcam non fuisse in Herodiano
 Templo. Tr.8.n.23. f.220.
 Secundò probant illi ex Patribus,
 & in primis ex S. Epiphonio. ibidem.
 n.24.
 Secundò ex S. Dorotheo. Tr.3.
 n.24. f.221.
 Tertio ex S. Thoma, & Iosepho
 Fra. Gorionis, cuius Historia in
 Bibliotheca Patrum inserta est. ibidem.
 Quorum omnium, Malvenda quantum
 mente assequi potuit, existimat hanc
 esse sententiam, Arcam intra speluncam
 sedè à saxo Hiante absortam, inclusamque
 à Hieremia, ibidem semper mansuram
 ad finem usque Mundi; Et tunc
 tempore Antichristi in publicum
 manifestandam in Monte Sinai.

- Tr.8.n.25.** f.222. **Malvenda** sequitur præfatam sententiam Tichonis, & Riberæ.
- Tr.8.n.40.** f.239. **Marino Iuliani** responsum. **Tr.7.n.41.** f.167.
- Martinus Lutherus Germanus** hæresiarcha, & Pater hæresiarum. **Tr.7.n.49.** f.180.
- Martyria** multorum Episcoporum occidentalis Ecclesiæ sub Constantio. **Tr.7.n.36.f.163.**
- Martyres** futuri tempore Antichristi erunt prioribus sæculis illustriores ac sublimiores. **Tr.6.n.16.** f.128.
- Martyrium S. Simeonis Seleuciæ & Ctesiphontis Episcopi.** **Tr.7.n.38.** f.164.
- Martyrium S. Polycarpi, & S. Photini.** **Tr.7.n.12.** f.140.
- Martyrium S. Pontiani Papæ.** **Tr.7.n.14.** f.141.
- Martyrium S. Laurentii** sub Valeriano contigisse tradit Martyrologium Romanum. **Tr.7.n.16.** f.142.
- Martyrium S. Agapiti Symphoriani, & Columbæ Virginis.** **Tr.7.n.18.** f.144.
- Martyrium Sanctorum Marii, & Marthæ coniugum, & Filiorum Audifacis, & Abachum** sub Claudio Imperatore. **T.7.n.26.** f.151.
- Mater Antichristi** erit Hebræa. **Tr.2.n.5.** f.46.
- Matth.24.** **Tr.1.n.4.** f.15.
- Matth.24.** **Tr.1.n.32.** f.38.
- Maxentius** sub prætextu Christiani nominis summam sædificamq; exercet Tyrannidem. **Tr.7.n.27.** f.152.
- Maxentii crudelitas.** **ibidem.**
- Maxentius crudelis Christianorum persecutor.** **ibidem.**
- Maximiani, & Diocletiani** interitus. **Tr.7.n.23.** f.149.
- Maximianus** à filia Fausta detectus, quòd dolum Constantino viro suo pararet, Massiliæ fugiens occiditur. **Tr.7.n.23.** f.149.
- Maximinus Galerius** in Christianos sævitix pœnas luit. **Tr.7.n.30.** f.158.
- Hic apud Tharsum** dum civile bellum contra Licinium disponi interiiit. **ibidem.**
- Maximus** universæ terræ fletus, & dolor, erit tempore tyrannidis Antichristi. **T.7.n.53.** f.185.
- Mercator** putat, sed reiicitur, Nero fuisse eundem atque Ninum. **Tr.7.n.8.** f.136.
- Millenariorum error** unde ortum habuerit. **Tr.6.n.11.f.124.**
- Militum Christianorum miraculum.** **Tr.7.n.12.** f.141.
- Miracula Antichristi** ob quatuor causas erunt mendacia. **Tr.4.n.12.** f.102.
- Mira Dei clementia** in moderandis diaboli tentationibus. **T.7.n.65.** f.195.
- Miserandus status Populi Iudaici,** quem à clade Titi ad finem usq; Mundi in dispersione habet. **n.5.** f.4.
- Mysterium iniquitatis** fuit Simon Magus, eiusque Affectæ vel potius Nero. **Tr.2.n.10.** f.53.

My-

I N D E X.

- Myſterium iniquitatis eſt figura
& typus Antichriſti. Tr. 2.
n. 11. f. 55.
- Miſſæ imagines, invocatio San-
ctorum ab initio Eccleſiæ fue-
re. Tr. 2. n. 14. f. 56.
- Miſericordia Dei. Tr. 7. n. 54.
f. 186.
- Modus loquendi Sacræ Scriptu-
ræ per præteritum de futuro.
T. 2. n. 17. f. 60.
- Monarchiæ Antichriſti tres anni
cum dimidio. Tr. 2. n. 23. f. 66.
- Mofes non eſt venturus cum Elia
tempore Antichriſti. Tr. 8.
n. 10. f. 205.
- Multa ſigna, quæ præcedent aduē-
tum Antichriſti. Tr. 1. n. 16.
f. 24.
- Mundi finis ſecundum Lactan-
tium Firm. T. 1. n. 3. f. 18.
- Mundus corruptiſſimus erit ſub
adventum Antichriſti. Tr. 1.
n. 32. f. 39.
- Mundus non eſt interiturus, niſi
priùs ubique prædicatum fue-
rit Evangelium. Tr. 2. n. 17.
f. 60.
- N
- N**Abuchodonofor, & Antio-
chus Epiphanes, Antichriſti
imagines fuerunt. Tr. 2. n. 4.
f. 46.
- Nec Angelum Cuſtodem. Tr. 4.
n. 9. f. 98.
- Negabit Sanctiſſimam Trinita-
tem. Tr. 5. n. 6. f. 111.
- Negant alii ex eo, quòd Daniel
Prophæta contrarium videtur
nobis tradere. Cap. 12. refert
enim dixiſſe ſibi Angelum, eos
duntaxat ſalvandos eſſe ex Po-
pulo Hebræo, qui ſcripti in li-
bro vitæ inventi fuerint. Tr. 8.
n. 16. f. 212.
- Nemo præter Deum poteſt pa-
trare miracula. Tr. 4. n. 12.
f. 102.
- Nemrod primus Babylonis fun-
dator, & conditor. Tr. 7. n. 8.
f. 136.
- Nero ſeiſum gladio peremit, ut
qui aliis crudelis extiterat, in
ſeiſo crudelitatis officium
exceret. Tr. 2. n. 9. f. 52.
- Nero Antichriſti figura. Tr. 2.
n. 11. f. 55.
- Nona perſecutio ſub Valeriano,
& Galieno. Tr. 7. n. 16. f. 142.
- Non ſolum quo ad dies, ſed etiam
quo ad menſes ſolares, tempus
illud tyrannidis Antichriſti
commemoratur in Sacris liti-
ris. Tr. 7. n. 65. f. 194.
- Non ſolum tradit Sacra Scriptu-
ra, ſed etiam Patres produnt
Iudæos per Eliam eſſe creditu-
ros in Chriſtum Dominum no-
ſtrum. Tr. 8. n. 13. f. 209.
- Non omnes quidem Chriſtiani
ſunt fugituri à facie Antichri-
ſti, quia fortiores ei reſiſtent, &
per Martyrium rapiuntur ad
thronum Dei; imbecillio-
res verò ad Antra remota, ſpe-
luncaſq; auſugient. Tr. 8. n. 19.
f. 215.
- Nō ſtatim poſt interitū Antichri-
ſti ſequetur iudicium. Tr. 9. n.
22. fol. 260.
- Nomen Antichriſti ignotum. T. 2.
n. 16. f. 57.
- Nomen Antichriſti non conve-
nit Romano Pontifici. Tr. 2.
n. 2. n. 20.

I N D E X.

- n.20. f.63.
 Nomine Babylonis in Apocalyp. intelligitur Roma. Tr. 1. n.12. f.22.
- Nota illa Divinis Personis. Tr. 1. n.4. f.15.
- Nova opinio quorundam ad Chyliaſtas ex parte accedentium. Tr. 6. n.13. f.126.
- Nullam autoritatē putat habere Emanuel Sā. Tr. 8. n.22. f.219.
- Autoritatem habere aſerit Malvenda. ibidem.
- Num poſtea fuerit Arca ab Antiocho Epiphane, vel à Pompeo, aut Craſſo ablata. Tr. 8. n.26. f.224.
- Num ſit habiturus vxorem. T. 1. n.8. f.97.
- O
- O**biicies Hæreticorum. Tr. 2. n.16. f.57.
 Reſponſio ibidem.
- Obiicies. Tr. 6. n.6. f.120.
 Reſponſio. ibidem.
- Obiectio de Iuliani perſecutione ſolvitur. Tr. 6. n.9. f.122.
- Obiicies nonnullorū, qui negant modò perſeverare in terris Paradisū Terreſtrē. T. 8. n.9. f.204.
- Reſponſio Angelici Doctoꝝ S. Th. Aquinatis. ibidem.
- Occiſio Chriſtianorum. Tr. 7. n.11. f.139,
- Occultè tamen colet Deum Mazim. Tr. 2. n.22. f.65.
- Occultè Puer nutrietur à Magis Divinatoribus, & incantatoribus, à quibus plenè replebitur arte magica, & omni falſitate. Tr. 3. n.6. f.73.
- Octava perſecutio ſub Decio. Tr. 7. n.15. f.141.
- Omnia Imperia debent tandē cedere Chriſti Regno. Tr. 1. n.30. f.36.
- Eam negant Patres. Tr. 2. n.17. f.60.
- Opera poſſimum dæmonum, & Antichriſti miniſtrorum maximi rumores ſpargentur, ubique iſto nullum meliorem, & ſapientioreſ unquam in Mundo Regem exortum. Tr. 5. n.4. f.110.
- Opinio multorum Neotericoꝝ ſcriptorum, qui negant ſtatum rediviuum Romanæ Urbis. Tr. 3. n.15. f.82.
- Author reiicit hanc opinionem. ibidem.
- Opinio multorum Recentioꝝ ſcriptorum, qui negant duabus rationibus futuram Romanæ Urbis Apoſtaſiam. Tr. 3. n.18. f.87.
- Prima ratio. ibidem.
- Secunda ratio. ibidem.
- Reſponſio ad primam rationem. Tr. 3. n.19. f.88.
- Opinio Ferdinandi Caſtiglii. T. 6. n.7. f.121.
- Opinio Suarez. Tr. 1. n.22. f.28.
- Opinio Cornelli à Lapide, quæ Author hic reiicit. Tr. 1. n.24. f.28.
- Opinio de æternitate Romæ ac eius Imperii reiicitur. T. 1. n.29. f.33.
- Opinio nonnullorum exiſtimantium, Antichriſtum naſciturum in Vrbe illa Dan extremo limite Terræ Sanctæ. Tr. 2. n.3. f.45.
- Opinio illa de Nerone futuro

AN-

I N D E X.

- Antichristo est temeraria, & improbabilis. Tr. 2. n. 10. f. 53.
- Opinio nonnullorum, existimantium prædicationem Evangelii factam esse apud omnes gentes ante captionem Hierosolymæ per Titum. T. 2. n. 17. f. 59.
- Refellitur eiusmodi opinio. ibidem.
- Opinio Theodreti, & aliorum existimantium Antichristum parsurum istis regionibus, quod erunt earum incolæ, tunc impii Antichristi sectatores. T. 8. n. 19. f. 215. & 216.
- Opinio nonnullorum existimantium Arcam ab Hieremia absconditam rursus in reditu ab exilio Babylonico cõparuisse, & in secundo Templo per Zorobabelem excitato repositã, diuque in illo conservatam. Tr. 8. n. 26. f. 224.
- Opinio nonnullorum asserentium, Antichristum esse interficiendum 45. diebus ante diem iudicii. T. 9. n. 13. fol. 252.
- Opinio reiecta nonnullorum existimantium Ioannem sub Babylonis appellatione de Roma antiqua fuisse locutum. Tr. 1. n. 13. f. 23.
- Opulentia Antichristi. T. 3. n. 10. f. 75.
- Oraculum Sibyllarum de decem Regibus in Orbe futuris. T. 1. n. 20. f. 27.
- Oratio Antichristi ad suos sectatores. Tr. 5. n. 5. f. 111.
- Osia B. Ioannis Baptistæ diripiuntur, & cremantur. Tr. 7. n. 41. f. 167.
- Ostenditur ex verbo Dei apud Malachiam & Ecclesiasticum Iudæos in fine sæculi convertendos ad Christum prædicatione Eliæ Prophetæ. Tr. 8. n. 12. f. 208.
- P
- Papias, S. Joannis auditor Hieropolitanus Episcopus, dicitur fuisse Author Millenariorum. Tr. 6. n. 10. f. 124.
- Pastor Angelicus deponetur à sede, & persequetur. T. 3. n. 23. f. 91.
- Pati pro Christo, quàm desiderabile. T. 8. n. 6. fol. 202.
- Patres omnes Ecclesiastici cum D. Hieron. docent Antichristum, & in Babylone Caldaica nasciturum, & in eadem Urbe primordia Regni inchoaturum. T. 3. n. 12. f. 78.
- Doctores, qui sequuntur hanc sententiam. ibidem.
- Patriarchæ, & Prophetæ reconcilientur Judæis in fine Mundi. Tr. 8. n. 12. f. 208.
- Peculiaris mentio fit de persona Enoch Eccles. 44. ver. 16. cujus autoritate Author prodit esse certum, & indubitatum, adhuc in terris extare Paradisum terrestrem. T. 8. n. 9. f. 204.
- Perperam Novantes Papam esse Deum nugantur. Tract. 2. n. 20. fol. 64.
- Persecutio 13. sub Sapore Persarum Rege. Tr. 7. n. 38. fol. 164.
- Persecutio 14. sub præfato Juliano Apostata. T. 7. n. 39. f. 164. & 165.
- Persecutio 15. sub præfato Valente

I N D E X :

- te Ariano. Tr. 7. n. 42. f. 170.
- Persecutio 16. sub Iſdigerde ac Barane Perſarum Regibus. Tr. 7. n. 43. fol. 171.
- Persecutio 17. sub Vvandalis in Africa, quam tribus voluminibus, qui interfuit, & ejus pars magna fuit, S. Viſtor Utiſſis Episcopus complexus est. Tr. 7. n. 44. f. ibidem.
- Persecutio Fidelium in Africa ab Hunerico Rege Vvandalorum. Tr. 7. n. 44. fol. 172.
- Persecutio in Christianos Fideles. Tr. 7. n. 44. fol. 174.
- Persecutio 18. sub plurimis Imperatoribus Orientalibus. T. 7. n. 45. fol. 176.
- Persecutio 19. sub Coſdroæ Perſarum Rege, à quo Hieruſalem fuit incendio tradita, Sancta Crux in Perſidem aſportata, & per Judæorum manus, qui ad hoc Christianos emebant, plurimi interfecti. T. 7. n. 46. f. 178.
- Persecutio 20. Mahometanica, ſeu Saracenicæ, quæ Christiano nomini multas Provincias detraxit, ut notum est. T. 7. n. 47. f. 178.
- Persecutio 21. sub Turcarum Regibus, quorum Imperium anno Domini 1300. cæptum, & immani potentia ſubnixum Christianis plurima damna intulit. T. 7. n. 48. fol. 179.
- Persecutio 22. sub Lutheranis, & Calvinistis. ibidem n. 49.
- Persecutio 23. sub Japonica tyrannide. Tr. 7. n. 50. f. 181.
- Persecutio ſpiritualis Antichristi. T. 7. n. 56. f. 189.
- Petri, & Pauli ſupplicium. Tr. 7. n. 10. fol. 138.
- Prima uſurpatio nominis Dei apud Cæſares. T. 7. n. 10. f. 138.
- Petrus Romanus Paſtor Angelicus nuncupatus erit ultimus Pontifex, ſeu Papa. Tr. 3. n. 23. fol. 91.
- Ejus Sapientia, Sanctitas, Humilitas, & Modestia. ibidem.
- Plagæ quas S. Henoch & Elias in impios Antichristi ſectatores immittent. T. 8. n. 27. f. 230.
- Planctus omnium Eccleſiarum ſub Antichriſto. Tract. 7. n. 57. fol. 189.
- Plerique Sancti Patres & Doctores, Daniele & Dominum myſtico ſenſu de Antichriſto fuiſſe locutos crediderunt. n. 4. fol. 3.
- Plinius ſecundus pro Christianis interpellat. Tr. 7. n. 11. f. 139.
- Plinius ſecundus ſcribit Trajano de perſecutione Christianorum. ibidem.
- Plin. Epistoſa lib. X. ibidem.
- Plures alii SS. Martyres, qui ſub Juliano paſſi ſunt. Tr. 7. n. 41. fol. 167.
- Pontifex univerſalis Eccleſiæ titulus Pontificis Romani antiquiſſimus. T. 2. n. 13. f. 56.
- Populus Judæorum gravius ſub Antichriſti temporibus contra Eccleſiam deſæviet, quàm in ipſo adventu Salvatoris Christianos eſt perſecutus. Tr. 7. n. 54. fol. 187.
- Post clariffimum Henoch & Eliæ Martyrium, reſurrectionem, & in Cælos aſſumptionem tunc Chri-

I N D E X.

- Christiani Fidem Orthodoxam palam publicèque profitebuntur, & qui in latebras ante se coniderant illis relictis, ac omne discusso metu in lucē prodibunt, Divinam Religionem acerrimè propugnaturi.** Tr. 8. n. 35. fol. 236.
- Post mortem & ascensionem in Cælum Henoch & Eliæ, sævissima existet persecutio Antichristi.** T. 9. n. 1. fol. 241.
- Postquam Antichristus Henoch & Eliam trucidaverit tunc pluri de Antichristianis visu terræmotu, & tanto miraculo Resurrectionis, & Glorificationis illorum Fidem Christi sunt amplexuri.** Tr. 8. n. 35. f. 236.
- Quæ omnia cum viderit Antichristus dolore rumpetur, ac extrema phrænesi furens, omnes suos exercitus cum ducibus eorum in unum coget, ut jam non singulos, aut per partes, sed omnes simul Christianos collatis in unum cunctis suis, suorumq; viribus ferro, & igni trucidet, nec ullus evadat.** ibidem f. 236. & 237.
- Post Antichristum quandiu Mûdus sit duraturus.** Tract. 6. n. 9. fol. 122.
- Post excidium Jerosolymitanum sub Tito, & Vespasiano factū, altera clades, non minùs calamitosa & funesta, sub Adriano Imperatore Judæis accidit.** n. 6. fol. 5.
- Potentia Dæmonum ad producendos effectos occultos, & mirabiles.** T. 4. n. 14. fol. 105.
- Prædicatio Evangelii in toto Orbe terrarum, erit primum signum, quod præcedet adventum Antichristi.** Tract. 2. n. 16. fol. 58.
- Præfatus Iulianus Apostata typus fuit Antichristi.** Tr. 7. n. 53. f. 183.
- Eius persecutio extitit acerbissima, multis de causis.** ibidem.
- Præfatæ Vuandalorum, & Arianorum persecutiones extitere tantum umbræ Antichristi.** Tr. 7. n. 52. f. 182.
- Præscientia in Divinis licet Filio, & Spiritui Sancto essentialiter congruat, tamen peculiari ratione attribuitur Patri.** T. 1. n. 7. fol. 17.
- Prima opinio magnorum Authorum est, qui per hanc abominationem idolum sive statuam intelligunt.** n. 10. f. 8.
- Prima ratio.** Tr. 1. n. 1. f. 13.
- Prima sententia de tempore alligationis Sathanæ.** Tract. 6. n. 4. f. 118.
- Prima persecutio.** T. 7. n. 4. f. 133.
- Prima persecutio sub Iudæis.** Tr. 7. n. 10. f. 137.
- Primus extitit Galerius maximus.** Tr. 7. n. 26. f. 151.
- Prima est nonnullorum, qui infra ostendentur.** T. 5. n. 8. f. 113.
- Prima Plaga Antichristianis insigenda.** Tr. 8. n. 28. f. 231.
- Secunda Plaga.** n. 29.
- Terza Plaga.** n. 30.
- Quarta Plaga.** n. 31. ibidem f. 232.
- Quinta Plaga.** n. 32.
- Altera Plaga.** n. 33. ibidem f. 233.

Se-

I N D E X.

- Sexta Plaga. *ibidem*. n. 34. f. 234.
 Septima. *ibidem*.
 Primordia Regni, & manifestationis Antichristi. Tr. 3. n. 10. fol. 75.
 Primus Ecclesie passus tempore persecutionis Antichristi. Tr. 7. n. 58. fol. 191.
 Primus Rex, vel tyrannus post diluvium, fuit Nemrod. Tr. 7. n. 6. fol. 134.
 Hic post dispersionem hominum in varias regiones, extitit primus, qui affectato Imperio, Regni formam in Chaldaea instituit ad Euphratem *ibidem*, & fol. 135.
 Primum signum. T. 1. n. 16. f. 25.
 Primum peculiare testimonium de persona Eliae habetur Eccles. 48. Vers. 10. Tr. 8. n. 10. f. 205.
 Primum Henoch, & Eliae miraculum Tr. 8. n. 27. fol. 228.
 Proemium n. 2. fol. 1.
 Probatur id primo auctoritate S. Joannis in Apocalypsi. T. 1. n. 11. fol. 21.
 Prodigia, quae faciet Antichristus. T. 4. n. 11. fol. 101.
 Prophetia S. Joannis de excidio Romae Paganae in fine mundi. T. 1. n. 27. fol. 31.
 Prophetia Enoch, & Eliae ex Oraculo Apocalypsis. Tr. 8. n. 8. fol. 203.
 Publicè, & palam nullus Deus ab Antichristo adorandus. Tr. 4. n. 9. fol. 99.
 Quidam Martyres. Tr. 7. n. 33. fol. 160.
 Eorum nomina. *ibidem*.
 Conjuges eorundem *ibidem* 40.
 Eracleae, Thraciae Martyres. *ibidem* fol. 161.
 Qualia sint futura prodigia, quae faciet Antichristus. Tr. 4. n. 12. fol. 101.
 Quando sit duratura haec prohibitio Iudaeis facta n. 7. fol. 6.
 Quando durabit persecutio, seu tyrannus Antichristi. Tr. 7. n. 60. fol. 192.
 Eam Gabriel Archangelus significavit Danielem ex eo quaerenti, duraturam tres duntaxat annos, & sex menses. Tr. 7. n. 60. fol. 192.
 Quam ob causam S. Ioannes Apocal. 7. in enumeratione tribuum Israel omiserit tribum Dan. T. 2. n. 1. fol. 40.
 Quamplurimi graves Doctores existimant, Nemrod fuisse eundem, atque eum, quem alii appellant Belum. T. 7. n. 7. fol. 135.
 Utrum id sit verum an verisimile. *ibidem* fol. 136.
 Quam prudenter, & tacite est agendum de vitiis Principum. Tr. 2. n. 11. fol. 55.
 Quamvis sit sententia valde probabilis, quae asserit Deiparam ortam esse in Nazareth Galileae, tamen probabilior censetur ea, quae tradit Ierolimam natam esse. T. 3. n. 19. fol. 88.
 Quando nam fuerit Sathanas alligatus? T. 6. n. 4. fol. 118.
 Quanta sit futura persecutio Antichristi. T. 7. n. 3. fol. 132.

Quadragesima Milites Cappadoces apud Sebasten Ar

Quam

I N D E X.

- Quanta** sub finem Mundi futura sit hominum improbitas. Tr. 1. n. 8. f. 19.
- Quanta** sit futura Judæorum lætitia, cum viderint Antichristum suum Messiam Hierosolymis regnantem. T. 5. n. 3. f. 109.
- Qua** causa Romani creverunt. T. 1. n. 9. f. 20.
- Quarta** persecutio sub Traiano. T. 7. n. 11. f. 139.
- Quartus** ac ultimus extitit præfatus Licinius. T. 7. n. 31. f. 158.
- Quarta** persecutio Ecclesiæ. T. 7. n. 9. f. 137.
- Quartum** signum erit discessio quorundam Christianorum à Fide Catholica. T. 1. n. 31. f. 36.
- Quarta** opinio est eorum, qui per abominationem desolationis intelligunt sacrilegia & cædes à Zelotis patratas in templo. n. 11. fol. 10.
- Quinta** opinio. ibidem.
- Quatuor** præcipua Orbis Imperia, scilicet Monarchia significata per Bestias. T. 1. n. 29. f. 35.
- Quatuor** rationes assignentur. T. 2. n. 4. f. 46.
- Quæ** autoritas descriptionum Hieremiæ, &c. T. 8. n. 22. f. 219.
- Quæ** & qualis erit doctrina Antichristi. T. 4. n. 10. f. 100.
- Quæ** facturus sit Antichristus post occupatas Provincias Ægypti, Lybiæ, & Æthiopiæ. Tr. 5. n. 1. f. 107.
- Quæ** futura sint mox à morte Antichristi. T. 9. n. 17. f. 256.
- Quæ** S. Ioannes in Apocalypsi prædixerit de Antichristi persecutione. T. 7. n. 55. f. 187.
- Quænam** miraculis, seu portentis Henoch & Elias sint acturi tempore Antichristi. T. 8. n. 27. fol. 228.
- Quænam** verbo, & exemplo sint acturi Enoch & Elias tempore Antichristi. T. 8. n. 8. f. 204.
- Quæstio** de ministris, & satellitibus Antichristi. Tract. 9. n. 19. fol. 257.
- Qui** de Antichristo scripserint. n. 13. fol. 11.
- Qui** Mahometen Antichristum crediderunt. T. 2. n. 16. fol. 57.
- Qui** Arcam detulerint. T. 8. n. 22. fol. 218.
- Qui** & quales erunt mores Antichristi. T. 4. n. 2. f. 93.
- Qui** & quales erunt Duces, & Comites Antichristi. T. 4. n. 2. f. 94.
- Qui** intelligantur per Gog & Magog; referuntur decem sententiæ. T. 9. n. 19. f. 257.
- Quibus** modis potentiam sibi comparaturus sit Antichristus. T. 4. n. 2. f. 93.
- Quibus** in locis Daniel agat de Antichristo, & quomodo. n. 3. fol. 2.
- Quidam** hanc discessionem interpretantur ipsummet Antichristum per antonomasiam, vel per metonymiam, eo quod ipse causam erit universalis apostasiæ, ut plerique homines discedant à Christo. Tr. 3. n. 21. fol. 90.
- Quidam** affirmant, alii verò negant. T. 6. n. 12. f. 125.
- Quidam** putarunt Neronem fore socium, & Collegam Antichristi in Occidente. T. 2. n. 9. fol.

51. & 52.
 Quid significet, fuisse Nemrod
 veneratorem coram Domino.
 T.7.n.5. f.134.
 Quid sit Apadno, ubi Antichri-
 stus fixurus dicitur Taberna-
 culum suum. T.9.n.6. f.246.
 Quid significant decem cornua,
 seu decem Reges, secundum
 D. Augustinum. T.1.n.21. f.27.
 Quid sub Antichristi tyrannide
 factura sit Christi Ecclesia è
 Ioanne in Apocalypsi? Tr.7.
 n.58. f.191.
 Quid legis nomine Iosephus ac-
 ceperit. T.8.n.26. f.225.
 Quid Henoch & Elias in faciem
 Antichristo liberè dicent. T.
 8.n.27. f.228.
 Quinam sint futuri fidissimi an-
 tiquorum Antichristi. T.3.n.9.
 fol.75.
 Quinque genera persecutionum
 Ecclesiæ Christi in sexta Mun-
 di ætate. T.7.n.9. f.137.
 Quisnam hominum Nemrod ille
 fuerit. T.7.n.7. f.135.
 Quisnam sit futurus character
 Antichristi. T.4.n.3. f.94.
 Quis, & qualis sit futurus Anti-
 christus. T.2.n.1. f.43.
 Quintum, & ultimum signum. T.
 1.n.32. f.38.
 Quinta persecutio. T.7.n.9. f.137.
 Quinta persecutio sub Antonino.
 T.7.n.12. f.140.
 Quo anno ætatis suæ Antichri-
 stus interficietur. Trac.9.n.15.
 fol.255.
 Quo die occidetur Antichristus.
 T.9.n.13. f.252.
 Quo verbo Christi occidendus sit
 Antichristus. T.9.n.9. f.248.
 Quod Tabernaculum abscondi-
 tum. T.8.n.22. f.219.
 Quodnam Danielis vaticinium
 de abominatione desolationis
 Christus citaverit. n.4. fol.2.
 Quomodo accipiendi sunt mille
 anni, quibus ligatus perman-
 sit Sathanas. T.6.n.7. f.120.
 Quomodo Antichristus sit imita-
 turus mysterium Sanctissimæ
 Trinitatis, quæ est in Deo. Tr.
 4.n.13. f.104.
 Quomodo Antichristus, caput sit
 malorum. T.2.n.2. f.45.
 Quomodo, & ubi percussus fue-
 rit Iulianus. T.7.n.41. f.169.
 Quomodo intelligatur vaticinium
 Davidis de prædicatione Apo-
 stolorum. T.2.n.17. f.60.
 Quarta ratio quare Deus Anti-
 christum in Babylone potius,
 quam alibi nasci voluerit. T.2.
 n.25. f.68.
 Quomodo Romani Imperii ven-
 tura sit destructio. Tr.3. n.17.
 fol.86.
 Quomodo Roma in fine Mundi
 ad pristinas opes & gloriam,
 æquè ac ad ethnicismum redi-
 bit. T.1.n.10. f.20.
 Quomodo Sathan corporaliter
 habitabit in Antichristo, ut di-
 xit Divus Hieronymus. Tr.2.
 n.6. f.48.
 Quomodo S. Martinus prædixe-
 rit Neronem venturum, & fore
 collegam Antichristi. T.2.n.9.
 fol.52.
 Quonam anno Imperii sui Con-
 stantinus Magnus fuerit à S.
 Sylvestro Papa baptizatus.
 T.6.

I N D E X.

- T.6.n.5. f.119.
Quonam anno nostræ salutis Cōstantinus Magnus cœperit imperare. Tr.6.n.7. fol.121.
Quinam isti fuerint, & à quonam originem acceperint. Tr.6.n.10. f.123.
Quot annis Enoch & Elias sint prædicaturi contra Antichristum. T.8.n.8. f.203.
- R
- R**atio quare dicitur, dæmonis opera ad scelera Antichristum ad eò fore propensum. Tr.4.n.9. f.99.
Ratio quare S. Ioannes 20. dies minùs numeraverit, quàm supputavit Daniel. Tr.7. n. 60. f.193.
 Duo prò maiori huius sententiæ elucidatione notanda secundum Malvendam. ibidem. n.61.
 Primum notandum. ibidem.
 Secundum notandum. Tr.7.n.63. f.194.
Rebellio generalis erit ab Ecclesia Catholica ante adventum Antichristi. Tr.1.n.17. f.25.
Rebellio generalis, sed universalis Gentium à fide Chatolica, & Romano Imperio erit prævia Antichristo. Tr.3.n.22. f.90.
Refellitur opinio à Patribus damnata S. Hippolyti Martiris, putantis Antichristum non alium fore, quam diabolum sub specie humanæ naturæ. Tr.2.n.6. f.48.
Refellitur opinio eorum, qui putaverunt, Antichristum ex virgine opera dæmonis esse concipiendum. Tr.2.n.7. f.49.
- R**efellitur præfata Theodoret, & aliorum opinio ex præfato Danielis Oraculo, secundum interpretationem. S. Hieronymi, qui illud uti supra ostensum est, intelligit & interpretatur ex consensu omnium antè se Patrum. Tr.8.n.20. f.216.
Regnabit Ierosolime. Tr.2.n.24. f.66.
Regnare incipiet à Babylone. Tr.3.n.11. f.77.
Reiicitur opinio nonnullorum, existimantium Antichristum fore diabolum incarnatum Tr.2.n.6. f.48.
Reiicitur opinio Chiliastarfi, sed Millenariorum, qui docuerunt Sanctos regnuros mille annis post resurrectionem cum Christo in terris. Tr.6. n.10. f.123.
Rescriptum Traiani de Christianis. T.7.n.11. f.139.
Responso ad secundam rationem. T.3.n.20. f.89.
Revelatio Sanctæ Hildegardis de Antichristi conceptione, & natiuitate. Tr.2.n.8. f.50.
Ribera, Viegas, & alii Apocalyp. Interpretres, quos hic sequitur Author censent Romam antè Antichristum esse vertendam à decem Regibus. Tr.1. n.23. f.28.
Ribera in Apoc. 13. putat Antichristum prò caractere habiturum symbolum Dragonis. T.4.n.3. f.95.
Ridiculum Novantium delirium Papam dicere Antichristum. Tr.2.n.24. f.66.

I N D E X.

- Roma ad pristinam suam gloriam ante tempus Antichristum est reditura, & à fide Catholica discessura, ac talis futura, qualis fuit tempore S. Ioannis sub Domitiano & Nerone, &c. Tr. 1. n. 9. f. 19.
- Roma cur vocetur meretrix. T. 1. n. 9. f. 20.
- Roma in fine mundi suum pristinum dominium, & gloriam temporalem est recuperatura. T. 3. n. 14. f. 81., & à tergo 82.
- Roma sicut olim fuit ethnica & pagana, ita erit in fine Mundi. Tr. 1. n. 14. f. 23.
- Roma sub fine mundi funditùs evertenda, & igni concremanda. Tr. 1. n. 26. f. 30.
- Roma æterna quo modo? Tr. 3. n. 24. f. 92.
- Roma in fine mundi Christum deferet. T. 1. n. 27. f. 31.
- Romæ paganæ in fine mundi excidium prædixere Sibyllæ. Tr. 1. n. 27. f. 32.
- Romæ tempora distributa per ætates. T. 3. n. 16. f. 85.
- Romæ interitu, mundus ipse lapsurus est. Tr. 1. n. 29. f. 33.
- Romani Imperii prædictus casus. T. 3. n. 16. f. 85.
- Romani propè finem sæculi imitabuntur gesta, & gloriam suorum veterum Patrum. Tr. 1. n. 27. f. 31.
- Romanum Imperium ultimum. T. 1. n. 15. f. 23.
- Romanum Imperium an sit ab Antichristo destruendum. Tr. 1. n. 15. f. 24.
- Romanum Imperium à quibus sit devastandum. T. 1. n. 24. f. 29.
- Romanus Pontifex, antequam veniat Antichristus Roma erit expulsus. T. 2. n. 19. f. 62.
- Eodem tempore, ubi se condet, aut latitabit. ibidem.
- Romanus Pontifex, & si Roma eiectus, tamen Rom. Pontifex dicetur, & erit, licet Romæ non habitet. ibidem.
- Romanorum Respublica, non solum foris ab hostibus atteritur, sed & intùs civili malo laceratur. T. 7. n. 17. 143.
- S.
- Sacra de Templo Hierosolyme alibi occultanda transferuntur. T. 8. n. 21. f. 217.
- S. Elifeus martyr. Tr. 7. n. 41. f. 167.
- S. Gallicanus Martyr. ibidem.
- S. Hippolytus martyr de legatis, & nunciis ac prædicatoribus Antichristi. Tr. 5. n. 4. f. 110.
- S. Ioannes prædixit Antichristianos eo tempore quo rerum geret habenas Antichristus, maximis plagis & cladibus esse affligendos à Deo. Tr. 8. n. 27. f. 230. & 231.
- Sanctus Ioannes comparat Enoch & Eliam duobus candelabris & duabus olivis. Tr. 8. n. 8. f. 204.
- S. Marcellinus Papa à Diocletiano compulsus incensum idolis posuit: De hinc pœnitentia ductus, univerforum Episcoporum congregavit Concilium in campania. Tr. 7. n. 21. f. 148.
- S. Marcellinus coram Episcopis delictum suum recognovit, & ipsorum se iudicio exposuit, sed

Con-

- Concilium recusavit. *ibidem.*
n.22.
- Sanctus Marcellinus per pœnitentiam rediens sententiam contra seipsum dans de Papatus cessione, à Diocletiano Martyrio est coronatus. *ibidem.*
- S. Marcellinus iussu S. Petri Apostoli sepellitur. *ibidem.*
- S. Mauritius Primicerius legionis Thebææ. *T.7.n.20.f.146.*
 Eiusdem signifer. S. Exuperius. *ibidem.* *f.146.*
- S. Mauritius, & S. Exuperius cum Sacra legione Thebæorum numero sex milia sexcenti sexaginta sex palmam Martyrii susceperunt. *Tr.7.n.20. f.147.*
- Sanctus Methodius Martyr multa de Antichristo scripsit. *T.3.n.1. f.69.*
 Huic dicitur Christus multa revelasse. *ibidem.*
- S. Methodius Martyr scripsit libellum revelationum de novissimis temporibus. *Tr.3.n.2. f.70.*
 Aliæ huius S. Martyris lucubrationes. *ibidem.*
- S. Methodius quo tempore clauerit. *Tr.3.n.3. f.71.*
 Eius martyrium. *ibidem.*
 Composuit adversus insanum Porphyrium libros luculentos. *ibidem.*
- S. Michael invisibilis defensor Ecclesiæ. *Tr.7.n.65. f.196.*
- S. Paulinus Nolanæ Urbis Episcopus se pro recuperando viduæ filio captivum Vuandalis dedit. *T.7.n.44. f.172.*
- S. Paulus quid intelligat per futuram discessionem in Orbe, antequam appareat Antichristus. *Tr.3.n.20. f.89.*
- Sanctus Paulus hortatur fideles, ut in fide quam tenent, tenaciter perseverent. *Tr.2.n.10. f.54.*
- Sanctus Paulus per mysterium iniquitatis non intelligit Antichristum, sed eius præcursores. *T.2.n.11. f.54.*
- S. Paulus admonet Theſſalonicenses, ne terreantur, quasi instet dies Domini, & donec Imperium Romanum consistet, docet non esse formidandum. *Tr.6.n.9. f.122.123.*
- S. Sylvester Papa baptizavit Constantinum Magnum valida squaloris lepra perſusum, qui statim à lepra mundatus est. *Tr.6.n.5. f.120.*
- Sancti Patres & Doctores, qui asserunt, nomine abominationis desolationis Antichristum à Daniele Christoque vocari. *n.11. f.10.*
- Sancti & fideles fugientes rabiem persecutionis Antichristi, in desertis, & latibulis Dei gratia se recipient, & abscondent. *Tr.7.n.57. f.189.*
- Sanctissimum Missæ sacrificium in omni loco & omni tempore agitur, & offertur Deo. *Tr.7.n.57. f.190.*
- Sancti Patres, qui per abominationem desolationis Antichristum fuisse à Daniele Christoque significatū intellexerunt. *n.9. f.7.*
- Sapores Rex Perſarum Valerianum

I N D E X.

- num cœpit, & vilissimè habuit,
ut etiam dorsum eius calcaret
cum equum ascendere vellet.
Tr.7.n.16. f.142., & 143.
- Sathanas quando solvetur. Tr. 6.
n.3. f.118.
- Scriptit S. Methodius de resurre-
ctione opus egregium contra
Origenem, & aliud contra eun-
dem de Phytionissa, & libera
voluntate. Tr.3.n.2. f.70.71.
- Secutores Antichristi quàm bel-
lè præsignentur in Apocalypsi.
Tr.2.n.2. f.44.
- Secunda Divi Pauli Epistola ad
Thessalonicenses, quando scrip-
ta. Tr. 2.n.11. f.55.
- A sententia S. Methodii Marty-
ris de loco ubi educandus est
Antichristus non absunt D.
Anselmus, Rabanus, & alii. T.
3.n.4. f.71.
- Secunda opinio. n.11. f.9.
- Secunda ratio. Tr.1.n.2. f.14.
- Secunda persecutio sub Nerone.
T.7.n.10. f.138.
- Secunda persecutio. Tr.7.n.5. fol.
134.
- Secundò probatur ratione. Tr.1.
n.12. f.21.
- Secundò vox, omnis aliquando
non de singulis generum, sed
distributivè de generibus sin-
gulorum dicitur. Tr. 8. n. 17.
f.213.
- Secundum signum. Tr. 1. n. 17.
f.25.
- Secundum peculiare testimoniũ
de persona Eliæ, qui cum Enoch
venturus in fine Mundi præcur-
sor adventus Domini ad judi-
cium, habetur Malach. 4. ver.
5. Tr.8.n.11. f.206.
- Secundum Henoch & Eliæ mira-
culum. T.8.n.27. f.229.
- Tertium miraculum. ibidem.
- Quartum miraculum. ibidem.
- Secundus fuit Maxentius. Tr.7.
n.27. f.151.
- Secundus Ecclesiæ passus tempo-
re Antichristi tyrannidis. T.7.
n.59. f.192.
- Sed quorsum, obsecro arcẽ fœderis
revelatio in fine Mundi, aut
novæ legis temporibus, quan-
do constat cunctas veteris Te-
stamenti figuras esse impletas,
penitusque antiquatas. Tr. 8.
n.25. f.223.
- Seductus deinde Valerianus à
magis Ægyptiis ad nefanda est
delapsus sacra. Tract.7. n. 16.
f.142.
- Scmiramis eam urbem Babylonis
amplavit. T.7.n.8. f.136.
- Sententia Lactantii Firmiani de
Antichristi exitu, & interitu.
T.9.n.9. f.248.
- Sententia multorum æstimantium
Antichristum esse occidendum
septem annis ante diem Judi-
cii. T.9.n.13. f.252.
- Sententia hac de re Cornelii à la-
pide. Tr.1.n.27. f.31.
- Sententia S. Hippolyti Marty-
ris describentis, homines prope,
scilicet iuxta Antichristi adven-
tum fore in statu omnium cor-
ruptissimo, ac moribus deprava-
tissimo. Tr.1.n.31. f.37.
- Sententia Vbertini de Cafalis. T.
6.n.8. f.121.
- Septem Reges septem significant
tyrannos, qui septem Mundi
æta-

I N D E X.

ætatibus Ecclesiam persecuti
 sunt. Tr. 1. n. 30. f. 36.
 Septem Ecclesiæ Dei persecutio-
 nes secundum septem mundi
 ætates. Tr. 7. n. 4. f. 133.
 Septem sigilla sunt septem Eccle-
 siæ persecutiones. Tr. 9. n. 21.
 fol. 259.
 Septima persecutio sub Maximi-
 no. T. 7. n. 14. f. 141.
 Septima Ecclesiæ persecutio ab
 Antichristo patranda in septi-
 ma Mundi ætate. Tr. 7. n. 51.
 f. 181.
 Series Vvandalicæ persecutionis,
 sub qua Martyres innumerabi-
 les effecti sunt. T. 7. n. 44. f. 171.
 Se verum Christum aseret. Tr. 5.
 n. 3. f. 109.
 Severitas S. Marcellini in seip-
 sum. T. 7. n. 22. f. 148.
 Severi Cæsaris cædes. T. 7. n. 26.
 fol. 151.
 Sævitia, & crudelitas tribulatio-
 nis per Antichristum fidelibus
 inferendæ. T. 7. n. 53. f. 185.
 Sexta persecutio sub Alexandro
 Severo. T. 7. n. 13. f. 141.
 Sibyllæ Oraculum. Tract. 1. n. 28.
 fol. 33.
 Signa, & prodigia Antichristi vi-
 debuntur rudibus, & curiosis
 hominibus admiranda. Trac. 4.
 n. 12. f. 102.
 Signa Magorum Pharagonis, ve-
 ra fuisse existimat D. Augusti-
 nus. T. 4. n. 14. f. 106.
 Signum Sanctæ Crucis Constan-
 tino ostensum. T. 7. n. 27. f. 153.
 Statuæ Maximini Galerii den-
 ciuntur, & memoria ejus da-
 mnatur. T. 7. n. 30. f. 158.

Studium & progressus Antichri-
 sti in adolescentia. Tract. 3. n. 7.
 fol. 73.
 Sub Antichristo Sathanas solu-
 tus, amplissimam accipiet à
 Deo potestatem vexandi, &
 affligendi Ecclesiam, & Christi-
 fideles, & maximè per ipsum
 Antichristum, qui plenus erit
 omnibus vitiis, & sceleribus.
 T. 6. n. 13. fol. 126.

T.

Templum Hierosolymitanum,
 & Urbem à Iudæis Antichri-
 stoque denuò reædificanda. Tr.
 8. n. 20. f. 217.
 Tempus fugæ Ecclesiæ, seu exilii
 in solitudine definitur diebus
 mille ducentis sexaginta, id est
 diebus minùs 20. quam tem-
 pus persecutionis Antichristi.
 T. 7. n. 63. f. 194
 Tempore Antichristi cessaturum
 in publico Sacrosanctum Mis-
 sæ Sacrificium juxta vaticiniũ
 Danielis. T. 7. n. 57. f. 189.
 Tertia opinio. n. 11. f. 9.
 Tertia Ecclesiæ Dei persecutio.
 T. 7. n. 9. f. 137.
 Tertia persecutio sub Domitia-
 no. T. 7. n. 10. f. 138.
 Tertium signum. Tr. 1. n. 19. fol.
 26.
 Tertium peculiare testimonium
 de persona Eliæ habetur in E-
 vangelica Historia, in qua ille
 à Christo Domino vocatus est.
 T. 8. n. 12. f. 207.
 Tertius fuit Maximinus Gale-
 rius. T. 7. n. 30. f. 156.
 Hic post Patrem suum persecu-
 tionem Christianorum reno-

- vavit. *ibidem*.
 Simulacrum & Oraculum Jovis
 Antiochiæ Christianos ab Ur-
 bibus eiici jubet. *Tract.* 7. n. 30.
 fol. 157.
 Testimonium Josephi Hæbrei de
 Nemrod. *Tr.* 7. n. 7. f. 135.
 Thebæ plures extitere. *T.* 7. n. 20.
 fol. 145.
 Prima fuit in Ægypto.
 Secunda in Boetia.
 Tertia in Aphrica. *ibidem*.
 Quarta in Thessalia.
 Quinta in Cilicia.
 Sexta in Lucania.
 Septima in Corfica. *ibidem* fol.
 146.
 Thebæorum legio Romam ad
 Marcellinum Papam, qui Cajo
 successerat, venit, acceptaque
 ab eo benedictione juncta est
 exercitui Maximiani. *Tract.* 7.
 n. 20. f. 146.
 Thebæorum legio comperta,
 quod Christiana esset, contem-
 dit in Fide cum Maximiano.
ibidem.
 Theodorus Tyro Martyr. *Tr.* 7.
 n. 33. fol. 160.
 Item Theodorus Pergensis. *ibi-*
dem.
 Theophilus Balbi successor per-
 secutionem in Catholicos con-
 tinuat, ob cultum sacrarum
 Imaginum. *T.* 7. n. 45. f. 178.
 Tichonius & Ribera existimant
 Armagedon esse Mageddo, qui
 est campus & Civitas in tribu
 Manasse, juxta Iezrael. *Tr.* 8.
 n. 38. f. 238.
 Traditio Phariseorum juxta Ma-
 lachiam de Elia vêturo in pro-
- pria persona, & restitutoro om-
 nia in pristinum statum. *T.* 8.
 n. 13. f. 209.
 Traditio Patrum Judæos cõver-
 tendos ad fidem Christi per
 Enoch, & Eliam circa finem sæ-
 culi. *T.* 8. n. 14. f. 210.
 Traditio Sanctissimorum Patrum
 de abolitione Romani Imperii
 prius, quam veniat Antichri-
 stus. *T.* 1. n. 19. i fol. 26.
 Traditio Sanctorum Patrum cir-
 ca finem Mundi decem Reges
 in Orbe futuros, qui funditus
 Romanum Imperium evertent
 & inter se partientur, quorum
 tempore venturus est Anti-
 christus. *T.* 3. n. 17. f. 86. 87.
 Trajanus quale edictum contra
 Christianos promulgaverit.
Tr. 7. n. 11. f. 140.
 Trajanus à persecutione Chri-
 stianorum abstinuit. *T.* 7. n. 11.
 fol. 139.
 Trajani Ducis prudens respon-
 sum. *T.* 7. n. 42. f. 170.
 Tres, & viginti numero Ecclesiæ
 Christi persecutiones. *Tr.* 7.
 n. 9. f. 137.
 Tribulatio Antichristi quanta
 erit gravis & quare n. 3. fol. 2.
 Tunc hæreses & discordiæ præva-
 lebunt. *T.* 1. n. 12. f. 22.

V.

- Variæ interpretum opiniones
 de abominatione desolatio-
 nis à Daniele Christoque præ-
 dicta. n. 10. f. 8.
 Vaticinium, seu oraculum, aut
 prophetia S. Malachiæ de Ro-
 manæ Urbis everfione. *Tr.* 1.
 n. 17. f. 26.

Va-

I N D E X.

- Valerianus Christianorum primūm fautor eximius.** T. 7. n. 16. f. 142.
- Valeriani obitus.** T. 7. n. 18. f. 144.
- Valens Imperator ab Eudoxio Episcopo Ariano uxoris suā su seductus, & baptizatus in seivissimam hæresim declinavit.** T. 7. n. 42. f. 170.
- Valens post mortem fratris sui illicō velut effrenata libertatis audacia legem dedit, ut Monachi ad militiam cogentur; nolentes verō sustibus iussit interfici.** ibidem.
- Valens apud Edexam Mesopotamiæ Urbem sævit in Orthodoxos.** ibidem.
- Valens à Gotis occiso Exercitū fugiens in domo quadam vivus crematur.** T. 7. n. 42. f. 171.
- Varia significatio hujus nominis Antichristus.** T. 2. n. 24. f. 67.
- Vaticinium Hieremiæ Prophetæ num sit iatelligendum mystico sensu de Antichristo.** T. 5. n. 2. f. 108.
- Vuandali à Gothis facti sunt Ariani.** T. 7. n. 44. f. 171.
- Vbi Judicium finale fiat.** T. 7. n. 65. f. 196.
- Vera sententia.** T. 6. n. 9. f. 122.
- Visio Zachariæ.** T. 3. n. 12. f. 78.
- Zachariæ visio explicatur.** T. 3. n. 12. fol. 79.
- Viegas ibidem existimat Characterem Antichristi fore ejus Imaginem.** T. 4. n. 4. f. 95.
- Vigiliæ Christianorum cur institutæ, secundum Lactantium Firmianum.** T. 9. n. 9. f. 250.
- Vltio in persecutores Ecclesiæ.** T. 7. n. 17. f. 143.
- Vmbra Antichristi fuit præfatus Constantius Imperator Arianus.** T. 7. n. 52. f. 182.
- Ejus persecutio quanta sæva, & crudelis fuerit, & quandiu duraverit.** ibidem. f. 183.
- Vnde desumpta sint, quæ de Antichristo in hoc Libro tractanda sunt.** n. 2. fol. 1.
- Vndecima persecutio Sub Diocletiano, & Maximiano.** T. 7. n. 19. f. 144.
- Violentus Anastasii Imperatoris obitus.** T. 7. n. 45. f. 176.
- Vtrum allegorico sensu abominatio desolationis intelligatur à Daniele Christoque Antichristus.** n. 8. fol. 7.
- Vtrum quod scripsit Sanctus Lucas de Exercitu circumdante Hierusalem, intelligatur de obsidione Titi; An de alia priori, quæ ad modicum tempus à Cestio facta est.** n. 11. f. 9.
- Vtrum contra id quod Author ait, quod tres Divinæ Personæ sciunt horam, & diem Judicii, possit aliquis objicere ex Marco, qui addit, neque Filius hominis.** T. 1. n. 5. f. 15.
- Vtrum tempore futuræ Romanæ Urbis apostasiæ sit Catholica Ecclesia inviolabilis permansura.** T. 1. n. 14. f. 23.
- Vtrum vaticinium S. Malachiæ de futura Romanæ Urbis eversione stet pro Authore, an à contra ipsum.** T. 1. n. 18. f. 26.
- Vtrum denarius numerus in scriptura indefinitam multitudinem**

I N D E X.

- dinem semper denotet; an verò interdum præfinitum numerum significet. T. 1. n. 21. f. 27.
- V**trum Antichristus evertet Romam, & eius Imperium; an verò Reges prævii. T. 1. n. 21. f. 28.
- V**trum, qui natus est ex incubo dæmone, debeat dici filius dæmonis; an hominis, ex quo dæmon semen accepit. T. 2. n. 7. f. 50.
- V**trum nomen Christi sit futurus Character Antichristi T. 4. n. 4. f. 95.
- V**trum omnia prodigia, quæ faciet Antichristus, futura sint ficta & simulata. T. 4. n. 14. f. 105.
- V**trum Evangelium sit intelligendum de præfata dæmonis alligatione facta per S. Sylvestrum Papam. T. 6. n. 6. f. 120.
- V**trum Chiliastarum opinio damnanda sit. T. 6. n. 12. f. 125.
- V**trum B. Catharina passa sit sub Maxentio, an sub Galerio Maximino. T. 7. n. 27. f. 152.
- V**trum tempore persecutionis Antichristi dies futuri sint breviores, quàm nunc sunt. T. 7. n. 54. f. 186.
- V**trum Paradisus terrestris tempore Diluvii destructus fuerit, an potius adhuc perseveret in terris T. 8. n. 1. f. 198.
- V**trum in loco Enoch sit Moses venturus cum Elia. T. 8. n. 2. f. 199.
- V**trum Enoch, & Elias etiam nunc mereantur. T. 8. n. 6. f. 201.
- V**trum Enoch, & Elias sint venturi ante Antichristum, an sub Antichristo. T. 8. n. 7. f. 203.
- Opinio nonnullorum. ibidem
- V**trum in loco Enoch Hieremias sit cum Elia venturus tempore Antichristi. T. 8. n. 9. f. 205.
- V**trum infine Mundi, omnes Judæi sint ad Christi fidem convertendi. T. 8. n. 15. f. 211.
- V**trum omnes Christi Fideles tempore persecutionis Antichristi sint ad desertum, & latibula fugituri. T. 8. n. 18. f. 214.
- V**trum Arca Veteris Testamenti tempore Antichristi sit comparitura. T. 8. n. 20. f. 217.
- V**trum Arca fuerit abducta à Chaldæis in everfione Hierosolymæ, & Templi per Nabuchodonosor. T. 8. n. 23. f. 219.
- V**trum ista deinceps in Templo Hierosolymitano remanserit donec illud à Romanis eversum fuit: Et an tunc Romæ in triumpho Titi fuerit asportata. T. 8. n. 26. f. 225.
- V**trum omnes plagæ, quas Apostolus describit affeclis Antichristi infligendas, allegorice aut methaphoricè, an verè realiter, & corporeè immittebdæ debeant intelligi. T. 8. n. 28. f. 231.
- V**trum ea, quæ tradit S. Joannes in Apocal. 19. de Christi descensu, gladio, pugna, &c. ad literam accipiendæ sint? T. 9. n. 10. f. 250.
- Affirmat Lactantius Firmianus. ibidem.

Re-

I N D E X.

Responſio negativa. ibidem.

Z

Z Elotę quàm facinorofi, & ſce-
lerati, ut refert Joſephus,
fuerint. n. 11.

Zeno Imperator Eutychnaę
hærefis Patronus. T. 7. n. 45.
f. 176.

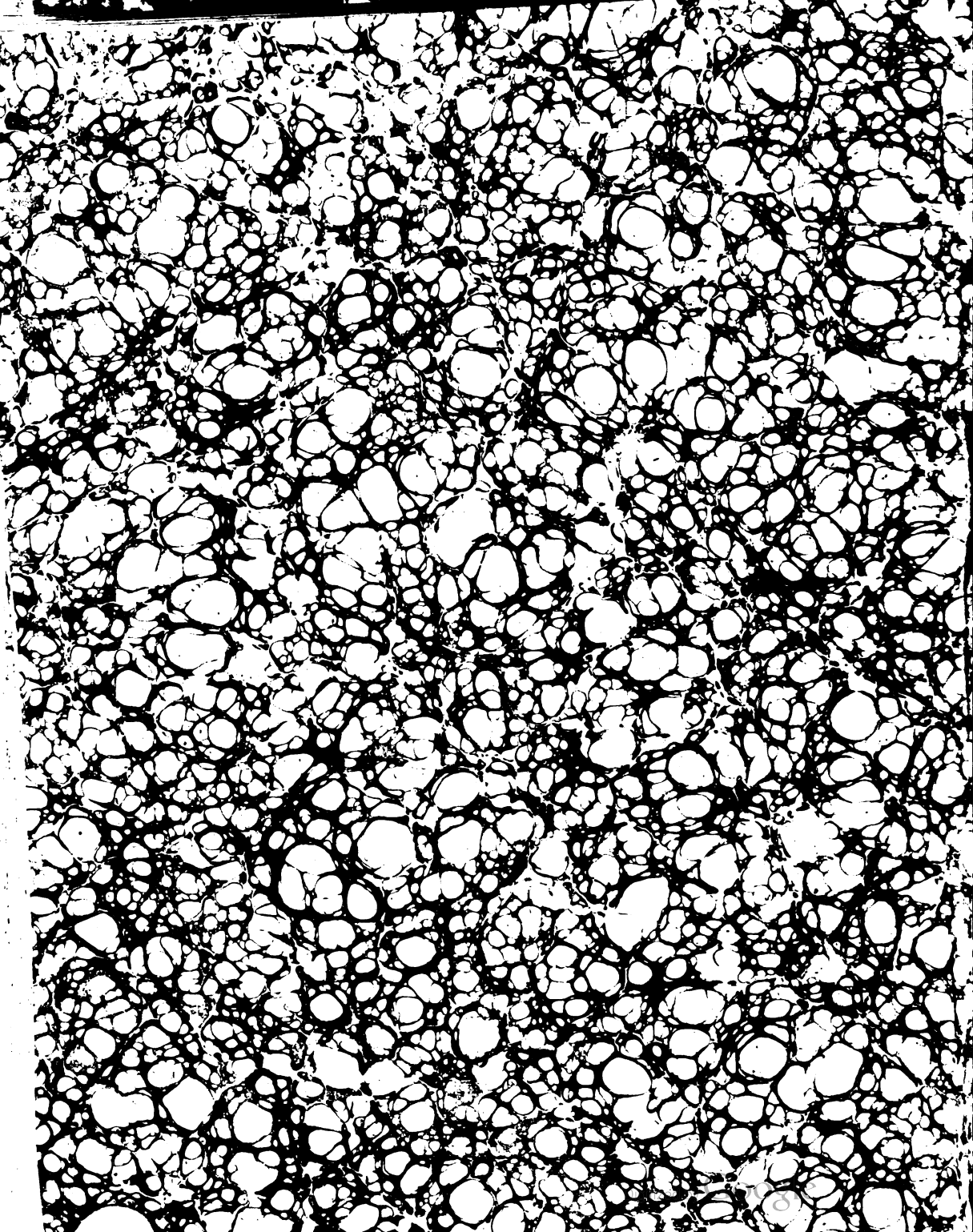
Horrendus eiꝯ interitus. ibidem.

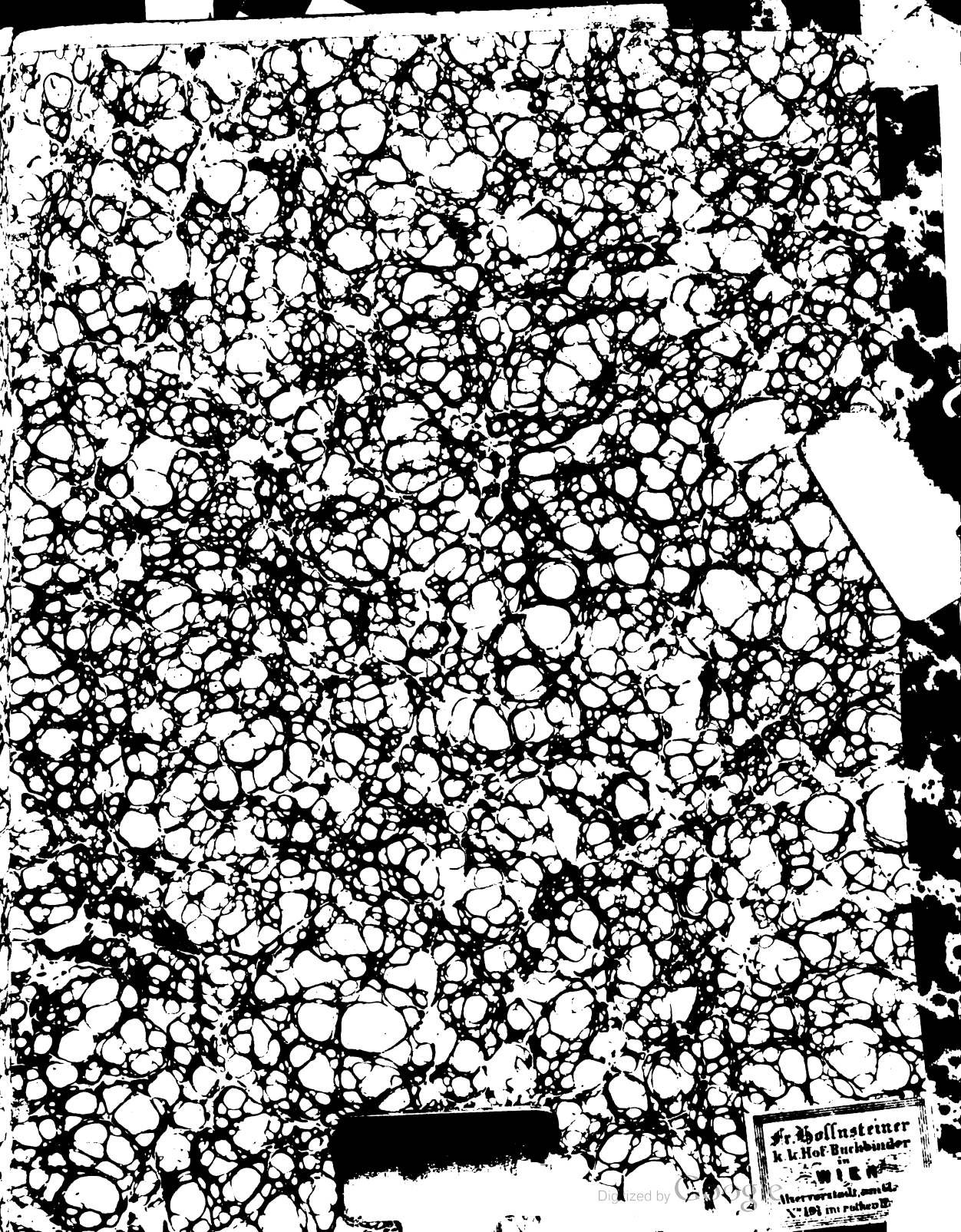
F I N I S.

Österreichische Nationalbibliothek

+Z179390209

Fr. Hoffmeister
k. k. Hof-Buchbinder
in
Wien
Allervorstadt, am St.
N° 101 im roten H.

